

[illegible]

[illegible]

13

LIBER PRIMVS : KCHNIGHE PARVE.

KOYE SLOXI OTAÇ FRA IVAN ANIÇIO,
Toyest Ançich, iz Dumanskoga Biskupata, Provinçiye Bosanske, Reda svetoga Oça Françeska, Male Bratye obsluxitechla, pripovidalaç, i lektur: i dade nasvitlost god. gos. 1678. Miseça lipchna,

Napostenye Boxie, i nakorist çarkve Illyriçke; koyoise priporuçuye ù molitva.

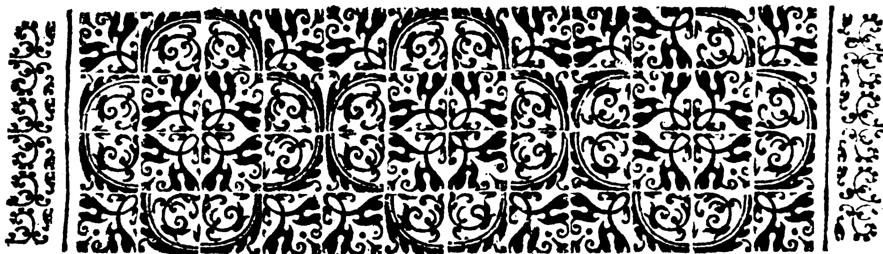
Prikazayi, Priuzvisenomu, i Prisvitlomu Gospodinu

Biskupu Rekanatskomu, i Loretskomu: vazda nasemu Gospodaru, i Gospodinu pridragomu.

Po Françesku Seraphinu. 1678.

CON LICENZA DE' SIGNORI SVPERIORI.

EMINENTISS. PRINCIPI,
ALEXANDRO
CRESCENTIO
S. R. E. CARDINALI,

Et Præſuli Recinetenſi, ac Lauretanæ Eccleſiæ: nec non Patriarchæ Alexandrino benemerito.

VM voluerim (Eminentiſſime Princeps) dico, cum voluerim, imbecilitate, mei exigui intellectus, vbi meas paruas lucubrationes exponam, vt magis elucеſcant; &

nè errem; in nocte huiuscæ opaci Hemispheri, eundo, ad Portam Cæli, & (ne deceptus) vt inueniam Vitam Æternam. Mihi cogitanti; occurrerunt, & succreuerunt tres perlucidæ Lunæ Crescentij; signatæ duplicato stemmate salutifero, quasi alterius Macedonis Alexandri, plusquam Magni. Aut Marci illius, à secretis Principis Apostolorum, Alexandrinæ iam Ecclesiæ Patriarchæ humillimi. Nec est mirum, quod duplicatum signum salutis, Lunæ subuectis humeris sustinent, quasi duplicem spem præstolantes gratię, & glorię omnibus;

bus ; vt tribus Lunis Creſcentij cre-ſcentibus : defendatur hęc Porta, & Vita Æterna ; quę , non ſolum de-ſtructura erit decreſcentem Lunam Maumetanam , ſed (ſpero) gar-rientium portarum Infernalium om-nium Hęreticorum perfidiam, Schiſ-maticorum contumaciam ; nec non obloquentium hominum linguas fa-ciet deſertas ; ſub tutela Creſcentij, hoc credo , ſpero , ac teneo. At ratio impromptu eſt ; quia poſt-quam Verbum infulauerat maturos Crines Eminentię Veſtrę , & pro-ceſſerat , vt Alter Salomon , quem Mater coronauit diademate ſuo ; Id

ipſum

ipſum Verbum : Verbi , in qua ; caro factum eſt , domum , ac Matris virginitate fęcundę , abſque omni læſione in tutelam commiſit , donauit , deditque. Quid ergo deeſt Eminentię Veſtræ , niſi vniuerſalis Eccleſię Tyara ? Aſt credo Deum propitium fore , qui humilibus ſemper dat gratiam , & gloriam , quam experti ſunt omnes ; maximè Minoritę , ac ego . Laureti nactus ſum multociès feruentem benignitatem , Eminentię veſtrę , dum charitatiuè monendo , fauendo , nec non iuuando debilitatem meam , inhoc opere ; quin inenarrabili Clemen-

tia ,

tia ; sæpius in Domo Diui Benigni, benignitatem præbebat, meq; è somno excitabat pigritiæ, adhoc opus; vt magis iuuarem Ecclesiam Illyricanam, valde vndique oppræssam, ac perplexam. Sic ergo me ligauit, & obligauit, Pastoralis vigilantiæ vestræ Affabilitas, vt in hac nocte, vitæ meæ; suis Crucibus, super tribus crescentibus Lunis, protegar, iuuer, ac defendar; nedeficiam ad Portam Cœli, & Vitam Æternam peruenire, nec non alios perducere valeam. Vale benigne Præsul, meq; obsecro, nededigneris Minorum Minimum, ac

opus

opus reſpicere congenita charitate; quippè exiguum eſt, ſed tuo nomine, ac numine illuſtratum, magnum efficietur; quia Magnorum eſt, parua exaltare; vt Creſcentij, creſcentia prodeant, in Incrementum fidei. puto.

Minorum Minimus.

P. F. Ioannes Anicius, qui ſupra.

PO-

P.F. Ioannes
Anicius Conc.
et Lect. Ord.
Min. Obs.

Ŧ ꝗ б в г д є ж з н к λ м н о п р с т ȣ

ѡ f ч v ħ ш щ б | glasna | ꝗ, є, н, о, ȣ.

diphtonghi ꝗн, ꝗо, ꝗȣ, єн, єȣ, он, нн. | Slide Slovniçe

бꝗ	бє	бн	бо	бȣ	б.
вꝗ	вє	вн	во	вȣ	в.
гꝗ	гє	гн	го	гȣ	г.
дꝗ	дє	дн	до	дȣ	д.
жꝗ	жє	жн	жо	жȣ	ж.
зꝗ	зє	зн	зо	зȣ	з.
кꝗ	кє	кн	ко	кȣ	к.
λꝗ	λє	λн	λо	λȣ	λ.
мꝗ	мє	мн	мо	мȣ	м.
нꝗ	нє	нн	но	нȣ	н.
пꝗ	пє	пн	по	пȣ	п.
рꝗ	рє	рн	ро	рȣ	р.
сꝗ	сє	сн	со	сȣ	с.
тꝗ	тє	тн	то	тȣ	т.
fꝗ	fє	fн	fо	fȣ	f.
чꝗ	чє	чн	чо	чȣ	ч.
vꝗ	vє	vн	vо	vȣ	v.
ħꝗ	ħє	ħн	ħо	ħȣ	ħ.
шꝗ	шє	шн	шо	шȣ	ш.
щꝗ	щє	щн	що	щȣ	щ.
бꝗ	бє	бн	бо	бȣ	б.

Slide broyevi Illyriçi.

yedinçi.

ꝗ. в. г. д. є. ꙅ. з. н. ѳ.

deseçi

ɪ. к. λ. м. н. v. о. п. ч.

Stotine

р. с. т. ȣ. б. [illegible] ѡ. f. ч.

Ichlade

v. ꝗ. в. г. д. є. ꙅ. з. н. ѳ.

Deseçi ichladah

ɪ. к. λ. м. н. v. о. п. ч.

Stotine Tisucha

р. с. т. ȣ. б. ж.

ѡ. f. ч. v. ꝗ.

ѡ, Slovniçaye za, ot, x- za, h zato pri Illyriçi u Slaganyu ima Slova-2i

POGODBA SLOVA

Illyriçki, i slovniça, S'latinim, i chni Imena, i broyevi.

Aa, b, v, g, d, e, x, z, i, Kc, l, m, n, o, p, Rr, s, t, u, Ot, f, ç, ç, ch, ſ, ſt, y. *Slova glasna*: a, e, i, o, u, y. *Diphtoghi*: aj, ao, au, ej, oj, ij.

Slovniçe.

Ba	be	bi	bo	bu	b.
Va	ve	vi	vo	vu	v.
(Ga	ghe	ghi	gio	giu	g.
(ga	ge	gi	go	gu	g.
Da	de	di	do	du	d.
Xa	xe	xi	xo	xu	x.
Za	ze	zi	zo	zu	z.
(Ka	ke	ki	ko	ku	k.
(ca	ce	ci	co	cu	c.
La	le	li	lo	lu	l.
Ma	me	mi	mo	mu	m.
Na	ne	ni	no	nu	n.
Pa	pe	pi	po	pu	p.
Ra	re	ri	ro	ru	r.
Sa	se	si	so	su	s.
Ta	te	ti	to	tu	t.
(Fa	fe	fi	fo	fu	f.
(pha	phe	phi	pho	phu	ph.
ça	çe	çi	ço	çu	ç.
ça	çe	çi	ço	çu	ç.
Cha	che	chi	cho	chu	ch.
ſa	ſe	ſi	ſo	ſu	ſ.
ſta	ſte	ſti	ſto	ſtu	ſt.
(Ya	ye	yi	yo	yu	y.
(ja	je	ji	jo	ju	

Slide broyevi, Illyriçki.

Yedinçi.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

Deseçi.

10. 20. 30. 40. 50. 60. 70. 80. 90.

Stoine.

100. 200. 300. 400. 500. 600. 700. 800. 900.

Ichlade.

1000. 2000. 3000. 4000. 5000. 6000. 7000. 8000. 9000.

Deseçi Ichlada.

10000. 20000. 30000. 40000. 50000. 60000. 70000. 80000. 90000.

Stoine tisucha.

100000. 200000. 300000. 400000. 500000. 600000. 700000. 800000. 900000. 1000000.

H. *izdanuya bilig, zatoye Slova 25. pri Illyriçi, ù Slaganyu.*

Ova svaka od govarayu, ù siçenim Slovom Illyriçkim, zatosè mogu Illyriçi, po ovomu Vladati, stiuch ovo moye libro, s'chlubavyu, àkad vidim drugoga, daye bochle sloxio, puhtmu tribim, i ost.

IMENA SLOVA

a, b, va, ge, de, e, ix, zet, i, Kc, el, em, en, o, pe, er, es, te, u, ot, fi, çi, çe, charv, sa, stai, Ypsylon: ovo ya sloxi, ù nas yezik dumanski, gdisamse rodio, zastoye obiçaino onde, à za drugheche chniovi bochle.

Zato Illyriçi, imadu slova 32. odkoyi digav peht broyeva, i dva od danutya, ostai 25. Ma ù Latinomu Alphabetuye slova, 22. ali su nika dvostruka, zato nemoguch Illyriçi, ù Latina slova izgovarati; tribayimye, illi druga slova nachi, illi razdiliv Latina, i pogodiv s'Illyriçkim, da izgovarayu dobro, i tako, dilim dvostruka, i dayem svakomu svoye vlastistvo od slova Illyriçki, kano slide ùbukviçi, yedabise moglo izgovorat ù pravi yezik Illyriçki, kanoye nas Dumanski; I nikase naode yurve ù Misalu Illyriçkomu; kanosu: c, ç, ç: parvo, sluxi za, k: drogo za çarv: treche, za çi. Dva, s, s: parvo, za sai: à drugo, za slovo. Dva, i, j: parvo, za, i, glasno; à drugo, za yat Illyriçki, i za, y, Garçki. Dva, u, v: parvoye glasno, misto uka Illyriçkoga, à drugo neglasno, misto vida. Zato çine slova. 26. Ali, c, k, q. pri Illyriçi sluxe zayedno slovo vechekrat: Takoger, j, y, zayedno. Ostayu 24. slova, koyim pridruxiv, st, misto staya Illyriçkoga, bivayi 25. od koyi, izvadiv peht glasni, toyest, a, e, i, o, u. Ostayi ù slovniça 20. koyim nadodav neglasna: y, j, v; çine 23. slovniçe. Misto, charva Illyriçkoga ch, koimsuse, i stari Latini sluxili ù nike riçi; kano: Melchisedech, Abimelech, i na druzi misti. Zato çini slovniça. 24. Yosmechemo ph, misto F, yersuga metnuli Latini, kano, *Philippus*, *k'Philipianom*, *Propheta*, *Pharizeyi*, *&c.* i tako ostaye slovniça. 25. ù slovniku. I proçini da stis kchnighe Illyriçke; koyesu, ù izgovoru razlike, od svakoga yezika, i slaganyu slova; zato otiuch mi pisati nemoremo bochle: i mechem, ch, za charv Illyriçko: koye Taliani stiyu, chi; alise mi nemoremo ù prav sluxit, kano; doch, poch, rech, pech, lech, Petrovich, Ivanovich, Ançich; kano çine Latini, t, misto, c. *iustitia*, *sapientia &c.* sto mogu, çinim, à Nauçeniyim, i bochlim: obuçenim, ù chlubav, od Isusa, misto dayem; à oholim, od Luçifera nedam, i Bohgnam na pomoch svim budi Amen.

Po-

POZDRAV BRATYI

ſtioçem ovi kchniga, i oſt.

DVimesu stvari ù silovale ovi trud podnit, i spisati ove kchnighe, yedno ʋ e chlubav Boxia; zaradi koga, nesamo xelim biti prornat, i pogargen, nego (s'chnegovom pomochyu), smart primiti. Drugoye chlubav svakoga çechladete, koyebi tkilose sluxiti ovim kchnigami, i ù chnima nachi rahnu duonu, ſtiyuch, i razmiſchlauch nauk, ù kchniga ovi, iz svetoga pisma izvagen; od sveti otaça potvargen: od svete çarkve privigen, po naredbi svetoga sabora. Zato ſtoye, i odkuda prisveti krix, i chnegove kriposti; ù dva poglavya, koyasu ù svoye broyeve razdichlena. Takoger drughi Dio, svarhu molitve Isusove oçenaſa, ù tridest: i yedno poglavye, svarhu riçi. Amen. ù svoye broyeve svako razdichleno, ù koyise promiſchlau, naredbe, xivot, Sveti Sakramenti, vladanye çarkovno, oblast Papina; koiye nazemchli namisnik Isusov; i mnoghe drughe stvarise razbiru, od slave nebeske, i muka od oçischenya, Limba, i pakleni. ù trechem dillu, govorise, svarhu molitve, prisvetoga Troistva, Angeoçke, i svete çarkve; toyest, zdrave Marie; ù petnayest poglavyi, ù svoye broye razabrana, zdarxise vas xivot Mariyin, i drughe mnoghe stvari, zaspasenye naſe, i poſtenye Boxie svaka; koye slidi ſesnayesto poglavye, od kriposti, naſega chachka Françeſka, zabilixena rannami od Isusa. Zato brateſtioçe; spomenise, da Isus neda blaxenstva, onomu, koi samo poçne dobro çiniti; nego poçnav, dovarſiga: takoger, tko okusi yednoç yizbinu slatku, nemore biti siht, dokse nenayide. Istose more zgoditi; ſtioçem od kchniga; dase nemogu nasladit, poſtiv malo; ali yedan broi, illi poglavye; nego sve libro ſtiuch, ù komusu razlike yizbine, i Rahne duſam Bogochlubnim. Zato, ſtiyi vechekrat; ſto nageſdobro; Bogu vhale zato uzdayi, i svetim; à ſtò, neupravno, onoye, od naineupravniyega çovika, i griſnaka F. Ivana Ançicha. Niſta nemachne drugo nisampisao, nego ſtoye duh sveti postavio ù svetom pismu, i mnozi nauçitechli, sveti oçi; pravi sinovi svete çarkve: à yà, àko nebudem lipo, i ugodno sloxio, sabrao, i sastavio; uzdamse ù prave bratye chlubav, Razum, Nauk, i mudrost, dache, Imat milost, i ustarpchle-

nye;

nye ; à nenavidosti , nitkõ niye duxan . ZBogom , i dasam pripo-ruçen ù sveti molitva , vazda napose , i ù opchinu . budi podloxno-sve reçeno , i ù pisano ùove kchnighe , pod vlast svete çarkve Rim-ske , ù koyoi xelim , mislim , i Boga molim umriti , paka ù vikese radovati , sasvim pravovirnim , i uxivati . Amen.

F. Ivan Aniçio iz Duvna . izlipe : R. S. O. F. Lektur , pripovidalaç . i ost.

OD

OD GODISTA, STOYE, I KAKO.

Z Ovese godiste, yere sunçe ù obrati vrimena, iste dni godi nasvoya mista, naregenamu od Boga, vartechi Angeli nebesimam, oko zemchle, yednako po naredbi istoga Boga. Imade dvanayest miseçi. Nedichbla 52., i yedan dahn. Dahna 365., i oko sest hura; koim machnkayu niki minuti: zato, ono 6. hura, ù çetiri godine sastavchlene, çine yedan dahn naravni, koyi çini 24. hure, dok sunçe obage svoi okolis oko zemchle; itako çetvarte godine, bude lito pristupno; yer naraste yedan dahn, i stavise ù vechlaçu, ù komuye 28. à tada Bude 29. izatose pomakne sveti Mattie Aposto, na 25. one godine; koyi stoyi, ostalo vrime, na 24. i dva dnise izgovara, sexto kalendas; toyest, na 24. i 25. à slovo nedichblnose promini, ù parvo pridsobom; kano, à koeye poçelo na mlado litto: A: tadase vzme, G: i tako narastayuch yedan dahn ustupise naprosasto slovo, yedabi svaka dosla na svoye misto, dase nesmetau, stoyise na, F, dva dni, i çinise bdenye, i svetkovina.

I ovoye ù çichneno, zaradi imenovani Minuti, koyiye 60. ù huri (prem da machnkayu, niki secundi, masu toliko malani, dayi nechu metat) zakoye Minute nemarechse ù ono vrime, sastavise niko deset dahna, i pomakose svoga mista yednakodanstvo, i nochstvo toliko; yer, koliko daima godische (izvan 365. dahna) puni sest hura, koyim machnkau niki Minuti, zato narastose reçeni deset dahna, i pomakose svoga mista imenovano yednodnevstvo s'nochyu, koye od sabora Niçenogaye naregeno, na xij. kal. Travna, toyest na 21. Marça, oxuika, kadno çarkva slavi svetoga Benedeta Abbata. Zato sveti Otaç Papa Gargur XIII. godine gospodchne, na 1582. oti izpravit, i nasvoyega misto povratiti, s'ostalim svetkovinam; one godine, ono deset dahna pridmetnu miseçu listopadu, da slavise svetkovina, svetoga Oça Françeska 15. koyase slavi na 4. Itako, nesamo, da izpravi; nego dade ùpravu ùvike, dase nepomakne svoga mista, imenovano yednaçstvo dneva, i nochi primalitchne, zakoim bode sva ostala: i takose imade çiniti svake çetvarte godine pristupno litto (po obiçayu) izvan stotini godina, koya pria biau pristupna; isti uçini godiste 1600. pristupno à zachnim tristotina parva nisu, kakonoye 1700. 1800. 1900. ali 2000. pristupnoye, i narasche vechlaçi daba 29. i tako svako çetuarto stotino godische, samoche biti pristupno, à ne parva tri, za ne stranputat ù napridak. Kad ovobi izpravchleno, tada garçi stranputase; govorech, da latini prominise viru, stoye lax; nego onise odvargose od posluha Vikara Isusova nazemchli, svetoga Oça Pape; Koyiye primio oblast ù

svetomu Petru Isusovu, zatosu prokleti svi Stranpuçi, i ostali, koyi nisu pod posluom Papinim; ù pismu, veçere gospodchne, Bulla Cænæ Domini, i svise gube ù vike; po riçi Isusovoi, ù Evangeliu svetoga Mattia, p. 16. Tebi dayem kchluçe od Raya, i pakla Papa; sto svexes nazemchli; darxachu ya svezano nanebesi, à sto odrisis, odriseno: sto prokunes; prokletochbe bit, takoger blagosovis; blagosovchlenoche bit, i nanebu. Promisli svak; Riçisu Isusove.

Sabor Niçenski, naredi uskars slaviti ù parvu nedichlu po dnevu xiv. parvoga miseça (koi darxe xudie, daye parvi Miseç; Koga yednaçstvo dneva, i nochi dohodi Miseça çetarnayesti dahn: yer oni, svoi vazam slave, na 15. illi bude isti dahn xiv. illiga slidi blizu yednacstvo primalitchne, koye dohodi oxuika na 21. vazdaimye vazam namistu po miseçkom dnevu xiv.) à mi, dabude nedichla dahn xiv. nechemo s'xudiyam, nego uzmemo slidechu nedichlu, za xiv., kano ove godine bi, chniov vazam, na nas veliki çetvartak.

Ovako Naredi Papa Victor Affrikan ù saboru Palestinskomu ù gradu Alesandriyi godina gospodchni 195. Dase slavi uskars od 22. Marça, do 25. Travana, sto çini nedichla 5. à dahna 35. itakose ghibchlu svetkovine, kako govori Nauçeni Nikola Laghi. Prem da sveti Otaç Augustin govori ù libru 18. grada Boxiega, p. 55. Mortuus est Christus octauo kal. April. toyest Marça na 25. zatose pomiçe sedmodesetniça od 18. siçchna do 21. vechlaçe, zakoyom igiu sve ostale svetkovine ghibauche, do brasanskoga çetvartka: sto çini dahna 35. Septvagesimaye, ùzimi vazda, i Boxik: à uskars prolitya Duovi ùlitu, kako govori Gulielmo Durando: versi. Festum Clementis: Hyemis caput est orientis. Cedit hyems retro: cathedrato Simone Petro. Ver fugat Vrbanus: Aestatem Simphorianus. Id tibi, quod restat: Autumni tempora prestat. Toyest, studenoga na 23. na svetoga Clementa poçichna zima, i dura 91. dahn, do 22. vechlaçe; yer tada poçne primalitye, i dura dahna 92. do 25. svibchna od koga poçne lito, i dura dahna 89. do 22. kolovoza. od tada poçne yesen, i dura dahna 93. do 23. studenoga.

Ghibchluse dakle svetkovine, od 18. dneva sichna svega, tia do dneva svega 24. lipchna: na slidechi naçin.

1. Septvgexima, od 18. siçhna do 21. Vechlaçe.
2. çista srida: od 4. vechlaçe, do 10. oxuyaka.
3. uskars, od 22. oxuyaka, do 25. Travna.
4. Spasov dahn, od 30. Travna, do 3. lipchna.
5. Duovi, od 10. svibchna, do 13. lipchna.
6. Brasanski çetvartak, od 21. svibchna, do 24. lipchna.

Kvatre: toyest, çetvera vrimena od posta, i pokore.

ù Godischu. zimchne ù parvu sridu, petak, i subotu po trechoi nedichli, od Adventa, toyest prisastya. Prolitchne, po parvoi nedichli korizme. Litchne

chne po Dnovi. yesene, po uzvisenyu svetoga krixa. Itako dohodi dvanayest dahna, na uzpomenu dvanyest Apostola Isusovi. Srida, i subotase poste, za devoçion, B. D. M. à petak zaradi muke, i smarti Isusove, koinas od kupi.

Pitovi zabrachneni, od sabora Tridentinskoga.

OD. 1. nedichle dosastia, do po Vodokarschu sutra dahn. Odçiste sride, do pomalom uskarsu, i Razumise, dase nemore voditi, ù oba kraya od Vrimena, od parvoga svega, do 2. svega, kano ù dni od pokore, i nebranise Vinçati zapotribu, nego privesti.

Po Epacti nachi Miseçe, i svetkovine ghibauche ù vik.

EPacta, zovuse dni, koyi pritiçu ù dvanayest Miseçi, pokle obage Miseç okolis zemachlski dvanayest puta, termu priteçe yedanayest dahna, od godine sunçane; ù koyoisu 365. dahna, i oko sest hura, nepuni, yeryoi machnkayu niki minuti, koyi seset çini huru. Zatoye godische Miseçno machne od sunçanoga; yer neima dahna, nego samo 354. itako ono 11. dáhna zovese Epacta, toyest pogodba, zasto ù svake tri godine, po 11. ù çine dahna 33. digav 30. ostanu Tri pogodbe; nakoya, Dosaste godine, metnuv 11, ù çine 14. Treche godine, donesav opet yedanayest, çine 25. dahna, çetvarte yos 11. ù çine tridest, i sest dahna, od Vargavyi 30. yer ù çine Miseç; ostanei 6. pogodbe, nakoye pete godine staviv 11. bude pogodbe 17. dahna, itako ù vikchese broiti. Zato nach, po pogodbi, ovoi Miseç, i svetkovine ghibayuche ù godischi pristupni; vazdase uzima Epata slova poslidchnega, à kose ische septuagexima, i çista srida, ù siçchnu, illi vechlaçi, koyose nadmeche, oni dahn, koyiye narastao, ù çetiri godine, od ono sest huri; à koli prige ù laxak, nenadmechese imenovani dahn, yerye samo od vechlaçe, ù koyoiseye nadodao, na svetoga Mattia, i pomakaoga na 25. zatose uzme po Mattiu poslidchne slovo od Epate za nedichlu; na priliku: 1680. pristupnoye litto: G F, slovasu; parvo sluxi do Mattia, od Mladoga litta, i Mattiyese pomakne na 25. i tada F. sluxi dvadni, toyest 24., i 25. i biche subota, i nedichla, nakoyuche Mattie postupi: à G. sluxiche zaponedichlak; i po F. ischuse svetkovine ghibuche, i biche septvagexima 18. vechlaçe, çista srida na 6. laxka. uskars 21. Travna. spasov dahn, 30. svibchna. Duovi, 9. lipchna. Brasançki çetvartak, 20. lipchna. Nedichle do Adventa 24. Aduenat. 1. prosinça.

Vazda ozgor reçena bilixi, i nech zach, àkoli xelis, evo i druga tabula slidi, od Nikoliko godina, à ovaye ù vike.

Tabula, zanach svetkovine ghibauche ù vike, po Epati, alti pogodbi,

slov. ned.	Epate. ò pogod.	sedm. deset.	cista srid.	uskars.
D	23.	18. Sic.	4. Vech.	22. Lax.
	22. 21. 20. 19. 18. 17. 16.	25. Sic.	11. Vech.	29. Lax.
	15. 14. 13. 12. 11. 10. 9.	1. Vechl.	18. Vech.	5. Trav.
	8. 7. 6. 5. 4. 3. 2.	8. Vechl.	25. Vech.	12. Trav.
	1. *. 29. 28. 27. 26.|25.|25. 24.	15. Vechl.	4. Lax.	19. Trav.
E	23. 22.	19. Sic.	5. Vech.	23. Lax.
	21. 20. 19. 18. 17. 16. 15.	26. Sic.	12. Vech.	30. Lax.
	14. 13. 12. 11. 10. 9. 8.	2. Vech.	19. Vech.	6. Trav.
	7. 6. 5. 4. 3. 2. 1.	9. Vech.	26. Vech.	13. Trav.
	*. 29. 28. 27. 26.|25.|25. 24.	16. Vech.	5. Lax.	20. Trav.
F	23. 22. 21.	20. Sic.	6. Vech.	24. Lax.
	20. 19. 18. 17. 16. 15. 14.	27. Sic.	13. Vech.	31. Lax.
	13. 12. 11. 10. 9. 8. 7.	3. Vech.	20. Vech.	7. Trav.
	6. 5. 4. 3. 2. 1. *.	10. Vech.	27. Vech.	14. Trav.
	29. 28 27. 26.|25.|25. 24.	17. Vech.	6. Lax.	21. Trau.
G	23. 22. 21. 20.	21. Sic.	7. Vech.	25. Lax.
	19. 18. 17. 16. 15. 14. 13.	28. Sic.	14. Vech.	1. Trav.
	12. 11. 10. 9. 8. 7. 6.	4. Vech.	21. Vech.	8. Trav.
	5. 4. 3. 2. 1. *. 29.	11. Vech.	28. Vech.	15. Trav.
	28. 27. 26.|25.|25. 24.	18. Vech.	7. Lax.	22. Trav.
A	23. 22. 21. 20. 19.	22. Sic.	8. Vech.	26. Lax.
	18. 17. 16. 15. 14. 13. 12.	29. Sic.	15. Vech.	2. Trav.
	11. 10. 9. 8. 7. 6. 5.	5. Vech.	22. Vech.	9. Trav.
	4. 3. 2. 1. *. 29. 28.	12. Vech.	1. Lax.	16. Trav.
	27. 26.|25.|25. 24.	19. Vech.	8. Lax.	23. Trav.
B	23. 22. 21. 20. 19. 18.	23. Sic.	9. Vech.	27. Lax.
	17. 16. 15. 14. 13. 12. 11.	30. Sic.	16. Vech.	3. Trav.
	10. 9. 8. 7. 6. 5. 4.	6. Vech.	23. Vech.	10. Trav.
	3. 2. 1. *. 29. 28. 27.	13. Vech.	2. Lax.	17. Trav.
	26.|25.|25. 24.	20. Vech.	9. Lax.	24. Trav.
C	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17.	24. Sic.	10. Vech.	28. Lax.
	16. 15. 14. 13. 12. 11. 10.	31. Sic.	17. Vech.	4. Trav.
	9. 8. 7. 6. 5. 4. 3.	7. Vech.	24. Vech.	11. Trav.
	2. 1. *. 29. 28. 27. 26.	4. Vech.	3. Lax.	18. Trav.
	|25.|25. 24.	21. Vech.	10. Lax.	25. Trav.

uzmi

uzmi slovo nedichlno , i gledai podchnim Epatu ;
onacheti ukazatyi .

spasov-dahn.	Duov.	Brasan.cet.	Ned.po dusi.	Parva Ned. dos.	
30. Trav.	10. Svib.	21. Svib.	28.	29.	Studenoga.
7. Svib.	17. Svib.	28. Svib.	27.	29.	
14. Svib.	24. Svib.	4. Lipch.	26.	29.	
21. Svib.	31. Svib.	11. Lipch.	25.	29.	
28. Svib.	7. Lipch.	18. Lipch.	24.	29.	
1. Svib.	11. Svib.	22. Svib.	28.	30.	Studenoga.
8. Svib.	18. Svib.	29. Svib.	27.	30.	
15. Svib.	25. Svib.	5. Lipch.	26.	30.	
22. Svib.	1. Lipch.	12. Lipch.	25.	30.	
29. Svib.	8. Lipch.	19. Lipch.	24.	30.	
2. Svib.	12. Svib.	23. Svib.	28.	1.	Prosinca.
9. Svib.	19. Svib.	30. Svib.	27.	1.	
16. Svib.	26. Svib.	6. Lipch.	26.	1.	
23. Svib.	2. Lipch.	13. Lipch.	25.	1.	
30. Svib.	9. Lipch.	20. Lipch.	24.	1.	
3. Svib.	13. Svib.	24. Svib.	28.	2.	Prosinca.
10. Svib.	20. Svib.	31. Svib.	27.	2.	
17. Svib.	27. Svib.	7. Lipch.	26.	2.	
24. Svib,	3. Lipch.	14. Liphc,	25.	2.	
31. Svib.	10. Lipch.	21. Lipch.	24.	2.	
4. Svib.	14. Svib.	25. Svib.	28.	3.	Prosinca.
11. Svib.	21. Svib.	1. Lipch.	27.	3.	
18. Svib.	28. Svib.	8. Lipch.	26.	3.	
25. Svib.	4. Lipch.	15. Lipch.	25.	3.	
1. Lipch.	11. Lipch.	22. Lipch.	24.	3.	
5. Svib.	15. Svib.	26. Svib.	27.	27.	Studenoga.
12. Svib.	22. Svib.	2. Lipch.	26.	27.	
19. Svib.	29. Svib.	9. Lipch.	25.	27.	
26. Svib.	5. Lipch.	16. Lipch.	24.	27.	
2. Lip.	12. Lipch.	23. Lipch.	23.	27.	
6. Svib.	16. Svib.	27. Svib.	27.	28.	Studenoga.
13. Svib.	23. Svib.	3. Lipch.	26.	28.	
20. Svib.	30. Svib.	10. Lipch.	25.	28.	
27. Svib.	6. Lipch.	17. Lipch.	24.	28.	
3. Lipch.	13. Lipch.	24. Lipch.	23.	28.	

Secunda Tabul. Svetkovine nach

Godift. Gosp.	Slov. Ned.	Zlat. broi.	Epat.	Septuag.	cift. srid.	usk.
1679	A	8	XVIII.	29. Sic.	15. Vech.	2. Trav.
1680	g F	9	XXIX.	18. Vech.	6. Lax.	21. Trav.
1681	e	10	X.	2. Vech.	19. Vech.	6. Trav.
1682	D	11	XXI.	25. Sic.	11. Vech.	29. Lax.
1683	c	12	II.	14. Vech.	3. Lax.	18. Trav.
1684	b A	13	XIII.	30. Sic.	16. Vech.	2. Trav.
1685	g	14	XXIV.	18. Vech.	7. Lax.	22. Trav.
1686	F	15	V.	10. Vech.	27. Vech.	14. Trav.
1687	e	16	XVI.	26. Sic.	12. Vech.	30. Lax.
1688	d c	17	XXVII.	15. Vech.	3. Lax.	18. Trav.
1689	b	18	VIII.	6. Vech.	23. Vech.	10. Trav.
1690	A	19	XIX.	22. Sic.	8. Vech.	26. Lax.
1691	g	1	I.	11. Vech.	28. Vech.	15. Trav.
1692	F e	2	XII.	3. Vech.	20. Vech.	6. Trav.
1693	D	3	XXIII.	18. Sic.	4. Vech.	22. Lax.
1694	c	4	IV.	7. Vech.	24. Vech.	11. Trav.
1695	b	5	XV.	30. Sic.	16. Vech.	3. Trav.
1696	A g	6	XXVI.	19. Vech.	7. Lax.	22. Trav.
1697	F	7	VII.	3. Vech.	20. Vech.	7. Trav.
1698	e	8	XVIII.	26. Sic.	12. Vech.	30. Lax.
1699	d	9	XXIX.	15. Vech.	4. Lax.	19. Trav.
1700	c	10	X.	7. Vech.	24. Vech.	11. Trav.
1701	b	11	XXI.	23. Sic.	9. Vech.	24. Lax.
1702	A	12	II.	12. Vech.	1. Lax.	16. Trav.
1703	g	13	XIII.	4. Vech.	21. Vech.	8. Trav.
1704	F e	14	XXIV.	20. Sic.	6. Vech.	23. Lax.
1705	d	15	V.	8. Vech.	29. Vech.	12. Trav.
1706	c	16	XVI.	31. Sic.	17. Vech.	4. Trav.
1707	b	17	XXVII.	20. Vech.	9. Lax.	24. Trav.
1708	A g	18	VIII.	5. Vech.	22. Vech.	8. Trav.
1709	F	19	XIX.	27. Sic.	13. Vech.	21. Trav.
1710	E D	1	I.	9. Vech.	26. Vech.	13. Trav.
1711	c	2	XIII.	31. Sic.	17. Vech.	4. Trav.

pogo-

pogodisti Isusovi.

Spas. D.	Duovi.	Bras. cetv.	ukaz. Rim.	Ned. meuD.	Par. Ned. D.
11. Svib.	21. Svib.	1. Lipch.	2	27	3. Pros.
30. Svib.	9. Lipch.	20. Lipch.	3	24	1. Pros.
15. Svib.	25. Svib.	5. Lipch.	4	26	30. Stud.
7. Svib.	17. Svib.	28. Svib.	5	27	29. Stud.
27. Svib.	6. Lipch.	17. Lipch.	6	24	28. Stud.
11. Svib.	21. Svib.	1. Lipch.	7	27	3. Pros.
31. Svib.	10. Svib.	21. Lipch.	8	24	2. Pros.
23. Svib.	2. Lipch.	13. Lipch.	9	25	1. Pros.
8. Svib.	18. Svib.	29. Svib.	10	27	30. Stud.
27. Svib.	6. Lipch.	17. Lipch.	11	24	28. Stud.
19. Svib.	29. Svib.	9. Lipch.	12	25	27. Stud.
4. Svib.	14. Svib.	25. Svib.	13	28	3. Pros.
24. Svib.	3. Lipch.	14. Lipch.	14	25	2. Pros.
15. Svib.	25. Svib.	5. Lipch.	15	26	30. Stud.
30. Trav.	10. Svib.	21. Svib.	1	24	29. Stud.
20. Svib.	30. Svib.	10. Lipch.	2	28	28. Stud.
12. Svib.	22. Svib.	2. Lipch.	3	25	27. Stud.
31. Svib.	10. Lipch.	21. Lipch.	4	26	2. Pros.
16. Svib.	26. Svib.	6. Lipch.	5	24	1. Pros.
8. Svib.	18. Svib.	29. Svib.	6	26	30. Stud.
28. Svib.	7. Lipch.	18. Lipch.	7	24	29. Stud.
20. Svib.	30. Svib.	10. Lipch.	8	23	28. Stud.
5. Svib.	15. Svib.	26. Svib.	9	24	27. Stud.
25. Svib.	4. Lipch.	15. Lipch.	10	27	3. Pros.
17. Svib.	27. Svib.	7. Lipch.	11	25	2. Pros.
1. Svib.	11. Svib.	22. Svib.	12	26	30. Stud.
21. Svib.	31. Svib.	11. Lipch.	13	28	29. Stud.
13. Svib.	23. Svib.	3. Lipch.	14	27	28. Srud.
2. Lipch.	12. Lipch.	23. Lipch.	15	23	27. Stud.
17. Svib.	27. Svib.	7. Lipch.	1	26	26. Pros.
9. Svib.	19. Svib.	30. Svib.	2	27	1. Pros.
22. Svib.	1. Lip.	12. Lip.	3	25	30. Stud.
13. Svib.	23. Svib.	3. Lip.	4	26	29. Stud.

KALENDAR,

Toyest dahnik; zavach Sveçe.

IANVARIVS. GENNARO,

Siçan. dahna. 31.

Istok sunça ù huru 15. minuti 6. podne hura 19. m. 30. ponoch. h. 7. m. 30.

A	1	✠ MLadi Boxich. *Prosten. o. s. g.*
B	2	Osmina, Stipanova: Ivanve, i mladinaç uzp.
c	3	Osmina Ivana Apostola.
d	4	Osmina ss. Mladinaça.
e	5	Bdenye vodokarchano, brez post; i s. Telesfor PP. i M.
F	6	✠ Vodokarsche, i Triukrachla poklon. Isusu *prosteney. o. s. g.*
g	7	Od osmine.
A	8	Od osmine.
B	9	Od osmine.
c	10	Od osmine.
d	11	Od osmine, i s. Igin PP. i Muçenik.
e	12	Od osmina.
F	13	Osmina.
g	14	Ime Iesus, i s. Feliç Muçenik.
A	15	S. Pavao parvi pustichnak, i Mavro Abbat.
		Ist. sun. h. 14. m. 46. podn. h. 19. m. 23. pon. h. 7. m. 23.
B	16	ss. Berardo Petar, Akurs, Adyut, i Otton MM. *Reda S. Frane.*
c	17	s. Antun Abbat, i Izpovidinik.
d	18	s. Pristochle Petrovo ù Rimu, i s. Prisa d, i M.
e	19	s. Hillario Biskup Izp. i Mario zdruxib. mm.
F	20	ss. Fabian, i sebastian mm.
g	21	s. Yaghiça D. i m. *Sunçe ù zlamenyu Aquariu.*
A	22	ss. Viçko, i Anastaxio mm.
B	23	s. Marçello PP., i m. s. Emerençiana D. i m.
c	24	s. Timoteo Biskup, i m.
d	25	s. Pavla obrachenye, Apostola.
e	26	s. Polikarpo Biskup, i m.
F	27	s. Ivan zlatousti Biskup, i Izp.
g	28	s. Kanut krachl, i m. i s. Yagiça drugovya.
A	29	s. Françesko Salex. Biskup Izp.
B	30	s. Martina D. i m.
c	31	s. Petar Nolasko Izp.

FEBRVARIVS, FEBRARO.

Vechlaça. Dahna. 28.

Istok sunça b. 14. m. 10, podne b. 19. m. 5. ponoh b. 7. m. 5.

d	1	S. Ignaçio Biskup, i m.
e	2	✠ S. Gospe od svicha.
f	3	B. Ludovika Krachliça, i s. Blax B. i m. od garla.
g	4	s. Andria Korsin Biskup Izp. od ovle çista srida.
A	5	Blaxeni Petar Zdruxbom MM. Iapochnani *Reda S. Frane.*
B	6	s. Agata D. i M., i Dorotia D. i M.
c	7	s. Romualdo Abbat, i Izp.
d	8	s. *Raymund Izp,* Pechnafort.
e	9	s. Apollonia D. i M.
f	10	s. skolastika D. i M.
g	11	s. Eufraxia D.
A	12	s. Fuska D. i M.
B	13	s. Eulalia D. i M.
c	14	s. Valentin Misnik, i M.
d	15	s. Antunna Paduana prinesnye: Reda s. Françeska, i ss. Faustin, i Iovita MM. *Ist. sun. b. 13. m. 34. pod. b. 18. m. 47. ponoch. b. 6. m. 47.*
e	16	Prineseye S. Iulie D. i M.
f	17	s. Konstantina D.
g	18	s. simun Biskup, i M.
A	19	s. Korad Izp. Reda sFrançeska.
B	20	s. Zenobio Misnik, i Izp.
c	21	s. Radovan Biskup, i M. *sun. ù Ribi; septug. dovle.*
d	22	Pristochle s. Petra ù Antiyochi. *Primalitye.*
e	23	B. Margarita od Kortone udoviça: Reda s. Frane i *Bdenye. opristunom littu Bdenye na 24.*
f	24	✠ S. Mattie Aposto. Pristupio na 25.
g	25	s. Konstançia D.
A	26	s. Aleksandro Bisk. Izp.
B	27	ss. Iulian, i Evençio MM.
c	28	s. Roman Abb.

O pristupnom illittu, bude dahna 29. i promichnuese nedichla ù prosasto slovo ò Svetom Mattiu, tadse slavi na 25. à Bdenye 24. i uzmese prosasto slovò nedichlno, bivsi. A. uzmi. g.

MARTIVS. MARZO.

Oxuyak, alti Laxak. dahna. 31.

Sunçe iztiçe. h. 12. m. 56. podn. b. 19. m. 26. ponoch. h. 6. m. 26.

d	1	S. Herkulan B. i M.
e	2	ss. Iovin, i Baxileo mm.
f	3	ss. Hermeterio zdruxbom. mm.
g	4	s. Kaximir krachl. Izp. i s. Luçio Papa, i m.
A	5	ss. Eusebio zdruzbom. mm.
B	6	s. Ruxiça D. *Reda S. Frane.*
c	7	s. Thomas od Akvina, Izp. i Nauçitechl, i ss. Perpetva, i Feliçita mm.
d	8	s. Feliç Bisk, i Izp.
e	9	s. Françiska Rimkichna udoviça.
f	10	ss. çetaryest mm.
g	11	ss. Kandid zdruxbom mm.
A	12	S. Gargur PP. Izp. i Nauçitechl.
B	13	ss. Maçedon zdruxbom mm.
c	14	Prinos S. Bonavent. Nauçitechla i Kardin, *Reda S. Frane.*
d	15	s. Longin m. koi otvori parsi Isusu.
		Istok. h. 12. m. 18. podn. b. 18. 9. ponoch. h. 6. 9.
e	16	s. Geltruda D.
f	17	s. Patriçio B. i Izp.
g	18	s. Anselmo B. i Izp.
A	19	✠ S. Iozeph. Izp. i zaruçnik priçiste vazda D. m.
B	20	S. Ioakim Izp. . Otaç. B. D. M.
c	21	s. Benedik Abbat. *Sun. u ovna. Yednak dahn, i nonok prolitchni.*
d	22	s. Epaphrodix B. i Izp.
e	23	s. Theodul Misnik, i Izp.
f	24	s. Gabriel Arkangeo.
g	25	✠ s. Blagovist, kad D. M. zaçe Riç Bogxiu, drughi kip.
A	26	s. Theodor B. i Izp.
B	27	s. Ivan pustichnak, i Izp.
c	28	s. sixto PP. i Izp.
d	29	s. Eustakio Abbat, i Izp.
e	30	s. Kvirin. m.
f	31	s. Amos Prorok, i m.

APRI-

APRILIS. APRILE.

Travan, dahna 30.

Sunçe izt. h. 11. m. 28. podn. h. 17. m. 43. ponoch. h. 6. m. 43.

g	1	S. Theodora. D. i m.
A	2	s. Frano od Paule Izp.
B	3	s. Pankraçio. B. i m.
c	4	s. Iſidor B. i Izp.
d	5	s. Viçenço Izp. *Reda S. Dominika.*
e	6	s. ſikſto PP. i m.
f	7	ss. Epiphan Biskup zdruxbom. mm.
g	8	s. Dionix. B. i Izp.
A	9	s. Prokor. m.
B	10	ss. Appollonio zdruxbom. mm.
c	11	s. Leon. I. Papa, i Izp.
d	12	s. Iulio. I. Papa, i m.
e	13	s. Hermenegildo Krachl, i m.
f	14	ss. Tiburçio, Valerian, i Maxim. mm.
g	15	ss. Viktorin zdruxbom. mm. *Ist. s. h. 10. m. 52. pod. h. 17. m. 26. pon. h. 5. m. 26.*
A	16	s. Iſidor. m.
B	17	s. Aniçeto Papa, i m.
c	18	s. Perfekt Misnik, i m.
d	19	s. Leon. IX. Papa, i Izp.
e	20	ss. Viktor zdruxbom. mm.
f	21	ss. ſilvio zdruxbom. mm. *Sunçe u Volu.*
g	22	ss. ſoter, i Kayo Pape, i mm.
A	23	✠ s Iurai. m. zaſchititechl Bosanski.
B	24	s. Alexandro. m.
c	24	s. Marko Evang. lettanie velike, i Blagosov pochla.
d	26	ss. Cleto, i Marçellin Pape, i mm.
e	27	s. Anaſtaſio Papa,, i Izp.
f	28	s. Xivko. m. i prinos, s. Petra Alkatare, *Reda S. Frane.*
g	29	s. Petar. m. *Reda S. Dominika.*
A	30	s. Catarina od ſiene. D. *Reda. S. Dominika.*

Proſten. o. s. g. na veliki çetvartak; Petak, Subotu. i na uskars, takoger na duove, i nacbni osm. yoſ Branſanski çetvartak.

MAIVS. MAGGIO.

Svibachn. Dahna. 31.

Istok. s. h. 10. m. 10. podn. h. 17. m. 5. ponoch. h. 5. m. 5.

B	1	✠ SS. Philip, i Iakov Apostol.
c	2	s. Athanaxio Bisk. i Izp.
d	3	✠ Nasatye prisvetoga Krixa, i ss. Aleksandro, Evençio, i Theodul. mm., i Iuvenal Biskup. *Prost. o. s. g. Yeruz.*
e	4	s. Monika udoviça, Matti Oça s. Augustin.
f	5	B. Pio Papa, i Izp. Dominikan.
g	6	s. Ivan Aposto varen ù uchlu prid vrati Latini.
A	7	s. Stanko Bisk. i m.
B	8	s. Mioila Arkangela prikazanye.
c	9	s. Gargur Nazianzen Bisk. i Izp.
d	10	s. Gordian, i Epimak. mm.
e	11	s. Iob Prorok, i ss. Epimak Zdruxbom. mm.
f	12	ss. Nereo, Akileo, i Domitilla. mm.
g	13	s. Kataldo Bisk. i Izp.
A	14	s. Bonifaçio. m.
B	15	ss. Pavao Zdruxbom. mm.
		Istok. S. h. 9. m. 38. podn. h. 16. m. 49. ponoch. h. 4. m. 49.
c	16	s. Vbaldo Bisk. i Izp.
d	17	s. Paskal Izp. *Reda S. Frane.*
e	18	Prinos, s. Bernardina. *Reda S. Frane.*
f	19	B. Feliç Kupuçin, *Reda S. Frane*, i s. Pudençiana. D.
g	20	s. Bernardin, *Reda S. Frane; prost. o. s. g.*
A	21	Od osmine s. Bernardina, i s. Ielina çesariça. *Sunçe ù gemini.*
B	22	Od osmine.
c	23	Od smine.
d	24	Od osmine.
e	25	Prinos. S. O. Frane, i s. Vrban Papa, i m. *Litto.*
f	26	s. Philip Nerio, i s. Eleuter Papa, i m.
g	27	Osmina. s. Bernardina. i s. Ivan Papa, i m.
A	28	s. Venançio. m.
B	29	s. Petar çelestin Papa, i izp.
c	30	s. Maria Magdalena Paçi. D. i s. Feliç. Papa, i m.
d	31	s. Petrunilla. D. kchi s. Petra Apostola.
		Prinos. s. Didaka Izp. *Reda S. Frane, ù ponedichl. Rogaçiona.*

IVNIVS. GIVGNO.

Lipachn. Dahna. 31.

Istok. s. h. 9. m. 10. podn. b. 16. m. 33. ponoch. h. 4. m. 33.

e	1	S. *s*ekundo. m.
f	2	ss. Marçellin, Petar, i Eraxmo. mm.
g	3	ss. Pergençio, i Laurentin. mm.
A	4	s. Kvirin Bisk. i m.
B	5	s. Bonifaçio. m.
c	6	s. Norberto Bisk. i Izp. i s. Philip. Diakun
d	7	*s.* Pavao Bisk. i m.
e	8	s. Abavdio Mis[illegible] i m.
f	9	ss. Primi, i Feliçian. mm.
g	10	B. Margarita udoviça, i kracklíça.
A	11	s. Barnaba Apo*s*to.
B	12	s. Ba*s*ilid., Cyrin, Nabor, i Nazar. mm.
c	13	s. Antun Paduan, od mirakula, *Reda S. Frane. S'osm. pro*-*s*ten. o. s. g.*
d	14	s. Ba*s*ilio veliki, Bisk. i Izp.
e	15	ss. Vid Zdruxbom. mm.
		Istok. s. h. 8. m. 58. podn. b. 16. m. 29. ponoch. h. 4. m. 29.
f	16	Od osm. Antuna.
g	17	Od osm.
A	18	Od osm. i ss. Marko, i Marçellian. mm.
B	19	Od osm. i ss. Gervax, i Protax. mm.
c	20	Osmina s. Antuna, i s. Silver Papa, i m.
d	21	s. Alban. m. *Sunçe u Kankru.*
e	22	s. Pavlin Bisk., i Izp.
f	23	Bdenye, i pohst, i s. Ivan Misnik, i m.
g	24	✠ s. Ivan Karstitechl. *pro*s*ten. o. s. g.*
A	25	Od osm. i s. Pro*s*per Bisk. Izp.
B	26	ss. Ivan, i Pavao. mm.
c	27	Od osm. i s. Kre*s*ençio Bisk. i m.
d	28	s. Leon. II. Papa, i Izp. i *Bdenye pohst.*
e	29	✠ ss. Petar, i Pavao Apo*s*toli. *pro*s*ten. o. s. g.*
f	30	uzpomena, s. Pavla Apo*s*tola.

IVLIVS. LVGLIO.

Sarpachn. Dahna. 31.

Istok. s. h. 8. m. 58. podn. h. 16. m. 30. pon. h. 4. m. 30.

g	1	OSmina Ivanova. i s. Marçial uçenik.. *prost. o. s. g.*
A	2	Pohogenye B. D. M. i ss. Proçesio, i Martinian. mm.
B	3	Od osme, i s. Eulogio Izp.
c	4	s. Elizabeta udoviça krachlça 3. *Reda S. Frane. i Amos Prorok.*
d	5	Od osm. i s. Domiçio. m.
e	6	Osmina. i s. Ixaia Prorok. *prost. o. s. g.*
f	7	s. Panteon. Izp.
g	8	s. Prokopio. m.
A	9	BB. Nikola zdruxbom. mm. *Reda S. Frane Gorgom.*
B	10	ss. Sedam Bratye. mm. i ss. Ruffina, i secunda. mm.
c	11	s. Pio Papa, i m.
d	12	s. Ivan Gvalberti Abbat Izp. i ss. Nabor, i Feliç: mm.
e	13	s. Anaklet Papa, i m.
f	14	s. Bonaventura Nauçitechl, *Reda S. Frane. Prosten. o. s. g.*
g	15	s. Henriko çesar Izp.

Istok. s. h. 9. m. 12. podn. h. 16. m. 36. ponoch. h. 4. m. 36.

A	16	Od osmin.
B	17	s. Aleksa Izp.
c	18	Od osm. i ss. simphoroxa, sedam Sinova. mm.
d	16	Od osmin.
e	20	B. Françesko solan Izp. iznova, i s. Margarita. D. i m. ✠. i s. Illia Prorok, pomochnik Bosanski.
f	21	Osm. s. Bone, i s. Praxeda. D. *Sunçe ù Lavu.*
g	22	s. Maria Magdalena.
A	23	s. Apolinar. B. i m.
B	24	Bdenye; i s. Kristina. D. i m. pohst.
c	25	✠. s. Iakov Aposto, i s. Kristophor. m.
d	26	✠ s. Anna Matti Gospina. *Pr. o. s. g. Yer.*
e	27	s. Pantaleon. m.
f	28	ss. Nazar, çelso, i Vikto r. mm. i Innoçen. Papa. i m.
g	29	s. Marta. D. i ss. Feliç zdruxbom. mm.
A	30	ss. Abdon, i senen. m.
B	31	s Ignaçio Izp. Otaç od Iexuita.

AVGVSTVS. AGOSTO.

Kolovoz. Dahna. 31.

c	1	UZe. s. Petra Apo/tola, i s. Makabei. mm.
d	2	Gospe od Angela, i pro/chenye, S. Frane: i s. Stipan PP i m. *pro/t. o. s. g.*
e	3	Na/astye s. Stipana parvoga, m.
f	4	s. Dominik Otaç. pripovidalaç, i Izp.
g	5	Gospe od sniga.
A	6	Priobraxenye Isusovo. *i ss. Xik/to, Felic, i Agapit. mm.*
B	7	s. Kayetan Izp. Otaç Teyatina: i s. Donat B. i m.
c	8	ss. çiriak, Largo, i Smargdo. mm.
d	9	Bdenye pohst, i s. Roman. m.
e	10	✠. s. Lovrin. m.
f	11	Od osm. i ss. Tiburçio, i Xuxana. mm.
g	12	s. Klara, *Reda S. Frane parva. Pro/t. o. s. g.*
A	13	Od Osm. i ss. Hipolit zdruxbom. mm.
B	14	Bdenye pohst, i s. Eu/ebibio Izp.
c	15	✠ Maria M. I. nanebesa, vela Gospoina. *Pro/t. yeruzol. o. s. g. Istok. s. h. 10. m. 14. podn. h. 17. m. 9. ponoch. h. 5. m. 6.*
d	16	s. Hiaçinto Izp. Dominikan.
e	17	Osmina S. Lovre.
f	18	Od osm. i s. Agapit. m.
g	19	s. Ludovik krachl od ſiçilie: *Reda S. Frane. Pro/t. o. s. g.*
A	20	s. Bernardo Abbat Izp. i s. Stipan krachl Hugarski.
B	21	Od osm: *Sunçe ù Diviçi.*
c	22	Od osm. i ss. Timoteo zdruxbom. mm. *Yesen.*
d	23	Bdenye pohost, i od osm.
e	24	✠ s. Bartvo Apo/to.
f	25	s. Ludovik krachl Franaçki, 3. *Reda S. Frane.*
g	26	Osmin. s. Lud. i Zephirin Papa, i m.
A	27	s. Rufin Bisk. i m.
B	28	s. Augustin Nauçitechl, Otaç. Augustininā, i s. Hermet. m.
c	29	Od Siçenye glave Ive karstitechla, i s. ſabina. m.
d	30	ss. Feliç. i Adaukt. mm.
e	31	s. Raimundo nerogen Izp.

SEP.

SEPTEMBER. SETTEMBRE.

Ruyan. Dahna. 30.

Istok. s. h. 10. m. 59. podn. h. 17. m. 34. ponoch. h. 5. m. 35.

f	1	S. Egidio Abbat, i dvanyest bratye. mm.
g	2	s. Antonin. m.
A	3	ss. Euphemia, i Dorotia, zdruxbom. mm.
B	4	Prinesenye. s. Ruxiçe. D. 3. *Reda S. Frane*, i s. Moysie Prorok.
c	5	s. Viktorin. m.
d	6	s. Zakaria Prorok.
e	7	s. Krachliça. D. i m.
f	8	✠ Mala Gospoina, porog. B. D. M. *proſt. Yeruzolimsko.*
g	9	Od osm. i sveti Gorgon. m.
A	10	s Nikola Tolentin, *Reda S. Aug.*
B	11	Od osm. i ss. Proht, i Hiaçinto. m.
c	12	Od osm.
d	13	Od osm. i Sedam Spavalaç. mm.
e	14	uzviſenye Krixa Isusova.
f	15	s. Nicomed. m. i osmina B. D. M.
		Istok. s. h. 11. m. 36. podn. h. 17. m. 48. pon. h. 5. m. 47.
g	16	ss. Kornelio, i Ciprian. mm. i s. Euphmia zdruxbom. mm.
A	17	Ranne od Isusa ù ſtanpate S. O. Françeſku ù Alaverni.
B	18	s. Thoma Izp. *Reda S. Auguſtina.*
c	19	ss. Ianuar zdruxb. mm.
d	20	Bden. pohost, i ss. Euſtak zdruxb. mm.
e	21	✠ s. Mattheo Apoſto, i Evangeliſta. *Sunçe ù Tereziyi.*
f	22	s. Mouriçio zdruxb. mm.
g	23	s. Lino Papa. m. i s. Tekla. D. i M.
A	24	s. German Abbat.
B	25	s. Kleopha uçenik Isusov. M.
c	26	ss. Ciprian, i Iustina. mm.
d	27	ss. Kosma, i Damyan. mm.
e	28	s. Eleazar, 3. *Reda S. Frane* Izp.
f	29	✠ Posvecheye çarkve. s. Mioila Arkangela.
g	30	s. Hieronym Illyrik. Kardinal.

OCTO-

OCTOBER. OTTOBRE.

Listopad. Dahna. 31.

Istok. b. 12. m. 20. podn. b. 18. m. 17. pon. b. 6. 17.

A	1	S. Remigio Biſk. Izp.
B	2	ss. Angeli straxani naſi.
c	3	Prinos. s. Klare, *Reda S. Frane.*
d	4	✠ Patriarka ſeraphin. S. Otaç Frano. *Proſt. o. s. g.*
e	5	Od osm. i ss. Placid. zdruxb. mm.
f	6	s. Bruno Izp.
g	7	Od osm. *i s. Iuſtina.* D. i m.
A	8	*s. Btigitta* udoviça.
B	9	s. Dionix zdroxb. mm.
c	10	Od osm.
d	11	Osmina s. Frane.
e	12	s. Vvençeslav. m.
f	13	ss. Daniel zdruxb. mm. *Reda S. Frane.*
g	14	s. Kalist. Papa, *i m.*
A	15	s. Terexa. D. *Reda Karmelitanoga.*
		Istok. s. b. 13. m. 4. podn. b. 18. m. 30. pon. b. 6. m. 30.
B	16	s. Gallo Abbat.
c	17	s. Mamert. m.
d	18	s. Luka *Evangelista.*
e	19	s. Petar od Alkantare: *Reda S. Frane.*
f	20	Od osmine.
g	21	Od osm. s. Hilario: i s. Horſula s'yedanayest Tisuch. DD. mm.
		Sunçe u ſcorpionu.
A	22	Od osmine.
B	23	B. Ivan Kapiſtran: *Reda S. Frane.*
c	24	Od osmin.
d	25	Od osm. i SS. Krixanto, i Daria. mm.
e	26	Osm. i s. Evariſto Papa, i m.
f	27	s. Ivo Izp. 3. *Reda. S. Frane: Bden. i pohst.*
g	28	✠ ss. Apoſtoli ſimun, i Thadia.
A	29	s. Marçel. m.
B	30	s. ſerapion. Biſk.
c	31	Kvintin. m. i Bden. spostom.

NOVEMBER. NOVEMBRE.

Studeni. dahna. 30.

Ist. s. h. 13. m. 46. podn. h. 18. ponoch. h. 6. m. 58.

d	1	✠ SVi. Sveti.
e	2	Suzpomen od svi martvi.
f	3	Od osm.
g	4	s. Karlo B. Izp. i ss. vital, i Agrikola. mm.
A	5	Od osm.
B	6	Od osm.
c	7	Od osm.
d	8	Osmina, i 4. Koronati. mm.
e	9	Posvechenye çarkve spasitechla, i s. Teodor. m.
f	10	Prinos. s. Ludovika; *Reda. S. Frane*; i ss. Triphon zdruxb. mm.
g	11	s. Martin Biskup Izp. i s. Mena. m.
A	12	s. Didak Izp. *Reda. S. Frane. Prost. o. s. g.*
B	13	s. Martin Papa, i muçenik.
c	14	Od osm.
d	15	Od osm.
e	16	Od osmine.
		Istok. s. h. 14. m. 18. Podn. h. 19. m. 9. pon. h. 7. m. 9.
f	17	B. Salomea krachliça, 3. *Reda. S. Frane.*
g	18	Posvechneye çarkve ss. Petra, i Pavla.
A	19	Osmina, i s. Ponçian. m.
B	20	s. Elizabeta krachliça Hug. 3. *Reda. S. Frane.*
c	21	Prikazanye. B. D. M. ù çarkvu. *Sunçe, ù sagittariu.*
d	22	s. Ciçilia D. i M.
e	23	s. Klement. Papa, i m. i s. Feliçita. m. *Zima.*
f	24	s. Gargur Taumaturgo B. i s. Krixogon. m.
g	25	s. Katarina D. i m.
A	26	s. Petar Aleksandrin. B. i m. i svi sveti. *Reda s. Oça Frane.*
B	27	s. Iakov Interçix. m.
c	28	B. Iakov Markian; *Reda S. Frane.*
d	29	Bden. i pohost, i s. saturnin. m.
e	30	✠ Andria Aposto.

DE-

DECEMBER. DECEMBRE.

Prosinaç. Dahna. 31.

Ist. s.h. 14.m. 19. pod.h. 19.m. 27. pon.h. 7.m. 27.

f	1	SS. Kandid zdruxbom. mm.
g	2	s. Bibiana. D. i m.
A	3	s. Françesko Xaverio Izp. Iexuita.
B	4	s. Barbara, D. i m.
c	5	s. Sabba Abbat Izp.
d	6	*s. Niçola. Bisk.*
e	7	s. Ambrox. Bisk.
f	8	✠ Neoçkvarchneno zaçetye. B. D. M. *Prost. Yernz. o.s.g.*
g	9	Od osm.
A	10	Od osm. i s. Melkiad Papa, i m.
B	11	s. Damas. Papa, i m.
c	12	Od osm.
d	13	s. Luçia. D. i m.
e	14	Od osmin.
f	15	Osmina, i s. Eusebio. B. i M. *Ist. h. 15. m. 22. pod. h. 19. m. 31. pon. h. 7. m. 31.*
g	16	ss. Anania, Azaria, i Misael. mm.
A	17	s. Lazar uskrisen od Isusa B. Izp.
B	18	ss. Rufin zdruxb. mm.
c	19	s. Nemex. m.
d	20	Bden. pohst, i s. Iulio m.
e	21	✠ s. Toma Aposto. *Sunçe, u Kapricornu toest Yarçu.*
f	22	ss. Mitar zdruxbom. mm.
g	23	s. Viktoria. D. i m.
A	24	Bdenye pohst Boxichu.
B	25	✠ Boxich, Bohgse rodi, kano çovik. *Prost. o. s. g.*
c	26	✠ s. Stipan. parvi. m.
d	27	✠ s. Ivan Evangelista, i Aposto.
e	28	✠ ss. Mladinçi. mm.
f	29	s. Thoma Kanturianin. B. i m.
g	30	s. Liberal B. i Izp.
A	31	✠ s. Silvestar Papa Izp.

IZtomaçenye dahnika, zanach sveçe svakoga dneva; prem dayim nemoremo iznachi broya istinitoga; yer S. Hierolim pi∫e svetim Biskupom Chromaçiu, i Heliodoru; da ùchnegovo vrimese naogiau mnozi sveti muçeniçi; toyest, nadahn po osam stotina, i podevet; da svaki dahnyise more nachi po peht stotina muçenika, za Viru Isusovu; à kamo od tada; gdiyi muçe svaki dahn? Takoger sveti izpovidniçi; divçi; diviçe; udovçi; udovçe: muxi, i muxatiçe. Zato mechem od koyi çarkva slavi sluxbu, Boxiu, i drughe, iz gospina officia; dayimse çine po∫tenya; navlastito od oni, koisuse rodili oni dahn, ali Imadu chniova imena nasebi. Bilixim zabrachnene, Krixom Blenya, i postove: Vrimena od godi∫ta: kad poçichne zima, primalitye, litto, i yesen, kako govori Otaç Gulielmo ù Razloxniku Boxie sluxbe. Hure ù dnevu, i nochi; istok, podne, i ponochi; kako govori ù da iniku Otaç F. Filip Perugin: Ostaloye sve lasno razumit. Stavchlam po yedno slovo, koye nosi riç, yedabi ù krache sloxio, ∫toye lasno razumit, i Bohgnam bio vazda napomoch, i molim svaku du∫u Boga boyechu, dase molizame gri∫nika, V. à yachu za svakoga. Pro∫tenya Yeruzolimska, i na∫ega Reda, zato gdiyi nie, morese primit po 40. Godina vazda, à na SS. Apo∫tole, po 166. god.

Ovdese

Ovdese piſu. AUCTORI od svetoga pişma; i sveti oçi po Alphabetu, iz koise sluxiſmo, illiyi zdruxi zazivau.

DILLO

DILLO ANGEOCKO

Obsluxiti nasvetu Misu.

1. AD Deum, qui lætificat iuuentutem meam.
2. Quia tu es Deus, fortitudo mea: quare me repulisti? Et quare tristis? Incedo dum affligit me *inimicus*.
3. *Et introibo* ad Altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.
4. Spera in Deo, quoniam adhuc, confitebor illi: ſalutare vultus mei, & Deus meus.
5. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula, ſæculorum Amen.
6. Ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.
7. Qui fecit Cœlum, & Terram.
8. Miſereatur tui omnipotens Deus, & dimiſſis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam.
9. COnfiteor Deo omnipotenti, Beatæ Mariæ ſemper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Ioanni Baptiſtæ, ſanctis Apoſtolis, Petro, & Paulo, atque Beato Franciſco, omnibus ſanctis, & tibi Pater: quia peccaui nimis cogitatione, verbo, & opere (*ovdese udara trikrat desnigom u parse govorech*) Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo præcor Bea-

tam

tam Mariam, semper Virginem, Beatum Michaelem Archangelum, Beatum Ioannem Baptistam, sanctos Apostolos, Petrum, & Paulum, atq; Beatum Franciscum, omnes sanctos, & te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum. *Ime, na. N. stavchlase Svetoga Oça Frane ù Bosanskoi Provinçiyi, yerga naredi Sveti Otaç Bonaventura Generalom bivsi ù Kapitolu Narbone god. gosp. 1260. Reda god. 53. govori ù Annali. O. F. Luka Vadingo f. 89.*

10. *Dva* Amen, amen.
11. Et pleps tua lætabitur in te.
12. Et salutare tuum da nobis.
13. Et clamor meus ad te veniat.
14. Et cum spiritu tuo.
15. Kirie eleison: Christe eleison: Christe eleison: kirie eleison.
16. Et cum spiritu tuo.
17. Amen. *Vazda za molitvam. Amen.*
18. *Na Dominus vobiscum*, & cum spiritu tuo. *Ovdise prinosi Misao od desne Misnika, à live otara, na desnu.*
19. SVscipiat Dominus sacrificium, de manibus tuis ad laudem, & gloriam nominis sui; ad vtilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.
20. Amen.
21. Et cum spiritu tuo.

22. Ha-

22. Habemus ad Dominum:
23. Dignum, & iustum est. *Zvonomse glasi trikrat na 3. sanctus. Na poklon yednom, na podignutye, yednom, i poklon yednom Hostie, i Kalexa, çini devetkrat; ù sve, Koga slavi devet Kora Angeoçki, zlamenuye: i govorese povbale.*
24. Amen.
25. Sed libera nos à malo.
26. Amen.
27. *Et* cum spiritu tuo. *Ovdise na Misa sveçani daye Misniku Krix çelivati, pak ostalim po izvarsnosti, na molitve.* 28. Amen.
29. & cum spiritu tuo.
30. Deo gratias. *Kad nie reçena gloria. Zamartve.* Amen.
31. Prid *Evang. naip.*
32. Et cum spiritu tuo.
33. gloria tibi Domine.
34. Deo gratias. *Vazda, i V. B.*

Liber

Liber hic, PORTA CÆLI, & VITA ÆTERNA intitulatus; Ilyricè Doctrinam Signi S. Crucis, Orationis Dominicæ, ſalutationis Angelicæ, Simboli Apoſtolorum, & certarum Bullarum Papalium verſionem continens; à R. P. Fr. Ioanne Aniçio Ord. S. Franciſci Min. Obſ. Prouinciæ Boſnæ Argentinæ collectus; à me verò de commiſſione Reuerendiſſimi P. Inquiſitoris Anconitani, conformiter ad Ordinem S. Congregationis reuiſus, nihil Catholicæ Fidei, aut Chriſtianis moribus oppoſitum habere; multis autem vtilis, fore repertus eſt: proprerea illum, ſi Reuerendiſſimo P. Inquiſitori placuerit, typis mandari poſſe cenſeo. Laureti 4. Nouembris 1677.

P. Ioannes Laurençich, e Societate Ieſu ſacræ Domus Lauretanæ Pænitentiarius Illyricus, manu propria.

Imprimatur.

Vicarius Generalis S. Officij Anconæ.

Imprimatur.

Franciſcus Picchius Canonicus Cathedralis, pro Eminentiſs. & Reuerendiſs. D. Cardinali de Comitibus Epiſc.

I. POGLAVIE.

SVARV PRISVETOGA KRIXA.

1
STOYE Krix; ime chnegovo, niedrugo, nego trud, i progonstvo, i muka zaradi chlubavi Boxie, i zaradi vire Isusove, Koya svetim Krixom bi umnoxena, rasirena, i utuargena posvemu svitu, i zovese. Parvo zlamenje vire, i voiske Karstianske, pod Krachlem propetim Isusom: govori yakov Mercantio ù postavi od zlamenia Krixa parvoi: *est enim illud primum signum fidei, & militiæ Christianæ sub rege Crucifixo*: zato govori sveti otaç Papa Alexandro Parvi, daye trud, i muka Krix; *Crux dicitur à cruciando*: takoga yos, tomaçi ù kazanje svetoga pisma: Tko ochye dobro xiviti ù Isusu, od potribemue podnositi tughe, i nevochle zaradi vire, i zakona Boxiega: Evo riçi: *crux, & tribulatio necessaria est, omnibus pie viuentibus*; yer Isus podnese naipria; nas vçechi, pousta svetoga Mattia Euangelistà na poglavyu, 19. govorechi: *tkochie sliditi mene, nek uzme Krix svoi, i slidi mene*; tojest, nek uzme suaki trud, muku, i progonstvo, çicha chlubavi Boxie, iradi svoga spasenya: zato nas ù çi sveta Mayka çarkva, Kada Karstimo, da, ù dichl, (Kako izarnemo diavla, izditeta, Koije ù lizao pogriu iztoçnomu, disuchi trikrat na chnega, od strane triu Kipa, trojstva nerazdichlenoga, govorechi: *exi spiritus immunde, & da locum spiritui Sancto Paraclito*: izachi, duse neçisti, i day misto duhu svetomu vtisitechlu) zlamenye svetoga Krixa stampamo naçelu,

Mercant. prop. 1.

Alex. 1.

Index bib.

Matth. 19.

Rit. Rom.

onoga, koise karsti, takocher naparsi, naçelu nekse nestidi, i nekse poznaje od kogaje stada, naparse, nekmue sve Krix ù sarçu: ka i di/emo na obraz, i zgonimo diavla, ù mechemo duh Bo/ij, kako ùkchniga od naroda vçini gospodin Bogh, kad ù lanu duh ù adama, *inspirauit spiraculum vitæ*. na p. 1. zato imi çinimo, nek chlubi Krix; i ovoje parvo zlamenje vire: zasto z larxese mnoga otajstva ù chnemu od vire Karstianske.

gen. 1.

2. Tojest zlamenje prisvetoga troistva, oça, i sina, i duha svetoga, Koise zazivau, ù ovomu zlamenju od Krixa. drugoye zlamenje porogenja Isusova, muke, i ù skarsnutja chnegova: zatose ù kaza Konstantinu Cesaru ù aeru, kad voisku çichna/e protiuà neviruomu Maxentiu, i çu glahs: *Constantinæ, in hoc signa vinces*.

Mercan. ibi.

3. Zatose ovim zlamenyem pridobivau svaka, i svi nepriatechli, nesamo vidini, ma yos nevidini, diavli; yer Kakono lagia brez timuna, a liti ùprave nemorese vladati: tako nisveta çarkva bre zlamenja svetoga krixa, /toje chne ù svemu ù prava: sveti otaç Ambros, *quia sicut nauis sine arbore, ita Ecclesia sine Cruce*: isto bi/e prorokovao Isaia 56. 9. govorechi, ù dan oni biche otar gospodchni ù sridi Egipta, i tituo gospodchni polak svarèh chnegove, ibichie zazlamenje, i svidoçanstvo gospodinu voistva; *& erit insignum, & testimonium domino exercituum*: govori Mercantio: ù vrime Isusovo bichje otari, i zlamenja svetoga Krixa ùzemchli naroda, *erigentur altaria in terra gentium*. Evo dakle zlamenye brezkoga çarkvase nemore vladati.

ibi. Isa. 56. Merc. ibi.

4. Da vidimo odkada, i odkuda poçe ovo zlamanje svetoga Krixa? govorim da poçe, od Isusa, i od chnegovi huda, primi Kripost, Koju ne imadi/e ù sebi, nego proklestvo: zasto bi/e pisano; proklet svaki, koi visi nadarvu; zato nenavidost xudimska varxe Isusa nakrix, jedabiga svitu ùkazali veoma zla, jos tomu pridruxi/e dva lupexa razboinika: sveti Pavao galatami pi/e na. p. 3. *Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum*, takochier pi/uchj Kphilipianom ù drugom poglaviu; Kaxe, kakose ponizi Isus dosmarti Krixa, ibi poslu/an, izatomu dade ime, Kojeje svaruh svakoga imena, i ù zvisiga, damuse svako Kolino klachna nebesko, zemachlsko, i pakleno: *propter quod dedit illi nomen*

gal. 3. Philip. 2.

nemq quod est super omne nomen; vt in nomine Iesu omne genu flectatur cœlestium, terrestrium, & infernorum: Nebesko, Kolino Angelisa, i svi blaxeni: zemachsko, svi chludi na zemchli; à pokleno svi vrazi, i duse prokleti upaklu.

5. Zato mnozi nauçi/e naovoi skuli, Krix chlubiti, i pochnemu se mnoga zlamenja çiniti, nù svetoga Pavla, Koise neti/e slaviti ni ù çemu, nego ù krixu Isusovu; pise galatam ù, 6. p. *absit gloriari mihi, nisi in Cruce Domini N. Iesu Christi*: Evo dakle nachioxe da poçe od Isusa s'oblastiu ovom, koju imasma pria Isusa poçeoye Krix, i vidichjemo vnapridak, ma brez Kriposti, vech ù otaistvu, i prilika, Kako slidi. *gal. 6.*

6. Slidimi mnoghe ocr: naipria sveti Iuan, ù kchniga svoi vichjenja na p. 21. broyu 16. Razpisuje, da kada Bohg stvori Rai nebeski, Postaviga na krix: *ecce Ciuitas posita in quadro*: takochier ù istom; Razpisue Vrata Raiska, sçetiriu strana, po troja, za ukazati, da svatri Kipa Troistva neraz diçhlenoga, svaka su stvorila zajedno, naipria nebesa, i sve nabesi, izvan triu Kipa svoi; tojest oça, i sina, i duha svetoga: à na zemli sve; Nebesa za dobre, à ù sridi zemchle Pakao, za zle, od Koga nas saçuvao gospodin Bohg: *ab Oriente portæ tres, ab Aquilone portæ tres, ab Austro portæ tres, ab Occasu portæ tres*: Evo, i sviht na krix stvori, na istok, podne, prama podne, i zapad, zatim Angela stvori na krix, zachnim çovika na krix, ù istomu Ivan gouori, da je mira çovi, ia, mira Angeocka na krix: *mensura hominisque est mensura Angeli*. Arabi tomaçe, postav çouicja, Koije duchiline Angeocke: *Statura hominis, qui est longitudinis Angeli*: Mercantio naistomu mistu tomaçi; Evo na krix Angeo, i çovik stvoreni: dakle se Pokrixu ima Vladat Rai nebeski, i nebesa, zemchla, i zamachlska; Kano po svojoi Miri. *Apos. 21* *ibi.* *ibi.* *Merc. ibi.*

7 Yos od Krixa ù starom zakonu bi'e mnoghe prilike, ù kchniga od naroda p. 48. Iakov Patriarcha, prikarstiv Ruke sinove blagosovi, sto zlamenova se Isusovo propetie, Koj razapnav Ruke na krix, vas sviht blagosovi, i odkupi. Takochjer Mojsie Razapansi na krix moli; i pridobi Krachla Amaleka: i mi Razapansi Ruke na krix pridobivamo, sve nase nepriatechle; i Ezechiel p. 9. po zlamenju Krixa, to jest Tau oz dravcla se Bolesne. Moisie ù chniga broje ova, ovo zlamenie uz dixe xivanie vitstvo; Koi biau ù pusti- *gen. 48.* *Ezec. 9.*

num. 21. chni Klani od zmia, gledauchiga Ozdravchlau, na p. 21. Tako imi Koi uzdixemo zlamenie svetoga Krixa, protiva zmiam Paklenim, odravchlamo, ibranimose chnim, i chniovim slugami; Koisu çarataniçi, i svi nevirniçi, iz van poslua svetoga Oça Pape.

8 Obiçai, Razapansi Ruke nakrix moliti, uze sveta çarkva od Apostola, Koi zaizprositi lagchle, *sto* prose, prikazu i muku Isusovu nakrixu, i za chne chlubav pitau, i prose, ono sto xele, zato izprasau; govori Iakov Mercantio *Signum Crucis, est Ceremonia ab Apostolis tradita: de signo Crucis, ibi.*

Mert. ibi.

9 *Socrates lib. 5. hist. 7. refert.* Ovinauçitechl Kaxe; da Karstiani razrusayuch çarkvu *Idola Serapida*, nachiose da ù podominta Kameniti, bise Krix ù siçen, yos Parvo Isusa, Koya bise gragena: dakle bohg ovo zlamenye bise ù pisao: *inuenerunt signum Crucis in primis lapidibus, hoc viso multi Gentilium conuersi sunt;*

Socr. 5.

10 Kano ù pisa svoi Peht Ranna ù tilu svetoga oça Francesca ù offi iu od *Stigmata: scripta digito Dei viui;* tako mogase, i ù ovomu Kamenju.

11 Ançi Kada pogie na Nebesa ù stvari Apostolski P. 1. na Krix uzdigao bise Ruke; ostavchlauchi nami priliku, da Ako ochemo onamo Pochi da çesto Ruke nakrix Razapichnemo: *expansis manibus ferrebatur in Cœlum;* zato Federiko *Nauis*: govori ù svomu nauku p. 6. da tako igiuchi blagosovi aer, i zlamenye, Prisvetoga Krixa, ù ayeru ù penga i da od ovle izage obiçai Krixa, i nakrix Ruke Razapichnati, vzese Apostoli, pak svimi, Koi slidimo Apostole: *quod Christus eleuatis manibus bene✠dixit, signum Crucis in aere depinxit; & ex hoc mos in Ecclesia deuolauit.*

Art. 1.

Fedr. 6.

12 Vidismo daye Krix, od Boga, i zlamenye od Isusa, machyes Rechi, Koyaie nami Korist ad Krixa, ichnegova zlamenya? Koristisu mnoghe: izbroitise nemogu, ma stogo li; nai pria pochnemusu diauli suezani, lucifer ù pakao stavchlen, i sviim yakost uzeta, nista nikomu nemoxe, vech akomuse tko pribilixi pogriu, tako ùçi sveti otaç Augustin ù govorenyu 197. *Fratres Diabolus est canis ligatus, non potest mordere, nisi appropinquantem, bene autem latrare:* ochye Rechy, Bratyo, Isusie vargao diaula ù xexechlkano mimechjemo

Koristi od krixa.

S. Aug. Ser. 197.

Pseto,

Psceto; nikoga nemoxe ù vidditi, ni ù yisti, nego Komuse priblixi, zato neçini gria, ne priblixaise, akolise priblixis, pokaise, uz lani, ikoliko pria izpovidi tagase i nechi bojatis vaz lamie Razgovor dala sveta çarkva, a navlastito ù priporuçi od duse; govorechi, àkoje, isagrisila oua dusa, ma oça, isina, iduha svetoga nie zataiala. *Et si peccauit, tamen P. & F. & S. S. non negauit.* *Eccles. Recom. aña.*

13 Zatim, mi izpovidamo otaystvo suete vire pokrixu, ù troistvu, zasto, mechyuchy Krix nase, aliti nasto drugo, zazivamo ondi Trikipa prisvetoga Troistva: da ovo zlamenye, od muke Isusove bude ù ime oca, isina, i duha, svetoga, pokrixu: tako zapovidi Isus, pousta svetoga Matthia, govorechi: *dataje meni suaka oblasta nanebu, inazemchli: i çhyuchi dakle, ùçite sve narode, karstechi chni; ù ime oça, i sina, i duha svetoga. Amen.* Evo dakle Tri Kipa ù yednomu Boxanstvu, zovemo napomoch. *Matt. 21.*

14 Budimose od asna gria mukom, i chne uspomenom; uffaimo po chnoi primiti od pustenye gria; zatose na çarkve postavchla piteo, nosechy Krix, zlameniuyuchi pitela Petrova, pokomuse probudi, i spomenu Riçi Isusovi, ipprimi prostenye od triu zatayanyi: Iakov Merkantio govori: *in Ecclesis Galus ponitur Crucem gestans, significans Galum Petri, per Crucem veniam obtinendam.* *Merc. de sig. Crucis.*

15 I sve sedam posvetilista primamo od çarkve ovim zlamenyem: Yate Karstim ù ime oca, isina, i duha svetoga; tako, i ostale: kad umire çovik, Krix muse daye, nekse vzda, daye podchnemu odkupchlen: sveti Pavao uçi: *Christo confixus sum Cruci, qui dilexit me, & tradidit seipsum pro me:* galatam ù. p. 1. Isusnas chlubi, isebeye istoga dao zanas. *gal. 1.*

16 Od napasti, krixje ueliko oruxie; svetoga thomasa od Akvina, xena napastova, prikarstise, pak ù zimav glavchnu izagnayu uanka; a dva Angela pristupivsi opasaste ga pasom, da nigda ù napridak, ne ochyuti napasti od tila; i uelle mnozi, navlastito, Mercantio; da bise çuvao, i, ledan Thomasov, a drughi one zene.

17 Od diavla, ouo zlamenye bzani: sveta çarkva ù svi zakletva, ovo naypria meche; i mnozisu sa nim ovim zlamenyem otirali Vragove; Surio govori 26. Miseça Ruina: Kaxe da çiprian çarataniks otiase primochi svetu Iustinu divicu *Lavro Sur. 26.*

muçu svoim çarimam, na grji putem svrazimam, al Vraki izpovi dise, da nista nemogu, jerje zlamenovana svoim Krixom; Mercantio govori: *Dæmones in illam nullam Magiam posse, quia signata est Tau, idest Cruce.* ù dichlese Ciprian obrati, ibi muçenik za viru Isusovu, chnoi nemogose nista, à Ciprianse obrati pò krixu.

Merc.

18 Zato Nauçitechl origene ù svomu govorenju 8. ù Izaievomu proroçanstvu, govori: da dvasu nakrix Propeta; Isukarst oçito, i povochli svoioi, *oblatus autem, quia ipse voluit,* prorok ueli, na planini Kalvarinskoi, izavrime sta na krixu od deuete hure do Kõplite: drugo bi diauao nakrix propet, silom, i nevidinim naçinom, i ù vike chnegova pogarda; tako da Krix, bi jedne Koçie pridobitne, nakoi ozgara sidi Isus Pridobitechl, à ozdalase vuçe diavao pridobit: na naçin, Kako cichnavau Cesari Rimski, Kadbi pridobili Koie Krachlestvo, zakoçamibi Vukli suxchne pridobite, tako uçini Isus od shotone: *duos in Cruce fuisse affixos, Christum visibiliter, & sponte, & solum ad tempus: Diabolum inuisibiliter, & inuitum, & in sempiternum eius opprobrium, ita, vt Crux sit currus triumphalis, in cuius summa parte sedet Christus triumphator, & in ima parte trahitur Diabolus, & ostentatur velut in pompa.*

prorok Isa.

Orig. hom. 8. in Isa.

19 Svak, i vazda ima darxati nasebi zlamenje prisvetoga Krixa; zasto diavao varlose boi Krixa, kano pseto stapa, Koimjeje danpuht bilo bieno; sueti otaç Augustin govori: *Fratres timet Dæmon Signum Crucis, sicut canis baculum à quo semel percußum habuit* ù govorenju 197.

S. Aug. Ser. 197.

20 Matere, i doichle veliku pomchlu duxnesu imati svaru diçice, daim nebi diavli nau îili, zato Bartuò Spineo, ù svomu iziskovanju od Vischiça: govori: da nika Saga Vischiça izpovidi, daje ob nochi veche, od pedeset puta, odila ù kuchju, jednoga susida, i Rodjaka, dabi ditemu ù zipçi svrazmi umorila, niti mogose, zastoga vazdabi nasli zlamenovano, zlameniem svetoga Krixa, tako i nemogdu Vrazi nista nau iti, ovako, neka çinie sve Matere, i dojchle; *quedam saga confessa fuit quod noctu plus quinquagies adusse domum cuiusdam vicini, & parentis, vt puerum in cunis suffucarent, nec potuisse, quia semper inuenissent signatum Signo Crucis.*

Barth. spin. 9. de strig.

21 Godina gospodchni 148.., ù gradu, Spira sezove yedna dobra Karstianka imade riçi sjednom Vischiçom, takti

çara-

garatanicom (svesu ove Privarene od vraga, i çine dila diavaoçka, i vrazjyi sluxe, zacdniti yim du∫u, i mnoghim zlo uçiniti pochnimā, kano hudi svoim) bojechise dobra Karstianka, onoga stupa Paklenoga çaratanice: Kad lexe, i dite∫çe Povali, oskropise, i dite vodom blagosovchlenom, pak soli blagosovchlene metne ù usta, i zlamenovaga Prisvetim Krixom; Kadbi obnoch do∫la Vi∫ch ça zdruxinom, damu koje zlo ù çinç, nemogo∫e ni∫ta, vechè privarnu∫e zip'u, ter dite izvaliv∫ise za plaka, ochiuti mati, ù xexe suichiu, nache dite izvachleno, i vechmu ni∫ta nemogli ù çiniti, yer zlamenouano bi∫e: *Euulsum e cuna fugitantem inuenit, & nichil malum factum ei*. Iacov Merkantio, ovo govori, uzmi svaka mati ovu priliko, i çini, tase i neboi. Iac. Merc.

22 Na∫lose da nevirniçi suse obranili ovim zlamenjem Prisvetoga Krixa Vragovom; Kako dakle, nechie la∫chne Katholiçi, ali i temechliti Karstiani? Koisu çarkva Boxia? Iulian Cesar od Padnik Prikarstivse lexe, dochose Vrazi daga nose, vidi∫e zlamenovana Prisvetim Krixom, nemogo∫emu ni∫ta uçiniti, nego zaja ukaje izglasa gouorechi, aime: sud prazan, ali zlamenovan: *vas vacuum, sed signatum*: tojest ovi Cesar odpadnik, brez svakeye milosti, maye vargao nase zlamenje svetoga Krixa, Koyenam brani Kchnemu pristupiti: dakle Bogochlubna du∫o, ∫to Vechie Xelis, i oches, nego ovo zlamenje, Koyeje tolike oblasti, i moguchstva? *infideles etiam.* Iac. Merc.

23. Ma nebudi sovim (du∫o Boxia) Iulianom odpadnikom, ni sostalim zlim, nego zbogom, i svetim Boxyim, datise nebi reklo, ∫to∫e reçe Po u∫ta svetoga Ivana, ù kchniga vighenja chnegova, na p. 3. Ko nexive Karstianski: *non habes; quod viuas, & mortuus es. Mercantio: Nomen Christiani, & vita Pagani; opera nomini aduersantur*; oche Rechi, nemores rech da xives, ako neçinis dila xivi, toiest dobri, akonisi brez gria smartnoga, illi barem skru∫eniem, za∫to brez toga, neimas daxives ù milo∫ti Boxoi, umrosi, brez chne; yer, imati ime, dasi Karstianin, à xivdt poganski çiniti; dila imenusu suprotivna, zato kad imas ime Karstiansko, çini idila; i nakochese razvarchi sva gragia, vtebi od Karstianstva. Apoc. 3. Merc.

24. Varlonas vçi Nauçeni Tertuliano, ù svoi chi niga

corona

Corona militum: na p.9. govorech: na svako ganutie, na svaki koraçai, na oblaçenye, na svlaçenie, zablagovati, piti, lechi, vstati, i stogodi imamo çiniti, naçelo, nai pria, imamo zlamenye Krixa varchi, pak, sto ochemo poslovati.
Tert.c.9. Poçnimo: *in primis frontem signo Crucis terimus, quæcumq; nos conuersatio exercet. Et si legem de hoc, expostules: traditio tibi prætendatur auctrix, consuetudo confirmatrix: fides obseruatrix* Zasto ta obismo nauçeni od nasi stari, toiest od Isusa, Apostola, i svete çarkve; Kako ozgor kaxese, i obiçai potvarchiuje; pak vira obsluxuye.

25. Kad Isukarst doge nasud, nai priachese ù kazati ù aeru (udolini od Iosaphata, gdiche biti suud) zlamenye prisvetoga Krixa, Kako bi oçitovano Ivanu, na p.15. *& vidi aliud signum in Cælo*: sveti Iuan zlatousti ù govorenjù od Krixa; govori: drugo zlamenye bichie, Krixa prikazanie; *alterum signum erit Crucis apparitio*: i ovoche ù kazatise, neka zlamenye, daje Isus vas sviht, ù ovomu zlamenju podloxio: i daye sve nepriatechle, po chnegovoi Kriposti pridobio: i daye Krix kchluç, Koi Nebesa otvora: Takocher niko neima s'Isusom ù slavu vlisti, nego, tkoye temechlito pod Krixom stao, i voyevao; i dasu sva nasa dilla Krixem izmirena, zasto Koya nebu lu prilliçna Krixu, od varchese: tako govori Mercantio, *vt significetur nam totum Mundum in hoc signo subiugasse, quæ est clauis aperitionis Cæli, &c.*

Apoc. 15.

Chrys. hom. de Cruce.

Merc.

26. Mnozi sveti oçi bilixe, da gospodin Bohg, oti ovo zlamenje Krixa, pri loçimam chluç, im daje sve u dichle od poçetka svita, zato, zasto bise krix obran za odkupiti nachnemu, i pochnemu sviht: sveti Hierolim govori: naçin krixa naçetvart: *Significat formam quadram mundi*: zlamenye naçin naçetvart svita: iztok ozgara: podne, desna darxi; Pramapodne liua stoi; zapad Podnogama stoi.

S. Hiron.

Illi Kako oche Iacov Mercantio: Prilika Krixa zlamenue çin muke Isusove; zasto darvo upravno zlamenje, daye Nebo otvoreno mukom Isusovom: dochni Krai, Koise u zemchlu postavi, zlamenue daye linibo ozprazchneno, oni dio, gdi biau oçi, Kad Isus sachye nad pakao; prikrixeno darvo, nakoye bise Ruke pribyene, zlamenuye Iztok, i zapad toyest, da pokrixu, odistoka dozapada vas sviht bi od kupchlen: izato Isusu propetomu Klachnause, Kako govo-

Merc.

ri,

ri, i sveti Pavao. I Mercantio, *ideo Christum Crucifixum, adorant cælestia, terrestria, & inferna.*

Sveti Augustin govori: *figura Crucis totam significat perfectionem Christianam*: oche rechi ſtoje potriba Karstianinu: svese ima ù priliçi svetoga Krixa: och temechl odvire? pogledai temechl od Krixa: och ù zviſenie Krixa? pogledai, naſe vffanie, Koimga uzvisuyemo: och ſirinu od vire? pogledai chlubav naſu porazpetyu Isusovu: och duchlinu od vire? pogledai naſe uztarpchlenje ù dilchno. S. Aug.

Sveti Thoma 3. p. q. 46. art. 4. govori: çetiri strane od Krixa, nisu drugo, nego yedan stiht, koymse zastichuyemo odnapaſti, koyesu protiva ovim çetirimam kripoſtimam: *quatuor cornua Crucis sunt, velut ſcutum, quo protegamur à tentationibus contra has virtutes.* S. Thom.

27. Evo dakle draga duſo, i bogohlubna velika zlamenja ù krixu, i pokrixu: zato, kada gospodin Bohg oti stvoriti, çovika, ùze çetiri ſake zemchle od çetiriu strana svita, to jest, od istoka, zapada, podneva, i pramapodneva, neka zlamenue daye od Krixa, i nakrix stvoren, udan ù petak, Koiye dahn Krixa, zaimati vladanje od svega svita, i gospostvo, ma sve pokrixu: Iakov Mercantio colona 1. f. 46. govori: *homo creatus eſt ſexto die, ex quatuor pugillis terræ, deſumptis, ex quatuor partibus terræ, ſcilicet Oriente, Occidente, Meridie, & Septentrione, vt significaretur ei dare dominium ſuper quatuor partes mũdi.* Iac. Merc.

28. Sad imamo viditi kolikoye, Krixa, i Kolikisu propeti nakrix, i çiyi Krix mismo darxani sli iti: kako ozgara, ù, 18. broyu, daye propet Isus, i diavao: yos sveti petar; i s'Isusom dva lupexa razboinika, sveti dizma, i desperati geſtaſio, koga propeſe radi uboistva ù lupexstvu, i razboystvu ù çichnena, umri desperan, i poche zato ù pakao, psovaie Isusa, sçichnaſe damu nebi yos smart bila dana, ni onaka: ovoga sli le, i chnegov Krix svi desperati, koise tuxe naprogostva, tughe, nevogle, xalosti, i bolesti od ovoga svita, teryi dragovochno nezagarchlau, zachlubav Boxiu, i zasvoe grie: Ieremia Prorok, na p. 17. poduh svetom, ovim govori: dvostrukom poghibyu; pogubi çhni gospodine Boxe naſ: *duplici contritione, contere eos Domine Deus noster.* Toyest, smartju od muke, i Krixa; takoger, smartyu viçchnom, ù vike brez Boga. Ier. 17.

29. Drugo bi sveti dizma lupex, ma ne iskaſe Krixa, mi one smarti, ali kadmu bi dana za svoe grie, primi dragovochlno sve zachlubav Boxyu, i zasvoye grie, od koise varlo kayaſe, i druga karaſe, Isusa skuxavaſe, proſtenia pitaſe: nos digna factis recipimus: memento mei dum veneris in Regnum tuum: govoraſe ò geſtaxio, netuxise, yersmo mi dostoini ove smarti, ſtosmo poçinili; à ovie prav; zatoga molim dase spomene odmene; udichlmu Isus da le proſtenye od svi gria; *hodie mecum eris in Paradiſo*, umuçi Isusovoi Euangelisti govore: ko slidi ovoga Krix, dobro çini, i poduhu svetomu, tako uçi po usta svetoga Iacova Apoſtola, ù Piſtoli kanonikoy na, 5. govorechi, ustarpchleni budite tia dodoſastia gospodchnega, i ondavamse dobro platichse.

Euang.

Iac. Apoſt. 5.

30. Trecheye bio Krix, i muka svetoga Petra Apoſtola. Prem da naipria bixaſe, slabostyu putenom, pak vratise, i zagarli, i primi Krix, i muku (kad razumi od Isusa) uele chlubeznivo, i bi na slidnik pravi Isusov, yermu biſe rekao, ti, slidi mene: Petra svi slide, koise vrachayu od gria, i zagarchlau trude, ptogonstva dragovochlno, i ostale bolesti za chlubav Boxiu, i za svoye grie: od ovi govori duh sveti po usta svetoga Pavla, Korintianom na, p. 12. Dragovochlnochuse slauiti, unemochimam moyim, da pribiua umeni kripost Isusova, i ovise dobro slave.

Corin. 12

31. Cetvartje Krix gospodina Naſega Isukarsta (kano çovika istinitoga) koi, ne samo zdizmom, zagarli onu smart, ni takoger svetim Petrom dragovochlno primi: Ma zato biſe doſao na svihit: *oblatus eſt, quia ipſe voluit*: prorok govori i prikazase, zaſto on otise prikazati, i nauçiti ovi puht od truda, i muke posvoyoi dragoi vochli, kako govori po proroku ù, p. 6. dase iſche yoſte, i veoma nastoi. *Ecce ego mitte me*: to yest, govori, moi oçe nebeski, chludi od ovoga svita, dalisuse naholosti, i razkoſya, ter govore, da ye ono pravi puht tebe Boga nachi, i svoye spasenye; à nez nayu, da taçim chludem rekaosi po proroku ù treni na, p. 3. *ſaturabitur approbrijs*, nasitichese pogardami, i tugami, i svim xalostimam; zaſto sveti Iakov ù, p. 4. svoe kanonike govori da Bohg suprotivise oholim, à ponixenim daye svoyu Miloſt; *Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam*: zato nauçiſe sveti Apoſtoli, veselitise, i veoma radovati, kadbi

Iſa. 6.

Tren. 3.

Iac. 4.

kadssi bili prognani, i pogargeni radi imena, i Krixa Isusova: *ibant Apostoli gaudentes à conspectu Concilij quoniã digni habi sunt contumeliam pati pro Christi nomine*: svimi Karstiani imamose ù ovomu Krixu, veseliti, radovati, i kolikoye vzmnoxno sliditiga; zastoye nachnemu gospodin naſ Isus prognan, pogargen, i zanas muçen, nami priliku, i nauk ostavchlauchi; kako isti govori: tkose ponizuye, uzvisichiese, à tkose uzvisue, ponizichese, po usta svetoga Mattia, na p. 19. nek vzme Krix svoi, i slidi mene: ovoye dakle radost, i veselye podniti svaku potribu, nemoch, progonstvo, glahd, uboxtvo, i svako zlo, zaradi Boga, i pravde, illi zasvoye grie, zakoye nam daye Bohg, na ovomu svitu oçiſchenya, illi svetim Iobom Kuſanya, à na onomu svituche dat Rai nebeski. act. 5. Mat. 19.

32. Reko ozgar ù, b. 18. s'nauçnim origenom da diavao properbi, i kako, *onde vidite*, ma koisu, koi slide, smart, i properye diavaoçko? naodim da geſtaſia desperatoga slide Karstiani desperati, i zachnim, i chiu ù pakao; kano oni, koise doçna obrachau, i chiu za svetim dizmom ù Rai; takoger za svetim Petrom, oni, koi povochli podnose muke, i ostale potribe çichia Boga, i pravde: à koi istu muke s'Isusom, onisu sveti, kano mnozi biſe Andria, i toliçi druzi. Ma.

33. Diavla nasliduyu, svi narodi, i chnegov Krix, koi ne viruyu, ù svetu çarkvu, koyoe glava sveti otaç Papa nazemechli, à na Nebu Isukarst: od oni govori gospodin Bohg po Ixai Provoku, na p. 2. yao narodu griuchemu, rovest, koi stoi ù griu; simenu nepravednomu, synouom zlim: *va genti peccatrici, ſemini nequam, filijs ſceleratis*: isti prorok, na p. 30. zovei sinove laxchlive (postvoreniu, koye stvori na svoyu sliku, i priliku, kako ù kchniga od naroda piſe: *fecit Deus hominem ad ſuam imaginem, & ſimilitudinem*) yerga netiſe naslidouati, ni sluſati, kako naistomu mistu prorok govori: *filij mendaces, filij nolentes audire legem meam*: zasto svi nevirniçi, od padniçi, i od metniçi; Bogu laxu: à diavla slide, i chnegov trud, i muku; koyase zovu Krix vraxiyi, slide, zlo naovomu svitu podnose, à ù pakluche gore. Ixa. 2. 30. gen. 1.

34 Krix, niniyedno stvorenye od sebe neyma dobra ù sebi, radi kogabise imalo ſtovati, i poſtenjemu nositise;

Ma svaka dobra, i postenyayimse çine, radi Boga, i radi mnozi otaistvi, Kajaim gospodin Bohg daye, i radi sta: zato odgovara sveti Ivan Damaseno ù chniga. 4. p. 8. da svetestujemo, i molimo; yere bise priatechli Boxiyi, i sinovi: Ivan Euangelista govori na p. 13. *non dicam vos, seruos, sed amicos*; isti opet na p. 1. *dedit eis potestatem Filios Dei fieri*: sveti Pavao pisuch Krimchlanon p. 8. potvarchuje da sinovi: *Si filij, & hæredes Dei*: govori, tkoye sihn, daye, i bastinich Boxiyi; tako ger, isti Pavao, dasu nasi vogi; i pastiri; Yersmo svi Slippi Ponasi grisi, oninas paze, i Vode ù stado Isusovo: *Si quis laborat multum, ducem inuenire*: Ançi svetisu chludi Azna, i pokripchlenje duha svetoga, ù Kojoi stoi gospodin Bohg, i sarachnuye suoja dobra, sveti Augustin govori: *hi enim sunt promptuaria Dei, & cœnacula S.S.* Takocheryi stuiemo, yere bise studençi xivi voda, tojest, milosti Boxiyi, izkoi svaki dan iztiçu vode razliki Milosti nami, çudesah, kriposti, i svaki dobara: Kako tomaçi Gulielmo Durando; *Si enim ex rupe aqua manauit in eremo, & ex maxila Asini Sansoni sitienti*: oche rechi, kano gospodin Bohg ù pustichni iz Kamena napoi svoi puhk, i Sansona iz sue Kosiriçe Magaretiye, koya ù sebi neimadiu, nikakve svetichne, laschne more dati, Kriposti chludem, kojeje obrao za svoju kuchu, i zasvoju çarkvu: ovo govori sveti Karchl David ù pisni 25. *Domine dilexi decorem domus tuæ*: Tomaçi Gulielmo Durando, one kuche Boxje ù Resenye pochlubj, kojase nekiti razlikostyu od kamenja; nego razlikostyu od dobri dila, molitava, i druzi Kriposti, koyese naode Prisveti Boxiyi: Kojsu istinita çarkva duha svetoga, i pribivaliste Boxie; Kako govori svet. Pavao Korintianom ù p. 6. *an nescitis, quoniam membra vestra sunt templum Dei?* isto sveti otaç Augustin Potvarchuye, da po pameti, i razumu chniovu ù chnima pribiva, i ù chni tilesi gospodin Bohg: *quoniam per intellectum, in corporibus eorum habitauit Deus*: zaradi dakle mnozi dobri dila, Koja çine sveti, i svetiçe, Bohg daye, nesamo da sebi dobra mogu ù çiniti, ma jos chludem, ne samo dobrim, ma yosgrisnikom, i od metnikom, koyeye pomogao radi dobri; i to çini; illi zapotvarditi svoi zakon, i viru: illi za ukazati chniovu svetichnu; illi da zli neimayu skuxe, rechi da nisu razumi-

Ioan. Dam. 4. 8

Ioan. 13. & 1.

Rom. 8.

Aug.

Dur.

Dau. 25.

Duran.

Cor. 6.

S. Aug.

zumi-

zumili dobara, i çudesa od vire Isusove, àbilibise obratili. Evo dakle, zasto Bohg, daye Kriposti Suoye, chludem.

35 Tako, i Krix, do Isusa, nikakva dobra, ni postenya ù sebi neimadise: Ançi biau prokleti, koise nakrix propichnau: govori Iakov Mercantio, varlo smart Krixa prixudjam bise pogardna: zato one poglaviçe, i puk xudimski, radi nenaui losti, najpogardnjom smartyu ù motise Isusa: sveti Augustin govori ù tractatu 63. *morte turpissima condemnemus eum*; sveti Pavao, i sveti Mattie, ù p. 27. govore, dato ùçinise xu liyi za nenavidost, koju nosau Isusu: *scio Fratres quod propter inuidiam tradiderunt eum Pontio Pilato*: yos tomu nenauidosth pridruxi dva razboinika, lupexa, koya propese, oko Isukarsta, à chega posridi, yedabi dali svitu razumiti, daye goriyi i dostoniyi one proklete smarti, negrazboynici, lupexi, i ù boiçe: isti Augustin kaxe, da zovyu Isusa laxçem, i privaraoçem, i da sviht hini; ma Isus svaka svelikim ponixenstvom podnese; i Krixse Posveti od Isusa, sve Kriposti, milosti, i miracula primi; zatose ù chnemu imamo slaviti svetim Pavlom galatam ù 6. p. Tadase razpade, çarkva xudimska, od varha do dna, otaistvase od krise, i stinase ù kaza, xudimski zakon, i çeremonye, alti obiçai pristase, zakon Isusov od milosti poçe, lupex prostenje primi od svi gria, vrata nebeska otvorisese, koya od Adamova gria, biau zatvorena, *hodie mecum eris in Paradiso*: zato sveta çarkva Prisveti Krix pozdravchla, zagarchla, i klachnamuse, i zovega yedino uffanye *ò Crux aue spes vnica, in hac triumphi gloria, pijs adauge gratiam, reisque delle crimina*. O Krixu prisveto do bitye; ù mnoxi milosti dobrim, i krivim zatari krivine: zato, kad vidimo Krix, klachnauchimuse, i govorimo; poklachnamose tebi Isukarste, i blagosivchlamo tebe: zastosi Po krixu tvomu svetom odkupio sviht. Evo dakle sva od Krixa, Koyasam mogao nachi, moyom slabom pametyu ù razliçi chniga, gdi pisase mnozi Mudri, i nauçeni chludi; ù drugom poglavju dachu Polak propetya, i darva od Krixa: zakone, Koisu bili, stoie zakon, koga more ù çiniti, koise ima sliditi zadochi kbogu.

S. Aug. tr. b. 3.
Matth. 27.
Aug.
Mira facta.
Luc. 22.
hym.
molitva.

II. Poglavie, od Koga darva bi Krix Isukarstov.

1. MNozi naučitechli, istu, od koga darva bi Krix, na koi xudiy e propese Isukarsta; niki govore, da bi od masline, à niki od çipresa; à niki od çipresa, i od masline, i nose svoye razloghe ondi; ma ya slidechi Iakova
Merc. Merkantia ù parui chniga vartla pastirskoga, postavi parvoi: govorim, da bi, od çera; za to ù stara vrimena ù çeru mnoga otaistva, ù starom zakonu bise ù çichnena, naiparuo gospodin Bohg, ù çini ù vit, s'Abrhamom; ka-
Gen. 15. kose pise, od naroda. p 15., i ù Izoda p. 2. 24. pod çerom:
Exod. 24. drugo ondemu obecha porod, sina Ixaaka: trechye ondise ù kaza Abrahamu ù odichi putničkoi, tojest od pokornikova; sve pod çerom: četvarto podrastom çerom, kakose pise ù Ioxuju p. 24. ù çini ù vit Ioxuje mechu Bo-
Ioxue. 24. gom, i mechu pukom, ponavchlauchi, obekavau sluxiti Bogu, i uze kamen, i ù kopaga Ioxue pod çerom, za ukazati da çer zlamenovase Krix Isusov, nakojse imadise propet; pokomuse imadiau ostauiti svi Idoli; aliti svi Bozi, i darxati jedini gospodin Bohg: zato, Iakov Patriarcha, podçerom ukopa Idole, aliti Boghe tasta svoga Labana, Koyemu bisekcher pokrala, koi biau od srebra, i od zlata; zato Krix zlamenovase çer, pokomu gospodin Isuš satarh sve Idole, i paklene Bogove: i mi imamo pod ovi Krix ù kopati naše krivine, opačine, i sve grie, Koj nisu drugo, nego zli Bozi, aliti Idoli, radi Koj ostavchlamo Boga istinitoga, à prilaxemose kchnimam: Iakov Merkantio go-
Merc. vori, ù postavi. 1. *Iacob defodit idola sub quercu: & nos debemus omnia idola, idest peccata defodere sub Cruce Christi.* Od Ovi mista svetoga pisma vadimo, i darximo, daye Krix Isusov bio od çera.

2. Znamo, i istinito darximo, i virnyemo da gospodin Isukarst bi propet nadarvu od Krixa, kano istiniti çovick, zasto, kano Bohg nemogasese propeti, ni umriti, zato uzé sebi çoviçanstvo, da ù kaxe, nami grisnikom, daye stvar uz mnoxna ponizitise, i podniti trude, muke, i smarth zara-

di

di Boga kano on vçini, zaradi nahs: à od kogamu drago darva Krixu biti; nie çlanak od vire; Kanoje ovi, daye propet, i umroh, zanas od kupiti, od smarti uiççhne, koi ochemose spastis, i radimo, po zakonu.

3. Zakon dakle parvi bi od naravi, s'Adomom zayedno izage, i dura do Moysia, i sada; ù komu bise zapovidi: stoti nebi otio sebi, neçini drugomu, à stobi otio sebi, isto çini iskarchemu; ma zlochase ù mnoxase mechu chludimam, zato oti gospodin Bohg, vechma istomaçiti, i ukazati da chludi bochle razumiti budu, i da, neimaduskuxe, od nerazuma: dozva Moysia, i damu bochle, i razumniye zapovidi, i zovese stari zakon, ùkomu dadę. x. zapovidi. *Zapovid od narav.*

4. Zapovidi dade Moysiu, ù kchniga Izoda p. 20. pak ù Levitiku p. 26. zatim ù pisna Krachla Davida 80. i potvardi natoli i ostali misti, ù starom zakonu. *Exod. 20. Leu. 26. Ps. 80.*

5. Gospodin nas Isukarst, istiniti Bohg, drughi Kihp Troistva nerazdichlenoga, yednak s'oçem, i duhom svetim, ù boxanstvu, i ù svemu ostalomu; videchi, da chludi, ne obsluxivau zapovidi, i da vechi dio chludi igiase ù pakao, nego ù limbo, i dase Rai nemogase otuoriti, ni çovik od kupiti, ni Nebesa napuniti: prikazase oçu svomu Nebeskomu ù Ixai, p. 7. *Ecce ego mitte me*; sage i oba zakona, koyest, od Naravi, i pisani potvardi, kano od Boga dane, i ù trechi sjedini isloxi, kano istiniti zakonosa, i istiniti Bohg, i istiniti çovik od Boga, i Bogh; istinita svitlost, od svitlosti Boxie, i zovese zakon od milosti, jerse ù chnemu çine sve Milosti: svihtse od kupi, Nebesase ottvorise, Diavlise smetose, otaystva od stupise, istinase ù kaza, xudimska çarkvase razpade dodna, çeremonie pristase, Evangelye Poçe, ù kazase istina; da izvan zakona od Naravi, i pisanoga, nitie bilo, nichie biti drugoga, vech Euangelie; à tkobi inaçie darxao, kazao, aliti ù çio, biobi laxaç, i privaraç, i neimase nikomu uirovati posliya; Evangelya, kakoga darxi, i ùçi sveta çarkva Rimska; koyeye glava istinita, i namisnik Sueti otaç Papa, na zemchli à Nanebu Isukarth, ova svaka na Mnozi misti pisanasu, ù starom zakonu, i proroçi: pak u novomu potvargena, Sveti Euangelisti pisu. Matti p. 15. Marko p. 7. Pavao K'ephexianom 6. Rimchlanom p. 7. ovo darxi, i virui: zato sueti Ivan, ù svomu vige- *Ixa. 7. Credo Nic. Matth. 27. Matti 15 Marc. 7. Eph. 6. Rim. 7.*

Apoc. 12. vigenyu, samo zove Blaxene, koi ù ovomu zakonu umiru, ù gospodinu, p. 12. preni dase mnozi inako na slagiuyu.

6. Naslagenya, i slave od ovoga svita razlikasu; Nikise slave ù bogastvu, kako pise Krachl Dauid. ù pisna, 38.
Is. 38. 48 7. 48. 12. *congregat, & nescit cui*: kupi, ali nezna komu, i mnozi ostave bogastva zlu. Takoger Mudri Solomun ù proverbi 10. 2: i *Ecclesiastiku. Sophonia* 1. 18. sveti Matti 3. 12. 19.
Proph. 21. Luka 8. 12. i na, p. 12. 15. zove bogastva, tarnye: ochie
Eccl. rechi, kano tarnye odkudgagodi tiçes, sve bode; tako, i
Soph. bogastva, od ovoga svita, çovika suakoyako muçe, i bo-
Euang. du: tekuchiyi, muçega, uzdarsechi bodu, ostavityi muçnoe: dakle ù chnima, neima slave prave, vech tuga, i xaloft, i
Tim. 6. yedno osçe diavaoçko: sveti Pavao K timoteu ù parvoi, p. 6. govori: tko oche biti bogat, ù pada ù napast, i zamçiçu diavaçku: *intentationem, & laqueum diaboli*. Sveti Iaxov go-
Iac. 1. vori, dache Bogataç izagchniti ù puti svoyoi, 1. 11. dakle nie ù bogastvu slave.

7. Druzise slave, ù moguchstvu svitovchnemu: ù Iu-
Iud. 4. diti, p. 4. krachl Arphaksad, slavchlasese, ù mnoxstvu voiske svoye: Ma slava ta cha, druzisu imali, i veche, ali Kamo? sve izprazno bi, i niese ù vike slaviti, vech izgubiti, ù ovi slava.

8. Trechisuse slavili, ù liçumirstvu redouniçstva, kano çichnau galate ù obrizovaniu, dase nasla deù puti chluçkoi:
Gal. 6. Ma sveti Pavao, p. 6. galatam reçe; nedainamse Bohg ni ùçemu slaviti, nego ù Krixu gospodina nasega Isukarsta: pokomusmo oslobogeni, i spaseni.

9. Nitie izvan Karstenia spasenya, ni vire, ni zakona; nitse more Bohg nachi, ni prid Boga dochi; Tko nie, nai pria karsten; pak ne çini dobri dila; brezkoi zaludue biti
Tit. 1. Karstianinu: sveti Pavao K tytu 1. *confitentur, se nosse Deum, factis autem negant*: Potvargyuye sveti Iakov, da vira brez
Iac. 2. dobri dilla ù marlaye *fides sine operibus mortua est*, zatoye potriba, tko oche ù Rai, daye karsten, paka, da çini dilla Karstianska, a ne poganska; dilla Karstianskase zovu dabra dilla, toyest çiniti svaka, stoye za postenye Boxye, zaspasenje svoye, i zakorist izkarchnega, polak postenya Boxjega, i chnegove Koristi, na ista trina çina, aliti svarhe, svaka çiniti: yer tako oche zakon Boxyi, van koga nye spasenya.

10. Niti

10 Nitie bilo zakona od Boga, Kakosam Rekao, nitche biti ù napridak, ù komubi moglo biti spasenie, zato sveti Pavao Korintianom pise, p. 3. Nitko nemore postaviti drugoga temechla, nego oni, Koiye postavio; stoye Isukarst Iezus; zato sveti otaç Bonaventura govori ù p. 47. od vire: à ko tko oche, sto polak vire ù çiti, pisati, i graditi, neka svarhu ovoga temechla gradi: zasto, s'Apostolom, brez vire, nipoyedan puht, ni Razlog nemorese ù goditi, aliti dragu biti Bogu: koje neima, izvan çarckve Rimske; koyoye glava, i temechl sveti otaç Papa, koga Isus po ùsta svetoga Mattia, na p. 16. zazva Kamenom Poduminteniim, i temeclitim, govorechi svetom Petru, kano Papi: *tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Eccl. siam, meam, & tibi dabo claues Regni Cælorum; & porta Inferni non prævalebunt aduersus eam*: Evo kami poduminteni çarkve, evo temechl vire, evo vikar Izusov skchluçim od Raia, i Pakla, tojest soblastiu; à tko inaçie doche ù çiti, i kazati, bitiche lupex, i aiduk: i neimase slusati, schnegovim svarbechim usimam, kakoyi, zove sueti Pavao *prurientibus auribus*, 2. Tkimoteu: à svi koisu bili, i àko yosbudu, kanoche biti Antikarst, nemogu zakona çiniti, yere nisu Bohg, nitje schnima Bohg, ma Vrag Privario chni, i oni mnoghe, zastoi Bohgye pustioi ù opaçina chniovi; i nie çudo, zastosu svaka, pisana ù proroçi; nautisenje dobri, à nasmutchuu zloçesti, i nekse oçituye pravda boxia; kad budu nasudu pomilovani dobri, à pokarani zli; ù oçitovanju Ivan govori: *opera autem eorum sequuntur eos*, i opet: *ecce venio cito, & merces mea mecum est reddere vnicuique sui opera eorum apocalypsi* 12. zato svoga slugu Ioba, pusti gospodin Bohg od Vraga napastovati, i izkusati, ù Iobu p. 1. nekase ukaxe pravda Boxia, dako dobra dilla çini, dobramu vrati; à zlachese sama pokarati: sveti Iakov zovei, Blaxene, koi podnose napasti, yere kad budu izkusani, priache krunu viçchnu od xivota, koyuye obechao Boh svoim chlubechim, ù p. 1. à zliche govoriti ono, sto pise od chni duh sveti, po ùsta Mudroga Solomuna ù chniga od mudrosti, ù p. 5. Mi ludi, sçichnamo chniov xivot zabudalaschinu: evo, kako sada pribroyenisu, meu sinove Boxie, i meu svetimje sricha, dobro, Bastina, i svako razkosye chniovo; à tko nie s'Isukarstom, neche, ni

Cor. 3.
S. Bonav. c. 47.
Matth. 16. n. 18.
Ioan. 1. 42.
2. Thim.
Apoc. 12
Iob. 1.
Iac. 1.
Sap. 5.

Matth. 12. 13. dobra imati, isti govori: *qui mecum non est: neque colliget &c.* zato: svega pitai od Boga, pod krixom stoyechi, zasto sveti
Barl. s. de flag. Ivan zlatousti, gouori *Crux est aduersus dæmones victoria*. Gabriel Barl. ser. de flagelis f. 136. Krix (toyest, Karstiani) koyi, nose nasebi zlamenye od svetoga Krixa, zatim çine dilla podopna: ù dichle, mogu pridobiti diavle, i chniove slughe, kakonosu svi Nevirniçi, Odmesniçi, Ospodniçi, i oçiti grisniçi, brez pokore, çaraoçi, Bayaliçe, i svi ostali zloçesti, i nesrichni chludi, koyi nestoye ù krilu svete çarkve, koyaye ista zaruçniça Isusova, Mati nasa, i yedino utoçische chluçko; izvan koga nie pomilovanya nazemchli od Boga; koye utoçische bi ù tvargeno Krixom, i Mukom Isusovom; zatose sveti Petar uteçe Starmoglav propet, sveti Andria yedva docekase propet, sveti Ivan Evangelista, bi varen ù uchlu, sveti Bartuo odart, kano brav, svi Apostoli Muçeni; i brez broya druzi Muçeniçi. Takoger Mnozi sveti Izpovidniçi, slidech Isusa: iskau dragovochlno, podniti progonstva, zapravdu, od zli, i opaçi chludi: pogarde, Muke, i smart: toliko Musko, Koliko Xensko, Malani, Mladichi, Starçi, i svake varste çechlad: koya svaka ozgora reçena; osladi pridobri Isus, i svoim veoma slatka ù kaza: dase svim more rech, sto piva çarkva
Antiph. ad Bened. Malebratye od svoga, oça Franceska na *Benedictus*: *ò Martyr desiderio*: ò Muçeniçe poxudom: koyi sve udichle xuchase, i xechlase padniti svaki trud, progonstvo, pogardu; Muku, i smart zapostenye Boxie, za obsluxenye Boxiega zakona, za korist izkarchnega: zato Isus ustampa svoi Krix ù Alaverniyi, ù tillo svoga slughe Franceska, suoye sluxbeniçe Katarina od Siene, Klare od Planine Falkonske, i druziye mnozie: da duh sveti, povsta svetoga Pavla Galatam, na p. 6. ù Ime svie Pravovirni, do istinese neda svoim slaviti;
Gal. 6. nego ù samu krixu Isusovu: *Mihi absit gloriari; nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi: per quem mihi, mundus Crcifixus est, & ego mudo*: govori Aposto: neima stvari naovomu svitu; koyabimi mogla dati naslagenye istinito: nego promischlanye chlubavi Isusove, dayemi istinito naslagenye: promischlauch: bivsi Bohg, ponizise, uze çoviçanstvo, Boxanstva neostavchlauch, bi zayedno, iztiniti Bohg, i çovik; Rodise, zatrideset godina i tri Pribiva; ù veliku ponixen-

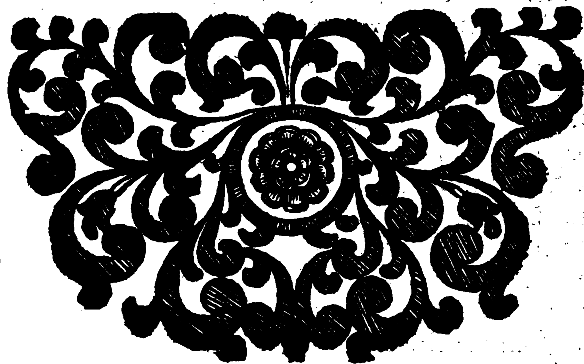
ktvu, chlubavi, i pokori sve zanahs, podni Muke, za osladit naʃe truude: primi dragovochlno, pogardnu od Krixa smart, zadat, nami xivot viçchni, smartyu uze oblast Diavlu, i svu silu słomi; i nami ù zlamenyu prisvetoga Krixa, ostavi svoyu oblast, nesamo svoim misnikom, nego svim Karstianom, koi, od sebe, i oddruzi ovim prisvetim, Krixom, zayedno, zazvanyem prisvetoga Troistva smetau Diavle, i satirayu chniove çini, çari, basne, i chniovi sluga; i, nedobrim, Karstianom; nego od padnikom: Kano bi Iulian Cesar, koise ovim zlamenyem obrani. da isti diavli, iz povidiʃe: *va vas, vacuum eʃt: ʃed ʃignatum*: Diavliʃe smetoʃe; govorech ovi Cesarye, Kano yedna prazna lonçina, koyu bismo lasno Razbili, i odnili, ali voye zlamenovan prisvetim zlamenye Krixa: kadye legao. rekaoye, cinech nasebi zlamenye Rukom: ù imme oça ✠ i sina ✠ i duha svetoga ✠. Amen. Nesmidu Diavli Krixu pristupiti: yerye Krix ʃtap, koimye Isus dao vragovom pozubi, i oʃtavio ù zlamenyu Krixa nami kripoʃtt, damuse branimo: yos bivʃi ugrju, Krixemse pomaxemo, Kano Isusovim Moguchstvom, a kadasmo brez gria, pridvostruçamo naʃu yakost, i kripost, i ù mnoxamo svaka dobra, yedno kripostju, koyu ima Krix od Isusa, à drugo kripostyu, naʃega dobra ponaʃi dobri dilli. Zazivchlem dakle svakoga nadevoçion prisvetoga Krixa, Kano parvoga otara Boxiega; nakomu prikaza sebe naposvetiliʃche parvi Misnik Isus, zanahs, koi Krix sada zlamenuye sveti otar, nakomu svimisniçi prikazuyu, namisniçi istiniti Isusovi, istinito tillo Isusovo: prem razliko, yer Isus bimisnik, i prikaxanye zayedno ùkarvi; à ostali, misniçisu, kadslave, istiniti namisniçi Isusovi, ali neprikazuyu sebe, nego oblastju Isusovom Isusa podvarstam kruah, i vina svodom: ne ukarvi, nego; ùspomenutyu Muke Isusove: i kako onda naveçeri velikoga çetvartka, ù çini, Isus, i misnikom dade çiniti oblast: i sada Misniçi çine isto katholiçanski, toyest temechliti ù viri, i zakonu Boxiem pokrixu Isusovu, i chniovu pravovirstvu: koyi xelim imat vazda ùpameti dase od Boga ne odmetnem: ù sarçu momu daga chlubim, svarhu svega tilla, yedabimi bio odicha od ledenoga gria, dabime uklonio: ʃchit od diavala, i chiovi sluga; puht ù tamnosti odmo-

Iulian. Ces.

ye slabosti: svitlost od moye tamnosti, i Razlagenye od moye poxude: vtoçisſche ù svie Moyi potribami, zato: *adoramus te Christe, & benedicimus tibi; quia per tuam sanctissimam Crucem redemisti Mundum*: O vako budi vazda, i naças smarti Moye &c.

✠✠✠
✠✠

Amen. Amen. Amen.

IZTO-

IZTOMACENYE OCENASA;

MOLITVE ISVSOVE.

Od Kriposti, yakosti, i dobra Molitve.

1 VH sveti, ucinahs, po svetomu Iacovu Apostolu, na, p. 2. 20. *fides sine operibus mortua est*: daye vira Karstianska, brez dobrie dilla martva, i zanisto, nego, kano marlina, brez xivotase ù smardi barzo, tako yedan Karstianin, brez dobrie dilla; zato, od potribesu çoviku dobra dilla, zayedno svirom: zato sveti Pavao, K'xudiom, na p. 11. b. *sine fide impossibile est placere Deo*: govori da nitko brez vire nemore biti drahg, ni ù godan Bogu; zato od potribeye zaspasenye naipria vira Karstianska; toyest, dasi karschen, yerse onda, od Boga dade nakarschenyu, yedna Milost, koyu zavu Bogoslovçi: Scot. ù, 3. s. r. 25. isk. 1. pod. a. c. e. *fides autem infusa, est habitus inclinans intellectum nostrum, in assensum, certum, & firmum articularum*: Milost, alti imachnye, zavirovati çlanke; itko neima ove Milosti, primchlene nakarschenyu; nemore virovati,

Iac. 2. 20

Hbr. 11. b.

Scot. 3. s. d. 25. q. 1.

rovati, ni ù viri biti temechlit, yerye ovo podumita, svarhu koyese gradi vira dobita, i spasenye vicchne, govori Scot, ù prologa, iscanyu 1. I. *Deus, dat fidem infusam simul cum gratia*
Prol. 9. 1.1. ako, i viruye, i nauçi virovanye, vazda ima sumchlu, yeli ovako, ali nè; à Karscheni, nè, nego viruye temechlito; ovaye vira, za potribu svakomu, i tko Mre, brez Karstenya ige, udichle ù tamnicu, koyase zove limbo, gdi neche Boga viditi nikada, nitiche imati Muka od ochuchenya; yernie griya dillovao niednim ochuchenyem; negomu griye iztoçni, neda Boga viditi; i zovu Bogoslouci ovo pokaranye: *pœnam damni*: pokaranye od izgubchlenya Boga; komuye likaria, od Boga, dato sveto karschenye: zato sveti otaç *Augustin de fide ad Petrum*: *Parvulos, qui sine Sacramento baptismi, de hoc sæculo transeunt, æterno suplicio puniendos*: govori, Scot: *æterno suplicio damni, non sensus*: ù vicchne tughe, i xalosti igiu, ne dachute, koye muke, nego muku naivechu, gdi Boga nemogu viditi, nikada; ovoye, naivecha muka, kod Razumni; [illegible] i neznadu Bogoslovya; nemogu dokuçiti; ali svak procini, daye sva svarha çoviçia Boga posmarti gledati, gledalich uxivati, i naslagivatise, sto izgubiv; vazdamuse muçi pamet, alti razum, gdiga nevidi, i vochla, gdiga nè ù xiva; zatose muçi ù dusi, à ù tilu od ogchna, studeni, i ostali muka od ochuchenya; zaspasenyeye od potribeye dakle vira, i dilla; i nesama vira od Boga ulivena, zayedno skar chenyem, nego yos dobita po nauku, kanosu dvnayest çlanak, i drughe stvari, od svete çaskve ukazane à datko reçe protiva; yamu neviruyem. yeremi vidismo, da brez dillase nemore spasti, ni brez vire zdillimami, po istomu yakovu, zasto i diavli viruyu, ali zaludu: ù broyu, 19. *tu credis, bene facis, & dæmones credunt, & contremiscunt*, diavli viruyu, i prid Bogom darchu, ovako çine chludi, koyi neçine dobri dillà, ali zaludu [illegible]; dakleye od potribe naipria vira, paka chlubav, terto dilla: toyest, tko oche ù Rai, vachla, daye karschen, zatim daye brez gria, i dacini dobra dilla: inakochese izgubiti. 2. Da tko reçe, dakle dilla ù griyu dobra dillovana nevachlau? od govaram, daye çovik vazda duxan dobro çiniti, aliye duxniyi; biti ù milosti; zato dilla ù griyu çiniti, Moguchlise izpovidili, sagrisuye smartno, iznova, kadgodi, à drugda nè,

ibi.

S. Aug. de fid. ad Pet.

Iac. 2. 19.

nagri-

nagriliku, yedan xupnik, naodise sam, na xupi, duxanye ù nedichlu rechi misu, naodise ù griyu: nekse kaye, i odluku ùçini, koliko priya moch budese izpoviditi, ovi negrisi iznova, govorechi misu puku, kadye duxan, ma ù dahn koyi nie sveçan; nemore bit brez griya, govorech misu, yernie duxan izvan sveça; vech à koye obiçai, alibise puhk smutio, i tadabise skuxao od griya: dilla ù griyu à ko ne vachlau, za dobiti viçchne spasenye; vachlau zaradi mnozi druzi stvari, yerye Bohg pravedan; kakono neche zla, brez pokaranya, tako ni dobra brez, plache; zato Mudri, na p. 12. 15. *cum ergo sis iustus, iuste omnia disponis*: bivsi ti gospodine Boxe pravedan, po pravdi sudis, po pravdi naregiujes, kakono, zlo karas, po Solomunu ù pririçki p. 17. 5. *qui ruina lætatur alterius, non erit impunitus*: Govori, komuye drago zlo tuge, neche biti brez pokaranya: vachladu dilla naipria, daga Bohg çuva od diavla, zaradi dobra, koye çini, yer biga mogao diavao, kano slugu vechma napastovati; drugomu placha dobra dilla zdravyem, porodom, i blagom od ovoga svita; dakleye, i ù griu dobro dillovati vachla; koye nisi duxan, à kolisi duxan, terga ostavchlas, iznova grisis; i zamaskaru, kadgodi ù çichneno dobro dillo vachla; ù Martyrologiyi, yedanse karsti za poruganye od Karstian; ù dichlemuse posvetom karschenyu obzati pamet, da izpovidi, i stinu od vire Karstianske, i podni muku, ter, tako bi svet: alie ovo miraculo od Boga, sadase nedaye karschenye, tko nexeli ù mriti Karstianinom; zato neçine po razlogu; koyi karste diçu pogana, yedabi ostayala xiva; yer nie karschenye zaovi ù marli xivot naregeno, nego zaviççhni: à oniga ischu zaovi, pak iznova dite privirayu, i mechu karst podnoghe, naipriga popchluvauchi, kano çine sve udichle, kad Karstianina privirau, ù svoyu neviru.

3. Sva dobra dillasę zdarxe ù dvi zapovidi; parvaye dase chlubi gospodin Bohg svarhu suega; toyest blaga, svitovchnega, sinova, zdravya, i xivota svoga, ù izodu, p. 20. i po Mattiyu Isus, na p. 22. 37. *diliges Dominum Deum tuum; ex toto corde tuo, ex tota mente tua: & ex totis viribus tuis*: od govori Isus pharizeom, nisteli, ù zakonu deuteronomiu p. 6. 5. stli? dase ima naipriya Bogh chlubiti svarhu svega, sasvom pametya, vochlom, i yakostimam; zatim svoyi, iz karchni, kano

Sap. 12. 15.
Prov. 17 5.
zaslo dobra dilla.
Martyr.
exod. 20. Matth. 22. 37. Deut. 6. 5

kano sama sebe, toyest: ʃtobi otlo sebi, ono çini izkarchnie-mu, a ʃto nebi sebi otio, ono neçini, ni svomu iz Karchnem; svoyu chlubav, nazedi brez mire, à iskarchnega, po Miri svoye chlubavi; zaʃtonasye Bohg pochlubio brez mire; ta-ko oche, damu vratimo: naiprianas stvori, na svoyu sliku
gen. 1. 28 i priliku; ù naradi, p. 1. 28: *Creauit Deus hominem ad ʃuam imaginem, & ʃimilitudinem*: ovaye chlubav brez mire; datinam svoyu Boxanstvuenu priliku; da Reçe nauçeni lactançio, ù
lact. 4. 4. *Deus veri Patris officio functus est: ipʃe corpus effinxit, ipʃe animam, qua ʃpiramus infundit: illius eʃt totum, quidquid ʃumus*: ovo-ye chlubav oçina stvori duʃu, i tillo, i ʃtoimamo, sveye chnegovo, daklemusmo duxniga vratiti, na oni naçin, ka-kosmo priyali, sve dobro, i çisto. Drugu chlubav ù kazai kada ù ze naʃu puht od priçiste Diuiçe Marie, kadse ponizi snebesa nazemchlu; od Boga ùçinise çovik istiniti; Boxan-stva, ne ostavi, à çoviçanstvo uze; kako çovik, Machni odchni, dabi Muçen brez mire: kako po Ieremiyinas zove;
Thren. 1. 12. ù Threni, p. 1. 12. *ò vos omnes, qui tranʃitis per viam; attendite, & videte, ʃi eʃt dolor, ʃicut dolor meus*: da vidimo yelinas istko, toliko ùdoraç, pogarda, sramota, progonstvi, bo-lesti, iʃmart, naipogordniu podnio, zaradi Boga, kanoye
ibi. 3. 30. Isus zaradi nahs, daisti prorok Reçe, ù p. 3. 30. *dabit percutienti ʃe maxillam, & ʃaturabitur approbrys*: svaka biau proroçi prividili; zato ʃveti Pavao, ù çechi svoyu bratyu xudiye, na
Hebr. 9. 28. p. 9. 28. *oblatus eʃt Chriʃtus ʃemel: pro peccatis noʃtris*. Reçe; Isu-karstse prikazao, na propetye ye inom, za odkupiti inno-ghe, toyest, one, koyise oche sluxiti chnegovom chlubayu: da Reçe sveti Andria: *Paʃʃus ʃub pontio Pilato, Mortuus, & ʃepultus eʃt*: govori Scot ù 3. s. R. 25. isk. 1. da ovi çlan Reçe
Scot. 3. d. 25. sveti Andria Aposto: Isus od chlubavi, bi muçen, vmro, i pokopan zanas ùskarsnu, nek imi ùskarsnemo; ùzige na nebesa: puhtnam Roztribiti; ostavi likariu od griya; ù se-dam sakramenat, posla duha svetoga, da napuni çarkvu sviye Miloʃti; evo bratyo chlubav Isusova brez mire: od nahs, drugo neche, nego çisto sarçe, viru, i dobra dilla; mis-moga darxani naslidovati pod smartni griye. 4. Druga-ye chlubav nam zapovigena, polak naʃi izkarchni, dayim çinimo, kanobiʃmo sebi otili, dase çini: ʃtoye Izkarchni, svak znade; daye çovik svaki Izkarçhni naʃ Ponaravi: ali
zlo-

zloçestise neima chlubiti, yerga Gospodin Bohg nemore viditi, ù Eklesiastiku, na p. 12. 7. *Altissimus odio habet peccatores, & impijs reddet vindictam*: za zlasmo darxani Boga moliti; daga obrati; à dobromu svitovchne neimamo çiniti, kano nepriatechlu Boxiyemu; po istom, ù broyu 12. *scito cui benefeceris: bene fac bonis, & inuenies retributionem multam*; gospodin Bohg placha dobro, ù çichneno pravedomu: ù broyu 3. *non ei bene, qui assiduus est in malis*; à zlomu nè, yerye dobri izkarchni nas, ù viri, ù dilli, i chlubavi Boxiyoi: dobre Bohg chlubi, à zle podnosi, yedabise poznali, i obratili, zatonas nauçi: oçenas govoriti: kruh nas: dainam: od pustinam: neuvedinas, ù napast, izbavinas od azla: sve ù opchinu, za ùkazati, dasmo bratya postvorenyu, od kupchlenyu, karschenyu, i chlubavi, dasunam dobra, ù opchinu Boxia: Sam diavao, oche osobinu, i ono çechladeye Vraxiye, koye çini osobine meu bratyom, zachnegasmo darxani moliti na obrachenye, yerye, Slavu Bohg, dobro, blago i bogastva postavio, ù kuchi: dobroga ù opchinu Karstianina, kako vidi Dauid, ù pisni 111. 3. *gloria, & diuitiæ in domo eius: & iustitia eius manet in sæculum sæculi*: nitiche pravdi chnegovoi biti svarhe ù vik vikova: Kadayi vidi zloçesti, ù kuchi od slaue, i ù xivanya: sardichese, i varlo zubi scripati, od velike tughe svoye gdi nemore zla çiniti dobromu, kanoye çinio ovdi, nalaxnomu svitu; ùbroyu 10. *Peccator videbit; & irascetur; dentibus suis fremet, & tabescet; desiderium Peccatorum peribit*: svamu poxuda poghibe, koyu nosase protiva pravedniku; i osta bzez viçchnega Razgovora, ù viçchnoi xalosti. 5. Poznat tkoye dobar; naipriya daye ponizan, drugo dasvaçie zlo na dobro obracha, i vstarpchleno svaka podnosi, dase negubi od griya izkarchnega: da moli Boga zasvakoga, dachlubi bratyu, daye od koristi opchene: kanoye pazitise od griya, davati ù svemu dobru priliku od svoga xivota; moliti da Bohg dobre uzdarxi, dayim dade pomoch ù chniovi dobri dilli, da zle obrati napravi puht, da dobrim dade Milost, da podnose dragovochlno, i ustarpchleno zloçinçe; da cine, i ùçe dilla od Milosardya suakomu po svoyoi miri: ovoye chlubav koyoinas ùçi sueti Ivan ù Pistoli, na p. 4. 16. *Deus charitas est; & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo*: govo-

Eccles. 12. 7.
n. 12.
n. 3.
Psal. 111. 3.
n. 10.
1. Ioan. 4. 16.

govori: Bivſi Bogh chlubav; tko pribiva ùchlubavi, ù Bo-
gu pribiva, à Bohg ùchnemu: istinom nakrilu spavauch
Isusovu, ovu chlubav nauçi, poçiuaimo, i mi brez griya, ta-
chemo i mi biti naovomu krilu; idillovati dilla odmilosar-
dya. 6. Dilla Koyasmo darxani kazati, i çiniti naſim
izkarchnim; yednosu tillesna, à drugo duovna nai parvo
Matth. dillo tillesnye: iz Evangelya Mattieva p. 25. 35. koyise svi-
25. 35. doçi Ixaiyòm prorokom, i Ezekielom: Ixaiya p. 58. 7. Eze-
Iſa. 58. 7. kiel p. 18. 7. 16: *esuriui enim, & dediſtis mihi manducare*: govori
Ezech. Isus: Kadano moga gladnogaste naranili; meneste nara-
18. 7. ib. nili: ovoye parvo dillo od milosardya. Drugoye: *sitiui, &*
1. *dediſtis mihi bibere*: xedan biyai napoyisteme: *hoſpes eram, &*
2. *collegiſtis me*: treche kad bia putnik, izpokoisteme, i primi-
3. ste ù dom vas, i pridarxaste: *nudus, & cooperuiſti me*; videchi-
4. me gola, zaodisteme: Nemochna, i pohodisteme: ù tam-
5. niçi biya, pohodisteme, i Razgovoristeme, ù moyi potri-
6. ba: ùkopati Marça, po Mattyu, na p. 14. 12. *accedentes Di-*
7. *ſcipuli eius tullerunt Corpus eius, & ſepelierunt illud*: ovo dillo,
Matth. od ùkopanya povhachlenoye ù starom zakonu, na Mno-
14. 12. go Mista: ù narodi, p. 23. 19. i yos napebt mista: Broyeva
Gen. 23. 20. 1. deuteronomiu, p. 10. 6. na drvzi mnozi: ù Novomu
19. żakonu ozgara kad ùkopase ùçeniçi svetoga Ivana Karsti-
techla, koga Irud posiçe, zaſtoga svitova, dase uvede pri-
chlubodistva, zatomu necista xena izprosi glavu od sich:
Matth. Takoger po istom, na p. 27. 60. *& poſuit illud in monumento*
27. 60. *ſuo nouo*. Kad sveti Iozeph od grada Abarimathæa; prige
Kpilatų izprosi tillo Isusovo, i ùkopaga ù svoi grebnov,
zaviv ù çisto platno: isto kaxu luka p. 23. 50. Ivan p. 19. 39.
daprige, i Nikodem, i tako ù çiniſe dillo od miloſardya.

7. Dilla od milosardyase çine ſtose more, i koliko: na-
raniti laçna, à ko nemore svega, nekmu dade koliko mo-
re, pak nek iſche ù drugoga, takose Razumiu, takoger na-
poit, pridarxat, zaodit, pohodit nemocha, i tamniçara,
kadſe more, pomoch, ù kopat marça, i zachnega mulitvu
uçinit. Skuxanisu ubozi, koi neima sebi, nemore drugo-
mu dati, Rhane ni napoya, ni lemozine, ni priat na pri-
noch, ni nemochan pohoditi, ni od pratiti marça, Ni tko-
ye pod posluom: Takoger, od duovni dilla skuxanye: ko-
nezna, nemore ùçiti, svitovat, ni ponukouat, à ko sebe nie

svito-

svitovaõ, kakoche drughe? Svak more ùtiſiti ù çvichlena: drugo prostiti ù vrigenya: 3. podnit ustarpchleno progonstva: 4. moliti Boga zaxive, i za martve: 5. more dobri svitovati, svoyom dobrom pametyu. 8. A ovosu dilla, od milosardya duovnoga, sedamyi, koyiye puno pismo, staroga, inovoga zakona; zdarxese ù verſu: conſule, Corrige, Solare, Doce, Remitte, Fer, & ora: Svitovati, pokarati: ù tiſiti, nauçiti: opprostiti, i podniti: za svakoga Boga moliti: toyest. Svakomusmo duxni dobar svit dati: takoger, ponukovati, Koyisu ù pomachnkanyu, dagase izliçe: Razgovoriti, ù çvichlena, i utiſiti: dase smire, i proste ù vrigenya, yedan drugom; *non enim ſciunt quid faciunt:* po luçi *p. 25. 34.* govori Isus: koyi nepraſcha, nezna ſto çini; jer sebi veche zlo posluye, duſu gubi, podniti: ustarpchleno progonstva: i moliti Boga, zaxive, i Martve: zaxive grisnike, dayi Gospodin Bohg obrati, à dobre uzdarxi: zamartve Koyisu ù Muka ōd oçischenya, yedabyi oslobodio, à zapaklene nevachla Boga molit, sveti otaç Augustin: *ſi ſcirem Patrem meum eſſe in Inferno: non plus pro eo orarem, quam pro Diabolo:* zato sveta çarkva piva; ù Reſponſoriu 4. lectiona od Martvi, *quia in Inferno, nulla eſt redemptio*: Koyimye od govoreno po davidu, ù pisni 5. 9. paka Isus po Mattiu p. 25. 41. *diſcedite à me maledicti, in ignem æternum*: od svie dilla, od milvsardya; Morese kakogodi skuxati izvan molitve, yer chnu svak more çiniti,, kad oche: zdrav, i nemochan: star, i Mlad, dakleye naiizvarstitia; zato vidimo ſtoye molitva, i komuse çini, i kako svoye posle dilluye. 9. Molitva, kako govori sveti otaç Bonaventura ù dieti; nosi svetoga Ivana Damaſcena, na p. 24. *Oratio eſt petitio decentium in Deo, vel à Deo*: molitvaye, pitanye stvari pristoini ù Boga, alti od Boga: *vel: Oratio eſt, elevatio mentis in Deum*: Molitvaye uzdignutye pameti KBogu: ovako Mole sveti ù Rayu, za nas, uzdixuch pamet KBogu vazda, ànavlastito kada vide, dayi molimo, on dase osobito prignu, i Kadayim Bohg oçituye; govori Scot 4. 5. R. 45. iskanyu 4. *hoc rationabile eſt, vt Beatus velit merita ſua valere ad ſalutem illius, qui ſpecialiter inuocat per illa merita, ſibi ſubuenire*: oche, sveti izvarstitim naçinom uzdignuti pamet KBogu, kadmu Bohg oçituye, dase prosi od Boga

Fab. In carn.

Luc. 23. 34.

S. Aug.

Reſp. 7. Offic. Defun. pſ. 5. 9. Matth. 25. 41.

S. Ioan. Damaſc.

S. Bonau.

Scot. 4. 5. d. 45. 9. 4.

ga po dostoyanstvi onoga svetoga; tada oni sveti ima vochlu da Bohg pomoxe chnegova devotoga, zachnegovu chlubav. Dase Reçe Blaxenisu pod puno placheni ù Rayu, zato nemogu viſe iskati? od govaram s'istim; nemogu zase, ali mogu zadrugoga, kad Bogh oche: prilikaye: kad yedan bude prikrachlu imao milost, daye parvi viſe nemore zase pitati, ali more zapriatechla, à koga gospodar poslusa moliti: ovako, i sveti priviçchnemu krachlu çine; zaſto kakono Bogh, oche spasti, yednoga, tako ochemu nachi naçin pokomuchega saraniti, dase oni sveti zachnega moli zatose svemolitve ù pravchlau, KBogu, ali po Isusu, à nike, i poduhu svetom, à nike ùprav KBogu, zovese pomoch Isusova, i duha svetoga: Tako, svaka prosimo od Boga, ma po dastoyanstvi onoga svetoga, komu molitvu çinimo, yedabinas pochnemu Bohg pomogao, kano po svomu priatechlu, zato Molimo B. D. M. Mater Isusovu, i ostale svete. 10. Isus, sedam Riçi, nagrixu Reçe, kako

Matth. 27. 46. piſu sveti Euangelisti Mattie ù p. 27. 46. *Eli, Eli lāma zabactani*: isto Marko: ù p. 15. 34: oche Rechi: Boxe moi, Boxe

Marc. 15 34. moi, ſtomesi zapustyo? dase ovoliko naslachiuyu xudiyi svarhu mene, isto biaſe krachl David prorokovao, ù pisnu

Spatl. 21. 1. 21. *Deus, Deus meus, vt quid dereliquiſti me?* po Ivanu, ù p. 19.

Ioan. 19. 27. 27. *Mulier, ecce filius tuus; deinde Diſcipulo, ecce Mater tua*: Reçe Materi; xenska glavo, Evoti Ivan misto mene sin, Takoger Ivanu, Evoti Matti, govori sveti Bonauentura dayu zovnu xenskom glavom, yer zaradi chne darovah, naravni, i po milosti; dase tko nebi privario, poklonityoise, kano Bogu, aliti Boxiçi, zatoyu zovnu Xenom Isus. Gabriel

Barl. in ſ. S. Ioan. Barleta ſermone de Ioanne Evangeliſta: *ad tollendam opinionē aliquorum Hereticorum dicentium: Virginem fuiſſe Angelum, & non Mulierem*: istose ſtiye od svetoga Dionixa Arepagite;

S. Dion. koyi piſe svetom Pavlu Apoſtolu; *ſi tu me non docuiſſet, hanc, credidiſſem Deam*; dame, nebudeſe Pavle Nauçio, daye Maria, xena; privariobise, daye Boxiça, illi Angeo; prividiv svaka Mudrost ù puchena, zovnuyu, Skrixa, xenom; dase

n. 29. tko nebi privario. Po istomu Ivanu, ù broyu 29. *ſitio*: xegiaſe Isus spansenye svacie; imadiſe poxudu, i vochlu: da-

n. 30. se svi sarane, ù xivot viçchni; zato ù broyu 30. *conſumatum eſt*: Reçe, Moyaye muka yur svarſena, dragomi biaſe sve

spas-

spasti, tko oche, od menemu, nemachaka: i tako sveti Luka pise ù p. 25. 34. *Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt*. Naipria skuxaye xudiye, da nezdanu sto çine, paka moli, daym òprosti: *Kako* isti oprosti Razboiniku dizmi, ù broyu 43. *Amen, dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso*: lupexse izpovidi, à Isusmu dade Rai, zatim ùbr. 46. *Pater in manus tuas commendo spiritum meum*: priporuçi duh svoi, ù Ruke oça svoga Nebeskoga; daga svi slidimo, ù molitvi, udichle bi ùslisan, itako, prignuv glavu pusti duh su, ù Ruke oçine: *inclinato capite emisit spiritum*: Matthie br. 50. Ivan 30. ovo da svi promischlamo, i nasliduyemo. 11. Od Isusa, uze obiçai çarkua moliti, i duse priporucivati; oporuke çiniti; Samo *imamo znati, danisu* dobro dosli oçiti grisnici, nasmarti; yersu huda diavaoçka, koyi nemoguchi sobom zla ùçiniti, dilluyega po svoyi sinovimi, stosu pogani, ne oprani svetim *Karschenyem*; odmetnici; od padniçi, i stranpuçi: Diavlu ne machnka naçina naùçiti svoye, kakoche varati, ù çvichlena, *Koyi* umire: *nikiga* nudi blagom, drughi poro dom, *Komuyi* ostavchla; trechi da plaçu, i drughe stvari, *koyemu* mogu dat griye: zato, naipriase zovu Misnici, kako naregiuje duh sveti po Iakou Apostolu, ù p. 5. 14. *inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo*. Daga izpovide, pomaxu, i dusumu priporuçe, i daga Razgovore, i obitovanya od vire uçine, naças od smarti, *yer onda* Diavao veoma dobre napastuye; kakose od Mnozistie: ùxivotu svetoga Martina Biskupa: *cur astas bestia cruenta?* Stoches ovde karvava xivino: Reçemu sveti Martin? primeni tvoga neima nista pomilosti Boxioi. Istose stie od Cesara svetoga Henrika; davidi prich pustichnak svet Mnoxstvo Diavala na Cesarovu smart, zakle yednoga, damuse povrativ kaxe istinu; i takose povrati: pitaga ovi sveti otaç imasteli dusu, Cesarovu? od govori, da nè; yere stavisese natereziye chnegova dilla zla; i dobra, zatim doni Peçeni Lovrinaç, yedan kalez od zlata, stomu biase Cesar zapostenye ù çinio; à pritezase griye od sumchle, koyi biase ùzeo od svete Kunegude diviçe, i svoye xene, daçinih griye z druzim, sto nebise istina, i takoyu çini çepati pogvozdiyi ù ogchnu ù syaini, koyu Bohg od ogchna, zachne pravdu saçuva; ovibibili grisiga primogli

Luc. 23. 34.
n. 43.
Matth. n. 50.
Ioan. 30.
Iac. 5. 14
Inuita. S. Mart.
Henr.

da

da nebude kalexa, koyim udrismo osid, i yednomu uho okarnismo: od svegase, ovi otaç obistini, zatoye triba vazda stati svarhu sebe, à na smarti nai veche: darxati svetu vodu, i çesto poskrapati bonika, i postechlu, i kuchu, od koye bixe Diavli; Krix nadglavom, i tko ima posvetilischa, Yachnus Papali, svetie Relikvie, Krixe, medachle, i oçenase od blagosova, Priciv izpovist, pricechenye, pomazanye svetoga uchla, priporuku od duse Koliko vechma, tolikoye bochle, i da dobri Karstiani, Kodchnega Boga mole, Isusa napomoch zovu; yerye nas pomochnik, kano

1. Ioan. 2. 1. çovik, prioçu, govori sveti Ivan ù 1. Pistoli p. 2. 1. *quoniam advocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris.* Itakosto oche, izprosiche; kako isti Reçe, da zavhachluyuch Isus Oçu nebeskom, na p.

Ioan. c. 21. 42. 11. 41. *Pater gratias tibi ago, quoniam audisti me*; Kada oti uzkrisiti Lazara, naipria vhalu uzda oçu: zatim Reçe, ù br.

n. 42. 42. *ego autem sciebam, quia semper me audis, sed propter populum, qui circumstat, dixi; vt credant, quia tu me misisti*: govori istina Boxiya znadia, dachesme oçe nebeski poslusati da uskarsnem Lazara; ma uçini molitvu, zaradi puka okolostoyechega, nek viruye dasime poslao, i nek uzmu obiçai Moliti, i od Boga prositi; Evo Molitva Isusova Mogucha, i Kriposna. 12 Mole sveti Angeli zagrad Ieruzolim, i

Dan. 1. 12. n. 16. umolise Boga, po Danielu proroku p. 12. *Domine exercituum, vsquequo tu non misereberis Hierusalem, & Vrbium Iuda, quibus iratus es?* od govorimu Bohg Angelu: *Revertar ad Hierusalem in misericordijs, & domus mea ædificabitur in ea, ait Dominus exercituum*: ò Angele; Molis zayeruzolim, Evochuse povratiti, i smilovati yeruzolimu, ù milosardyi moyi; i kuchachese moya sagraditi, ùchnemu: govori Bohg ad voistva; za-

n. 17. to vapij, nepristai, *affluent Ciuitates meæ bonis, & consolabitur Dominus adhuc Sion, & elegit adhuc Hierusalem*: dache obilovati gradovi Moyi dobrim stvarim, i ùtische Gospodin yos Sion, toyest svoyu çarkvu, i obrache yeruzolim, toyest, dobru; i Boga boyechu dusu; alti svetu çarkvu: poslusa Bohg molitvu Angeoçku, i ova svaka obecha, ùçiniti naipria Iudi, toyest: tkose izpovidi, zatim Izrayelu, toyest: tko po izpovidi Boga nage, i vidi; paka Yeruzolimu, to-

n. 19. yest; svetoi Carkvi; *& ventilauerunt Iudam, & Israel, & Ierusa-*

rusalem: Razumiuse: Iuda, izpovist: Izrael, koi po izpovisti, Boga vidi: à Ieruzolim sveta çarkva: koya po izpovidi Boga vidi, napunise, i ù vikega slavi: vidi Angeoçke molitve, Kripost, Yakost, i mogustvo. 13. Mole sveti oçi, i svetiçe ad staroga zakona ù Tobiyi svetomu; Reçemu Angeo Rafael, na p. 12. 12. *quando orabas, cum lacrymis, &c. Ego obtuli orationem tuam Domino, quia acceptus eras Deo, necesse fuit, vt tentatio probaret te*; Tobia, kad timochlase Boga, i martve kopase, ya tvoye Molitve prinosa K Bogu, i tako bi potriba, date izkusau napasti, dasi oslipio, sinti daleko otisao, koga nenadasese viditi, yagasam çinio da primi; stomu bise duxno, da imade xenu saru od svoga naroda, izkoyesam izagnao Diavla Almadela, koyiyoi ù mori sedam Muxeva: sve za radi tvoye molitve ovo Bohg dillova: ò molitva dobroga pridobilasi istoga nepridobitnoga Boga. 14. Iz novoga zakona, ù vigenyu sveti Ivan Evangelista, na p, 8. 3. *& Alius Angelus venit, & stetit ante Altare habens Thuribulum aureum, & data sunt ei incensa multa, vt daret de orationibus Sanctorum omnium super Altare aureum, quod est ante Thronum Dei*: vidi Angela, gdi prige, prid obraz Boxiyi, koyi darxase kadionik od zlata çistoga; i bisemu dati mnozi Mirisi od molitav svetiye sviye, dayi prikaxe, pri dobrazom Boxiyim: Molitve dobriye Mirise (à zlocesti smarde pri bogu, kano, i oni) koye Angeli prinose, kano Mirise, ù kadioniku od zlata çistoga. Ançi same molitve dobrie igiu prid Boga ùdichle: odimo, ù stvari Apostolske; kadano, oni sveti Kornelio Poglaviça od sto vitezova, Mochlase Boga, i lemozine çichnase velike, ù gradu çexarei, çovik svet, i Boga Boyech, na devetu huru od dneva vidi prichi (stoyech na molitvi) Angela, koimu Reçe, na p. 10. 4. *orationes tuæ, & eleæmosynæ tuæ, ascenderunt in memoriam, in conspectu Dei*: Kornelio tvoye molitve, i lemozinesu same prisle prid obraz Boxiyi: on bise gentil brez kàrschenya; Mochlase Boga; damu pravi puht dade, od spasenya; i takomu naredi Bohg, danage sveto Petra, koyibimu, ùkazao oni puht, koga, kad nage Reçe Petar: *in veritate comperi, quia, non est personarum acceptor Deus*: potvardi Petar, Riçi duha svetoga, ù deutero nomiù p. 19. 17. istinom, nagio, da Bohg. neçini osobine od kipa, nego

Tob. 12. 12. n. 13.

Apoc. 8. 3.

Act. 10. 4.

n. 34.
Deut. 19. 19.

prima

prima od svakoga Naroda, yezika, i kolina: tkose Boga
Luc. 2. Boyi, i chlubiga zato posvetomu Luçi, na p. 2. 14. *Gloria in*
14. *Excelſis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis*: zapiva-
ſe; naporogenyu Isusovu sveti Angeli slavu Boxiyu nane-
besi, i chludem Mier dobre vochle, nazemchli; dakle tko-
ye dobar ovde nazemchli, onoga Bohg prima na nebesa
Molitve; pakche, i chnega; daù vike piva Angeoçku pisnu,
Iſa. 6. 3. po Ixaiyi na p. 6. 3. ù vigenyu Ivanovu: na p. 4. 8. *Sanctus*:
Apoc. 4. *Sanctus*: *Sanctus, Dominus Deus, exercituum, plenu eſt omnis ter-*
8. *ra gloria eius*: naipria imenuye tri kipa od prisvetoga Trois-
tva, paka yedinstvo Boxanstva, koyese ima moliti, vhali-
ti, i brez priştanka slaviti. 15. Molitvaye toliko mogu-
cha, i dobra, da i Diavli molechi, izprosiſe, moguchstvom
od molitve: dayim dopusti Isus dobri ùlisti ù Karmad, ù
naipoganiyu xivinu, iz vachnskim naçinom, koya zlame-
nuye neciste griſnike: poluçi, Marku, i Mattiu, na p. 8. 31.
Matth. 8. *Dæmones autem rogabant eum, dicentes; ſi eijcis nos, hinc, mitte*
31. *nos in gregem porcorum, & ait illis, ite*: Isusyim dopusti ulisti
ù prasad, i takoyi po topiſe umore; ovako po grisi, ùlaze
ù griſnike, koye potapaù ù more Pakleno, ù muke viçchne,
ù vike: zadva uzroka, dopusti Isus Diavlom ùprasçe ulisti,
yedno, nekse pozna yakost od molitve; à drugo, yer biau
prilika od grisnika, koiye neçist pogriu kano karmak.
Evangel. Zatoga drughi puht neti posluſati; po Marku, na p. 1. 24.
Mattiu p. 7. 28. Luçi p. 4. 32. *quid nobis, & tibi Ieſu Nazarene*:
veniſti perdere nos; ſcio, quia ſis Sanctus Dei: Diavao izpovidi
Muguchstuo Isusovo, i svetichnu, i mochlaſega, daga neiz-
goni izçovika; aliga neti posluſati Isus, zaukazati, da nie
dobra molitva od zla, kano, ni od Diavla. Moli Diavao,
Iob. 1. 9. i prosi, da svetoga Ioba napastuye, ù Iobu p. 1. 9, *num quid*
Iob fruſtra timet Deum? tu vallaſti eum, ac domum: od govori
Diavao Bogu, neſtuyete, i neboitese Iob zaludu, ſtome pi-
taſzachnega, dobrosiga ù tvardio, i kuchu chnegovu, i
svaka, zadosta; damiga oches dopustiti, pod moyu Ruku,
vidiobi, kakobite blagosivchlao: od govori Gospodin
v. 12. Bohg Diavlu, v broyu 12: *Ecce vniuerſa, quæ habet, in manu*
tua ſunt; tantum, in eum, ne extendas manum tuam: Evoti Diavle
ù Ruku svaka, koya imade Iob, Samo ùchnega netiçi; iza-
ſav Diavao od Boga, nage gdise çaste sinovi Iobovi, ù ku-
chi

chi naistariyega brata; Navrati Aiduche sabeyane, da odarnu blago: vole, ovçe, i Tovarenye sve, i posikose pastire, i texake, yedan samo ùteçe, koyi glasdoni: yos oni nesvarsio; doche drughi: Kaldeyani navalise, i adornase sve kamichle, i posikose pastire, reçe: i tako yasam uteko: zaovim ùdichle Trechi prispi, govorech Iobu, koyi namolitvi biase: od pustichne dunu yedan velik vitar, i sidechi tvoyi sinovi zatarpezom, doge vitar, i obori kuchu, i pobi sve. Tada, ustavse ustarpchleni Patriarka Iob; Poklonise Bogu; *adorauit, & dixit: Nudus egressus sum &c. nudus & reuertar illuc: Dominus dedit Dominus abstulit, sicut Domino placuit; sit nomen Domini benedictum*: Svarhu svega zavhali Bogu, i blagosovi Boga: na odarnanyu blaga, i smarti sinova; i Reçe Bogmie svaka dao, i uzeo, vhalamu: daga duh sveti povhali *in omnibus ijs non peccauit Iob labijs suis*: niti sta reçeprotva Bogu: tako govorise ovidi ùbroyu 22. ù Eklesiastiku, na p. 5. 14. sveti Pavao K Timoteu, ù 1. p. 6. 7. Niovdese neti smiriti diavao, nego yosprosi od Boga, daga pokara ù chnegovu tillu, à ko zablago svitovchne, i nemari, ni za sinove: i tako izprosi od Boga oblast svarhu tilla Iobova izvan same duse; duse niçiye Bohg neda sotoni, nego tkoyu sam pridade ù p. 2. 6. *Ecce in Manu tua est, verumtamen animam illius serva*: Reçe Bohg Diavlu: Sotono Evoti Iob ù Ruke; netiçi ù dusumu; izasav Diavao, od Boga: *percussit Iob vlcere pessimo, à planta pedis, vsq; ad verticem eius*: Sotona varxe toliko Muçnu, i xestoku gubu na svetoga Ioba, da od varha glave, do dna pete nemogasese postaviti Raht igle na koxu; nego vas, ùkrasta, dasigiase na smetlischu; i poçega ista xena chnegova napastovati, alti sotona ùchne kipu, da Boga prokune; à Iob neti, nego blagosivchila: da govori duh sveti *in omnibus ijs, non peccauit Iob*: nesagrisi Iob, da i opet povhali duh sveti, uztarpchlenoga Patriarku Ioba, da nesagrisi. Odimo ù svetoga Luke Evangelie: na p. 22. 31. *ait autem Dominus: Simon, Simon: ecce Satanas expetiuit vos, vt cribraret, sicut triticum: ego autem rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos*: pokle Isus naredi svaka naveçeri, i svoye tilo ostavi podvarstami krusnim, i vinskim smalo vode: Reçe, *& ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus Regnum*: govori;

n. 20. n. 22. Iob. 2. 6. n. 7. n. 10. Luc. 22. 31. n. 29.

vori: Meniye naredio moi otaç nebeski vladanye çarkovno, à ya vami naregiuyem; i,evo Diavao prosi svelikom poxudom davas protrese, proreseta, i proçini, zato Petre, ti povrativse kadkodi, kano glava, i parvi Papa, Moi namisnik, pokripi bratyu tvoyu: od govora Petar: gospodine, yasam pripravan stobom, i nasmart pochi; natomu
n. 34. Reçe Isus: ù broyu 34. *dico tibi Petre, non cantabit gallus hodie, donec ter abneges nosce me*: neche Petre (govori Isus) piteo zapivati, i zatayachesme trikrat; Diavao ò kim nagovorom, i svoyim strahom, zaluduse vhalis dame nech ostaviti; ali kadse povratis, pokripchlui tvoyu bratyu Apostole, i sve ostale Karstiane, ovaye oblast ù svakoga namisnika sveto Petra Pape; nek svak znade da i Papa more sagrisit, kano pravi çovik, ali grioni nemore oblasti izgubiti, kanoyu ne izgubi, ni Petar, kako nam ostavi Isus, da potvargiuye, i zato sve naredbe odchnegase imadu potvarditi, kano, ù kogaye ova oblast Isusova, i tako sveti sabori; kada çine naredbe, sve govore: *Si videbitur Sanctissimo*.
Conc. Ovasmo od Redili, à kose bude viditi dobro prisvetomu Oçu Papi, ù kogaye oblast Isusova, koyiye istiniti Petar: toyest poduminta od svete çarkve. 16. Mole Boga chlutoi osugeni izpakla, ali nisu poslusani; kako piva sveta çarkva, ù od govoru 7. sluxbe Boxie zamartve: *quia in Inferno nulla est redemptio*: neimade izpakla odkupa, nego svak rahdi ovdi, da nepoge ù pakao; à tko ùlize, vech neche izachi izchnega ù vike: odimo poluçi, stose od govori Bogaçu, na p. 16. 24. *Pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, vt intingat extremum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flama.* Moli nesriechni Bogataç Abrama, svetoga Patriarku, dabi poslao Lazara, yedabi zamoçiv parst malo, ù vodu Razladiomu usta yerse naodi ù Paklenomu ogchnu: od govorimu Abram: *fili recordare, quia recepisti bona in vita tua: Lazarus similiter mala*: primiosi dobra na onomu svitu à lazar zla, zatoye Muçno imati oba ùxiványa: *nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris*; zatose Lazar tisi, à ti muçis: tada Bogataç: *Rogo ergo te Pater, vt mittas eum in domum Patris mei*: Moli opet, yedabi poslao Lazara, nasvit ùchnegov dohm, da navistimu bratyi, da dobro çine, yedabi nedosli kchnemu ù pakao; alimuse od
Resp. 7. mort.
Luc. 16. 24.
n. 25.
n. 27.
govo-

govori; da imadu od koga nauçiti zanedoch; od moisiya, i ostali proroka, ù 29. *habent Moysen, & Prophetas, audiant ipsos*: govori nesrichnik, bochlebi virovali da tko od Martvi uskarsene; bimu receno, tko neviruye Moisiu, prorokom, zakonosam, i Misnikom; neche, ni onim. Koibi uzkarsnuli. 17. Mole Martvi dobri ù 2. od Makabeya p. 15. n. 29.
14. *Hic est fratrum amator, & populi Israel, &c. Ieremias Propheta*. Zloçesti Nikanor svelikom voiskom, i oholastju, nadskoçi puk Boxiyi; komu Rekose, daye Bohg nebeski, koyise arve zachne, ù pita, imali Bohg nanebu (yerga on nepoznavase), rekosemu imade Moguch; od govori, kanoc pogana obiçaia on Moguch nanebu, à yasam nazemchli: Mach. 2. 15. 14.
ego potens sum super terram, qui impero sumni Arma, negotiaq; Regis impleri: uzmi svak oruxye, i bihse: udrise spukom Boxiyim, itako izgubi, yere Machabeo Misnik onia, vidi, Ieremiu Proroka, da onia Reçe ovoye brat nas, koyi chlubi puk izrayelski: *hic est qui multum orat pro populo suo, & vniuersa Ciuiate sancta: Ieremias Propheta Dei*: kadse ova vigenya vidise, yurve Ieremia biase priminuo svoga svita. Evo da dobri Martvi, mole za xive, zato dobroye moliti za Martvevazda. Sveti Ivan Evangelista, ù vigenyu, na p. 6. 10. vidi svete Muçenike, i prognane od ovaga tamnoga svita, *vsquequo Domine (Sanctus, & verus) non vindicas sanguinem nostrum: de iis, qui habitant in terra?* gdi prose, pitau, i Mole osvetu odopaçi, i progonitechla ovoga svita: aliyimse od govori, ù broyu 11. *& dictum est illis, vt quiescerent, adhuc tempus modicum, donec compleantur conserui eorum, & fratres eorum, qui interficiendi sunt, sicut & illi*: dabi imali Mir, yos zamalo vrimena, doçimse izpuni broi druxihe, i bratye chniove; koyise imadu pobiti, i pomoriti za Isusa, kanosu, i oni pobieni, i Muçeni; takoche, ividi od progonitechla velika çudesa nasudu Boxiem, kadase izvarsi broi od obrani, tache biti suhd Boxiyi. 18. Mole dobri, i poslusanisu: posvetomu Mattiu; kad Isus odpeth kruscicha, i dviyu Ribiça nasiti peth tisucha chludi: otige ù planinu, ù purischnu, gdiga nisto nesmeta Moliti Boga; zastose nasamu skupnom pametyu Bohg, Moli; prem daye Isusova vazda bila skupna; otige zaostaviti nami slabim priliku, i nauk, da biximo od çechladi, kad ochemo Boga slavit, i molit. n. 5. n. 14. Apoc. 6. 10. n. 11.

Apostoli ostgiose, ù Barçi, i takoyi obuimise valovi Morskũ dase otiau potopiti ù More, ùgledase Isusa gdi nogami odi svarhu valova Morski, i nemoguchiga poznati, sçichnau
Matth. 14. 27. daye sablaza; ùdichleim Reçe Isus, na p. 14. 27. *habete fiduciã, ego sum nolite &c.* yasam neboitese: tada Reçe Petar: gospodi-
n. 28. ne, à kosi ti zapovidi, da prigem ktebi pomoru 28. *veni*: reçe Isus, odi: izage Petar izbarke, poge povodi; ùgleda vitar velik, i volove Morske, posumchli, i poçe tonuti; zavapi
n. 30. molechi Isusa: *Domine saluum me fac*: ahime, gospodine sara-
n. 31. nine, i saçuvai: od govorimu Isus: *Modicæ fidei, quare dubitasti?* çoviçe male vire, zasto posumchli, vidisli nastote sumchla, i malla vira dovede, da zamalimti osta xivot, i viçchne spasenye? i triba bi, da Isus pruxi svoyu desniçu; *& continuo Iesus extendens manum, apprehendit eum*: ù dichleye potriba da Isus pruxi svoyu ruku, i pomoxe grisnika, i nakobise izgubio. Odimo, ù 2. pistolu Korintianom, na p. 12. gdi sveti Pavao, kaxe svoya oçitovanya, zatim svoye puti napast, stomue dato, dase nebi ponio, i poholio, na
2. cor. 12. 7. p. 12. 7. *& ne magnitudo reuelationum extolat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, Angelus satanæ, qui me colaphizet; propter quod, ter Dominum rogaui, vt discederet à me: & dixit mihi, sufficit tibi gratia mea*; zaponizitime Bohg, ù darovi, koyemi biase oçitovao, dademi yednu sotonu, dame napastuye, ù puti: Trikratsam molio Boga; yedabi ovi vrag od stupio od mene: od govorimi; zadostatie moya milost, yerse kripost çini dobra, i svarsena, ù potriba, ùbolesti, i slabosti; zatose raduyem, i veselim ù slabostima, i potribami, koyesu za izkusatinas dahte: evo dase neimamo tuxiti, na Boga; koinam daye Tughe, nevochle, potribe, nemochi, i progonstva od ovoga svita; zastonamyi daye zabochle, à ne zagore, kakonam ùkaza ozgora Pavao kadga neti zase poslusati, yerbih zabochle; ovako svi imamo darxati nase potribe, i ùchnimase veseliti, spavlom. 19. Mole protiva druzim, i ù pomoch, tersu poslusani; ù 3. od krachleva; izopaçise krachl Akab, svarhu svi zala, i griya, koye biau dillovali ostali krachli, na p. 16. 30. *Et fecit Achab*
3. Reg. 16. 30. *filius Amri malum in conspectu Domini, super omnes, qui fuerunt ante eum*: toliko bi Marsko gospodinu Bogu, i proroku Iliyi, damu Reçe, na
c. 17. 1. p. 17. 1. *viuit Dominus Dei Israel in cuius conspectu*

spectu, sto, si erit Annis bis Ros, & pluuia, nisi iuxta oris mei verba: zaklemuse prorok daneche daxgiti, ni Rosa pasti, nego po chnegovoi Riçi, i tako nebi daxgya za Trigodischa, i sest miseçi: zapokaranye gria vladalaça, vechekrat gospodin Bohg kara opchinu, kako vçini ovdi: zato sveti Iakov Aposto: na p. 5. 17. Reçe: *Elias homo similis erat nobis passibilis: & oratione orauit, vt non plueret super terram, & non pluit Annos tres, & menses sex. Et rursum orauit, & Cælum dedit pluuiam. & terra dedit fructum suum*: Ilia biase çovik, priliçan nami, koyi podnosase muke, i progonstva, od Akaba: ali Molechi Boga; zatvori nebesa za trigo line, i pò, da ne dadu daxgia, yedabise pokayali: paka moli, i dade Bohg dax, i zemchla plod: ovdese bilixe dvi stvari, yednaye grisi krachla, i svie vladalac; kolikosu Marsçi Bogu, da sve pokara, ù opchinu chniovim grisimam: à drugaye Moguchstvo, od molitve dobriye proroka, zakonosa, i misnika: zatose svak çuvai, i pazi, da nesmuti çarkovni chludi, i misnika Isusovi; toliko vechma zasto Isus pridobri; darxi, i sçiyeni, stose ùçinih chnegovu Misniku: dase chnemu sve çini illimu dobro, illi zlo: Tako govori, po svemu Mattiu, na p. 10. 40. po svetom Ivanu, p. 13. 20. ipoluçi, na p. 10. 16. *qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit, qui autem me spernit, spernit eum, qui missit me*: kada Isus naredi sedamdeset, i dva ùçenika, i poslayi pripovidati: Reçeyim pogite stovami Moyim pripovidaoçem, budu çiniti narodi, onoche meni çiniti tkovas ùzpogargiuye, meneche pogargivati; à tko mene, ùzpogiargiuye, oniche Boga, Moga oça nebeskoga pogarditi: yavas sachlem, à meneye otaç Nebeski poslao, dakle tkovas poslusa, poslusache mene, i moga oça Nebeskoga: zatosu moguche Molitve Misniçke, yersu nato od Isusa naregeni, i poslani, à Isus od Boga: zatose Misnikom pristoyi vladati dusami, kano svitovchnim svitom. 20. çuyem gdimise od govara, nisu vazda, ni Misniçi od Boga poslusani? Ima razlog; ali da vivimo ùzrok zasto: kadano dobar misnik nie ùslisan od Boga zadrugoga Molech, tribaye, daye oni zao, illibise izopaçio, zatoga zachnega neche Bohg, da poslusa, à inakobiga poslusao; izopaçise puk obrani, puk Boxiyi, ù Ieremiyi, na p. 7. 16. i p. 14. 11. *Tu ergo noli orare pro populo hoc, nec assumas*

Iac. 5. 17

Euangelisti Matth. Ioan. Luc.

Ier. 7. 16

& 14. *sumas pro eis laudem, & orationem, & non obstas mihi, quia non*
11. *exaudiam te*, govori gospodin Bohg proroku, da nemoli
zaoni zli puk, yerga nebi poslusao, zastose neche, da obra-
n. 26. ti, negoye gori, ù broyu 26. *& non audierunt me, nec inclina-
uerunt aurem suam, sed indurauerunt ceruicem suam; & peius ope-*
1, 16. 12 *rati sunt, quam Patres eorum*: isto, na p. 16. 12. oche rech
Bohg Misnikom, i dobrim, stome molite zaone; koyi
neslusayu moga zakona, tvardoglavçe, ya vas nechu poslu-
sati, daklese nemolite zachne. Vidimo, ù 1. od krachleva,
1. Reg. na p. 16. 1, *Dixit Dominus ad Samuelem, vsquequo tu luges Saul,*
16. 1. *cum ego proiecerim eum, ne regnet, super Israel?* govori Bohg
Samuelu proroko; dokleches plakati krachla saula, kadga
od metnem, da nekrachhuye svarhu puka Izraelskoga?
chnegova zla nemogu vech podnositi; odi, poslachute,
ter pomaxi sina Ixaiyova za krachla, po Imenu Diavida.

21. Ovi saul: pria nego bi krachl, bijase dobar, i poni-
C. 9. 21. zan, kakose govori, na p. 9. 21. *Numquid, non filius Iemini ego
sum, de minima tribu in Israel, & cognitio mea nouissima*: govo-
n. 9. rimu samuel prorok (naipriase zoviu *videntes*, ù broyu, 9.
paka proroçi, zatim, sada Misnici, i vladaoçi ad dusa) da-
ga ponaredbi Boxioi pomexe, za krachla: à saulse skuxaye,
daniye zata posao, i daye odnaipotisnutiega kolina: odi-
C. 10. 21 mo, ù p. 10, 21. *quæsierunt eum, & non est inuentus* ischuga, à
n. 22. onse sakrio; pitayu Boga; Boga oçituyç, ù br. 22. *ecce ab-
sconditus est domi*. Bogh od govara: Evoga sakriose ù kuchi:
ovosu velika ponixenstva; i dobrota saulova: doknebi kra-
chlem; à kad bi krachl, izopaçise toliko, da odchnega od-
1. Reg. stupi Boxiyi duh, à posidega Diavao: na p. 16, 14. *Spiritus
16. 14. autem Domini recessit à Saul, & exagitabat eum spiritus nequam à
domino* (Evo oddobra çiovika, zao krachl, i vladalaç; toli-
kosu Mueņa vladanya podusu, nista nemachne zaslip-
chleni chludiyi ischu, prem da neznadu sto prose; yerbi la-
schne zase Bogù od govorili, negoche zasve, koyim budu
vladati) itakoga muçase, dabi triba nachi, tkoche zachne-
ga Boga moliti; nagiose davida sina Ixaiyova, koyi pivase
svoye pisne, ù daranchi, ù niku svinku; napostenye Boxie
(koyase zove psalterium) i tako odgochnase Diavla od
n. 23. Saula, ù br. 23, *Dauid tollebat citharam, & percutiebat manu
sua, & refocillabatur Saul, & leuiùs habebat, recedebat enim ab*

eo

co spiritus malus: David pivaſe, ù psaltir, i tako Diavao od stupaſe od Saula: naipria imamo proçiniti, da Saula gospostvo izopaçi, i zaslipi, da nemore Davidova dobra poznati; negoga poçe progoniti, i osmarti raditi: drugo, da davidga liçaſe, prem damu onragyaſe ùzeti xivot, kano nespoznanik od svoga dobra: ovako çine, i ostali pogani, navlastito, ù Bosni: gdi oni Misniçi izgone Diavle iz Muametana, à oni sve okrechu na zlo, govore, kano rekoſe spasitechlu xudie po Mattiu, p. 9. 34. *in principe Dæmoniorum eÿcit Dæmones*, na p. 22. 24. sveti Marko, na p. 3. 12. sveti Luka, na p. 11. 14. 17. *in Belzebub principe Dæmoniorum eÿcit Dæmonia*: sve prokleti Pharizei naopako, dobri chludi, dilla obzachayu; i sadaye mnogo ovaga simene, meu bratyom çarkovnom, à neka pogana; ovosu Sinovi svi krachla parvoga od puka Izraelſkoga, od puka, tada Boxiega, koga Diavao privari, da nemore poznati dobra Davidova, samsebi smart ùçini; à Bohg chnegovo krachlestvo dade Davidu, koga on progochnaſe, niti Mogaſe poznat Davida, ni svoga dobra · ovakosu Boxiye naredbe: dakle svak imai ùstarpchlenye, terse çuvai: zato Isus neti posluſati svoyi Apoſtola, Iakova, ni Ivana, kad dogioſe ù grad samariu, teryi ne primiſe, nitiyim daſe blagovati, Poluçi, na p. 9. 54. *Domine, vis dicimus, vt ignis deſcendat de Cælo, & conſumat illos?* ùpitaſe gospodina, ocheli, da mole, da ogachn sage sneba, i popaliyi: odgovoriyim istina, karauchiyi zatake Molitve: govorech, da neznadu çiegaſu duha *neſcitis cuius ſpiritus eſtis*: neche duh dobri, i boxiyi nikomu zla, ya nisam doſao gubiti duſa, nego saraniti, i ù viçchnu slavu ù vesti; tko oche, i nastoi, ter dilla dobra çini, koyaga slide naſmarti; kako vidi sveti Ivan, na p. 14. 12. *opera enim eorum ſequuntur*, svakogache sliditi dilla svoya, nà smarti; à yachu dochi barzo da svakomu; podilli svoyi platim; Reçe Isus: na p. 22. 12. *ecce venio citò, & merces mea mecum eſt, reddere vnicuique ſm opera ſua*; neka zloçinci çine zlo, yachu barzo dochi, i plachaye moya samnom, vratiti svakomu podilli svoyi: zato nevachla nikomu nazlo Boga Moliti, negozlu na obrachenye, à dobru nauzdarxanye, inako, neche Bohg posluſati, nitimore bit brez gria Molitva, protivna Iskarchnemu.

Matth. 9. 34. Euangeliſte.

Luc. 9. 54.

n. 55.

Apoc. 14. 12.

Apoc. 22. 12.

22. Mole zli, i ùgriyu zase, i ùsliſanisu, kano biſe Farizeyi,

Luc. 23. rizeyi, po luçi, na p. 7. 3. *& cum audisset de Iesu, misit ad eum seniores Iudeorum, rogans eum, vt veniret, & sanaret seruum eius*. dvi varste od grisnika mole ovdi Isusa; yedno bi çenturion gentile, kapetan, koga sluga biase nemochan; à drugo Farizei, od puka xudimskoga Nikasetta; parvi brez zakona, à druzi puni, nenavidasti, Centurion Molih, i Fa-
n. 4. rizeye sachle; *& illi: cum venissent ad Iesum, Rogaverunt eum solicite, dicentes ei; quia dignus est, vt hoc illi preßes*: govore Molimote uçinimu ovo dobro, ozdrauimu slugu, dostoyanye; y ere chubi nas narod, i sinagogunamye ogradio; toyest, çarkvu; itako igiuchi zayedno sfarizeyi: sritosega priatechli Centurionovi, govorechimu: ù broyu 6. *Domine*
n. 6. *noli vexari: non enim sum dignus, vt sub tectum meum in tres*: isto
Matth. 8. 8. Marko, na p. 8. 8. gospodine, netrudise, yanisam dosto-
Marc. 8. 3. yan, dati priges ù dohm moi, nitsam sçinio, dasam dostoyan dochi ktebi: zatosam molio Farizeye, dati govore, kano chlude od sinagoghe; à ya znam tvoye moguchstvo,
n. 7. zato: *dic tm̃ verbo, & sanabitur puer meus* Reçi, Riçyu, i ozdraviche ditichak moi: na overiçi, obrativse Isus kxu-
n. 9. diom reçe: *Amen dico vobis, nec in Israel inueni tantam fidem*: ù istinuvam govorim, ù Izraelu Nisam nasao tolike vire; kano ù ovaga gentila: ovase zgagiau sada vechekrat fratrom Bosanskim, gdiyi zovu nekarcheniçi, i drughe mole, dayim govore, yedabi nadchnima Boga molili; mnozibise obratili, ali neimadu te milosti zapodniti Muke: koyebiyimse dale; takoger tkobiyi karstio, i chnegovu Svemu Rodu; à pak, i nerazume, kolika dobra gube, kolikali zla dobivayu; samo sçine, daye, kano, i naovom svitu; Tko stoi Bochle, blagom od ovoga svita, tko gore, svi xivu: paka yosbi svi Karstiani zlo podnili: ovo zli grisnika Molitve ù slisane, zagrisnika, yerye vazda Molitva dobra, od sebe, takoyu Bogh i prima; evo prilika, izevangelya Poluçi na
Luc. 15. 12. p. 15. 12. *Pater da mihi portionem substantiæ, quæ mihi contingit*: Moli oça sin zloçesti zadio, koyimuga dade, i posav svaka razasu, i prosu svaka; i pakse vrati koçu; koyiga primi ù parvu Milost, i vçini veliko veselye; ovo zlamenuye grisnika, koyise pokaye, i povrati; daga Bohg sveselyem primi.

Ioan. 9. 31. 23. Mase pise, po Ivanu, na p. 9. 31. *scimus autem, quia peccatores, Deus, non audit*; da Bohg grisnika neslusa: kako

dakle

dakle poslúʃa Centuriona gentila, Farizeye nenavidchlive, i sina zloga? od govara sveti oçaç Innocençio Papa trechi po imenu; ù pridmetku pisana krachla Davida: da nie vazda istinita ona riç; yernereçeyu Isus, nego slipaç, koga çini Isus progledati: drugo neda spasenya griʃniku; kano griʃniku: ali nebraniga griʃniku pokayanom, koyi grie ostavchla, kano bi sin izgubchleni: Treche sluʃa griʃnikah, zaradi mala dobra koye çine, yerye pravi plataç; zato po Yeremiyi, na p. 18. 20. *numquid redditur pro bono malum*; govori, nevrachase zadobro zlo; negodobro zadobro, kano, i zlo zazlo; i sveta çarkva ù vhala, toyest, Letania od svetiye, govori *Peccatores ʃumus, te rogamus audi nos*. Takoger vidi prilike od mnozi, ù pjismi *griʃnikah, koyeye Isus* posluʃao: prem da mnozi *nisu posluʃani*; kanobi prizloçesti krachl Antiok, koga molitve, neti Bohg posluʃati, ù 2. Makabea, poglavyu 9. 13. *orabat autem hic ʃcelestus Dominum, à quo non eʃʃet miʃericordiam conʃecuturus*; Moglaʃe Boga, ali doçna; kadaga Bohg taçe Bolestimam; ter izchnega poçeʃe çarvi kapati xiva, i smargiaʃe, daga Nitko nemogaʃe podniti; tadase Spomenu od molitve, kad nemogaʃe niʃta çiniti: zato sveti Augustin, reçe: *pœnitentia ʃera, raro eʃt vera*: Maloye; kad primchlena molitva na smarti; prem, da Bohg vazda more, ali tko neche, kad more moliti, nechemu platiti pravda, kad nemore, i nevachla: ùnarodi p. 25. 33. Exau prodade parvorogenye, Yakovu bratu, zamalo soçiviçe: *iurauit Eʃau, & vendidit primogenita*: prodamu oçinstvo; à kadaga, oti, nemoxega imati, zaludu moli, zaʃto zamalo vele, alti sve prodade, itako sveti Pavao k Xudiom, govori, na p. 12. 17. *poʃtea cupiens hæreditare benedictionem; reprobatus eʃt, non.n. inuenit locum pœnitentiæ; quamquā cum lachrymis inquiʃiʃʃet eam*: ovo zlamenuje griʃhika, koyi sve stoyi, ù grisi, zamalo naslagenya ovoga svita, prodav viçchnu baʃtinu, i svoye oçinstvo; pakase naças od smarti kaye; od baçenye, nemore pravdi ùçinit zadovochno, zaludu p açe; tadasu suze od straha prolite, à ne od chlubavi, koye Boga prignu, bogochlubnim naçinom. Po Mattiu, na p. 25. 12. *Amen dico vobis neʃcio vos*: Od govori istina Boxia, diviçami nepomchlivim, dayi nepoznaye, koye prigioʃe, kadbiau yurve vrata od milosardya zatvorena, negoyi primi pravda, nasvoya vtata, itakonam, svim reçe: *vigilate itaq;*

Inocen. 3. PP.

Ier. 18. 20.

Litt.

Mach. 2. 2. 13.

Aug.

Gen. 25. 33.

Hebr. 12. 17.

Matth. 25. 12.

n. 14. *quia nescitis diem, neque horam*, ùbroyu 14. govori pravda Bo-
xia; bdi, i stoi svak svarhu sebe, zasto neznas dneva, ni ça-
sa, ùkoichete Bohg zovnuti, da dades razlog ad xivota
tvoga: proçinimo bratyo. 24. Razlozisu dobri zasto
Bohg neche grisnika, da uslisa: Nai parvi; zastoye ùboyça
od milosti Boxie, koyuye priao nakarschenyu, i tolikrat na
Isa. 1. 15. svie Sakramentimam: Ixaia ù p. 1. 15. *cum multiplicaueritis*
& *orationem, non exaudiam*: govori Bohg., nechu poslusati gris-
c. 59. 1. nika; zasto punemusu ruke karvi, yos ù p. 59. 1. *manus enim*
vestræ sanguine plenæ sunt, kolikoye griya uçinio, onlikoye
karvi dillovao, ubiauchi, ù sebi milost Boxiu, i ùdruzi, ko-
1. Reg. yeye na griye naveo. Zato zapovidi svetomu Samuelu pro-
roku, ù 1. od krachla, na p. 16. Takoger zabrani Yeremiyi
Jer. 7. 16. proroku, na p. 7. 16. *tu ergo noli orare pro populo hoc*. Istemu
& 14. riçi ponovi, ù p. 14. 11. zaradi griya otvardnosti, i ne spoz-
11. uanya, da nemole za zle, i nepokorne. 2. Razlogye,
zastose neprosi, kako vachla, sveti Iakov Aposto; govori:
Iac. 4. 3. na p. 4. 3. *petitis, & non accipitis, eò quod male petitis*: prosite,
ne zapostenye Boxie, zaspasenye vlastito, i zakorist izkar-
chnega; nego zasvoye poxude; zato Bohg nedade; ono
sto prosise: nasudchni dahnche osuditi, ovake molioçe, i
chni molitve, kako govori: po Davidu Proroku, ùpisni
Psal. 108. 7. *cum iudicatur exeat condemnatus, & oratio eius fiat in pec-*
108. 7. *catum*. Kadase bude suditi, izachiche osugen, i molitva-
muche, biti zagrye, koyuye çinio brez naçina.

3. Razlog, zla odluka; kadse çini, nazlu svarhu, poluçi,
ùçi Isus ùçenike, kakose imadu pazit od griya, i takobiyi
on pazio od svita, i chnegovi sudaça, i vladalaç, pridkoim-
bi, onyim Davao odgovor onda, kadbise çuvali od zliye
Luc. 12. dilla; meuto, na p. 12. 13. *Magister dic fratri meo, vt diuidat*
13. *mecum hæreditatem*: reçemu ye Ian odchludi, Mestre, reçi
momu bratu, dasamnom Bazdili bastinu; Isusınu od govo-
n. 14. ri, tkomeye ùçinio dillioçem od bastina, ali sudçem? *quis*
costituit me diuisorem, aut iudicem super vos? pazitese od lako-
n. 17. mosti; koyaye zao griye, i dillite naprav: doniyim priliku
Eccles. iz Ecclesiastika p. 11. 19, *hominis cuiusdam diuitis vberes fru-*
11. 19. *ctus ager attulit*: nikoga (govori Isus) Bogaça bastina dobro
rodi, brichnasese, dagradi Anbare, gdiche xito sipati, i
n. 19. ostale kuche; paka govorase sam sebi: *Anima mea habes*
mul-

multa bona posita in annos plurimos; requiesce, comede, bibe, epulare: imadem mnogo blago, pichu, yisti, i çastitise dobro zamnogo vrimena, niçimse vech nebrinem: zatim çu glas Boxiyi: *stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te*: budalo nochaschetì uzeti dusu; à stosi pripravio çiey e? takoliye; daye tvoye sve; *Sic est, qui sibi thezaurizat, & non est in Deum dives*; nesçini Boga, koiye svaka dao, nego sebe Bogataç; zatose nemore ùxivati svitovchne dobro brez Boga. n. 20. n. 21.

4. Raslog i nacinye, na koyise prosi; Napastuyuch Isusa Farizeyi, i prosau zlamenya, çudesa, i miracula, ne dabi poznali istinu, i chnegovo dobro, nego yedabiga ù çemu ù vhatili, i prid chludmiga osvadili: à mudrost Isusova, widehi chniov opak nacin: reçeym; po Mattiu p. 12, 39. drughi puht p. 16. 4. *generatio mala, & adultera signum querit, & non dabitur signum ei*. Istopo Ivanu p. 2. zloçesti ische miracula; à dobri viruye, niyemu triba çiniti miracula, yer ische breznacina: ù istom poglavyuga izpovidi Petar, daye sin Boxiyi, istiniti: kaxe Isus svoyu muku, da imade podnit ù Ieruzolimu od xidova, à Petarmu reçe, ù broy 22. *absit à te, non erit tibi hoc*: nedai Bohg gospodine dati taku muku podneses: od govorimu Isus; *vade post me Satana, quia scandalum mihi es; quia non sapis ea, quæ Dei sunt, sed, quæ hominum*. Isus nazva petra Sotonom, vratiga natrag, da zachnim negrede, yere brez naçina prosase; yere, nepoznavase stvari Boxiyi, nego chluçke: zatoga pokara, i nazva Sotonom: tadayim dade nauk, daga slide nasmarst; kadbibila potriba: zaradi vire Isusove, dase ima smart podniti, priya, nego Isus ostaviti: ovoye dobri naçin, od molitve, lemozine, i ostali dobri dilla; toyest, dase çine samo zachlubav Boxiu, à ne nadrughi naçin; zatim zaspasenye svoye, i zakorist svete çarkve: zato neti Bohg poslusati svetoga Ilie proroka, koyi prosase ne naçino smarti od Boga ù. 3. od krachleva, na p. 19. 4. *petiuit animæ suæ, vt moreretur*. Iliya çini, da puhk pomori zle proroke krachliçe Iezabele, koyise klachnau Idolom, kad nemogose izprositi, od Idola Bahala, da ùxexe posvetilische, kano Iliya, çini sachi snebesa, zatoga iskase Iezabela, da i chnega ù mori; pobixe odchne sarçbe ù pustichnu, i tako tuxan, i gladan prosase od Boga, da ùmre: Bohga çini zaspati, pakamu varxe yed- Matth. 12. 39. & 16. 4. & Ioan. 2. 19. n. 22. n. 23. 3. Reg. 19. 4.

nu pogaçu, alti kruh prisan, i sud vode, terga probudi, i kada blagova, zaçetardeset dahna, ne ogladni, à smartimu neti dati, yerye neproſaſe nacino; zato Bohg, ni svetie neche da posluſa kad brez, naçina prose, à kamoche nahs griſnike; tribaye dakle svaka ponaçiuu pitat.

5. Razlog; kad tko prosi, od gospodina Boga pria plache, negoye zatrudio, i tako od govori svoym Bratuçedom Apoſtolom Ivanu, i Iakovu, kadnoyi Matti dovede, i pitaſe, yedabi sili yedan, obdesnu, à drughi oblivu; materi ne od govori Isus, yer brez reda proſaſe, nego ùpita chni: moreteli vi çasu piti, koju ya imam piti; tojest, moreteli muku podniti, kakochuyu ya podniti? od govoriſe: *poſſumus*: po svetom Mattiu, na p. 20. 22. *Neſcitis quid petatis; poteſtis bibere, Calicem, quem ego bibiturus ſum; dicunt ei; poßumus*: kad obechaſese podniti muku: od govoriyim Isus caſuchete piti, à siditi obdesnu, i oblivu; toye momu oçu nebeskomu dilliti; kako tko bude zasluxio; yerse Rai nedaye, nego posluxbi, i dostoyanstuv: dackle trudite.

Matth. 20. 22.

6. Razlog od molitve, dobra svarha, i od sviye dobri dilla: à kolie zla, necheyu Bohg primiti, zaluduyu çini: zato po Mattiu, na p. 6. 5. *& cum oratis, non eris ſicut hypocritæ*: govori Isus: ne molite: kano liçumirçi çine: *qui amant, in Synagogis, & in Angulis platearum. Stantes orare, vt videantur ab hominibus*; dase vide gdi mole, ona slava taſchaimye placha; koyu xele, dayi svit povhali, drugoga neche imati, yer Bohg svarhu placha: zato, osam razlogase oche Molitvi, koyu Bohg oche, i placha. 25. Molitva, i chne razlozi, koyu Bohg oche, i daye svoyu plachu, daye virna: ponizna; dobrostiva: devota: Nastoina: skupna: udichlna: i razabrana.

Matth. 6. 5.

Poſao dobre Molitvue.

VERSI.

Viran, i ponizan budi:	Skupno Boga vazda chlubi:
Dobrostiv, i devot trudi:	Vdichlega neizgubi:
Nastoyati ne zabludi:	Razborstvote neka buhdi.

1. O Chese temechlita vira ù Molitvi; yere kakono tiloye martvo brez duſe, takoye Molitva brez vire, i duſa ù marla; i neima xivota od miloſti, xivo-

xivota viẹchnega, govori sveti Pavao, k'Rimchlanom, Rom. 1.
na p. 1. 17. K'xudiom, na p. 2. 4. *iustus autem ex fide viuit*, 17. &
isto ùçi Iakov, na p. 1. 5. *si quis indiget sapientia, &c. postu-* Ebre. 2.
let à Deo, & dabitur ei, in fide nihil hæsitans: govori, tko 4.
ima potribu, od Mudrosti, nekyu prosi, à ù viri nista Iacob. 1.
nesumchli, istinomchemuyu Bohg dati: Isukarst po sve- 5.
tom Mattiu, p. 21. 22. *omnia quæcumq; petieritis in oratione, cre-* Matth.
dentes accipietis: yosche govori: stogodi budete prositi ù mo- 21. 22.
litvi, viruyuchi, izprosichete: evo vira temechlita od po-
tribe za izprositi stose prosi; brez koyese, zaludu prosi yer
porazloguse ne prosi, niprima. 2. Ponixenstvo svirom
od potribeye, za izprositi od gospodina Boga, stosę xeli; ù
Eklexiastiku, na p. 35. 21. *oratio humiliantis se, nubes penetra-* Eccl. 35.
bit, & donec propinquet, non con consolabitur: & non discedet, do- 21.
nec altissimus aspiciat: govori da molitva poniznoga udichle
grede nanebesa: i dok neprige prid Boga, ne vrachase, ni-
tise tisi, doklem priviẹchni nepogleda, i ne dopusti, stose
prosi: evo prilika od Farizea, i oçitnika, ù luçinu Evange-
lyu, p. 18. 11. *Farizeus orabat; Deus gratias tibi ago, quia non sum,* Luc. 18.
sicut cæteri hominum: Farizeo vhalife danie zao covik, lupex, 11.
prichlubodivaç, i ù ostali grisi, kakonosu ostali chludi; i ka-
noye ovi oçiti grisnik: à oçiti grisnik, ne smie od straha Bo-
xiega ùzdignuti oçiu knebu; negose poniziv ùdara ù parsi;
govorech, ù broyu, 13. *Deus propitius esto mihi peccatori*: Boxe n. 13.
smiluise meni grisniku velikom: ovise opravda, i vratise ù
dohm brez griya, à Farizeo zgriom: ù broyu 14. *dico vobis,* n. 14.
descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. 3. Svirom, i
ponixenstvom: dobrotinstvo od potribeye: toyest, daye
brez griya smartnoga, à kolibise, chutio; dase oçisti, i do-
bar ùçini, govori duhu sveti, ù stvari Apostolski, na p. 3.
19. *poenitemini igitur, & conuertimini, vt deleantur peccata ve-* Act. 3.
stra: podobrise, Boxiyeche Milosavdye prostiti svaka, za- 19.
toye Poslao Isusa nasviht, da izliçi nezdrav od griya, i dase
obrati svak, odkoimugodi griya, prosticheyi, ù broyu, 26.
vt conuertat se vnusquisque à nequitia sua. Takoger, dase pro- n. 26.
si zapostenye Boxie, zaspasenye duse, i zakorist opchenu:
yerse obecha Isus vechekrat, dache izprositi: po Mattiu, Euang.
na p. 7. 7. opet p. 21. 22. trechom po Marku, p. 11. 24. çet-
vartiput po Luçi, p. 11. 9. petom po Ivanu, ù p. 16. 23.

Amen.

Ioan. 16. *Amen, Amen dico vobis: si quid petieritis Patrem: dabit vobis &c.*
23. ù istinu, ù istinu: à kosto ùzprosite od moga oça nebesko-
ga *innomine meo*: dachevam, samo prosite ùime moye: i pri-
n. 14. michete: *petite, & accipietis, vt gaudium vestrum sit plenum*: ita-
kochese izpuniti vasa vochla dobra, i vasa radost, ovoye
dobrostiva Molitva. 4. Imadese pridruxiti, devotion,
Kviri, ponixstvu, i dobroti: tache ibiti, ùgodna Molitva,
i mirisati, i kano tamchlan ichi manebesa ùprav, po sve-
Psal. tom krachlu, i proroku Davidu ù pisni 140. 2. *dirigatur Domi-*
140. 2. *ne oratio mea, sicut in censum in conspectu tuo: eleuatio manuum*
meorum sacrificium vespertinum: ùpravi Molitvu ùprav KBo-
gu, dayu nisto ne smeta, reçi zdevoçionomo, razmischlai
stvuari Boxie, àkolibite sto razstavilo zbogom, priliku
S. Fran. uzmi od Moga svetoga oça Franieska; koyi stoyechi na-
molitvi, dogemu ù pamet yedan sudich od darva, koyi bia-
se svoyim rukam sagradio; ùdichle ùsta, inaloxiga, na va-
tru, govorech: tisi mene razstavio smoyim stvoritechlom,
i spasitechlom, à yachuse rastati stobom, i nachnegovote
postenye prikazati, neka izgoris, yedabi ya negorio zara-
di tebe; ovakosmo, svi darxani çiniti, od oni stvari koyenas
razstavchlau zbogom, od varchiyi od sebe: yedabinas, ne
odvargao Bohg ù vike; ovosu devoçioni, koye oche Bohg:
Eccl. 10. zato duh sveti, ù Eklexiastiku, na p. 10. 1. *Muscæ Morientes*
1. *perdunt saporem vnguenti*: govori, da yedna Mua, kad ù pade
ù yeçeg, nè garstise ùba, ali nie drago; ali kadayi mnox-
stvose podusi, ù smarde, i nemorese nachnega pogledati:
tako bratyo; yedna misao brez griya, dixe malo devoçion,
ali mnogo misli, nemore biti brez griya, yere yedna ige
zadrugom, i tako napune suhd od pameti, i ùsmardega;
zato vachla onu yednu muhu izvaditi iz yeçeka; yerye za-
dosta çinit vas yeçek izbchluvati, i pamet ù smarditi, da
ùchnoi, nestoyi yizbina Boxia od devoçiona, nego smar-
decha od razliçi misli, kano Muha neçistiye. 5. Ima bi-
ti; k'viri; ponixenstvu; dobroti, i devoçionu pridruxeno
nastoyanye; toyest, dasi sasvim pobroyenim kod Boga, i
tako dase naslagiuyes ù tvoyi Molitva: kako duh sveti go-
Psal. 36. vori, ù pisni 36. 4. *delectare in Domino, & dabit tibi petitiones*
4. *cordis tui*: Naslagyuise ù Bogu, ù Boxiyi misli, i Molitva, i
oncheti dati stopita sarçe tvoye: oçituimu pute tvoye, i uffai

ùchne-

ùchnegà, onche svaka ùpraviti; izvesche, kano svitlost pravdu tvoyu, i suhd tvoi; istomu budi podloxan, brez griya, i Molıga, sve ovo reçe David, do braya 7. Takose moli dobra Anna, i izprosi sina Samuela proroka, ù 1. krachleva, na p. 13. *Porrò Anna loquebatur in corde suo: tantumq; labia illius mouebatur, & vox penitus, non audiebatur*: koya sarçem mochlase, i usnese miçau alise glas neçiuyaše nista. 1. Reg. 1. 13.

6. K'viri; ponixenstvu; dobroti: devoçionu, i nastoyanyu, pridruxi skup od pometi, ù Eklexiastiku, na 18. 23. *Ante orationem tuam, præpara animam tuam; & noli esse quasi homo, qui tentat Deum*, govori duhu sveti: kad ochesçiniti Molitvu, skupi i pripravi pamet tvuoyu, ù kratko zato Isukarst po svetom Mattiu, na p. 6. 7. *orantes nolite multum loqui, sicut Ethniçi; putant enim quod in multiloquio suo exaudiantur*: ùkratko uçi Isus svoye moliti, à nè, kano çine pogani. Mnogo govorech, à nista, alti malo mislech; zatomi promischlamo pametyu sto govorimo, à liçumirçi, i pogani mnogo govore, à stogovore nemisle, nego çine zapovhalu svitovchnu, dayi svit povhali: zato ù broyu 9. i poluçi, na p. 11. 2. nauçinas govorit: oçe nas, &c. ùkratko, à ùchnemuse sve zdarxi stosegodi prosi, i pita od Boga, Polakstvari duovni, i tilesni, tko ùmi proçiniti; i neima lipse, ni Bogu draxe Molitve, kakochemo vidit ù napridak. Eklex. 18. 23. Matth. 6. 7. n. 9. Luc. 11. 2.

7. K'viri; ponixenstvu; dobroti, i dovoçionu: nastoyanyu; i saboru: imase pridruxiti, svegerstvo, brez pristanka Molechi; Isus nas uçi po Luçi, na p. 18. 1. *oportet semper orare, & non deficere*, govori, od potribeye sve udichle Moliti, i nigdi ne pristayati: biase po Mudrom Solomunu, ù Eklesiastiku rekao, na p. 18. 21. *Ante languorem humilia te, & tempore infirmitatis ostende conuersationem tuam*: oche rechi, kadsi zdrav, varlo dobar budi, i Boga moli; yer, ùnemochise nemore moliti, vech ako pametyu, taches onda, i ùkazati tvoi xivot, kakavye bio zao, ali dobar, ovoye svegerstvo: i pria nego doches nasud od izpovidi, takoger, prid Boga; pripravi pravdu tvoyu, toyest, opravdaise izpovistyu, i Molitvom isti ù broyu 19. *Ante iudicium, para iustitiam tuam tibi, & antequam loquaris, disce*, zato sveti Pavao, ù 1. Korintianom, na p. 11. 28. *probet autem seipsum, & sic de Pane illo edat, & de Calice bibat*: zabrani ù griyu blagovati tillo Isusovo, navlastitose Luc. 18. 1. Eccl. 18. 21. n. 19. 1. Cor. 11. 28.

tôse razumi od nas misnika, koyi vachla dasmo sve ùdichlē brez griya, yere sve ùdichle tratamo posvetillischa, alti Sakramente Isusove: koyi oche çistochu od dûse, daye brez griya. I takonas ùçi Aposto Ktexalonianom, na parvoi,
1. thes. 2. 13. p. 2. 12. *Nos autem debemus gratias agere Deo semper*, vazdase imadu vhale Bogu dovati; takoger, ù 1. p. 2. 13. *ideò, & nos*
1. c. 2. 13 *gratias agimus Deo, sine intermissione*: nikada nepristaimo Boga slaviti, vhaliti, imoliti: kano çihni sveta çarkva za Petra, kadga biase krachl Irud postavio, ù tamniçu daga ùmori
Act. 12. 5. pridsvim pukom, za ùgoditi xudiom *oratio autem, sine intermissione fiebat, ab Ecclesia ad Deum, pro eo*, ù stvari Apostolski: krachl Irud, oche sutradan, da izvede Petra, i posiçe, na vochlu çinech xudiom, kono biase posikao svetoga Iakova Apostola; ma brez pristanka, çarkva sve ùdichle mochlase, zachnega Boga, i tako posla Angela, i oslobodi Petra, izgvozdya, meu çetirimam çuvaoçim, i vrataimse sama otvorise: ovase dillovase ù Ieruzolimu: koga kadse izpuni vrime, pusti Rimchlanom nakrix propet starmoglav. Nesamo prighiba Molitva Isusa, maga nikim chlu-
Matth. 15. 1. beznivim naçinom, ùsiluye: odimo po Mattiu, na p. 15. karayu Isusa Farizeyi; yer kad oche blagovati malo kruha neumivause Apostoli, i ovo sçinise zatexak griye: od govora Isus; to nie zapovid Boxia; kanoye nòsit postenye stariyim, koga vi neçinite ò liçumirçi: dobroye od vas prorokovao
Isa. 29. 13. Ixaia, na p. 29. 13. *populus hic, labijs me honorat: cor autem eorum longe à me est*: govorech, brez nauka mogame oche stovati, ustimam, à sarçeimye daleko odmene; yer gdi nie griya, ondega çine, à gdiye, nepoznayu: od ovogase smutise Farize; itako pitauga uçeniçi, znali dasuse, smutili? od
n. 13. govoriyim Isus ùbroyu 13. *omnis plantatio, quam non plantauit Pater meus cælestis, eradicabitur*: svako posagenye, brez moga oça nébeskoga, posageno, iz gulichese: à xudiyisu slipi, konosuim, i pastiri; zatoche oba ù yamu u pasti ù bro-
n. 14. yu 14. *cæci sunt, & duces cæcorum: cæcus autem si cæco ducatum præstat, ambo infoueam cadunt*, govori Isus tko ige: zaslipim obache, ù yamu ùpasti: vidisli brate kolikoye zla slipocha; navlastito, ù pastira duovnoga, gdi sam ige, ù yamu, i svoye stado vodi zasobom ù yamu ù pasti: vidisli brate kolikoye zla slipocha; navlastito, ù pastira duovnoga, gdi
sam

sam ige, ùyamu, i svoye stado vodi zasobom ù yamu: riçisu, Isusove mudrosti, zatose svak pazi: zato pitauch Petar Isusa; dayim bochle ovo iztomaçi; od govori ù broyu 16. *adhuc, & vos, sine intellectu estis*: nivi yos nerazumite: gdi nie griya, nevachlaga darxati, à gdie griye; tribase odchnega liçiti, yer nie griye blagovati neumiv ruku: negoye griye, ozlu misliti, raditi, i dillovati, stoye zabrachneno od Boga: stoye protiva Bogu, i izkarchnemu: à neùmivatise, nitye protiva Bogu, ni çouiku. Tada izage xena kananea Molechiga yedabioi ozdravio kcher od diavla: Isusye neti chutiti, yerbiase poganiça gentila, à ona ige zachnima, molech brez pristanka; damu poçese govorit, ùçeniçi, pustiyu, daneige zanami viçuch, i plaçuch: odgovara Isusyim; nisam poslan od moga oça nebeskoga, nego zastado od kuche davidove, zato: *non est bonum, sumere panem filiorum, & mittere canibus*, od govora Isus: kruch uzeti sinovom, i datiga psom, nie dobro: ovose razumi kruch duovmi, Milosti Boxie: od govoramu xena: *etiam Domine, & catulli edunt de micis, quæ cadunt de mensa Dominorum suorum*: gospodine, i psichi yidu, od Marva, koye padau starpeze gospodara svoi: yedno, i made viru; drugo ponixenstvo; treche devoçion. çetvarto, dobrotu; peto, nastoyanye; sesto skup, od svoye pameti; sedmo brez pristanka: osmo razbor: i takoyoi, reçe Isus pridobri, ù broyu 28. *ò Mulier magna est fides tua, fiat tibi sicut vis*, xenska glavo sve imas, sto oche dobra; i prava Molitva, nemoxetise zabraniti, zato, buditi, kako oches: *& sanata est filia eius ex illa hora*; ùdichlyoi kchi ozdravi, zato imamo ùçiti naskuli kananeye; istinom chemo izprositi, i nechenam machnkati. 8. Razabranye: toyest, k'viri: ponixenstvu: dobroti: devoçionu: Nastoyanyu: skupu od pameti: nepristaiuch; pridruximo osmu, razbor: toyest, kako ùçi Isus, po Mattiu, na p. 6. 33. *quærite ergo, primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc adjcientur vobis*: Naipriya ischimo Milost Boxiyu, koyaye kra chlestvo Boxie, ovu imavsi: sveche Bohg ostalo dopustiti, i dati; stonam bude zapotribu, zato imavsi viru istinitu; i ponixenstvo pravo: dobrotu, alti brez griyase naodech, imaduch chlubav, i devoçion pri Bogu: svegerech nadobro, i Molitvu skupnom pametyu, brez pristanka; s'razbo-

n. 16. n. 26. n. 27. n. 28. n. 28. Matth. 6. 33.

rom: prosechi, ſtoye, za poſtenye Boxie, à zaspasenye vla-
stito: nemore gospodin Bohg Machnkati, da neche dopu-
prilike stiti; kakochemo, ù slidechemu broyu viditi mnoghe dobre
26. prilike od dobri, i sveti sinova Boxyj 26. prilike, od dobre
Gen. 4. Molitve: ù Narodi p. 4. dva brata, Abel, i Kain sinovi Ada-
movi prikazuyu posvetiliſcha svoya, i Boga Mole; Abelo-
vo prima, yer imadiſe sve osam dobri razloga: à tamnoga
kaina neche; yer nebiſe reçeni razloga, i takoga Diavao
potaçe; bivſi ù griu smartnom, da ùbi brata svoga; i ùçini
n. 8. parvim Muçenikom od vire Boxie, na p. 4. 8. *conſurrexit*
Abel aduerſus fratrem ſuum, & interfecit eum: koga Bohg pro-
n. 11. kle: ù broyu, 11. *nunc igitur maledictus eris ſuper terram*, tako-
n. 10. ger Abela po sveti: *vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de ter-
ra*, iſche osvetu karv pravedna Abelova prid Bogom, i svi
ostali: koyimse uzima xivot, brez chniova uzroka: tako,
Matth. Isus po Mattiu, na p. 23. 35. *vt veniat ſuper vos omnis ſanguis
23. 35. iuſtus, qui effuſus eſt ſuper terram, à ſanguine Abel iuſti*: paziſe
svak od karvi pravedne, ni riçyu, ni dillom ne Prolivai, dati
nedoche proklestvo Kainovo. 2. Noe od peça ht godi-
na, ù Narodi, izprosi, korabchlu sagraditi, i narod saraniti
Gen. 6. 8. ùchnoi, ù p. 6. broyu 8. *Noe vero inuenit gratiam, coram Domi-
no*: imade sve osam razloga od dobre Molitve, i tako sa-
gradi Arku, i sarani sve. 3. Moli naisti naçin sveti Ya-
kov Patriarka, izprosi, da ſchnim bi Bohg, oslobodiga, od
sarçbe Eſaula brata svoga; i pridimu ime isti Bohg ù na-
rodi, p. 32. 28. *Nequaquam Iacob appellabitur nomen tuum, ſed
Gen. 32. 28. Iſrael*: govorimu Bohg: Iakovye otimaç, yer ote bratu
Exaulu parvorogenstvo, po duhu svetom: zato nechu dase
od sle zoves Iakov: nego Izrael: toyeſt: koyi Boga vidi: ova
Molitva imade, reçeni osam razloga, zato vidi Boga.
4. Moli vas puk Izraelski, ù izodu, na p. 1. 16. da krachl
Exod. 1. 16. Faraun, reçe *ecce fortior nobis eſt*, yaçisu od nas, reçe Faraun,
koyi Bohg oslobodi od chnegova progonstva puhk Bo-
xiyi. 5. Isti puhk sagriſſi, na p. 32. otiaſeyi Bohg poka-
Exod. 32. 11. rat; Moli Moisie; ù broyu, 11. *ne queſo: Moiſes orabat domi-
num Deum ſuum*. Molimte gospodine Boxe, damu prostiſ,
itako ùmoli Boga, i prosti griye od Idolatrie; griye naite-
xi, i naivechi. 6. Moli krachl Ezekia, ù 4. od krachle-
4. Reg. c. 20. va, na 20. i Bohgmu produchli petnayest godina xivot,
koyimu

koyimu biaſe tada naredio svarſit; istose piſe, ù 2. paralipomena, p. 32. 29. Takoger po Ixaiyi, p. 38. 1. *audiui orationem tuam, & vidi lacrymas tuas*: ovaye Molitva strazlozimam osmimami: ovosu suze, koye Boga prighibau: *& addam diebus tuis quindecim annos, sed, & de manu Regis Aſſyriorum liberabo te*: dvamu dobra ùçini Molitva: nadodamu petnayeſt godina xivota, i oslobodiga od Nepriatechla od krachla ſirianskoga. 7. Naiſti Nacin, Ioxuyu reçe Bohg, na p. 1. 9. *noli timere, quoniam Dominus tecum eſt*: Neboise: gospodinye Bohg stobom, posmarti chnegova Meſtra Moisia, isti Ioxue, reçe dase priprave prichi Iordan, ù zemchlu obechanu od Boga, koi biſe velika voda. 2. par. 32. 29. Iſa. 38. 1. n. 5. n. 6. Ioſ. 1. 9.

8. Molitvom ovakom puhk Boxiyi bi oslobogen kad ohologa serdara Oloferna, krachla Nabukodonozora; koga darxaſe, daye Bohg, ù Iuditi p. 6. 16. *finito, itaq; fletu, &c. conſolati ſunt*, biſe vtiſeni. 9. Istom Molitvom, sveta Iudita, ù p. 12. 9. *confirma me Domine Deus in hac hora*: odsiçe glavu olofernu oholomu, koi, Malo pria nepoznavaſe drugoga Boga, nego krachla ſirianskoga Nabukodonozara, ù p. 6. 2. *quoniam non eſt Deus, niſi Nabukodonozor*: ovomu glavu odsiçe sveta Iudita, povochli Boxioi, isvoyoi Molitvi. ò Molitvo sveta, i dobra. 10. Ovakom Molitvom, dobi kapetan Gedeon Madianite, ù sudçi, na p. 6. 16. *ego ero tecum, & percuties Madian, quaſi vnum virum*: govori Bohg Gedeonu, yasam stobom, potuchicheſ svu voisku Madiansku, kano yednoga çovika Lasno. 11. Ovom Molitvom, zace Manuè Sampſona, na p. 13. 24. *concepit, & peperit filium, vocauitq; eum Sampſon*: ovomu Bohg dade velike kriposti, davlahda, i suhdi puhk Boxiyi dvadeset godina, isti Sampson. 12. Molitvom ovakom: pobi yednom kosirigom Tovarovom tiſuchu pogana Filliſtea, na p. 15. broyu 16. *in Mandibula Aſini deleui eos. & percuſſi mille viros*. Iudith. 6. 16. c. 12. 9. c. 6. 2. Iud. 6. 16. c. 13. 24. c. 15. 16.

13. Ovakom Molitvom krachl David potuçe voisku Amaleçitana pogana: ù 1. od krachleva, na p. 30. 17. *percuſſitque eos Dauid à veſpere, vſque od veſperam alterius Diei*: od Parue veçerchne do drughe, posiçe, i pobi sve. 1. Reg. 30. 17.

14. Ovom Molitvom biaſe oruxan David, kad razdiraſe çechlusti, Lavom, i Medvidom pri ovçam. 15. Ovom Molitvom oruxan, ubi goliu çiganta: *præualuitque Dauid aduerſus* c. 17. 50. n. 50.

uersus Philisthæum, infunda, & lapide, percusumque Philisthæum interfecit; yednim Malanim kamenom izprache, alti luçariçe, vbi velikoga çiganta goliu. 16. Ovako Moli Mudri Solomun, kad sagradi çarkvu napostenye Boxie, Moli Boga, dabude za pribivaliste Boxie, i stose ù chnoi bude prositi od Boga, yedabise iz prosilo; itako bi ù 2. paralipo-
2. Par. 6. menona, p. 6. Takoger, p. 7. *& mayestas Domini impleuit do-*
& 7. *mum, nec poterant Sacerdotes in gredi*: prige Bohg, i pribiva vidinim naçinom, da nemogau Misnici pristupit.

17. Ovako Moli Ezekia krachl, kadamu igiase protiva krachl sirianski, i tako izprosi od Boga, ù 4. krachlava,
4. Reg. p. 19. 35. *venit autem Angelus Domini, & percusit in Castris As-*
19. 35. *seriorum centum, octoginta quinque millia*: da Prige Angeo Boxiyi, poslan od Boga, i pobi stoh, osamdeset, i peht tisucha voiske Assyrianske poganina. 18. Ovako Moli krachl yozafat, i bi ùslisan vazda pría, nego poçe voyevati, ù druxstvu s'opakim krachlem Akazom; netiuch slusati Mikeye proroka; nego poge s' Akabom navoisku, i bi
3. Reg. ùbien; ù 3. od krachla, p. 22. 37. *Mortuus est etiam*: krachl
22. 37. Akab, bivsi dosta zla poçinio; i Ioxafat izgubise, yer ige sazlim: koyi neti slusati, Mikeye proroka Boxiega, nego opake proroke, à Mikeyi dade zausniçu, pakaga postavi ùtamniçu: otigiose navoisku, i bimu kakomu prorokova
2. par. Mikeya, ù 2. paralipomenona, strila ùdri Akaba, na p. 18.
18. 33. 33. *Et percuteret Regem Israel*; onda izgubise voisku, i glavu
3. Reg. Akab; prem, da drughe pute, bise Iozaphata slusao Bohg,
21. 19. tada nè, yer sazlimse spriatechli. 19. Ovako Moli sveti
& 22. Tobia, i iz prosi viid od Boga, i povratu sinovu, na p. 3. ù
37. Tobiyi, 20. Ovako Moli sveta Iudita, izprosi od Boga,
Tob. 3. odsichi glavu oholom Olofernu sirianske voiske serdaru:
Iud. 9. 13 ù Iuditi, na p. 9., i 13. 21. Ovako Moli sveta Ester, i oslobodi svoi puhuk od Ruke: i zapovdi krachla; i çini obisiti Amana serdara od voiske; progonitechla svoga puka
ester. c. ù Esteru, p. 14. 19. *Deus fortis super omnes, exaudi vocem eorum*
14. *qui nullam aliam spem habent*. 22. Ovako Moli sveti Prorok Daniel, i bi oslobogen ù yami lavskoi odlava razdarti, od koyi nebise oslobogeni chnegovi nepriatechli, nego
Dan. 14. ùdichle razadarti, ù p. 14. 28. *trade nobis Danielem, alionquin interficiemus te*. 23. Ovako Moli Prorok Iona ù Ribi veli-

koi

koi Baleni, izprosi, daga trechi dahn izbchluva, xiva, i pripovida Nimiuitom pokoru, ù Ioni, na p. 2. 2. *orauit Ionas ad Dominum Deum suum.* 24. Ovako Molise sveti: ù Danielu proroku: Sidrak, Misak, i Abdenago, p. 3. da isti krachl Nabukodonozor reçe, ù broyu 94. *benedictus Deus eorum,* koyi vidi çetvartoga schimam, ù pechi goruchoi, toyest Boga, koyiyi saçuva od ogchna. 25. Ovako Moli Iuda Makabeo, na p. 7. ù Makabei, i pridobi Nepriatechle svoye, i zakona Boxega, krachla sinakeriba, izasav, angeo pobi svu voisku, i serdara Nikanora, ù broyu, 46. *ceciderunt omnes gladio, & non est relictus exeis, nec vnus,* Niyedan od nepriatecha ne ùteçe. 26. Ovako Molech dartavaç izprosi zdravye tilla, i duse po svetom Mattiu, p. 9. 2. *remittuntur tibi peccata tua.* Ovaka Molitva ùzkrisi od martvi kcher poglaviçe: ovaka Molitva ozdravi xenu od karvotoçya: ovaka Molitva dade viid slipim: ovaka Molitva izagna Diavla, i progovori Nimaç. 27. Ovakomolechi Maria Mandalina, na p. 9. 2. po Mattiu: poluçi p. 7. 49. *remittuntur tibi peccata tua*: primi proschenye od sviye griya. 28. Ovako Molechi razboinik na Krixu, çu od Isusa po Luçi p. 23. 43. *Amen, Amen: dico tibi: hodie mecum eris in Paradiso*: primi nasmarti prostenye od svie griya, isti dahn i made Rai. 29. Ovom Molitvom Moli Isus na Krixu, kano isti Covik, duh svoyi priporuçi oçu Nebeskomu: svetu çarkvu, svetom Petru: Mater Ivanu: Diavlu slomi silu, i svezaga: ostavi nami kriposti ùmolitvi svoyoi, da imi isto çinimo: brez broyabi Mogao ovaki prilika doniti, alisu ove zadosta zdravoi pometi. 30. Sada za prilikam od dobre Molitve, imamo viditi chne drughe posle, i stoye? govori sveti otaç Serafik Bonauentura; s'Ivanom svetim damasenom, ù dieti, od Molitve: *oratio est mentis eleuatio in Deum*: Molitvae uzdignutye pameti ù Boga, alti kBogu. Molitva siedichnuye çovika zBogom; kano Paula ùznese, *vsq; ad tertium Cœlum*: dahye yakost viri; kano Isus reçe xeni Karvotoçnoi: *fides tua, te saluam fecit*: ùmnoxanam uffanye; zato svi Molimo, yer uffamose izprositi: ùxixe chlubav Boxiu, i bratinsku: Molitva çini od grisnika sveta; od slughe priatechla, i sina Boxiega, prosvitchluye pamet, çini da çovik uzage dogospodina Boga: otvora Nebesa, zatvora pakao;

Ioan. 2. 2.
Dan. 3. 95.
Mach. 7. 46.
Matth 9. 2.
Luc. 7. 49.
Luc. 23. 43.
2. posao Molitveye.
S. Bon.
S. Ioan. Dam.

pakao; çini çouika rahniti, i nasititi svake Milosti: ùcinas
Psal. 33. 6. pitati, od gospodina Boga potribe pravedne: i kaxe tamnosti, i izpraznosti od ovoga svita; zato David reçe: *accedite ad eum, & illum nomini, & facies vestra non confundentur*: tako çovika prosvitlih, dase neche smest, i çiniga, da pribiva ù
1. Ioan. 4. 16. Bogu, ù Bohg ùchnemu, Ivan: ù 1. p. 4. 16. *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo*, uznosi Nanebesa, ukoçia, kano Iliu proroka, i mnoghe svete. Molitva smeta zle chlude, voiske, i Diavle: Molitva ù dima poxude putene, i budi kriposti duovne: ozdravchla nemochneti, i ùçvichlene: daye Moguchstvo slabim: likariaye odgriya; pokripchlenye devoti: pomoch xivi: Razlagenye, i ùtisenye Martvi ù Purgatoriu: opcheno vladanye svete çarkve; i oruxye, koimse brani svim nepriatechlom çarkva.

Gen. 28. Molitvaye skala pokoyoi slaxe, i ùzlaze Angeli na Nebesa, vidi Iakov od Naroda na p. 28.. Molitvaye pokripchlenye slabosti, ne samo, dahye yakost chludem, nego
Iud. 12. yos xenam, kano svetoi Iuditi, da odsiçe glau serdaru Olo-
Dan. 6. fernu, na p. 12. Molitva ponizi lave Razdarte, ù Danielu p. 6: Takoger ù xivotu svetoga Ierolima; i Vukove ù xivotu
Crō. min. sveto moga oça Francesca ù Augubiyu gradu. Molitva zatri dni darxa Ionu proroka, ù Tahrbuh velike Ribe Bale-
Ion. 2. ne, pakaga izvarxe ù Niniven grad da pripovida Riç Boxiu: Ione p. 2. Molitva, obori tvarde zidove od grada yerika,
Ios. 10. i uzdarxa Sunçe zayedan dahn, dokle, kapetan Ioxeye neposiçe svoi nepriatechla: ù Ioxuyu p. 10. 13. *Stetitq; Sol in medio Cæli, & non festinauit occumbere spatio vnius diei*.

Molitva svete carkve, otvori Tamniçu svetom Petru,
act. 12. razdrisi veruge gvozdene, i izvedega vanka smiron, ù stvari Apostolski p. 12. Molitvom, Dauid pastirich, ubi
Reg. 1. 17. velikoga kapetana Goliu, i oslobodi svoi puk; od krachlev, ù p. 17. Molitvom Iuda Makabeo pridobi nepriatechle, i
Mach. 3. oslobodi puk Boxiyi, ù Makabei na p. 3. Molitva, sme-
Dan. 3. te ogachn, danesaxexe Sidraka, Mixaka, i Abdenage, ù Danielu p. 3. Molitva Moisiyeva, razdili dubine Morske,
Exod. 14 da prige puhk Boxi posuhu, i potopi Farauna krakla umore, i chnegovu voisku: ù Izodu p. 14.. Molitva pridobiva narav, i prighiba Boga chlubeznivim naçinom, ù 4. kra-
4. Reg. 1. cheva; Ilie proroka zabrani zatri godine, i sest Miseçi:

pak

pak moli, i dopusti dax, p. 1. i çini sachie ogachn svarku nepravedni slugah Akaba krachla tolikrat. Molitva pridobiva glahd, i vlastito tillo daga neçue: Moisie ù Ixodu posti zacetardeset dahna, ne okusi nista, na p. 24. ✠ 34. deuteronomio 9. isto ùçini Ilia prorok ù 3. od krachleva p. 19. Isukarst po Mattiu p. 4. i sveti Naf otaç Francesko ù lagu od Perugie, ù kronika libr. 2. p. 53. za çetardeset dahna po somunamu bi dosta, à pritecemu yedan i podrugoga. Exod. 24 deut. 9. 3. Reg. 19. Matth. 4. Cron. min. lib. 2. c. 53.

Molitva pridobiva smart, i producхluye xivot kakosmo rekli od Ezechiela krachla, ù. p. 20. 1.: i ù Ixaiyi 38. 1. zapetnayest godina. Molitvaye toliko kriposna, da pridobi sunçe, i produchli dahn, za dva: ù Iosuyu p. 50. 12. Isa. 38. Ios. 50.

Molitva, Nedade Bogu pokarati puka, Moisia proroka: da ù Izodu reçe proroku Bohg na p. 32. *dimitte me, vt irascatur furor meus, contra eos*, negomu reçe Bohg, pustime Moisio, da Moya sarçbayi pokara zagrie Idolatriye: ovosu posli od svete Molitve: zato od potribeye, sve vdichle moliti brez pristanka: zatonam ostavi Isus priliku ùvartlu od Getzemana, zavrachauchise trikrat, na Molitvu po Mattiu p. 26. Luçi p. 6. *erat pernoctans in oratione Dei*; sveti Pavao, trikratse, zavracha, da bimu Bohg digao napast putenu: korintianom, ù 2. p. 12. od govorimu: *sufficit tibi gratia mea*. 28 Zato Isukarst, ùkratko sloxi Molitvo oçenaf: ù koyoise zdarxe sva otaistva potribita zaxivot vrimeniti, i viçchni. Naipria, kad ochemo Boga Moliti, imamose razdiliti s'grisim, i svitovchnim stvarimami; ùlizav ù skrovschinu sarça, i pameti: ponizitise, proçichnuyuch veliçanstvo Boxie, i nafe nistarstvo: chlubav oçimu, da posla sina yedinoga knami nazemchlu; koyi neizmirnom Mudrostyu, xivi meunami za trideset, i trigodine; ponizise zanas dosmarti pripogarđne; Takoger nam ostavi sedam posvetilischa dosuda: iposlanam dobrotu duha svetoga: sluxenam Angeli Nebeski, i çuvaunas od nepriatechla: kadsmo ù griu, ponukuyenas oçistitise od chnega, i nepristayenā dayuch svaki ças svoye Milosti Boxanstvene. Sloxi ù kratko oçenaf, za sedā razloga: naiparviye. Nek more svak lasno nauçiti: 2. Nauçiv darxatju ù pameti: 3. dayu more Razmischlati: 4. Razmischauch çesto govoriti: 5. govorech damuse duga nebi omrazila: 6. govorech, daimade uffanie iz prositi, kad prosi Exod. 32. Matth. 26. Luc. 6. Cor. 2. c. 12. Oratio breuis: cur?

si kanovachla: 7. za ùkazat, da nestoyi kripost od Molitve,
Matth. 6. 6. ù dugu govorenyu, nego ùdevoçionu, s'ono osam Razloga, ozgora imenovani: zato reçe po Mattiu p. 6. 6. *intra in cubiculum tuum, & calauso ostio ora Patrem tuum in abscondito:*
n. 7. Razumise, dase oddilis od buche, i sabranom pametyu molis: Takoger, dase mnogo ne govori: ù 7. *orantes, nolite multum loqui:* pogani mnogo govore, dase chludem ùkaxu, à dobti bise svu slavu taschu. 29. Itako od oçenasa Neima lipse, ùgodnie, i Bogu draxe Molitve: yedno, yeryu Mudrost Isusova sloxi, drugo ùchnoise sve zdarzi stoye odpotribe zatillo, i zadusu: treche punaye ottaistvi, kakochemo viditi ù napridak; zatose zove Isus nas smirilaç stroistvom nebeskim ù 1. Timoteu p. 2. 5. *vnus Mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus:* kano çovik nahs smiri svoyom Mukom z Bogom. Isto reçe k'xudiom, na p. 9. 15. i 12. 24. ù komue svaka Mudrost Boxia: reçe kolloçianom, na p. 2. Zato Isus postavi sedam stvari, koyese imadu prositi od Boga: ù 1. prosimo postenye Boxie, ichnegovu slavu. *Sanctificetur nomen tuum.* Oche rech: Gospodine Boxe, yaxelim, prosim, i Molim, date svak slavi, kako reçe Pavao kphilipianom p. 2. *vt omnis lingua confiteatur:* à ostalo sest prosenyaye zanasu Korist. Toyest: prigi krachlestvo tvoye: 2. budi vochla tvoya: 3. kruh nas svakdachni, dainam danas: 4. i odpustinam dughe nase: 5. i neuvedinas, ù naspast: 6. da izbavinas od azla. *Amen.* Svakachemo nasvoyi Misti Rozabrati, i iztomaçiti: svochlom Boxiom, pomochyu Blaxene diviçe Marie; svetoga oça Franceska: Ivana karstitechla, Evangeliste, zlatoustoga, i svie sveti, i svetiça Boxiyi; dami budu ùpomoch, yedabi ovo sabrao zapostenye Boxie, i korist Nasega Naroda Illyrika: Molim Troistvo,
Ioan. 16. po obitovanyu Isusovu: ù Ivanovu p. 16. *quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Amen. Amen. Amen.*

Oçenas Molitve naibochla.

1. Tim. 2. 5.

Hebr. c. 9. 15.

Coll. c. 2. 7.

Sanstose prosi. Matth. 6. phill. c. 2.

POGLAVYE PARVO.

Pater nofter, S. Matthæo, p. 6. 9.
Sveti Luka, p. 11. 2.

ſtose Razumi Otaç Naſ, i Kako.

1. ZOvemo svemoguchega Boga oçem, ù Troistvu kipa, yedinoga Boga, i yedinoga oça: na'se, razumi od svie chludi: naipria, kano stvoritechi na svoyu sliku, *za 4. Razloga otaç.*

sliku, i priliku: Drugo, kano'ponovitechl posvetie Sakramenti, i odkupitechl, po Isusu sviye, koyise oche odkupiti, po svoyi dilli, i chnegovoi zadovachlnoi Milosti: Treche kano otaç od slave nebeske, koyunamye pripraviyo svim yednako, i dacheyu po nasi dilli: çetvarto, yerga Isus zazva oçem, imigazovemo: i tako ova çetiri Razlogasu zadosta, syedichnena, s'otaistvom Troistva, ù yedinstvu, da po znayemo, ù zlamenyu prisvetoga Krixa, koga naçetiri Mista zlamenuyemo, od nasega tilla; toyest, naçelu; danam prosvitli pamet: na parse; da ù xexe namyi chlubavyu Boxiom, i izkarchnega svilost sinova: Nalivo Rame, koye zlamenue po Machnkanye, yedabinas dobrota duha svetoga odchnega ocistila; zatim, na desno, koye zlamenuye pravdu Boxiyu, yedabinas ù chnu oçistiv duh sveti priveo: skupiv ruke, reçemo: *Amen*. Oche rechi: da ova svaka, pro mischlamo, izpovidamo, i temechlito viruyem: budi. 2. Zovemo oçe; porazlogu od Mudre skule, alti knighe: yere: *Relatiua, simul posita, se ponunt, simul perrempta, se perrimunt*: Nemorese yednomu rechi oçe: tko neima sina, illimu duovnim naçinom, *illi svitovchnim*; duovnim, kanosu Misniçi, i vladaoçi duovni, à svitovchnim, kanosu; koyisu Rodili, sebi ù prilika od naravi sinove: zato izpovidamo Boga oça Nebeskoga, yere ima sina svoga vlastitoga, od vika, brez poçetka, s'oçem ùsvemu yednaka, i duhom svetim, ù yednomu Boxanstvu, à ùtroistvu kipa; sin od vika, rogen ùspomenom punom oçistnom, brez vrimena; takoger duh sveti od oça k'sinu chlubavyu, à od sina, k'oçu; brez poçetka vrimena, i od vika, svatri yednako: yedini Bohg; yednako Moguchi; yednako Mudri, yednako dobri; prem, da podichluyu Bogosloviçi. Oçu Moguchstvo, i sinu Mudrost; duhu svetom dobrotu; za razumiti laschne, à svesu: yedno, i yednaçi ù Boxanstvu: Razliçi ùkipi: ostalo nieti potribe iskati: neka razbiru Bogosloviçi Bochle meusobom, à ostalim nie dato Razbirati vise, dase ne izgube, i sputa nezagju, kano Mnozi od Diavla privazeni: ti brate, darxi, stoti sveta Maika çarkua kaxe, i ùçite; tosu chne posli, à ne druzi, koyi nemogu Razabrati. Itako. 3. Zovemo Boga oçem, yerye svim dao poçetak, stvarayuchi svaka zayedno, ù Narodi,

zlamenue otaistva.

De Rel.

Troistvo

P. I. in-

p. 1. *Inprincipio: creauit Deus Cælum, & terram*. Naipria stvori nebesa, i nebeska; naresi Rayom, i slavom, zatim Angele; podnebesim zemchlu, nakoyoi çini, da svitli suçe, Miseç, i szvizde, Aer, ogachn, vode zemachlske, xivine posvom plemenu; zatim çovika, nasvoyu sliku, i priliku, stvori ſesti dahn, ù koyi sagriſi; ùisti Isus Muku podni, ùpetak, i takonas nauçi, da postvorenyuga zovemo, oçe naſ, koyisi nanebesi, zarazlikost, od otaç zemachlski. çovika stvori nasvoyu priliku; daga vhali, slavi, i poſtenyemu nosi naovomu svitu; zatim, ù vike ùxiva nanebesi, zaradi koga stvori Rai nebeski, da ùvikese Raduye s'Angeli zayendo vhalechi Boga; à zadiavle, i zle chlude stvori pakao, Tamniçu, ù sridi zemchle. Zaſto od svie stvorenya dade dobra çoviku, itako, govori, sveti otaç Auguſtin: *nomine omnis creatura, eſt homo*; imenomye svako stvoreye: çovik se Razumi, svarhu Evangelya svetoga Marka, na p. 16. 15. *& dixit eis, euntes, in Mundum vniuerſum, prædicate Euangelium omni creaturæ*. Kadse pripovida çoviku, pripovidase, svakomu stvorenyu, yer sasvim ima bistvo; stvorena nebesa za, çovika: damu sluxe svoyim okolisom; ogachn, daga grie, Aer, daga ladi, voda daga pere, i poyi, zemchla, damu Rahnu daye; sunçe daga prosvitchluye obdan, Miseç, i zvizde obnoch, dahn, da osebi Radi, noch da poçiva: i takose nenaodi stvorenye, koye nie zaradi çovika, i chnegove sluxbe stvoreno; zato reçe sveti krachl David, ù pisni 8. 8. *omnia ſubyeciſti ſub pedibus eius*: gospodine Boxe, svakasi vargao; pod zapovid chluçku, isto biaſe rekao Bogh ù naradi p. 1. 28. *dominamini Piſcibus Maris*: gospoduite morskim Ribami; *& volatilibus Cæli*, ovo letochim pod nebom; *& vniuerſis animantibus, quæ mouentur ſuper terram*; evo svim xivinam, od zemchle; *& ſubiicite eam*, evo, i zemchla, daye podloxna çoviku: svakamu biſe podloxna; à sam, daye Bogu podloxan çovik: zatomu; tkomu nebude podloxan nemore Rechi, oçe naſ, naprav, yernedarxiga, kano oça: ne Razloxenesumu stvari podloxne, i sluſauga, kakoim ye naredio: Nebesase varte, i dayu Ragianye od svega; zemchla, Aer, voda, ogachn, i xivine, ne Razloxitesu podloxne naredbi Boxio, à zli çovik nè, pak, ima obraz rechi: oçe naſ? ſto nemore rechi; nego dobri Karstianin, koyim, reçe po sve-

Gen. 1. 1.

S. Aug.

Mar. 16. 15.

Pſal. 8. 8.

Gen. 1. 28.

Matth. 25. tom Mattiu na poglavyu 25. *Venite Benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis Regnum à conſtitutione Mundi*. Odite dobri sinovi Moyi, posiduite Rai, i chegovu slavu, koyusam vam pripravio, od poçetka svita, kano pravim sinovom Moyim, postvorenyu, od kuplenyu: i svaſe strane podobri dilli: ovache sinovom: à prokletim: igite, ù Muke paklene: nisteme darxali za oça, niyavahs nechu zasinoue rech.

Sinovi. Boxi.

4. Treche; Bohg zovese, otaç, Zaradi odkupchlenja, yernas od kupi, i priporodi, i ostavinam baſtinu Rai nebeski oçinstvo. Bivſi Bohg otaç Isusov, i naſ; Yeliyednakanam, otaç? Evo razlikost: Isusuye otac, kano Bogu vlastiti, i naravni; zaſtò imamo Isusa kano Boga, i kano çovika istinitò proçiniti; à çoviku zovese, otaç, po Milosti, i poposichnenyu; zato Isus kano çovik zovese brat naſ; à kano Bohg, otaç naſ: takoger, kano od kupitechl, otaç, zaſto ostavinam baſtinu krachlestvo nebesko; po usta svetoga Ivana, na p. 20. govori; *aſcendo ad Patrem meum, & Patrem veſtrum*: toyest igem k'oçu momu vlastitomu ponaravi, kano Bohg, Bogu; kano çovik, k'oçu pomilosti, i vaſemu oçu pomilosti; zato, oçenaſ, reçe Isus, imi govorimo ù opchinu; à kako Bohg, govori oçe moi. *Pater mi* Ixaja prorokova, ù p. 9. *Puer natus eſt nobis, & filius datus eſt nobis*. Poslanami Bohg otaç nebeski, i dade sina svoga, zauzeti naſu puht, danamse ukaxe brat; idami moremose ù çiniti sinovi Boxyi pomilosti: kako piſe duh sveti po ùsta svetoga Ivana Evangeliste, na p. 1. *dedit eis poteſtatem filios Dei fieri*. Doge snebesa, danas ùçini sinove Boxie: podni trud, muku, i smart, za odkupitinas: ùzige nanebesa, i sidi ob desnu oça Boga; zadatinam slavu nebesku. Pogledaimo ne izmirnu chlubav Isusovu, ter daga chlubimo, kanoe on nahs pochlubio. Bivſi Bohg ùçinise çovik, Ivan, p. 1. *factus eſt homo*, za ùçiniti nahs bratju, Isinove Boxie. Rodise ù klaniçi meu xivinami nerazloxitim za ù çiniti priporoditi nahs od xivinstva gria ù slavu viçchnu pokarstenyu, i pokori; daga vhalimo ù druſtvu S'Angeli ù vike. Tarpi glad, xechu, golotinchnu: za nasititi nahs svoga tila, i svakoga dobra, napoitinas svoye karvi, i spasenya viçchnega: zaoditi nahs slavom nebeskom: Znoise ù vartlu, znoyem Karvavim; zadati nami viçchni last, i poçivanye: Osudise od Pilata;

Ioan. 20.

Iſa. 9.

Ioan. 1.

Isus ſto tarpi.

Ibi

za

za izbaviti nahs od osugenya viçchega: Bi okruchnen Tarnovom Krunom; za okrunitinas viçchnom slavom: Pustise vezati; za odrisitinas od gria: Otibiti bien: za oslobo-ditinas od ù doraça Diavaoçki: Nosi Krix naplechi; zadignuti tegochu od nasi gria. Proli svoyu karv pridragu, za oprati sve nase neçisti od griova: zato Ivan ù vigenyu reçe, p. 1. *dilexit nos, & lauit nos, in Sanguine suo*: Tako nas pochlubi, danas opra karvyu svoiom. Naiposlia ùmri na Krixu zanahs; zadati nami xivot viçchni; zato piva çarkva: *qui mortem nostram moriendo destruxit; & vitam resurgendo reparauit*. Ovoye nas brat, nas otaç, nas odkupitechl, nas ponovitechl, nas spasitechl, i svako nase dobro Isus, I sukarst, sin Boga xivoga: istiniti çovik, i iztiniti Bohg. Dakle istimoga, kadga nachemo, neostavimoga, i chlubimoga vazda i svarhu svega. *Amen*. 5. Ma po od kupchlenyu, nemore biti Bohg, otaç, onizi, koi nisu karsteni, i koi igiu ù pakao; zasto svi taçi, nemogu rechi, oçe nas, yere kakonas ùçi duh sveti po ùsta sveto Ivana p. 1. *dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius*: dakle, konevirue, nie sin Boxiyi, niti more ùlisti ù krachlestvo Boxie: zasto govori Isukarst po Ivanu, p. 3. Niko nemoxe ulisti ù krachlestvo Boxie, nego tkose bude karstiti vodom, i duhom svetim: *nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest intraire in regnum Dei*: zato nevirniçi Isusovi, biche izvan Raia, izvan spasenya, i viçchnega dobra, Boga neznati, za oça, ma vraga, kogasu sluxili naovomu svitu: yao chnimam. 6. Po ovi naçin, nizli Karstiani, nemogu Boga zvatioçem: yere, ko neima chlubavi, nemorese zvati sin pomilosti Boxiyoi: sin vachla, da çini vochlu oçinu, kako govori Isus po ùsta svetoga Mattia Evangeliste, na p. 12. *qui fecerit voluntatem Patris mei, qui in Cælis est, ipse meus frater, Soror, & Mater est*: Samoe Boxiyi brat, sestra, i matti tko povochli Boxioi odi, à nedrughi, istu stvar od govori sin zli ù Luçi, na p. 15. *iam nõ sum dignus vocari filius tuus*: govori, tolikosam zao, datise nemogu zvati sin, nista nemachne yose obzdire nagrishnika Bogh, naovom svitu.

Apoc. 1.

Prefat. de Cruce

Ioan. 1.

Ioan. 3.

Matt. 12.

Luc. 15.

7. Tolikoye velika chlubav Boxia, dagrishnika zove sinom, yedabise nevochlan obratio çuvsi ime od chlubavi, i odmilosti, koyumu oche daùçini, primitiga zasina, akose povrati, i pokaye: odimo ù prouerbia Mudroga Solomuna,

na,

na, na p. 23. gdi iste sarça Bohg od Covika: *fili prebe mihi cor*
Prov. 23 *tuum*, opet ù Eklexiastiku, p. 21. *fili peccasti, non adijcias ite-*
Eccl. 21. *rum*: sinko sagrisiosi i nemoi opet grisiti, nuse povrati od
gria. 8. Ma yao, tesko, i lele sinu, koise neche povrati-
ti, duh sveti po Ixaiyi proroku, veomase tuxi, na od padnike
Isa. 2. svoye, ù p. 2. *filios enutriui, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt*
me: govori vzdigo sinove, i od rahni, à onime pogarchuyu:
Bogbi dao, da ovo mnozi oçi zemachlski, yos nepivau,
kakosam i nike slusao, tuxitise, na zlu diçu, isti prorok opet
govari: yao narodu griuchemu, simenu nepravednomu,
ibid. sinovom opaçim: *væ genti peccatrici, semini nequa, filijs scele-*
ratis: isti Ixaiya opet: govori: sinovi laxchlivi, sinovi, koi
Isa. 30. nechete slusati zakona Boxiega, ù Poglavyu, 30. *fili menda-*
ces, fili nolentes audire legem Dei, za varsuye, Hyeremia, tux-
bu, i odmetnutstvo zli sinova, dase Bohg boliza, toyest,
Hier. 10. niemu drago zlo chni:; ù p. 10. *fili mei exierunt à me, & non*
subsistunt, od stupise, i nieyi; pakaoi proxdri, aime, aime:
Luc. 16. à gospodin Bohg po Luçi, na p. 16. govori zlim: ò sinko
spomenise dasi primio dobro od ovoga svita: oche rechi,
muçnoe dva svita uxivati, primiosi ovi svit, àlazarche oni:
fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, Lazarus autem mala.
Ovose bratio svim nami govori, koi uxivamo razkosie, od
Cron. Min. ovo svita: od govori Blaxeni Egidio, drug svetoga Frãcesca,
nikoi gospodi, ù raskosyu stoyechi: reçeim misliteli vi ù
Rai, Rekosemu, da kako, Raye za Karstiane stvoren: à on za-
vika, i reçe ludisu bili Apostoli, muçeniçi, Pokorniçi, pusti-
chnaçi; i ostali, koi nisu tili ùxivati razkosya od ovoga svita,
kadse more ù Rai dochi s'raskosyem od svita, ma draga gos-
podo, oni nebise ludi, ni maniti; nego vi, koi sçinite ùxivati
dva svita: da çemue Bohg pokoru stvorio, i Isus ùçinio, kadse
brezchne more dochi ù Rai? nista nemachne oni, nebise lu-
di, maste vi, koi mislite brez pokore dochi, takosestie ù kro-
nika male Bratye ù xivotu Blaxenoga Egidia; zato ne misli,
nitko dochi ù Rai brez pokore, i brez karstenya; karstenye
nas çisti od gria iztoçnoga, à pokora, od vçichnenoga; Bohg
namyu dao ùçiniti, kako vachla. 9. Cetvartye razlog da-
ye Bohg nasotaç, chnegova slava viçchna, koyunamye pri-
pravio da ùxivamo ù vike, i zabastinu, aliti oçinstvo osta-
vio, i porazlogu, i zakonu pristoinamse, kano sinovom,

kano

kano bastinikom, i kano Bratyi, i zayedno bastinikom s'Isusom: riçisu duha svetoga po ùsta svetoga Pavla k'Rimchlanom, ù p. 8. *ipse enim spiritus testimonium reddidit spiritui nostro, quod sumus filij Dei; si autem filij, & hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi*. Evo poslavl mi sinovi Boxiyi, bastiniçi, Bratya Isusova, i zayedno bastiniçi od slave viçchne, zatoga zove sveta çarkva krachlem viçchne slave: *Rex æterne gloriæ*, i nasvakoi sluxbi Boxioi, dahye slavu; oçu, i sinu, i duhu svetomu, kako bise ù poçetak, i sada, i vazda, i ù vike vikova. Amen. 10. Sinovom neposlusnim, i zloçestim, morę otaç od ovoga svita, porazlogu nedati bastine: prem, kano sinovom dase pristoi, ma ne, kano zlim; Tako, i otaç nebeski: govori Bogoslovye, da sve oche ù Rai svoyom vochlom; *antecedente*: toyest, sveye zaRai stvorio, ali neche da spase, nego svochlom; *sequente*; toyest, one koisu dostoini zaspasenye, zato imamo naipria tarpiti, trude s'Isusom, tachemose, i zayedno slaviti schnime; na istomu Pavao k'Rimchlanom, govori, p. 8. *si tamen compatimur, & con glorificemur*, zasto koye parvo znadde, i od redi, priliçne çinitise, priliçi sina svoga; *nam quos præscivit, & prædestinauit, conformes fieri imagini filij sui*: prividivsi chniovu dubrotu, poslu, chlubav, i ostala dobra, za slavu viçchnu: isto govori Isus, ù svetomu Mattiu, p. 25. zovuchi samo dobre ù slavu, koyaye chnima pripravchlena, od poçetka svita, à ne zlim: *venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis Regnum à costitutione mundi*: i nosi razlog od poslua, i rahne oçine: *esuriui enim, & dedistis mihi manducare*: vise nosiste, kano pravi sinovi slusauchi mene; à yachu, kano pravi otaç dativam moyu slavu, koyusam odredio od postanka svita zadobre, i blagosovchlene sinove; yersuye dostoini, zachni dobro, i poslu. Sinove zle, i ne poslusne izarnache ù tmine izvachnske; toyest ù tamnost paklenu, koyaye izvan milosti Boxie, sama pravdayi muçi, y er oni, nebivsi çinili milosardia, na ovomu svitu, nechega primiti ù paklu, kakoim Isus govori ù svetomu Mattiu, p. 25. gladova, nedastemi blagovati, goh, xedan, putnik, i ostala dilla od milosardya, netiste çiniti: esurivi, *& non dedisti mihi: ite maledicti in ignem æternum*: tuxni, nevochlni, i xalosni rechiche; kadati ne dasmo toga: à Isus od govara,

Rom. 8. *Eccles. in adu.* *Theol.* *Rom. 8.* *Matth. 25.* *ibid.* *Matth. 25.*

nai-

ibid. naistomu mistu, kadano ne ùçìnisſe s lugam ; moim, nimeni, ne ùçiniste, *qñ vni ex meis, minimè feciſtis, nec mihi.*

11 Sin Boxiyi àko griſnik oche biti, mor e lasnose ùçiniti, yerye otaç vazda od milosardya Bohg: doçimsmo, na ovomu svitu; pokaimose, izpovidimose, i pokoru ù çinimo zadovochlnu, prid Bogom, i povratimo svakomu svoye, Bogu poſtenye; Izkarchnemu poſtenye, i chnegove stvari, àkobi ſtò imao tuge, pak mòlimo Boga, danam oprosti; isti govori po svetomu Luçi, ù p. 15. dache vas dvohr nebeski ù çiniti veliko veselye svarhu griſnika, koise

Luc. 15. povrati od svoi gria: *gaudium erit in Cælo, coram Angelis Dei, ſuper vno peccatore, pænitentiam agente*: òdobroto gospodina

Dobar Bohg. Boga, istinitoga oça; nesamo danas prima, kadse pokayemo, i grie ostavimo; ma çini, da vas dvohr nebeskise veseli, i raduye, naſemu povrachenyu izgria; Tkose dakle nebitio povratiti, za obeseliti vas dvohr Boxiyi, i za ùxivati ù vike; stoliçim, koisuse povratili, i bili sveti? 12. Nù vidimo dobrotu, i chlubav sada Boxiu; ù staromu zakonu, nikomu nebi dopuſteno, da Boga zovne, bare yednom (oçe nas) nego gospodine, zaſtoye riç (*gospodin*) od sluxbe, od straha, i od vladanya, koi ima slughe, zato sveti krachl Dauid govoraſe ù pisni, 115. svoyoi: ò gospodine, zaſtosam ya sluga tvoi, ya sluga tvoi, i sin sluxbeniçe

Pſal. 115. tvoye; dvakrat izpovidi, dayesluga: *ò Domine quia ego ſeruus tuus, ego ſeruus tuus, & filius Ancillæ tuæ*: à Bohg od govori: svi znate dasamya gospodin, i darximvas, kano slughe: *vos ſcitis, quia ego Dominus*: Ma, kako doche Milostivi Isukarst nauçinas zvati Boga oçem, zaſto ova riç (oçe naſ) nosi ù sebi chlubav, ne strah, milosardye, i svako dobro; yersmo posichneni, i Bohgnamye otaç, po ova çetiri razloga, ozgora reçena: zatonamse obechaye po svetomu proroku Ixayi, danas neche zaboraviti, ni zapustiti, ni ostaviti,

Iſa. 49. p. 49. *Numquid obliuiſci poteſt mulier infantem ſuum, vt non miſereatur filio vteri ſui? & ſi illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiſcar tui.* Bohg govori, imatrise zaboravi od svoga sina, kad godi, àya otaç od milosardya, nechuse zaboraviti nikada: zaſto nami karstianom, Boga boyechimye otaç, à mismo

Bohg otaç. chnemu sinovi: kano parvomu kipu prisvetoga Troistva: drugo kano stvoritechlu; Treche, kano od kupitechlu:

Cet-

Cetvarto, kano proslavitechlu: svaçetiri velika dobra, i veliku chlubav imadu, kakose ù svakomu more viditi bochle nasvomu mistu: drugo ne ostayenam, nego, vdichle govoriti: oçenaſ: brez priſtanka.

POGLAVYE DRVGO.
Koi yesi na nebesi, *qui es in Cœlis*.

1. KOi yesi nanebesi, ova riç, yesi, kaxe daye sam Bohg brez promine, i brez poçetka, i brez svarhe: zaſtosu sva ostala od chnega, i pochnemu, à on ni od kuda, zato Ivan, na p. 1. *omnia per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil*: samo niſtoye brezchnega ùçichneno, ſtò Bogoslovçi darxe, daye grie; à sve, izvangria, od Boga imamo svoye bistvo; zato ova riç bistvena; yesam, yesi, yest: vlastitaye Bogu, à drugomu; govori mudri, *per accidens*, toyest, kano çovik niſta neima posebi, ni od sebe, nemore rechi yesam, yer nie, nego od drugoga, toyest od Boga: i Bohg tò reçe Moysiu, da reçe puku: poslaome, koiyest; takocheſrechi, ò Moysie: *Ego ſum, qui ſum, qui eſt, miſit me ad vos*: ù Izodu, p. 3. Isus za ùkati, daye Bohg, reçe, prie Abraham, yasam bio. 2. Ma biv i Bohg vazdi, zaſto reçe Isus, koi yesi nanebesi, à ne vazdi? od govor: tileſa mogu biti ù mistu, zaſtoye misto, koyeyi prima, i zovese misto, od namiſchenya. Angli, i duſe bivſi svarseni, zovuse ù mistu ponaredbi, à ne dai misto obùime, kano tilo obuimchle: Bohgye brestila; zatoga nemoxe misto tilesno obuyati; brez svarhe, zatomu nie mista naregena, kano Angelom, negoe vazdi; govori Bogoslovye, *Deus vbique eſt*: da neima mista, gdi nie Bohg; on isti govori, po Hieremiyi proroku, ù p. 23. *Cœlum, & terram ego impleo*: Ma zoto Isus reçe, koi yesi nanebesi, za ùkazati daye ondi, kano na nai lipſemu, i izvarsniyemu mistu, gdie pripravio slavu dobrim; svarhu svi ostali nebesa, koyase ghibchlu; na Empireu, koyese neghiba, ma ù vike poçiva, i michemo poçivat ondi ù vike s'bogom, s'Angeli, i svim svetim: och priliku: evo Mudri ù khniga od duſe: govori daye sva, ù svemu tilu, i sva, ù svakomu çlanku tila; à navlastito ù sarçu, ali ùmozgu,

Ioan. 1.
Phil.
Exod. 3.
kako ù Mistu tko stoyi.
Theol.
Hier. 23.
Rai gdi ye.
de aia.

Die Bohg gu, zovese: *tota in toto, & tota in qualibet parte*: Tako, i gospodin Bohg vazdi, ma izvarstitim naçinom, na nebu empireu: ovo zadosta gdie Bohg: ù onomu, koga chlubi sve ù dichle pochlubavi stoi, drugo neisti, nego chlubi, ta chesga inachi. 3. Krachl, natri naçina, naodise ù komu godi mistu: *per essentiam in se, per præsentiam in loco, vbi est, & per potentiam in toto Regno*: krachlye po bistvu ù sebi; po ondenstvu, onde gdie: po moguchstvu, vladanyu, gospostvu, i zapovidi, ù svemue krachestvu, yer vazdi more zapoviditi, à neima bistva izvansebe, ni s' obom nemorebiti, nego nay ednomu mistu, da ùoni ip, ali ças, nemorebiti na drugomu mistu: à gospodin Bohg vazdi, posvatri ova naçina naodise. 4. Bohg vazdi, pobistvu ù svi stvorenyi, i ùnami vechma negosmo misami ù sebi; nemoguchimi imati nasega bistva brez Boga, nemoremoga, ni ùzdarxati brez chnega; zasto da Bohg digne svoyu pomoch, aliti, ono darxanye snas, ùdichlbismose obratili ù nisto; isti govori po svetomu proroku, krachlu Davidu, ù pisni 103.
Psal. 103. *auertente autem te faciem, turbabuntur: auferes spiritum eorum, & deficient, & in puluerem suum reuertentur*: govori David: gospodine Boxe; da svoi obraz obratis od stvorenya; svebise smelo; da odneses duh chniov, pomachnkache, i ùditchle
vazdie Bohg. vratitise ùprah, i ù nisto. Bohgye, po ovdinstvu, aliti ondinstvu vazdi; zastoye, i ovdi, i ondi, i nasvakomu mistu, nitise more nachi misto na nebesi: ni nazemchli, gdi nie Bohga ondi, aliti ovdi, ali vazdi, i utminaye: i vazdi, vidi, çuye, iznade gdise stò çini, nistomuse nemore sakriti, zatayati, i ùkloniti; yerye vazdi, i svako misto napuchna, à chnega niedno nemore obuyati; vidimo stò David piva, ù
Psal. 138. pisni 138. *quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur*: govori David: kano ovo sunçe doçimye na svitu zovese dahn, i svitlost: Tako gospodine Boxe, tisi vazdi svitlost, yersi sam svitlost, i prosvitchlenye svakoga çovika priodechega na ovi svit; Ivan Evagelista govori, na, p. 1.
Ioan. 1. *illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum*: govori gospodin Bohg po Ieremiyi proroku, p. 23. ò çoviçe, ti sçinis dasam ya Bohg nablizu à ne, nadaleku? da, à kochese sakriti çovik, ù naiveche skrovistine, i ya daga nechu viditi? zaludumu muka, yachuga vazdi viditi, vazdi nachi, vazdi

vazdi çuti; zasto svaka napuchnam: *putas ne, Deus à vicino ego sum, dicit Dominus, & non Deus à longe? si occultabitur vir in absconditis, & ego non videbo eum, dicit Dominus?* vazdi, dakle vidi gospodin Bohg, yerye vazdi sobom. Bohgye vazdi, i potrechi naçin, toyest pomoguchstvu, zasto neima mista nanebu, na zemchli, podzemchlom, gdi nie Boxie vladanye, i moguchstvo; i ù pakluye chnegovo moguchstvo, i zapovid: isti krachl David piva ù pisni 138. gospodine Boxe, moguchtisi, àko uzagem nanebesa, tisi ondi, àko sagem ù pakao, ondesi; àko uzmem krila moya rano, i budem pribivati ù krai morski, ondiche ruka tvoya izvesti mene: *si ascendero in Cælum, tu illic es, si descendero in infernum ad es, si sumpsero pennas meas diluculo & habitauero in extremis maris, illuc manus tua deducet me*: Dakleye gospodin Bohg vazdi: na ovomu svitu; ùkazuye svoye milosardie, svakomu, i svoyu ne izmirnu milost nami grisnikom: Takoger ù muka od oçischenya: à ù Paklu svoyu strasnu Pravdu: zatomu piva sveta Maika çarkva: *Rex tremendæ maiestatis, qui saluandos, saluas gratis, salua me fons pietatis*: ò krachlu strasni, koi sarachnuyes, one koise, imadu spasti; spasi me studençe, od milosti, i svakoga dobra. Amen.

Hier. 23.

Psal. 138.

sequen. mort.

POGLAVYE TRECHE.

Koi yesi na nebesi, *qui es in Cælis*.

1. NA dva naçina doistine, naodimo daye gospodin Bohg ù Purgaroriu, toyest ù muka od oçischenya: naipria zasto naredi smilosardyem ono misto, dase ùchnemu çiste duse, od svoi gria, od koisuse pokayale naovomu svitu, à nisu zadovochlne pokore izvarsile, tayu onde, i çine: drugo, da prima pomochi, odxivi, za one, Koisu ù muka od oçischenya; kako mise, sluxbe Boxje, postove, lemozine, discipline, alti pokore, krunice, i ostale molitve, i dobra dila, koya çine xivi, za svoye martve, aliti zasve duse od Purgatoria. Takoger daoye oblast svomu namisniku Papi, damore podiliti Boxia prostenya, ponaçin pomochi zachne, podobri dilli, koya budu xivi za martve dilovati naovomu svitu. 2. Zasto, kako govori duh sveti, ù Eklexiastiku, p. 50. daye dusa, kano yedan sud od zlata,

naresena, svakim kamenom pridraghim; toyest prisvetim
Eccl. 50. Sakramentimam, aliti posvetilistimam, svete çarkve, *quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide præcioso*, akobioy stò-
tkoe malo machnkalo, nemoxe ondi ù listi; veche vachla, dase
ù Rayu. varlo oçisti, i ùresi, damoxe dochi, prid krachla, svi krachla: Boga oça, i sina, i duha svetoga; i tolike dvorane nebeske: Angele od devet redova, aliti varsti: Apostole, Patriarke, proroke, Muçenike, izpovidnike, diviçe, ùdoviçe, pustichnake, i sve svete, i svetiçe, od Raya: Takonas ùçi
Apo. 21. sveti Ivan Aposto ù svomu vigenyu, na, p. 21. *non intrabit in eam aliquod coinquinatum, aut abominationem faciens*: nisto neima ù Rai dochi prid Boga, i prid tolike svete, stobibilo oçkvarchneno, aliti çinilo koyu marznost, veche sve çisto, lipo, ù Reseno, i dobro; yerye ondi svako dobro, dà nemore niyedno zlo pristati, vech vachlase oçistiti. 3. Ma za oçistiti zlato, niyedna stvar, nie bochla, nego ogachn, zato bivsi duse zlato, ali sudi odzlata, i potribuyu, za tarpezu velikoga krachla, dakle, tribaye ove sudove oçistiti: zato Bohg, kano, zlatar mecheyi, ù ogachn od Purgatoria, i çisti,
Malach. 3. kano zlato, i srebro, po malakiyi, p. 3. *& sedebit cõflans, & emũdans Argentum, & purgabit filios leui, & colabit eos, quasi aurum, & quasi Argentum*: iz ovoga govorenya naodim (stogodi drugi
Purgatorio brez Diavla bochli reçe) danie ù Purgatoriu Diavla, nego sama pravda Boxia zayedno smilosardjem. Prem daye milosardje Boxje; masu muke velike, nemoreyimse nachi prilika, naovomu svitu; zato govori sveti otaç Augustin, dako prosi Purgato-
S. Aug. ria, à neçini ovdi pokore nezna sto prosi, *nescit quid petit, qui Purgatorium petit*: yere, veche yedna dusa podnosi, ù Purgatoriu, ù yedno trenutye oka, negoye podnio sveti lovrenaç
S. Antonin. exemp. Mavro sve svoye muke, à ovoti prilika koyu nosi sveti Antonin Arçibiskup, pri oçu Mavru od nola, p. 3. f. 63. yedan bolesnik naodechise mnogo vrimena bolan veoma, poçe prositi od Boga damu dade muke od Purgatoria, za oçistitise od gria; dade, zayednu huru çinimuse tisucha godina: ò proçini duso Boxia kolikaye muka, i bolest, yedna hura çini se tisucha godina; çini ovdi pokoru, yedabi onamo machne stao ù Purgatoriu; zasto neçistu ù listise neda ù Rai.

4. Dvi varste od muka ù Purgatoriu, naode Bogoslov-
Theol. çi, i zovuyi: *pœna intensiua, & extensiua*; toyest muke ù nu-

trachne,

trachne, izvanchnske: ù nutrachnese zovu, yer velike bolestise mechiu, ù malo vrimena; à iz vachaske, yer veche vrimenase oche, onim mukami, alisu machne: napriliku dase metne malo ſtupe, ali kuçina, na ogathn, barxe proge, i machne more oxechi; ma, metnuv yedno gvozdye, vechma darxi vruchinu, i vechma xexe; ovako muke exten ive za veche ſtoye, à intenſive barxe prochu, yer barxe saxegu, onoſtoxegu: napriliku: pravda Boxia od Redi, da yedna duſa stoi ù Purgatoriu, za sedam godina, koi dopusti, da onu muku od sedam godina, izvarſi, ù sedam dahna, stisne onu muku od godine ù yedan dahn, evo muke intenſive. Ma, i ovdi Bohg ùkaxe svoye milosardye, yere po molitva, pokrachuye muku *extenſiuu*, takoger *intenſiuaſe* smachnkava, ter duſa barxe ige Bogu. Nu sveti Hierolim govori, da na svakoi misi mnoghe duſese vade: takoger, doçimse zachne misa govori niedne muke ne tarpe, à sveti Ambrox, da veche vachla yedna misa nego sve ostale molitve. Toliko vachla misa yedna, koliko smartye vachlala gospodina naſega Isusa: riçisu svetoga Hierolima: *tantum valet miſſa, quantum mors D. N. I. C* zaſtonas smartyu od kupi, a misomnas sarachnuye, budi devot zaimartve, çini dobro ùzayam, onichezate. *S. Ambr.* *S. Hierol.*

Sada imamo viditi, ù ovomu Poglavyu çetvortom, kakose Bohg naodi ù Paklu, Svoyom Stranſnom pravdom; metni dobro na pamet.

POGLAVYE CATVARTO.

Koi yesi na nebesi, *qui es in Cęlis*.

Pisna 138. *Ako Sagem ùpakao Ondesi*.

1 NIednoga Mudroga, i naučenoga çovika; Aliti bochle rekav Angela, nemore Pamet, razum, aliti yezik dokuçiti, kolikesu muke ùpaklu, zaſto govori sveti krachl David, da kolikoje gospodin Bohg milosardan, toli-

Psal. 24. tolikoe i pravedan, ù pisni 24. *vniversæ viæ Domini misericordia, & veritas*: naovomu svitu sve ùdichle çini milosardie; podnosi griʃnike smilosardyem, nekara, çeka napokoru, daye dobra od ovoga svita, ʃachle pripovidaoçe, nauçitechle, svę dahye zlomu, kako i dobromu, i kada godi veche, danebi imao tuxbe çiniti: nisuli ovo milosardya velika, i dobra brez mire? zatoche çiniti na drugom svitu pravda svoi

Psal. 84. posao, i zato po ùsta krachla Davida ù p. 84. *veritas, & pax obʃculatæ ʃunt*; chlubise pravda, aliti istina, i milosardye, konie tio çiniti ovdi pravde, nechę onamo imati milosardya, zaʃtoche onamo pravda prid Bogom oditi, ù istomu David

ibid. govori: *iuʃtitia ante eum ambulabit*: naonomu svitu, neche drugo, nego pravda, ʃto tko bude ù dilovao, onoche ùxivati.

2. Sarçba, gospodina Boga, protiva grisnikom, nemorese ùkazati, ni iztomaçiti, kolikoye velika, koyom kara nesrichne ùpaklu; niʃta nemachne nosim onu metaforù, aliti priliku od Ixaye Proroka, ù p. 42. *Tacui, ʃemper ʃilui, pa-*

Isa. 42. *tiens fui; ʃicut parturiens loquar*. Govori gospodin Bohg; ò nesrichni paklechnaçi; kada biste, ù misti od iskuʃanya, na svitu, svakoyakome ù vrigivaste, griʃechi namnoghe naçihe; à ya smilosardyem po nukova, sla moye pripovidaoçe, nauçitechle, netistei slusati: davavam dobra od svita, kano zdravje, porod, priatechle, Bogastva, koliko, idobrim moim: niʃta toga neprimiste, ni ùçiniste, niti ajaste zato; sada kano xena, koya Ragja govorichu: *ʃicut parturiens loquar* Ixaia ondi govori. Vi pogardiste moi zakom, zakonoʃe, i ostale moye slughe, i priatechle: cepauki moyu karv, tilo, i muku: suprotivechise moyoj Milosti: ma sada viçem, kano Rodichla od Bolesti, dachuvas rasuti, i proxdriti zaiedno ù pakao; *diʃʃipabo, & ʃorbebo ʃimul*: isti prorok

ibidem. govori *Dominus ʃicut fortis egredietur, vociferabitur, & clamabit, & ʃuper inimicos ʃuos confortabitur*: govori prorok; gospodinche izachi, vikatiche na nesrichne griʃnike, vapiti, i svarhu nepriatechla svoi pokripichese, ondiche sama pravdase çiniti. Tolikae sarçba, na grisnika od Boga ùpaklu; daprividivyu sveti krachl David ù pisni, 89. zaçudise, i Z'Bogom govori: gospodine Boxe, tkoye poznao

Psal. 89. moguchstvo sarçbe tvoye, tkoche od straha sarçbu tvoyu izbroiti? neima pameti, ni, Razuma takoga? *quis nouit pote-*

ʃtatem

ſtatem ira tua, & pre timore iram tuam dinumerare? Nitie yezika koibiu mogao iz rechi. Pogledai, du/o Boxia, dase stra/i ovi prorok biv/i pun duha svetoga od sarçbe Boxye, /tochemo mi gri/niçi ùçiniti, ali nesrichni osugeni ù vike: çinimo po koru doklesmo ù mistu od milosardya, i od primchlenya pokore, tanas, i neche biti strah od sarçbe, negochemo xeliti smozim svetim barxe ichi K'Bogu, svetim Apo/tolom govoriti: *cupio diſolui, & eſſe tecum.* 3. Prem daye stra/na sarçba, dase nemore Proçiniti: smoyom slabostyu, natri vaiste izvarstite dovodim sarçbu: naipriaye misto: drugoye koliçanstvo od pokora, i kakochstvo: trecheye vrime koye imadu durati one muke, Polak mista Svemoguchega gospodina Boga Razũ, Mudrost, i Znaye, veomaye porazlogu dalo, naredilo, i od luçilo svakoi stvari, svoye vlastito misto, /tose komu pristoi: za svoiye Angele, i obrane Karstiane, naredioye otaç nebeski Nebesa, nebo Empireo, nailip/e misto od syoga stvorenya, daga ondi ù vike vhale, slaue, i ù xivayu: pisna Davida 149. *exultabunt Sancti in gloria, letabuntur in cubilibus ſuis.* 4. Zazle Diavle, nevirnike, i Karstiane, koi brez pokore mruh; naredi ù sridi zemchle tamniçu, zazva pakao; misto naidachle od Boga, naipogordnye, brez svitlosti ogachn, i danemore saxechi, vrata paklena brez napuchenya, vazda zyahu, misto puno dresechla, tughe, xalosti, nikada razgovora, vazda desperation, Bohgse psuye od tughe: *præ doloribus blaſfemant.* Ixaia Potvarchuye, p. 5. *dilatauit Infernus animam ſuam, & aperuit os ſuum, abſque vllo termino.* Zatizim krachl David, ù ime svi dobri govori, ù pisni, 65. neka otvora dubina paklena usta svoja, neche mene proxdriti; nitiche ù silovati svarhu mene yama usta svoi: *non abſorbeat me profundum, neque vrgeat ſuper me Puteus os ſuum.* Paka, sveti Iob, ù p. 10. Razpisue ovo nevochlno misto, danie drugo, nego zemchla tamna; daye pokrivena, yednom maglom tamnom, alititmi-nami smartnim, kanose na smarti nevidi ni/ta, tako niondi, da/e zemchla od tuga, bolesti, i svaki zayedno xalosti, daje zemchla od tamnosti, gdie syen od smarti, i nè naredbe, nego viçchni strah pribiva: *donec vadam ad terram tenebroſam, & opertam mortis caligine, terram miſeriæ, & tenebrarum, vbi vmbra mortis, & nullus ordo: ſed ſempiternus horor*

s. Pavao

Sarçba Boxya

Pſal. 149.

Iſa. 5.

Pſal. 65.

Iob. 10.

inhabitat: Proçini duſo boxia moresli ù takomu mistu pribivati ù vike? çini pokoru, à konebi otio dopasti togaga Mista. Mà, yósmi vechi strah daye Ixaiya prorok, od mista paklenoga, ù p. 34. dasu chegove vode, Rike pakla tekuchega, dasu chnegovi tlih sumpor, izmiſan spak lom gorechim, dahn, i noch neudimase ogachn, ù vike, izlazi
Iſa. 34. dim chnegov: & *conuertentur torentes eius in picem, & humus eius in ſulphur, & in picem ardentem, nocte, & die, non extinguetur, & in ſempitarnum aſcendet fumus eius*: doistineye svaki Razlog, daye ono misto puno svakoga zla, itughe, gdi pribiva nai izvastitiyi Angeo Lucifer zasvoyu nearnost odmetnuse od Boga; gdi pribiva çovik na Boxiu sliku, i priliku stvoren, pak ùresen razumom, pametyu, i vochlom: da svemore razabrati, i obrati ſtomue drago, zatim darovan toliçim milostimami, i svetim Sacramentimam, aliti posvetiliſtimam. i duovnim likariami: ſto nebij dopuſteno Lucipheru, i chnegovim slidioçem.

5. Dakle Proçinimo kolikaye muka damni, toyest, iz-
Osugenyeyo gubchlenya: izgubilisu nevochlni, Boga; ànaſli Diavla; izgubili svitlost; naſli tamnost: izgnbili razgovor; naſli tughe: izgubili lipote, ùxivanya, i svako dobro: naſli Ruhghe, pogarde, dreselye, i svako zloh: odimo od muka
Penna Senſus. ochuchenya viditi; izgubili miris: naſli smard; izgubili svitlost, na li tamnost: izgubili slast od okuſenya: na li, gorkost od pakla: izgubili vhale Boxie, naſli kletve, i proklichnanye: izgubili taknutye, od sveti Sakramenat: pak tiçu brez svarhe pakao, Diavle, prokleta tilesa, i duſe: proçini brate, i varzi ù pamet, yedabiti bila korist.

6. Ove dvostruke muke ù paklu, primayu paklechnaçi, zaradi dviyu nenaredba, koye ùsebi nosi grie smartni: toyest od vrachenye od Boga, à zagarchlenye, aliti obrachenye stvorenya, toye grié, oſtaviti Boga, od chnegase od-
ſtoe grie vratiti, à obratiti stvorenyu; tò ùsebi çini grie: zatoye Bohg naredio dvi muke: zaoſtavchlenye Boxie naredbe, izgubchlenye viçchne, prorok Hieremia kaxe, ù p. 8. tuxbu gospodina Boga: zaſto dakle odvratiose yest puhkovi, ù Hieruzolimu (ſtose razumi sveta çarka, Hieruzolim ovdi) od vrachenyem prikornim, od vrachenyem svakoiako zlim, i
Hier. 8. opaçim? *quare ergo auerſus eſt Populus iſte, in Hieruſalem, auer-*

ſione

ſione contentioſa? i razlogye veoma dobar, i pravedan; da bivſi griſnik, ostavio, i izagnao Boga, naovomu svitu, i od Bogase odvargao: da Bohg ostavi griſnikra, i od sebe odarne, i odmetne tia ùpakao: zatoe pisano ù svetomu pismu, pokoi naçin çovik sagriſi, po isti, dase, i pokara: *per quæ, quis peccat, per ea, & punietur.* Evo zayam nesrichnomu grisniku, nie tio zbogom biti naovomu svitu, neche nigospodin Bohg sgriſnikom, nepokornim naonomu dabude; vechga pusti Diavlu, kogae sluſao, i sluxio naovomu svitu: yao brez Boga vazdi, i svakomu: uteçimose doklemoremo, milosardanye, nechenas ostaviti, pokorimose, i po Pravoi izpovidi, i skruſenyu, skrachlem Davidom priteçimo obraz chnegov: ùçi ù pisni svoyoi, 94. *præ occupemus faciem eius.* 7. Druga nenaredbaye, obratitise k' stvorenyu s' chlubavyu nenarednom, i nepoçinom: zato ovomu nenaregenyu od govora muka od ochuchenya, dakoye chlubio stvorenya: brez Razloga, neka prime muke, i tughe, i velike xalosti od stvorenya: naiparva muka od ochuchenya biche ogachn, brez svake mire, aliti kraya, daſe nemore skazati, koliko xestokche biti; ovi ogachn od ovoga svita biche, kano ùpengan Nayednoi dasçi, da ni ta nemore ùçiniti pri ogchnu paklenomu kolikoye xestok, ogachn brez svitlosti, pun tamnosti, kada ùkaxe svitlost, zavechu muku paklechnaka: Davide svoye griye, pogarde, Diavle, i kakvu druxinu imau: xexe brez mire, à saxechi nemore niſta; nesamo daye dosadan tilesom, ma Diavlom, i duſami prokletim po ùzdignutyu Boxiem: zaogchnem, bitiche studen, ne izmirna, koya davatiche griſni om dartanye, i ſkripanye zubi, da priodech iz ogchna, ù led, izleda, opet ù ogachn, velikechese chutiti bolesti, zatiçuch studen vruchinu, à vrachina studen, kako govori sveti Iob, ù p. 24. *ad nimium calorem tranſeat ab aquis niuium.* Takoger zmiye otrovane, çarvi ruxni, i pogardni? od straha nechese mochi gledati, takochei klati, da od bola, i od tughe neche mochi stati; listiche pochima, necheim drugo biti prostirka, ali pokrivaç, nego çarvi; tako govori Ixaiya prorok, na p. 14. *ſubter te ſternetur tinea; & operimentum tuum erunt vermes*: i nadrugomu mistu ù Iuditi, p. 16. *dabit enim ignem, & vermes, incarnes eorum*: dache prokletim, ogachn, i çarve ù

Plaſ. 94.

Muke od pakla chutitiche.

Iob. 24.

Ixa. 14.

Iudith. 16.

tilesa chniova brez mire: proçini kolikache biti bolest, i tuga; ixalost; dache svako hudo tilesno napose svoye muke imati: chuchenye, smrad, dase neche mochi podnositi, tolikiche biti od smrada, tilesah smardechi, i ſumpora, i çarvi, i ostali neçistij: muke, dase neche mochi podnositi, ma nemoguchi umriti, zanevochluchese tarpiti: vigenye, vidiche toliko ruxna tilesa, ù prilika, svakie xivina otrovani, i pogani; takoger Diavle, i tmine, i grie, dachese tmine tiçati, kano tisto, i grisi pogardni, da odchni, i dima neche mochi otvoriti oçiu: okuſenye, biche muçeno yednim gladom brez nasichenya, i xegiom; kakose ſtie ù
Luc. 16. svetomu Luçi, na. p. 16. *vt intinget digitum in aquam, vt refrigeret linguam meam*, xeliche kapi vode, i neche imati: Toliku gorçinuche imati, dacheim biti zarahnu gorchi pelin, à za pitye xuç prigorka; govori Bohg, po Hiermiyi Proro-
Hier. 23. ku, na p. 23. Evochui pitati pelinom, i poiti xuçyu; *ecce ego cibabo eos abſynthio, & potabo eos felle*: sluſanye, biche yauk, proklestvo, plaç, vika, i svako zloh, aniedno dobro i zatim
Matth. c. 25. igite prokleti ù ogachn viçchni, sveti Matti, p. 25. *ite maledicti inignem*: aiame, i yao chnimam.

8. Duranye muka ù vike; nesamo sveta Matti çarkva darxi za istinu, ma tolika pisma podluhu svetom govore, *quia in Inferno nulla eſt redemptio*: neima adkupa ù paklu; da-
Ecclеſ. kleche, ondibiti ù vike: proçini duſo Boxia, ſtoche rechi, ù vike, toyest brez svarhe: dabise çovik nadao, kadagodi svarſiti, nebimu velike tughe bilo, yerbise razgovorio, nakon tisuchu, ali dvi, tri, sto, ali tisuchu tisucha godina, izachu, aliti kadgodi, ma nikada, nikada, ù vike, ù vike ù paklu; sve Isus potvardi ù svetom Mattiu, p. 25. kadano osugenim, dade oni suhd viçchni: od stupite (govorechi) prokleti od mene, igite ù ogachn viçchni: *diſcedite à me male-*
Matth. 25. *dicti in ignem æternum*: svakiye razlog dase prokleti Muçe ù vike: zaſto bivſi grie ù vrigenye dobrote boxie, koyaye viçchna: ima ù vriditechl podniti muke viçchne, kano tkoye ù vridio viçchnega, i zaſto stvorenye, koyeye ù vridilo, danebude ù vridilo imalobi ù xivati Boga ù vike; tadache imati za ù vrigenye muçitise ù vike; takoger bivſi muke brez svarhe, nemoguse mernuti unesenim naçinom (govore Bogoslovçi: *intenſiue*) kano muke vrimenite, mà mechu-

se ù vike. Zatose govori, daye Bohg ù paklu, toyest Boxia pravda, i moguchstvo ondese naodi, zapokarati od padne, i od metne griʃnike; koi, da ù vike budu xivili, ù vikebi grie çinili, i Boga ù vrigivali: zatochese ù vike muçiti: à dobri ù vike ùxivati: od mukanas gospodin Bohg, otaç, i sin, i duh sveti oslobodio, à posvomu velikomu milosardyu ùxivanyenam do pustio. Amen. *Theolog.*

POGLAVYE PÈTO.

Koi yesi nanebesi, *qui es in Cælis.*

i pribiva ù nas, Ivan. p. 1.

Nakoi naçin Bohgye mechu chludimam.

1. NAtri naçina naodimo, daye Bohg s'chludimam, toyes, kadase ù puti ùtrobu Blaxene diviçe Marie, Rodi, i pribiva trideset, i trigodiʃta, kano çovik, ùritko pokazuyuch Boxanstvo svoye: zovega duh sveti, po ùsta svetoga Ivana Evangeliste, na p. 1. Riç: *Et Verbum Caro factum est, & habitauit in nobis:* i riç puht ùçichnena yest, i pribiva ùnas: govori; oni kip, koise zovi e od vika Riç, ùze puhut çoviçiu od priçiste karvi Blaxene diviçe Marie, drughi kip troistva nerazdichlenoga, i pribiva ovdi meunami trideset, i tri godine: euo Boxiye pribivanye schludimam. *Ioan. 1.*

2. Bohg snamye; pomilosti sve ùdichle zdobrim, poistomu Ivanu, govori, na p. 14. *ad eum veniemus, & apud eum mansionem faciemus*, Michemo dochi k'chnemu, i prichnemuchemo pribivaliʃte ùçiniti; toyest, k'dobromu Karʃtianinu: koiye dostoyan milosti Boxiye, dache dochi trikipa prisvetoga troistva, i pridobromu, ali ùdobromu pribivati: zaʃto zli griʃniçi s'vragom stoye, prem daim daye mnoghe milosti, ma nestoi ʃchnimi, kano zdobrim: zato vachla dobru biti, i vazda procuravati, dasi ùmilosti, Boxioi poskruʃenyu, izpovidi, i ostalim dobrim dilli. 3. Bohg potrechi naçinye snami, po prisvetomu Sakramentu od *Ioan. 14.*

 otara,

Matth. 28. otara, i ostali Sacramenti, aliti posvelilisti çarkovni, zato govori isti Isus, po Mattiu, na p. 28. *ero vobiscum usq; ad consumationem sæculi*: toyest, darxi svak zatemechliti çlanak od vire, da kada misnik, reçe, riçi od posvechenya, i pribistvenstva Isusova, ùdichle kruh, i vino smalo vode primisene (koya nie od bistva tila Isusova, vech zaposlu çarkovni, ako, tko nebi otio metnuti, Povochli, biobi Sacramenat, alibi on sagrisio, protiva çarkovnoi zapovidi) obrachase ùtilo, ikarv Isusovu, i vazdaye ù oni varstami kruha, i vina, istinito tilo Isusovo, zayedno zboxanstvom, i nie ondi ù napridak bistva krusnoga, ni vinskoga, veche sami dogagyai krusni, i vinski, koise mogu razdiliti od svoga bistva, ne samo pomoguchstvu Boxiemu, ma yos mudra kchniga govori: *posunt esse accidentia absq; subiecto*; zasto dogagjai nisu bistvo, nibistvo dogagjai, vech svako napose, koye moxe Bohg razdiliti, i ùzdarxati yedno brez drugoga: kano, çini sve ùdichle, ù prisvetomu Sacramentu od otara; zato darximo daye snami, i biche dosvareh svita.

Bohg ù Sakramẽtu.

de accidentibus.

4 Vzmimo opet Isusovo ùpuchenye: od chnega govori, Bohg svemoguchi po ùsta proroka, krachla Davida ù pisni, 2. *filius meus, es tu, ego hodie gennite*: bi ù vrime rogen, i dademu, kano çoviku oblast svarhu svi stvorenya gospodin Bohg, ù istoi pisni krachla Davida, govori; *dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ*: dachuti narod tvoi zabastinu, & zaposidovanye sve okolise, aliti sve kraye zemchle, vazdi ima nasvitu gdi izpovidase ime Isusovo; navlastito Red svetoga oça Francesska, i podzemchomye, ù Iaponu, ù Turchiyi, i Svuda rasiruye viru Isusovu, i ùmnoxa bastinu chnegovu Svuda posvitu. 5. Gospodin Isus, izùtrobe materę svoye, poçe ùkazivati svoyu oblast, koyumu bise dao otaç nebeski, i svetri kipa Troistva nerazdichlenoga, kano çoviku, zato ù utrobi Matere Elizabete posveti Ivana karstitechla, i dademu razlog, da nosechi gospe Isusa, à sveta Elizabeta Ivana, kada gospe pohodi Elizabetu, koia bise nosecha iurve od sestoga miseça, tada Ivan srazumom ùzradovase, i veoma obeseli, ù utrobi Elizabete, da istase zaçudi, i zavapi izglasa govorechi, od kuda ova stvar, dase obeseli, ù velikoi radosti malani ù utrobi moyoi, kako ya slusa glas od

Psal. 2. Rogen od Boga. ibidem.

ùzẽ oblast.

poz-

pozdrava ùuſiu moi, gdi doge kmeni matti gospodina moga, spasitechla moga; evo riçi Elizabete, nosi sveti Luka, na, p. 1. *Ecce enim, vt facta eſt vax ſalutationis tuæ inauribus meis, exultauit in gaudio infans in vtero meo*: govori Elizabeta gospi: çudna stvar, da koko ti mene pozdravi, ùdichle ovi mali ùmoyoi ù trobi, poçe çiniti yedno vesechlye, i radost, da poznade, dasi ti matti gospodina svega svita: evo izutrobe pozna e Isusa zasvoga gospodina, à yoſchemo viditi od ostali stvorenya, kakoga poznaſe. 6. Kadse Isus Rodi, uze posidovanye ùdichle odneba, i od zemchle: tako piſe duh sveti, po proroku Davidu ù piſni 88. *tui ſunt Cæli, & tua eſt terra*: oche rechi ò gospodine Isukarste, istiniti Boxe i çoviçe, sadatise daye zabaſtinu, kano çoviku zemchla, i nebesa, i sva stvonenya nebeska, i zemachlska, ù svetomu Luçi Angeli, na p. 1. zapivaſe: slava ù privisoçi Bogu, i mir chludem dobre vochle: *Gloria in Excelſis Deo, & in terra pax hominibus bone voluntatis*: pak gospodine, sveto Troistvo govori, tisi sam gospodin od svakoga stvorenya, evo dakle nebesa, i zemchla zabastinu Isusa dana, *tu ſolus Dominus*. 7. Yoſche dogioſe trikrachla, i pokloniſese Isusu, Baltaſar, Gaſpar, i Melchior, i doniſe darove lipe, zlato, Tamchlan, i niku pomast, zovese mira: zlatomga izpovidiſe gospodarom od svi krachla zemachlski: *Rex Regum, & Dominus dominantium*: zato krachl Dauid biaſe sve prividio, i prorokovao, ù pisni, 71. *Reges Tharſis, & inſulæ munera afferent, Reges Arabum, & Saba dona adducent, & adorabunt eum omnes Reges*. Evo damuse svi krachli klachnau, zatomu zlato prikazaſe, kano krachlu; Tamchlan, kano istinitom Bogu, komuse prikazuye, ù çarkva tamchlan, po usta svetoga krachla Davida, ù pisni chnegovoi, 140. *Dirigatur Domine oratio mea in conſpectu tuo ſicut incenſum*: gospodine yate izpovidam dasi istiniti Bohg, po ovomu Tamchlanu, i neka ùpravi moya molitva prid obraz tvoi, kano ige Tamchlan, evo Boxanstvo. Mirom; izpovida çarkva Isusa, istinitoga çovika, à tizim netai Boga, veche zayedno Boga, i çovika darxi, gospodina naſega Isusa, po Ivanu, na, p 1. *Et Verbum Caro factom eſt*: Evo Bohg, i çovik gospodin Isus: gospodin svakoga stvarenya, *& adorabunt eum omnes Reges terræ*, govori David, danie krachlestva gdise neizpovida Isusovo ime. 8. Otise

Luc. 1.
Ivan Karſtitechl.
Isus od svega gospodin
Pſal. 88.
Luc. 1.
ibidem.
Iſa. 60.
Krachli Klachnaſe.
Pſal. 71.
Pſal. 140.
Ioan. 1.
Pſal. 71.

8. Otise Roditi od kolina Misniękoga, i krachlskoga, *Ecce Leo vicit de tribu Iuda, Radix Dauid ex clara stirpe*: govori ęarkva, Evo Lav od kolina Iude Patriarke, koye bise nai-plemenitiye, i nai stimanie, meu pukom xudimskim, yer bisę misnięko; zovega lavom, za ukazati Yakost, i kripost: za stoye lav, krachl od svi xivina, tako Isus od svi stvorenya, prem da yakostyu, netise sluxiti, vechese pusti, yere prorok govori: *oblatus est, quia ipse voluit*; Ma samim glasom, svu Pilatovu voisku prostri natraga, samo ùpitavsi, kogà ischete, i padase nazada: zaukazati svoye moguchstvo, i oblast, i daye gospodar od svega: *quem queritis*: kaxu sveti Evangelisti, *& ceciderunt omnes retrorsum*: ù muçi Ivana, Mattia: i padose svi voiniçi nazada, Evo bastina; ma vapie prorok, daseye potugila, *hæreditas mea facta est aliena*: svismo Isusova bastina, i posidovanye, samo nemoi-mose obratiti Tuginom; toyest, Diavlom onseye potugio od Boga, tako i oni, koiga slusau, i sluxe; ter nechese povrati K'Bogu: zove po Hieremiyi proroku p. 3. Treni: *Ierusalem, Ierusalem conuertere ad Dominum Deum tuum*; Zove ò duso Boxia, ò stvorenye moje, obratise, i primichute dragovochlno, yersam moguch primiti, nie moguchstva; koye, nie od mene, i ni oblasti, povratise svako moguchstvoye moye; govori Bohg po usta svetoga Pavla K'Rimchlanom, ù p. 13. *non est enim potestas, nisi à Deo*: Neimade oblasti, nego od Boga: dahye, i zlu, i dobru, za iskusat svakoga; zato koi ima du oblasti svarhu druzi, neka varlo prociene, kakoyi izvarsuyu, da neçine, kano Pilat, Irud, Anna, Kaifa, i ostali zli: ma kano dobri. Petar, Gargur; krachl David; Stanislav: i mnozi sveti, i dobri: koliko çarkovni, toliko svitovchni Vladaoçi: svim nam Bohg prosvitlio pamet, daga ùmimo vhaliti, i vladati, koyenamye dao, i zakoyechemo Razlog davati Bogu, na suhdu.

Eccles. Re. 1. *Isus lav Kakose razumi.* *Isai.* *Euang.* *Isa. 12.* *Ier. 2, 3.* *Rom. 13.* *Oblasti Kako, i zasto.*

9. Otise roditi, meu dvi xivine nerazloxite, za ùkazati svoye ponixenstvo, ùklaniçi, metnuga Matti, ù yasle, i poznase xivine brez Razloga, suoga stvoritechla; terga griau svoiom parom, i klachnau muse, kano gospodinu svomu, i stvoritechlu; govori Ixaia prorok, p. 1. *cognouit Bos possessorem suum, & Asinus præsebe Domini sui*; ù ovomu, bochli bise Magaraç i volak, negosu mnozi chludi, koi imadu

xivine poznase. *Isa. 1.*

imadu razum, pakse chnime nesluxe, negose çine xivine brez Razloga, *quibus non est intellectus*: kako prorokova David. 10. Dochose Pastiri, i poklonisese gospodinu svega svita; za ukazati, da pastiri od svita (stose Razume svi vladaoçi svitovchni, i duovni) imadu poznati, dasu naMisniçi Isusovi, i viditise yesuli ponizni, chlubeznivi, Isus imye ogledalo, ù komuse svaka ogledau, videli svoya vladanya, yesuli, kano Isusova; koi dade sebe za svoi Puhk: zato krachl David ù pisni 21. govori: dase Isusu imadu pokloniti, i poznatiga svi narodi od zemchle, naipria pastiri, i vladaoçi, paka chniova stada, i puçi; *& adorabunt in conspectu eius, vniuersæ familiæ gentium*; odite sve obiteli, i poznaite Isusa, zasvoga gospodina, kadaga poznase volak, i Tovaraç; nemoite biti vi brez pameti, à xivine nerazloxite spametyu. 11. Vze Isus oblast od svi planina, kadano izage na planinu, i odtvorivsi usta svaya ù çase sve narode, ù svetomu Mattiu, p. 5. *ascendit in montem, & aperiens os suum, docebat Discipulos*; zato sada çarkva obiçiaye çiniti pulpite, ali pergule, pripovidaoçem, dase mogu viditi, i bochle razumiti, kano Isus s'planine. 12. Vze oblast od mora, kadano prige pomoru nogami çepchluchi, kano pozemchli, ù Mattiu p. 6. *venit ad eos, ambulans supra mare*: vode Morskega poznase za gospodara, i protiva svoyoi naravi, syedinisese, i dase gospodinu puht, da more oditi prikochni; à nevochlni grisnik, neche dase s'yedini s'izkarchnim svoim, da Bohg more oditi pochnima svoyom Milostyu, ichlubavyu, haime, tesko, i yao nepoznaniku.

13. Vze oblast od çarkve, kadano izarna iz çarkve, sve one, koye, nenage daçine dillo dobro, aliti Boxye, govorechi, ovoye kucha moya, kucha moga Oça nebeskoga, à viu çinite, kuchom odlupexa, krivo pro dayuchi, laxuchi, varauchi, krivose kunuchi; ovoliko vachla ova stvar: Matti ù p. 11. govori: *intrauit Iesus in Templum, & eiecit de Templo ementes, & vendentes*: kad ovo çini od pazarana, i od Targovaça? stoche biti, koi grie çine ù çarkva?

14. Vze oblast od Rika, i voda, kadano po Mattiu, p. 3. ù Iordanu Riçi, otise karstiti od Ivana, koi odtadase zazva karstitechl, i çuse glas izneba, *hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite*: svakomu nekaye nazna-

Psal. pastiri. Psal. 21. Matth. 5. Matth. 6. Matth. 11. Matth. 3. 17.

Nekar-schen, neche ù Rai naznanye (govori gospodin Bohg) daye ovo sin moi yedino rogeni, gospodin od svakoga stvorenya, i dahye vodami blagosov, da çovika operu, po karstenyu od gria iztoçnoga, koi svak nosi iz utrobe matere svoye; àtkose neopere duhom svetim ivodom; nemore imati dilla ù krachlestvu Nebeskomu: zato nekaye svakomu naznanje; da ù Raise neda dochi nekarschenu, svak ù panti, i darxi temechlito, yersu riçi Boxye, à ne moye. 15. Vze oblast od vitara, i valova Morki, kadano ù svetom Mattiu p. 8. zapovidi vitrom, da nemute toliko mora, dase neçine valovi, neka mogu mornari putovoti lagchle, zato vidivsi mnoxtva zavapise: kakavye ovo çovik, da more, i vitri slusauga? *qualis est hic, quia, mare, & venti obediunt ei?* velik, govore gospodinye ovo, koi zapovida moru, i vitrom, i ùdichlega poslusase, ovo nie drugo, nego gospodin, i stvorilechl chniov.

Matth. 8.

16. Vze vladanye od gradova; Kadano ùlize, ù veliki grad Hieruzolim naçvitnu nedichlu, pakaga poznase diça Hjeruzolimska, i pivau: smiluise nami sinu davidov; Blagosovchlen, Koi prige, ù ime gospodchne: tako sveti Matti govori ù p. 21. *Osana filio David: benedictus, qui venit in nomine Domini*. Dasi blagosovchlen gospodine; smiluise; sinu davidov, svarhu ovoga grada chnegova: svak blagosovchlen, Koi bue nasvit dochi ù ime ovoga gospodina. Amen.

Matth. 21.

17. Vze vladanye, i oblast od smarti, od pakla, i Kano gospodar od xivota trechi dahn ùskarsnu; imichemo na sudchni dahn svi ùskarsnuti: od smartvi: yasam tvoja smart od sle (prorok govori) i ù griz tvoi pakle: *ò mors, mors tua, ero, & morsus tuus inferne*: daimi povrati Lazara: Ivan ù, p. 11. *Lazare veni foras*, tako yos Luca p. 7. Marko p. 5. i ostale: sina ùdoviçe, od Naima grada, i mnoghe drughe; nevochlna smart, povrati s'paklom, aliti limbom zayedno svete oçe. *Descendit ad Inferos, tertia die resurrexit à mortuis* 18. Vze vlast, i gospostvo od nebesa, Kadano po isti Evangelisti, ùzige nanebesa, i sidi obdesnu oça Boga svemoguchega; i nami çini svaka dobra, i Milosti snebesa, ondi çeka sve dobre, daim dade plachu neizmirnu. *Ascendit ad Cælos, sedet ad adxteram Patris Omnipotentis*. *Ego ero merces tua*: govori ò bogochubna duso, sto oches drugo, Yachu biti tuoya placha ù vike, tvoi Razgovor, tvoye, ùtisenye, tvoye

Joan. 11. Luc. 7. Mar. 5.

Credo, & Marci 16. 20.

ù xiva-

ù xivanye, tvoya vhala, *& laudabunt Dominum in saeculum saeculi;* govori David: ù vike vhalitiche dobri Boga brez svarhe, i vazda, ù svi radosti i ù xivanyi. Amen. *Psal.*

POGLAVYE ſESTO.

Koi yesi na nebesi, *qui es in Cęlis.*

I pribiva vnas. Ivan. 1.

Ovdichemo viditi, sve çine gospodina naſega Isusa.

1. ZA ukazati svoim puth od ponixenstva, i daga svak more obrati, on naiparvi bi; bivſi Bohg, ùçinise çovik: bivſi Bogat ùçinise ùbog, rodise ùbog, ùyaslega staviſe ù slamu; ù mri goh nakrixu, gdimu nedaſe yedne kapi vode; neima svoga groba, nego izprosiſe tuhg od Iozipa od Abarimatie, ò ùboſtvo sveto: obrano od svetoga Franceſka. 2. Oti biti Misnik, za narediti posvetiliſta, aliti Sakramente, i ostaviti likarie svoyoi zaruçnici çarkvi, David prorokova ù pisni, 109. *tu es Sacerdos in aeternum, secundum ordinem Melchiſedech*: svakomu misniku ovo Isus ostavi, zatoimse ima poſtenye nositi, kano istinitim namisnikom, i misnikom Isusovim, à onisu svi privareni od Diavla, koi nesçine misnika, terse oche k'chnima prilikovati. 3. Oti biti stariſina, i vladalaç; zadati priliku stariſinam, i vladaoçem od svetichne, i dobra xivota, kakvi imadu biti, i kakve oni imadu obirati zavladanye druzi, kanoeç chnega obrao otaç chnegov nebeski, zato reçe Apoſtolom: *ego elegi, vos, & non vos me elegistis*, Luca, p. 12. zato obiru ù svetoi çarkvi stariſine proſtaste, nove vladaoçe, i stariſine, ali neka varlo proçine, kakve obiru, dayimse nereçe, *neſcitis, quid agitis*; kobi nepo lobna obrao, çiniobi idolatriu, toy est, poſtenye idolsko, *qui praebet dignitatem indigno, videtur idolatrare*: vazdase dakle ima bochli obrati, za vhladati, i nauçeniyi. 4. Oti biti podloxan, zadati svakom, daye stvar dobra, i sveta ponixenstvo, i

Misnik. *Psal. 109.* *vladalaç* *Luc. 12.* *podloxen*

Luc. 2. podloxenstvo, ù svetomu Luçi p. 2. *& erat subditus illis*: zato napriliku Isvsovu duxnismo biti podloxni stariyim nasim: prem da Isus bi podloxan Blaxenoi Diviçi *Mariæ*, i svetomu Iozepu pridobrim, i prisvetim; nista nemachne, nami zapovida po ùsta sveto Pavla: *obedite præpositis vestris, sive bonis, sive discolis*: i zla, i dobra imamo slusati, kano od Boga poslane: yere nie vladania, nego od Boga, K'Rimmchla-
Rom. 13. nom ù p. 13. *non est potestas, nisi à Deo*, à Bohg zna zasto svakoyake meche vladaoçe. 5. Poslusan bi oçu nebesko-
poslusan. mu, tia do smarti, do smarti Krixa naipogardnie, zato sveti pavao K'Philipianom, na p. 2. govori; dase oti ponizitì, i oça svoga poslusati, i smart naigrubju, i naipogardnyu podni, za ùkazati nami ponixenstvo, prid svoim Roditechli: *humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis*. 6. Oti pokazati, i svoi nauk, i mu-
Philip. 2.
Mudros. drost, i prigovarase od nauka, i zakona s'xudianni, zaukazati dabise gospodar, od svake Mudrosti, Kriposti, nauçitechlah, i zakonah, dase çugiau mudri, svarhu chnegova nanauka, i od govaranya, kadanoga nage, Matti ù çar-
Luc. 21. kvi, meu nauçitechli, trechi dahn; sveti Luka govori, na p. 21. *invenit eum in templo sedentem in medio Doctorum*.

7. Oti dochi napit, ù kani selu Galileiskomu, za ùkazati, da syedichnye muxa, i xene porazlogu nemore biti brez çarkve, i daye Sacramenat od sedam; onga potvardi, i damu svetichnu, zato Malachia prorokuye ù p. 2. govorechi: daye gospodin Bohg svidok, onomu syedichenyu muxa, i xene: *Dominus testificatus est, inter te, & uxorem pubertatis tuæ*: zato koi razdiru vinçanya, Boga nedarxe zapravoga svidoka, vech ùkazuyu dasu nevirniçi Boxiyi: à Sabor Tridentinski iztomaçi, da niedno vinçanye nevachla nego prid obrazom çarkovnim, toyest, onim vladaoçem, aliti xupnikom, koiye naregen od stariyi, à nedruzim, brez vochle; i oblasti stariyi: nasvemu svitu Papa, kano glava; Biskup, ù svomu Biskupatu: parok ù parokiyi; i komu ovi dopuste. 8. Oti podniti, trude, bolesti, i muke za ùkazati chludem sto podni, za od kupit çovika, yedabi ovom prilikom, nauçio çovika podnositi, zachlubav Boxyu; kano nauçise svi sveti Muçeniçi, koi podnise, i danas yedni podnose; zato nas sve zove, ù Hieremiyi Proroku, ù kchniga

napit doge.
Malach 2.
Concil. Trid. sess. 24.
prognan.

ga zazvani Threni, p. 1. *ò vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus*: zove ò çoviçe Putniçe naovomu svitu, potegnise, terre vidi, yeli gdi bila bolost, i muka, kanoye Isusova; dakle pogargeni, prognani, i muçeniçi: imaite Razgovor daste, ù muka S'Isusom, bichete, i ù Radosti, veselyu, i ùxivanyu s'istim. Thren. 1.

9. Oti postiti zayedno spokorchnaçi, i posti çetardeset dahna, i çetardeset nochi, nista neokusiv; za ukazati, dase more pohst çiniti; zato sveti otaç Françesko ù Lagu od Peruge zaçeterdeset dahna od dva libça, yedan, i pomu priteçe; proçini duso Boxia, kakosu sveti mnozi postom slidili Isusa, slidisliga ti sada? Postom vraga odarna, koi bise dosaoga napastovati: govori sveti Matti, p. 4. *cum ieiunasset quatraginta diebus, & 40. noctibus*. Ovim otinas nauçiti pokoru çiniti; yere nasvit doge zvati grisnike; ù svetom Matti, p. 9. *non veni vocare iustos, sed peccatores*: nisam dosao zvati pravedne, yere, i sami igiu kmeni, posvoi dobri dilli, masam dosao zvati grisnike, napokoru, i osta la dobra dilla yedabise spasli, i neizgubili, po dobri dilli: zasto, brez dobri dilla nie spasenya: Ivan ù vigenyu p. 12. *opera autem eorum sequuntur illos*: à sveti Iakov Aposto, ù 2. Pistoli *Fides sine operibus mortua est*: govori: vira brez dobri dilla umorlaye, niti vachla; zasto i Diavli viruyu, alise nemogu spasti, yere ne çine dobri dilla, zatosu postovi od potribe, i ostala dobra dilla za spastise. Posti. Crõ. Min. lib. 2. c. 53. Matth. 4. Matth. 9. apoc. 14. & 22. Iac. Ap. c. 2.

10. Oti biti zdevotim, i Bogochlubnim, ù Razmischlanyu, od Boga, i od çudesa, otaistvi, i stvari Boxiyi; kadano na planini Taborskoi Razmischlauchi otaistva Boxanstvena, kano pravi çovik, priobrazise; toyest, obuçese ù slavu Boxanstvenu, dase zaçudise Apostoli Petar, Ivan, i Iakov, videchiga priobraxena ù svitlost Boxanstvenu, od nikoga vesechla izvansebe izlaxau: Matti govori, p. 17. *& transfiguratus est ante eos*. Priobliçise, i priobrazi prid chnima; tako çini çovika Misao obogu, daga meche ù priliku od blaxeni, i zbogom s'yedinuye, Tko dakle nebitio sve ùdichle Razmischlati Boga, i chnegovi otaistvi? Dobro Misli. Matth. 17.

11. Oti jos biti prognan, i porugan, i pogargen; za vkazati nami puht od progonstva, daye on naipria zanas progochnen; tolikoxestoko od krachla Iruda, damu otiase smart zadati: vech gospo- uklonise zluçoviku.

 din

Matth. 2. din Bohg Posla Angela k'Iozipu, da uzimav ditichka, i Mater chnegovu bixi ù Egipath: *kako* piſe sveti Matti, na p. 2. *accipe puerum, & Matrem eius, & fuge in Egiptum.*

napastovan od Diavla. 12. Pustiſe tentati, alti napostovati od Diavla; za ù*ka*zati nami, dachemo biti napastovani, idaga imamo pridobiti, *kano*, i onga pridobi: yere bi Isus pota*k*nut, od duha
Matth. 4. svetoga, da ige çiniti pokoru ù pustichni, *ductus eſt Ieſus, à ſpiritu in deſertum:* nemoguchi: Diavao *Lucifer* obistinitise yeli oni Isus, od proroka prorokovani, toli*k*o vrimena, videchiga postiti za çetardeset dahna, i nochi, niſta neokusivſi, zaſto znadiſe, dasu mnozi postili sveti, nemogaſese
ibi smiriti, yeli istinom Bohg, à çoviçanstvo vigiaſe; poçega kuſati, i napastovati, *vt tentaretur à Diabolo:* govori sveti
ibi Matti, na p. 4. Oti znati Diavao, yeli Isus Bohg, zatomu reçe: reçi, da ovo *k*amen*y*e obratise ù *k*ruh, i negladui: *dic, vt lapides iſti fiant panis:* ma Isus, ponizno mu od govori, da
ibi çovik Boxiyi, nexive samo ò *k*ruhu, ma ò Riçi Boxioi, koya izlazi iz usta Boxiyi: *non in ſolo pane viuit homo, ſed in omni verbo, quod procedit de ore Dei:* na parvoi, osta Diavao smeten; ùze drugu napast: uznesega na naiviſu planinu, i ù*k*azamu slavu, od ovoga svita izpraznu; krachlestva, i ostala Raskoſya: govorechimu: vidiſli lipote svitovchne; à *k*o-
ibi mise poklonis, sva ova dachuti: Isus ponizno od govori: neimase nikomu klachnati, negosamomu Bogu, ni sluxiti; *ſoli Deo ſeruies, & ipſum adorabis:* trechomga iznese na
ps. 90. vahr çar*k*ve, i govorimu, baçise doli; yer*y*e pisano, ù pisni 90. krachla Davida, date primu Angeli, da nebi potla-
ibi çio noghe tvoye: od govori dobrostivi Isus: yoſye pisano, da nenapastuyes Boga gospodina tvoga, nego dachnega samoga sluxis, i chnemuse klachnas samomu. Tadaga ostavi Diavao, à prichoſe Angeli sluxiti; takochese zgoditi, i nami, kada budemo pridobiti napasti naſe, zato tribanamye podniti napasti, illisu od Diavla, illi od zli chludi,
s. greg. hom. 16. Diavaoçki huda, ka*k*o govori, sveti otaç Gargur Papa, ù govorenyu 16. svarhu Mattia: *certè, iniquorum omnium caput Diabolus eſt, & huius capitis membra ſunt omnes iniqui:* Bivsi dakle, glava Diavao od nepravedni, neçudise da huda Diavaoç*k*a, progone huda Boxia, i sinove chnegove, koim*y*e glava Isus, kano çovik, terse pusti od Diavla

na-

napastovati, à od huda muçiti, kako isti sveti gargur govori, naistomu mistu: *an non Diaboli membrum fuit Pilatus? An non Diaboli membra Iudæi persequentes, & milites crucifigentes Christum fuerunt?* evo dakle svi napasniçisu huda Diavaoça, ako neches biti hudo vraxiye ùvedise napasti, i gria; i podnosi napastchnake; kano podni Isus, i mnozi sveti Boxi, dachesse ù vike Radovati, i veseliti schnima, zato Isus oti biti napastovan, od ovi huda Diavaoçki, zadati nami Razumiti, dayi, imi podnosimo, kano onyi podni ù svetomu Ivanu, p. 8. *hoc autem dicebant tentantes eum:* yere nemorese izkusati ustarpchlenye; nego ù napasti, i progonstvu: sveti Pavao k'Rimchlanom, na p. 5. govori: *Tribulatio pacientiam operatur:* progonstvoye, koye daye nami znati, tkoye ustarpchlen: Toliko vechma znamo daye sprognanim, Isuse obechao, vazda biti, po ùsta svetoga krachla Davida ù pisni 9. *cum ipso sum in tribulatione:* dakle nebixi progonstva, yerye stobom Bohg, ù progonstvi tvoyi. *ibi* *Ioan. 8.* *Rom. 5.* *ps. 9.*

13. Isus zasto oti biti zgrisniçi? za ùkazati, dagabise chlubav nasa çinila ùputitise, Roditi, muke, Trude, i smarth podniti, zaradi grisnika, zato od govori ù svetomu Marttiu, p. 9. da zdravi neima potribe od likara, ni likarie, ma nemochni, bolesni, i nezdravi; istu veoma likara: tako i nezdravi ù dusi istu likara duovnoga, yedabi ozdravili od svi svoi Bolesti duovni, *non est enim opus valentibus medicus, sed male habentibus:* ò xudiye, mormorate ne? daya besidim, i razgovaramse s'Mandalinom, ù koyoi bi sve sedam gria, sedam vragova? ozdravilaye, samnom opchechi, niyei vech ù chnoi; mormorate dasam primio velikoga kamatnika Mattia, dasamga ù çinio Apostolom, i Evangelistom: *non enim est opus valentibus medicus:* ovi bise nezdravi varlo kanoste, i vi, ozdravise kodmene, i vi morete ozdraviti, ako ochete: yersam nato dosao, da ozdravim nemochne, da dadem grisniku svakomu uffanye, i uzdanye, od prave likarie, ne samo dagachu ozdraviti, ma yos velikim çovikom ù momu krachlestvu ùçiniti, nuchete viditi petra, yurchemetrikrat zatayati, machese pokayati, i likariu odmene iskati, ne samo dagachu izliçiti, machumu dati kchluçe yoschere od Rai, i pakla: ù svetomu Mattiu, p. 16. *tibi dabo claues Regni Cælorum;* evo oblast Boxia ù grisnika od *zgrisniçi Isus bi* *Matth. 9. 12.* *ibi* *Matth. 16.*

ódravchlena, i pokàyanogo od svoi gria: òchlubavi çudna
polak griſnika ozdravchlena? Izato otise propeti meu dva
razboinika, i lupexa, koise pokaya, ù dichlemu dade Rai
Ivan. 18. *hodie mecum eris in Paradiſo*: sveti Ivan, na p. 18. danascheſ
biti ù slavi samnom ò Dizma, danaste çinim sveta, yer-
sam ya oni likar, koi take bonike ozdravchlam; à od nesri-
chnoga Geſtaxia niſta negovori; zaſto on neiſche likara,
vech ùmri desperat, ipoge ù pakao: evo dakle zaſto dobri
Isus pratika zgriſniçi: çinimo yedabi, i snamise dostoyao
posvom velikom milosardyu praticati, i biti vazda.

14. Oti pochi nablagovanye, aliti yizbinu k'Farizeu,
gostiſe. koiga biſe zazvao; naiparvo za obratitiga od gria, imor-
moraciona; drugo zadati proſtenye Mandalini; treche, za-
dati razumiti, daye dobra stvar, pogostiti misnika ubogo-
Luc. 7. ga: sveti Luka, na p. 7. *Rogauit Iesum quidam Phariẓæus, vt*
manducaret cum illo: *Moliga Phariẓao*, dabi ſchnime blagovao,
i ovim naçinom svim daye razumiti, da Isus veoma xeli,
dase izpuni ono govorenye, koye biſe Rekao, po usta sve-
Matth. 25. toga Mattia, na p. 25. ſtoste yednomu od moi naimachnemu
ùçinili, meniste ùçinili; svu onu chlubav: *quod vni ex mini-*
mis meis feciſtis, mihi feciſtis. 15. Oti dochi nasvetkovine
svetkovati. xudimske (koyase zoviſe ſcenofegia xudimski) zaukazati,
daimamo, imi ichi na naſe svetkovine, sluſati mise, sluxbe
Luc. 21. Boxie, predike, i molitve çiniti, sveti Luka, p. 21. *erat ſce-*
nophegia Iudeorum, odſta veliku potribu imamo, i duxnismo
Sco. 3. s. r. 9. q. vn. Can. 64. de conſ. d. 1. pod smartni grie ù sveçe sluſati misu, yerye trecha zapovid
Boxia *ſanctifices ſabbatum*: Ivan Skoth tomaçi, *id eſt, audire*
ſacrum, oche rechi imamo sluſati svetu misu, à tochemo
bochle viditi nasvomu mistu odmise: isto, kanon de conſ.
d. 1. 64. 16. Oti biti snemochniçi, kano istiniti likar od
Pohodi Bonike. duſe, i tilla, kakono dade mnozim ozdravchlenye, naipria
duovno, pak tilesno, yere, zato biſe poslan od oça svoga
Iſa. 61. nebeskoga: kako govori Ixaiya prorok, na, p. 61. *Spiritus*
Domini, miſſit me, vt mederet contritis corde. Duh sveti, duh
Nebeski poslaomeye, da liçim skruſene sarçem, koise ka-
yu, i bole od svoi gria; dachuyim zdravye: kaimose bratio
griſniçi, i bolimo, yedabinas pridobri Isus ozdravio. Amen.

Drugo neznam, Isuse, prislatki, pridobri, primilostivi,
primoguchi, prichlubeznivi; nego govorim svetim kra-

chlom

chlom Davidom : ò kolikosu çudnovata, i poveliçana dilla *Pſ. 103.*
tvoya, ù pisni 103. *quam magnificata ſunt opera tua Domine* : velikose ùkaza moguchstvo oçino, ù svakom stvorenyu, niſta Machna nebi Mudrost Isusova, ù pratikanyu sasvim stvorenyimam ù puti çoviçioi : i ùzeti od svega vladanye, gospostvo, vlast, i poſidovanye : zato çudechise, imenovani prorok, govori naistomu mistu ; *omnia in ſapientia feciſti* : *ibid.*
impleta eſt terra poſſeſſione tua : svesi ù mudrosti ùçinio, i napunilase zemchla poſidovanya, vladanya, i gospostua tvoga, ù Isusa, kano pravoga çovika, od Krixa primchlena, na Krixu : tako isti gospodin, po Ivanu Evangelisti reçe, p. 12. *cum exaltatus fuero, à terra, omnia traham ad me ipſum* : kada budem na Krixu ; svu vlast, oblast, Moguchstvo, i vladanye ù zechu zemchle : i vidimo, koi poznayemo, danie brez Isusa nigdi Mochi, nipomochi : *omnia in ipſo, & per ipſum facta ſunt* : *ipſi gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.* *Kadabi oblaſt Isusu data.* *Ioan. 12.* *Ioan. 1.* *1. Tim. 1.*

POGLAVYE SEDMO.

Kako Bohg stoi ù Duſa pravedni, po svoyoi Milosti neizmirnoi.

Koi yesi nanebesi, *qui es in Cælis.*

Carkva Boxiyaste. I duh Boxi pribiva ù vami. 1. Cor. 3.

1. GOspodin Bohg, oti pribivati, ù duſa naſi, koyenosuse, pomilosti ù çinile çarkve Boxiye : zato nauçi svetoga Pavla Apoſtola, ù 1. Piſtoli Korintianom, p. 3. danam kaxe danasye obrao zasvoye pribivaliſte, zasvoi dohm, i zasvoyu çarkvu : *neſcitis quia templum Dei eſtis, & ſpiritus Dei habitat in vobis* : Raduise duſo brezgria, dasi kucha, i pribivaliſte Boxie dokye stobom ovdi, da cheſbiti ſchnime ù vike ù radosti, i vesechlu. 2. Tolikomue drago pribivati snami, da od dragosti, igra, po okoliſi zemachlski, i naslagiuyese veoma, govorechi, daneima vechi radosti, ni razkoſya, nego pribivati sinovmi chlukim, ovde (sçinim) da duh sveti zove chlude samo dobre ; à zlisu beſtie, *çarkva Boxia* *1. Cor. 3.* *naslagenye Boxie.*

beʃtie, i xivine brez razloga, yerse chnime, ne sluxe: po
8. ùsta Mudroga solomuna ù priricçi, na p. 8. *delectabar per ʃingulos dies, ludens in orbe terrarum, & delitiæ meæ eße, cum filijs hominum*. Evo Boxia naslagenya zdobrim sinovmi chluçkim, budimo samo chludi, i sinovi Boxiyi. 3. Toliku
chlubav Boxia chlubav nosi çoviku prislatki Isus, da bivʃi nanebesi, ùsvakomu ùxivanyu, i radosti, zayedno s'oçem, i duhom svetim, svatri kipa, ù yedno: Angeoçki devet Kora, aliti redova nasluxbi; pisne od radosti, i svakoga razgovora, i sve, brez çovika zaniʃtomuse çichnaʃe: toliku chlubav noʃaʃe çoviku, da brez chnega nemogaʃe biti, nego obra ùputitise, roditi kako çovik, i muku podniti zaçovika, oçu nebeskomu zadovochlno ùçiniti; sve zachlubav çoviçiu podni, i ùçini, i sve zaniʃto sçini, samo dabude s'çovikom chnegovo naslagenye; nisu riçi moye vech Isusove, po usta sve-
Ioan. 12. toga Ivana Evangeliste, na, p. 12. *niʃi granum frumenti cadens in terra, mortuum fuerit, ipʃum ʃolum manet*, ovo zarno pʃeniçe, ako nepane nazemclu, i nebude umriti, onoche samo pribivati; zarnoye pʃeniçno gospodin Isus, zemchlaye, ùtroba Blaxene diviçe Marie, pousta svetoga krachla Davida, ù
ps. 84. pisni 84. *Benedixiʃti Domine terram tuam*; blagosoviosi gospodine zemchlu tuoyu, ovoye ona zemchla blagosovchlena, izkoye izige priçista pʃeniça oʃtila Isusova, koimse priçeʃchuyemo; evo velika chlubav; Bohg, ùçinise çovik, umri nakrixu zanas, opet oti snami biti, vlize pod varste kruah, vina, i vode zayedno svinom, i biche tako snami do svarhe
Matth. 28. svita; *ero vobiʃcum vʃque ad conʃumationem ʃæculi*; ʃtobismomu mogli vratiti, ya neznam zataku chlubav? g liche yazda biti snami dokonça svita, i ùvike. Prilikanamye sveti Patriarka Iakob od ove chlubavi Isusove; onbiʃe brez dvayu sinova, Iozipa, i Beniamina, à biaʃemui ostalo yoʃche deset, ma brez oni dvayu, çichnaʃemuse niʃta: i reçe sinovom: çinisteme brez diçe, brez poroda, brez sinova Iozipanie, yos ochete òdvesti Beniamina, ʃtoya znam ʃtomuse more zgoditi, kanose dogodilo, i Iozipu svami, daganie nasvitu: tako piʃe ù kchniga od Naroda napoglavyu, 42.
gen. 42. *abʃque filijs me feciʃtis, Ioʃeph non eʃt ʃuper, & Beniamin auferris*: Toliku chlubav noʃaʃe ovim dvamami sinovom, da brez chnimuse çichnaʃe, daye brez poroda: tako i gospodin sçi-
ni

ni brez çovika, daye brez svega ostaloga: daklemu imamo vratiti chlubav, i rechi kadsmo brez Boga pogriu, dasmo brez svakoga dobra; kanoye istina Boxia, tko neima Boga neima dobra niednoga, nego svako zloh. 4. Svakye duxan znati, da gospodin Bohg, ne machnka od sebe, svakomu dati, svako dobro, pokayanye, i svoyu milost; samo dami unimo prositi, i povratitise od gria k'chnemu; zasto gospodin Bohg govori, po usta svetoga Ivana Evangeliste, i svoga Apostola, ùkchniga od vigenya, ù p. 3. *Ego sto ad ostium, & pulso, si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo*: govori ya stoim, sye udichle navrati sarça, i kuçam, tkomi bude otvoriti, ulistichu k'chnemu, i veçerachu schnime. O Blaxena veçero, nakoyu dohodi gospodin Bohg; ò sveta vrata, proskoya ulazi Bohg; òsrichna druxbo, skoim gospodin oche veçerati: otvori duso Boxia; onda Bohg kuca, kadanoteye strah od gria, da Boga ne ù vridis, vazda obieri ono, stoye zapostenye Boxye, zaspasenye tvoye, i zakorist iskarchnega, taches, i biti zbogom nà veçeti, i nalipoi çasti, i nako neçini, danebi zatvorio tvoga doma, i danebi Bohg zaludu kuçao, à tisise zatvorio, i neches damu od tvoris; evoti prilika od sunça; svakomu yednako sviti, ali kucha, koyaye zatvorena, nemoreyoi śvoi zraka ù pustiti, ni primitiyi oni dohm: tako ni dusa ùgriu smartnomu, nemore primiti zraka od milosti, sunça nemachnkauchega, stoye gospodin nas Isukart, od kogase govori: *Sol iustitiæ Christus Deus noster*; takoger pribivaliste Boxye, nie drugo, nego dusa pravedna: *anima iusti, sedes est sapientiæ*: ùçini ti dusu pravednu, nebrinise ocheli Bohg ùchnoi pribivati; yer on veoma xeli biti sinovmi çoviçiyim, kakosmo Rekli ozgar. Takoger, obsluxi zapovidi Boxye; nesamo dache dochi, i pribivati, mache zayedno svoim oçem nebeskim prichi ktebi, i stobomche pribivati; nepustiyi, dobroi darxi, pomilosti svoi stobomche biti, nedai Diavlu po puhtu od gria ktebi prichi, vech chlubi Boga svarhu svega: zasto po Ivanu, na, p. 14. obechavase veoma biti zdobrim: *si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus*. Onda knami Isus dohodi, kadanoga chlubimo, kano stvoritechla, od ku-

ubozye tkoye brez Boga.

Kad Bohg Kuça.

apoc. 3.

prilika od sunça.

Eccles. R. 3 i ofic. B. M. V.

prov.

Ioan. 14.

pitechla, i proslavitechla nasega, i svako dobro nase.

5. Proçini duso Boxya, da nipoyedan puhr, ni Razlog mogu biti dva nepriatechla zayedno naveçeri: zasto sarçe nase, tolikoye tisno, kadaye ùchnemu Diavao, neche da stoi Bohg, kadaye grie, nemore milost stati Boxja, od smrada Diavaoçkoga, i gria: vechgaye potriba oçistiti s'krusenyem, izmesti izpovidyu, oprati suzami, ù Resiti pokorom, i zadovochlstvom; zatim ùtvarditi; parvo obrav smart; nego grie ù çiniti: tache Boxya postechlase, i ùçiniti, tache Bogu pokrov i biti, à Diavaoche izpasti, i Ruxan varlo propasti ùpakao: slusai Ixayu, sto govori, na p. 28. *Coangustatum est enim stratum, ita, vt alter decidat, & pallium breue vtrumq; operire non potest*: nemores zayedno obayu darxati: darxi Bochlega, toyest Boga, kojtie dosta dobra ù çinio, stvorivsite na svoyu sliku, i priliku; ùçiniote gospodarom od svi svoi stvorenya nazemchli, à nanebesi s'angelismisao daga slavis, vhalis ù vike, i ù xivauchi toliku slavu; koye, nemore sveti Pavao, Trubchla Boxia s'kazati, bivsi pun duha svetoga, à kakochu ya grisnik veliki? zato muçimi: odkupiote, i Milosti neizmirne ti svaki dahn daye: à Diavao, sebi zlo ùçinio od padnuvsi od Boga, ko sebi zlo çini moreli drugomu dobro; proçini? i nieture pristalo chnegovo zlo, vech sve odi oko çovika, Rexechi, kano lav Razdarti, kogabi proxdro, i nagriye naveo, zato Parvi Vikar Isusov, sveti Petar ùcinas, ù svoyoi Pistoli parvoi, p. 5. da stoimo svarhu sebe, i da bdimo dahn, i noch çuvauchise od ovoga lava Razdartoga, i nemilosardnoga: *Fratres sobrij estote, & vigilate, quia aduersarius vester Diabolus, tanquam Leo rugiens, circuit, quærens, quem deuoret, cui resistite fortes in Fide*. Svarhu svega pazimo vire, nevirui nikomu, nego Isusu, stoye on ù pisao, i ostavio, da kaxu chnegovi ùçenici, sto su dobri Misniçi, i Karstiani. 6. Zasto, oche gospodin Bohg, sve sarçe çoviçyie, i neche da Diavao ima misto priçoviku, koiye prilika Boxya, sin Boxi, nie pravo, dase ù tvori ù chnu oni tvoraç od svakoga gria, i dadigne çovika bastinika od Raya, pak daga uçini, bastinikom od pakla, i svi tuga, xalosti, i drexechli, zato Milosardini otaç nas gospodin Bohg govori, po Ioyelu Proroku, na poglavy drugomu: *Conuertimini ad me in toto corde vestro*: obratitese

kmeni

Bohg zdiavlõ neche.

Ixa. 28.

Petri 1. c. 5.

Bogh oche sve sarçe.

Ioel. 2.

kameni stvorenya moya, sinovi moi, sasvim sarçem vasim ȳ nechu, da Diavao more imati misto ù sarçu sina moga, ù bastini moyoi, ù priliçi moyoi, yerbie izkvario, pogardio, i oneçistio, takoger Paklom ù çinio, yere gdie Diavao ondie vazdi pakao; zastoga sabom vazda nosi Diavao, pakao, i svako zlo, po griu; isto i çovik.

7. Tolikoye gospodin Bohg poxudan od chlubavi çoviçie; da kokonoye on sam, i nie drugoga Boga, tako neche, niçie drughe chlubavi zayedno: tko uzme drugu chlubav çiniti, Bohga ostavi, nekase nachlubi, sto poçne chlubiti, on neche niskim smisa, nego sam, ovo isti Bohg govori, po usta svetoga proroka, i zakonoste Moisia, na..., p. 34. od izoda: *Dominus zelotes nomen eius, Deus est æmulator*: Takomue ime (govori prorok) da neche svoyom chlubavyu niçie drughe: zato sveti otaç Augustin govori: nie drugo chlubav, nego kami, zazvan calamita, sto obchlubi; k sebi prisexe: *Magnes amoris, amor*: zato zaukazati ovu chlubav; on naipria pochlubinahs, i zatoliku chlubav, izgubi sebe, i svoi xivot, zanachi nahs, i nas viçchni xivot: isti govari, po Ivanu ù pistoli 1. p. 4. *Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos*: proçini chlubav Isusovu, duso Boxia; koyomnasye pochlubio pria nego mi chnega.

yednoga ye chlubav.

exod. 34.

S. Aug.

1. Ioan. c. 4.

8. Naiprianas stvori nasvoyu sliku, i priliku, ù chniga odnaroda, p. 3. dadenam, pamet, i vochlu; kad sagrisismo; ù putise, bivsi Bohg, i ponizi, Ivan, ù p. 1. *& Verbum Caro factum est*; terse uçini çovik istiniti, ù svemu priliçan, izvan gria, chnega ne ùçini, i razlog bi dobar, da tko doge grie izliçiti, nekaye brez chnega, da nebi oni tvoraç od gria mogaomu rechi, biosi moi, zato çini, da, i blaxena Diviça Maria bi zaçeta brez gria iztoçnoga; kako govore Mnozi. sveti Augustin, Anselmo, Tomas, Bonaventura, Ivan, Skoth ù drugomu sudah svoi; Paksu sveti oçi Pape naredili dase tako ima darxati, ya darxim temechlito. Rodise Isus, pribiva trideset, i tri godista meunami; rodise ù klaniçi, meu xivinami, za ukazati udichle svoe ponixenstvo, ù yaslega poloxi Matti ù slamu, xivinega griau, i odzime brachnau: svahrsivsi xivot, poge na Krix, koi bise proklet Isusmu dade Blagosov, s'krixa, ù grob, izgroba nanebesa, zaotvoriti nebesa çoviku, sidi nanebesi, i dopustuyè svaki ças

od Boga dobra.

gen. 3.

Ioan. 1.

sveti Naucitechli

skoth 2. s. r. 39. 32. 37.

do Isusa

svoye svete milosti, i darove; s'razlogom; da kleňam kaxe sveti Ivan ù pistoli, 1. p. 4. daga imamo chlubiti, zastoye on
1. Ivan. c. 4. pria nahs pochlubio: *diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos*: otaç Nebeski chlubinas, yernasye stvorio: drughi kip Isus, yernasye od kupio: Trechi kip duh sveti, yernas vlada, i nadobro nadachnuye, à svatri zayedno svanam dobra çine, zatoi imamo chlubiti svarhu svi stvari ostali,
Theolog. Troistvo zayedno, i napose: zasto Bogoslovye govori: *Tota Trinitas operatur ad extra*: à ùkchniga odnaroda, Troi-
gen. 3. stvo govori, ù p. 3. *faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram*: evo chlubavi goleme, velike; i dobre: imamomui vratiti. 9. Mnozi nevochlni chludi, sçine damogu
Diavao zBogom nepribiva; ni grie. biti zayedno Boxiyi, i vraxiyi, ù griu, i ùmilosti; mase veoma varau; zasto vidimo naravnim naçinom, da dvi stvari suprative nemogu biti, ùyednomu bistvu zayedno, nego yedna drugu izgoni, i smiçe: voda, i ogachn nemoguse podniti; vruchina, i studen; mokrina, i suost; dakle ni Bog zdiavlom, ni milost zgriom: sveti Payao, galata-
gal. 5. mi, ù p. 5. govori, da oni, koi sluxe; *mundo, Demonio, & carni*: toyest Svitu, Diavlu, i Puti, nemogu ùlisti ùkrachlestvo nebesko: zato Ivan sveti, ùpistoli, 1. p. 2. take darxi zalaxçe i neistinite chlude, koi govore; dase more chlubiti zayedno Bohg, Svit, Puht; i Diavao: *si*
1. Ioan. 2 *quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo*: sveti Gargur Papa govori, da svidoçanstvo od chlubavi skazuyu dilla, kakvaye chlubav, onakasu dilla, tko chlubi Boga, dillima kaxe, kakoga chlubi, àkosu zapostenye Boxie, zaspasenye
S. Greg. vlastito, i zakorist izkarchnega, i nako nè; *probatio dilectionis, exhibitio est operis*: oche rechi zayedno svetim Ivanom ù vigenyi chnegovi: pogledai nadilla koyaga slide, taochés ipoznati çigovye naslidnik, à kodobra dilla dillue Boxiyi,
apoc. 4. àko zla Diavaçki *opera autem eorum, sequuntur illos*: kadvidimo dadobro dillue, velimo daye Boxi, à kada zlo vraxiega kaxuga ona zla dilla. 10. Zapoznati lasno çovika ye-
poznat zloga, i dobroga li Boxiyi, ali Diavaoçki, mechem nike razloghe, koye nosi sveti Pavao pisuchi galatom, na p. 5. àko tilo potire, i pogargioye duh; àko ochuchenye, nadodi razlog; toyest çinis stoti daye peht ochuchenya; kano xivine nerazloxite, à nè vladase Razlogom, istinomsi Diavaoçki vaskolik: va-

chla

chla dakle dasi veseo Boxim stvarimam, da nosiſ chlubav svakomu, dasi ùmiru svakim, dasi ùstarpchlen ù svemu, dasi sve prignut nadobro, dasi dobar, milostiv, Milosardan, Miran, chlubezniv, viran, krotak, ùztegnut od svakoga zla, i çist utillu, i pameti: sve ovo zaludu; àko utebise naodi; holost, nenevidost, lakomost, sardiтoſt, bludnost, proxdarlstvo, nepomchla, osveta; zlamenyasu ova, dasi vas koli Diavaoçki: zato sveti Pavao govori: koisu Isusovi puht svoyusu propeli Isusovçi zgrisimam, i spoxudami: *qui autem ſunt Chriſti, carnem ſuam Crucifixerunt, cum vitiis, & concupiſcentijs*: oche rechi, niſta nemare Isusovi chludi za svoyu Puht, ni za grie, vechimye muka naslagenye puteno, tolikoga bixe, i odmechu, kano grie od sebe, yere isti govori, k'Xudiom, ù p. 13. dache gospodin suditi neçiste, i putene chlude: *Fornicatores, & ad vlteros iudicabit Deus*: opet isti sveti Pavao k'Efeſianom govori, daniedan prichlubodivaç, aliti lakomaç, aliti neçistaç, neima dilla ù krachlestvu Isusovu; i Boxiemu, *omnis fornicator, aut auarus, aut immundus, non habet partem in Regno Chriſti, & Dei*. A sveti Ivan Evangelista ù vigenya, p. 21. govori, da svi uboiçe, prichlubodivçi, otrovniçi, Idolatre; toyest, koise klachnau, izvan Boga, drugoi stvari, dacheim dio biti ù yezeru goruchemu, ù ogchnu, i ù sumporu: *homicidis autem, fornicatoribus. veneficis, & Idolatris, pars illorum erit in ſtagno ardenti, igne, & ſulphure*: zato duſo Boxia spomenise, kadnoti doge ù pamet: ovoye grie: neçiniga: ovochu uçiniti, vidi yeli zapoſtenye Boxye, àko nie, neçini; za spasenye tvoye, zakorist izkarchnega; àko neima ovi triu svarha, neçini, ono dillo, à koye ù sumchli: zaſtosu ovo dari boxi, iſti Boga, dokle ponukue, à kadabi ti poslia otio, boyatise, datise nè zgodi, kano onom zaruçnikuse zgodi ù kantika, aliti pisna mudroga Solomuna, na p. 5. koya doge à vrata biau zatvorena, yere biſe vrime proſlo; dok biſe otvoreno, neti ulisti, nego proge: *Peſſulum oſtij mei aperui, dilecto meo, at ille declinauerat, atque tranſierat*. Paknas imadu ponukovati, i strah nam dati, one straſne riçi gospodina Isusa ù svetomu Ivanu, p. 8. *quaeretis me, & non inuenietis, & in peccato veſtro morıemini*, govori slatki Isus; sadavas ponukuyem, dase gria[illegible]; ſachlem pripovidaoçe, nauçiteçhle, izpovidnike,

gal. 5.
Hebr. 13.
Ephes. 5.
apoc. 21.
cant. 5.
Ioan. 8.

ke, Sakramente, aliti posvetilista, mise, prostenya, i sve likarie duovne, davas ozdravim, nechete, da primite pokora, neçinite dobri dilla, nestoite svarhu sebe, dochiche vrime dacheteme iskati, i necheteme nachi; i ù griu vasemu umrichete: *yao*, *yao*, *yao* komuse ovo zgodi; Isusnami Karstianom prosvitlio Pamet; duh svetinas nadanuo nadobro, i pravu pokoru, à otaç Nebeski primio, nasvoye milosardye. Amen.

POGLAVYE OSMO.

ù ovomu poglavyu osmomu, i mamo viditi, kako gospodin nas, bivsi nanebesi, pribiva yosche snami, ù prisvetomu Sakramentu, od otara, sto zovemo ostia, aliti tillo Isusovo.

Koi yesi nanebesi, *qui es in Cœlis*.

Matth. 26. 28. *Ovoye tillo moye, Matti, na p. 26., na p. 28. evo yachu biti, snami ùsve dni, tia dosvarhe svita*, hoc est corpus meum; ecce ego vobiscum sum, usque ad consumationem sæculi.

1. Mudrost Nebeska, drughi kip troistva nerazdichlenoga, nesamo, ùkaza nam veliku chlubav, sasavsi snebesa ù putivsise, i rodivsi, pribiva trideset, i tri godista s'chludimam, ùçechinas, kakobismo laschne ù Rai dosli; i koiga slusamo, yos naovomu svitu priodi posvoyoi neizmimoi milosti k'nami, mà oti biti sve udichle snami dosvarhe svita, i tako nage yedan novi naçin, zabiti snami; sedam Sakramenatata, aliti posvetilista; zovuse posvetilista, yere dayu milost, tkoi prima brez suprotive milosti. I: Karstenye dixe grie, umalani iztoçni, à ùraszumni yos grie uçichneni. II: izpovid, aliti pokora, dixe grie ù çichneni. III: prieçschenye, dixe grie svaki, i ùmnoxa milost,

Bohg s'nami kako.

7. Sakramenat.

Milost, svarhu Milosti karstenya, i izpovidi. IV: Krizma zatire grie male, daye Milost, i yakost. V: Red sveti, daye Milost, i Luçi çovika od svita K'Bogu. VI: Pomazanye pokochne, daye Milost, tribi puht, zatire grie male. VII: Vinçanye, dahye Milost, ùdima poxudu: svakachemo bochle viditi na svomu mistu: vidimo ù Sakramentu, kakoe snami Bohg. 2. Ovde gospodin naſ Isus dade svarhu, i izpuchnenye staromu zakonu, koi biſe kano prilika; akadase doge prid ono, ſtò prilikue, i prikazue, vechese negledayu prilike, vech ono, ſtosu one prilikovale, i prikazivale, à prilike ostanu: zato Isus ùçini veçeru od yaganca (koga blagovau xudie, zauzpomenu, kadanoi Bohg izvede iz Egipta, i oslobodi od Faraona) zatim, govori poſtovani Beda svarhu Luçina Evangelya poglavya 22. *fecit Christus cœnam cum Discipulis suis*, pripasaſe, opranoghe; ù çini, prisveto tillo svoye, ù priobraxeny kruah od pſeniçe, i vina smalo vode, daye tillo, i karv chnegova; bi Misnik ponaredbi Melkiſedeka Misnika; od koga krachl David govori ù pisni svoi 109. *tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchiſedech*: Misto dakle yagança, prikaza svoye tillo, nauspomenutye Muke, koyu sutradahn imadiſe podniti, i smart primiti, i zabiti snami tia dosvarhe svita, Kako biſe obcchao, uze Kruh, i vino; blagosovi, Razlomi, i dade uçenikom svoym; govorechi, uzmite, i blaguite; ovo yest doistine tillo moye: udichle priçesti sve svoye uçenike: sveti Matti govori, ù p. 26. *accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque Discipulis suis, dicens, accipite, & manducate; hoc est Corpus meum*:

Zakon stari svarſi.

Luc. 22. P. Beda Misnik.

Pſ. 109.

à poce novi.

Matth. 26.

3. Ovdi mnogo imamo promiſchlati, naiparvo; dase ùkaza, daye parvi, i pravi misnik: od zakona odmilosti; drugo, stavi, kano misnik svoye tillo, i karv, podvarste kruah, i vina: Treche naredi svuoye uçenike, i posveti, dasu Biskupi, nè samo dasu oni, mà dadeim oblast, damogu drughe çiniti, i posvechivati misnike: çetvarto sve priçesti, i Iudu nesrichnoga: 6, dade oblast samim misnikom, damogu posvechivati tillo Isusovo, naisti naçin, nakoiga onda on posveti: i receim: accipite, uzmite: evo oblast, zatim: *hoc facite in meam commemorationem*: ovo oblast od Misniçsva, svetoi çarkvi data, da çine, na uzpomenu

çini Isusovi.

Matth. 26.

Misa ovoye. menu muke Isusove, vazda promischlauchi muku chnegovu, i dasu iztiniti namisniçi Isusovi, i da varlo proçine slideliga, yesuli, kano bise on, priçeschuyulise, kano bise Apostoli, danie tko Iuda Iskarioth: izazva tillo svoye, ovo prisveto priçeschenye, vidichemo sada stoe. 4. Narediv- *Misniçi s'oblastiu.* si gospodin Isus Apostole, i davsi chnima svoyu oblast, damogu drughe posvetiti, i dati chnimam oblast, koyu Isus imadise od svoga oça, i svitriu kipa Troistva nerazdichlegnoga, kano pravi çovik, pise sveti Ivan, ù p. 20: *sicut misit* *Ioan. 20.* *me Pater, & ego mitto vos: Gabriel* Barleta govori: *scilicet, cum* *Barl. Serm.* *eadem auctoritate: sermone, de S. Andrea:* dadeyu Apostolom, damogu posvechivati tillo Isusovo, i svim ostalim misnikom: vidi. I: da rekavsi ono peth riçi misnik, oblaçi kip Isusov: govori: Ivan Pallotta, na p. 6. *Sacerdos in consecratione, non* *Ioan. Poll. c. 6.* *suis, sed Christi Verbis vtitur*; i nebi brez otaistva: II. zasto tolikose oti riçi, kadase ùputi ù utrobu Blaxene Marie, ko- *Çudesa velika od peht riçi.* ye reçe Maria; ùdichlese uçini Bohg çovik: sveti Luka pise, ù p. 1. evo, sluxbeniça gospodchna, (ùpuchenye poçichne) Budi, meni, poriçi tvoyoi; i riç Puth ùçichnena yest: *& Verbum Caro factum est.* III: Petimam Riçimam, posveti *Luc. 22.* dizmu Razboinika: Luka, ù p. 22. govori: *hodie, mecum, eris, in Paradiso:* IV: 5. Riçimam, poluçi, p. 18. oçisti grishnika, *Luc. 18.* koi izprosi prostenye od svoi gria: *Deus, propitius esto, mihi peccatori*: zato ovosu riçi Isusove, govori sveti Ambrox, ù *sveti Ambr. 4. p. 4.* kchniga, 4. od posvetilista, p. 4. *non suis verbis; sed Christi sermonibus fit conuersio*: nie çudo, stvorivsi svaka od nistare, damore, od yedne stvari, ùçiniti drugu; kano çini, od kruah, i vina svoye tillo: yere od vode ùkani Galileiskoi ùçini vino: à zli çine, i obrachau vino ù vodu, milost; ù grie; dobro, ù zlo, sve opace. 5. Ovo tillo, aliti posvetiliste, *Isus ù posvetilischu od Misc, dilluye.* zove çarkva, ponikomu uzvisenyu Eucharistia: toyest dobra milost istinaye, da sva posvetilista, dayu milost (kakosmo ozgara rekli) ma ovo zdarxi ùsebi stvoritechla od milosti sviu, gospodina nasega Isusa; i tkoga prima, dobrim naçinom, umnoxamu milosti, pokripchluyega, nasichaga, i ponavchlaga; çiniga zbogom yedno ùchlubavi, *1. Ioan. c. 4.* po Ivanu ù pistoli, 1. p. 4. *in Deo manet, & Deus in eo*: zato, *Matth. 28.* kadanose obecha Isus, dache pribivati svoyom çarkvom tia dosvareh svita, po Mattiu, ù p. 28. *vobiscum sum omnibus*

diebus

diebus, vsque ad consumationem saculi: oche rechi: yachu biti svami, svi dahna, do svareh svita ùkruhu, i vinu, neche biti ondi kruah, ni vina, vech samo varste chni, i obliçye; ùbistvo chniovo prichiche ùbistvo tilla moga, i karvi moye. 6. Zato neka muhçe *Haretiçi, i ostali nevirniçi*, koise rugau, gdi mi temechliti ùviri, darximo istinitò; daye ondi isti Bohg ùSakramentu, isti çovik gospodin na*ſ* Isus; za*ſ*to po svetomu Luçi, p. 1. reçe Angeo, nie, neuzmnoxna pri Bogu svaka riç; yere on more sve, *ſ*to oche; kano ù çini, da Blaxena diviça Maria bi zayedno Matti, i diviça: *ſ*to naravnim naçinom nemore biti, ono Bohg moguchstvom ùçini: tako çini svachi dahn, dase (rekav*ſ*i misnik riçi posvechenya, aliti priobraxenya) obracha kruh, ù Puth, à vino ùkarv Isusovu; yedno, i drugo (govori Bogoslovaç, *per concomitantiam*) ùtilo, i ùkarv: zato sveti otaç Papa Innocençio trechi: govori: *deficit lingua, sermo disparet, superatur ingenium, opprimitur intellectus, quoniam in illa, mediante consecratione panis, & vini, substantia, in veri Christi Corpus, & Sanguinem transubstantiantur, lib. 4. de Missa cap.* 1. ovi sveti otaç govori, yezik pomachnkava, govorenye utiçe, nadodise pamet, potirese razum; da po onomu posvechenyu, aliti priobraxenyu, kruah, i vina bistva, ù istinito tillo Isukarstovo, i karv priode, i pribistuyuse; toyest bistvose kru*ſ*no, i vinsko gube; à Isusovo tillo, i karv uzimau; sveti Thomas od Aquina govori; *ad firmandum cor sincerum, sola fides sufficit*: darxi virom, yere ona sama ovdi plachu prima, darxechi istinito, tillo, ikarv, poslia riçi od posvechenya.

viruemo sve.
Luc. 1.
Innoc. PP. 3. *lib.* 4. 1.
Thom. hym. ad vesp.

7. Isus chlubechi çovika, i biv*ſ*i potriba da zachnega podnese muku, i tako posmarti dase dilli nanebesa, yer tako bi*ſ*e odpotribe, Ivan govori: riçi Isusove, ù p. 16. *expedit vobis, vt ego vadam*: oti dakle uçiniti, kano çine zaruçniçi, kadase dille, aliti pria, nemoguchye pri... sebi, dayuyoi yedno zlamenye, poçemuchese poznavati, daye zaruçena, idaye sigura; kanotie parsten, i druzi dari: Tako vçini gospodin na*ſ* Isus, Pravi zaruçnik svete çarkve, zachnime sveti Petar, pak ostali Pape, à danasyu vlada Innocençio yedanayesti poimenu. Daye Isus Zaruçnik çarkve, sviteme chlito darximo, i daye çarkva *ùnio fidelium*: kanoni, aliti razlozinas uçe, na mnogo mista, na vlastito *distintione* 20. *§. vlt.*

Isus s' çarkvō
Ioan. 16.
Can. d. 20 *§. vlt.*

§. vlt. zato Isus ostavi çarkvi Sacramente, navlastito svoye
tillo, i karv, podvarstami krusnim, i vinschim: i tako sveta
çarkva, vazda vladana duhom svetim, piva pousta svetoga
Ps. 131. krachla, i proroka Davida ù pisni, 131. *introibimus in taber-*
naculum eius: stose razumi çarkva od lisa zgrachena: *adora-*
bimus in loco: stoe otar: *vbi steterunt pedes eius*: stose razumi
tabernakuo, ùkomu stoi Sakramenat, tilla Isusova. Nadru-
gomu mistu isti David govori, ù pisni 95. poklonitese go-
spodinu ùdvoru svetomu chnegovu, toyest ù çarkvi Sakra-
Ps. 95. mentu: *adorate Dominum, in atrio Sancto eius*: opet isti David
Ps. 98. govori: *adorate scabellum pedum eius, quoniam sanctum est*: stose
razumi Sakramenat, koinamye ostavio sto, nakomu sidi
Isus svet. 8. Skup od Sakramenta tilla Isusova: ovoye
Sakra- ona svitlost, aliti sunçe, koye odgoni griye: ovoye oni isti
menat od Isukarst; koi, zadati nami xivot viçchni, zadade sebi smart
otara do- vrimenitu: ovoye oni gospodin, koise uçini sluga, zauçi-
bar, i niti nahs gospodare od slave nebeske: ovoye Bohg, i za
schetan. uçiniti nahs sinove Boxye, i Bastinike od Raya, uçinise ço-
vik: ovoye Istinita Picha duhovna Angeoçka: ovoye Man-
na nebeska, koyom ùpustichni ovoga svita gospodin
Bohg pitha puhk svoi; kano çini puku svomu ù pustichni
zlamen- zaçeterdeset godina: stose razumi prisveti Krix, koi zla-
ye Krixa menuye, çetiri puta podeset, daye krix: ovoye oni çvit, od
Cant. 1. kantika, na poglavyu, 1. *ego flos campi*; koi isti govori, da-
ye çvit: istinom duso Boxya çvit istiniti, pun svakoga Mi-
risa, i naslagenya, i kano çvit pochlski, svakomue opche-
ni, svakga more uzeti, i mirisati; tako ovi prisveti Sakra-
S. Thom. menat: govori sveti Thomas od Aquina. *sumunt boni, su-*
in seq; *munt mali, mors est malis, vita bonis*: à duh sveti, po usta sve-
misse. toga Pavla korintianom, govori, da zli osugenye sebi uzi-
mayu, kan[illegible] xivot, zasto xivomu umilosti, daye xi-
vot viçchn[illegible]mu pogriu, daye smart, i osugenye.
1. Cort. *qui mand[illegible] iudicium sibi manducat*: zato proçini svak,
c. 17. stoye; illiye sin Boxi pomilosti, koise naodi brez gria: illi
[illegible]axiyi, stoyechi ù griu: ako Boxisi, blagui slobodno, vese-
lo; chlubeznivo, i biche, zbogom zayedno; Bohg ùtebi,
àti ùbogu, ò chlubavi neizmirna, ò blago neizgubchleno,
[illegible]dobro, brez svakoga zla: à kolisi sin Diavaocki, neblagui,
yerches uzeti osugenye, negose naipria izliçi pokorom,
pak

pak blagui: tako budi svim nami grisnikom veliçim, Amen.

9\. O Isuse, s'çudnovatom chlubavyu tvoyom, nenaodim ya, nevochlni grisnik prilike, od chlubavi; tvoyoi chlubavi; zasto nenaodim kipa priliçna tvomu kipu Boxanstvenomu; ùkomuse zdarxe dvi naravi, toyest, Boxia, koyate izpovida, i skazue, dasi istiniti Bohg, ù svemu priliçan oçu nebeskomu: takoger, çoviçia, koyate skazue, dasi pravi çovik, koga Boxanstvo uze, ostauivsi nebesa, ù putise, ù utrobu priçiste Diviçe Marie; za opravdati çovika, sebe podloxi, ù tolike tughe, Bolesti, progonstva, i smart, da Prorokse zaçudi, sto pukh tvoi uçini, Ieremia, na p. 2. i zove nebesa, na veliko çudo: *abstupescite Cœli super hoc; duo enim mala fecit populus meus*: dva zla ovi puhk uçini; Boga, ostavi, toliko chlubezniva, i izkopa sebi yamu, koya vode odmilosti nemore darxati: i pakaga neti ostaviti Boxiye Milosardye, nego bivsi Bohg, i çovik, obuçese podvarste kruah, i vina; da pribiva svoyom çarkvom, do svarhe svita, kako obecha, po Mattiu, ù p. 28. *ecce ego vobiscum sum, usq; ad consumationem sæculi*: à zastose sacri pod reçene varste? yere Daniel Prorok, ù poglavyu 10. vidivsi yednoga Angela, malo ne osta martav: *nec habui quidquam virium*: à da Boga vidi ù svoyoi slavi, prinemogaòbise, i boimse izgubio: odimo ù kchnighe od izoda, ù p. 19. kadano Bohg govori Moisiu, na planini sinaiskoi, *cum fulmine, & tonitruis*, Nikose nemogase priblixiti od straha. Paka, pokle Moisie besidi zbogom, tolikomuse prosvitli obraz; da nitko ne mogase pogledatiga, nego bise potriba, dase pokriye; tako, ù izodu: na, p. 34. govori: *non poterant intendere filij Israel in faciem Moysi*: koliku svitlost imade, stò samo besidi zbogom; à daga bude primio ùse, stobi bilo? zatose oti pokriti pod varste kruah, i vina, daga moremo lasno, nesamo gledati, nego yosche blagovati: ovoye chlubav, koyoi kraya nie: ovoye milost, koye nemore izmiriti pamet stvorena, zato ozgora, prorok zove nebesa, na çudo Boxie.

10\. Sada tvoya chlubav, prislatki Isuse, zazivame narazgovor. Nisili ti, koi obra zasakristiyu, utrobu priçiste *Diuicæ Mariæ*? govori Luka, ù p. 1. Ivan, ù p. 1. *& Verbum caro factum est: ex Maria Virgine*. Istinom dasiti; Luka naistomu, kad Marice donese ù kuchu zakarinu, i dva çuda

çudesa Boxia. Bohg, i çovik.

Ier. 2.

zasto ù varste ulize?

Matth. 28.

Dan. 10. 8.

Exod. 19

Exod. 34

razgovor.

S'Isusom

Luc. 1.

Ioan. 1.

da ùçini; yedno, iz ùtrobe ù utrobi, dade Razlog, i Razum
Luc. 1. Ivanu, tvomu karstitechlu, pakaga posveti; *exultauit infans in vtero meo*: zatim napuni Elizabetu, Mater chnegovu, du-
Matth. 3. ha svetoga; *& repleta est Elezabeth Spiritu Sancto*: Nisili ti, koi Rodivse ùklaniçi ùçiniyu çarkvom, aliti Raiske svit-
Matth. 2. losti napuni? ùlizeli ti gospodine ùRiku Iordansku, i bla-gosovi sve vode, i dadeim kripost od oçischenya, i karstenya? ulizeli ti ù Egipat, i prostrisese svi Boxi Egipçki na-
Matth. 4. zemchlu, zaukazati, dasiti Bohg, à oni Idoli? Nisili ti go-spodine, koi poge ù pustichnu, i posti çeterdeset dahna, pos-
Luc. 4. veti pustichnu; da mnozi izagiose sveti pustichnaçi? Neoz-
Luc. 19. dravili ti gospodine puniçe Petrove? i nami dade Vffanye od zdravya? Neulizeli ti, dobroto istinita, ù kuchu zacheo-
Matt. 26. vu, i ùçiniga sveta, i spasenye ostavi ùchnoi? Neulizeli
Luc. 22. ù dohm Marte, i Mandaline, i ùçiniyi tvoye vçeniçe, i pri-
Matt. 28. povidaliçæ? Nisili ti, koi ùçini naveçeri tillo tvoye, i karv
Ioan. 19. pod varstami kruha, i vina, na uspomenu tvoye muke?
Act. 1. Neulizeli ù vartao od gesemana, i napuniga znoya karva-voga zarad grinika? Nisili ti, koi ulize ù greb, i napuniga Mirisa, i Angela, i dase Mariyi znati dasi uskarsnuo? Nisili ti, svitlost, koya prosvitli ù limbu svete oçe, i ono misto napuni svitlosti, i Radosti? Nisili ti svitlos od svitlosti, i napuni nebesa drughe nove slave, od kupiv çovika, i prive-davsi svete ù slavu oçe, koye ù oblaku naipria çini karstiti? Istinòm slatki, i pridobrostivi Isuse, sva ozgora reçena vçi-ni zachlubav çoviçiy u; mà, na veliki çetvartak pokaza yed-nu chlubav, brez kraya: chludi targuyu tobom; Iudate izdaye, i prodaye, xudiyite kupuyu, Petarte zatayuye, osta-
Matt. 28. li ùçeniçi bixe: *omnes relicto eo fugerunt*: à ti dobroto brez-mire, ostavchlas çoviku nearnomu, xivot viçechni, tvoye
Ioan. c. 6. tillo Boxanstveno· *panis quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita*; Ivan ù p 6. govori; Morelise vecha chlubav ukazati, duso boxia, od ove; i dati onomu xivot; tkoti, daye smart? ò gospodine çudantisi; od truda, i muke: oxednivsi nakrixu, pita kap vode; à nearni çovik, dayeti xuçi, smisavsi, i osta zayedno; dati dade vechu bolest, i gorçinu? Tako Ivan, ù
Ioan. 19. p. 19. govori, *illi autem spongiam imolcverunt felle & aceto*. Ti-chnimam, ostavchlas blagovanye, prislatko tvoye tillo, pitye priçistu karv; à oni tebi dayu gorku xuhç, i xestoki

oçath.

oçath. Onite propichnu, i nai grubiom (ùono vrime) smartyu, more, à tvoya dobrota, chni s'kuxaye, i zachne oça tvoga nebeskoga moli, kakonam sveti Luka ostavi pisano, na, p. 23. *Pater ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt.*

11. Sada daklete, xelim duso bogochlubna, da proçinis, i varlo promislis, da prislatchi Isus ùçinivsiti tolika dobrah, naiposlia, kada prige ùdusu tvoyu, popriçeschenyu, çinite çarkvom Boxiom, çinite bratom svoim, çinite sinom Boxim, Ivan govori, yaprinosim: na p. 1. *quot, quot receperunt eum dedit eis potestatem, filios Dei fieri*: svi, koi dostonim nacinom, primau tillo Isusovo, dayeyim oblast, dase çine sinovi Boxi: stobi dakle vech otio çoviçe? Ançi damogu Bozi biti: Matti, na p. 16. govori: *vos autem quem me esse dicitis*: David ù pisni 81. 6. *ego dixi, Dij estis & filij excelsi*: Ivan ù p. 10. 33. *ego dixi Dij estis*: Sveti Hieronimi ò vi Bozi, koiste Zbogom, pomilostiste Bozi: tkosam ya? Sveti Petar, Kanoti Papa, komuse samò pristoi naredbe çiniti, uzdixe glahs, kano pravi Vikar Isusov, i reçe, tisi isukarst, istiniti Bohg, i sin Boga xivoga: *Tu es Christus filius Dei vivi.* Zatim Isus, à tisi Petre, kami podumiteni od sve moye, duovne çarkve, i svarhu tebe ogradichu Moyu çarkvu, da vrata paklena necheyu, nikada primochi: zato mnozisu bili Heretiçi, toyest; koi igiu izvan ove çarkve, sixmatiçi, i od padniçi, nikada nisu mogli pristochla svetoga Petra otrovati; niprimochi; Yer neda Isus: *tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam, meam, & portæ Inferi, non prevalebunt aduersus eam.* Evo dakle, nemochniku dovnomu, likoria, prikamenu çarkovnomu, i poduminti, svete vire karstianske; toyest svetomu òçu Papi, istinitomu na Misniku svetoga Petra; nakoga pristochlu nikada nie sidio otrovnik, aliti vrata Paklena; à od çetiriu Patriarki, toyest çetiriu, Evangelista namisnika: Ieruzolimskoga, Antiyokenskoga, Alesandrinsgoga, i konstantinskoga; sidise mnozi Heretiçi, i sada side sismatiçi; toyest, koi Razdiru Achlichnu Isusovu, *inconsutile*, spletenu od Blaxene Diviçe Marie, koye nemogose Razdriti, nevirni xudie: sadayu Razdirayu garçi sismom: koisu svi uproklestvu, takoger, i oni, koiyi pomaxu; *in Buolla cœne Domini*, c. p. zato nemogu ùRai dochi. Isukarstyim pameti prosvitlio, i svoimyi syedinio ù svetoi çarkvi. Amen.

Papa Vikar Isusov. *Mi bratya.* *Ioan. 1.* *Matt. 16.* *Ps. 81. b.* *Ioan. 10. 33.* *ibid.* *ibid.* *nikad Papa nemachnik ù viri.* *4. Patriarke.* *Bulla Cœne Dñi. c. p.*

PO-

POGLAVYE DEVETO.

ù ovomu Poglavyu, imamo viditi naipria, kako imamo ſtovati Boga, drugoga blagosivchlati, trechega svetkovati, çetvartoga slaviti, petó klachnatiſe imenu Boxiyemu: prem da mnogo druzi stvarise tiçe, yer inakose nemogu ove ùkazati, masu ove po izvarsnosti ovdi zabilixene, à ostale ùputuse tiçu, kako, i ù ostali Poglavyi, trattamo od oçenaſa, ma nemoguchiga skazati sama, mnoghe stvari tiçemo.

Sanctificetur nomen tuum. Svetise Ime tvoye.

1. SVemoguchi gospodin Bohg, otiuchi dase imechnegovo poznade, i posveti meu chludimam, naipria on posveti chlude, svetim svoim Sakramentimam kako piſe sveti krachl David, ù svoyo pisni 83. *gratiam, & gloriam dabit Dominus*: govori krachl: gospodin Bohg, od kogase oche slaviti, i svetiti, chnega naipria posveti milostyu, pak proslavi mnozim darimam, dabise odistoga bochle mogao svetiti, i slaviti: zato otaç Mavro Kakavalli govori, ù p. 8. *ſuper Pater Noſter: ſanctificauit nos; ſanctos, & iuſtos faciendo*: otinas posvetiti, i blagosoviti svoyom milostyu: *benedixit nobis per Sacramenta, vel quouis alio modo gratiam largiendo*: otinas uçiniti vellike, dayuchinam darove, i pomochi svoye nebeske; *magnificauit nos, ex paruis, magnos faciendo*: otinas proslaviti, dayuchinami slavu nebesku: zatosmo duxni, mi chnega, uzveliçavati, svetiti, blagosivchlati, i proslavchlati brez pristanka chnegovo ime: sveto, blagosovchleno, i slavno od sebe, yerye ono puno svakoga blagosova, dobrote, i ista svetichna, koye ni odkuda neprima; vech od sebe, svakoga napuchna dobra, i

dobri Boga slave. *Pſ. 83.*

Kakav. c. 8.

od kud Bohg.

svake svetichne, zatose zove, Bohg od Bogastva; da dobro reçe Ariſtotel Filozoph, ù 2. od svoye methaphiſike: *quod eſt, cauſa aliorum, vt ſint talia, illud maxime eſt tale*: kakono gospodin Bohg; çini chlude svete, dakleye, svet; çini dobre, dakleye dobar; çini Bogate, dakleye Bohgat; çini milosardne, yerye isto milosardye: David piva, ù pisni 19. *apud Dominum miſericordia*. Govori: och milosardye; iſtiga pri Bogu, yerye on milosardye, dobrota, i svaka milost: govori kanon, toyest Razlog, *canon, vnuſquiſque 22. q. 4. Diuinitatis natura clemens eſt, & pia*. Bivſi dakle on sama milost, i milosardye: duxnismoga sve ùdichle vhaliti, slaviti, i svakumu svetichnu pivati; govorechi, *Sanctificetur nomen tuum*. Vazda, vazdi, i od svakoga: svetise ime tvoye Boxe moi.

Ariſt. 2. Metth.

Pſ. 19.

22. q. 4. vnuſquiſque.

2. Za posvetiti ovo ime Boxie; ochese yedna naredba, zato bilixim osam stvari: parvaye: çinitimu svako poſtenye, brez pristanka 2. ſtovatiga: 3. vhalitiga, 4. Veliçatiga, 5. slavitiga. 6. svetitiga. 7. blagosivchlatiga. 8. Klachnatimuse. I: Ciniti poſtenye; nie drugo, nego sçiniti udrugomu, veche dobro, nego, ù sebi, zaradi koga dobra duxansamga chlubiti, i izsarçaga dobro otiti. II: ſtovatiga; nie drugo, nego ono, ſtoga sçinım daye ùchnemu, koya dobrota; zaradi chne izvachnskim naçinom çinitimu poſtenye. Zato reçe Ciçeron *honor non eſt aliud, quam exibitio reuerẽtiæ, in teſtimonium virtutis* niyedrugo poſtenye od vhale; nego prikazanye od kriposti, zakoyuse çinimu poſtenye pak Ariſtotele govori: *honor, eſt præmium virtutis*: poſtenye, ye, yedna placha od kriposti, koga ſtuyu, za kripost, zatose daye chludem dobrim, kriposnim, à ne zlim; yerbi bilo protiva naredbi od Boga datoi. IV: poveliçati, nie drugo; nego dobra kazati, i chnegovu kripost, tkoye nie poznao, nekayu pozna oçitovatimu, i ùkazati. V: Slavchlenye: nie drugo, nego uzvisiti çovika kriposna ù svoi kripostimami: *zaſto virtus laudata creſit*: kripost poveliçana raste vechma, i napriduye, pridruzım chludi VI. svetiti, niedrugo, nego izpovidati drugoga svetichnu, povarsti, naçinu, i naredbi: zaſto zdarxi ùsebi mudrost, pravdu, i dobrotu; zato svetiti ime Boxiye, nie drugo, nego izpovidat vazdi, daye Bohg pravda, dobrota, mudrost, Milosardye, svemoguch, i svako dobro otiuch, brez svakoga zla.

8. zapotenye Boxie.

Cic. de honore.

Ariſt.

govori Mudri.

zla. VII. Blagosivchlati; nie drugro, nego vratiti dobra Bogu, od kogai primamo, svakim dillom dobrim, koye çinimo. VIII. poklachnatise; niedrugo: nego prikazivati postenye, i sva dobra, koyase imadu, onomu, odkogasu primchlena, yer on samye dostoyan, dase vhali, dase stuye, dase poveliçava, damuse svako postenye nosi, i damuse klachnamo; zato Angeli tako pivase, ù svetomu Luci, p. 1. *tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus in gloria Dei Patris, cum Sancto Spiritu*: tkobise drugomu klachnao, ovim vhalami, izvan Triu kipa Troistva; velikibi grie ù çinio od Idolatriye, toyest: dayuchi Boxye stvari, zlim, koise zovu Bozi opaçi; nadiavaoçkoi skuli nàuçeni koi ù grabchlau postenye Boxye, zaradi chniovi zlocha, i nebi otili Boga, yersu ù griu otvardi, nikomu nebi otili dobra, veche daye svakomu zlo, kano i chnimam. 3. Tko xeli svetiti ime Boxye od potribemuye, da obsluxi triparve zapovidi od Boga dahne, naparvoi dasçi, po Moisyu sluzi Boxiemu ù Izodu, p. 20. Parvaye: chlubiti Boga sasvim sarçem, sasvom pametyu, sasvom kripostyu, koyase naodi priçoviku, sasvom yakostyu, i umitenstvom, koye posiduye çovik; parvo podniti smart, nego ùçiniti koyu stvar prótiva postenyu Boxiemu; zasto chlubav izlazi izsarca, à dillimase oçituye; zatose oche postenye Bogu, i poklachnaye, i svakà chlubav: naipria, zastoye on nahs pochlubio: isto potvardi Isus po Mattiu, ù. p. 5. i nadruzi misti. Druga zapovid: ne uzimai ime Boxie izprazno; mà ovose çini ùstima naizvan, zasto ùnutra sarçemse çini, alise nemore sarçe ukazati, nego dillom, zatoga imamo svetiti, toyest svetemu stvari pridovati, proslavchlatiga, i blagosivchlatiga, i ostala dilla dillovati, na Boxye postenye; kako pise sveti Daniel Prorok, na, p. 3. *Benedicite omnia opera Domini Dominum*: kadano sidrach, Mixach, i Abdenago proslavisega ù pechi goruchoi, i sva Boxya dilla zazvase, na vhalu, i slavu Boxyu. Trechaye zapovid Boxia, posvetiti nedichlu, i çarkva naredi vos svetkovine, zaveche postenye Boxie, i zanasu korist; dakle, ù ovomu parvomu prosenyu od molitve Isusove, ùkazuyemo, da mi xelimo, da Ime sveto Boxie bude vazda, vazdi, i od svakoga postovano, povhachleno, uzviseno, posvecheno, blagosovchleno, proslavchle-

Luc. 1.
Idolatria
kakavye.
exd. 20.
Matth. 5.
Dani. c. 3.
Bohgse slavi.

chleno, pochlubchleno, i damuse svak klachna; zaradi svoi dobara, koyanamye ostavio, vçinio, à navlastito; zaſtoye sam Bohg, sam dobar, sam mudar, sam milostiv, i svemoguch. 4. Bogochlubni Brate, nebi otio dase privatiſti, govorech *Sanctificetur nomen tuum*; Rekavſi, ya Boga blagosivchlam, i ime Boxye, à ko samo ustimam govoriſ, à sarçem, i ostalim dillimamga proklichnes, i psuyes; zatose od ovaki gospodin Bohg veoma boli, i tuxi (Rekavſi i na naſ naçin Raziumivſi) daga nesvete zloçesti niſtuyu, nego psuyu, i vhalomsu dalleko od chnega; isti Bohg, govori po Ixaiyi proroku, ù p. 29. *populus hic, labijs me honorat, cor autem eorum longe à me eſt*: ovi puhk mene ustimam vhali, i ſtuye, à sarçeye chnegovo dalleko odmene, odmoye vhale, i od moga poſtenya; zaſtosu chni dilla, veoma pogana, neçista, i sloçesta, takoger sarçe velle zlo, i odmene dalleko; drugo dillima neçine, nego, ſtono çine svi prokleti ù paklu Boga dillim, psuyu, i proklichnau: odpotribeye, dakle sarçe Bogu, à dilla izvachnska, kadagodi laxu, kano çine liçumirçi, koi çine dobra dilla, dase svitu ùkaxu, kakvi nisu, zato Isus govori, *amen dico vobis, receperunt mercedem ſuã*, S. Matti ù p. 6. onoimye placha, dai sviht sçini, i povhali, à od Boga niſta neima iu. Zatoye dobro, kadnoye sarçe çisto, pak dilla dobra, ovo samò Bohg oche, i xeli od svoga stvorenya, daga vhali, ſtue, i poſteniemu nosi; koya bohg sam placha, yersu zachlubav chnegovu ùçichnena, à ne za drugo. 5. Svemoguchi gospodin Bohg zapovida nami, daga chlubimo svarhu svega stvorenya, à mi privrachamo ovu naredbu, ter niki chlubi vechma sebe; yere priache ſtogodi uçiniti zasé, nego za Boga: vechma porod; yere, mnokrat ù vridi Boga Radechi, i lakomechise ostavit porod Bogat; vechma xenu, yere parvoche ù vriditi Boga, nego chnu; vechma Blago, yere tekuchiga, mnokratye ostavio Misu, proſtenye, i Boxye poſtenye, zaradi stechi, i krivose zakleo, druga dilla nepodobna ùçinio, i dillovao, yedabiga chludi sçinili, za velika, za pametna, za nauçena, za Razumna, za dobra: yere nie uçio naskuli duha svetoga, zayedno svetim Pavlom, ù, 1. Korintianom, p. 1. *ſtulta mundi elegit Deus, & contemptibilia, vt confundat ſapientes huius mundi*; obra Bohg one, koye chludi

ſto Bohg oche.

Isa. 29. Matt. 15.

Matth. 6.

chlubav Boxya.

1. Cor. 1.

di pogargiuyu, za smesti sve velike, Pemetne, Razumne, i dobre prid svitom ludim: od zli ovoga svita slusai sto govore usta od istine, slatkoga Isusa, na, p. 10. svetoga Mat-
Matt. 10. tia: *qui amat Patrem, aut Matrem plusquam me, non est me dignus: & qui amat filium, aut filiam, super me, non est me dignus*: dase tko nage, da vechma chlubi, nego Boga, oça, mater, ali porod, ali sto drugo, oni çovik nebi bio dostoyan Boga: dakle vraga, dakle Pakla, dakle svi tuga, i xalosti, koyese dayu onim, koysu brez Boga: zato svarhu svega chlubimo Boga, tachemo, i izpuniti chnegovu zapovid, i Razlogche biti upravan, à mi vazda schnime. 6. ù drugoi za-
Zakletva izprazna. Matt. c. 5 povida, dase neima ù izpraznost imenovati ime Boxye; tolikose Razumi, ni od sveti, ni od Blaxene *Divicæ. Mariæ*, ni od Sakramenat, nini od yednoga stvorenya, nego: *sit sermo vester; est; est; non, non*: govori, sveti Matti, ù, p. 5. budi vase govorenye: yest, yest, nie, nie; à nevachase kleti, ni prisegovati zakletvom niednom, yerbi bila, à koye kriva, psost protiva onomu çimese zaklichne: dà Bogom, protiva Bogu, da Diviçom Mariom, protiva chnoi, dà svetim, protiva chnimami, dà stvorenyem protiva onomu stvorenyu; à sve protiva Bogu; kano svahrsi, i poçetku, od svi stvari; koiye sahm poçetak, i svarha od svahoga dobra; izvan gria, zastoye grisnik poçetak odchnega, à svarha chnegova smart, kako govori sveti Pavao, k'Rimchla-
Rom. 5. nom, nà p. 5. *& per peccatum mors intrauit in hunc mundum*, onaye pogriu ulizla megju chlude, i gospoduye chnimam, à da ne sagrise, nebiyim smart gospodovala, vech Milost Bozia. 7. Tolikoye grie velik; Boga darxati, aliti svete
Pokara Krivoklesvu. Isa. 52. 7 Rom. 2. 24. chnegove ù usti, izvan kadaga ochemo vhaliti, i slaviti, i postenyemu çiniti, à ne i nako; da isti Bohg oti ùkazati namnogo naçina, dase netiçe Ime chnegovo, po Ixaiyi Proroku, ù p. 52. 7. *iugiter tota die nomen meum blasphematur*, govori: ovi niki, toliko itro, i barzo povazdan moye ime psuyu: svidoçi sveti pavao K'Rim. 2. zato. ù izodu po Moisiu zapovidi, dase ime chnegovo ù izpraznost ne ùzima, na p. 20. *non*
Exod. 20 *aßumes. non iurabis in vanum*; zapovid, negativa, toyest, zatayucha, govori Bogoslovye duxi nas *semper, & ad semper*. Vazda, i zavazda; ovdi nie od zapovidi; sada govorenya, vech mimohodechi tiçemo, dakle vidimo kolikoye krivokletva

Bogu

Bogu marska, od chne pokaranya; kako gospodin karaoye mnoghe zakrive zagkletve, ù staromu zakonu, ùkchniga, od levita, na p. 24. *qui blasphemauerit nomen Domini morte moriatur*: dase, (govori gospodin Bohg) nage, taki zao kip, koibi psovao Ime gospodchne: smaknitega, da nexive ùnapridak, i nedrugom smartyu, nego kamenom, daga ubiè tkogaye slusao, i vas ostali puhk, *Educ blasphemum extra Castra, & ponant omnes, qui audierunt manus, super caput eius, & lapidet eum, populus vniuersus*: Razlogye, daga nie nasvitu, tko neche daye Bohg, daye istina, daye pravda; da niechnega, tkobi ovo tio; àkrivokletva tò xeli, ito oche: zasto Rechi: takomi Boga, Diviçe Marie, svetoga Sakramenta, svetoga Franccska, Petra, aliti koyebi imenovao stvorenye: sve oche Rechi krivokletva (za namistiti svoyu lax) àko ovo nie istina; ya izgubio Boga, aliti nie Bohg, Bohg, ni Diviça Maria, ni sveti, ni onoga çimse zaklichne, yer sve on daye zalax, koyaye nisto, vech izgubchlenye duse, zatose svak ùvedi krivokletvi, i Bogu priporuçise veoma. — *lev. c. 24.* — *ibid.* — *Razum zakletve*

8. Sveti otaç Augustin govori, ù svoi *sermoni* aliti govorenyi, daye texi grie sadachni krivokletava, nego bixe xudiom, ù ono vrime, kad Isusa propese, terga psovau, krechuchi glavami goverechi, *si filius Dei es*: Luka, ù p. 22. àkosi sin Boxi, sagi S'Krixa, dati viruemo, takoger sveti Ivan, ù p. 19. *filium Dei se fecit*, zatoga propichnamo, zastose çini sin Boxi, àkoye, neka sage S'Krixa, damu viruyemo: ò ludosti xudimske, ò Budalaschine chluçke, netise virovatimu, kadse Rodi, gdise ù ponochi zemchla sva prosvitli, Angeli Pivau: *Gloria in Excelsis Deo*: kako Luca pise ù p. 2. kadaga muçau zemchla, i Nebesa tresiause, obratise *Centurion Gentil*. à oni iskau, da S'Krixa sage: lagau, i varau, i takoga psovau, à dobri Isus ustarpchlenò svaka podnese; Ma onda bise tarpchliv, mogase muke podnit, kano, i podni, i psosti: à sadaye slavan, nemore muka podniti, ni progonstvi, à psovati Boga; toyest, çiniti grie protiva slavnomu, koiye tolika dobra dao, i ùçinio çoviku; velikye grie od nearnosti: onda s'xudiysmam pribivase zayedno nasvitu, kano çovih, à sadà sidi obdesnu oça svoga nanebesi, daleko od zli, nitumu nedadu smirom; ovo svak proçini, terse gria ù vedi, i Z'Bogom budi, pomilosti chnegovoi, à — *Sada grie texiye.* — *Luc. 22.* — *Ioan. 19.* — *tvardoglavstvo* — *Luc. 2.*

po tvomu brate s'Krusenyu, pokayanyu, izpovidi, dobrim dilli, ù obrachenyu, od xivota zloga, nadobri: gospodin Bohg ovonam dao svim posvoyoi neizmirnoi Milosti, chlubavi, i dobroti. Amen.

9. Psovati Boga grisimam, texakye grie, tako darxim,
grie çinit neima vechega poznanya, daye çovik osugen, i ù pakao
veliko odregen, nego koi çini griye, i ùchnima pribiva odtvard-
zloh. nuvsi, à ovo nisu moye riçi, nego sveti Mattie kaxe, na
p. 25. kadano xudiye çinise svetoga petra, da zatai Isusa;
Matt. 25. poznasega daye galileanin pogovorenyu; *& loquela tua manifestum te facit*; tisi (govore) Isusovaç, tisi galileanin, zasto govorenye tvoye tebe oçituye: dakle tko zlogovori; reçi, daye zapakao od regen, daye yezik vraxiyi, danie Bo-
stosu ye- xiyi: zasto zlogovorenye, i zla dilla, naskulise diavaoçkoi
zi Dia- ùçe: à dobra, na Boxiyoi; zasto ùpakluse, negovori nikada
vaoçki. odobru, vech sve ùdichle ozlu; ò kletva, prokletva, i psostimam, zato osugeni; yos naovomu svitu poçnu svoi yezik: vidimo ovo, ù svetoga Ivana vigenyi, ù p. 16. gdi govori duh sveti, po usta chnegova, da prokleti, osugeni, neçine drugo, nego psuyu sve ùdichle Boga, koiyiye onde sta-
apoc. 16. vio zachni dilla: *& blasphemauerunt nomen Dei, habentis potestatem super plagas istas*; oni govori, nie pravedan, yermeye osudio, zayedan grie, à svetoga Petra posveti, koiga trikrat zataya: drugi govori, mene osudi zatri, çetiri, aliti veche malo, à Mariu Mandalinu, ù koyoi biau svi grisi posveti, takoger mnoge drughe psosti govore protiva Bogu, à neche, da proçine, obrachenya, pokayanya, i pokore Petrove, ni Mandalinine: vech od veliki tuga, i bolesti
ibid. povrachause psovati Boga, isti Ivan govori: *& blasphemauerunt Deum Cæli prædoloribus, & vulneribus suis*: ovo dakle,
naovom dasu kletchnaçi, i zlogovorniçi od broya osugeni za pa-
Svitu. kao, navlastito koino Diavlau, vraxau, i nemogu malose starpiti brez ovi imena svoe druxine, zato Isus govori po
Matt. 12. svetomu Mattiu, ù p. 12. *ex abundantia cordis, os loquitur*: ono
sostisu sarçe, koyeye puno zla, nemore dobra govoriti, nego çi-
izsarça me obiluye, ono igovori, dakle pogledai tko ozlu sve, aliti
zla. vechi dio govori, reçi daye vas zao, vas opak, tere molli Boga zachnega, yedabiga obratio, yedabi ona nevochlna
vbale iz dobra. dusase, ne izgubila, zatvorena, ù ono tiello zloh, pakleno,

no, i prokleto; yedabise ganuo Bohg svoim milosardyem, i prosvitliomu pamet, dao milost od pravoga pokayanya, i priveoga meu svoye, koi ne pristayu govorechi: svetise ime tvoye, sada, vazda, ù vike vikovah Amen.

10. Nie samo zabrachneno psovavti, kleti, i proklichnati gospodina Boga, yech yoʃche svako stvorenye Boxie, ʃtoye godi nanebesi, i nazemchli, dase neima niʃto proklichnati, nikleti, yerye svaka dobro, i dobra stvorio; ni isti Diavao neimase proklichnati: evo prilika svetoga Iude Tadea, koi piʃe, ù svoyoi Piʃtolis da bivʃi niko prigovaranye svetoga Mioila Arkangela Zdiavlom, otillo Moysia Proroka; netiga sveti Mioyo prokleti, nikleti, negomu reçe: nekati Bohg, zapovidi, *imperet tibi Dominus*: tako reçe zaùkazati nami, da ni Diavao, kano stvorenye Boxie, neimase kleti, ni psovati, ni proklichnâti, à kamo druga stvorenya Boxia; od ovlese poznaye, dase neima iskarchni psovat, ni pogargivati; à paka Isus ʃto govori, ù svetomu Mattiu, p. 5. *qui autem dixerit fratri ſuo fatue, reus erit gebenæ ignis*; tkobude rechi bratu svomu çoviku, aliti xeni budalo, krivaçye, zamuke paklene, za ogchn viçchni. *niʃtose neima proklichnati. Iud. Epiʃ. Matt. 5.*

11. Ma kadasu onio d Regeni zamuke, zaʃtochebiti od Regeni Mormoraturi, i koi uzimau drugomu poʃtenye? od koise xidova, i zli usta tuxi gospodin Bohg, po usta svetoga krachla Davida ù pisni 9. *os tuum abundavit Malitia*, evo zlocha, *& lingua tua concinabat dolos*: evo predikatur Diavaoçki: *ſedens aduerſus fratrem loquebaris*: evòga ù dara ù obraz, sidechi, protiva bratu tvomu govoriʃ, i protiva sinu matere tuoye postavchlas smutchnu; toyest sinu svete Maike çarkve: tisi sçinio nepravednim naçinom, daya Bohg priliçansam k'tebi, date nechu pokarati: sadachute pokarati, ondasamte çekao, dase povratiʃ, pokayeʃ, izpovidiʃ, i pokoru ùçinis; i nisi tio, à ticheʃ ùvike çinityu, i tuxiti: *exiʃtimaʃti inique, quod ero tui ſimilis; arguam te, & ſtatuam contra faciem tuam*. Naredichu, veli gospodin Bohg, protiva tvomu obrazu; tvoye grie, i Diavle, koyçsi sluʃao, nekai gledaʃ ùvike, kano tvoya dilla, ʃtosi ù dillo, dase neimas, na Boga tuxiti, datie nepravda, yersu dilla tvoya: samnomsi lagao (govori Bohg) govorechi, oçe naʃ, svetise ime tvoye; nisime poznao zaoça, nego Diavla, *riçi Boxye griʃniku. Pʃal. 9. ibid.*

la,

la, nisimi imena svetio, nego Diavaoçko s'kimsi pribivao brezmene, zato ſchnimecheſ pribivati ù vike; od koga pribivaliſta, i druxbe prislatchi Isus oslobodio nahs svekolike posvomu, milosardyu, i nahs nadanuo, dase pokayemo, izpovidimo, pokoru ùçinimo, i dobra dilla nepristanenio çinechi tia dosmarti, zatimga ùxivati, slaviti, i Blagosivchlati ù vike vikova, budemo. Amen.

POGLAVYE DESETO.

Svetise Ime tvoye. *Sanctificetur nomen tuum.*

Naçin poſtovati, i posvetiti ime Boxie; obsluxuyuchi zapovidi çarkovne; vidichemo kakose imadu obsluxiti svetkovine; izpovidati, priçeſchivati, i posti postiti, za posvetiti Boga, i chnegovo ime; zatochemo naipria od pokore.

zapoznati Boga.

1. DA sveta çarka neuçinas, da gospodin Bohg neduxinas, da pripovidaoçi, nepripovidau: dasmo duxni Boga vhaliti, ſtovati, svetiti ime chnegovo, i vazda blagosivchlati, yerye sam svetichna, dobrota, Moguchstvo, i svaka milost: imalebinas stvari od naravi, na tò potaknuti, daga brez pristanka blagosivchlamo, svetimo, i vhalimo: nu pogledai nanebesa pametyu duſo Boxia, kolikosu ureſena, gdie Bohg svitloſt; Ivan ù vigenyu govori: *ciuitas illa non eget Sole, neque Luna*: nanebesi niepotribe od sunça, ni odmiseça, yeryi Bohg prosvitchluye, svoyom stitlostyu, na, p. 21. Dvorani devet kora Angeoçki: tri kipa Troistva nerazdichlenoga zayedno, Blaxena Diviça Maria, pomochniça naſa; svi sveti, i svetiçe; drugo, nepivau, nego onu pisan, koyu nauçi Ixaia prorok od duha svetoga, na, p. 6. *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabbath*, svet gospodin Bohg otaç: svet gospodin Bohg sin: svet

Apoc. 21.

ù Troistvu.

Iſa. 6.

svet gospodin Bohg duh sveti: drugo neçine, nego kako piſe sveti krachl David, ù pisni 83. ùvike vikova vhalitiche tebe gospodine: *in ſæcula ſæculorum lavdabunt te Domine*, nieli ovo zadosti poznati Bòga, daga imamo vhaliti? *Pſ. 83.*

2. Ma komu niepamet dokuçila, da razmiſchla nebeska, ozgora; barem moreſtoye podnebesimam, kanoye sunçe, svitlostyu svoyom svakidanas prosvitchluye, vruchinom grie, Miseç, i zvizde obnoch svite, çine, datrave, çvitye, voche, i sve ostalo Ragia, i nahs nasicha, svakim dobrom: ovosu sve yeziçi, koi Boga vhale, i slave, i Blagosiuchlau, kako duh sveti govori, po Danjelu Proroku, na, p. 3. *Benedicite Dominum omnia opera eius*, sva dilla Boxia blagosivchlaite gospodina Boga; i svakaga nasvoye vrime, ponaredbi blagosivchlau: ù primalitye çvityemaga slave; ulitu, i yeseni vochem, da nizima nepristaye, brez svuoye vhale, i slave snigom, sunçem, daxgem; ovosu sve vhale i slave Boxie: vidivſi tò sveti krachl David, zazva svaki duh, na vhalu Boxiù, ù piſni svoyoi, 150. *omnis ſpiritus laudet Dominum*, neka vhali (govori isti) svaki duh gospodina Boga, yerye duxanga slaviti. 3. Zato gospodin Bohg zapovidi ù Izodu, p. 20. *Sabbatha ſanctifices*; nemoguchi vazda svetkovati; od potribe bi zabilixiti dneve napose, ù koise imade izvarstitiyim naçinom Bohg vhaliti, i slaviti, kanosu nedichle, od Boga naregene, à ostale svetkovine od svete Maike çarkve: unedichlu Brate, svakye duxan nerabiti, ma Boga ſtovati, i vhaliti; toyest, naipria pod smartni grie, ima svak viditi svetu misu, svu koliku dosvarhe, Ivan Scoth govori, i nosi kanon: *hinc tenetur quilibet die Dominico audire totam Miſſam*: ù 3. od Suda, raztreseniu, 9. iziskovanyu yedinomu; pod slovom. C. *ù kanoni de conſecratione* od posvechenya raztresenyu, 1. kanonu, 64. *Miſſas die Dominico*: Atko nebi mogao pochi viditi misu, od Bola; aliti od drugoga zabrachnya, porazlogu: duxanye, nastoyati nadobra dilla; toyest govorechi molitve, promischlati muku Isvsovu, ſtoye zanas podnio, i spametyu vas biti namisi, tko nemore stilom; govori isti Scoth ù Bogoslovyu, na istomu mistu: àyati nosim, ù libru pisanu priliku; koyese zove *deſcriptio orbis: Eneæ Sylvia*; koi biſe cardinal svete çarkve: paka bi Papa; i zazvase Pio drughi: *exemplum*: ù ſtiriyi Provinçi

ſve blagosivchla Boga. *Dan. 3.* *Pſ. 150.* *exod 20.* *dni Bogu od Regeni.* *Scot. 3. ſen. diſt. 9. q. vn.* *Can. 64.* *Aen. Syl.*

Bel-

prilika od mise. Belgiçkoi: biſe yedan gospodin, koga Diavao veoma napastovaſe; dase obisi nagovaraſe, da uteçe mnoga zla od ovoga svita; doge nevochlan na izpovid, ùkaza oçu duovnomu svoye tughe, i Diavoçku napast: reçemu, i naredi izpovidnik; da sluſa svaki dahn svetu misu, yedebiga oslobodila od Diavla: uze misnika k'sebi ùdvor, zamochi laſchne imati misu na svoi naçin, udichle prista napast Diavaoçka; yedan dahn otige ùlov, sçinechi dache nadrugo misto prispiti namisu, dade oblast svomu Misniku, da reçe misu, i da chnega vech neçeka; onamo gdi mischlaſe viditi misu, ne prispi namisu; kada doge priçarkvu, ù pita imadeli biti misa, reçemu yedan çovik, daye misa reçena, à drughe neima; veomase oni gospodin oxalosti: ù pitaga, oni nesrichni çovik; ſtose toliko boliſ, i xalostiſ, danisi mise vidio; yati moyu poklachnam, i darivam, koyusam malo pria sluſao: gospodin onise obeseli, i zavhali nadaru veoma; pak ulize: ù çarkvu, zavhaliti gospodinu Bogu, i zaùçiniti molitvu, kad svarſi molitvu, izage, i nage onoga nesrichnoga, koimu biſe misu darovao; gdigaye oni Diavao napaſchnak navratio, dase obiši, i obiſivſise yurve ùpakao otiſao: proçini Brate varlo, ter devot budi misu sluſat, à konemoreſ svaki dahn; à ti barem ùnedichle, yerye zapovid Boxia posvetiti nedichlu, à ſkoth govori, dayetò sluſati misu; takoger sveta Matti çarkvanas duxi, da ù sveçe imamo viditi, i sluſati svetu misu, i daneimamo niſta poslovati: kolikoye dakle pogardna stvar ùone dni grie çiniti, kano: igrati, pivati, kolovoditi, i ostale posle çiniti, koi nisu zapoſtenye Boxie, ne skuxayute od gria smartnoga, zatose proçini veoma, i obrati k'Bogu, à onche k'tebi, posvoyoi milosti. 4. ſto dakle imadu chludi çiniti ùsveçe? odgovoram s'moisiom prorokom, i zakonoſom Boxim, koi piſe ù kchniga od diaka, na, p. 23. da ù svetaç imamo, naipria imati skruſenye od svoi gria, koyesmo ù çinili dotle, yere tako zapovida gospodin Bohg: *Sabbathum requietionis eſt, & affligetis animas veſtras*: govori Bohg dahn od poçivanya yest, zato skruſite duſe vaſe, zaſto, svaka duſa, koya nebudese skruſiti, ovi dahna izgubichese od moi puka, dakleye, od potribe imati skruſenye ù svetaç, dase nebi izgubila duſa, brez skruſenya: zato svakye datxan

grie tançati.

ù sveçe kakose xive.

Leu. 23.

ù sve-

ù svetaç nesamo çiniti dilla, koyasu zapovigena, ma yos, koya vechu plachu imadu; tko bi vidio Misu ù svetaç à nasaose ùgriu smartnomu, zapovidbi izpunio; ali nebi drughe Plache primio, kano oni, koi Misu vigia, naode chise ù milosti; à bivsi ùgriu, pak netiuchi Misu viditi, kad more, çini grie, yerye duxanyu viditi, zato tko stoi ùgriu smartnomu, niyednomu dobro dillo nenaprugia zadusu, kanoti martvo, yerye ad martva ùçichneno, koi nebivsi ù milosti, zovese martav, zatoche od chnega gospodin Bohg pitati svega vrimena izgubchlenoga ùgriu, tako govori Ivan Scoth, ù 4. suda, Raztresenyu 22. iziskovanyu yedinomu slovo. *H. quia totum tempus; quo mansit in peccato, est sibi perditum.* Govori, stogodi çini ùgriu stoyechi, sveye ono izgubchleno vrime: dakleye potribna takomu pokora zaspasenye; Prem da Bohg pravedanye, placha dobra dilla, dobrom vrimenitim, kanoye skrusenye, zdravye, porod, blago, i ostale svitovchne stvari, ma zaspasenye nista, vech potaknutye, dase pozna: dobroye vazda çiniti dobra dilla, maye bochle biti brez gria, pakai dillovati ùmilosti; koyunam dopustio otaç od Milosardya. 5. David Prorok ùçinas, kako imamo oditi, ù çarkvu, i k'otaru, klachnatise, proçichnuyuchi, daye ono kucha Boxia, daye ondi Bohg; strahomse, i schlubavyu ima pridchnime stati, promischlati ùpuchenye, porogenye, ostavchlenye svoga tilla, i karvi, i nas chnime pita, i poi, i stoye podnio zaspastinas, ulazechi ù çarkvu govorese, one riçi bogochlubnoga krachla Davida ù pisni 5. *introibo in domum tuam, adorabo ad Templum sanctum tuum, in timore tuo*; takoger ù drugoi pisni 18. *adorate Dominum in aula sancta eius*; govori; ovosu dvori gospodara sveta, i dvori sveti klachnaytese ùchnima, nemoite, kako nevachla çiniti: da nebudete pokarani od istoga; zato bratyo, dobro, daye gospodin Bogh vazdi (kakosam ozgara Rekao) maye ù çarkvi naizvarstitiyim naçinom, yerye ono chnegova kucha, chnemu od regena, i posvechena, dakle nevachla prid otarom Boxim zdruzim besidititi, nego zbogom, i ochnemu misliti: stoye zbogom besiditi, obogu misliti; ovonam dopustio.

dilla ùgriu

Sco. 4. d. 22. q. vn.

Kakose grede ù çarkvu i K'otaru

Psal. 5.

Psal. 28.

6. Duxinas sveta çarkva, barem yedan putk iz poviditise nagodiste, i priçestiti ùkorizmu ò uskarnutyu; ma gospodin

podin

Bohg, koga uenavidi. Sap. 14. gen. 6. Isa. 53. Bohg nanevidi grie. ibid.

podin Bohg, neche nipera, da stoimo, ùgriu, vech nenavidi grie, i onoga, tkò grisi: duh sveti po usta Mudroga Solomuna ùkniga od mudrost- p. 14. *Odio est Deo impius, & impietas eius*: nemore viditi gria, nigrisnika, koyi pribiva ùgriu: daklese triba liçiti. 7. Zasto gospodin Bohg grie nenavidi, ochli brate znati, dayednòm, kakose stie ù kchniga od naroda, p. 6. sve svoye stvorenye potopi ùdubine morske, *aducam aquas diluuij*. Drugo ù Ixai: p. 53. neti prostiti yedinorogenomu svomu sinu: *propter scelus populi mei percussi eum*, zaradi gria puka moga ubiosam, moga sina yedinoga, da isti Bohg, govori dase nenaodi, nitko, tko toliko nenavidi nepriatechla svoga, koliko on grie, da zaradi chnega, ubi yedinoga svoga sina, *quod in eius odium vellet interficere vnigenitum proprium, ibid.* ovo dakle dobri Razlozi: vidi gospodin Bohg, da ona prilika chnegova, ù çoviku bise griom poçarchnena, izmarçena, izkachlana, kano uglevye gruba, po griu ùçichnena: ù genesi aliti od naroda

gen. 3. Thren. 5. za neçisti.

p. 3. *faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem*. Ovo çovik Boxia prilika. Odimo ù Threne Ieremie Proroka, na p. 5. kakvi su obrazi grisnika, zaruçniçe Boxie, da isti Bohg vapie protiva gruibochi svoye zaruçniçe: *denigrata est, super carbones facies eorum*: govori aime, ovoliye moya prilika, moja zaruçniça i Ruxniaye i çarchna od ugelvya: ima dakle Bohg Razlog, svaki zlo otiti, i nenaviditi grie. 8. Nista nemachne, gospodin Bohg, vze çistisapun od pokore, i opeta çisti, i pere svoju zaruçniçu, kako David, ù ime svi grisnika govori ù pisni 50. *lauabis me, & super niuem dealbabor*: istinaye Boxe moi, dameye, Diavao bio privario, i izgardio griom, Masi dobar, opracheme, i bichu bichli od sniga, tvoyom milostyu, moiyim skrusenyem, i Misniçchim odrisenyem.

Bohg çisti grisnika. Psal. 50. griye uze. Prov. c. 5 22. Ioan. 1.

9. Grieye, yedne bukaghie, yedne verughe tvarde, yedni konopi, koimsu svezani grisniçi, dase nemogu miçati nikudir, ù prouerbi Solomun govori, na p. 5. *iniquitates sua capiunt impium, & funibus peccatorum suorum constringitur* ò grise, tvoje nepravde, takosu ùitile nevochlnoga grisnika, i konopimā, svoi griya svezale, da nezna stoçini, i makmuise nemoxe: Ma evo dobrota Isusova, sachle ù sarçe grisnika pokoru kazati: Ivan, ù p. 1. *parate viam Domini, pœnitentiam agite*: govori Isus, vidim grisniçe, dasvte grisi sapeli, i tvardo svezali,

zali, alitye od potribe izachi, pripravi puht gospodchni; da doche pomilosti svoyoi, pokoru dakle ùçini: pogi k'momu na Misniku, komu sam dao moyu boxanstvenu oblasth, date more odrisiti od uza gria, ù Evangeliu svetoga Ivana p. 11. *solvite eum*; ò Misniçi, evo grisnik plaçe svezan grisima, odrisitega: zatose Radovase, i veoma veselilase oni veliki grisnik, uboiça, i prichlubodilaç krachl David, ù ime svi grisnika, govorechi ù svoyoi pisni 123. *laqueus contritus est, & nos liberati sumus*. Yase pokaya pomilosti Boxyoi, po istoi Misnikme odrisi; itako uze Diavaoçke razbiyese, i mi grisniçi bismo oslobogeni od gria; ò veselye, ò radosti, ò milosti Boga moga. | tkoga drisi, od gria. Ioan. 11. Ps. 123.

10. Xelis znati opet stoye grie? velimti, danie drugo, nego lupex, aiduk, i razboinik, koi sve ùdichle krade tuge, gdi more otima, popuri zasida, i razbia, i sve otugiu xive, nigdase svoim nepomaxe, vech oveye tuge, stoimade: ulize napir, ù svetu çarkvu, aliti k'zaruçniçi Isusovoi, koyest, k'yednoi dusi karstenoi: pitaga dobri Isus ù svetomu Mattiu, p. 22. govorechi, ò nepriatechilu Boxi, i ove zaruçniçe chinegove, kakosi ti ovdi ulizao, koi neimas pirne odiche, toyest karstenya, i nimilosti Boxie? *quomodò huc intrasti, non habens vestem nuptialem?* zove Isus svoye sluge, barxe donesite, yednu lipu achlinu pirnu, i obuçite grisnika: ù svetoga Luke Evangeliu, p. 15. *citò proferte illi stolam primam*: moi Misniçi (govori Isus) daitemu onu achlinu parvu od milosti obuçitega, nekase veseli, i raduye s'ostalim moim slugami, neka sveti moye ime prisveto, ù vike vikova. Amen. 11. Grieye yedan porob, yedan tasap, yedan, koi razdire, i razluçuye, robechi, draghe, meusobom, bratyu, i sinove od svoi roditechla: svi smo bratya ù Isusu, ù kchniga od naroda, p. 13. *fratres enim sumus*: ne samo meusobom smo bratya, ma bratya Isusova: i isti govori po svetomu Mattiu, ù p. 28. *nuciate fratribus meis*: kaxite bratyi moyoi, govori Isus: à po Ivanu, ù p. 20. *vade ad fratres meos*: pogi k' bratyi moyoi; dakle smo bratya meusobom, i bratya Isusova: Nesamo bratya, ma yos sinovi Boxi: odiako ù svetoga Mattia Evangelye, na p. 6 *ipsi Filii Dei vocabuntur*: Karstiani su sinovi Boxi; i pak sve ovo grie luçi, razdira, i razstavchla: ovo Isaya Protok svidokuye, na p. 49. *iniquitates* | grie aiduk, i lupex. Matt. 22. Luc. 15. grie dilli draghe. gen. 13. Matt. 28. Ioan. 20. Matth. 6. Isa. 49.

tates vestra diviserunt inter vos, & Deum vestrum: govori: grisi vasi razdilise vas od Boga vasega: evo dakle sveta pokora, koya çini opeta, prichi, i s'yedinitinas s'Bogom, oçem nasim, Isusom Bratom nasim, s'çarkvom Maikom nasom, i ùchnoi s'ostalom bratjom; daçuyemo oni glas, prislatkoga gospodina nasega, koim daye grisniku prostenye od svi svoi gria, po usta svetoga Luke, na p. 23. *Hodie mecum eris in Paradiso*: ò grisniçe, razboiniçe, vidim dasi uzeo Pokoru, dase kayes, i bolis od svoi velle zli, i opaçi gria, dame molis zaspasenye; danas popokori biches samno ù slavi, ù Rayu, dayemti prostenye od svi gria, çinimtem sveta; dosletie billo ime razboinik, Lupex, i grisnik dizma, à odsleche se zvati sveti dizma; neka svak znade, dapokora çini naiveche grisnike svete, nekase nitko ne srami çiniti pokoru, nekase nitko ne gubi ù svoi grisi kolikomu Drago tesçi, i veliçi: zagarli, i uzmi pokoru, koyaye likaria od svakoga gria naovomu svitu: Bohg govori ùkchniga od Diakova, ù p. 5. *agat pœnitentiam de peccato*: druzimse, nebrini grisniçe, ùçini ti pokoru od tvoi gria, à moye posao prostiti gries i svetate uçiniti zayedno, s'krachlom Davidom, Pavlom, Mariom Mandalinom, Mariom Egipçiakom, s'Mattiom, od kamatinika, Evangelistom, i Apostolom, sve popokori, i mnozim druzim veliçim grisniçimam, Kolsuse uçinili sveti popokori: oberi svak pokoru dakle.

pokora zmiruenas z' Bogom oçē nasim.

Luc. 23.

lex. 5.

sveta pokora grisnike posveti.

12. Grieye, yedna magla, yedne tmine, yedan mrak, yedna noch ù koyu, kad ulize nevochli putnik, nista svoim oçimam nevidi; vech à kostose pomoxe pametyu, krachl David tako govori, ù pisni 37. *lumen oculorum meorum, & ipsum, non est mecum*: govori tolikoye taman grie, da oçi, moye pameti nisu primeni, yeryie grie zaslipio: zato sveti Ivan Evangelista ù svomu vigenyu, p. 3. vidi, daye tomu likaria, i ozdravchlenye sveta pokora: *Collyrio inunge oculos tuos, & videas*: govori, griteye oslipio, uzmi likariu od pokore, pomaxi oçi duse tvoye chnome, i vidiches: Pavao galaçianom, ù p. 1. govori: dokle imadia tamnost xudimsku; progochna, çarkvu Boxiu brez naçina; *persequebar Ecclesiam Dei supra modum*: takoger Corintianom, ù p. 15. *persecutus sum Ecclesiam Dei*: govori: ò Korintiani, kad ya bia ù sinagoghi xudimskoi, progochna çarkvu Boxyu; kano i vi sada, yereste

grie tamnanoch

Psal. 37.

Apoc. 3.

gel. 1.

Cor. 15.

yerste slipi, grivasye oslipio, vida od pameti neimate, na p. 11. *ideo Ecclesiam Dei contemnitis*, zato çarkvu Boxiu pogarguyete, yerste slipi pametyu: ma pogite k'mudrom Solomunu; kazachevam likariu, ù svomu Eklesiastiku, p. 12. *& misertus est penitentibus*: govori; ozdravchla slipe ù pameti pokorom; dakleye od potribe pokora, slipu ù griu: i stoti govori duh sveti, po svetomu Luçi, ù stvari Apostolski, na p. 3. *pœnitemini ergo, & conuertimini, vt deleantur peccata vestra*: och progledati, od te slipoche: pokaise, i pokoru ùçini, datise smakne tamnost od gria, bogochlubna duso. — Cor. 11. — Eccl. 12. — act. 3.

13. Grieye, svarhu svega, yedan otrov, brate, koi dusi zdravoi, udichle daye smart viçchnu, zatomuye ime smartni gri; kakoche dakle umarli, slaviti, vhaliti, i svetiti Boga? kada duh sveti, pousta krachla Davida, ù pisni 113. *non mortui laudabunt te Domine*; govori: znamo gospodine Boxe, da martvi nevhale, ne slave, i nesvete tvoga imena prisvetoga, yersu otrovani, otrovom od gria: tako duh sveti govori dusi, koyaye ù griu, da stoi ù xuçi prigorkoi, i pod duhgom, od nepravde, da stoi, i pribiva; zato nemore Boga slaviti, vidimo, ù stvari Apostoliski, p. 8. *in felle amaritudinis, & obligatione iniquitatis, video te esse*: velli, ti oches, da vhalis Boga, i da stois ù gorçina od nepravde? neche gospodin Bohg toga, dasi zayedno xiv, i martav, ti sçinis dasi xiv, ayati govorim, dasi martav, yersi pun gorkoga yida: Ivan poduhu svetomu ù vigeniu besidi, p. 3. *Nomen habes, quod viuas, & mortuus es*: nereçi grisniçe daxives, yersi otrovan, i umro brez milosti Boxie, pogi na likariu od pokore, i takoches opet òxiviti popokori, i milosti Boxioi; zato komu doche plod od pokore, niemu drugo, nego rahna, duovna, nego likaria, i ozdravchlenye viçchne; riçisu svetoga duha ù proròçanstvu Ezechiela proroka, na p. 47. *& erunt fructus eius in cibum, & folia eius ad medicinam*: govori; ovoga stabla, koyese zove pokora; plodye rahna grisniku, à listye likaria: daklebi veoma bio brez pameti, oni grisnik, koi bivsi otrovan griom, nebi tio ichi pod ovu vochyu od pokore, i ubrao chne prislatko voche zarahnu, i uztargao chne listye zalikariu, od otrova zmie paklene: slatkoye voche, miloye listie, ù pitai Petra, koi *fleuit amare*, sveti Mattiu, ù p. 26. da spomenuvse od gria, gorko zaplaka, — grie otrov dusi. — Ps. 123. — martav nevhali Bohgu. — act. 8. — apoc. 3. — ozdrav od gria. — Ezec. 47. — Matt. 26.

tako-

Luc. 22. takogar Luka govori: *egressus foras flevit amare*, bixi odonle; gdisi sagrisio, neodi unapridak, bixi vanka, yer ondiq mucnose pokorit; izagi iz dvora nepravdnoga, nasamuse pokora cini; mucnoyuye ùzlu mistu, pridzlom druxbom; i gdie grie dillovan, ucinit; zato Petar pobixe vanka; Mandalina, ù pustichnu; Mattie k'Isusu; ta koim dobro, i proge posao; à Iuda k'Diavlu, taga, i navrati dase obisi, i upakao poge: svenas izbavio od Iudine pokore, à Petrovu, Mandalininu, i Mattievu nasçionas zagarliti, plod brati, i listom ozdraviti. Amen. 14. Ovdi sadase oche yedna pamet cista, yedna dusa Bogochlubna za od govoriti; sagrisi Petar, pokorise, i prostenye primi, i bi svet; sagrisi Iuda Iskariotin, pokoru ù çini zaludu, vrati dinar xudiom, reçe, *peccavi tradens sanguinem innocentem, & iustum*; Mattie, ù p. 27. govori, nesoichni Iuda zagrisiosam, pridavsi karv pravednu, izpovidi Isusa, daye Pravedan, i paka nebimu prostenya, mà osugenye, i otige ù pakao, ù stvari Apostolski, ù p. 1. *& abijt in locum suum*: stoye ovo moi prislatiki Isuse; nebiseli, i Iuda tvoi Aposto? ù istinu, yos prokuratur; *nam loculos habebat*, kesu nosase, sasvom lemazinom: da zastoga pusti k'Diavlu pochi? Tri naçina naodimo od pokora, Parvie naçin: prokleti, ù paklu, çine pokoru zagrie svoye, ne zachlubav Boxiu, vech tako oche pravda Boxia: ova pokora zovese *satispassio*, od Bogoslovya, zasto chnonise neçini zadovochlno Bogu, nego zadovochlno Muku tarpiti, i ponositi; zasto nisu k'tili povochli naovomu svitu uçiniti pokore, çineyu protiva vochli naonomu; à ùvikeyu çine, zasto, zatoliko vrimena stosu xivili naovomu svitu, prem, tko veche, tko machne, nisuse schilubavyu ot ili k'Bogu obratiti, nebi ni ùvike, daye nachniovu: govori duh sveti ù Eklexiastiku, p. 3. *& peccator adijciet ad peccata; peccata*: zatose muçi ùvike. Drughi naçin od pokoreye, kadano pokornik nexeli pokore, nityu iste, ma kadamu doge pokora, dragovochlnoyu zagarli, à dotle, niemu napameti bila, kano ù çini Lupex dizma, damu dade Isus Rai, yerga on pitase ù svetoga Luci Evangeliu, p. 23. *Memento mei, dum veneris in Regnum tuum Domine*, govori Lupex dizma, gospodine, ya sada vidim, dasi ti istiniti Bohg, i çovik, zatote molim za Rai, *nos digna factis recipimus*, mismo dostoini oye smarti,

yersmo

Margin notes: pokora od trivarste. — Matt, 27. — act. 1. — Ibid. — Eccl. 3. — Luc. 23. — Ibid.

yersmo grishnici veliçi, à tisi brez gria, zatose spomeni od mene, kadpriges ù kachlestvo tvoye: ùdichlemu dade prostenye Isus dobri od svi gria: *Hodie mecum eris in Paradiso*: ibid.
prem, danisi ti dizma dosle iskao pokore, sadyu naprav pitas, àyatyu darivam, i danasches biti ù Rayu: à chnegov drug Gestasio nepita, ta i otige ùpakao. Trechi naçinye, kadnose pozna ù griu, pakase boli, i plaçe od gria, i pitase pokora zaehlubav Boxiu; kano ù çini Petar, i mnozi ostali, da od veliçi grisnika, bise, veliçi sveti: odimo ù Bogoslovye Ivana duns scota, ù 4. od suda raztresenye 14. iziskovanye, 1. slovo, y. *ad delendum peccatum, requiritur ordinatus actus pænitendi, ex circumstantia finis, scilicet ex dilectione Dei, talem actum, non habuit Iudas, ideo non fuit eius pænitentia sufficiens ad delendum peccatum*: govori, pokora dobra, imabiti zaradi chlubavi Boxie, à take pokore neuçini Iuda, zato poge ù pakao, ni Gestasio, ninitko, tko ù pakao ige: à Dizma ùçini, i Petar, zato ù Rai pogiose, ib se sveti s'koim imixelmo pokoru imisto imati: Isusnas schnima primio. Amē. Scot. 4. d. 14. 9. 1. lil. y.

15. Sveti krachl David, videchise ù grisi svoi, veoma mochlase gospodina Boga damu prosvitli, i otvori oçi od pameti; govorechi ù svoyoi pisni 12. *Domine illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte*: gospodine slipesu oçi moye pameti; molimte çinime progledati, prosvitlimi vijd, dame nezateçe smart: govorim, da ovu molitvu, Davidovu, svaki grisnik nepristaye govoriti sve ùdichle; à stono, niki (privaxeni od Diavla) govore: uzmimo dobro vrime; imachemo kada pokoru çiniti, dostaye ù korizmu, nauskarse izpovidıti, tachu çarkovnu zapovid, i izvarsiti, veche nisam duxan; nisam Misnik, dasamse duxan nachi brez gria vazda; kad oche svetu misu rechi (à ovobi Bohg dao) imakobi grie ùçinio brez pokore: à yati govorim stosam ozgara Rekao ù istomu poglavyu broyu 6. vidi ondi: a sadati velim dusi luhd, manit, i vas brez pameti; zasto take pokornike zove Isus, nekorisne slughe, dakle nie, ni pokora taka korisna; odimo ù svetoga Luke Evangelye, na p. 17. *Cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite servi inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus*; çinechi samo stomiye zapovigeno, à ne drugo, moremise rechi, dasam sluga nekori, ni: odimo ù Evangelye svetoga Mattia, ù p. 25. ù griuse prosi, yedabise ozdravio. Psal. 12. luhdi govore. Luc. 17.

inuti-

Matt. 25. *inutilem servum eijcite in tenebras exteriores*: zapovida Isus dase izarne sluga nè Korisni, ùtmine izvachnske, tmine izvaschnske, drugo nisu, nego tmine Paklene, i zovuse izvachnske, zastosu izvan milosti Boxie, onde nie milosti, nego sama pravda: Koi grisnik, nie tio ovdise pomagati milostyu Boxiom, nechega ni ondi pomochi, vech stomu bude po pravdi, kako govori gospodin Bohg ù Deuteronomiyu, p. 25. *Pro mensura peccati, erit, & plagarum modus*: ponaçinu, i miri od gria: bitiche naçin, i mira tuga, i xalosti ù paklu, zatoti brate dayem naznanye, daye laschne ovdi çiniti pokoru, gdinonas pomaxe milosardye Boxie, nego gdinoye pravda sama; sada naodim ovo od pokore zadosti, kadbudemo bajka odchne nasvomu mistu tratati, Radichu dabude lipse; zaovimchu poçeti od priçeschenya, zasto ùchnemuse slavi, i vhali ime Boxie: pakachemo od svi Sakramenat napose govoriti, à konam gospodin Bohg bude napomoch, koga zazivam dahn, i noch dame pomoxe, ova dobra dilla dospiti, napostenye Boxie, i svetichnegovi, à zaspasenye duse moye, i ostale bratye Karstiana.

tmine izvachnske stosu

Deut. 24.

POGLAVYE YEDANAYESTO.

Svetise Ime tvoye. *Sanctificetur nomen tuum.*

Matth. Hoc est Corpus meum. Luc. 22. 19. 1. Cor. 12. 20.

1. DObro da pokora daye milost: ma priçeschenye ùmnoxa; pokora smiruye grisnika sbogom, ma priçeschenye potvargiuye, i ùtemechluye, smirene od pokore; zato Isukarst reçe po Ivanu, na. p. 6. *qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo*: evo dakle potvargenye, i utemechlenye zbogom, ù milosti po priçeschenyu svetom, dase bribiva ùbogu, à Bohg, ù onomu tkose na prav priçesti, vidimo sada, tkoye taki, daseneche naprav priçestiti? 2. stoye priçeschenye? nie drugo, nego dobra milost: illiti s'Ivanom scotom,

priceschẽye temechlinas.

Ioan. 6.

tom, ù 4. suhda raztresenyu, 8. iziskovanyu, 1. *S. A. Eucharistia est Sacramentum Corporis Christi, & Sanguinis, veraciter contenti sub speciebus panis, & vini, post consecrationem factam à Sacerdote; sub verbis certis, cum debita intentione prolatis, ex institutione diuina, veraciter significans Corpus Christi, & Sanguinem, sub eis realiter contineri*: govori: priçe∫chenye (niedrugo, nego) posvetili∫che tilla Isusova, i karvi, istinitim naçinom zdarxana podvarstami kruah, i vina, posli posvechenya, ùçichnena od Mi∫nika, pod riçimam istinitim, s'duxnom odlukom izreçenim, od naredbe Boxie, istinito zlamenuiuchi tillo Isusovo, i karv, da podchnima, istinitose zdarxi: tolliko podvarstami kruah, koliko vina; nie drugo nego, tillo i karv istinom ondi, poslia riçi Misniçki: à kada budemo od ovoga posvetili∫cha tratati, i govorenye na pose imati, svechemo razumnie (spomochiu Boxiom) dati; samo ovde tiçemo, biv∫i, i ovo, Dio, od molitve, ∫vetise ime tvoye, zatochemo viditi ùbroyu slidechemu, kakosmoga darxani, po ovi puht, i naçin svetiti, i blagosivchlatiga cesto. 3. Naipria imamo viditi, kakav vachla daye çovik, koi oche, i xeli biti ùbogu, à Bohg ùchnemu: ima biti postan tillesno, i duovno; tillesno ponaredbi svete çarkve, da poslia ponochi ni e ni∫ta iyo, aliti pio, yos ù veçere àkoye pian bio, neima slaviti mise, zaradi smetchne od pameti, bochlese uztegnuti, nego muçenu povinu veliku pro∫astomu prichi brez devotiona, i glavobonu slaviti, yer nebi bilo slavchlenye, nego smuchenye. Drugo, daye postan duovno; toyest daye, brez gria, barem smartnoga: i ovoye pohst naravni, koi oche gospodin Bohg od oni, koise priçe∫chuyu, za∫to neposnu çarkovnim postom, sovim od naravi morese dati Sakramenat, kano boniku, od kogase sçini, dache barzo ùmriti, ta muse, i daye ovo bra∫no duovno zaput, kadye postan duovno, toyest, brez gria, naistomu ∫cot mistu iziskovanyu, 3. govori: daye pohst naravni, da oni dahn ni∫to nie prislo ù ∫tomak, aliti xliçiçu, *quod ad perceptionem spiritualem, & Sacramentalem oportet suscipientem esse ieiunum, ieiunio naturæ, non Ecclesiæ, & hoc ex institutione Diuina, data Apostolis, vel per ipsos promulgata*: zato çarkva daye priçe∫chenye, koi piu vodu, aliti likariu, poruçku, aliti blagovanyu: ù ∫vi stvari govori ∫cotk moguse

Scot 4. d. 8. q. 1. l. a.

∫toe priçe∫chenye.

kakose imade priçestiti.

Scot. 4. d. 8. q. 4.

neposni priçestiti yedno ùbarzoi nemochi, â drugo, kadbi uzeo vodu napriçe∫chenyu misnik, sçinechi daye karv, à kada uze, nage daye voda, tada ima ùzeti vino, i vodu iznova, i posvetiti, pak ne postan zavodomse priçestiti, karvyu iztinitom, razlogye, yerye machna zapovid pohst ù misniku, negoye ùçiniti Sakramenat, kakogaye Isus navelio: ∫coth ozgora, ù 4. r. 8. 12. 3. s. d. e. *ieiunium naturæ est*

Scot. ibid. *carentia cibi ∫uscepti in∫tomaco*: ovose oche zaçisto priçe∫chenye, damu nesmeta ò Bogu misliti; i vachla viditi koliko-ye priçe∫chenia: naodim ∫cotom, dasu çetiri, ù 4. r. 8. 12. 3. s. a. b. 4. Naçetiri naçina naodim, dase chludi priçeschuyu: govori naistomu mistu ∫coth: *Primo modo, nec Sacra-*

priçe∫chenya cetiri. *mentaliter, nec ∫piritualiter: II. modo Sacramentaliter, non ∫piritualiter: III. Sacramentaliter, & ∫piritualiter: IV. ∫piritualiter tantum, non Sacramentaliter.* I. Nai parvi naçin, tko ùzima tillo Isusovo ù Sakramentu; zloga uzima, i sagri∫uye smartno, yere nesçini daye, ondi Isus, ni razlikosti neçini od ostali yizbina stillom Isusovim, ovaçisu nevirniçi, i koi nemogu dostignuti pametiu ∫toye ono, ∫to primayu zato osugenye

1. Cor. 11. uzimau: govori sveti Pavao, ù 1. *Cor.* 11. *iudicium ∫ibi &c.* II. Takoger, ko prima po drugi naçin, sagri∫uye, yere çini padillo, koye neima çiniti, biv∫i ù griu smartnom: isti Pa-

ibid. vao: *non diudicans*: tko nepromi∫chla ∫toye, i kako. III. Dobro çine, uzimachi sveçano, i duovno: ovisu, koise naprav izpovidau, pak zdevoçionom priçe∫chuyu, ovo sçinim, da svak obire, i ovako boga vhali, i slavi, zayedno

Ioan. 6. 58. zdobrim: Ivan, ù p. 6. 58. *viuet in æternum*: oviche ù vike xiviti oboyi priçe∫cheniçi. IV. Duovno samo, kano çine, koisu brez gria, pak smisnikom po promi∫chlanyu prikazuyu isti Sakramenat, i ∫chnime, ù mislise zdruxuyu: take gospodin Bohg darxi za priçe∫chene; zato sveti otaç na∫ Bonaventura sumchlechi, danie dostoyan priçe∫chenya, neti yednom mise rechi, vech slu∫ayu, gospodin Bohg posla Angela, koi vze dio prisvetoga Sakramenta iz ruke Misnika, koi misu govora∫e, i priçesti svetoga Bonaventuru (zato çovik, koyi razumi, da neima sumchle çiniti; chnega, priçesti vidinim naçinom, à ostale dobre nevidinim) yerrim daye milost, koyase nemore viditi okom umarlim, ma duovnimse dobro, i pametyu vidi, i razmi∫chla: ovoye

bla-

blagovanie srichno, çestito, i radosno, ovi Bogu dobrô govore: svetise ime tvoye, i svega brez pristaka vhale, i slave, i nami ovako Bohg dopustio posvomu neizmirnomu milosardyu napovomu svitu, zatim ù Rayu svoim svetim pivati: sveth otaç, sveth sin, sveth duh sveti. Amen.

5. Priçudnovatose gospodin Bohg ùkaza, ù svomu stvorenyu, da razmischlauchi stvorenya Boxia, sveti krachl David: zazva navhalu sve, mladiche, i divice, starçe, i mlage, parvo bixe zvao sva stvorenya, zatim sve chlude napose, zastoye uzviseno ime chnegovo samo, ù pisni 148. *Iuuenes, & virgines, senes cum iunioribus laudent, nomen Domini, quia exaltatum est nomen eius solius*: Ma Davide, kakoye uzviseno ime chnegovo samo, dainam bochle razumiti, daga i mi vhalimo: na istomo mistu od govara nami David: govorech: pogledaite nanebo, i nazemchlu, i koyasu nachnima, onavamche kazati, ya nemogu svega s'kazati, neka kaxu nebesa, i zemchla stoye ùchnima stvorio: *Confessio eius super Cælum, & terram*: govori David oni izpovidau, à ti misli, yeli dostoyan vhale sam, yerye sve sam stvoriu, i naresio, à ne drugi. 6. Pak isti krachl David s'krovitnik Boga xivoga, kada, iznesen poduhu svetomu, vidi prisveti Sakramenat, ondase vechma poçe çuditi, onda neznadise, stoche rechi, yere à koye Bohg stvorio nebesa, i ùresioyi sv kom lipotom; kano Raiom, gdi pribiva isti Bohg yedini, ù Tri kipa; otaç parvi kip, sin drughi, duh sveti trechi: svatri nestvorena, ma stvoritechli od svakoga stvorenya, i kakoye yedan Bohg, tako svatri, inisu tri Boga, nego yedan, ma tri kipa troistva, u yednomu Boxanstvu, i zoves troistvo nerazdichleno, yerse nemore razdiliti, zatoye yedno Boxanstvo; yednako moguchi, yednako mudri, yednako dobri, bistvenim naçinonom, tako govore Bogoslovçi svi, à vidi, ù skupu svetoga Athanasia, sve napose rastresa: *& tamen non tres omnipotentes, sed vnus omnipotens; non tres dij, sed vnus Deus; non tres Domini, sed vnus Dominus*: vidimo devet kora Angela, vidimo svete, koi sve ùdichle pivau *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabbaoth, plena est omnis terra gloria eius*: govori, Ixaia prorok, ù p. 6. sveht, sveht, sveht gospodin Bohg voistvi, punaye sva zemchla slave chnegove: ovose piva ù Rayu, i drughe lipote, razgovori, vese-

stvorenya Boga kaxu.

Ps. 148.

ibid.

promischlenya dobra od nebeski.

Symb. Athan.

Isai. 6.

veselia, i duovne pisne, ù koiye pisano, svetise ime tvoye: zato nemoguchi iz broiti svi stvorenya, nebeschi, i gemo *od zema. chlski.* nazamachlska; vidi çovika, na Boxiu sliku stvorena; razumom, i vochlom, i ostalim darimam naresena, svechnemu podloxno, à on samo Bogu, vidi lipote od ovoga svita, sve zaradi çovika stvorene: ma nista tò nie, prisvetomu Sakramentu; zato sveti krachl David, kada tò vidi, raz-
Ps. 110. misli, i çudechise zavapi, ù pisni svoyoi, 110. *memoriam fecit, mirabilium suorum misericors, & miserator Dominus: escam dedit timentibus se*: govori isti: daye Bohg stvorio nebesa, i nebeske lipote, zemchlu, i chne ù resenya, nie çudo, yereye sve moguch, yosbi mogao tisuchu ovaki svitova stvoriti daye potriba: maye çudo, danam daye svoye tillo, i karv, Boxanstvo, daye istiniti Bohg, i çovik, pak pod varstami kruah, i vina namise daye blagovati, i piti; ovoye çudo od svi stvari Boxiyi naiveche, ovoye Milosardye, i milost brez
ibid. kraya: ma komu: *timentibus se*, onim koise Boga boye; nu vidi ù ovomu poglavyu, ù broyu, 4. od koisi ti brate, onizi, koise priçeschuyu: terse ùçini od trechi, i çetvarti; à dvoye parve ostavi. 7. Koyu, daklenami korist daye ovo sve-
Ioan. 6. to priceschenye, vidimo ovdi; Ivan, ù p. 6. *in me manet, & ego in eo*; govori: znateli Bratio stonam çini sveti Sakrame-
korist od Isusa nami. nat, pribiva ùnami, à mi ù chnemu; Isus dobrostivi, chnegovesu riçi, koye nemogu valiti, aliti pomachnkati; kada doche nasvith ù ze nase potribe, nemochi, i slabosti, izvan
Isa. 53. gria sve ostalo, danas ozdravi: Ixaia, ù p. 53. *liuore eius sanati sumus*: Modriçam chnegovim ozdrauismo: po istomu ù
Tren. 1. Treni, p. 1. *infirmata est virtus mea*: govori; zaradi çovika, moya kripost oslabi, toyest, kano, i ostali chludi, bi bona, i
Matt. 26. nemochna puth Isusova, ù Mattiu, p. 26. *caro autem infirma*,
Marc. 14 kakono; i po Marku, p. 14. isto govori, duye pripravan, à puhut slabaye, za podniti nemoch, i bolesth od muka zanas, ùkchniga sudaça, na p. 16. *infirmus ero, vt cæteri homines*
Iud. p. 16 *dabij*, nemochimam podloxan, kano, i ostali chludi, zaukazati daye istiniti çovik, svaka izvan gria çini, chnega nie ùçinio, zato sveti Ambrox, govori, ù 4. kchniga, p. 4. od posvetilista, *qui manducauerit hoc corpus, fiet ei remissio pecca-*
4. Amb. c. 4. *torum, & non morietur in æternum*; govori: tko bude uzimati s'razlogom ovo tillo Isusovo, bichemu odrisenye gria, i ne-

ñeche ù vike umriti: sebe ùçini nemochna, zaozdraviti nas, sebi zada smart vrimenitu, zadati nami xivot vicchni; sebe ùçini çovikom, zaùçiniti nas bozimam, sege snebesa nazemchlu, i ponizise, za uzvisiti nas nanebesa: nicli ovo velika chlubav, nieli, ovo velika korist? dasmo Bozi, reçe po svetomu Mattiu, ù p. 16. *vos autem, quem me eße dicitis*; ò vi pravovirni, viste bozi, yere Bohg ù vami pribiva, à vi ù bogu, ʃto govorite, tkosam ya, nekame chludi od ovoga svita nemogu poznati, ʃtovi govorite od mene: svi pogledaʃe na stariʃinu, na glavu, na papu svetoga Petra komuse samo pristoi od govarati naçlanke od vire, i tomacitiyi: reçe Petar; tisi Isukarst istiniti Bogh, i istiniti çovik, sin Bohga xivoga: Isus, à tisi kami poduminteni od moye çarkve voyuyuche Zdiavlom, sputyu, i s'ovim imbenim svitom, niticheyu, mochi primoch nikada vrata paklena oderretika, ʃismatika, toyest, odmetnika, nidruzi nevirnika: zato mnozisu od padali od vire Isusove: ne samo chludi, ma Misniçi, Biskupi, Arçibiskupi, Patriarke, i mnozi nauçeni; ali namisnik Isusov Papa nikada, nitie ono pristochle opogachneno vratimam Paklenim: nitiche unapridak, y erye Isus tako obechao: à vrata Paklenasu, usta zlah koya protiva Bogu, i svetoi çarkvi govore. 8. Znam, da xelis duʃo boxia znati, kako Bohg pribiva ù nami, à mi ù bogu; takoger, zaʃto zovemo prisveti Sakramenat tilom, i karvyu Isusovom, à govorimo, da ondi nie kruaha, nivina vnapridak, sveti Ambrox govori, i sva çarkva darxi temechlito, ù 4. *ãte verba cõsecrationis erat panis, poʃt autẽ verba Chriʃti Corpus, & Sanguis.* Parvo Riçi Misniçiki od posvechenya, biʃe kruh, i vino, à riçima Isusovim pritvoriyi ù tillo Isusovo; velikye dakle çovik Misnik; namisnik Isusov, tagoga darxi, kadaga Isus darxi brate: zovemo dakle tillo Isusovo, po priliçi kruhom, ma dayemo Razlikost, yere govorimo, ʃto Isus reçe: *ego ʃum panis viuus*: zovemoga kruh xiui, zaʃto daye, napriliku kruha, òkomu xivemo, mi ùmarli, xivotnam daye kruh, ma vmarli xivot: à ovi kruh xivi, daye xivot vicchni; oni Rahni tillo ùmarlo, ovi duʃu neumarlu, onise obracha, ù onoga, koga blaguye: à ovi, obracha onoga ùsebe tkoga dostoino blaguye; nieliti ovo dakle zadosta? Moye riçi nisu, vech Bistre pameti Ivana Dunʃ Mudroga ʃcota ù 4. odsudah, raz-

Matt. 16.

Papa vazda teme-chlit.

vira darxi.

S. Ambr. 4. de Sacra.

Ioan. 6.

boru

Scot 4. d. 8. q. 3. s. e. boru 8. iz iskovany 3. s. e. *hac est differentia, quia cibus corporalis conuertitur in substantiam commedentis; cibus vero spiritualis, conuertit comedentem in se*: Takoger sveti Augustin: go-
S. Aug. vori od strane Isusove; *Crede, & manducabis me, non me conuertens in te, sed tu conuerteris in me*; kakosam rekao ù ovomu
Mi ù Boga, à Bohg ù nas. Poglavyu od broya 4. ù çetvartom gledai: govori: Isus: *crede, virui*, , i blagovache, mene: ò viro, ò temechlu od svega spasenya; nechef mene obratiti ùsebe, kano ostale yisbine: negochefse ti obratiti umene, i biche/ Bohg, brez smarti, xiviti ùvike: Zaradi slabi pameti, ovovam dayem, kakochemose obratiti ù Boga, i biti Bozi, vidimo ù slidechemu, broyu, i napamet varzimo dobro.

9. Mnozibise smutili, moim ùkazanyem ùprofastomu
Sam Bohg nebefski. broyu; gdi govorim, dachemo biti Bozi, koi naprav blaguyemo tillo Isusovo, ovo nie potribe kazati yednomu Bogo slovçu, yerye nauçio naskuli Isusovoi; mayednoi pameti ubogoi od nauka vachla, i tribaye dati Razumiti, dase nebi izgubila, i ù grie otifla: zato: Bohgye yedan, svemoguchi, koiye svaka stvorio od nifta, ovonam daye vira, parvi çlanak od virovanya: Takoger svaka znade; Tagoger svako dobro oche, à niednoga zla nemore viditi, ovim Bogom niftose nemore zvati, nego ttikipa prisvetoga Troistva, otaç, i sin, i duh sveti; od ovoga Boga govori duh sve-
gen. 1. ti ùkniga od naroda, ù p. 1. *in principio, fecit Deus Celum, & terram*: stvori Bohg nebo, i zemchlu, i svaka nanebu, i na-
ibid. 17. zemchli. ùistomu opet, p 17 *ego sum Deus omnipotes*; y asam Bohg svemoguchi: ù izodu p. 3. *Deus Patrum nostrorum missit*
exod. 3. *me*: Bohg otaça nafi poslaomeye: govri Moisie, ù levituku, p. 18. *Ego sum Dominns Deus vester*: yasam gospodin Bohg
Ier. 18. vaf: ù Broyevi, p. 23. *non est Deus quasi homo, vt mentietur*; Bohg
Mum. 23 nie, kano çovik da laxe. Deuteronomio, ù p. 6, *Deus noster, Deus vnus est*: Bohg naf, Bohg yedany e: Prorok Neemia,
Neem. 2. ù p. 2. *Deus Deus Cœli ipse nos iuuat*: Bohg Nebeschi ovi nas
Iud. 5. pomaxe, ù Iudith p. 5. *Deus eorum pugnabit pro eis, Deus eorum defendet eos*; Bohg chniov braniche chni; Bohg chniov po-
Psal. 5. moche chni. David, ù pisni 5. *quoniam non volens Deus iniquitatem tu es*; zaftosi ti Bohg, koi nechef nepradu: ù sed-
Psal. 7. moi pisni. *Deus iustus Iudex, fortis, & longanimis*: tisi Bohg
Psal. 49. pravedan sudaç, yachi, i dugo tarpan. *Deus Deorum Domi-*

nus

nus locutus est: Evo dakle Bohg Bogova, govorio yest: dakle- sam dobro rekao, da chludi moguse Bozi zvati: yer ovo- ime, Bohg, imeye opcheno; zovese Bohg, od Bogastvi: zato Bogat, moremuse rechi, daye Bogh: ma nemorese rechi Bohg svemoguchi, yere nie, ni Bohg sve znayuchi, ni yos Bohg Bogova, aliti stvoritechl neba, i zemchle; ovo nemorese reçhi, izvan yedinoga Boga nanebesi, drugomuse nemore dati ovim naçinom daye Bohg; prem da sveto pismo na mnogo mista; zove Idole, i Diavle Bozima, ma poruguyuchise onim, koiyi darxe za Boga, à nisu Bozi vech vrazi, koi ugrabchlau poștenye Boxie. *ime Bohg.*

10. Zli Bozise mogu reçhi, i pismo sveto govoriyim; odimo ù sudaça, p. 6. *si Deus est vindicet se:* prostarvși Idola natle, ruganiuse prorok, nukakoye vaș Bohg po- morio, à koye, nekse osveti od te nepravde, ma nemo- re yereye, Idoh, yerye Diavao; odimo ùkrachle, ù p. 17. *vnaquæque gens fabricata est Deum suum:* govori Moisio: tolikoye ovi narod pobudalio, i brez pametise ùçinio, da- ye svaki sebi ogradio Boga komuse klachna: odimo ùpitati svetoga Krachla Davida, ù pisni 95. od govara li- po, *omnes Dij gentium Dæmonia:* svi Bozi, koye chludi ștuyu za Boghe Diavlisu, izvan Boga yedinoga. Odimo, ù p. 15. *Idola nationum Deos estimauerunt;* tolikosu poludili nevochlni chludi, da Idole darxe za Boghe: zato Prorok Hieremia ù p. 2. *certe ipsi non sunt Dij:* zachlichnese Prorok, da Idoli ni- su Bozi, à ludi, i brez pametni, klachnauimse; ò Rugo, ò pogardo, ò nezpoznanye dobra svoga. Zato sveti Pa- vao ùçechnas, da ostavimo ove Boghe, zavapi K'phillipia- nom, na p. 3. *quorum Deus venter est:* Yao onim chludem koisu proxdarlçi, koi veche mastoye proxdriti, i tarbușini sluxiti, nego Bogu, gdisu ùçinili Tarbu, ter sve ùdichle Misle kakochemu ùgoditi srahnom, pityem, yizbinom, i ostalim naslagenyim. ù 1. paralipomenona, p. 16. *omnes Dij populorum Idola:* govori duh sveti pousta Mudroga Solo- lomuna, da svi Bozi, pukova, Idolisu: oche reçhi: Tkose çemu klachna, ono darxi damuye Bohg, à nie nego Idoh: Idoye, yedna prilika: govori Ciceron, yedna prikaza, à nie istinita stvar, nego prikazanye: zato tkose çemu klach- na, izvan Boga, çini Idolatriu; dayemu ono, ștomuse ne-

Iud. 6. *zli Bozi.* *4. Reg. 17.* *Psal 95.* *Psal. 15.* *Hier. 1.* *Phil. 3.* *1. Par. 16.* *ștoe Idoch.* *Idolatre, prokleti svi.*

nepristoi, à ludimu prikazuye, nauçen, yedan i drughi naskuli Diavaoçkoi, yere on bi; naslaç od svagoga zla, i gria; à dati yednomu, stoga nestoi, çinise Idolatria; koimu daye, darxi misto od Idolatra; à koi prima, ono postenye, koyemuse nepristoi: darxi misto Diavaoçko, yere, kano Diavao çini,, ùzimavchi, stomuse ne pristoi, à nekontentase osvoimu, vech oche tuge. Zatosu svi proklèti od gospodina Boga, namnogo mista; ù svetomu pismu: ù kchniga od Mudrosti, ù. 14. *Idolum maledictum est, & ipsum* proklетye I doh, i oni, tkomu nosi postenye: zato, po Zakariyi raprokoru, ù. 14. obechaye gospodin Bohg istiniti; dache rasuti proklete Idole, i chniove slavitechle, samo dami imamo ustarpchlenye, à oni nekase Muçe svoyom slavom izpraznom, i taschom: *disperdam nomina Idolorum* : ako xelis kadacheyi Bogh Rasuti, i barzo imaimo ustarpchlenye: Nichniovi, Bozi nisu dobri, nitinã Bogh dao chniova dobra, yerga neimayu: imamo viditi trechi naçin od Bogova, ù slidechemu broyu. 11. Dakle Bozisu oni ù koi Bohg pribiva, à oni, ù Bogu, po Boxioi milosti: zovei Bozimam Bohg istiniti: ne Bozimam svemoguchim, ni sve znayuchim, ma dobro sve otiuchim, yere sve oche dobro naři pria Bogu postenye, paka izkarchnemu spasenye, à nikomu zlo neche; nisuli dakle dostoni podobroti zvatise Bozi? duh svetiyi zove namnogo mista: odimo ù pisnu krachla Davida 81. gdiyi zove Bozimam, i sinovmimam privikchnega, privelikoga, i privisokoga Boga: *Ego dixi Dij estis, & filij exclusi*: ya reko da vi, koise Boga, Boite, ù koi Bohg pribiva pomilosti, terste zbogom zayedno, da drugo niste nego Bozi, i sinovi Boxi. Odimo ù Izoda, p. 7. kadano gospodin Bohg posla Moisia Proroka, k'Pharaunu krachlu, reçemu pogi Moisye: postaviosam tebe Bogom krachla Farauna: evo komu Bogh daye svoye Milosti zovega Bogom, po onoi Kriposti, koyu imade, daye Bohg: *constitui te Deum Pharaonis*. Zove Bohg svoye Misnike Bozimami; imade Razlog yereyi slusa, i snebesa priodli kchimam, nachniove riçi, zatoye zabranio dase od Misnika zlo negovori, ni chni zivot ne protresa, yeriye zasvoi sud obrao, zato ù Izodu, na poglavu 22. zabrani od Misnika zlo govoriti. *Dijs non detrahes*. ù moye

Sap. 14.

Zac. 13.

dobri Karstia-nisu Bo-zi.

Psal. 81.

exid. 7.

exad. 22.

yė zakonoſe, i umoye Misnike, netiçi çoviçe, ovo gospodin Bohg veli: odimo yosche. Po Proroku Davidu ſtogovori, gospodin Bohg, ù pisni 104. *Nolite tangere Christos meos*; neticite ù moye pomazaniche, moye Miſnike, Bogove od zemchle, koi sude nazemchli, koi odriſuyu sve grie dobrotom Boxiom, ovise mogu zvati Bozi, yere ùchnimami Bohg pribiva à oni ù Bogu, yersu Bozi po velikoga gospodina Boga stvoritechla neba, i zemchle milosti: koyuim daye damoguse zvati Bozi, ù Mattiu, p. 16., ù Marku, p. 8. kadano otiaſe znati prislatki gosbodin Isus, ſto od chnega chludi govore, ù pitai *quem dicunt homines eſſe filium hominis*: od govarau: niki daye Illia, à niki Hieremia, à niki daye niki od proroka: à Isus: neka chludi od ovoga svita budale, i nemogu pogoditi: Ma vi reçe Isus: *vos quì eſtis Dij*, *Apoſtoli Dij apellantur*: sveti Herolim; vi Bozi, ſtogovorite: onda Petar, kano parvi vikar, od govori: *tù es Chriſtus Filius Dei viui*: tisi ſtiniti Bohg, i çovik: à viste Bozi, reçe Isus, i tebi dayem moyu oblast, yer naprav govoriſ; svetise ime tvoye: ovisu Boxi, ùovi pribiva, à oni uchnemu, i nami dopustio vazda biti za yedno. Amen.

Pſ. 104.

Matt. 16. Mar. 8.

Misniçi-su Bozi. Hier. 3. 16.

PO-

POGLAVYE DVANAYESTO.

Svetise Ime tvoye. *Sanctificetur nomen tuum.*

Matth. 6. 16. cum autem ieiunatis, nolite fieri ſicut Hypocritæ treſtes.

Imamo viditi, ſtoye pohst, tkoga uçini, gdi bi ùçichnen, koyenam dobro çini, zlo od proxdarstva, i pohst liçumiraç kakavye; ù ovomu poglavyuse trata od ovi stvari, yere ovimse sveti ime Boxie, pakye zapovid raçarkovna zayedno pohst, i svekovine razumiuse, zatochemo ovdi zasvetkovinami, viditi od pohsta malo, yere drugi puht Mislimo odchnega govoriti, zato nie ovdi od svi chnegovi stvari govorenya, vech nikoliko.

1. POhostye: govori, Ambrox kalepin: *abſtinentia à cibo*, uztegnutye od yizbina: Tullio govori, daye pohst, uztegnutye poxude, i razborstvo ù svemu; dobro ovi nauçitechl govori: zaſto, samo uztegnutye od yisbina, dobro daye pohst, maye potribase uztegnuti od zli dilla yoſche; zaſto Diavao sve ùdichle postih, niſta neyide, ma sve zla dilla dilluye, i drughe çini dillovoti, ovako i zloçeſti chlu li, koi drughe çine griſiti, nisu drugo, nego po lilli, kano Diavli: zatoye pohst istiniti uztegnutise, naipria od gria, pak od yizbina, tache i biti, tvoi pohst primchlen, yere postiti tillo od yizbina, à nepostiti duſa od zli misli, koye tillu pripravchla, dai dillue, ona duſa, nemorese inako zvati, nego Diavao; koi niſta neblaguye, à sve zlo posluye: dakle posti zayedno zduſom, i stillom od yizbina tilesni, i duovni, tacheſ, i imati ſto xeliſ.

Tul. de abſt.

pohst ſtoe.

2. Postiti

2. Postiti zapovidi gospodin Bohg, ù 2. od naroda poglavyu, kadano zapovidi Adamu, i Evi, naſim roditechlem: *de omni ligno Paradiſi comede, de ligno autem ſcientiæ boni, & mali ne comedas*: od svakoga vocha Adame blagui, od vochke znanya zla, i dobra neblagui, od ovoga vocha posti; zaſto kakobise okusio ùmrobi ùdichle, Bohg kaza; Evu Diavao navrati, à Eva Adama, blagovaſe, pohst izkvariſe, umriſe smartyu od milosti, iz gubiſe pravdu iztoęnu, biſe izarnati iz Rai, pod smart ùpadoſe, da tughe, i velike xalosti prigioſeim naglavu, zayedno snami sinovimam chniovim: koinam ostaviſe sve ove, i drughe tughe, kano zabaſtinu, koye svachi dahn kuſamo ùnaſemu xivotu: zato brate posti poste svete maike çarkve, ne virui tillu, ſtose çini zlabo: radite privariti, yerye od triu nepriateehla ono duſi nepriatechl; takoger nevirui, Diavlu, koiti meche ùpamet, da nemoreſ postiti, danisi niduxan, yersi plemenit, yersi slab, yersi mlahd, yerte yoſche çarkva neduxi, dokti neproge dvadeset, i yedno goſte: yersi star, proſlotie ſeset godina, çarkvate ne obligaye, ni duxi unapridak; i drugheti stvari nosi Diavao, ne sluſaiga, vechmuse otmi, i posti. takoger pristupi svihit imbeni, zadraxatiti; oniti veli, onako, da nemoreſ postiti, i razloghe nosi, à drugi drugoyako à sebe neumidu vladati, vech oche tvoyu duſu, davladayu; od govoriyim ſtono Isus govori po Luçi, ù p. 4. *Medice cura te ipſum*: Liçi sebe brate, ya od take likarie neimam potribe, tisi svihit, moi nepriatechl, bilisu pristupili, i tvoya druxina, moi nepriateehli, tillo, Diavao, pak eto iti trechi doge, koisi svihit, yermi xeliſ ùgoditi, ovoi tillesini, à ne duſi, zaruçniçi Isusovoi: onye postio, vachla da zaruçniça sli li zaruçnika, inakobi bila adultera, toyest prichlubodniça: nechuvas ù tò posluſati, pogi Diavle, svitu, i tillo tiah, nerastavlaite svetoga vinçanya, neznateli, da Isus zabrani, ù svetomu Matthyu, p. 19. i nosi razlog, daye tò zabrachneno, i od svetoga Troistva ù Narodi, p. 1. 12. govorechi: *quod Deus coniunxit, homo non ſeparet*: gospodin Bohg ſtoye syedinio, onoga neima nitko rastaviti: zato ovaye duſa zbogom syedichnena, na Karſtenyu, kakoyu ochete privariti, i rastaviti; ùveditese dakle: ovo buditi napameti, mocheſ postiti. 3. Pohst bi zapovigen naipria ùRayu zemachl-

gen. 2. *od Boga naregen ù Rayu zemachskom.*

3. nepria techla duſe.

Luc. 4.

Matt. 19. *gen. 1. 12*

machlskom od gospodina Boga Adamu, ù p. 2. od naroda: *de ligno scientiæ boni, & mali, necomedes*: posti Adame od ovoga stabla, znanya zlah, i dobra: zatim Moisie posti, çeterdeset dahna naplanini sinai, i çetardeset nochi, dokmu Bohg dade zakon od zapovidi, ù Deuteromiyu, p. 10. broyu 10. *ego autem steti in monte, sicut prius quatraginta diebus, ac noctibus*: isti govori, ya bi çeterdeset dahna, i nochi ù planini, dok ima zakon od Boga: Isto çini Illia prorok, ù 3. 19. krachla: popostuse zakon daye, i svako dobro brate, zatoga nasliduimo: Isus postom odarna Diavla, koiga bise dosao napastovati, Mattie, ù p. 4. Pak sveta çarkva duomsvetim vladana, zapovidi da postimo korizmu naprilikuIsusovu za çetardeset dahna, poyedan puht blaguiuchi, à ù veçer malo kolaciona çinechi: takoger ùcetiri vrimena, zatridni, sridu, petak, i subbotu; postove svetim, koimse poste, posti od pokora, i ù petak, i subbotu neblagovati mesa: ovosu posti; à druzisu duovni toyest postiti od zli dilla, sadchemo viditi korist od posta.

gen. 2. — *koi postise.* — *exod. 10. & 34.* — *3. 19. Reg.* — *Matth. 4.*

4. Pohst kakonas ùçi Sveta Matti çarkva ù prefaçionu od korizme, aliti parvomu çinu: *qui corporali ieiunio, vitia comprimis*: naipria grie uztexe; II. *Mentem elauas*: pamet k'Bogu uzdixe; III. *virtutem largiris*: kriposti dariva: IV. *& præmia*; i Plachu daye; ovôsu dakle velike koristi nami od svetoga posta V. Smiruye sarçbu Boxiu; sveti Daniel prorok, na p. 9. posti tri negichle dahna, yedabise Bogh smilovao puku, i prostiyo, i Milost izprosi i puku prosti, à chnega sveta uçini: *Ego Daniel, lugebam trium hæbdomadarum diebus, panem desiderabilem, non comedi; & vinum, & caro non introierunt in os meum*: zatri nedichle dahna kruah, vina, ni mesa ne okusi, zatoga Bohg poslusa: à mi, sto i postimo nevachla; yere yidemo yedan puht smokom ù podne, pak ochemo, ù veçer napolovinu navarch tarbusinu, òbrate, nie ovo pohst; ovako, i xivine poste brez Razloga, ob noch, neyidu, nego lexe; slidi barem Daniela ùpostu, àko nemores Isusa, koi zaçeterdeset dahna, i nochi nista ne okusi, kano pravi çovik. VI: oprascha grie Bohg zaradi posta; odimo ù proroçanstvo Ione Proroka. ù p. 3. kadanose bise Rasardio gospodin Bohg na Ninivite, tereyi otiase profundati ù pakao zagrie: Pak postise, i Boga proslavise

koristi od posta. — *Dan. 9.*

po-

postom zatri dni, nisto ne okusi, ni xivine, i tako imase prostenye od Boga; *homines, & iumenta, & boues, & pecora, non gustent quicquam, nec pascantur, & aquam non bibant*: gorisu sadachni chludi postiti, nego bise xivine Ninivinske, koi oche yutrom, i veçerom pietançu, dio ribe, i druzi stvari, mnozi, neznadu stoye pohst, veche dahye navochlu tarbusini, *quorum Deus venter est*. Sveti Pavao, tarbue obrao za Boga, a drugoga neznade (boimse) ni zachne, neche znati gospodin Bohg. VII: Braninas sveti pohst, yos od smarti vrimenite; odimo ù svetoi krachliçi Hesteru, ù. p. 4. kadano bise izasla zapovid od krachla Asuera, dase pogubi, i smakne Puhk Boxi; naredi krachliça, dase pohost çini, yedabi gospodin Bohgse smilovao, i krachlu vochlu privarnuo, i obratioga, da prosti puku, i prosti: *non comedatis, & non bibatis tribus diebus, & tribus noctibus, & ego cum Ancillis meis similiter ieiunabo*. Govori krachliça Hester, svi da postimo, i yachu smoyim sluxbeniçam, i nesamo izprosise prostenye od svoi xivota, daimse smart prosti, koyu biaseim Aman pri krachlu pripravio; ma yos, da istoga Amana çinise obisiti, po postu izprosise od Boga. VIII: Pohst odgoni, od tebe posniçe svachi duh zloçesti, i tako govori prislatki Isus, da niemoguchiyega oruxia odarnati Diavla, i chnegovu napast, negoye pohst, vidimo ù Evangeliu svetoga Mattia, p. 17. *hoc genus Demoniorum non eijcitur, nisi in oratione; & ieiunio*: govori: ovo pleme Diavaoçko, niçimese nemore smesti, istirati, i odarnati, nego postom, i molitvom; tkose tuxi, daye napastovan, od Diavla, aliti od Diavaoçki huda, zloçesti chludi; posti, tachesyi, i smesti, odarnati, i rasuti. IX: Nesamo Diavle pohst more odarnati, ma chlude nepriatechle tvoye; odimo spametyu ù kchnighe od sudah, p. 20. kadano Puhk Beniaminov biase silovao yednu xenu, od puka Izraelsko, i umri nevochlna xena; ùçinise voisku Iraelite veliku protiva Beniamitam, yedanayest kolina sta, protiva yednomu kolinu Beniaminovu, dva puhta naprıçni bise Beniamite: sto dakle ùçini ono yedanayest kolina, naredise pohost, *ieiunaueruntque die illa, vsque ad vesperam, & obtulerunt ei holocausta*: ptikazase posvetilsche od posta, i pridobise svoye ne priatechle, svetim postom, da od trideset, i yedne tisuche, ne ùteçe, nego

Iona. 3.

Philip. 3.

Hest. 4.

Matt. 17.

Iud. 20.

sesth

ſesth stotina chludi: imamo dakle postom imi smetati na-
ſe ne priatechle. X. çini sveti pohst, kada nage Miloſt,
vechmayu umnoxi, i çini rastyu, dase niſta neboi posnik;
act. 1. vidimo ù stvari Apoſtolski, na p. 1. naduove Apoſtoli na-
puchneni duha svetoga, poçeſe razliçim yeziçi pripovi-
dati Isukarsta, i chnegov zakon, da xudiese zaçudiſe od
kuda razlikost tolika od yezika, od kuda sloboda, od ku-
da nauk, i mudrost, da nisu piani (xudie govorau) ma sveti
ibid. Petar, kano namisnik Isusov uzdixe glas. *Non enim, vt exi-
stimatis hi ebrij sunt, cum ſit hora diei tertia*: govori, ne sçinite
dasmo piani, yersmo pohsni, pohst nas çini ova govoriti
on nayse napunio duha svetoga, on namye dao umnoxen-
ye od Milosti: zatovam vellim bratio Pohst nam çisti duſe;
probugiuye, i k'Bogu ùzdixe peht ochuchenya; podlaxe
puht naſu duhu, dahye s'kruſenye, i ponixenye od gria, udi-
ma poxude putene, ùxixe, i ùmnoxa duh od çistoche, i svar-
uh svega dayenam Razgovor, i viç chne nasichenye, ko-
yenamye obechano od Isusa po Luçi, ù chnegovu Evange-
Luc. 6. liu, ù p. 6. *Beati qui nunc eſuritis, quoniam ſaturabimi*: Blaxeni
vi, koi postite, i glahd podnosite, yerchetese nasititi sla-
vom moyom ù vike; riçisu Isuſove. 5. Dobarye pohst
tillesni, maye bochli zaydno z duovnim, yere samo posti-
pohst duovni ti, tilesno, à ne duovno od gria, niſta nevachla; vech pos-
ti duovno, pak tisleno, tache i biti pohst dobri, ozgora-
sam rekao, da Diavao vazda posti, nikada niſta ne blaguye,
ma nikada niye brez gria, zatomu nevachla pohst: dakle,
ye istiniti pohst, od griase uztegnuti, à kobise ù komu chu-
tio po skruſenyu, izpovidi, i pokori od chnise izliçiti, tache-
ti, i biti pohst koristan; odimo ù proroçanstvo Ixaie Pro-
Iſa. 58. roka, ù p. 58. *Ecce in die ieiunij veſtri inuenitur voluntas veſtra,
ecce ad lites, & contentiones ieiunatis, & percutitis pugno impie*:
Evo ù dahn posta uaſega çinite vochlu svoyu, ne moyu,
aliti vaſega stariega; yere griſite, ovomu postu nechu ù
griu: *nonnè hoc est magis ieiunium quod elegi?* Govori Bohg,
nie ovo pohst, koga ya ochu: *diſolue colligationes impietatis*:
ibid. Razdri Ti skup nepravedni: *ſolue faſciculos deprimentes*; Raz-
parti tvoya brimena, tvoye tovare od gria, koite pritiskuyu, i
ùpakao ùtiskuyu, iſti nauçena, i dobra likara, ter ozdravi
od tolikoga truda, ſtosute ùmorila brimena gria, da itimo-
res

res rechi, meni Bogu, svetise ime tvoye; à Yachu tebi: odi obrana duſo moya; yersime posluſala, ſtosamti zapovidio, pomomu proroku Ioelu, na p. 1. *ſanctificate ieiunium*: Posvetite pohst, ostalim dobrim dillimam, navlaſtito nagise brez gria: zatoye dobro vazdase, izpoviditi, kad oches postiti, yedabiti bio primchlen pohst od gospodina Boga, yedabise ùçinio svet, kanose iti çiniſ, po zapovidi Boxioi: po Ioelu: *ſanctificate ieiunium*; oche rechi posvetise naipriati pokorom, tachuti, i primiti pohst za svetu stvar, ne inako: à ovo svak more posebi znati, koi negleda ninaſto svoga nepriatechla; kakoche dakle Bohg primiti pohst od griſnika svoga nepriatechla? 6. Pohst varlo ruxan, varlo zao, i veomu pogardan od chludi dvobrazni: liçumiraça, proxdarlaça, lakomaça, slavotaſchenika, ovosu tri gria koya gospodin Bohg nemore viditi: liçuminaç zlu svarhu imade, yere posti, i svoye tillo kini, damu chludi od ovoga svita zavide, zlaye svarha, i çini grie smartni, bochlebimu bilo nepostiti, yere drughe plache neima, vech onu zavidoſchu chluçku, negovorim ya, vechti nosim riçi prislatkoga Isusa ù Evangeliu po svetom Mattiu, p. 6 *Amen dico vobis, receperunt mercedem ſuam*: Isus veli: ù istinuvam govorim da liçumirçi primiſe plachu svoyu od svita, drughe neche imati, zaſto moi otaç Nebeſchi placha svarhu, na koyuseſto çini, oni çine pohst zaradi svitovchne sçine, dakle nekai svihit, i plati slavom taſchom: à gospodin Bohg od liçumiraça po usta Mudroga Solomuna ù Ecclexiaſtiku, p. 31 *in fine inops fit*: govori Bohg, neka iſte liçumiraç slavu taſchu, na svarsi xivota biche ù Bohg, i neche imati niſta, sve ù slavi taſchio zaludu, onamoyoi nie mista ostaloye, misto chne naovomu svitu, ovdeye primio plachu: ù panti svak, tere bixi od ove slave izprazne, yedabi zbogom misto primio. Druzi: poste danas, yedabi sutramogli Bogle yisti, i veche xderati, terse yedan dahn ùzdarxe, da drughi bochle mogu yisti, ali neche da ruçau, yedabi bochle, i slage veçerarli: ne blaguyu, ovi daxivot ùzdarxe, bogu sluxiti, vech da tarbuſinu, i proxdarlstvo nasite, od ovizi gospodin Bohg govori po proroku Zakarij, ù, p. 7. *cum ieiunaueritis, per hos ſeptuaginta annos: numquid ieiunium ieiunaſtis mihi*? ò proxdarliçi sedamdeset godina, à kochete, tako postiti,

Ioel. 1.

pohost koga neche Bogh

Matth. 6.

Eccl. 31.

Zach. 7.

stiti, nechete meni postiti, yere takoga posta neprimam, ovoye pohst, yos oni, koi svunoch yidu, da obdahn poste, kano i voli, koi obnoch yidu, à obdahn oru, ma plache neimadu. Trechisu zli posniçi, koi neyidu, nego uztexuse zaradi yedabi obogatili, yedabi sinovom ostavili blago, i ovi griſe, yere nie prave svarhe od posta; od ovizi duh sveti
Pſal. 38. govori, po Davidu, ù pisni 38. *theſaurizat, & ignorat cui congregabit ea:* kupe blago veli, ali neznadu komuchega ostaviti, posti, uztexese od yizbina, yedabi stekao, ma nezna komu teçe, i ovo nie brez gria. 7. kakav dakleye dobar pohst, i ostala sva dilla, koyabi gospodin Bohg pri-
dobar pohos mio? Odgovaram. Isus nas ùçi na mnogo mista, da naipria iſtemo krachlestva Boxiega, pak ostali stvari (krachlestvo Boxie, nie drugo, nego Milost Boxia, kad Isus reçe
Luc. 23. Razboiniku Dizmi. *Hodie mecum eris in Paradiſo,* Luke Evangelye, ù p. 23. broiu 43. nadahn danaſchnibitichej Samnom ù Rayu; toyeſt umilosti, yer od uskarsa, do spasova dne bi pedeset dahna, dokle ù Rai pogioſe) pitaite, i prosite, ù
Matth. 6. svetoga Mattia Evangeliu, ù p. 6. *quærite primum Regnum Dei:*
Luc. 12. takoger po Luçi, ù p. 12. *primum quærite Regnum Dei; & hæc adijcientur vobis:* ò bratio Karstiani xeliteli, davamye primchlen pohst, i ostala dobra dilla; budite brez gria, pak iſtite Milosti Boxie, da vam ùpravi sva vaſa dilla k'Bogu, iſtò çinite, çinite sve zachlubav *Boxyu*, nemoite zakoyu slavu ſtogodi ùçiniti izpraznu, yer ono neche gospodin Bohg yerye zgriom svaka slava taſcha: dase tko nage zle duſe, ter pohst po gardi: neka vidi dobro ſtose zgodilo proxdorlçem, i piaçem; ùsliechemu broy. 8. Evoti prilika od
proxdarstvo zloe proxdarstva; yesili video paripçe na tovareno brez razloga, da ùpade pod tovarom, yerega nemore podniti; ovako nevochlna pamet proxdarlaça, nemore podniti, nego ùpada: odimo ù svete Iudite chnighe, ù p. 13. porrò *Holofernes iacebat in lecto, nimis ebrietate ſopitus:* ò koliçi slide Ho-
Iudith. 13. loferna, koi izgubi zayedno stilom duſu: odimo ù druge chnighe od krachleva; ſtose zgodi Amnonu, sinu sveto-
2. Reg. 13. ga krachla Davida, na poglaviu 13. *obſeruate cum tumulentus fuerit Amnon vino, percutite eum, & interficite:* govori brat chnegov Abſalon, kadase opie moi brat Amnon, udritega, i ubiyte; evo prozdarlſtvo, ſtodaye çoviku, zayedno

gubi

gubi tillo zdu∫om: rechemi ovdi pianaç, oçe ya kadase opiem, bochlisam, nechu nikomu napuht, ni protiva pochi, vech lexem smirom: à yati piançe od govarami; dacheti Bohg ùçiniti; kano ùçini, od oni ù kchniga broyeva, koye piane posla ùpakao: krachl David kaxe kakose naxdri∫e, ù pisni 77. *manducauerunt, & ∫aturatì ∫unt nimis*: obsluxider, riç, *nimis*, oche rechi veoma, prikorazloga: ∫toimse zgodi, duh sveti govori, onako sitim, obaxdarçim, i yoscheim bi∫e yizbine, ù usti pobiyi gospodin Bohg, i posla ùpakao: *adhuc e∫cæ ip∫orum erant in ore eorum, & ira Dei a∫cendit ∫uper eos, & occidit pingues eorum*: biau ùpritilili zderuchi savi∫e, pobiyi gospodin Bohg ono ∫toye savi∫e pritillo, ∫tò pohsta neçini: za∫to posnik, nemore savi∫e opritiliti, neka laxu zaludu, koimye marsko postiti, igovore zadati svitu razumiti, daya suha kruha yidem, i vodu piem ovakichu biti: nek yedno go∫ti∫te tò ùçini, vidiche, à neka ne laxe svitom, ludim: komu daye razumiti, i gospodin Isukarstnam svim pameti prosvitlio, damoremo postiti, i druga dilla çiniti zapo∫tenye Boxie, zaspasenye na∫e, i zakorist opchenu. Amen. 9. Dobraye stvar pohst, ma ima dva krila, skoim syuda leti: çiniti lemozinu, i molitvu. Molitvaye toliko mogucha, dayoi niedna stvar nemore zabraniti prid gospodina Boga, dochi, nego kakoe ùçichnena, naprav, ùdiche grede prid Boga, evo sveti krachl David, ù pisni 87. *intret in con∫pectu tuo oratio mea: mane oratio mea perueniet*: govori gospodine Boxe nek ùlize molitva moya prid obraz tvoi, ù yutru ranno prichiche molitva k'tebi moya: ù yutruye pamet zdrava, ù yutru ranno, doknie grie ustao, ù yutru, toyest ù poçetku dobru: zato isti Dauid, ù pisni 101. govori da Bohg veoma gleda, i prima molitve ponixeni varloi chlubi, i stimaye: *re∫pexit in orationem humilium*: à istu stvar potvargiuye duh sveti ù pririççi po usta mudroga Solomuna, ù p. 15. *orationes iu∫torum exaudiet*: Toliko∫u draghe gospodinù Bogu molitve pravednika, dayi ùdichle prima, ùdichle ∫to xeli pravednik izpra∫a svetom molitvom: znam damiche rechi tkogodi moliosam, i nisam mogao izprositi: od govoram, illi nisi naprav prosio, yere, illisi bio ùgriu, illi nazlu svarhu prosio, illi da bude∫ izprosio, goribise ùçinio: zato gospodin Bogh nieti dopustio: yere

P∫al. 77.

num. 11.

krila ù dobra posta: molitva, i lemozna.

P∫al. 87.

P∫. 101.

Prover. 15.

Ecclef. 7. govori ù Ecclesiaste, p. 7. *melior est finis orationis*: svatha-ye bochla od molitve nego poçetak, çini dakle nadobru svarhu, tache i uslisati gospodin Bohg molitvu tvoyu.

10. Kadaye çovik ù griu, zaludumuye molitva, yer-

ù griu ne-vachle molitva. ye neche Bohg da primi, yer nevachla, yerye od martva, i onaye martva, nemore prid Boga xivoga dadoge, vrache-se t'kebi ù grie; evo duh sveti po ùsta svetoga krachla Da-vida, govori, à yati samo, kano poklisar, prinosim, stotise

Ps. 108. od Boga govori: ù pisni svetoga Davida 108. *oratio eius fiat in peccatum*: molitvaye chnegova zagrie; da sto vachla da nebude zagrie molitva ùçiniti? Od govara duh sveti ù Ec-

Ecclesi 18. clesiastika, p. 18. *ante orationem prapara Animam*: govori oches-li Boga moliti, pripravise naprav; pokaise, izpovidise, vrati tuge, ponizise, zasto isti Bohg govori ù Ecclesiastika,

ibid. 35. p. 35. s. d. *oratio humiliantis se nubes penetrat*; poniznoga veli da molitva ige nanebesa; neche zloga: nitiche Bohg dase

Hier. 7. zazle moli, zapovidi Hieremiyi proroku, ù p. 7. *nec assumas pro eis orationem*: ò Yeremia: *tu ergo noli orara propopulo hoc*; i yati govorim, ne molime, i ne ùzimai molitve za ovi puhk:

ibid. *quia non exaudiam te*, zasto, à kome uzmolis, nechute poslu-sati, ostanise molitve, nisuye dostoini, nie pravo, dati za-chne molis, pak yate neposlusam: zato brate: pripravise,

lemozi-na. kakosamti ozgara rekao: i zastoye lemozina yedno krilo, od posta: çini dobro barem, lemozinu, yedabi ona stomo-gla izprositi, kakochemo viditi, ù slidechemu broyu od-chne. 11. Lemolinaye pri gospodinu Bogu, veoma

lemozi-na moli. primchlena; yednako ige smolitvom, krilo od posta, za-to (sçinim) da sveti Oçi Pape, kada dayu prostenya, nare-giuyu pohst, molitvu, i lemozinu: lemozinaye, koya moli zate, à ko tebe nebi otio Bohg poslusati, aliti druzi: çini le-mozinu, onache izprositi stò napravse prosi, onache mo-liti, zastoye od sebe vazda dobra, Bohgyuche poslusati, ta-

Eccl. 29. koye naredio ù svom Ecclesiastika, p. 29. s. b. *conclude elee-mosinam in corde pauperis, & haec pro te exorabit*: zato nam: govori duh sveti, podai lemozinu, onache zate moliti, i oprostichese od svakoga zla; toyest od gria, polemozini;

ibid. *& aduersus inimicum tuum pugnabit*: i vazdachese zate arvati protiva tvomu nepriatechlu: stoti nemores izprositi, ona-che prositi, i nesamo izprositi, ma yosche uzdarxatiti mi-

lost:

lost: poistomu, ù p. 17. broyu 18. *eleemosina viri, quasi signaculum cum ipso*: vazdaye sçovikom zazlamenye, daye lemozinier dobar; yosmu ùzdarxi milost, i paziga, kano zeniçu od oka; *& gratiam hominis, quasi pupillam conseruabit*, isti govori: Tkodakle nebi zdraghe vochle çinio lemozina, ùbozim ipotribitim: vidimo koyanam dobra çini: Naipria ige prid Boga, onase moli, mole oni koiyu primau, i chnomese pomaxu, od smarti brani; od gria; nepriatechle od goni, sve stoi prid Bogom za obilisye; çuva milost, dayu ne izgubi; naiposlia çuva ga od svakoga zla, t'koyu daye zachlubav Boxiu: dakleyu svak ima dragovochlno çiniti, ne soholostyu, ali za zlu svarhu. 12. Lemozinaye dobra, àkobise, i ugriu nasao; naipria; yere, tako govori Isus, po Luçi, na p. 11. s. f. 41. *date eleemosinam, & ecce omnia munda sunt vobis*: podaite lemozinu, zachlubav Boxiu, i svachese ùçiniti çista, dakle polemozinichese oçistiti, yerchei ona ùçiniti, dasu çista, da nebudu neçista, nebi imala potribe od çistoche tvoya dilla: drughi razlogi onache zate moliti, ozgaraye reçeno po proroku: Treche tko prime lemozinu on; zato vidimo komu çinimo, àkoye dobar Bohgche primiti yedno molitvu od lemozine, à drugo od dobroga, tkoyuye priao: zato zlu nie pravo dati lemozine, prem dayu pita zachlubav Boxiu, yedabyu imao; kadase daye zlu nedayese za drugo, nego za onu riç (chlubav Boxiu) ida znade daye chlubav meunami Karstiani, i zastomuse nemoremo otresti, nedavsimu stagodi; zasto lemozinese çine ubozim Boxim, à ne vraxim; zapovidase sveti Tobia isnu, da lemozinu çini Bogu, ù p. 4: istu stvar mudri Solomun ù proverbi, p. 3. *bonora Dominum de tua substantia, & de primitijs omnium frugum tuarum*: òche rechi daite lemozine Bogu, dakle ne Diavlu? Boguse razumiyu slughe Boxie, koi Bogu sluxe, koisu ostavili svihit; kanosu redovniçi, Takoger, koise inako nemore rahniti, kanosu, koi nemogu stechi, yersu slipi, kchlasti, Romi, Nemochni, i stari; a mnozibi mogli stechi, aliyimye Marsko poslovati, vole prositi, i ubozim krasti lemozine, nie dobro.

ibi. c. 17. n. 18.

ibid.

dilla ad lemozine

lemozina dobra, kako, i komu.

Tob. 4.

prov. 3.

POGLAVYE TRINAYESTO.

Prigi krachlestvo tvoye : *adueniat regnũ tuũ.*

Matti 6. Luka 11.

Krachlestvo Boxie, koye ovdi prosimo ſtoye, pravda karstianska ſtoye, Blaxenstvo, tkoye primio zaludu duſu, narav k'sebi sve potexe, nasvoye misto, misto duſe Bohgye, isvarha naſa, istanas narav ùçi, kletise kadye zabrachnemo, kad dopuſteno, pribivalista Boxia ſtosu, placha naſa ù çemuse zdarxi; pravda svarſena ſtoye, pravda od Evangelia, kakoye Bochla, nego Pharizeov: glas iskarchnoga natri naçinase more ù vriditi, i ùzeti. Takoger natri naçina roba, aliti stvari iskarchnegase smiçu, krachlestvo Boxie, kadache prichi; proçichnenye korisno od molitve, ukoyoise spomichnau razlika dobra Isusova: od svegachemo ovoga, ù ovomu poglavyu izvarstitim naçinom govoriti; zato brate dobro metni napamet sve.

Krachlestvo Boxie. 1. Ștoye krachlestvo Boxie; namnogo naçina tomaçe sveta pisna: mà Ivan ſcot od Blaxenstva govorechi, veli daye, vigenye, toyest pametiu Boxie à vochlom ùxivanye, toyest pametiu, i razumom vidit Boga, à vochlom, i dragostyu ù xivati inaslagivatise ùonomu vigenyu, zoto veliki Bogoslovaç Ixaia, na p. 64. zavapi: *oculus non*

Scot. 3. d. 26. q. vn. & d. 31. q. vn.

non vidit Deus, absque te, quæ præparasti diligentibus te; gospodine Boxe, niedno oko nevidi, izvan tvoga, ʃtosi pripravio, onim, koite chlube; dakle kada nemoxe Ixaia proçiniti radosti, veselyi, i ùxivanyi, kakochemo mi slabi pameti? Takoger ni sveti Pavao, koi uzodi tia dotrechega neba, nemore viditi, nidokuçiti blaxenstva, ni slave, kobuyue Bohg pripravio svoim; samochemoyu viditi (koi budemo dostoini) kada dogemo onamo k'Bogu; Evo Pavao Korintianom piʃuch, ù 1. p. 11. *oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aʃcendit, quæ præparauit Deus diligentibus ʃe*: kad ovi Bogoslovçi nemogoʃe dokraya iz nachi, ʃtoye krachlestvo Boxie, nechu ni ya viʃe negosam rakao; daye vigenye, i ùxivanie Boxie, à kadanam (posvoioi milosti) dopusti dochi viditi, i ùxivati znachemo ʃtoye: samo da çinimo dilla koimse moxe imati, i kupati od Boga: kanoyu kupiʃe mnozi sveti razlikim naçinom, kakochemo viditi, ù slidechem broyu. 2. Istinaye, da prislatki Isus, kano pravi çovik, kupi slavu od oça Nebeskoga svim; maye neda, vech koicheyu vos od sebe kupiti: Sveti Pavao Korintianom, ù 1. na p. 6. *empti enim eʃtis, precio magno, glorificate, & portate Deum in corpore veʃtro*: govori: doistineste od kupchleni, çinom velikom, zato nosite gospodina Boga ù sarçi, pameti, i tilesi vaʃi: odimo sada ù piʃtolu koloçianom ù p. 1. 24. *adimpleo ea, quæ deʃunt paʃʃionum Chriʃti in carne mea*: znattli Koloçiani (govori sveti Pavao) da gospodin naʃ Isus plati pod puno, od svoye strane, zanas, podnesavʃi muku; ma ono, ʃto machnka chnegovoi muçi, od naʃe strane, ya çinim ùtillu momu; dakle nie za dovochlna sama muka Isusova, vech vachla, da imi zayedno dobra dilla dilluemo; tachemo, i imati plachu; à onisu heretiçi, koi govore, daye zachni ùçinio zadovochlno Isus, da nisu duxni çiniti pokora zasvoye grie, varauʃe; yerye Isus od svoye strane sve platio, kano glava, kano stariʃina, kano otaç; ali vachla, da imi, od naʃe strane; tache ibiti podpuno, inakose, nebi znao zli, ni dobri, yerbi svi yednako primili plachu; alise kaza diviçam ludim, da igiu podobra dilla, à kada dochoʃe biyim, od govoreno; *Amen dico vobis neʃcio vos*: ù istinu vas nepoznayem sada, yer one netiʃega poznati, kada bi vrime, tako nione nebiʃe poznane; kadabi

otile,

Iʃa. 64.
1. Cor. 11.
slava Boxia, ʃtoe.
Isus plati zasve.
1. Cor. 6.
col. 1. n. 24.
svak ima od sebe platiti yoʃ.
brez dobri dilla, nie slave.
Razlog.
Matt. 25.

otile, od Boga: zato svti Pavao K'phillipianom, ù. p. 3.
Phil. 3. *flens dico, inimocos Crucis*: splaçom govorim, dasu ovo nepriatechli muke, i Krixa Isusova; samobise otili spasti pochnoi; mà vidi Petar, i ostali dase nemore spasti, ni slava
kupise slavu. kupiti brez svoi dilla, tase i pusti propeti, i takoyu kupi: Pavao zaglavu, Battuo zakoxu, Ivan zabaçvu ùchla vrila.,
tko zasto Mandaliua zatrideset godina pokore ù pustichni, Maria Egipçika zadvanaist; tko zasto, tko zasto, sviyu kupise
Luc. 23. gledai ùxivoti svetie: lupex dizma; za sedam riçi: *memento mei, dum veneris in regnum tuum*: Luça ù 23. gospodine ya vidim, dasi prav, svet, i Bohg; zatote molim dase spomenes od mene, kada doges ù tvoye krachlestvo, ù tvoyu slavu: mismo ove smarti dostoini, à ti nè; zatote molim, za-
çarkva ù adven. Krachl od slave. tvoyu slavu, yersi Ti (sveta çarkva piva) *Rex æternæ gloriæ*: ò riçi slatke: *hodie mecum eris in Paradiso*: danasches okusiti moyu slavu, danasches biti svet, i samnom ùmomu krachlestvu, stoye slava nebeska: Isus yu darova, petimam riçimam istimoyu svi od pridobroga krachla od slave, dobarye, dragovchlnoyu daye çistu sarçu; ò çistimo sarçe od nase strane, à on, neche machnkati od svoye.

3. Kako vidismo ù parvomu broyu, da nemogose oni
tko prima slavu sveti skazati, stoye ovo krachlestvo nebesko, ùtiçemose k'Isusu; danam otvori pamet, i evo ù svetomu Mattiu,
Matt. 25. p. 25. *possidete paratum vobis regnum*: ono krachlestvo posidulte, koyesamvami pripravio od poçetka svita, toyest
ibid. 26. slavu moyu: ù istomu opet Mattiu, p. 26. *cum illud bibam vobiscum nouum in Regno Patris mei*: ovaye slava, koyomche nas napoiti ù Rayu nebeskomu, i napoiv, paka okruniti; zasto
Iob. 22. po svetomu Iobu, ù, p. 22. *qui enim humiliatus fuerit, erit in gloria*: govori, ponizniche biti ùslavi: ù istomu: *gloria mea*
Iob. 29. *semper innouabitur*, p. 29: Neka znadu dobri moi: Bohg govori, da ponixenim, moyase slava ponavchlah: krachl sve-
Psal. 42. 48. ti David od strane Boxie govori: *gloriam meam alteri non dabo*: drugomu nedam moye slave; drughise razumi, tkoye brez milosti, chnemu Bogh neda slave viçchne, ù pisni
Psal. 60. 42, i ù, 48. isti ù pisni, 60. *gloria Domini super te orta est*: svarhu pravednogaye slava gospodchna: zatose Bohg zakle, ù Ecclesiastiku, daye slava nebeska, samoga dobroga, odi-
Eccl. 44. mo; ù p. 44. s. d. *iure iurando dedit illi gloriam*: Neboitese.,

Bohg

Bohg govori, moi pravedniçi, vasaye slava nebeska, vistevu kupili zapravdu, i zaostala dobra dilla: zato, Isus po Luçi, ù p. 22. Naredi, da chnegovi, stuyuse, blaguyu, i piu, ù slavi: *ego dispono vobis, vt edatis, & bibatis super mensam meam, & sedeantis super Thronos iudicantes duodecim tribus Israel*: menie naredio moi otaç nebeski, à ya vami naregiuyem slavu moyu, natarpezi moyoi, da blaguyete, i piyete, i da sidite svarhu pristochla: sudechi dvanayest kolina puka izraelskoga: stobi brate dobri, drugo otio, nego ù Rayu piti, i yisti slavu: mase, nè razumi ovdi, od yisbina, i pitya, koyese çini naovomu svitu, (kano mnozi budalasti, govore, yos dachese xeniti) nisto ovo nevachla ù Rayu: vechye yedna prilika; zasto bivsi siht; nexelise druga yisbina, ni pitye: onako ù Rayu, bivsi prid Bogom, svegamuye dosti, svegaye siht, i napoyen, ni osta neima potribe, veche Boga gleda, ùxiva, i brez pristanka slavi, i vhali; i nistamu nie malo, prem davidi drughe, gdi imadu vechu slavu, yersu veche dobra ù çinili, narochnemu nie xao, nimarskomu: prilika od dva Suhda: velikoga imaloga, veliki more, ù zeti stoh, aliti tisuchu libriça, à mali yednu; obasu puna, nie malomu krivo, yere nemore veche da vzme, onomuye zadosta, daye punh, ka i veliki, tako, i ù Rayu; tkoye veche dobra ùçinio, veche slave ima, à tko machne, machne slave darxi, mamuye ono dosta, yere veche nemore primiti: ma zasto yos malom nie krivo; zastomuye vochla syedichnena svochlom Boxiom, à tako Bohg oche, tako, i Boxiyi chludi: zatonas nauçi po svetomu Mattiu, ù p. 6. budi vochla tvoya, kakonanebu, i nazemchli *fiat voluntas tua, sicut in Cœlo, & in terra*: svachidahn prosimo od gospodina Boga, danam dade onu vochlu, koyu çine sveti nanebesi: ò dobra vochlo. 4 Bivsi dakle sveti krachl David vidio ovu slavu: zazvayu planinom velikom, paka pita gospodina Boga, tkoye oni çovich, koiche uzachi naovu Planinu, i tkoche stati ù onomo mistu, punu svetichne, ù pisni 23. *quis ascendet, in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius?* çuye yedan od govor, od Boga, ù istomu: gdi govorimu: ò Davide istes, tkoche izachi navisoku planinu od moye slave; govorimti: svaki, koi obsluxivsi tri parve zapovidi polak Boga: toyest, chlubi Boga,

neku-

Luc. 22. n. 30.

darxe nevirniçi

ùxivat Boga toye slava.

prilika dobra, i razlozi.

Matth. 6.

slava planinaye.

Psal. 23.

nekunise krivo chnime; nichnegovim stvorenyim; i pó-
šveti svece: zatim, obsluxi ono sedam zapovidi, polak iz-
ibid. karchnega: *in nocens manibus*; koi nie ocҝvarchneni ruku,
nie ubio, stariega svogaye rahnio chnima, nie tugia priva-
ibid. tio: zaovim ige, *& mundo corde*, tkoye çista sarça, nesamo,
daye roditechle rahnio, i odivao, nitie ubio, ni ukrao, ma
da nieye tughe xene poxelio, nidruge stvari, i danie svidoç-
bezle ùçinio, vech daye, od svega çista sarça: takoger, da-
ibid. nie vzeo zaludu duʃu svoyu, *qui non accepit in vano animam*
tko nic *ʃuam*: znaʃli brate, ʃtoche rechi: danie ùzeo zaludu duʃu
zaludu svoyu? Zaluduse yedna stuar uzme, koyomse çovik neslu-
stvoren? xi: dati s'kroiʃ yednu achlinu (rekav napriliku, ali drugu
stvar) pakase chnome nesluxiʃ; vechti stoyi zaludu ùku-
chi; ovakoye gospodin Bohg stvorio duʃu çoviçyu, daga
vhali, daga slavi naovomu svitu, pak ù Ray u ùxiva ù vike;
ovdeyu naresi razumom, uzpomenom, i vochlom, da
more razumiti zlo, i dobro; zla, dase ù vede, i çuva, à do-
bro da çini, i zagarchlaga: zato po proroku Davidu zapo-
vidi, ù pisni 33. *diuerte à malo, & fac bonum*: govori Bohg,
Pʃal. 33. ochù Rai, pazise, od azla, od gria, i çini dobro, yere nie
tkoye zadosta, neçiniti samo zla, maye od potribe çiniti dobro,
zaludu yerete nie gospodin Bohg svemoguchi zadrugo stvo
stvoren. rio, nasvoyu sliku, i priliku, i sva stvorenya tebi podloxio,
i duʃu i svate sluxe, àtebe sama çoviçe; da Boga sluxis, vhalis,
primio. molis, slavis, pak ù vike ùxivas: ako ovoga neçiniʃ naovo-
mu svitu; zaludusi duʃu primio, zaluduteye Bohg stvorio,
itaçim darimam naresio, yerega necheʃ ù xivati, ù vike,
na koyusi svarhu, stvoren, dobro daklese govori, od zli
in vanum accepit animam ʃuam: daye zaludu ureo duʃu, yere
neche Boga vxivati, nego tughe, muke, i xalosti podno-
siti, zakoye nie od Boga stvoren, vechse posebi od var-
gao. 5. Ove stvari, naravne moglebi dati çoviku dobar
narav nauk, day u mi proçiniti, nevochlni çovik; sve koliko stvo-
ùçinas, renye nalixe, i potexise na svoye misto, i k'svoyoi svarsi,
sve ùdichlese potexi, nakoyuye stvoreno; nù proçini la-
gane stvari; kako nastoye uzbardo, yereimye tako nare-
geno od stvoritechla chniova, yos kadyiye stvorio slagan-
stvom, dase potexe k'nebu; pogledai ogna, vruchine, di-
ma, i druxi stvari lagani, nieli ovo lip. nauk çoviku? yosche

ʃtoye

koye teſko; poxexe ogachn, ùçini lagano, ige k'Bogu; ovako à kosute pritischli teſçi grisi, ù xexiyi ogchnem od chlubavi Boxie, nek izgore, datvoya vruchina poge ù prov gori k'Bogu; Ivan te sveti ùçi ù vigenyu p. 3. s. c. *ſuadeo tibi, emere aurum ignitum*: govori duh sveti, nagovaramte, da kupiſtebi zlato ogchneno, ſtoṣu dobra dilla s'koimcheſ pochi k'Bogu, yere on neche, teſka zgriom, ni neçista; vech iſche zlata oçiſchena; duſe oprane suzami, oblakſane postom, i ostalim pokorami. Ma nasvarsi tehſko, ige doli k'zemchli, yerye ùzemchle, ù sarçu, i ù chne sridi misto naitexoi stvari, ſtoye grie, ondie naidachle od boga: zato brate, duſaye stvorena, da Boga ovdi slavi, à ù Rayu uxiva; nebivſi ovdi svoga posla çinila, ni poslovala, veomaye oteſçala, nemore gori, yereyu pritexe brime od gria doli: sveti krachl David, biyaſe izkuſao ovi svihit, yere biſe imao vladanya, gospostva, zapovidi, slughe, Bogastva: ma sve tò brez Boga, zaniſto darxaxe; zato ù pisni svoyoi 72: *quid enim mihi eſt in Cœlo? Et à te quid volui ſuper terram?* ſtoye meni nanebu? I otebe ſto ochu svarhu zemchle? *Ondi opet: Deus cordis mei, & pars mea, Deus in æternum*: Tisi Bohg sarça moga; Tisi dio moi ùvike Boxe, yer sve ostalo zaniſtosam darxao, samosam tebe vazda clubio, zaſtosi Ti moi ù vike, yereme niſto nie moglo nasiti, izvan tebe; bi krachl, Bogat, vladalaç, i mnoga druga dobra imado, ma sve zaludu, niſtome nemore nasititi, yere niſto nie svarha, zakoyusime stvorio; dakleya vidim ſtoye od potribe, dase nasitim: ù pisni 16. *ego autem in iuſtitia apparebo in conſpectu tuo*, tribaye dase obuçem ù odichu od pravde, dase prikaxem prid obrazom tvoim, koi iſte ovake odiche, od pravde; neda pridase dochi, onomu, koye obuçen ù teſke oklope od gria, dolimuye misto, ùsridi zemchle, yere tegochaga potexe na svoye misto; kano lagana pravda gori k'Bogu; ondechuse ya nasititi (govori David) kad vidim ù pravdi moyoi slavu tvoyu Boxe, ù istoi pisni 16. *ſatiabor cum apparuerit gloria tua*: ovoye dakle duſo Boxia naſa svakolika svarha; milost Boxia, niſtonas nemore nasititi, dok ondi nedochemo po opravdanyu od pokora, pokayavſise, izpovidivſise, i zadovochlno ùçinivſi prid Bogom, i prid onim kogasmo ù vridili: zato kada gospodin Bohg stvori svaka; xivinami posta-

Apoc. 3.
zlato çisto.
necist svaka doli.
naslagen, ya nie brez Boga.
Pſal. 72.
Pſal. 16. dobre nasicha Bohg. tko neige prid Boga.
Pſal. 16. kada oprav davse.
zaſto razliko

stvori svoy Bohg? postavi oçi dagledau uzemchlu, yerye chniova rahna, i svarha; à çoviku postavi oçi okolo moxdani gori, damore gledati Svuda, naipria gori k'Bogu, kano radi kogaye stvoren, pak okosebe, da proçiniti more Boxiu dobrotu, gdimuye svaka dao, i podloxio, i svarhu oçiyuye pamet postavio, dachnima vlada, i Boga gleda razumom, à vechlom chlubi, vhali, i slavi; ovdi, pakchega ù Rayu nebeskomu ùxivati ù vike, vikova, brez svarhe, brez straha, brez truda, brez bola, brez svakoga zla, à ù svakomu dobru; ovonam dupustio pridobri Isus svim. Amen. 6. I yedabinam ovo dopustio; Nevachlase kleti, izprazno, aliti s'koyom privarom, i tò Bohg zabrani na istomu mistu ù pisni 23. ozgara imenovanoi, ponixe: *nec iurauit in dolo proximo suo*: zabrachnuye krivu zakletvu, protiva iskarchenіu, kano bise zabranio ù izodu, p. 20. *non falsum testimonium dices*: svaka zakletvaye zabrachnena od Boga, ni ime Boxiese nemore spomichnati, aliti svetie Sakramenata, Divice Marie, ostali svetie, ni drughi stvari, izvan kadaga ochemo slaviti, i vhaliti, evo, stò govori Isus, po svetomu Mattiu, ù p. 5. *non iurare omnino*: govori nekunise, nipoyedan puht ni naçin; toche rechi, *omnino*, *neque per Cælum*, *neque per terram*: Nebesimam, ni onim, stoye nanebesi; ni zemchlom, ni stoye na zemchli nicim: vech budi vase govorenye: *est*, *est*, *non*, *non*, àkoye istina: reçi, yest, yest: akolinie, à Ti reçi: nie, nie: *sit autem sermo vester*, *est*, *est*, *non*, *non*: Evoti svaka zakletva, zabrachnena; mà, àkoye kriva, nie samo yedan grie, nego veche, yednoye kriva zakletva grie: drugoye, à koye, koya scheta chnome ùçicknena, drughi grie, i duxanye krivokletva izpraviti, stoye izkrivio, i vratiti onomu komuye scheta, illitimu postenye, illidobra svitovchna, i nako nemorese odrisiti na izpovidi: sveti Augustin veli, *nisi restituatur ablatum*, *non dimittitur peccatum*: grise neoprasncha, dokse tuge nepovrati. Ivan scoth, ù 4. s. raztresenyu 15. izizkanyu, 2. s. x. govori, da oni, koi prima lemozinu, à nie ù Bog, daye dusan, vratityu; *quia deceptio tollit liberalitatem*, yere pri vara dixemu lemozinu, à on vara, moguchi inako xiviti; kolikoye dakle duxniyi, koyi tuge uzdarxi, zavratitiga? Odimo ù izoda, p. 22. *si inuentum*, *quod furatus est*, *duplum restituet*, toliko gospodin Bohg, neche, dase

zakletva zabrachnena. *Psal. 23.* *exod. 20.* *Matth. 5.* *ibid.* *S. Aug.* *scot. 4. d. 15. q. 2. l. x.* *exod. 22.*

dase

dase krade, ni tuge uzdarxi, da govori, àkobise naſlo, da ye prikomuſto tuge, neka dvostruko vrati; ançi za vola pet volova, za ovçu çetiri, i svu ſchetu da namisti, koyubi primio, oni komuse krade, i ù grabchla, aliti silom otima: samoye zakletva dopuſtena, i plachu prima, t'kose zakune na pravomu sudu, prid sudçem pravodnim, koyi nastoyi da pravdu svakomu, ù çini, inako ne. *Kadye zakletva dobra.*

7. Sveti krachl David, yos nebivſi dokraya zadovochlan, t'ko ige prid Boga, t'koche ù Rayu pribivati, t'koche viçchna vesechlya, i radosti ù vike ùxivati, zato, ù pisni 14. pita: *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo; aut quis requieſcet in monte ſancto tuo?* Gospodine Boxe svemoguchi, t'koche biti, i pribivati, ùtvomu svetom pribivaliſtu, ùtvomu gradu svetomu, toyest ù svetoi çarkvi, koya voyuye svachi dahn zdiavlom, svoyom puhtyu, i simbenimi svitom, t'koye tachi dobar putnik; dase neche ù moriti stoliçim yachim nepriatechlim arvuchise svachi dahn; ovo istinom nie pribivaliſte od Boxiyi chludi, vech yedno izkuſanye; zato sveti Pavao k'xidovom piſuchi, ù p. 13. *non enim habemus hic permanentem Ciuitatem, ſed futuram inquirimus*: govori: ìstinom neimamo, mi slughe Boxie, ovdi pribivaliſta na ovomu svitu, vech iſtimo doſastoga, onu çarkvu, gdinose ùxiva, oni grahd gdinose naode, brez xalosti, brez svache potribe, ù svakomu dobru: daye ovo pribivaliſte çarkva Militante, toyest, voyuyucha; govori Mavro Kakavalli, na p. 10. *Domine quis peregrinabitur in tabernaculo tuo*: gospodine, t'koche putovati ù prav ù tvomu pribivaliſtu svete çarkue; à zatim t'koche poçinuti na tvoyoi planini, od koye nie viſe, natvoyi nebesi; koyasu naiviſa od svi visina: nachnimache poçivati ùslavi, svi; koyi budu pribivali ùtvomu Svetomu pribivaliſtu pomilosti: tako bi odgovoreno naistomu mistu krachlu Davidu *qui ingreditur ſine macula, & operatur iuſtitiam*: Davide (govorimu Bohg) koyi bude xiviyo ù çarkvi voyuyuchoi, brez oçkvarchnenya, bude dillovao pravdu ohiche, dochi ù moya viçchna pribivaliſcha, zachnegasamyi stvorio. Zato placha svakolikase zdarxi ù pravdi, i ù dobri dilli, ma pravda nie, gdie grie, vazda pravda oche milost, toyest pravda istinita, koyu Bohg placha viçchnim dobrom; à pravda ù griu nie istinita

Pſal. 14.

t'ko ige ù Rai.

Cor. 13.

Mavr. c. 10.

sam dobri ù Rayu plachen, pravda koyu Bohg oche.

nita, ni svarsena, toyest, nedaye dobra istinitoga, koyese nemore izgubiti, ni dobra svarsenoga, koye kadse ima, vnapridak nistose, nexeli; à pravdu nesvarsenu, ni dobro, koye nie istinito onamose ne placha, vech ovdi na ovomu svitu dobrom svitovchnim, zato sveti Gargur Papa govori:
S. Greg. *non sufficit, mala non agere, nisi quisque studeat, & bonis operibus insudare*: nie zasdosta zla neçiniti, ma vachla yosche dobro çiniti, koye Bohg placha: yereye gospodin Bohg tako zapovidio po svomu Proroku Davidu, ù pisni 33. *diuerte à malo, & fac bonum*: ostanise zla, à kosiga poçeo, vratise, i uzmi çiniti dobro, stose razumi, nagise brez gria, paka ono dillui, stoye zapostenye Boxie, zaspaşenye tvoye, zakorist çarkve svete, toyest svache duse karstene, koyaye çarkva Boxia, na ovomu svitu pomilosti svetiye Sakramenat; kako govori sveti Pavao, na veche mista Korintianom, na 1. p. 3. *nescitis, quia Templum Dei estis*: neznate Karstiani, daste pokarstenyu çarkva Boxia, ù p. 6. *vos nescitis, quia membra vestra sunt templum Spiritus Sancti*: govori ne znatili, da vasa pamet po dobri misli; vasa vochla po dobru nauko, vase sarçe po dobru naregenyu, vasa sva ochuchenya po dobru vladanyu, i sva ostala huda, nisu drugo, nego pribivalista duha svetoga, nego çarkva po dobroti duha svetoga, ù koyose vazda naodi, yere ù dobru pribiva à od zlase uklachna, neka Diavao pribiva. Svega çovika dobroga zazva daye çarkva Boxia, ançi sve zayedno Karstiane, ù 2. Pistoli p. 6. *vos enim estis templum Dei*: bivsi mi çarkva Boxia, varlo vachla dayu darximo naçinu, i çistu, yedabi izchne Bohg, ne izasao, niduh sueti ne izletio, ni slatki Isus, neod stupio, i sakriose, kano pobixe od xudia po Ivanu, na p. 8. *abscondit se Iesus, & exiuit de Templo*. i zage iz çarkve, i sakrise veli Ivan; zauzdarxati Boga, u dusi, i utillu ochese pravda, ma pravdaye, svarhu koye Bohg poçiva; kanotiye nepravda svarhu, koye pribiva grie, à ù griu divao.

Psal. 33.

stoe çarkva Boxia.

1. Cor. c. 3. c. 6.

2. Cor. c. 6.

Ioan. c. 8.

od zla Bohgse ù klachna.

8. Sada vidimo stoye pravda, i kolikoye pravdi, i çimese çinsi pravda Isusova: David govori, daye pravda ù sarçu govoriti istinu, ù p. 14. *qui loquitur veritatem in corde suo*: pravdaye, dati svakom svoye, i stomuse pristoyi; tako govore sveti Kanoni, *de iust. & ivr. §. iustitia, & 12. q. 2. c. cum deuotissimam: summum in rebus bonum, est iustitiam colere, quod suum est,*

pravda stoe.

Psal. 14.

C. de iur. & iust. §. iust.

est, reddere vnicuiq; zato sveti otaç Augustin govori ù p. 4. *de Ciu. Dei c. 4. remota iustitia, quid aliud sunt regna, nisi operta latrocinia*: Nisto drugo nisu krachlestva, ni vladanya, ùkoise neçini pravda; veche yedna lupexstva puna zla, i svake neprade; ovaçi nepribivayu ù pribivalistu Boxiemu, yere ondi nie, mista nepravdi, na onoi planini, koyaje gospodin nas isukart, kakoga sveta çarkva zove planinom, ù molitvi svete Katarine Diviçe, muçeniçe, i zaruçniç Isusove, *ad montem qui Christus est* na planinu nas Bohg priveo, koyaye Isukrast. Amen. 9. Dvi vàrste od pravde ùkchnigase stiu; yednaye ù staromu zakonu pravda Pharizea, koya biayase: *oculum pro oculo, dentem pro dente*: ùizoda, p. 21. b. 24. i nadruzi misti; takoger govorase, dase samo priatechl chlubi, à nepriatechl nenavidi; ovo çichnau Pharizei, i sada ovu pravdu slide pogani, koyase zove pravda nemilosna, Pharizeska, s'koiomse nemore ù Rai; zato pridobri, Isus zabrani ovu pravdu, i dade istinitu, koya nosi kchluçe od Raya; dayuchi blaxenstva, ù p. 5: svetoga Mattia Evangeliu: govori: *audistis, quia dictum est, diliges proximum tuum, & inimicum odio habebis; ego autem diço vobis diligite inimicos vestros, & benefacite his, qui oderunt vos*: yavami, moyoi bratyi Karstianom govorim chlubite nepriatechle vasç, i dobro çinite, onim koivas nenavide: ò: zasto taku zapovid dayes moi Isuse dobri kaxinam? Evo: *vt sitis filij Patris vestri, qui in Cælis est, qui facit Solem suum exire super bonos, & malos*: od govori Isus, nistel vi Karstiani sinovi Boxi? ùistinu yeste, zato govorite po Mattiu, ù. p. 6. oçe nas, koyi yesi na nebesi; bivsi dakle sinovi chnegovi, koi nepriatechlom svoyim çini dobro, dayeyim sve, kono, i pravim sinovom, sunçe yednako istiçe zlu, i dobru, zdravye daye kako yednomu, tako i drugom, porod, imachnye, i dobra svitovchna svakomu daye zlu, i pobru: ovoye istinita prada, ovu tko dilluye, more dobro rechi: prigi Krachlestvo tvoye, zato Isus, ù istomu, p. 5. Mattievu, reçe; *nisi abundauerit iustitia vestra, plusquam Scribarum; & Pharisæorum, non intrabitis in Regnum Cælorum*: ò Karstianska duso; ako ti samo uzçinis, i uz dilluyes pravdu Pharizeoçku, neches ulisti ùkrachlestvo nebesko, yer yoi niemista na nebesi, ma ù paklu: chniova pravda zabrachnuye dilla nika, à nika nè: pravda Isusova oche,

dasmo

& 12. q. 2. c. cum. Aug. 4. C. D. c. 4.

ora. S. Cat.

exod. 21. b. 24.

Farizea pravda.

Matth. 5. pravda Isusova

ibid.

Matth. 6.

do Boga nie nikomu.

Matth. 5.

dasmo çisti od zli dilla, od zli, riçi, i od zli misli: *qui loquitur veritatem in corde suo*: Evo misli dobre, i istinite ù sarçu:
Psal. 14 po davidu ù pisni 14. *qui non egit dolum in lingua sua*: Evo dasmo brez laxi, privare, smutchne, i mormoranya protiva iskarchnemu nasemu: *nec fecit proximo suo malum*: evo dasmo brez svakoga zla dilla protiva izkarchnemu: damu nenaudimo dillom, riçyu, ni zlom misliu; tachemo i pribivat ovde ùbribivalistyu Boxiemu pomilostim; koyenam daye Isus svachi dahn; pakchemo prichi na visoku planinu od Raya K'Isukarstu, i ondi pribivati ù slavi ùvike. Amen.

10. Zaistinom, içistochom; oche pravda svakomu svoye postenye: ovo natrinaçinase uzima, achludise neosichau, aliti neche dase osite: Naipriase niki naslaginyu, kadase zlo govori od iskarchnega; neche dase ùklone, nego yosche potiçu, i veoma iziskuyu, da çuyu zlo od brata svoga iskarchnega: ovim neda Isus ù svoye pribivaliste dochi: zatosu ovi, koi çine zlo iskarchnemu, koyi nose pogarde protiva iskarchnemu; zasto Bohg one zove, koi
postenye kakose ùzima:
Psal. 14. nisu taki, po Davidu, ù pisni 14. *nec fecit proximo suo malum*, à zline pristayu çiniti: *& opprobrium accepit aduersum proximos suos*: zli damogu kupilibiga, zatòim nie pribivalista kod Boga, ù Rayu. Drugisu, koi neigiu na ovu planinu svetu k'Isusu, zasto nedadu kriposnim, pokazati svoye kriposti,
ps. 150. protiva naredbi Boxioi ù pisni 150. krachla Davida: *laudate eum in virtutibus eius*, i tonam ostavi pridobri Isus ù Evan-
Matt. 11. geliu po svetomu Mattiu, ù p. 11. *Amen dico vobis non surrexit maior inter natos Mulierum Ioanne Baptista*, vhalech Ivana: tkoye od Diavla zadoyen, sçini, kad povhali kriposna, da sebe pogargiuye, terse çini, daye pametniyi od svakoga, ter kriposne, dobre, pametne, razumne, i nauçene pogargjuye, yedabise kakò nachnegovo misto namistio svoyom laxyu, i opaçinami, kano çichnau xudiyi za Isusom pridobrim ù Mattiu, p. 11. b. 19. *Ecce Homo vorax, & potator vini; publicanorum, & peccatorum Amicus*: ovosu ùsta divla mormoratura: govorau, daye Isus proxdarlaç; dase neuklachna nista od grisnika oçiti, govòrau, danebude taki, nebi schnimi opchiyo, ma zastoye samtachi, skakvim opchi: ovo svi xudimski sinovi govore Mormoraturi, i znose naòpako tomaçech suhd krachla Davida iz pisne 17. *cum sancto,*
privareni od Diavla su.
Matt. 19.
Psal. 17.

sanctus

sanctus eris, cum peruerso, peruerteris: govorimvam, ò svaaista Diavaočka; da svaka regula; *habet suam exeptionem*, mudri vele, da kadabi dakle sazlim ù zlu opichio, zaobi bio; à kadaga nadobro navrachaobi, chnegabi dobra ùčinio: tako razumi sveti krachl David svoye ozgorchne govorenye, à nie kano mormoraturi, huda diavaočka, koya sve nazlo okrechu; koyim niye mista ù Rayu, gdinoye mir, chlubav, i svako dobro: nego ù paklu, gdinoye misto laxi, smutchni, i svakomu zlu, od koga, oslobodio Isus svakoga, i mormoratiure izpravio, yedabi i oni ondi prišli, ostavivši svoye, čovchne, i mormoratione. Trechisu, koymse neda ù Rai, naiparvisu, koi uzimayu tuge kriposti, štoyimse nepristoi, drugisu, koi potiru chlude kriposne, i chni kriposti, yedabi sebi, tizim sčienu dobili; òboyi zli, nitimogu ù Rai: trechisu sva zavarha od azla, zašto vhale, slave, i sčienu čine, zlim ignorantim; toyest neumiteonim, i zlapunim; od ovaču duh sveti govori ù Ecclesiastiku, p. 6. s. 2. *non te extolas in cogitatione animæ tuæ, velut taurus*, neuzdixise, ù tvoyi misli, kano voh, *ne forte elidatur virtus tua per stultitiam*: da ponesrichi tvoyoi, ne ùdri ona vhala, ù bodalaschine, ovo duhsveti govori od oni, koyi zasvoyu oholost vhalei, i sčineyi, štò neimadu: à ovi dvobrazni ocheyim pridati, što nemogu porazlogu, ono čine povragu; ù kanoni: *de prebendis*: *qui indigno, prebet, dignitatem, videtur Idolatrare*: dayuchi vladanye, i starišinstvo onomu zakoga nie, čini Idolatriu, tkomuga daye: od yedni, i drughi ovizi duh sveti ù istoi pisni govori; *ad nihilum dedactus est in conspectu eius malignus*: veli, nekate progone, pogargiuyu, zlo oche, malignau, toyest vraguyu okotebe: prid obrazom Boxim, zaništosu, i neche viditi one visoche planine od milosti, mi Isusa; svaye slava chniova ništariča pri Bogu, oniga neimadu vhaliti; nego; *timentes autem dominum, glorificat*; po Davidu govori Bohg, dache samo proslaviti, one koise Boga Boye, ù pisni 14. dagase boye mormoraturi, vhalioči, uznosniči; nebi onako činili, à onise sčiene, dasuyi chni dilla uzvisila, dayimye, i gospodin Bohg duxan; à dase umidu pročiniti štaye bogli, mudriyi, i kriposniyi, koye oni tlače, kano xudie Isusa. 11. Niovo nie dosta nepravdnikom, veche uvrigiuyu izkarchnega ùchnegovomu dobru

zao nao pako kaxe.

Eccles. 6. n. 2.

de Preb.

nepristoi. se dati vladau ye zlu.

Psal. 14.

posilni što čine.

dobru svitovchnemu, aliti ù robi: i ovo çine natri naçina; parvie neplatiti stoye zaposlovao uboghi: drugo ùzimavsi savise, negose pristoyi, i bilabi kamata: Treche kadano uz nie od uboga zadar, ubogi muga daye, boyechise damu zla neuçini texega, i gorega; ovi neigiu k'Bogu. Ma da tko?

Psal. 14. *qui iurat proximo suo, & non decipit*; pisna 14. koyi s'pogod-

ùraise nenade. bom odi à nevara, vech naprav placha, svakomu svoye da- ye, illi muye roba, stose razumiu svadobra svitovchna, illi

ibid. postenye: druzisu, koyi neche ù Rai; koino çine kamate, *qui pecuniam suam non dedit ad vsuram*, koyi nie dao nakamatu, chnega duh sveti zove; pak kamatnik nemore tamo; yere nie zachlubav dao, ni pomagao iskarchnega, nie dostoyan chlubavi Boxie. Trechisu govori: *& munera super innocentem non accepit*: koiche dochi prid Boga; koyino neche darova zadobra, koya mogaoye ùçiniti, vecheyi çini zachlubav dostoinu; à koyi uzimchle darove, pak od nedostoina, zaoni posao; dva zla dilluye, yedno yere dahre ùzima, protiva naredbi Boxioi, à drugo zasto daye nedostoinim: ovi yedni, ni druzi, neznadu stoche rechi, prigi krachlestvo tvoye, yere druga vladanya neche nego svoye, zato t'ko xive osvoyoi vochli ovde, naovomu svitu, mistomuye ù paklu, zasto svi Bogoslovçi darxe riçi svetoga Augustina,

S. Augu. *in Inferno cruciatur propria voluntas*: daklese gube svoyevochlniçi nesrikmi. 12. Imamo viditi, kadache prichi

Krachlestvo Boxie Kad. i od pche vrsti. tvo krachlestvo Boxie, neka dobro znamo, daga umimo uzdarxati; govorimti da milost Boxia, koyase razumi krachlestvo, mnokratye prisla k'dusi karschenoi, à i yosche prichi; naipria nasvetomu karstenyu, i ù ostali Sakramenti, kad nie zabrane od gria: zatizim. II: ù vigenyu Ivanu bi

Apoc. 3. obyavchleno p. 3. *Ego sto ad ostium, & pulso*: Bogh govori, da kadano ù yedno sarçe doge; ovoye grie; onomu milost Boxia donosi, netivsi ono çiniti, daosi misto milosti; à otiv, daosi misto Diavlu, i tako proçini, sve tvoye çini, à kosu zapostenye Boxie, zaspasanye tvoye, za korist iskarchnega, tereyi çinis, istinom prislotie krachlestvo Boxie, à koli nè; nie Boxie, vech çiasu, dilla Diavaoçko. III: po

lev. 20. izpovidi, ù levitiku p. 20. *Ego sanctifico vos*, govori Bogh. Kad se kayes, ya udichle sachlem milost, i posvechuyemte. IIII: milost koya dohodi svakomu naças od smarti: sveti

Petar,

Petar, ù 1. Pistoli, p. 3. broiyu 22. *profectus in Cælum*: doge milost, i dilise na nebo, zato sveta çarkva ù priporuçi, govori, od duse *proficiscere anima Christiana*: odi duso Karstianska ù milosti na nebesa, i takosuse mnoge vidile otichi, obuçene ùmilost, meu ostalim nasoçat sveti Francesko, koga vidi yedan nemochan redovnik F. Angeo Minister od Napuchle, koyi bise onimio, onda progovori: çekaime oçe, çekaime sveti oçe, pak i onse dilli zachnime: istovidi Biskup od Asixa: yerese, obechao gospodin Bohg, po svetomu krachlu Davidu ù pisni 72. *Ego sum semper tecum*: govori Bohg, yasam vazda zdobrim pomilosti, dakleye potriba biti dobru, à kochesz'Bogom biti. Peto imade dochi krachlestvuo Boxie, i pribivati ù vike z'dobrim, i ovoche dochi nadahn sudchni, ovoyim obecha Isus ù svetom Mattiu p. 5. ù Luçinu Evangeliu, p. 6. *gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est*: raduitese moyi dobri, zasto vasoi plachi, nie prilike na ovomu svitu, tolikoye velika, zastoche svakomu vratiti podilli chnegovi, po Mattiu na p. 16. *reddet vnicuique secundum opera sua*: govori: dache svakomu dati po chnegovi dilli, poniznu, uzvisenye: posna natiti slavom; uboga obogatiti milostyu; glandna, i xedna napoiti: trudna, iz pokoiti; prognanoga; od svita zagarliti zatvoya dobra dilla, zaplachu sebe dati: *merces mea mecum est*: ù vigenyu Ivanovu p. 21. yasam placha dobrim, ne drugo: zato svetimu Tomas, od govori; *quam mercedem accipies; non aliam, nisi te Domine*: od govorimu Angeoçki nauçitechl sveti Tomas, ya gospodine Isuse drughe plache neistem, i nexelim nego tebe: ovoye zavarha od krachlestva Boxiega, koye istemo, govorechi svaki dahan prigi krakhlesvo tvoye: ovo dobri, i pravedni naprav prose pitayu, i mole, zastojmye obechao Isus posvetomu Mattiu, na p. 25. *venite benedicti Patris mei, possidete Regnum*: odite dobri, odite, blagosovchleni oça moga nebeseoga, posiduite krachlestvo nebesko, raduitese ù vike ùxivaite svako dobro brez straha, brez bola, brez svakoga zla, à ùsvakomu dobru vazda, zastostega naprav prosli, yavamga dayem.

1. Petri c. 3. n. 22.

Ecclexia

Krõ. lib. 2 c. 71.

Psal. 72.

Matth. 5.

Luc. 6.

Matt. 16.

apoc. 21.

in vita S. Thom.

Matt. 25.

13. A zlim, i prokletimchese od govoriti, naistom mistu, po Mattiu; *ite maledicti in ignem æternum .. qui paratus est vobis, & Angelis vestris*: à vi prokleti pogite ù pakao, ù — Matth.

Krachlestvo prokleiye. ogachn viçchni, koiye vami pripravchlen, za vasa zla dillà, i Diavlom, vasim angelom; yere nikada niste rekli naprav oçenasa, moye molitve, Koyusam nauçio moye ùçenike: vechste kleli, proklichnali, mormorali, tuge pritiskivali, Diavla slusali, i schnime mene, ù moyi hudi, dobri karstiani, pogargivali netiste postiti od zla, ovdechete postiti od svakoga dobra, linistese nadobra dilla, ù pakluchevas Diavli ùsilovati nazla, na proklichnanye, psovanye, yauke, tuxbe, i sve xalosti brez razgovora, ù vike. ù vike, ù vike; yao, yao.

14. Dakle, ùçinimo od Luku obratitise istinitu, i obe-

proçini prilike. rimo parvo smart podniti, nego grie dillovati. Paka molimo oça nasega izsarça: govorechi: nù oçe nebeschi poglendai, onu tvoyu chlubav, koyom nas stvori natvoyu sliku; posla: yedinoga sina tvoga, tebi ù boxanstvu yednanka, terga ùçini çoviku yednaka ù çoviçanstvu, izvan gria, ù svemu ostalom, zatimga naparti grisimam nasim, kako

Isai. 53. prorok kaxe, *iniquitates nostras ipse portauit*: zatizim trechi kip duha svetoga posla, da nas nauçi svakomu dobru: poslusaosi Petra, i prostiomu zatayanya, naitexi grie; proschenyesi dao Mariyi Mandalini, i sve sedam griayoi, izat nav Davla; oprostio: Mattia kamatnika, za Apostolasi ù zeo, i tvoga potainika, koi toliko dobro pisa tvoya otaistva, dabi prilican Angelu: od staroga zakona; yos Davida

Psal. 88. prichlubodivça, i uboyçu nasaosi pravedna, *inueni Dauid iusta cor meum*: kako isti govori: *inueni David seruum meum*: Nasaosam Davida namoi naçin, nasaosam Davida slugu moga: Akamo Dizma Razboinik, i lupex, koyi bise pun svakoga zla, kanosu svi Aiduçi, lupexi, i Razboiniçi:

Luc. 23. pakmu rekose, tvoya usta od istine *bodie mecum eris in Paradiso*: hà reçi gospodine i meni, velikomu grisniku, potvomu Angelu; momu straxaninu; danaschesbiti s'Isusom ù slavi, ù milosti, radosti, i svakomu dobru chnegovu: stose razumie Rai: dainam prislatki Isuse, ono blagovanye blagovati, koyenosi obechao po tvomu potainiku Ivanu ù 2.p.

Apoc. 2. vigenya: *vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in Paradiso*: dachu blagovati voche, od stabla xivotnoga, koyeye ù sridi Raya, tò yest, koye daye, xivot, viçchni svakomu çoviku, onim, koyi budu pridobiti sebe, Diavla, i ovisviht, ù

nepriatechli. istinu tri velika nepriatechla Boxia, i duse nase: Diavao go-

vori

vori duſi: po gargiuyemte, puht besidi pomachnkavam ùdobru; à sviht viçe porexemte ksebi; sam gospodin Bohg oslobodionas od svitriu nepriatechla naſi. Deh gospodine zatvoye ùpuchenye, porogenye, obrizovanye, karſtenye, pohost, pokoru, Trud, i muku, uzkarsnutye, uzaſastiye, poslanye duha svetoga; poſachli milost tvoyu ù sarça naſa, da umimo upraviti, molitvu prid pristochle prisvetoga Troistva, govorechi s'krachlem Davidom ù pisni 150. *dirigatur oratio mea in conſpectu tuo, ſicut incenſum*: gospodine kano, dim, i miris tamchlana ige prid obraz tvoyi, onako nekase ùpravi molitva moya, i sva dilla k'tebi; i ya danebudem nadrugu stranu spametyu pochi, nego k'tebi vazda, vazdi, i ù vike biti stobom. Amen. Pſ. 150.

POGLAVYE CETARNAYESTO.

Budi vochla tvoya, kako nanebu, i nazemchli.

Fiat voluntas tua ſicut in Cælo, & in terra.

Sueti Mattie p. 6. n. 10.

Uçemuse zdarxi vochla Boxia; kakose izpuchna vochla Boxia: naçin kakose imade Bohg iskati, s'iztomacenyem parve pisne krachla svetoga Davida; poççemuse more nachi svarha; vochla Boxia; ù pravaye pravde; vochla vlastita uzrokye svakoga zla, i griaya: vochla Boxia parvogreducha, ne izpuchnase brez duxni stvari: vochla slobodna potribita za spaseneye; dobrota Boxia neusiluye nasluxbu nikoga: razlikost od vochla; otiobi, i ochu: nesrichnisu svitovchni chludi, svihit nemore nasititi çovika; çemuse pri-

likuye vesechle svitovchne: nesrichni puht chludi svitovchni ùpakao, kako∫e imade iskati Isukarst, i mnoziga nagio∫e: gdise ima nachi: Bohgse nemore nachi brez Isusa: tri puta zapoch nanebesa: ∫toye pristochle otrovano: puht Isusov razlik od svitovchnega: puht Boxi muçan, i tvard: svarha Karstianska, izvan dobra çina, yo∫ oche datarpise: Isukarst parvi bi koyi putova, putem od tuga naovomu svitu: i ù svoi muka, nenage tkobimu imao milosardye: smart Isusova ∫tò uçini svitu: muke, i progonstva od chludi, muçenikom Isusovim dahte: sva ovase tiçu, ù poglavyu slidechemu; zatoyi varzi napamet.

1\. Budi vochla tvoya, kako nanebu; i na zemchli: ona sveza od riçi (i) toyest (&) razumise na mnogo naçina: more rechi (i): more rechi (yo∫che) tako tomaçiyu Virgilio ù 2. Aen. more rechi (ovo yest): more rechi (pak): more rechi (Tako): i ovo mi illiriçi slidimo ù molitvi gospodchnoi, oçena∫u: govorechi: Budi vochla tvoya, kako nanebu, tako inazemchli: toyest, znamo, i temechlito darximo, da nanebuse neçini druga vochla, nego vochla Boxia, zatoyu xelimo, i prosimo; i nazemchli; da kano Angeli nebeski, i du∫e sveti, nemogu drugo otiti, vech ∫tò gospodin Bohg oche: zato prosimo, da inami dopusti, milostiu svoyom, danimi drugoga neçinimo, nego ∫tò Bohg oche; koyi neche gria, nizla niednoga, yedabismo, ni mi neotiliga, ma dobro zbogom, vazda otili, i od Boga prosili, koyiga sam more dati; za∫toye sam dobar; govori sveti Luka, ù p. 18. s. d. *nemo bonus, nisi ∫olus Deus*: isti ù narodi, p. 45. obechava svoyim sva dobra; *dabo vobis*

vochla Boxia

Virg. 2. Aen.

dobro od sama Boga. Lucæ 18.

bis omnia bona, i dayeyi od svoye dobrote, brez niedne nase dobrote; yere neima potribe od nasi dobara: kako izpovida sveti krachl David ù pisni 15. od strane svi chludi, *quoniam bonorum meorum non eges*: gospodine Boxe neimas potribe od nasi dobara: ma ya znadem dobro, da meni nie dobra brez tebe zato ù pisni 72. govori: *adærere Deo bonum est*: radi togate molim Boxe, da ùçinis samnom yedno zlamenye ù dobru, dasam tvoi: *fac mecum signum in bonum*, ù pisni 85. ovo dakle milosti pita, brez koyese nemore Bohg nachi, zato ù prosastomu poglavyu prosimo slavu nebesku, stose razumi krachlestvo: à sada prosimo milost, da moremo çiniti vochlu Boxiu, koyomse dobiva reçeno krachlestvo. 2. Pitamo dakle syedichnenye nase vochle zboxiom: istinaye, nitko nemore zabraniti Boxie vochle: sveti Pavao k'Rimchlanom, ù p. 9. *voluntati eius quis resistit?* Govori, ò Rimchlani nitko nemore protiva vochli Boxio: isto potvardi krachl David ù pisni 134. *omnia quæcumque voluit Dominus, fecit in Cælo, & in terra, in mari, & in omnibus abyssis*: govori ni nanebu, ni nazemchli, ni na moru, ni ù dubina: brez vochle Boxie nisto nemore biti, sveye vochla Boxia, iz van gria; gria nie vochlan, vechga çini vochla chluçka, slobodna, reku Bogo slovçi *libero arbitrio*; pustioye çoviku, stomu drago; kadbi otio, mogaobi zabraniti, ma neche na ovomu svitu, od izkusenya, da zabrani, yere nebi çovik, imao vochle proste, nebimu imao sta Bohg platiti, yerbi bio ka i ostale xivine brez razloga; yere Bohg razlog placha, à ne drugoga, zato prosimo, da nasu vochlu smilostiu ùçini, kanosu vochle svi sveti nanebesi, koyi nemogu drugo otiti, nego sto Bohg oche, Boxia vochla ùpravchlase pravdom, i mi prosimo istu pravdu, i syedichnenye s'Boxiom vochlom, à kadaçinimo prikovochle Boxie, ondaye grie, zastoye vochla nasa parvi uzrok od gria: koya ùdichle vodi ù pakao, govori Iob sveti, ù p. 21. *in puncto ad infernum descenderunt*: kakose nesrichna dusa dilli, ùdichle ù pakao: ançi yosche xiv ige; odimo ù Broyeva kchnige, p. 16. *descenderunt vivi in infernum*: à sveti krachl David, ù pisni, 54. *descendant in infernum viventes*: yos nesrichni xivi, vide muke paklene, à svemu uzrok vochla vlastita; ah zla vochlo, sveti Augustin govori, *in inferno nihil cruciatur nisi* propria

Gen.
Psal. 15.
od nas neima potribe.
Bohg.
Psal. 72.
ma mi od Boga.
Psal. 85.
vochla nasa.
Rom. 9.
Ps. 134.
Theol.
koyu Bohg placha.
ovo xelimo, od Boga.
Iob. 21.
num. 16.
Psal. 54.
S. Aug.

proprta voluntas: ù paklu nistose nemuçi, nego vlastita vochla: zato sveti otaç Bernardo, Medeni usta, zavapi, kako pise sveti otaç Bonaventura ù dieti svoyoi, p. 20. de Religione. *Tolle propriam voluntatem, & infernus, non erit tibi*: digni vochlu vlastitu, i necheti biti pakla; dakleye vochla uzrok da chludi igiu ù pakao, koisu nesrichni tere çine svoyu vochlu.

S. Bern.

uzrok od osugenya

3. Svemoguchi gospodin Bogh svebi otio ù Rai, chnegovaye vochla, spasenye nase, nase dobro, nase posvechenye, toyest nas dobar xivot; vidimo stonam kaxe duh sveti, ù p. 1. pistole svetoga Pavla k'Thexalonianom, ù p. 3. *hæc est voluntas Dei sanctificatio vestra*: ovoye chludi vochla Boxia posvechenye vase: po istomu Pavlu k'Timotheu, ù 1. p. 2. broyu 4. *Deus vult omnes homines saluos fieri*: govori, da Bohg oche sve chlude spasti: ma zastoye ova vochla Boxia parvogreducha, koyom sve oche ù Rai, à kose budu svi pripraviti, i nako nemogu dochi, vech neka ùçine od sebe stosu darxani, toyest çiniti dobra dilla, brez koyse nemore ù Rai dochi; zato Isukarst, posvetomu Ivanu p. 5. ù Evangeliu, ù pita nemochnoga, ocheli ozdraviti: *vis sanus fieri*: govori Isus, od moye strane, ochute da ozdravim, stom xelis, mislis, i pitas, yeli tvoya vochla, istesli ozdravchlenye? On reçe, uolo, gospodine ya tò çekam, i tvoyu milost prosim, dame ozdravi. on lamu Isus dade zdravye, govorechi, *sanare*, ozdravi, evo dakle nasa vochla, brez koye neche nas ni spasti, vecheye potriba daçinimo stosmo darxani, od nase strane, à Bohg neche machnkati stoye od chnega. 4. Tolikoye dobar gospodin Bogh, i toliko ugodan ùsvemu: mogaobi, i silom svoyim moguchstvom sve poslati illimu ù Rai, illimu ùpakao, ma neda pravda chnegova; vech svakomu svoye oche, stoye tko zasluxio, da ono ù vike ùxiva. Dakleye nasao yedan lagan naçin zaprivesti çovika k'sebi grisnika, za nepotlaçiti pravdu; scklubavyu polaganoga po nukuye, i na sluxbu pritexe: kakose obechao, po Osei Proroku, ù p. 11. *Traham eos in funiculis charitatis*: potegnuchu ya grisnika konopimam od chlubavi, istu stvar po Yeremiyi Proroku, ù p. 31. govori: *in charitate perpetua, dillexi te, ideo attraxi te, miserans tui*: çoviçe ù moyoi viçchnoi chlubavi, pochlubiosam tebe, zatote

svoya vochla uzrok od spasenya

1. Thesel.

1. Tim. c. 2. n. 4.

Ioan. c. 5.

ibid.

do Boga nie; vech dozli chludi.

Oseæ c. 11.

Hier. c. 31.

zatote pritego k'sebi, smiluyuchise tebi. Govori Bohg, ya ſtogodi mogu odmoye strane, çinim griſniku, neka yoſ on od svoye strane uçini, ſtomoxe, tachemu, i biti posao ùpravan, i doche ùRai, i biche vochla tvoya nazemchli, kanoye oni nanebu: zato sveti Augustin govori, daye Bohg rekao *creauit te, ſine te, & non ſaluabo te, ſine te*: yasam stvo- tebe çoviçe brez tebe, ma spasenyesamti ostavio, daga dobies, nekase uznade i pravda, ù spasenyu, kanose poznaye moguchstvo postvorenyu: ovoye uzrok, daneche nikoga silom ù Rai, vech tko bude odsvoye strane dillouati: yerse nedaye brez Boxie pravde, koya oche k'sebi naſa dilla, danas spase, inakochese izgubiti, tko nedilluje dobro. S. *Aug.*

5. Odimo ù pisnu 68. krachla svetoga Davida, ſtonamse ondi zapovida: *quærite Dominum, & viuet anima veſtra*: ocheſli, daxive duſa tvoya ù vike, od govara griſnik ochu; od govara gospodin Bohg po proroku: dakle iſchi gospodina, koyise naodi s'kruſenyem, izpovistiu, zadovochlstvom, i porom; ovosu puti nachiga naovomu svitu, pak ù vike ù xivati. 6 Tko inako iſte Boga, aliti stvari druzi, sve zaludu prosi, yer nechenista imati, istise chludi svitovchni tuxe, prid Bogom ù kchniga od Mudrosti, ù p. 5. *laßati ſumus in via perditionis, & iniquitatis, ambulauimus vias difficiles, quid ergo profuit nobis diuitiarum iactantia, aut ſuperbia quid contulit nobis?* Nesrichni chludi od ovoga svita, trudese, posluyu, i muçese, yedabi obogatili, bili sçichneni, i poznani prid svitom; àkadasu naças od smarti, naodese naiuboxiyi, naipotribitiyi, i nai nesrichniyi. Evo riçi svetoga Davida, ù pisni 33. *Diuites eguerunt, & eſurierunt*: znasli kakose dogagia, onim koi oche dobra od ovoga svita? ſtonose do godi onim, koi usnu naode blagò, veomamase vesele; miske kakochega uzdarxati, i chnimese pomagati; mentose probude, pak niſta nenaode, vech yednu zlu vochlu, ostanu tuxni; govori isti krachl David, ù pisni 75. *dormierunt ſomnum ſuum, & nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus ſuis*: brez Boga niekoristi iskati niſta.

Pſal. 68. nach Boga svak more.

Ma z Bogom. ſap. c. 5. Brez Boga.

Pſal. 33.

Pſal. 75.

7. Zatoye triba iskati naipria Boga, i k'chnemu prichi tako uçi David ù pisni 33. *accedite ad eum, & illuminamini, quia inquirentes Deum, non minuentur omni bono*: tko iſte Boga nechega mimochi svako dobro, yereye pri Bogu; naſav dakle Boga,

Pſal. 33. tko. imade mir, i Boga.

Boga, naodi svako dobro, koyise nenaodi druzim, nego
pametyu, i dobrom vochlom, kakonam kazaſe Angeli po
2. svetomu Luçi, p. 2. 6. 14. *in terra pax hominibus bonæ volunta-
tis : mir chludem nazemchli dobre vochle, daklese nę-
daye drugomu mir, ſtose razumi gospodin Bohg, nego
dobroi vochli, à zloi pakao yoſ ovdi pocichne, naovomu
svitu, kakosam ozgara rekao. 8. Nesrichna vochla oso-
smart bita ige ù pakao; naipria, kadase dilli svoye vochlna duſa
zloga od ovoga svita, obraduyese sviht, yeremuse dixe yedno
draga. brime vele zlo, i muçno podniti: evo Ixaia, na p. 14. kaxe:
Iſa. 14. *conquieuit, & ſiluit omnis terra, gauiſa eſt, & exultauit; abietes*
quoque letatæ ſunt ſuper te, & cedri libani, ex quo dormiſti: zaſto?
non aſcendet qui ſuccidat nos: svase zemchla obradova, i obese-
li: yele, ſtosu ponizni: çedri, ſtosu dobri chludi veselese,
zaſto; yerega nie, tkochei svoyom zlom, i opakom vochlom
podsiçati, i progoniti, otige svoyevochla ù pakào, da istise
ibid. metnu ù smutchno çekauchiga: govori isti prorok: *infernus*
ſubter conturbatus eſt, in occurſum aduentus tui: ſuſcitauit tibi gi-
zao smu- *gantes* : pokle svoyevochla doge, ù pakao, vase pakao
ti pakao. smuti, svi Diavli, i chniove poglaviçe igiuga susristi: isti
ibid. prorok govori, *omnes Principes terræ, ſurrexerunt, de ſolijs ſuis* :
svi svoyevochlni od ovoga svita, podignuse svoyi pristo-
prokleti chla, i çekauga nanogu, nù ſtomuche od govoriti, ka-
iz pakla. kvulimu dobro daſliçu dati oche, isti prorok kaxe: *vniuerſi*
ibid. *reſpondent, & dicent tibi, & tù vulneratus es, ſicut, & nos, noſtri*
pozdrav *ſimilis effectus es: detracta eſt od inferos gloria tua; concidit cadauer*
od Diav- *tuum*: svichemu Diavli rechi, i tisi rachnen, kano i mi svo-
la. yom vochlom, namisi priliçan, doteglate ùpakao tvoya
svoyevochla, tvoya slava izprazna: evoti vochla osobita,
ſto çini nesrichnomu çoviku, govoremu Diavli: prostrite-
ibid. mu, nek poçine: *ſub te ſternetur tinea*: prostriſe svę varsti
od çarvi; proçini, koiye pokoimu; kad imaſ buah ùposte-
chli, nedadu mira, da kada dogiu çarvi, gladni, ruxni, i
ibid. pogani? Zatizimu nose pokrivaç: *& operimentum tuum, erunt*
vermes, daimu drugu varstu od çarvina, podchnimsu ga-
griçe, çarvi koise, ù koxi Ragiau, sadmu vachladu, zapo-
Iudith. krov, koino grizu meso, kosti, i duſu: Iuditha, ù p. 16. s. c. &
16. *vermis in carnes eorum*, na puniga çarvi pripogani: koyi ne-
moguse nasiti, niti mogu pomriti, ùvike govori Ixaya,
ù p. 66.

ù p. 66. s. g. *vermis eorum non morietur*: neche nikeda pomriti *Is. 66. g.*
nipristati çarvi chniovi: isti Ixaia, ù p. 14. govori: ſtoche
Diavli zapivati svoyevochli, *qui te viderint, ad te inclinabun-* *Isa. 14.*
tur, teque proſpicient: kada budu viditi Diavli svoyevochlu, *Diavli*
rugauchimuse, klachnaumuse, kanosu mnoghi ludise kla- *cine kano*
chnalimu zastra, i dayim zla nebi vechega uçinio: zatim ye- *xudie.*
dan drugoga pita, zavechu pogardu, i tugu svoyevochle:
isti prorok govori ondi: *numquid, iſte eſt vir, qui conturbauit*
terram, qui concuſſit Regna? Ovoliye oni çovik, tkoye smu- *Ruganse.*
tio zemchlu, koiye svoyom vochlom potirao, i smetao
vladaoçe, i vladanya? Boyese Diavli, da nebi nion le
posvoyoi vochli otio çiniti, ma drugo nemore, veche kleti
i proklichnati: ah otiosi sve nasvoi naçin; nitisi tio, daye
tko otebe bochli, pametniyi, razumniyi; svesi pogargi-
vao ò brate naſsvoye vochla, zato nieti ovde mista navar-
hu pakla, ali ù sridi, vuçise nadno, pod sve neçistoche,
naidachle od Boga; na istom Ixaia: *veruntamen ad infernum* *ibid.*
detraheris, & profundum laci: ù dubine yame paklene, gdino-
ye misto svoyevochlni: ò nevochlni: ò tuxni proçini mo- *misto*
rèſli ovo podniti, àko nè; ostavi svoyu vochlu, terre reçi *svoyevo-*
oçu tvomu nebeskomu, budi vochla tvoya, primeni kano- *chli.*
ye pri Angelim, i svetim nanebu, à Isus te uçi po proroku
Davidu, ù pisni 68. *quærite Dominum, & viuet anima veſtra*:
àkocheſ, dati duſa xive ù vike, na ovomu svitu iſti gospodi-
na Boga, svegase ostani, tacheti Bohg i dati svaka, dobra,
paka xivot viçchni: govori sveti Pavao, ù, 1. Korintianom,
p. 15. *vi ſit Deus omnia in omnibus*: Bogye svemoguch, moxe *1. Cor.*
svaka, i vazdi; da odchnega svi prosimo, i chnegovu vo- *c. 15.*
chlu çinimo, tachemo, ixiviti ù vike. Amen.

9. Kakose ima Isukarst iskati, govorim, dase imade
sve ù duhle iskati brez pristanka, tkoga oche nachi naovo- *Zanach. Boga.*
mu svitu, takonas ùçi Ixaia prorok, ù, p. 55. s. b. *quærite domi-* *Iſ. 55. b.*
num dũ inueniri poteſt, inuocate eum, dum prope eſt: ovdeye blizu
iſtitega, zovitega, doçimse more nachi, à kadase razdili
duſa nesrichna od svoga tilla, ondaga nemore nachi, à ko-
ga nie ovdi bila naſla; zato sveti krachl David ù pisni 126.
govori: *vanum eſt vobis antem lucem ſorgere, ſurgite poſtquam ſe-* *Pſ. 126.*
deritis: vamse çini izprazna stvar ustati, iskati Boga, par-
vo svitlosti, parvo svanutya: yavam govorim, ustanite,

udichle, poklesidete, nečekaite dneva: evo prilika ù svetoga Luke Evangeliu, ù p. 2. pastiri nečekaſe, svanutya, *Luc. 2.* vech, kakoim Angeo kaza daſe rodio Isus: *venerunt festinantes, & inuenerunt Mariam, & Ioſeph, & infantem*: prigoſe potexno, i nagioſe Mariu, starça Iozipa, i malanoga Isusa: sricho dobra; naipria Mariu, svak ima iskati, pak Iozipa; à oniche nam ukazati Isusa, vazda, i ùponochi, kano, onim pastirom, tachemose imi vratiti ſchnimam slavechi, i vhale-*vazdise Bohg naodi od dobri.* chi Boga; pastiriga nagioſe ù kuchi: à starac ſimun ù çarkvi, zaùkazati, dase vazdi more nachi, mamuye çarkva osobito misto, ondiga vachla sve ùduhle iskati, à tko nebi mogao dochi, nekaga iſte vazdi, nachichega: zatoga tri krachla nagioſe ù yasli, ùklaniçi; kanoga mi ù Provinçiyi Bosanskoi iſtemo poklaniça, govorechi svete mise, brez çarkava, zdopuſtenyem svetoga oça Pape, kanoga iskau Apoſtoli, koi neimadiu slobode, kano nimi kod naroda, koi Isusa nepoznayu: takoger Mandalina ùyutru Rano, naiparvaga nage, i vidi za Blaxenom diviçom Mariom; *Ioan. 20.* tako piſe Ivan, ù p. 20. kadyo reçe Isus: Maria, poznaga, i od govori Rabboni, Maſtre dragi; proçini duſo Boyia, koye vesechle imade naſavſi Isusa Maria Mandalina, da poge *neigi k'Bogu prazan.* naviſtuyuchi, i pripovidauchi svakom. 10. Alitko xeli Isusa nachi, nevachla; daige kchnemu prazan: zaſtoye zapovid Boxia, da pridachnse neige izprazno, nego zdarom: *exod. 23.* ù Izodu, p. 23. *non apparebis in conſpectu meo vaccuus*; nemoise prikazati prid obraz moi izprazan; Bohg govori, zaro krachli prikazaſemu darove, yere biſe Bohgyim naredio, *Pſal. 67.* kako govori sveti David ù pisni 67. *tibi offerent Reges munera* prikazaſemu tamchlan; tizimga izpovidiſe, daye Bohg istiniti; drughi dahr zlato, tizimga izpovidiſe, daye krachl svarhu, svi krachla, kako piſu sveti Pavao k'Timoteu, ù, *Tim. 6.* p. 6. Ivan, ù vigenyu, p. 19. *Rex Regum, & Dominus dominan-* *Apoc. 19.* *tium*, Isusye (govore) krachl od krachla, i gospodar od gospodara svie. Trechi dahr bi Myra, nika pomast, tizimga izpovidiſe, daye çovik istiniti, i daima ùmriti za-*darovi Bogu.* puhk: ove krachle duxanye svak sliditi, i doniti darove k'Isusu ſchnima zayedno; zlato çisto od dobra xivota, tachemo ibiti krachli, i krachlevati ù vike ſchnime, kako vi-*Apoc. 20.* di sveti Ivan, ù vigenyu, p. 22. *Dominus illuminabit illos, &*

Regna-

Regnabunt in sæcula sæculorum: svi dobriche krachlevati ù vike vikova. Zatimemu imase priniti Myra pomast od ponixenstva, dasmo chludi ùmarli, odnas nie dobra, vech od Boga, da imamo od svega razlog Bogu pridati, gdichese viditi sva dilla potanko, kako govori, po Danielu proroku, ù p. 13. *& diiudicabo eos*: svechese razabrati dobro, illie bila vochla Boxia, illi vlastita, dayoise placha dade. Trecheye tamchlan smirisom od dobri dilla, nie zadosta xiviti brez gria, i poniznu biti, mase ischu dobra dilla, koya zapovidi, po svetomu Mattiu, ù p. 5. *videant opera vestra bona*, çinite dobra dilla, nekase vide, takoyi vidi Ivan, ù, p. 14. *opera autem eorum sequentur illos*: govori, dilla svakoga svoya slide prid Boga, kadase poge, zatonas ùçi sveti Iakov ù pistoli, p. 2. *fides sine operibus mortua est*: nista nie vira brez dilla, dakle nosi dobar xivot, dilla dobra, i ponizna, toye dahr koyi Bohg oche od nas. 11. Meu ostalim dobrim dillimam, ùçinas Angeo Raphael ù svetomu Tobiyi, p. 12. b. 8. *Bona est oratio*: *cum ieiunio*, *& eleemosina*, *magis*, *quam thesauros auri recondere*: govori Angeo, ò Tobia yasam Angeo Raphael poslan od Boga, date ozdravim, da Diavla od renem sare tvoye neviste zàradi tvoye molitve, posta, i lemozine toçinis: ovo dakle çimese Bohg doziva zdravye izprava, Diavli odgone: zato Isus, na p. 17. ù svetomu Mattiu, i ù svetomu Marku p. 9. b. 28. *hoc genus Demoniorum in nullo potest exire*, *nisi in oratione*, *& ieiunio*, molitvom, i postomse Diavli pridobivau: odimo ù izodu, na p. 24. b. 18. p. 34. b. 28. Moysie ù obadva puta posti poçedardeset dahna, i nochi (nastetu onizi koino ob noch ne poste, nego xderu, kano xivine ne razloxite) i izprosi zakon od Boga: isti Mu sie, ù deuteronomiu, p. 9. 18. kaxe puku kakogaye oslvbodio postechi çeterdeset dahna, i nochi. Sueti Ilia prorok bixechi od opakoga krachla Akaba, i krachliçe Iezabele, veçera malo, paka posti zaçeterdeset dahna, i nochi, ù 3. krachla, p. 19. b. 8. *& ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus*, *& quatraginta noctibus*: ò yakosti od posta; à nas Isus prislatki pokle posti çetardeset dahna, i çetardese nochi, kako pise sveti Mattie, na p. 4. 7. *cum ieiunaßet quadraginta diebus*, *& quatraginta noctibus*: pridobi Diavla, koi bise dosaoga napastovati; prigiose Angeli sluxiti mu:

Daniel. 13.
Matth. 5.
Apoc. 14.
Iac. 2. 17. 26.
Tob. 12. n. 8.
oruxye ye dobro. Molitva pohost, i lemozina.
Matt. 17.
Marc. 9.
exod. 24. 18. 34. 28.
Deu. 9.
3. Reg. 19.
Matth. 4.

xitimu : ovosu dilla koimse naodi gospodin Bohg : molitva, posth, lemozina, i ostala dobra dilla : tkoga iſte spostom nachega zayendo smoysiom ù pustichni, takoger smolitvom naplanini, s'Illiom prorokom ù postichni; s'mandalinom ù kuchi Simunovoi : s'Mariom Maikom meu naucitechli: s'Ivanom Evangelistom ù chlubavi, kako
1. *Ioan. c. 4.* isti govori, ù 1. pistoli p. 4. *Deus caritas eſt, qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo*: tko ima chlubav, Bohgye ùchnemu, à on ù Bogu : zatose veoma imade çiniti lemozina zachlubav Boxiu, ostale chlubavi, kanosu nauçi, i drughe stvari, tachemo, i biti zbogom zayedno. Takoger, à kochga iskati s'ubozim, nacheſga nakrixu gola gdi ùmire od xege, i kaxe da xivine nerazloxite imadu svoye kuche, ali svoye yame divie, à sin çoviçi, neima gdibi trudnu glavu nakrixu poloxio, negyu prignuv duh pusti: ù Mat-
Matth. 8. Luc. 9. tivu 8. p. Luçinu p. 9. *vulpes foueas habent, & volucres nidos; filius autem hominis non habet, vbi caput reclinet*: zatovam velim da nemachnkayu puti, in naçini koyimse more gospodin Bohg nachi, i k'chnemu dochi.

12. Zato Isus po Ivanu Evangelisti, na p. 14. kaxe pri-
Ioan. 14. puti od Raya razliçi. bivaliſta razlika ùdvoru Boxiyem *in domo Patris mei, manſiones multæ ſunt*: bivſi ù Rayu razlika pribivaliſta, nazemchlisu razliçi puti, koymse priodi ùona pribivaliſta razlika, sve dakle stoyi inaſoi vochli, ſtogodi çinimo, daçinimo s'yedinivſi naſu vochlu zBoxiom, niſtose nemore çiniti, brez Isusa, niti tko more prichi k'Bogu; nego po Isusu, na
ibid. istom, govori Isus po Ivanu, ù p. 14. *Nemo venit ad Patrem, niſi per me*: nitko nemore dochi k'oçu nebeskom nego pomeni. 13. Itako na istomu govori Isus : daye puht, isti-
Isusye pravi puhut. na, i xivot on, zato tri putasu, koimse ige k'Bogu : naiparvie zabrachnenye stvari, koyesu zabrachnene od Boga, illi od svete çarkve zaruçniçe Boxie; pak od naravi zako-
Matth. 7. zabrachnuyuga. nom, takoger Isus po Mattiu, ù p. 7. *quod tibi non vis, alteri ne feceris*: drughi puhtye, ſtobi tebi otio dati iskarchni çine, i ti çini chnimam : isto potvardi Isus po Mattiu, ù p. 7. 12. izapovidi, *quæcunque vultis, vt faciant vobis homines, & vos*
Matth. 7. 12. *facite illis* : ſtobi tko otio, damuse çini, od chludi, nek i on isto çini ostalim, ò ludi svoyevochle, ove dvi zapovidi ù midu, yeryi neçine, vech sve zase, à zadrugoga niſta nebi

otili,

otili', zatoye pun pakao chni, Trechiye puht ù Rai, koga
David obra ù pisni 118. *viam veritatis elegi*: obraosam puht *Ps. 118.*
odistine, zastoye Isus istina ozgorasmo rekli, i xivot, zato
Isus potvardi davidovo govorenye, na p. 19. ù Mattievu *Matt. 19.*
Evangeliu *si vis perfectus esse, vade, & vende omnia, & da pauperibus*: ovosu tri puhta ù Rai: neçini nikomu zla, ma svakomu dobro, i podai od tvoga dobra lemozinu: takoches
imochi pivati z Davidom pisnu parvu; *in mandatis tuis exerbor, & considerabo vias tuas*: obsluxichu tvoye zapovidi, i *Psal. 1.*
proçiniti tvoye puhte: zastoye Blaxen çovik, koi nie otisao
nadogovor, i naviche nepravednika, nitye stao ù puhtu
grisnika, ni nastolu kuxnomu nie sidio; *& in catedra pestilentiæ non sedit*: stò kuxnise razumi, nauk, otrovani, koi ùçe *Psal. 1. Kakoye zao nauk*
naopako, svisu kuga otrovana, i chniov nauk stolaç kuxan,
koi çini ùmriti dusu barzo kano kuga tillo, zatoise vachla
ùklachnati, i odchni dalego bixati, i ovoye parva zapovid
ozgora reçena; drugaye *sed in lege Domini voluntas eius*: yaz
dati budi vochla ù zakonu Boxiem pribivati, *& in lege eius meditabitur die, ac nocte*: dahn, i noch, misli o zapovidi Boxiyi, teryi obsluxui; à trechiye puht, nesamo zagarchlati zapovidi, ma yosche dobre svite, od zakona primati,
zatoti zabrani, sviht zli chludi, po Davidu; *Beatus vir, qui non abijt in consilio impiorum*; govori reçeni krachl, i prorok: onie çovik Blaxen, koi nepratika sazlim, koi neche *ibid. od zlace chladeta bixi.*
chniova svita, ni dogovora, koise uklachna od zli, koi bixi od chni, kano od kughe, kano od otrova; ma vazda ischi
pratike zdobrim koisu huda Isusova, ançi çarkua; Pavao
Korintianom ù drugoi, p. 6. *vos enim estis templum Dei*: dobri Karstianisu çarkva Boxia, zatoye potriba schnima pri- *1. Cor. 6. k'dobra.*
bivati, opchiti, razgovaratise, yereye chniov razgovor nebeski, sveti Pavao K'philipianom govori, ù p. 3. *nostra conuersatio in Cælis est*: dobrie razgovor, nie od drugoga nego, *Plilip. 3.*
od Boga, i od Boxiyi stvari, kano onizi, koise na nebesi
naode, drugo neçine nego vochlu Boxiu, zatoyu imi prosimo. 13. Puhuti zlisu, svi grisi, zato David govori, *& in via peccatorum non stetit*; tko stoyi ù griu; tkoye otvardao ù *Psal. 1. puhuti zlisu.*
zlu: Puhtisu od gria sve slidbe opaçi chludi, kanosu svi izvan Isusa; pogani, koyise nisu oprali karstenyem svetim,
Herretiçi, koisu karsteni, paka zaode spravoga Puta; kanosu

su Luterani, Kalvinište, Ebionite, i mnozi druzi, koyi neslide dvanayes članak od vire: schismatiçi, aliti od padniçi, koi nedarxe svetoga oça Pape, za namisnika Isusova, komu Isus, po svetomu Mattiu, ù p. 16. dade svoyu oblast, *quodcunque solueris super terram, erit solutum, & in Cælis, & quodcunque ligauerit, erit ligatum*, štoye izvan oblasti Papine: ništo nie odriješeno, sveye svezano; sveye napristochlu kuxnomu, kako isti David kaxe, *& in catedra pestilentiæ non sedit*: side; naipria Luçifer Diavao, zachnime, od staroga zakona, ù ixodu kaxe Moysie, ù p. 32. *sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere*: puhk xudimski doçim Moysye z'Bogom besidi, side piti, y isti, pak ustaše igrati, Idolatriu çiniti, od Bogase odmetnu; govorechi Arronu: dai uçininam Boghe, kojiche pridnami biti: *fac nobis Deus, qui præcedāt nos*: ùnovomu zakonu Ebion, svoim slidioçim, koi nedadiyu, daye Isus (kano Bohg) bio pria *B. D. Mariæ*: Naistom pristochlu kùxnomu sidiše: Maumet, šergio, Martin Luter, Kalvin, i svi zli, i opaçi nauçitechli, koi nisu pod pristochlem Rimskoga Pape; takoger svi Karstiani, i redovniçi, koi neslide pravoga nauka, nego svoim zlim, dayu otrovani nauk od gria, koi chni gledayuch, çine grie, i truyuse nevochlni mnozi; koibi bili dobri, da nebudu zli slidili.

Matt. 16.

što kuxanye.

Psal. 1.

Lucifer ùci sve zlo.

Exod. 32.

slidioçi Lucifenovi su.

15. Zato svak znai, da nie pravoga puhta, ni pravoga nauka, ni pravoga pristochla, izvan Isusova, yere on naipria sidi napristochlu od istine, kakonas uçi sveti Ivan Evangelista, ù p. 8. *si veritatem dico vobis, quare non creditis mibi*: àkovam istinu govorim, zaštomi nechete virovati? Ya neodim putom od gria, ne sidim napristochlu kuxnomu, moyeye pristochle, nakomu sidi Papa, Biskupi, parochi, pripovidaoçi, sveti nauçitechli, Bogosloveçi, i svi dobri Karstiani, koi z dobrom prilikom, uçe svoye mlage istini, pravdi, i svakomu dobru, i mnoghe çine, dagrie ostave, ovisu svi Blaxeni, kakonas sveti Yakov uçi, ù pištoli, p. 5. 20. *scire debet, quod qui conuerti fecerit peccatorem, ab errore viæ suæ, saluabit animam suam à morte, & operit multitudinem iniquitatum peccatorum*: ò çoviçe, Znatye svak duxan; da tko obrati yendonoga grišnika od chnegova zla puhta; da spase onu dušu, da pokriye mnoztvo gria; ùkazavšiyoi puhut dobri; illi dobrom prilikom, illi naukom, da misli ozakonu

puhut pravi, od Raya.

Ioan. 8.

Iacob. 5. n. 20.

navistitechl dobar.

konu Boxiemu dahn. noch kako David piva ù pisni 1. *sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius meditabitur die, ac nocte*: ovosu chludi Blazeni, i Boxiyi. *Psal. 1.*

16. Velikaye razlika megiu puhtimam Boxim, i svitovchnimam: gospodin Bohg kazenam po Ixaij Proroku, ù p. 55. *sicut exaltantur Cæli à terra, sic exaltate sunt via mea, à vijs vestris*: Puht od ovoga svita: imade vrata siroka Puht prostran; vladase popet ochuchenya tilesni, zatoga mnozi zagarchlau, i svi svitovchni chnime putuyu, i nasvarsise gube, kako govori Isus, po svetomu Mattiu, na p. 7. *lata porta; & spaciosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam*: ovosu brate puhti od izgubchlenya, sliditi vlastita ochuchenya, kano çine xivine nerazloxite, koye neimadu pameti, ni vicha ù sebi, od koise gospodin Bohg veoma tuxi po svetomu Davidu, ù pisni 35. *nolluit intelligere, vt bene ageret*. Neche nevochlni çovik, od ovoga svita, da razumi puhta Boxiyi, yeresu varlo tisni puhti od Raya, naisomu mistu, govori Isus: *arcta est via, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inueniunt eam*: mali ode ù prav sada naovomu svitu. *Isa. 55. razlikosti od puta. Matth. 7. Psal. 35. ibid.*

17. PuhtBoxiyi veomaye muçan chludem od ovoga svita; yerye pun truda, Muka, progonstvi, Tuga, i svaki potriba: istinas Isus uçi, po svetomu Mattiu, ù p. 16. *si quis vult venire post me, tollat Crucem suam, & sequatur me*. Tko oche sliditi mene, neka uzme Krix svoi, i slidi mene: ovi puht obra sveti Petar, i bi propet s'tarmoglav; sveti Ivan, i bi varen ù ùchlu; sveti Andri, koi bi propet; sveti Bartuo, koi bi odart; i svi ostali Apostoli razlikim putimam, i mukami slidise Isusa, takoger svi muçeniçi zaviru, Stipan kamenovan Lovrin peçen, i ostali razliçim putimam slidise Isusa; à zachnima sveti izpovidniçi, svoim çudnovatim pokorami; pustichnaçi; diviçe; i ùdoviçe; smuximam muxatiçe; itako od svake varste çvitom bi naresen, i nasagen Rai nebeski, à sve potribom od ovoga svita, nevochlom, i tugom, zato kad obrati savla, ù kchniga stvari Apostolski, na p. 9. reçe svetomu Ananiyi: *vas electionis erit mihi iste*: obraga za svoi suhd obrani, suhd ù komuse imadise nosi: ime Isusovo ne obechanïu Bogastvi, gospostvi, vladanyi, ni razkosyi od ovoga svita; vechemu obecha trude, muke, *puht Boxi evo oberi. Matt. 16. act. 9. suhd obranisu dobri.*

Krix,

Krix, od siçenye glave, i ostala, koya, imadise podniti, za-
act. 9. ime Isusovo: *ego enim ostendam illi i quanta oporteat: pro nomine*
stoe potriba. *meo pati*: govori Isus Ananiya; pita savao, stoye od potribe,
da ùçini: *quid vis Domine me facere*: mamu ya govorim, da
ibid. nie zadosta, dobro çiniti, za ime moye; nego vachla tarpi-
ti, i podnositi, yere, izvan dobra çiniti, yos vachla zla
podnositi za ime Boxie; ù stvari Apostolski, na p. 5. g. *ibant*
act. 5. *Apostoli gaudentes à cõspectu concili, quoniam digni habiti sunt con-*
tumelias pati: veomase radovau, i vesechlau, kadbl za ime
Isusovo progonstva, i pogarde podnili, nemogaseim ve-
chega postenya sviht ùçiniti, nego i pogarditi: zato svemo-
exod. 3. guchi gospodin Bohg ù Izoda, p. 3. ù kazase ù yednomu sku-
Bohg ù potribase naodi. pu Tarnya gorucha, zadatimu razumiti, dase Bohg ne-
more nachi ù lastu, razkosyu, i ùxivanyu od ovoga svita,
nego ùtarnyu, ù ogchnu, tugami, ixalostimam: od ovoga
svita, i daga iste bohs, goh, gladan, i veoma potribit; za-
ibid. tomu zapovidi izutise: *solue calceamenta de pedibus tuis, locus*
enim in quo stas, terra sancta est: oche rechi, tko ische Boga,
onye naipriá odio bohs, gladovao, golotichne podnosio,
zato kad stoyi ùtarnyu, i gori chlubavyu, tribagaye iskati,
s'tarniyem od progonstvi, tuga, nevochla, potriba, i gdi
gori vas ùchlubavi: ostavivsi obuchu, stose razume sve ta-
stine od ovoga svita, zatoye potriba dobru Karstianinu,
nesamo çiniti dobra dilla, ma yosche dragovochlno pod-
niti zla, za chlubav Boxiu.

18. Isus naipria obra puht od tuga, progonstvi, i mu-
ke: ostavi nebesa, obra ovi sviht, za trideset i tri godine sve
Isus obra potribe. ù tuga, i progonstvi; rodise ù putu, ù klaniçi, ù zimi, nei-
mauchiga ù sto zaoditi Maria Matti, metnu ga ù yasle ù
slamu, daga xivine griu parom svoyom; poçega krachl
Irud iskati, daga ù mori; po bixe ù Egipat schnime Iozep;
kad poçe pripovidati, i chludem spasenye kazati; ondaga
vas puhk xudimski poçe nasmart prositi bisega, progonise,
muçise i smartmu od Pilata izprosise, vidise od svita ostav-
chlen, i od svoyi; sveti Mattie, ù p. 26. *F. relicto eo fugerunt*;
Matt. 26. Marko, ù q. 14. *F. Discipuli omnes fugerunt*: govore sviga osta-
Mar. 14. vise, ùçeniçi svi pobigose: I udaga Proda, Petarga trikrat
ibid. za taya, Toma neviruye: vas puht vapie *crucifige, crucifige*
eum, nekaye Karv chnegova svarhu nas, i svarhu nase diçe;

nisu-

nisuli ovo tughe, xalosti, i progonstva od puka? Svoga stvorenya, od koga Matter obra, komu mnoga dobra ùçini, uzkarsnuyuchi Martve, dayuchi vid slipim, odenye Romim, Ruke kchlastim, i tollika dobra neizmirna da sveti Ivan, ù p. 21. d. *sunt autem, & alia multa, quæ fecit Iesus, quæ, si scribantur, per singula, nec ipsum arbitror, mundum capere potest eos, qui scribendi sunt libros*: tolika dobra ùçini Isus, da budu sva pisana, nebi mogao svityi uzadrxati: i svarhu svimu dade narod zli, da reçe *tristis est anima mea, vsque ad mortem*, Matko ù 14. ne zadrugo, nego tolliko podnese zaçovika, à çovikse nemore dozvati, ni poznati, vechse gubi, zato Isus reçe, xaomie tia dosmarti, gdi ya podnosim ove trude, muke, i xalosti, i mnozise chnima nesluxe, nego, zaludu-im, dasu chludi, yerse gube brez moga puta, koyim neigiu, nego slide Diavla. 19. Moi prislatki Isuse, imas od svakoga Milosardye, naipria od oni, koise gube, nitkoim nie kriv, nego sami sebisu krivi: tise karvyu znois, Apostoli spavayu, neches dayi probudis: Mattio sveti, na p. 26. d. *dormite iam, & quiescite*; negoy im reçe, Petru, Iakovu, i Ivanu spavaite, iurve, i poçivaite. Ti imas odchni milosarge à od tebe nitko? Yeda otaç Nebeski, od tebeche imati Milosardye: od govara, po Luçi, ù p. 22. *Pater si vis transfer Calicem*: digni ovu çasu, vele gorku od muke, à ko oches, à koli nè? à yachiuyu piti, i na poglavyu, 23. priporuçi dusu svoyu, kano istiniti çovik, i misnik ù ruke oça nebeskoga, govorechi, *in manus tuas commendo spiritum meum*; moi oçe, nek tie priporuçena dusa moya, ù rukeyu tvoye pridayem: ò dobra priporuko, ovako svimi imamo priporuçivati duse nase vazda, à navlastito naças od smarti nase. Morebiti Isuse da otebe imade Milosardye sveta çarkva tvoya zaruçnica? Neimade, yerega ische na smart: sveti Ivan, na p. 11. f. *expedit, vt vnus homo moriatur pro populo*: çarkvaga prosi nasmart; za svoye potribe; naipria dase opere od gria, ù korvi Isusovoi; paka da primi milost od sedam Sakramenat, aliti posvetilista: zato sveti Pavao k'Efesianom, ù p. 5. e. *Mundans eam, lavacro aquæ in verbo*: ochega çarkva Martva, yerse oche oprati od svoi neçisti karvyu chnegovom, naraniti, i napiti tilla, i karvi chnegove, dakle ga oche martva: evo dakle Isuse dobri, ochete tvoi otaç na smart, i

Ioan. 21. çini Isusovi ne moguse skazat.

Mar. 14. xali Isus nazle.

od svakoga ima milosardye.

Matt. 26. od Isusa nitko.

Luc. 22. 23.

ibid. sebi dusu priporuci.

çarkva prosi Isusa na smart.

Ioan. 11.

Efes. 5. svi oche smart Isusu, i on isti.

oche puhk, oche sveta çarkva, nitkori neimade Milosardya; niti isti, od sebe, veche ochef zaçovika umriti, tolliko ruxnom smartyu, i pogardnom, danitye podnio çovik, niche podniti, ù Ixaiyi proroku, p. 6. c. nereçeli Ti: *Ecce ego mitte me*: oçe moi. Nebeski, evo ya, poschlime, da ùkaxem pute od spasenya puku nasemu, zato Ixaia, ù p. 53. 7. govori: *oblatus est quia ipse voluit: & non aperuit os suum*, obra muke, i podni: niti otvori usta svoi od tuxbe, yere razumi vochlu oçinu, tada reçe *fiat voluntas tua*; budi vochla moya evo ya, nekse izpuni vochla oça moga Nebeskoga, nekse opere çarkva, nekse od kupi çovik; zato reçe po Ixayi, ù p. 63. a. *Torcular calcaui solus*; svakme od bise, samsam bio ù torkulu od muke, yersam imao od svakoga Milosardje, zato ya ukaza puht, govori Isus. 20. A mi, vidimo dobra, koyanam donesosese od smarti Isusove: naipria smiri nas zbogom, II. slomi Diavla, III. dixe yakost smarti, IV. otvori Rai, zatvori pakao, vech akoga tko posebi otvori, i Rai zatvori sebi. V. smiri çovika s'Angeli. VI. dadenam priliku od ustarpchlenya, da dragovochlno podnosimo progonstva od ovoga svita, toyest odchludi svitovchni: zato nauçise; sveti. Petar nakrix starmoglav; Pavao prikloni glavu podmaç; Ivan vri ù uchlu; Bartuo odart namie; Fillip, i Andria nakrix, isvi muke primise; stipan kamenovan; lovrinaç na gradele, i mnozi, mnozim mukam proslavise Isusa, ne samo chludi, ma xene; Luçia oçi dade, Katarina nakolo britav ostri metnuta, Orsula s'yedanayest tisucha diviçaga slidi: kolikoye sveti, i svetiça naovoi skuli uçilo, broya, niproçichnenya nemore uçiniti, çovika umarloga pamet, samo od muçenika: akamo dobri, koi nisu karvi prolili, à progonstvasu podnosili? niki videchi svoye tughe: niki slusauchi pogarde sebi ùçichnene; niki chutechi smrade, od sebe govoriti; niki okusauchi sva zla; niki tiçuchi, i primauchi tughe, xalosti, i progonstva, posve peth ochuchenya tillesni, dayim sarçase raspadau od yada, i tuga, ma sve skrusenim sarçem podnosau, zachlubav Boxiu, i moguse zvati muçeniçi vochlom, i poxudom kano sveta çarkva zazva svetoga nasega oça Frančeska ù antifoni na *Benedictus*: *ò Matir desiderio*. I sveti krachl David ù pisni 50. zove skruseno sarçe posvetilische Boxie, koga Bohg

Isa. 6. po vochli primi muku.

Isa. 53.

Isa. 63.

dobra çarkvi od smarti Isusove.

nauçise sveti.

muçeniçi su Boxiyi svi. prornati.

in officio S. Franc.

nepo-

nepogargiuye, nego dragovochlno prima: *Sacrificium Deo, spiritus contribulatus; cor contritum, & humiliatum, Deus non despicies:* od ochuchenya Hyeremia prorok govori, na p.20. *audiui enim contumelias multorum, & passiones in circuitu*: ò kolike pogarde, poruganya, progonstva, i muke chlutese ù okolo, ſto dobri podnose zaradi pravde: zato sveti krachl David vidivſi ù duhu, zavapi ù svoyoi pisni, naime svoi pogargeni, dasu svakidan, proçichneni kano ovçe od uboya: *tota die æstimati sumus, sicut oues occisionis*, ù pisni 43. sçine pronitechli, dasu dobri dostoini zla svakoga, i smarti, kano ovçe, koyesu natarg izagnane, dase pokochlu: ovi svimogu rechi onu pisnu svetoga Davida 65. *transiuimus per ignem, & aquam, & eduxisti nos in refrigerio*: ovisu naprav vazda govorili, budi vochla tvoya ustimam, paka dillimam slidili: nisuse Bogom rugali, kano çine zli, i opaçi chludi: od koyi sveti Pavao govori *Deus non irridetur*, ù p. 6. galaçianom: kaxe ne rugaise Bogom çoviçe, yer neche dase chnim e ruga, gospodarye od svega, à ko oche more dati zlo, Bolesti, progonstva, tughe, xalosti; takoger dobra, zdravye, Blago od ovoga svita; mismo duxni rechi, *fiat voluntas tua*: à drugoga neiskati, zaſtoli, kakoli, nego svetim Iobom, ù p. 2. *si bona suscepimus de manu Dei, mala autem quare non sustineamus?* à kosmo dobro priali od gospodina Boga, zaſto nechemo zla, iskuſanya, i oçiſchenya priati? Mismo syedinili vochlu naſu zboxiom, dakle vachla, da sistim Iobom reçemo, ù p. 1. *sicut Domino placuit, ita factum est; sit nomen Domini benedictum*: na svaka, vachla od govoriti, vochlaye Boxia, ovo progonstvo, ova nemoch, ove potribe svitovchne: budi dakle vhachleno ime chuegovo, vazda, vazdi, i od svakoga stvorenya. Amen.

Psal. 50.
Hier. 20.
Psal. 43.
Psal. 65.
Gal. 6.
Iob. 2.
Iob. 1.

POGLAVYE PETNAYESTO.

Kruh naſ svakdachni dainam danas.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

Sveti Matti 6. b. Luka 11. a.

ù ovomu poglavyu imamo viditi peth krua, naipria kruh, ſtose razumi sva rahna, i odi cha çoviçia, çovik sastavchlen od duſe, i tilla, zatomusu potribni, kruh rahna tillesna i duovna, peth varsti kruha; yedna tillesna, à çetiri otaine, aliti duovne, ſtose razumi kruh tillesni, tko xeli saviſe, zlo xeli, saviſeye, ruina duſe, kakose ima xeliti potriba, inako nenasichenyese zove, i çovchna od chludi svitovchni, i timse gube, nisu vazda grie oblaçenye lippo, komu, i kada, ma proxdarstvo, nie dobro, yere Bogastva od ovaga svita, nisu tkoi posiduye: Isus bi ubog vazda, zaſto, molitvase çini zasvakoga, kakose imade dobro xeliti nepriatechlu, nezna çovik svarhe svoye: ovase svaka tiçu ù ovomu poglavyu.

ſtose prosi od Boga. 1. ISus nas naipria uçi vhaliti Boga, zatim prositi chnegovo poſtenye, drugo danam dade slavu ne izmirnu svoyu, treche milost, Koyombismo mogli slavu dosegnuti: sada ùçetvartomu proſenyu ùçinas, da pitamo stvari potribite zatillo, i zaduſu govorechi: *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.* Biv ſi dakle çovik od tilla, i duſe, sastav-

Matth. 6. Luc. 11.

sastavchieh, potribamuye prositi rahnu zatiho na ovomu svitu, pak zadusu yedno, i drugo od gospodina Boga.

2. Rekosmo, daye peth kruova, yedan lisni, i tillesni, zauzdarxati tillo, à duovni dusu: zato Moisio zakonosa, naipria kaza puku ù Deuteronomya p. 8. 3. paka Isus po svetomu Mattiu, ù p. 4. 4. *non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei*. nexivese osamomu kruhu, nego osvakoy rici, koya izlazi iz usta Boxiyi. Evo rahna tillesna, i duovna, à usta Boxiasu, koya nadobro ùçe, nagovarayu, i ponukuy; kanosu usta Diavaoçka, koya nazlo, nagrie, i opaçine uçe, *non in solo pane viuit homo*: Evo kruh tillesni: *sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei*: Evo kruh duovni, riç Boxia, dobar svit, i nauk. 3. Naiparvi kruh duovnie sveta pokora: II. nauk svetoga Evangelia: III. kruh od posvetilista otarnoga, tillo Isusovo, i ostali Sakramentih aliti posvetilista: IV. kruh viçchne Blaxenstvo, viçchna Slava koyunam dopustio otaç nebeski posvomu neizmirnomu Milosardiu ù vike. Od kruha tillesnoga, ù pita Isus svetoga Filippa ù Evageliu, Ivanovu, p. 6. *vnde ememus panes, vt manducent hi?* Odkuchemo kupiti kruh, da blaguyu ovi chludi? Zakruh od pokore, kaxe pokorni ktachl David ù pisni 101. *quia cinerm, tanquam panem manducabam*: kad çichna pokoru, lugh yidiya kano kruh, zapokoru. Od kruha Evangelskoga nauka Isus govori, na p. 6. 27. *operamini, non cibum, qui perit, sed qui permanet, in vitam æternam, quem Filius hominis dabit vobis*: dilluite, nè, blagovanye, koye ghine; nego koye pribiva ùxivot viçchni koi chevam dati sin çoviçiyi. Od kruha od Sakramenata, aliti posvetilista, govori isti Isus naistomu mistu po Iv. nu, *panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita*: kruh, koichu ya dati, puht moyia yest, za xivot od svita, ovimche kruhom imati xivot chludi od ovoga svita. Od kruha, viçchnega blaxenstva, govori Isus po Luçi, ù p. 22. *ego dispono vobis, sicut dispesuit mihi Pater meus Regnum, vt edatis, & bibatis, super mensam meam, in Regno meo*: ya naregiuyem vami, kakoye naredio meni otaç moi krachlestvo, da blaguyete, i piete svarhu tarpeze moye, ù krachlestvu momu, da uxivate slavu nebesku, koyachevas nasititi, napoiti, da nikada nechete oxedniti, ogladniti, nichevam sta machnkati ù

peht kruba.
Deu. 8.
Matth. 4.
usta Boxia. i Diavaoçka stosu.
krusi duovni.
Ioan. 6.
kruh svitovchni.
Psa. 110
pokora.
nauk.
kruh.
Ioan. 6.
tillo Isusovo.
ibid.
kruh slava viçchna.
Luc. 22.

ti ù vike, ovoye kruh dobri, zatoga imamo iskati veoma.

4. Ovo ime kruh, na mnogose naçina razumi, zatonas nauçi Isus, da proſimo kruh svakdachni; yere, kano sve yisbine, brez kruhase barzo omraze, à kruh nihada, zatose zove rahna svaka kruh, ançi odicha, obucha, robe, kuche, i sve ostalo ſtoye zapotribu, xivota çoviçiega, svese prosi imenom kruha, zaſtoye naipotribitia yisbina çoviku; tako govori duh sueti, po mudromu Solomunu ù Ecclexiaſtiku, p. 39. *initium vitæ hominis, aqua, & panis*: Poçetak od xivota chluçkogaye voda, za oprati od gria iztoç noga; i kruh zatillo Isusovo, zato neti Isus drugi yisbina imenovat, nego samo kruh, koiye zadosta xivotu çoviçiyem, i zadatinam razumiti, danie potribe iskati stvari saviſchni, nego samo potribite, brez koyise nemore xiviti, dobro daye sve stvoreno zaradi çovika, à sam çovik, da Boga vhali, niſta nemachne, dataye çoviku pamet, dase neylada ochuchenyim, kano nerazloxite xivine, vech pametyu; vidimo ù narodi p. 2. gdi Bohg sve dade Adamu blagovati izvan yedne yabuke, aliga navrati xena, à xenu Diavao, ù priliçi zmiye, da pristupi zapovid, blagova yabuku, i sve ù grie obori, *de omni ligno, quod eſt in Paradiſo comede, de ligno autem ſcientiæ boni, & mali ne comedas*: na isti naçin isada na pastuye Diavao chlude blagovanyem, illi posebi, illi pozloi druxini, kano bi Eva Adamu; itako niki, ſteti pohost; niki nikada neposti, à niki saviſe blaguye, i piye, itakose nerazumiu riçi od oçenaſa: kruh naſ svakdachni, dainam danas: ono ſtoye saviſe, onoye grie; samo uzeti potribe tillu, daga moremo uzdarxati, i vladati, àkadmue saviſe, ondaye pripravno na svako zlo, i grie; zatose paziſe mnozi i biſe sveti, àkoyi netiſese paziti, od saviſchni stvari izgubiſese. 5. Prilikesu mnozi sveti, koi samo prosiſe potriba, à ù vedoſese svaçesa saviſchnega: sveti Iakob Patriarka ù narodi ù p. 28. *ſi dederit mihi panem ad veſcendum, & veſtimentum ad induendum, erit mihi Dominus in Deum*: putuyuchi k'mezopotamiyi; çini zavit, da neche niſta saviſchnega, nego potribu, da more xiviti, od blagovanya, i odiche. Mudri Solomun ù svoyi pririç çi, pita od Boga samo da more xiviti à niſta saviſega prov. 30. *diuitias, & paupertatem ne dederis mihi, ſed tantum victui meo tribue neceßaria*: govori

zaſto kruh ù Oçenaſu?

Eccl. 39.

Gen. 2. parvi grie.

saviſe grie.

dobri samo potribe prose. Gen. 28.

prov. 30.

vori Mudri Solomun; gospodine Boxe nedaimi bogastvi, savi*schni*, ni ubostua, nego samo, da mogu xiviti, za*s*to uprav Boga moli, i svimnami priliku dobru ostavi, dademu razum, Bohg, i bogastva. Gabriel Barleta ù govorenyu svetoga Andrie f. 77. nosi priliku iz xivotah sveti otaça, dase yednomu ùkaza Angeo, i ù pitaga, s'kimemue misto ùRayu, oni otaç, koga Angeo obistini od spasenya: i od govorimu Angeo, biches, Zgargurom Papom; od govori Redovinik; od vecheye ù naslagonyi Gargur Papa, *valde est in delitijs*; od govorimu Angeo, *tu magis delectaris cum una catta, quam habes in cella, quam Gregorius in omni gloria sua*: ò moyi oçe govori*s*, dasi ù Bog, à gargur Bogath, alise, veche naslagiuye*s* s'yednom Maçkom, nego gargur ù svoi slavi svoyoi; evo dakle kakose varau chludi, ù savi*s*emu negmuye potriba, oni otaç ni*s*ta neimadi*s*e, negjednu maçku milova*s*e, *s*toye savi*s*e, gargur Papa svega dosta imadi*s*e, mase niçim savi*s*e ne sluxa*s*e, vech ùzima*s*e varlo male potribe od svita, samo da xiviti maga*s*e; à ne kano çine oholiçe, proxdarliçi, i uznositi chludi, koyi ni*s*tonemore nasititi, na ovomu svitu, sve udichle oche, dasu izvarstiyi od ostali, ostale tlaçe, i pogargiuyu, i*s*chu sramotu iskarchnemu, çinemu *s*tetu ù po*s*tenyu, ù i blagu, ovosu chludi diavaoçki, ovi ne prose kruha svakdachnega, nego zlo svakdachne, uresuyu sebe, i povisuyu, neznadu *s*toimye rekao Isus, po Luçi, ù p. 14. 18. *qui se exaltat, humiliabitur*. Nekase uzvisuyu naovom svitu, yerchese poniziti, vele nizoko ù paklu, çine nevochlni savi*s*e, tacheim ibiti savi*s*e, nisu kontenti svomu bistvu, i*s*chu vi*s*e negyim se pristoyi, zatoyim govori duh sveti ù Ecclexia*s*tika, p. 29. *Minimum pro magno placeat tibi, & improperium peregrinationis, non audies*, kontentaise, od stvari male, koliko, i odvelike, ako xeli*s* utechli pogarde od ovoga svita, rasurak, nepoch pozlu, i poschitchni, od potriba; çinechi velike speze, velike arçe, blaguyuch, odivachse, i drughe stvari, brez koise more biti, samo Boxe dayi potribe dobre zato, koyesu zapo*s*tenye Boxie, i zaspasenye moye.

Barl. fol. 77. ùmaluse varau chludi.

stoe savise brez stase more biti.

Luc. 14.

Eccl. 29.

6. Sasvim ne velimo da yisbine, i odiche izvarstite, vazdasu zle, i gri*s*ne; yere nisu svakomu yednako, kanosu vladaoçi, koi s'razlogom mogu bochle nositi, i rahnu uzimati,

savise kako kada, i komuye.

mati, nego ostali, i zaſto, tako oche vladanye; masu zle, kad nose çine, za oholost, za silu, za proxdarstvo, i za ostale zle svarhe, zato Isus zapovida, po svetomu Luçi, ù p. 12.
Luc. 12. *nolite ſoliciti eſſe animæ veſtræ, quid manducetis, aut corpori quid induamini*; svu pomchlu niki mechu, kakoche tillu ugoditi, i ovomu svitu; à od spasenya, i od Boga se nespomichnu, ovoye grih; takoger vachla dobro çiniti, od onoga, isto tko posiduye, yere bogastva nisu sama chnegova tko yi posiduye, negoye samo *diſpenſator*, alitirazdilitechi od chni; zato nas, neuçi Isus *Panem meum*: kruh moi, veche kruh naſ, ù opchnu, za ukazati, daye samo Bogataç yedan Aznadat koi darxi, i diyeli blago gospoçko, i varlose do zovi brate çini, li vochlu svoga Boga, datise nie reklo ono po Ivanu, ù 1. pistoli, p. 3. *qui habuerit ſubſtantiam mundi, & viderit fratrem ſuum, neceſſitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo, quomodo charitas Dei manet in eo?* Vidi vladaoçe od dobri ovoga svita, danebise reklo ono tebi; tovo kaxe Ivan, za ſto ti uxivaſ; à drughi kotebe kladuye, tini odiven, à drughi goli, i bohs dati nebi rekao opet Isus po svetomu Mattiu, ù p. 25. *eſuriui, & non dediſtis mihi manducare*: gladovа ko tebe, inisimi chlubavi tio uçiniti, i ostali potriba; rechiches, kadasi bio ko mene brez dilla od milosardya? Isuscheti od govoriti po istomu. *Amen dico vobis, quamdiu, non feciſtis vni, ex minoribus his, nec mihi feciſtis*: uistinuvam govorim, kadno nedavaute potribitim itimie moye, meni nedavaute.

Bogat prokuraturse moi, 1. Ioan. 3.

Matt. 25.

Boguse daye po vbozi svbi.

7. yoſe bochle mnumi. *Panem noſtrum*: kruh naſ, da yest od nas steçen, da nitiù kraden, aliti oteht, aliti zgriom steçen; zato po Davidu ù pisni 127. gospodin Bohg decheraye, aliti tomaçi, daye blaxen, thoseçrahni svoiyim trudom, i damuche dobro biti vazda zbogom: zato kruh naſ: *labores manuum tuarum, quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit*: i tako ova molitva: *da nobis hodie*: vachla, daye opchena, à ne osobita, *nobis*: *non mihi*: yerse çini ù opchinu zasve: Sveti Pavao, ù 1. Korintianom: p. 13. *charitas non quærit, quæ ſua ſunt*: chlubav neische svoyi sami stvari, nego ù opchinu svakomu iſche dobro, zato govori: *nobis*: yoſche zapovida Isus, po svetomu Mattiu, ù p. 5. daseç moli zanepriatechle; *orate pro perſequentibus, & calumniantibus vos*: molite za one koi vas progone. 8. Ma datko, neche moliti

od svoga truda lezinaye dobra.

Pſ. 127.

1. Cor. 13

opchina sveta.

Matth. 5.

opche-

opchenim naçinom za nepriatechle svoye, uçiniobi protiva zapovidi Isusovoi, i takobi sagri∫io smarto; ançi, duh sveti, po usta svetoga Pavla K'Rimchlanom, ù p. 12. d. zapovida, da gladna nepriatechla naranimo: *si inimicus esurierit tuus, ciba eum*: toliko vechma Isus zapovidi ù svetie, Mattia, p. 5. à svetoga Luke, p. 6. *dico vobis, dilligite inimicos ve∫tros*: yavami (govori Isus) zapovidam, dachlubite nepriatechle va∫e, i da molite Boga za va∫e zloçinçe, zlo otioniche, i va∫e nepriatechle. Sadase i∫che, kako imamoyi chlubiti, i zachne moliti; velimvam, kano proçiniv stvorenye Boxie, yedabise poznali, i obratili, zlo ostavili, i grie, pravi puht obrali; yedabiyim gospodin Bohg prosvitlio pamet, i dao svoyu svetu milost, daga poznadu, da zlo ostave; yedabi primili slavu viçchnu: à ne, dayim dade rasko∫ya od ovaga svita, koyim ù vrigiuyu Boga, i Iskarchnega; vech, dayim dade, ∫toche biti zapo∫tenye Boxie, à zachnigovo spasenye, i zakorist izkarchnega: ovoye molitva za nepriatechla, i zasvakoga dobra, i zla çovika. 9. *Hodie*; danas; à uzdravoi Mariyi, vçinas sveta Maika çarkva da prosimo: sada, *nunc*: kanotise prosi ù oçena∫u kruh svak dachni, danas: onako ùzdravoi mariyi: sada: toyest, da imamo sve, ù dichle prositi brez pristanka, sve daye prinami: danas; sada: danas: sada: yere neimade pri Bogu vrimena pro∫astoga, veche sveye: danas, sada: yereye Bohg brez promine, à svese ostalo promichnuye, zatonas ùçi, po svetom Luçi, ù p. 18. *oportet ∫emper orare*: daye nami od potribe sve stati na molitvi; neznamo kadchenam dochi promina od ovoga xivota; ochelinas nachi brez gria; mnozisu legli spath veçerav, i sulaçav, pak osvanuli martvi; mnozi odechi, sidechi, besidechi ùmarli, ova svak ima proçiuiti, ter Boga moliti brez pristanka: yere Isus, posvunoch stoya∫e na molitvi, sveti Luka, ù p. 6. b. *erat pernoctans in oratione*: takoger, sveti Pavao od Apo∫tola k'Rimchlanom, ù p. 12. c. *orationi in∫tantes*: da sve stoyau na molitvi: zato sveti Ivan Evanglista ù vigenyu, p. 5. e. *vidi phialas plenas odoramentorum, quæ ∫unt orationes Sanctorum*: gdi Angeli nose, prid liçe Boxie ça∫e zlatne, pune mirisa, ∫to biau molitve svetie: ovako imamo moliti svikoliçi umilosti, brez gria, prositi ∫toye zapo∫tenye Boxie, zaspasenye vlasti-

zapovida Bohg.
Rom. 12.
Matth. 5.
Luc. 6.
naçin, moliti za nepriatechle.
danas, i sada, kakose razume.
Luc. 18.
Luc. 6.
Rom. 12.
Apoc. 5.
za∫tose moli Bogh.

vlastito, i zakorist iskarchnega; illitie zdravye; illi blago, ovoga svita, illi porod, i ostalo, tachenam, i dati otaç naſ nebeschi, à koli neda: znai, danam nebibilo zadobro, illinas kuſa, ochemoli svegeriti ùmolitvi brez priſtanka.

POGLAVYE ſESTONADESTO.

Kruh naſ svadachni dainam danas.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

Kruh parvi duovni, razumise pokova, kriposth od suza zagrie proliti, pokora natri-naçina, zaſtose zove pokora kruh, suze pokorne ùsiluyu Boga da oprosti, i komu daye Rai, zaſtose zove Isus kamen, zuze supri Bogu pomoch, ſto oche, izprose, suze govore zbogom, oçi suzami zovuse usta od sarça, koya govore suzami, zaſto Isus zabrani suze vdoviçi, à Mariyi Mandalini nè, negoyu pomaxe, suzesu blago brez proçine; kakose imadu arçiti, na ovomuse svitu çini pokora, yere na drugomu, nie korisna, nitise zove pokora, vech pokaranye.

pokora ſtoye, i kako.

1. Vidivſi kruh tillesni ù proſastomu poglavyu; sadachemo viditi parvi kruh duovni, ſtose razumi sveta pokora, druga daska, kadase razbie lagia zovuyu Bogoslovçi: bivſi parva sveto karſtenye; brez koga nitko nemore ùRai; paka brez pokore, govorim od razumni, zatonam bi prilikovana, po svetomu Luçi, ù p. 11. *Amice accomoda mihi tres panes, quia venit amicus meus*: ovasu tri kvuha,

Luc. 11.

kvuha, tri dilla od svete pokore, toyest: skruſenye; izpovist; i zadovolchlstvo: i nie briez razloga, zato govorimo u opechenoi izpovidi: *quia peccaui nimis cogitatione*: Evo grie sarçem; *verbo*, Evo grie riçyu; *& opere*: Evo grie, dillovanyem, po tri naçina Boga ù vrigiuyemo, po tri naçina izpovidamose; po tri naçina pokoru çinimo: iſtemo likarie; obnoch, toyest kadasmo ù griu, prosimo od priatechla, toyest od Boga, od svete çarkva, koisu priatechli naſi, i svi sveti. 2. Dasu ova tri dilla od svete pokore od potribe, tonas ùçi duh sveti, po vellikomu pokorniku krachlu Davidu, ù pisni 50. govori od svetoga skruſenya: *cor contritum, & humiliatum Deus, non deſpicies*: Boxe, nepogargiueſ sarça skruſena, i ponixena, zatoye od potribe skruſenye, koye Bohg oche od nas. Od izpovidi, isti David, ù pisni 21. *confitebor aduerſus me, iniuſtitiam meam Domino, & tu remiſiſti impietatem peccati mei*: govori; izpovidichuse protiva meni, nepravdu moyu gospodinu, i tisi gospodine, oprostio nepravdu moyu, nepravdu gria; negovori protiva drugomu, nego sebi; ni drugoga nepravdu, veche svoyu; ni drugomu, veche gospodinu: ù trechemu kipu; toyest na Misniku Boxiemu, Misniku: *& tu remiſiſti*: drugi kip, Bohg, koyi optaſcha posvomu Misniku, à on odriſuye od strane, aliti oblasti Boxie. Takoger, od zadovochle, po istomu Davidu, ù pisni 37: *quoniam ego in flagella paratus ſum*: govori pokornik, yasam, na zadovochlstvo pripravan, take biçe, i potribe podniti, samo dase ùçini zadovochla zambiye grie, i damise oproste: yase bolim, dayisam ùçinio; odluku imam, nepovrachatise; izpovidam, dasam sagriſio; priklohansam ùçiniti zadovochlno, i blagovati ovi sveti kruh od pokore: rechemi tkogodi, dakleye pokora kruh, mà kako. 3. Pokorase razumi kruh, zaſto, kano rahnom, tillo xive, koyase razumi kruk (kanosmo rekli ù proſastomu poglavyu) tako, duſa xive pokorom poslia gria, i nakobi bila Martva griom; zato pokorni krachl David, vechekrát zazva pokoru kruhom, skruſenye, suze, takoger ostale dille chne ù pisni 41. *fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die, ac nocte*: govori. Suzemisu bile kruh mnogo dahna, i nochi, za moye grie, koyesam prolivao; istinaye, daye velle sagriſio; maye velle, i plakao zachne; ù drugomu

griſimo na 3. naçina.

skruſenye.

Pſal. 50.

Pſal 21.

izpovid kakva.

zadovochla ſtoe.

Pſal. 37.

pokoru tko neçha proçini.

pokora krue duovni.

Pſal. 41.

Pſal. 79. miſtu; *cibabis nos pane lachrymarum, & potum dabis lachrymis in menſura,* ù pisni 79. naraniche ſnas kruhom od suzah, i pityechenam suze biti, zamiru griah: tolikochemo izliti suzah zachne, zato imamo znati, dasu dvi varste suzah, koye zazva David kruh; yednosu suze prolite iz oçiu, koyese zovu, svidoçba bolesti, i tughe ùnutrachne, koyese zovu suze zaradi gria, tò yest ona bolest, koyom plaçe, i suzi duſa; pakye tollika, da itillo prolie suze, zasvidoçbu od bolesti ùnutarchne duſe; duovne suzese nemogu viditi, nego vidivſi tillesne, sçinimo, dasu i duovne; ovosu suze dobre, ovosu suze svete, ovosu suze Boxie, Boga pridobivau, ovese prazne, nevrachau od Boga, ovim David od griſnika, bi svet; Maria Mandalina, prid nogami Isusovim primi proſtenye od svi gria; po Luçi, ù p. 7. *reminittuntur ei peccata multa*: zazadi suza opraſchauyose grisi muozi, ovim krachl Ezekia, ù 4. od krachla, p. 20. 4. izprosi produchlenye petnayest godina: *flevit Ezechias amare; addam annis tuis quindecim annos*: reçe Bohg Ixaiyi Proroku; Evo Ezekia plaçe zaxivot, koimu otia uzeti, yamu nadodayem petnayest godina xivota zachnegove suze, ù p. 38. a. zatoye suza dobra, kriposna, i mogucha, izpraſa proſtenye od svi gria, produchluye xivot, i ſtogodi oche, more pii Bogu ùçiniti.

dvoye suze dobre.

Luc. 7.

4. Reg. 20.

Iſa. 38.

4. Suzaye tolike yakosti, kriposti, i moguchstva, da ona sama pridobiva gospodina Boga; koga niſto nemore pridubiti, onase neche prazna vratiti, doklegodi neizprosi ſto pita, nemoreyoi gospodin Bohg, zabraniti; sasvim svoim moguchstvom, vech dopusti; kakosmo vidili ù proſasti prilikami, i druzim mnozim, koye ostavchlam zanebiti duhg saviſe, evo yoſche riçi svetoga Hyerolima, prima vru kakavelli, p. 13, f. 144. *lachryma vincit omnipotentem, vincit in vincibilem*, evo kripost suze pridobitye Boga, opet govori: *oratio vngit, lachryma pungit, oratio lenit; lachryma cogit*: molitva maxe, à suza obada, molitva smiruye à suza ùsiluye, ſtobivech; nè damu çini silu, kano nami zli chludi, snego, nayedan naçinse razumi, daga ùsiluye, yere, radi suzase pustio, i prignuo, da necheyi pustiti prazni, stose prosi, i moli suzami; tolikoga stexe neizmirno milosardye chnegovo, zato prosimo ſchnimami; yer one grie peru, ogachn gase Pakleni, iſto oche, mogu ùçiniti pri Bogu;

ſuze Boga pri dobivayu.

Hier. f. 144.

suze svete griſnike.

suze

suze Mandaline, da ſe proſtenye od svie gria, isto Petru, i Davidu smnozim ostalim. 5. Suzesu kcheri od ponixenstva, negovorim, od svake varste suza; zaſtosu mnoghe zastrah; zasvoye draghe, za sarçbu: nisu dobre; nego zaponixenstvo, proçichnuyuchi ſtosmo, i koga ù vrigiuyemo, i sebi ſto gubimo, ſtoli dobivamo griom; ovesu dobre samo: odimo ù svetoga Mattia, p. 18. *niſi efficiamini, ſicut parvulus iſte, non intrabitis in Regnum Cælorum*: govori Isus nami, àko-se vi ne ponizite, kano ovi malani, nechete ulisti ùkrachlestvo nebesko: vigiase Isus malana ponizna, uze davati nami priliku pochnemu od ponixenstva: ma ùistomu Mattiu, p. 11. *Regnum Cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*: govori, da krachlestvo nebesko silu tarpi, i Rai posilniçi ù grabchlau; naipria govori dase daye ponixenim, paka daga silniçi ùgrabchlau? ovdesu dva kipa, yednoye ponixeni, à drugoye posilnik, çinise dasu dva; ma nie nego yedan, Evo prilika; imade: Matti yednoga sina, chlubiga, kano svoye sarçe, kano oçi svoye; poçne dite iskati ſtagodi od matere, kanotisu vochke, yabuke, orasi, i drughe stvari, nedademu tada Matti ſtò prosi; varxase dite plakati, i sobom ozemchlu ùdarati; videchi tò Matti; dademu, stò prosi, ùdichlese ùtiſi, i smiri: ovako griſnik prosi stò od gospodina Boga, nasamu molbumu nedade, ſtò çini: plaçe ùdara sobom otle, toyes kara tillo, koyegaye svadillo Zbogom, à gospodin Bohg, videchi tò; dademu stò pitaſe; David ù pisni 125. b. *qui ſeminant in lachrymis, inexultatione mettent*, koi sie splaçom, svelikom radostiu kupi, ſtoye posiao: pri Boguye veliko sime suza zachlubav prolita, siyimo dakle, yedapismo slavu viçchnu skupili.

ſuze razlike dobre. *Matt. 18.* *Matt. 11.* *prilika od suza.* *suza plodye.* *Pſ. 125.*

6. Zaſto sveti Pavao zazva Isusa kamenom? Nemogaſelimu dati drugoga imena, nego kami Korintianom, ù p. 10. *Petra autem erat Chriſtus*? Nemogaſelimu rechi, daye xivot, svitlost, sunçe, i druga imena; kanomu daſe Evangeliſti, nego kami? Od govara Pavao: Ançi kami, kakono reçe oni Poeta, aliti Pivalaç *gutta cavat lapidem, non bis, ſed ſæpe candendo*? Govori Poeta, da kada pada yedna kap svarhu tvardoga kamena, koliko çeſche pada, toliko barxe izbie yamiçu, aliti rupiçu ùtvardomu kamenu; tako, dobro, da gospodin Isus bi kami pritvardi nami, zaradi gria naſi, tako-

Isus kamie. *1. Cor. c. 10.* *Poeta.*

S. Petrus 1. c. 2. takoga zazva sveti Petar, ù 1. piſtoli, p. 2. *lapis affenſionis, & Petra ſcandali, bis qui offendunt verbo*: ma kada poçnu suze vruche kapati svarku ovoga kamena, ùçine barzoga mekana, laſchne ùçine yamiçe, aliti rupiçe ùsarçu Isusovu, negosumu çavli ùtilu ùciniliyi: odimo ù Ixaiyu proroka; kadano krachlu Ezekiyi produchli xivot petnayest godina, *Iſai. 38.* biſe ùzrok suze, kako prorok govori, ù p. 38. *audiui orationem tuam, & vidi ladbrymas tuas, & ecce adyciam ſuper dies tuos* *4. Reg. 20.* *quindicem annos*: istoseſtiye, ù 4. od krachla, p. 20. à od svetoga Petra govori sveti Clemente Papa, dabi svaku noch *sveti Clem. PP.* kadabi zapivali piteli, skvasio suzami postechlu, i niz obrazmu biau rike ùçinile suze, dasve ùdichle *defferrebat ſudariolum*; Maria Mandalina ùdobriças opra noghe Isusove, dayoi reçe: *remittuntur peccata tua*; s'razlogoyu zazva *suza moguchia.* dakle, sveti Hierolym *lachryma vincit omnipotentem, inuincibilemque*: svemoguchega pridobiva, sama suza. *S. Hier.*

7. Suzaye pomochniça griſnika, koyase Ragia od yednoga sarça skruſena, ige ùdichle nasud Boga xivoga, i oche dayu posluſa Bohg, sveti Bernardo govori od svetoga Benedika svoga meſtra, svathu riçiyę svetoga Ivana, ù 1. pi- *1. Ioan. c. 5.* ſtoli, p. 5. *qui ſcit fratrem ſuum peccare, peccatum non ad mortem; petat, & dabitur ei vita; eſt peccatum ad mortem, non pro illo dico, vt Roget quis*: ponixenstvo chnegovo kaxuchi; mase çudim riçimami Apoſtola Ivana, da naniki naçinse razume, da ima grie, kogase nemore znati oproſtenye, na ovomu svitu; ali govori dobro Apoſto, kako tomaçi sve- *S. Bern. de hum.* ti Bernardo: *aduerte, quod non dixit Apoſtolus, non ploret quis, ſed non oret, quia ſi ploras obitinebis*: imaſ grie zasmart, toyest smartni, molis kolikoti drago, molitvaye od sebe dobra, ma suzaye, koya pridobiva sve, i izpraſa, ſtò oche, zato *ibid.* isti Bernardo *audio Petrum flentem amare, non audio orantem, quia lacbryma amara, flectit omnipotentem*: ſtò ùçini Petar poslia *suza svemoguchega pridobi-* triu zatayanya? Plaka gorkò, i ùzdisa, zaſto znadiſe daye suza mogucha prignuti Boga; koga tako druga stvar nemore lasno prignuti, i izprositi, kanoche suza: suzami daklese ima prositi od gospodina Boga ſtose Prosi: napriliku, dahde yedan çovik uzpomenu ù pismu, yednomu *prilika.* krachlu, yednomu gospodinu, kano Papi; metneyu natarpezu, zaboraviyu ſtiti, oni niſta neimade, ma ako t'ko

spo-

spomene, alimu naoçi izage ono pismo, udichlega ſtie: onomu govori, i posao opravi, i sve bude dobro.

8. Ovo pismoye prigospodinu Bogu suza, koyaye prolita izſarça skruſena, ona govori, ona prosi, ona opravchla pri Bogu sveſto oche, ona udichle ige prid obraz Boxiyi, i ne vrachase, dokle ne izprosi, ſto pita; riçisu duha svetoga po usta Davidova ù pisni 55. 9. *potuiſti in conſpectu tuo lachrymas meas*: gospodine Boxe postáviosi suzemoye prid obraz tvoi: evo suze prid obrazom Boxim: *quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei* evo glas suzah, daga Bohg ùsliſa: evo suza pismo, i uzpomena, koya prid Bogom sve udichle prosi, i ùsliſanaye; zato sveti prorok Hieremia, na p. 14. *deducant oculi mei lachrymam, per noctem, & diem, & non taceant*: govori; neka izvedu, i izlui oçi moi ye suzu obnoch, i obdahn sve udichle, *& non taceant*, i neche muçati, onache zBogom govoriti, onache izprositi, ona neche mucati pri Bogu, isti prorok, ù Threni, p. 2. govori: *nequæ taceat pupilla oculi tui*: ò puçe xudimski, ò duſo Boxia, svaka nachnegovu priliku stvorena, kada sagriſiſ, nepristai dahn, i noch plakati prid Bogom, neka nemuçi zeniça oka tvoga; toyest, neka proliye suze: onesu riçi pri Bogu, chni drago vochlno sluſa; Davidti kaxe, poslia prichlubodinstva, i ùboistva, ſtomu suze pomogoſe, ù pisni 55. *quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei*: govori, neboise brate griſnice, milosardyeye ù Boga veliko; à kose nemoreſ pouzdati ùmolitvu, zdruxiyu suzami, oneche govoriti, oneche proſtenyeti izprositi: i moiye suzaglas posluſao, grie mie oprostio, svetame ùçinio; tobismo vech otili, evo moguchstvo suza, evo govorenye, evo pokora kruh, samochemo vidi ti dvi stvari, gdi Isus zabrani suze ùdovici, à neti Mariyi Mandalini: zato sveti Ambrox i Ivan zlatousti, ù p. 22. Lucinu: *lacrymæ lauant delictum*. 9. Ozgara ùtrechemu broyusmo rekli, dasu dvoye suze: duovne, i tillesne dobre; à ù petomu broyu, kazasmo, koyesu dobre, i koye zle, i ne brez gria: odimo ù Evangelye poluçi, ù p. 7. gdi Isus zabrani ùdoviçi plakati sina yedinoga martva: *noli flere*; nevochlna ùdoviça uzdaſese ù rahnu od sina pod svoyu starosth, ùmriyoi, inedaga plakati Isus; nù dragi gospodine, nielimu Matti? Sarçe plaçe, yerye yedini, promischla svoyu

Pſ. 55. 9.

ibid.

Hierem. 14. 17.

Thren. 1. 17. & 2. 18.

Thren. 2. 18.

Pſal. 55.

sveti Ambr. i Ivan zlat.

suze zabrachnene.

Luc. 7.

sta-

ſtarost, i potribu, ostaye, dase skita potugi kucha, à kada nemore, da ùmre od potribe, dakle ima razlog plakati ova Matti? *Ah noli flere*: govori Isus: ù istomu poglavyu Evangelya; doche Maria Mandalina, i plaçe pridnogami Isusovim zasvoye grie, Pereyi suzami, iztire vlasimam od glave svoye, ſimun gubavi mormora; nektioi Isus zabraniti plaça, negoyu skuxaye,, i vhali chne suze: *hæc autem lachrymis rigauit pedes meos*: ſimune (govori Isus) pokleye ù lizla Maria Mandalina ù tvoyu kuchu pridmoye noghe, nie pristala suzami peruchi noghe moye zadevotion, à ti sada mormoraſ, à nisi tiomi oprati nivodom nogu: ovosu suze, koimse niſto nemore zabraniti, ove iz praſau, ſtò oche, koyesu zagrie od devotiona prolite, zaponixenstvo: à one udovice od grada Naima, nisu zachlubav Boxiu, ni zadevotion nego za slabosth svitovchnu, ſtose, neima çiniti, yereye vochla Boxia, ona smart, à sluga Boxi, vachla, da s'yedini svoyu vochlu s'vochlom Boxiom; dakle nevachla suprotivitise vochli Boxio, ni plakati protiva onomu ſtoye od Boga, yerye smarth od Boga; à grisi nisu, nego od onoga, tkoyi çini, zatose pozna Maria Mandalina, i plaka protiva svoyoi zloi vochli, da bi dostoina, ù p. 7. broyu, 48. *Remittuntur tibi peccata*: oche rechi Isus, ſtono govori sveti Augustin: *venale eſt Regnum Cælorum, Regnum Dei*: krachlestvo Boxie, stvarye za prodatise, drugom spenzom nemorese kupiti, nego tugami, potribami, progonstvimami, à navlastito suzami, koye Bohg meche prid obraz svoi; David govori, ù pisni 55. *poſuiſti in conſpectu tuo lachrymas meas*: gospodine Boxe, tolliko sçiniſ suze zagrie prolite, dase vech nemore nachi draxe Blago pritebi negoye suza, koyu nedaſ postaviti, ù tvoyu Aznu, nego prid obraz tvoi Boxanstveni, da sve ùdichle gledaſ ùchnu: prilikatie: kadase donese yednomu gospodinu razliçi stvari nadahr, ſto çini, ſtomuye naidraxe obere, i metne naoçigled svoi, à ostalo od nesu slughe ù sarachnenye, à onomu ostane sve prid oçima, dayu gleda, i uxiva: tako gospodin Bohg, zasvaſto daye Rai, à naiveche zasuze: svi svetisuga imali zamnoghe potribe od ovoga svita, ali naiveche zasuze prolite zagrie: ò duſo Boxia, tkobi bio, kako kami, plakaobi sve suzami: promiſchlauchi suza yakost, i kriposti; nebi vachlalo

dase

ibid.
zaſto ne-zabrani.
ibid.
Razbog dobar.
ibid.
S. Aug.
Pſal. 55.
suza pri-biva prid obrazom Boxim.
proçini.

dase tisi dahn, i noch, zasvoya pomachnkanya, izaimati Rai nebeski, uxivanye viçchne, paka za ùtechi muke neizmirne, koyesu pripravne grisniku zagrie.

10 Takoger proçinivsi: dvi stvari; yednaye, da ovi kruh od pokore, moresе lasno blagovati naovomu svitu, i chnime dobiti Rai, i viçchne ùxivanye: drugaye stvahr; da sto nè uçinis ovdi, kadase prige nadrughi svith, nemoresе nista pomochi, ni ùçiniti; vechye prislo sve tarpiti stosi naovomu svitu ù poslovao, da naonomu platis podpuno; stosi ovdi mogao yednom suzom oprati, onamo nemores, da sve vode, mora, i suze sastavis: evo Riçi duha svetoga, po ùsta mudroga Solomuna ù Ecclexiastika, p. 14. *Apud inferos non est inuenire cibum*: nevaraise nitko, ù paklusu suze; ali nisu korisne, tughe, yadi, bolesti, xalosti, progonstva, i sva dresechla, ma sve brez koristi, nista nemogu pomochi, aliti koyu korist dati, veche velike muke, i xalosti: isti, govori ozgor mudri: *ante obitum operare iustitiam*: ischesli pravde Boxiye, dilluyu parvo smarti, yere po smarti, ùçemute nage, ù onomuchete suditi: dakle imamo yednokupno prositi od Boga ovi kruh od svete pokore: i sve udichle govoriti: *Panem nostrum quotidianum, da nobis hodie, hodie, hodie.*

suza naovom svitu moguchá: d na. 2. nevachla.

Eccles. 14.

ibid.

POGLAVYE SEDAMNAYESTO.

Kruh nas svakdachni dainam danas.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

ùovomu Poglavyu XVII. imamo viditi drughi kruh duovni, stose razumi riç Boxia, aliti pripovidanye svetoga Evangelya, i istina od vire karstianske, koyu xelise sveti oçi, od staroga zakona, mnogo vrime; ovi kruh od riçi Boxie stò zlamenuye, izvarstitost svetoga Evãgelya, tkoye ùçinio Evan-

gelye, Mudrost oça, i sina, i duha, Evãgelye od svetoga Troistva dano, plod od riçi Boxie; ludost Mudri gentila; istina od vire Isusove, nadodi kuſanye od ochuchenya; plodi, svete vire; pokaranye tko nie viran: ovase tiçu ù ovomu poglavyu.

pripovivanye kruhye.

1. DRughi kruh duovni, koimse rahne duſe Bogochlubne, riç Boxiase razumi, koyomprosimo, dase dignu sve zle riçi, i nekorisne, i ſchetne duſi, danamdade gospodin Bohg dobre Mestre, Nauçitechle, i Pripovidaoçe, koibi pomogli puhk Boxiyi, naukom dobrim, i temechlitim; ovoye oni kruh, koyi prosi mudri Solomun od Boga ùime svi dobri, ù Eklexiaſtika, p. 15. *cibauit eum Dominus pane vitæ, & intellectus, & aqua ſapientiæ potauit eum*: kruha xivota, i razuma naraniga gospodin Bohg, i vode mudrosti napoiga, evo kruh, koyi daye xivot, i razum, evo voda od mudrosti, razumise riç Boxia: ovi kruh, mali ustarom zakonu imadiu, i nemogauga svi imati ù pameti, odimo, ù 1. kchnighe od krachla, p. 3. *ſermo Domini erat præcioſus in diebus illis; non erat viſio manifeſta*: biſe proroçanstva izvarsita, manebiſe oçita, konosu sada, meo Katholiçim Karstiani. 2. Zato, sveti oçi od staroga zakona iſkau veoma ovi kruh, od riçi svetoga Evangelya, ma nebiſe tkobiga razlomio, i dao: ù Threni prorok, na p. 4. *paruuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis*: govori: Hieremia, dobro, da biſe zakon, i Proroçansva, yedno, i drugo ocitovano od Boga po proroçi; ma ovi kruh nebiſe zadovochlan nasititi gladna; zaſto, zakon stari nemogaſe opravdati; à proroçanstva biau nauk varlo skrovit, i muçan razumiti, punye skrovſchina, i prilika; riçisu svetoga Pavla galatianom, ù p. 3. *ſi enim data eſſet lex, quæ poſſet iuſtificare, vere iuſtitia eſſet ex lege*: govori: da doistine daht bude zakon, koibi mogao opravdati, ùistinu pravdabi bila od zakona: ma kadabi drago prisvetomu Troistvu, zasvoye priveliko, i çudnovato milosardye, poslati drughi kip, yedinorogenoga

Eccleſ. 15.

1. Reg. c. 3.

Thren. c. 4. proroçanstva kruhsu. nerazumni.

gal. 3. pravda od novoga zakona ukazana.

sina,

sina, od oça nebeskoga, puna milosti, i svake kriposti, na svith: onda bi dahn, i razlomchlen kruh nauka od prisvetoga Evangelya; prilikovan ù svetomu Ivanu, p. 6. *collegerunt duodecim cophinos Apostoli*: kadano od peth kruha nasiti toliko tisucha chludi; paka svaki Aposto nabra pokroschnu ùlomaka, koi biau ostali, od moxstva, koye blagova, ono peth kruah: koi krusise mogu prilikovati, onim petimam ranami izvarstitim ruku, nogu, i od sarça, od koise razumiu dilla sarçem zamischlena, à hudimam dillovana: ruku, i nogu nasi, zapostenye Boxie. 3. Zato, ù duhu sveti Pavao vidi ove riçi, ikazayi xudiom, na p. 1. *Multifariam, multisque modis, olim Deus loquens patribus in Prophetis, nouissime diebus istis, locutus est nobis in filio, quem constituit hæredem vniversorum*: Mnokrat, i na mnogo naçina; davnoye B ohg govorio oçem nasim po proroçi; naiposlia udni ove, govorioye nami po sinu svomu, koga postavi bastinikom odasvi; krachlestva, zakona, i chludi; y ao svakomu, koi nebude ù ovoi bastini. 4. Ovoye ona riç, koya izodi izusta Boxiyi, koyu ùkaza Isus po Mattiu, ù p. 4. *sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei*: dobri xivu ò riçi, koya izodi iz usta Boxiyi; ù ovoyi riçi Boxiyoi, razumise svaka riç dobra, poxuda, svith, pripovidanye, stivenye, i promischlanye dobro, çime dusa xive z Bogom: zato nauçeni Raban govori, da ona dusa, koyase nerahni riçyu Boxiom: nemoreyoise rechi, da xive: *Rabanus, anima illa, quæ non passitur verbo Dei, non vivit*, à sveti *Ambrox*, pri naucenom Mavru, govori: *quicumque passitur verbo Dei, non quærit Pascuam terrenam*: tkose pase, i rahni riçyu Boxiom, nemari zaovi svith. Nevochlni chludi, Tuxne duse, koimse nedaye ovi kruh od riçi Boxie, od svetie pripovidanya, i dobri nauka: à varlo srichnesu duse, koye çesto okasau ovi kruh sveti od pripovidanya Boxiega. Dakle mi Karstiani, veoma, imamo prositi, i primati ovi kruh svakdachni, govorechi, *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*: à nè, kano çine mnozi, setayu, aliti beside, ali neche, da igiu, gdise razlama ovi sveti kruh od riçi Boxie, illiti pogargiuyu predike, i pripovidaoçe: od ovi govori duh sveti, po svetomu Davidu, ù pisni, 57. a: *sicut Aspidis surdæ, & obturantis aures suas*: ovosu zmiye Aspidi ottovani, koyi zatiskuyu usi svoye, da neçiuyu

Marginal notes: *Ioan. 6.* / *prilike dobre.* / *Hebr. 1.* / *Bohg govorioye, i sada govori.* / *Matth. 4.* / *riç Boxia, kruye.* / *Rabanus* / *Ambr.* / *tko nexive.* / *Matth. 6.* / *Luc. 11.* / *Psal. 57.* / *zmia Aspid*

dobra, à nasvakosu zloh otvoreni, i prignuti, puni otrova od mormoranya, od koga nigda nisu zdravi, vech sve otrovani, niti mogu ozdraviti, vech samo mormorati, kako govori duh sveti ùdeuteronomya, p. 32. c. *venenum Aſpidum inſanabile*: ovosu otrovi, koisu mnoge duſe, otrovavſi poslali k'Luçiferu, dase ù vike muçe, od koyi oslobodio Isus svakoga Karstianina. 5. Izvarstitost od svetoga Evangelya, sve nauke; i sve mudrosti nadodi oblastyu, i uzviſenyem, i svakim dobrom; tolliko od staroga zakona, koliko od novoga; kano glava, nai zvarstitiye, naiviſe, i nailipſe misto darxi, od svi huda tilla çoviciega; tako sveto Evangelye, od koga sveti Pavao govori k'Effexianom, na p. 3. *ſcire etiam ſuper eminentem ſcientiæ charitatem Chriſti*: daznamo yoſche svaruh uzviſenoga znanya, chlubav Isukàrstovu; ova, sve nauke nadskaçe, Evangelya chlubav.

Deut. 32. — *Evangelye naibochle.* — *Ephes. c. 3.*

6. Evangelyeye riç od riçi; govorenye, ad govorenya; mudrost od mudrosti: naipriaye riç, sveti Ivan, na p. 1. *in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum*, evo riç od riçi, Evangelye: Bi yoſche Evangelye govorenye, od govorenya, mudri Solomu, na p. 18. *omnipotens ſermo tuus, exiliens de Cælo, à regalibus ſedibus in terram proſiliens*: govori; svemoguche govorenye tuoye, izodechi sneba, od krachlski pristochla, nazemchlu sage: Trechom bi Evangelye modrost od mudrosti, koya sve: mudrosti nadodi, i naiviſe stoyi; govori isti mudri Solomun, ù p. 8. *Attingit à fine, vſquæ ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuauiter*; evo mudrost od yednoga kraha dodrugaga tiçuchi; toyest od poçetka svita, do svarhe, yako, temechlito, i naredi svaka ugodno; ovo Evangelye temechlito, i ugodno sve ostavi, i utvardi, ſto proroçi ù prilika biau oſtavili, onoye sve po Evangelyu, oçito, i ùtvargeno.

Ivan. 1. — *Evangelye Mudrost, i riç.* — *Sap. 18.* — *Sap. 8.* — *svaka ocita.*

7. Ovi kruh od Evangelya prisvetoga biaſe gospodin Bohg obechao pria doſastia Isusova mnogo vrimena, po Davidu, ù pisni 33. *venite filij, audite me, timorem Domini docebo vos*: odite sinçi, sluſaitemene, strah gospodina Boga nauçichu vas; isti ù pisni opet 31. *intellectum tibi dabo, & inſtruam te in via hac, qua gradieris*: razumchu datiti i nauçichute putu ovomu svetoga Evangelya, koim odiſ; blaxenisu putniçi, koi putuyu uprav, kakoim kaxe prisveto Evangelye, zato

Evangelye obecato. — *Psal. 33.* — *Psal. 31.*

zato sveti krachl David, ù pisni 18. *lex Domini immacu-lata, conuertens animas, testimonium Domini fidele, sapientiam præstans paruulis; præceptum Domini lucidum, & illuminans oculos*: govori duh sveti po Davidu ovoye zakom Boxiyi, brez oçkvarchnenya; koi obracha duʃe; ovoye svidoçanstvo gospodchne virno; koye daye Mudrost Malanim, toyest, ponixenim; kanosu dobri Karstiani, i ponixeni, koye Isus zove stado Malano, po svetomu Luçi, ù p. 12. *nolite timere pusillus grex*: ò stado malano neboise, ù boiça ovaga svita, yavam dayem moyu mudrost: moyu zapovid, toliko svitlu, bistru, i çistu, da prosvitchluye oçi od pameti, svakomu, tkoyu prima: ovoye pravi kruhe sveto Evangelye, pravi zakon, pravo svidoçanstvo, i virno, puno mudrosti, za povid svitliya od sunça, svitlost svarhu svi svitlosti; tkose xeli prosviyliti, i nasititi, nekase darxi svetoga Evangelya, i tako neche nikada zachi ù mrak od gria, ali glada chnegova. *Psal. 18. malani tkosu. Luc. 12. zakon Evange-lye. Mrak griye.*

8. Tkoye skuvao ovi prisveti kruh, od Evangelya, toliko sladak, svitao, pun milosti, i kriposti, i svakoga nauka dobra, vidimo sada; govorim svetim Ivanom; ne drugi nego, koiye svaka stvorio, i naredio, ù p. 7. *mea doctrina, non est mea, sed eius, qui misit me*: govori prislaçki Isus; iʃcheteli, tkoye nauk od svetoga Evangelya, koye ya pripovidam uçinio, i sastavio? Od govoram (veli Isus) dagaye uçinio, oni, koiye mene poslao, da uzmem puht çoviçiu; chnegovye ovo nauk, à ne moyi, nesamo, damiga dade kano çoviku pravomu; ma yoʃche, kano Bogu; zaʃto mudrost, dobro daye po vlaschena sinu, à duhu syetomu dobrota, maye otaç nebeski, kano studenaç izkogasu izavrila svadobra: sina Rodi uzpomenom punom; govori Bogoslovye *memoria fæcunda*: tako duha svetoga oba danuʃe: à svatrisu yednaka, ù moguchstvu, mudrosti, i dobroti; ma zovemo oça svemoguchega, sina sve znayuchega, duha svetoga, sve otiuchega; osobimo moguchstvo oçu, sinu mudrost; à duhu svetomu dobrotu: zaʃto otaç ni od kuda, vech posebi brez poçetka, i brez svarhe; takoger sin, od oça, ma brez poçetka, i brez svarhe od vika: a duh sveti, od yednoga, i drugoga, brez poçetka, i brez svarhe, à od vika; à ovo nie svaçi zalogai, ostavimoga za Bogoslovçe. *Evange-lye od Boga. Ioan. 7. Theol. Troistvo kako.*

9. À svetoye Evangelye od svi triu kipa Troistva nerazdichle-

dichlenoga dano zayedno, yeresu svatri yedno; kako sve-
1. Ioan. c. 5. ti Ivan govori, ù pistoli 1. p. 5. *Hi tres vnum ſunt*: ova tri ki-
pasu, yedno, yednaka, yednako magucha, mudra, i dobra;
zakon Evangelya od Troi-stvaye. nitiye bistvenim naçinom koyi muguchiyi, ni razumniyi,
ni Bochli, daklesu ù svemu yednaçi: ma Isus dade, nauçi,
i ùkaza ovo sveto Evangelye; zatose zove, zakon od Evan-
gelya, zakon Isusov; isti kaxe, po Ivanu na p. 17. *Ego dedi*
vis ſermonem tuum: govori Isus parvomu kipu oçu nebesko-
Ioan. 17. mu, zaukazati nami priliku, da imamo parvomu çiniti poſ-
tenye vazda; reçe, ya oçe dado chnimam govorenye tvo-
prilika kako. ye; ma kako tvoye? àkoye svega troistva? Na priliku, sve-
ye unas fratara svetoga Françeſka yedno; ma reçemo gvar-
dianovo; za ùkazati poſtenye od stariſinstva; onu parvi-
nu, koyaye ù chnega, à usvemusmo yednaçi, kano chludi,
i fratri, maye on parvi, i zovese chnegovo sve, kano stari-
ibid. ſine, i parvoga: tako i Evangelyese zove Oçino *tuum*, prem
daye odsvi Triyu kipa. 10. Takoger zovese Evangelye
Evangelye od duh svetoga. duha svetoga; yere duh sveti prosvitchlenye daye, i chne-
muye posobita dobrota, koyomse dayeibi dato poduhu
svetomu Starim Oçem Patriarkam, i Prorokom, ma pod po-
krovom od prilika, dasvakga nemogoſe razumiti; kanoga
iztomaçi Isus; koi, kad izdanu na Krixu, çarkva xudinn-
skase razpade od varha, dodna; razadriſese pokrovi: ùka-
zase istina; oçitovaſese svaka po Evangelyu; zatonam pro-
Pſal. 44. rokova David, ù pisni 44. *lingua mea calamus ſcribe velociter*
otaistva ocituyuse, po Isusu. *ſcribentis*: govoraſe; yezik moiye, pero pisça barzo pisuche-
ga; Evo pod pokrovom govorenyege: zato sveti Petar, ù
2. piſtoli p. 1. *non enim voluntate humana, allata eſt alioquin pro-*
phetia, ſed Spiritu Sancto inſpirante, loquuti ſunt Sancti Dei homines:
2. Petri 1. govori: doistine, nie vochlom chluçkom doneseno pro-
roçanstvo, nego duh sveti nadiſuchi; govoriſega, i pro-
rokovaſega sveti chludi: zatizim Bogoslovçi, i nauçitechli
kaxu sve ùdichle; sve dobre riçisu poduhu svetomu reçe-
S. Amb. ne, à zle po Diavli, govori sveti Ambrox: *veritas à quocun-*
istina od Boga lax po Diavlu. *que dicatur, ſiue à bono, ſiue à malo ſemper à Spiritu Sancto dicta eſt*.
usta od istine, ustasu Boxia: à usta od laxi, usta Diavaoçka-
su: Bohgye istina à Diavao nage lax, i parvi slaga, terto
Evi prida. 11. Cinye, porod, sime, aliti Posao, koyi
posao riçi Boxie. posluye Evangelye, aliti riç Boxia ù sarçi chluçki? Naipria-
yanam

yanam kaxe David, ù pisni 118. *in quo corrigit Adolescentior viam suam? in custodiendo sermones tuos*: Pita krachl, ù çemuche yedan mladich izpraviti, i pokarati pute svoye? Od govora isti; çuvauchi govorenya tvoga Evangelya, izapovidi ob sluzuyuchi; tizimchese saçuvati od svakoga gria, i zla. *Ps. 118.*

12. Drugoye riç Boxia, i svetoga Evangelia toliko xiva, ostra, i mogucha; da naiumarliye sarçe oxive, i probie koyeye, kako kami tvardo, i uçiniga mekana: sveti Pavao K'Hebreom, aliti xidovom, ù p. 4. *vivus est sermo Dei, & penetrabilior omni gladio Ancipiti*: govori: ò xidovi; xivoye govorenye Boxie, ostriyeye od svakoga maça. *riç Boxia xivae. Heb. 4.*

13. Ançiye ogachn, koyi zle stvari saxixe, i oçischa; ançiye Mlataç, çimese tvardo gvozdie umeksa; kako, govori Yeremia Prorok, ù p. 23. *numquid non verba mea sunt, quasi ignis, & quasi Malleus conterens Petras?* Yeda nisu moye riçi, kano ogachn, kanoye çekiç, aliti Mlataç, koi razbiya tvarde stine? 14. Ançi riç Boxia, daye svitlost, kano torça, aliti trostrvuka svicha, ù nochi od tamnosti gria, da moremo svitlost nachi od Milosti; Evo David govori, ù pisni 114. *lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis*: svichay e nogami moyim Boxe riç tvoya, i svitlost stazami moyim, à koyu budem sliditi, nechemi noghe zachi spravoga puta, i moye stazeche biti ùpravne vazda k'Bogu, zasto sovom svichom, i svitlostyu samose naodi gospodin Bohg svemoguchi, nase spasenye; paka uxivanye. *ogachn. Hier. 23. Mlataç. svicha. Ps. 118.*

15. Svarhu svega, riç Boxiaye, Mestar pridobri; koya ùçi nasu pamet, i Razum, da svitlostiu od vire moremo nachi Boga, po ùffaniu, koye imamo, zdruxeno svetom virom, i nachnu naslochneno; itako, uxgaye nasu vochlu, po umnoxenyu od chlubavi, i dobrohotinstva: riç Boxiayaye puht, koymse ige ùRai, skala od spasenya, vrata nebeska, brez chnese nemore spasti: Pavao k'xidovom, ù p. 11. *sine fide impossibile est placere Deo*: brez vire nemore biti çovik ugodan, aliti drag Bogu: svetoi viri; Mattie, riç Boxia, onayu ragia usarçi Bogochlabni, i takoye vrata od nebesa, yere po riçismo nauçeni svetoyi viri, i svakomu dobru. 16. Nesrichni puçi, i narodi, koi neischu ovoga kruha od riçi Boxie, da nasite, i narane duse svoye, veche ischu, i ùznayu stvari od ovoga svita, i nauke svitovchne; sçine- *riç Boxia Mestarye Hbre. 11 riçye Boxia Matti od vire. svitovchni chlubiosi sio.*

sçinechi dache chnimam nachi Boga, Rai nebeschi, svitlost viçchnu; paka nagiu sve protiva; naode, misto Boga vraga; misto Raya, pakao; misto viçchne svitlosti, viçchnu tamnost: mudraçi od Naroda; sçichnau, dasu naſli mudrosti, i nagioſe tamnosti, i ludosti, i svetiyi Pavao zove budale: k'Rimchlanom, na p. 1. *Euanuerunt in cogitationibus ſuis, & obſcuratum eſt, inſipiens cor eorum, dicentes enim ſe ſapientes eſſe; ſtulti facti ſunt*: naiposlia, mudri od ovoga svita, iztaſchaſese ù svoyi misli, i obukoſe ù tamnost ludo sarçe chni ovo, govorechi doistine, dasu mudri; ùçiniſese ludi, maniti, i brez pameti: ma razlog, dase ludi ùkazaſe? isti od govara ondi, *qui commutauerunt veritatem Dei, in mendacium*: zaſto obratiſe istunu Boxiu ùlax, yerye istina Boxia; à lax vraxia: ovose kadgodi zgagia meunami: doge yedan pripovidati laxno sebe; govoreche, yasam Bogoslovaç, pripovidalaç, nauçen idruge stvari: obracha istinu ùlax; zagrie toga nesçini, negose slavi, ùtizi taſchina; nieli ovo Filozof Stari, i mudraç? Bogoslovya nie ùçio, à veli, daye Bogoslovaç? Od pripovidanya neima patente, aliti obediençiye, ali ako ima, nie ùçio, illi vrimena izpunio, koye naredbe od reda svetoga naregiuyu; da studia trigodine Filozofiu, à tri Bogosloye, i nako porazlogu nie, i daye examinat, aliti izkuſan: *vacant tribus annis Philoſophiæ, & tribus Thæologie, & examinentur*: c. 5. Boimse danas mnoghe Diavao vara, naſa oholost, i ponositstvo, da ochemo, dàsmo, ſtò nismo, niti imamo, à govorimo dasmo, i da imamo, tase i çinimo priliçni Starim Filozofom, aliti mudraçem: *terrenam* zayedno, duh Sveti govori po svetom Pavlu ozgara: *ſtulti facti ſunt, qui communicauerunt &c.*

Rom. 1. *ibid.* *obrachau lax ù istinu à istinu ùlax, yao, chnimi.* *tkoye po razlogu ù çio. ſtatuti de pred. & ſtudijs c. 5.* *Rom. 1.*

17. Tolikoye istinito Evangelye, i chnegova vira, i nauk; da sveti Pavao, galaçianono meche proklestvo, tko bi ſtò drugo pripovidao, aliti ùçio, izvan svetoga Evangelya, yos ako bude Angeo Boxiyi, daye proklet: *ſed licet nos, aut Angelus de Cælo Evangelizet vobis, anathema ſit*, govori, nego dobro da mi, ali Angeo sneba pripovida vami inako; daye ù proklestvu, i pod proklestvom: i opet potvargiuye, vechma, i tvardi govorech ù istomu poglavyu: *ſicut prædiximus, & nunc iterum dico; ſi quis vobis Evangelizaverit, præter id, quod accepiſtis; Anathema ſit*: kakosam rekao, i sada opet

ſto ikakose pripovida. gal. 1. *i kako proklestisu.*

opet govorim; àkovam tko bude pripovidati, izvan ono, ʃtoste priali, daye proklet; nè drugo izvan Evangelia, i vire Isusove imase pripovidati; ovoye kruh dobri, kruh sveti, kruh koga bude virno razlamati, i primati, biche nasichen, da neche nikada ogladniti; i meche isti Pavao razlog; yere nie odchludi Evangelye, vech od Boga, nitiga chludi oçituyu, vech Bohg svemoguchi, zato ù chnemu nie krivine, nilaxi, ni zla nikakva, nego sama istina, i svako dobro: *quia Euangelium, quod Euangelizatum est à me, non est sm hominem; neque enim ego ab homine accepi illud, neque didici; sed per reuelationem Iesu Christi*: zaʃto Evangelye (govori Pavao) koyeye pripovidano od mene; nie poçoviku, nitiga doistine ya primi od çovika, ni nauçi, nego po oçitovanyu Iesusa Isusa: Ançi drugi nepripovida nego gospodin Bohg svetoga Evangelya pousta svoyi pripovidalaça, moye riçi nisu ove, vech svetoga Ivana ù chnegovomu vigenyu, p. 10. *Euangelizauit per seruos suos Prophetas*: govori Ivan: gospodin Bohg pripovida po svoyi slugami proroçimam; yeresu pripovidaoçi od mira, i chlubavi, slughe Boxie; kano nemirni, i zlo govorniçi, zovuse slughe Diavaoçke, nepriatechli Boxiyi, i svoye duʃe, izgubniçi spasenya; i svakoga dobra. 18. Gospodin Bohg ʃachle pripovidaoçe svetoga Evangelya, ù Ixaiyi, p. 41. g. *Euangelistam Hierusalem dabo*: govori, Svetomu Yeruzolimu, toyest, Svetoi çarkvi; yachu dati pripovidaoça: i zapkazatinam, kolikomusu drazi ovi pripovidaoçi od svetoga Evangelya, vhaliyi po istomu proroku Ixaiyi, ù p. 52. br. 7. *quam pulchri super montes, pedes annuntiatis, & prædicantis pacem, annuntiantis bonum, & prædicantis salutem*: govori Bohg; ò kolikosu lipe, ù godne, i draghe noghe, svarhu planine nauka, navistioça; i pripovidaoçe od mira, od dobra, i od spasenya: Isto potvargiuye po Naumu proroku, ù p. 1. 15. *stabunt super montes pedes, Euangelizantis, & annuntiantis pacem*: Evo izvarnost od pripovidaliça od mira, i chniovi nogu: da kadase toliko vhale noghe, koye igiu navistiti Mir, kolikoye dostoyan yezik, koyiga naviʃtuye? Sveti Pavao k'Rimchlanom, na p. 10. istim riçimam, vhali noghe; noghesu, od tilla naiposlidchne hudo, zatose dobro mogu razumiti, za stope koye ostavi pripovidalaç od svetoga Evangelya zasobom,

Evangelyeye od Boga.
ibid.
Bohg, govori po svoi Apoc. 10
Diavao pozlo govorniçi.
Isa. 41. 27.
pripovidaoçi od Boga.
Isa. 52. 7.
Rom. 10. 15.
Naum. 1. 15.
Rom. 10. 15.

komu gospodin Bohg daye nauk, i razum, kako piſe sveti krachl David, ù pisni 67. c. *Dominus dabit verbum, Evangelizantibus*: gospodinche dati govorenye pripovidaoçu; pripovidati istinu, Evangelye, i viru Isusovu, nie dillo sama çovika, nego Boxiye, i Angeoçko; kanoiye pripovidati lax, dillo Diavaoçko: vidimo ù svetomu Luçi, p. 2. br. 10. *Evangelizo vobis gaudium magnum*: naiparvi bi Angeo, koyi navisti porogenye Isusovo, i Mir nazemchli chludem dobre vochle, zaſto Diavao biaſe navistio naipria lax, i nemir chludem zle vochle ù narodi, p. 3. 4. *nequaquam morte moriemini*: nechete umiti, Evo parva lax; *aperientur oculi vestri*: ovo druga; *& eritis ſicut dij*; Evo trecha: znayuchi dobro, i zlo: tri laxiyim dade, yere biau zle vochle otiau Boxanstvo: dadeim smart, Boxye Moguchstvo; uzeim Razum mudrost, duh svetyim dixe çisti poslu od xivina: istose zgagia pripovidaoçem, i slidioçem od laxi, i nemira sada meunami, umarlisu pogriu, dobra neznadu; à nemirasu sve udichle puni; yedaim Bohg uçini Milosardye.

Luc. 2. od stvorenya parvi ripodalaç Angeoye. gen 3. à Diavao odlaxi. zla vochla.

19. Bogochlubna duſo, prem da vira Isusova nemorese ù kazati ochuchenyim tilesnim, samoyu darximo sluom; maye oçitiya od sviye ochuchenya; odimo, ù 2. piſtolu, na p. 1. vikara parvoga Isusova, koi, istim naukom dobi kchluçe od Raya, i pakla: kada nose Isus naplanini Taborskoi priobrazi, i obuçe ù slavu, *terre* çuſe ùçeniçi glas oçin snebesa: ovoye sin moi pripochlubchleni, ùkomumie ùgodno, i pridobro: udichle Sveti Petar reçe: mi imamo temechlitie proroçko govorenye; komuchete dobro ùçiniti nastoyechi, kano svichi svitechoi ù tamnu mistu: *hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui*: *ſed habemus firmiorem Propheticum ſermonem*: koi dobrochete ùçiniti, nastoyechi razumitiga, ſtoye, kano svicha siayucha, ù tamnu mistu: govori veliki Bogoslovaç, i parvi vikar Isusov Petar; dobro da znadem po ovom vigenyu, i poçuvenyu, daye Isus Pravi Bohg; niſta nemachne, znadem daye Bohg, i temechlito darxim vechom istinom vire, koyom viruyem, koya bi oçitovana mnokrat po proroçi; koya vira, nie drugo, nego svitlost, koya od goni sve tamnosti od pameti chluçki: Evoti sveta vira ùtvargena, ùkazana, i ùtemechlena svarchu svetoga Evangelia; samo koyunam, daye korist vidimo

vira Isusova oçitaye.

2. Per. 1.

ibid.

vira svetoga Petra.

20. Korist, od vire Isusove çinimas Baştinike nebeske; dasimo huda od svetečaskve, koyanas posvechiuye svetim Sakramentimam, Bratya Isusovasmo poviri, sinovi istoga óça chiregova Boga, glavanamye Isus, i kano tillu daye glava sva dobra; tako nami Isus: od gria iztoçnoga, perenas svetim karʃtenyem: od uçiehnienoga çistinas izpovidyu: priçeʃchenyem na puehna nas milosti: Krizmonmas potvarginye ù viri: redom Misniçkim, dayenam oblast Boxiu: vinçanyem, vdima poxudu putenu: pomazanyem pokochnim, dixe ostanke od gria, od koise nemoremo spomenuti, zatire grie male, i oruxyeye protiva Diavlom; niesi ova velika, i dobra korist od vire karstianske? | koriʃti od vire ima-mo.

21. Ma tko nie pod ovom glavom, kanosu svi nevirniçi brez Karʃtenya, od padniçi, i zaʃlaçi sputa Pravoga, kanosu Hæretici, i ʃchiʃmatiçi, takoger otvardnuti ù griu Karstiani, koi stoye ù griu, à nechese pokayati: svim ovim, ovi kruh od riçi Boxie, od Evangelia, alli pripovidanya, obrachase ù sarçu pameti chniove ù yid gorki, ù otrove zmiye Aspida, od koye niʃto nemore od ovoga svita, ʃto ù grize, ozdravit, tolikoye otrovana, nisu riçi mene grisnika, veche duha svetoga po usta svetoga Ioba, ù p. 20. br. 14. *panis eius in vtero illius, vertetur in fel Aspidum intrinʃecus*: govori duh sveti, da riçi Boxie, uchnima biche gorke, kano xuç Zmiye Aspida ù nutra, toyest chnega muçechi, tkose nebude chnima sluxio, kako vachla; svak ima proçiniti dobro ʃtoye pripovidanye, i chnegova svarha, pakaga nastoyati, i poʃtenye nositi pripovidaoçem. | riç Evã-gelya ne-prudi. ozdra-viti. Iob. 20.

22. Isto sveti otaç Franceʃco zapovidi, i naredi svim fratrom ù oporuçi: *& omnes Theologos, & qui miniʃtrant nobis, Sanctiʃʃima Verba Diuina, debemus honorare, & venerari, ʃicut, qui miniʃtrant nobis ʃpiritum, & vitam*: govori; Bogoslovçe, i koinam dayu prisvete riçi Boxie, duxnismo ʃtovati, i poʃtenyeyim çiniti, kano, koinam dayu duhu, i xivot; ovosu riçi svetoga Patriarke Franceka: à conʃtitutioni, ù p. 5. *duplici honore digni ʃunt ex Apoʃtolica Auctoritate, qui in Evangelio laborant*: dvostrukasu poʃtenya dostoini; toyes Misniçkoga, i kano Bogosloveçi, i pripovidaoçi; koyi dayu kruh od xivota viçchnega: Tkobise nasao, da neçini poʃtenya Misniku, i pripovidaoçu; yaga naod mogorega od Diavla Paklenoga, *Gabriel Barleta ʃermone de Sacerdotibus*: | ù teʃt. S. Fran-ciʃka. poʃtenye nauçeno. ʃt it. glia c. 5. tkoyi ne-ʃtuye. Gabr. Barl.

goriye od Diavla à ovo. dotibus: govori: da sveti Remigio nosechi, prisveti Sakramenat, da priçesti yednoga bonika, nage Diavla naputu, koise prostri nazemchlu, i pokloni; à kadase povrati, brez Sacramenta, kleçemu, i poklonise; ù pitaga Sveti Remigio, yere tako çinis; od govori Diavao, malo pria nosase Ti Boga, stvoritechla Moga, zatose prostri nazemchlu, i pokloni; à sada, kano Misniku; kano sluzi Boxioi, kano, komuye dana oblast Boxia, i moguchstvo, klachnamtise: *Prima vice Deum meum portabas, nunc autem te simpliciter honoro genibus, quia illius es minister*: nisuli gori od Diavla, koi nepoznayu Misnika, i chnegove oblasti: ovdechemi od govoriti: oçe naodise Misnika zloçesti, koisu izgubili postenye: à yati od govaram, dati nisi sudaç Misniçki: i nosimti priliku od pravoga sudça; kada reçe po Ivanu ù p. 13. po Mattiu p. 26. po Marku, p. 14. po Luçi, p. 22. *vnus ex vobis tradet me*: kada poçese iskati; netiyimga oçitovati; zadati svakomu, da nosi postenye Misniçtvu; i daga pazi. Takoger ù kanoni, 66. razboru, govori: Cesar Costantin: *vere si oculis proprijs viderem Saçerdotem peccantem, clamide mea, eum cooperirem*, ovako dobri çine, niye meni dato suditi Misnika, sudaça, i Bogova zemachlski (govori) Constantin Cesar, nekase sude meusobom, à ya ùistinu, zaradi postenya Misniçkoga, dayi vidim gdi grie çine, svukaobi moyu kabaniçu, moi plasch, moyu àchlinu, i pokriobiyi, dayi druzi nevide.

verba Diaboli.

Bohg Misnika ne dade suditi.

Ioan 13.

Can. d. 66.

Can. 3. q. 1. c. nulli. Opet ù 3. *quæstione*, 1. c. *nulli*: govore Sveti Kanoni, da opet zlo otioniçi Misniçki; propichnu Isukarsta ù svoi Misniçi: *Dominum Crucifigunt in suis Sacerdotibus*: àkoti brate nisu zadosta ove prilike: naigorega, kanoye Diavao, od koga mores nauçiti ovo postenye Misniçko; à kolitie Marsko od chnega; à Ti nauçi od Cesara Konstantina dobroga: à koli neches odchni, à Ti od Isusa pridobroga; koi; kadayim kaza dagache yedan izdati; netiyim kazati izdavinika, ni grisnika, zaradi nas, da nimiga nesudimo kano Misnika.

od koda se more nauçit. postenye.

13. Bohg samoye sudaç svi, toye oça nebeskoga posao suditi Misnike: zato Isuse zazva nasud oçin po Davidu, ù pisni 42. *iudica me Deus, & discerne causam meam, de gente non sancta, ab homine iniquo, & doloso erue me*: govorechi: Boxe, oçe moi; ovi narod zli, i opaki, oche dame sudi, bivsi ya Misnik, zatoyim nedai, negome izbavi odchni, i chniova

Psal. 42.

sudaç Misniçki sam Bobgye.

suda,

suda, i Ti oçe razberi uzrok moi, ya izpovidam dasiti Bohg moi, yakost moya, zaſtome puſtaſ, dame sudi nepravednik, i opaçaç; dakle neimade niko suditi, ni proçichnivati Misnika, izvan Misnika naovomu svitu; à onamoche Bohg suditi svakoga.

POGLAVYE OSAMNAYESTO.

Kruh naſ svakdachni dainam danas.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

ù ovomu XVIII. P. vidichemo trechi kruh duovni ſtosu prisveti Sakramenti, ichniov broi, potribu od Sakramenata, razlikoyi uzimau dobri, od zli, natri naçinase priçeſchuyu, koye dobar, Misnikye usta od svete çarkve, dvi stvari proçichnuyuse ù posvetiliſti, ſtoye posvetiliſte, zlamenye vidino, à plod ne vidini naovomu svitu, posao pomazanya pokochnega, tkobi primio nedostoyno Sakramenat, aliti posvetiliſche, neprima ploda, masagrisuye veoma, doge Isus, kano likar nasvit, kakoseliçi bolest gria, Mudrost Boxia naredi Sakramente kada, zaſto sedam, nivise nimachne, Nikise ponavchlau, à niki nè, bilig-chni, i koiga ſtampau, i gdi, koyase posvetiliſta po navchlau, à koya ne, i zaſto: ovase tiçu: ù p. XVIII.

1\. TRechi kruch, koinas nauçi prositi, ù Molitvi oçenaſu, yesu prisveti Sakramenti, aliti posvetiliſcha,

Sakramenat. tili∫cha, od koyi du∫a prima rahnu svoyu, kako smo rekli ozgara od rahne tillesne ù p. XV. Zato imamo viditi ∫toye Sakramenat, aliti posvetili∫che? Od govoram slidechi Ivana ∫kota ù chnegovu Bogoslovyu, ù 4. suda, iz. 2. pod S. M.

Scot. 4. s. d. 1. q. 2. *Sacramentum est signum sensibile, gratiam Dei, vel eius effectum gratuitum, ex institutione diuina, efficacitèr significans; ordinatum ad salutem hominis viatoris:* posvetili∫cheye zlamenye chutno, Milosth Boxiu, ali chne çin Milostivi od naredbe Bozie temechlito zlamenuyuchi, odregeno naspasenye çoviku putniku, ma bivsi veche zlamenya, toyest: *remomoratiuũ, pronosticũ, & demostratiuũ:* uzpomenuyuchese zove, zaradi svari pro∫aste: prorokuyuche, aliti prikazauche, zaradi stvari do∫aste: ùkazaucheye zaradi stvari ovdi∫chne. Nasvatri naçina morebiti ù Sakramenti zlamenye, navlastito ùkazuyuchim, i prorokuyuchim naçinom, za∫tonam prikazuye Milost, koyusmo primili po Sakramenti pro∫asti, koyu primamo po sadachni, i koyuchemo primiti po do∫asti: ù svakomu primam svoyu Milost; à ù prisvetomu priçe∫chenyu; istoga Boga, tillo Isusovo, ∫tose razumi çin Milosti, toyest, koyi çini Milost. Takonamga razpisuye Ivan ∫ckot ù 4. suda razab. 8. izisk. 1. s. b. *sed etiam pro effectu gratuito Dei; quod est Corpus Christi:* za∫tose govori temechlito? za ùkazati da istinomse prima Milost, tkoyoi nebi postavio suprative od gria: Govorimo od naredbe Boxie; za∫to, ona zlamenya, od naravi; ni∫ta nebi zlamenovala; vech ponaredbi Boxioi zlamenuyu, za∫to Bohg tako naredi. 2. Isus nas uçi, daye on kruh xivi, koiye sneba sa∫ao, i tkoga bude blagovati, dache ù vike xiviti, à tko nè, dache ùmriti ù vike; zato, tko xeli ù vik xiviti od potribemuye blagovati ovi kruh tilla Isusova, i vachla, daye brez gria smartonoga; inakobi blagovao sebi smart viçchnu, Evo daye kruh; Ivan, ù p. 6. govori: *Ego sum panis viuus, qui de Cœlo descendi, si quis manducauerit, ex hoc pane, viuet in æternum;* à tko nè, ùmriche, naistomu: *nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis:* dabi ùgriu blaguyuchiga, blagovao smart viçchnu, sveti Pavao govori: Korintianom ù 1. p. 11. *qui manducauerit indigne, ex hoc pane, iudicium sibi manducat:* i veli, dase svak izku∫a, pakaga blaguye, i takobi pribivao ù Isukarstu syedichnuyuchise çistochom

tomaçise ibid.

Isus

scot. 4. s. d. 8. q. 1.

od Boga.

zlamenyasu.

Isus krubye, xivi.

Joan. 6.

smart.

1. Cor. 11 osugenye

chom xivota s'Isusom, à onsnami pomilosti, paka poslaví ùvike. 3. Priçeschuyuse dobri, ixalosni zli, kakocheyim biti? Govorim svetom çarkvom: *sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inæquali*: ù pismi od ovoga Sakramenta: da ovi kruh priçeschenya primayu dobri, i zli, dobri naxivot viçchni, à zli nasmart viçchnu; velikoe dobro, i milosardye Boga nasega Isusa, dase daye primati zlim dusam, da on isti svoyom rukom priçesti Iudu Iskariota izdavnika, i toliko pogana grisnika, isiednom chlubavyuse daye poniznom, ù svetomu Mattiu, p. 26. *accipite, & manducate, hoc est Corpus meum*: ò bratyo, uzmite, iblaguite ovoye tillo moye, istinaye, dase sponixenstvom daye zlu dotiçati, i blagovati, kano, i dobromu, alie razlikost od svarha: yerye dobromu xivot, kakosmo rekli ozgora ù broyu drugomu, à zlomuye smarth, i bochlebi uçinio zli, dase nebude priçestio nikada ugriu, machnebi muka imao ù paklu, koyeche zazlo priçeschenye imati. 4. Natri naçinase priçeschuye: toyest tillesno samo; tillesno, i duovno; i duovno samo: zato vidimo koisuse priçestili, i dobroim ù çinilo, à okomu zlo: naipriase priçesti Iuda Iskariotin ùgriu smartnomu, govori sveti Ivan, na p. 13. *post buccellam, tunc intravit in eum Sathanas*: poslia priçeschenya ulize ùchnega Sotona, zastose priçesti samo tillesno, à ne duovno: stomuse zgodi? Naipria ulize uchnega Diavao, grie zazva druigi grie, izda Isusa, desperase, obisise, ipoge ùpakao: chnegovisu uçençi, i huda svi koise ùsmartnomu griu priçechu; u; zato, ni Iuda nepoge udichle ù pakao, yerega çeka Isus napokoru, alise nesrichan nepovrati; nemoi tko rechi yasamse ùgrio priçestio, allmi nie nista bilo; vidi dakle Milosardye, date çeka, nemoi drugi puht yereche pritechi pravda Boxia Milosardye, i poslatichete ù pakao, Stoi svarhu sebe dakle.

5. Drugoye priçeschenye tillesno, i duovno, i ovimse priçestise ostali Apostoli, ù Mattiu, p. 26. po Marku, p. 14. po Luçi, p. 22. po Ivanu, p. 13. *accepit panem Iesus benedixit deditque Discipulis suis*: sva çetiri Evangelista kaxu, da priçesti Apostole, tillesno, yere ùzese tillo vidinim naçinom: i duovno, yere primise Milost, i mnoga dobra, i svi ovakose priçechuyuchi primau neizmirna dobra: Sveti Petar bi uçichnen Papa, vikar Isusov, i made oblast Boxiu, kada zataya

sequen.

dobrota Isusova. *Matt. 20.*

razlikost.

na 3. nacina. priçeschenye: Iudino *Ioan. 13.*

Apostoli *Matth.* *Luc.* *Mar.* *Ioan.*

taya

tentoosta vrtiznarinth ly ffen zuerlt

Petaru od kud pokayanye. taya Isusa, imade zatim milost çiniti pokoru, i plakati vele gorko, damu suze biau ùçinile rike niz obraz, koliko vruche, i gorke biau, nigdise netisase; ùponochi, ikadabi piteo zapivao, Sveti Clemente govori: *sudariolum semper deferre-*
S.Clem. *bat ad abstergendas lachrymas*: Sveti Ivan, po priçeschenyu poçinu nakrilu Isusovu, i vidi mnoga otaistva nebeska: ostali svi Apostoli vidisega ùskarsnuta, blugova pridchnima, i daim ostanche, oblakxaim, damogu slobodno muke tarpiti, i vidisega uzodechi nanebesa, pakyi napuni duha svetoga: sva ovaim donese priçeschenye duovno, i tillesno
Act. 2. zayedno: ù stvari Apostoliski, na p. 2. *& repleti sunt omnes SS. & cæperunt loqui varÿs linguis magnalia Dei*; ovakose imamo svi priçeschiyati, i primachemo svako dobro, à na vlastito, da moremo skazivati veliçanstva Boxia, kano i Apostoli skazivau. 6. Trecheye priçeschenye duovno samo:
priçeschenye duovno. ovim naçinom svi virnise priçeschyu; i bi svim prilika nas sveti otaç Bonaventura, koyise netise priçestiti zaradi sumchle, yeli dostoyan, à Bohgmu posla Angela, i ùze izruke Misnika dio Sakramenta, i priçestiga oçito, zaukazat chnegovu svetichnu: à namie zadosta virovati, dase priçeschuyemo vazda Milostiu Boxiom, kada svetu misu zdevoçionom slusamo, tersmo brez gria smartnoga: riçisu
S. Aug. svetoga Oça Augustina: *crede, & manducasti*: xelimose priçestiti smisnikom, yersmo svi yedno tillo otaino, i skrovito s'Isusom, on namye glava, à mismo huda; à ustasu ovo-
usta Misnik. ga tilla Misnik, koinam svetu misu slavi, i kakono usta rahnu uzimau svemu tillu çoviçiyemu, i svegaga rahne; tako usta ovoga tilla smisanoga, i otainoga: dayu rahne svim hudom smisanim, i otainim, ù svetoi çarkvi od svi-
glava çarkve. ye virni sagragenoi, koyoye glava nanebesi Isus, a nazemchli sveti otaç Papa: Evo riçi Boxie, ù prorocanstvu Hiere-
Hie.15.d mie pruroka, ù p. 15. d. *si separvueris præciosum à vili, quasi os meum eris*: govori: àko Misnik, bude dilliti stvari izvarstite, od stvari malovarsni, bitiche, kano moya usta: dakle pakada Misnik slavi misu svetu, naipriasebe priçeschuye paka, kano usta tilla smisanoga svete çarkve, svu çarkvu, i svako hudo napose, na vlastito one, koyisu namisi, terse naode ùmilosti Boxiyoi, svi primau drugu milost, i preçeschenye od svete mise; yere gospodin Bohg samo vochlu

placha,

placha, dobru dobrom, i tako zlu zlom; zatoye potriba vazda biti dobre vochle, kako po svetomu Luçi obecha, ù p. 2. *in terra pax hominibus bonæ voluntatis*: Mir dobrovochlnim, i poistomu, na p. 10. à po Ivanu, ù p. 20. uçinas svakom, da dayemo ovi sveti Mir: *primum dicite, pax vobis, pax huic domui*; zasto sve dobrovochlne priçeschuye sveti Mir: zato; i umisi svetoi, govorise *pax Domini sit semper vobiscum*: priçeschenye, illiti milost svete vire budi vazda svami; itako, koyi, nie ù miru zbogom, aliti s'izkarchnim; oni nemore imati ove Milosti, ovoga priçeschenya; yerse samo daye dobrim vochlami; i tako svak prima posvetiliste (kakosmo rekli ù broyu 1.) dobri, i zli; ma ono moguchstvo, oni dahr, onu Milost, koyu Bohg daye na Sakramentu, samo dobri primayu; à zli iznova grisese, ùzimauchi Sakramenat nedostoino. 7. Kada Adam, i Eva sagrisise, i pristupise vochlu Boxiu; dvi stvari zle ùçinise; naiparvo, vochlom otise Boxanstvo, paka ùçinise dillom protiva zapovidi Boxioyi; ùzimauchi, i blaguyuchi vochku zabrachnenu od gospodina Boga, i tako otrovase sve peht ochuchenya tillesni: sagrisise uidom; ù naradi, 3. p. *quia visu pulchrum*, takoger okusenyem, *& suaue gustu*, ochnega uze, *& tulit*, taçega, i blagova, i davase Miris, zasto *delectabile*; itakose otrovase iznutra vochlom protiva Boxioi vochli; à izvan ochuchenyem protiva Boxioi zapovidi.

Luc. 2. d.
Luc. 10.
Ioan. 20.
Mir sveti komu.
grie od 5. ochuchenya kad.
gen. 3.

8. Zato bi potriba izliciti ove nemochi: zlu vochlu; liçi Milostiu; po griu bi izgubchlena parva Milost; koi bi uçichen ochuchenyimam, od potribe bi liçiti stvarimam od ochuchenya, i metnuti Milost, alitiyu nasloniti nastvari vidine, i çuvene; koya ye duovna, ibi izgubchlena postvarimam tillesnim, poistimye potribayu iskati, inachi; zatose naredise Sakramenti pod stvari od ochuchenya; da izliçe nemoch duovnu, dobitu neposluom ochuchenya, zatose zove Sakramenat, zlamenye milosti nevidine: Sakramente sve vidimo, i çuyemo, à milosti ne vidimo, niçuyemo, veche samo viruyemo; zatoga zovemo: *signum visibile, inuisibilis gratiæ*; zlamenye vidimo, koyenam daye milost, nevidinu, oçimam; ma virom: i Evoti prilika: kadse karsti, svi vidimo, vodu, koya yelihis od Karstenya: *materia baptismi est aqua, sed remota materia; quia sm Scotum propinqua*

za ozdrav Bohg dade Sakramente.
Sakramenat zastose zove.
Scot. 4. s. d. 3. q. 3. l. a. b.

Cc materia,

libis i naçip od karſtenyaye. *materia, eſt ablutio*; lihis, aliti otuxye Karſtenyaye voda naravna; ma bliachni lihisye ono oprahye, aliti polivanye, koimse çisti karſcheni: *forma aliti*, naçin Karſtenyaye: *Ego te Baptizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen*: tako ſcot, ù 4. s. r. 3. iz. 1. a. b. naçin: yate Karstim, ù ime oça, i sina, i duha svetoga. A. udickle gospodin Bohog dade svoyu milost, operega od gria izcoçnoga: à koye razuman, terse kaye od svoi gria, dixemu grie, koyeye uçinio: Evo posvetiliſche, komuye dao Bohg milost, da chnimse oçiſti, oni koiga prima porazlogu, içinise baſtinik od Raya, ù vike. 9. Takoger, krizmase daye zapotvarditi.

2 krizmaye. Scot. 4. s. d. 7. q. 1. rogenoga po Karstenyu ù viri, da more supratiwitise Diavlom; zoveyu ſcot, ù 4. s. r. 7. iz. 1. a. *unctio hominis aliqualiter consentientis, per Miniſtrum idoneum*; krizmaye, pomazanye, çechladeta, koye oche; po sluzi dostoinomu, kanoye Biskup; ù istomuye naçin, ovoga posvetiliſcha, zovese:

Forma. *consigno te, ſigno Crucis, & confirmo te chriſmate ſalutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen* zlamenuyemte, zlamenyem Krista, & potvargiuyemte krizmo ſpasenya, ù ime oça, i sina, i duha svetoga A. Naistomu mistu, kaxe lihis

Materia. ſcot. 4. d. 3. q. 1. l. a. daye dvostruk: *materia proxima eſt unctio, ſacta in fronte in figura Crucis, cum chriſmate ſanctificato*: lihis parviye pomazanye uchlem blagosovchlenim (à ko voda, i nie blagosovchlena, zapotribuse more chnome karsriti, yerye Sakramenat, brez koguse nemore spasti; à brez krizme morese spasti, vech à kobiyu ostavio zapogargenye) drughiye lihis, *materia remota*; sveta krizma, sastavchlena od uchla, i Balzama posvechena od Biskupa; aliti od drugoga Misnika oblastiu Papinom: ſkot na istomu mistu, slovu. b. ovise lihsi, *vide, aliti materia*; takoger *forma aliti* naçin çuye, ma milost, koyu prima, koise karsti, i krizma, nitise more çuti, ni viditi ochuchenyem, veche samo viromse darxi od nas Karstiana Tenechliti: i takoye istina. 10. Trecheye po-

ibid.

3 priſcheſchenye. svetiliſche naſe: Tilla gospodina naſega Isukarsta; istinitoga çovika, i Boga, koyenam ostavi pod varstami kruha, i vina, smalo vode primiſane, ne zapotribu karvi, nego po zapovidi svete çarkve, koya naredi; i ovo posvetiliſte, zovese Euchariſtia, toyest, milost Boxia, yereye uchnemu stvoritechl, i davalaç svakę milosti: zovega Ivan ſcot,

ù 4. s. r.

ù 4. s. t. 8. iz. 1. s. a i svidoçise kanonom : od posvechenya — *Scot. 4. s.*
ùcazabranyu 2. kan. 1. govore: *Eucharistia est Sacramentum Cor-* — *d. 8. q. 1.*
poris Christi, & Sanguinis veraciter contenti, sub speciebus panis, — *Kan. 1. r.*
& vini, post consecrationem factam à Sacerdote, sub certis verbis, — *2.*
cum debita intentione prolatis, ex divina institutione, veraciter si-
gnificans Corpus, & Sanguinem, sub eis realiter contineri: Evo to-
maçenye; ovo posvetilische; yest, tilla Isukarstova, i kar-
vi istinitim naçinom zdarxano, pod varstami kruha, i vina
po posvechenyu, uçichnenu od Misnika, pod istinitim ri-
çimam zduxnim nastoyanyem, aliti odlukom, izreçene
riçi, svarhu kruha, i vina, po naredbi Boxioi, istinom zla-
menuyuch: tillo Isusovo, i karv, pod chnimam, dase isti-
nom zdarxi: ovoye naredba ovoga Sakramenta.

11. Materia, aliti lihis ovoga posvetilischaye kruh, i vi-
no smalo vode, onise vide; naçin: *hoc est enim Corpus meum*: — *Forma.*
od tilla: ovoye, doistine tillo moye: reçe Isus: po sveti — *Matt. 26.*
Evangelisti Mattiu, ù p. 26. broyu, 26. *hoc est corpus meum*: — *26.*
ovoye tillo moye: zatim, ù broyu 27. *hic est enim Sanguis meus,* — *Luc. 22.*
novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum; — *19.*
tako ger sveti Luka, ù p. 22. br. 19. à od karvi, ù br. 20. *hic est* — *Marc. 14*
Calix novum testamentum in Sanguine meo, qui pro vobis fundetur: — *22.*
ovoye çaša, novoga zakona, ù karvi moyoi, koyachese za- — *Pavav.*
vas proliti; isto Sveti Marko, ù p. 14. 22. Sveti Pavao Korin- — *1. Cor. 11*
tianom, ù p. 11. svikaxu, kako Isus, na veliki çetvartak po-
sveti kruh, i vino, dade Misnikom daga posvechuyu, govo-
rechi: *hoc facite in meam commemorationem*. naisti misci ozgara:
kruh, i vinose vide, à riçi od posvechenya çuyu: Isusa nevidi — *vira te-*
nitko, premdase namnogo naçina sumchlivçem prikazao; — *mechlita.*
tko xeli viditi, pogi ù grad Orviet, i vidiche *Corporale* polive-
ne karvyu, koyase proli iz Sakramenta, kadaga razlomi
sumchlivi Misnik, i ù Macerati, usve toi kati, ovaki çudesa su
puni libri; ya nesumnchlim, veche temechlito virom uzdar-
xim, day eondi poslia riçi Misniçki istiniti Isus, kano Bohg,
i çovik istiniti, i ovakoye svak darxan virovati, tkoye Kar-
stianin, i nako, nemoreše spasti, yere tako bi ugodno Isusu
ostaviti, sebe sami dosvarhe svita, pod obliçyem kruha, i
vina, à ondi nitie kruha, ni vina poslia posvechenya, nego
varste, aliti dogagiay [illegible]; ito more Bohg uçiniti, ka-
koye svaka brez [illegible] uçinio, i stvorio; pak od yednoga

 lihisa,

lihisa, aliti, materie, drugu priçinio: ovo prilika yedna zadosta: ùçini, istvori od zemchle çovika; chnegovo meso, i kosti; zatim od chnega xenu; zatim od xene, i çovika, svise ragiamo, nieli ovo pritvoriti yedan lihis ùdrugi? ovako svoim Muguchstvom, mudrostiu, i dobrotom, pritvara kruh, i vino ùsvoye Boxanstveno tillo, koye ondi pribiva doklemse vzdarxe dogagiayi, kruha, i vina, à kadase izgube, ali prigiu ùdrughi lihis dogagiayi, aliti obliçya; ni Isus veche nestoi ondi, zastoye druga materia, aliti lihis; zovemo materiu naski lihis, yereye lihis ostase ostalo maistori, gradi, i sastavchla, tako od kruha pseniçna, i vina loznoga, samo Sakramenat; posamu Misniku koyiye duxan, vazda imati intention ùçiniti ono sto Isus ùçini, i nami ostavi da çinimo; Misniçi posebi primayu, i ùruke posvechene uzimayu; stose noposvechenikom nepristoyi, vech samo ùstimga primayu, itiçu, à nedruzim hudom; zato vachla, daye svak brez gria çist, i pokayanyem, spokorom posvechen, i umilosti, da muse ù mnoxi vechma, kada primi gospodina od Milosti sviye. 12. Zatoye od potribe pokora svakomu, koi oche priati ovo posvetilische, i zovese pokora; *Pœnitentia, quasi pœnæ tenentia, correspondentis, peccato, voluntaria*: oche rechi; pokaranyeye, muke darxanye povochlno, koye od govora griu: *skot*, ù 4. s. r. 14. iziskovanyu, 1. r. 16. izk. r. *pœnitere, est peccatum vindicare, & detestari: pœnam gratanter acceptare, & patienter sufferre*: ondi pod slovima r. s. govori: kayatise, yest, grie, osvetiti, pogarditi, zachnega pokoru povochli uzeti, i ustarpchleno podniti: naipriaye potriba povochlno çiniti pokoru, koyabi mogla biti osveta protiva grisniku zagrie; zatime chnega sve darxati zayednu pogardu, koya grisnika zbogom omrazi, zatim iskati pokaranya protiva grisniku, koimbise Bohg smirio, i prostio; i onu pokoru, nesamo povochli priyati, nego yosche uztarpchleno, i dragovochlno podniti: ovoye Sakramenat od pokore, pridpriçeschenyem od potribe; i ovogase lihis vidistoye pokornik, dichli lihis; à çinchnegove blixi lihis: naçin: *ego te absoluo &c. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen*: kada budemo na svomu mistu od ovoga posvetilischa govoriti, i od ostali, bochlechemo; sada istom mimohodechi, govorimo, i kaxemo, dasu

Prilika dobra. *od Luka od potribe.* *4. pokora stoe.* *scot. 4. d. 14. q. 1. d. 16. q. 1.* *Materia lihis: Forma naçin*

Sakra-

Sakramenti zlamenya od milosti, i dase; vide, sliʃayu gle- ʃtosu Sa-
dayu, tiçu, i miriʃe; à milost ochuchenyimamse ne dobi- kramenti
va, nego samo virom darximo, daye gospodin Bohg, z'do-
stoinim. 13. Sada imamo vidili, ʃtoye peti Sakramenat,
toyest naredba, aliti sveti red: Ivan ʃcot, ù 4. s. r. 24. Iska- 5. Red
nyu yedinomu pod b. *ordo eʃt gradus præeminens in Eccleʃia, di-* ʃtoye.
ʃponens ad aliquem actum Eccleʃiaʃticum Eminentem, & adaliquem ʃcot. 4.s.
actum Sacramentalem: Naredbaye, skalin uzviʃeni ù çarkvi, d.24.q.
naregiuyuchi nakoigodi çin çarkovnika uzviʃenoga, i na- un.b.
koigodi çin posvechenya: oche rechi; ovo posvetiliʃchese
meche naçovika uzviʃena, ù svetoi çarkvi voyuy uchiye,
chludi, ichnega naregiuye, i bilixi na niki posao uzviʃeni od
çarkve, ali chne posvetiliʃcha; kanoye Misniʃtvo çin: da- Redovi
more posvechivati, tillo, i karv Isusovu; diaçstvo, damo- skalesu.
reyi, dilliti: poddiaçstvo; damore pripravchlati, koyasu od
potribe zato, i tako od mali posvetiliʃcha, aliti posala çeti-
riu, od koi na svomu miʃtuchemo govoriti.

14. Ovoga posvetiliʃcha reda, kakoiye sedam, tako sva-
ko na pose imade svoyu Formu, aliti Naçin; koi naçini ço- 7.Sakra-
vika, za oni posao: napriliku Zamisnika: *accipe poteʃtatem,* menat.
conʃecrandi Corpus, & Sanguinem Domini Noʃtri Iesu Chriʃti: go- Misnik
voriti Biscup; uzmi oblast posvechivati tillo: i karv gospo- od kud.
dina naʃega Isusa Isukarsta: ovoye naçin, çime çovika ùçi-
ni Misnikom; à çovikye samo materia, aliti lihis, od ko-
gase moxe zgraditi Misnik, à ne xena; tako Ivan ʃcot govori, ʃco.
ù Bogoslovyu, 4.s.r.24.iz.1.yedinomu: riçise çuyu, à chludise
vide, à milostse viruye, nitise çuye, ni vidi, yerye duovna; sa-
mom virom darximo, dayu primayu, koyi prima posvetili-
ʃcha dostoino, yere tako naredi Isus, da sva posvetiliʃcha da-
yu, i koyi prima dostoino; govori ʃcot, na istomu mistu, pod
k. *Sacramenta inʃtituit Chriʃtus, & exercuit*: da Isus naredi po- ibid.
svetiliʃhca, toyest, on bi uzrok, da posvetiliʃcha, kadase
prjmayu dostoino, posvechuyu, i dayu Milost dostoinim,
toyest, brez griʃhim; à otaç nebeski daye onu Milost po-
dostoyanstvu Muke Isusove, kakonas ùçi Iva ʃcot ù 4.s. r.2.
Iskanyu 1. F. *Deus eʃt cauʃa principalis, quia ipʃe ʃolus ʃe determi-* ʃcot. 4. s.
nat ad cauʃandum effectum Sacramentorum regulariter concomitan- d.2.q.un.
tem Sacramenta; Chriʃtus vero, vt cauʃa meritoria. I tako Bohg-
ye uzrok parvi od posvetiliʃcha, yere on naredi da çine,
aliti

aliti, da zachnimamo slidi Milost: Isukarst, do istine, kano çovik, dostoyase imati tu Milost, koyiu nami dayu posvetiliſcha; toliko ùstaromu zakonu, koliku, ù novomu; ù staromu; pomuçi privigenoi, à ùnovomu, pomuçi yurve pod nesenoi od Isusa: ſcot naiſtomu mistu k. à ſtonose govori, da, *Sacramenta fluxerunt à latere Chriſti*; isti od govora *non proprie, ſed ex quadã ſimilitudine ad expreſſionem*: naprliku, yere onda izteçe karv, i voda, ùçemuse zdarxe dva naivecha, i potribitia posvetiliſcha; vodomse opiremo od gria iztoçnoga, à karvyusmo od kupchleni, voda zlamenuye karſtenye, àkarv svodom zayedno, Euchariſtiu; toyest Milost Boxiu: tako ſcot s. m. i nosi Kanone od slave Miſſah ù p. 8. *in quedam noſtra; duo maxime Sacramenta relucent Redemptionis videlicet, & regenerationis*: dva Sakramentase svitle, toyest, od kupchlenya, i priporogenya, ukarvi, i vodi, koye iztekoſe zayedno insarça poslia priminutya Isusova, za ukazati, daye voda zaoprat grie iztoçni, à karv od kupiti, potribite.

ibid. promisli dobro.

extrav. c. 8. de celebr. Miß.

15. Sadachemo viditi napochochne pomazanye ſtoye; ſcot ù 4. s. r. 23. iskanyu yedinomu pod b: *vnctio eſt hominis infirmi pœnitentis, facta in determinatis partibus corporis, cum Oleo conſecrato ab Epiſcopo, miniſtrata à Sacerdote, ſimul verba certa proferente cum intentione debita: ex inſtitutione diuina efficaciter ſignificans curationem finalem venialium peccatorum*: pomazanye çovika nemochna pokorna, ùçichneno na misti tilla, naregeni, s'uchlem posvechenim od Biskupa, sluxeno od Misnika, aliti ùçichneno; da zayedno imade od luku pomazati, i ùçiniti, kano sluga svete çarkve po naredbi Isusovoi, aliti Boxioi, istinito zlamenuyuchi ozdravchlenye od gria mali, zaboravchleni, i nesçichneni: udichle Bogh dade Milost, koyase viruye, à ochuchenyimse nemore dotegnuti; à materiase vidi, aliti lihiſ, i forma çuye od svakoga.

ſcot. 4. 5. d. 23. q. vn. b. 6. pochochne pomazanye

16. Lihis blixchniye pomazanye, à dachli uchle, koimse pomazuye. Naçinye: *per iſtam ſanctiſſimam vnctionem, & ſuam piiſſimam miſericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid per viſum deliquiſti*: ſcot ondi d. ovase vide, i çuyu; à Milost virom dobiva, i tako svakomu miſtu naposese govori: samobime tko mogao upitati: zaſtose oche uchle, daye posvecheno od Biskupa, koimse pomazuye; à voda koyomse karsti od svakoga Misnikase more blagosoviti, ançi, i neblagosov-

For. & mat. ibid.

upitanye

gosovchienomseza potribu more karstiti? Od govara ʃcot naiʃtomu, pod d. *quia Chriʃtus tactu ʃua mundiʃʃima Carnis, quæ voluit à Ioanne baptizari, totam aquam conʃecrauit, ideʃt in vʃum, iſtum dedicauit*: od govara Ivan ʃcot, da kadase oti Isus Karstiti od Ivana karstitechia, svoye puti priçiste taknutyem, vodah svey i posveti, i za karʃtenye od redi; samoyi çarkva blagosivchia sada zaradi vechega devotiona, à vodesu sve naravne dobro od regene od Isusa, da mogu oprati ovi grie istoçni; takoger uçini Isus, yere brez karʃchenya, nemore biti çovik spasen, à brez Chrizme more, nego à kobiu tko zapogardu ostavio: od karʃenya Isus tako naredi govori ʃcot, ù 4. s. r. 3. iskanyu 3. pod a. b. i dasvak more karstiti nitko sebe, vech drugoga: govorechi, yate karstim, ù ime oça, i sina, i duha svetoga A. mechuchi vodu nakrix, naglavu; à ʃtose govori, da Sakramenta izparsnesu ranne izaʃla, kadano izage karv, i voda, kako govori sveti Ivan, i svidokuye, govori sveti otaç Innocentio Papa 3. da bi voda istinita, *de nouo creata miraculosè*: onda stvorena pomiraculu: àkosu iz ranne poʃvetiliʃcha, samo napriliku govorimo, yerchemo zasvim posvetiliʃti viditi kadaye, koye naregeno od Boga, i kako: sadchemo od vinçanya viditi.

od govor. ibid.

vode naregene za karʃtenyesu.

razlog.

ʃco. 4. s. d. 3. q. 3. karʃtenye.

ibid. H. 11

17. Vinçanyeye, zveza neraздriʃuyucha, meu çovikom, i xenom, od zaimenoga pridanya, oblasti tillesa svoi, meusobom ùçichnena, zaimati plod, i naçinoga uzdignuti. ʃcot 4. s. r. 26. iskanyu yedinomu pod. *O. Matrimonium eʃt vinculum indiʃʃolubile, inter marem, & fæminam, ex mutua tranʃlatione poteʃtatis corporum ʃuorum in ʃe inuicem facta, ad procreandum Prolem, & debitè educandam*; vinçanyeye svezanye muxa, i xene, koyese nemore razdriʃiti dosmarti, zato koyiga radriʃiyu, neche ù spasenye prichi, kanotisu koyi od padau od Isasa, izpadau iz çarkve, i luçese od svetoga Oça Pape, na Mistnika Isusova, koiye zaruçnik svete çarkve, zato kano, tko pusti xenu, ali xena muxa ostavi; nemogu biti umilosti: kakono nioni, koi izpade iz çarkve, i iz poslua svetoga Oça Pape, koiye nazemgli namisnik Isusov, i glava çarkve, voʃiuyuche, à Isus narebesi, zato svi zlo çine, i griʃe smartno, koyi odarne druga, à uzme drughi kip, illimu ovo uçini xensko illi muʃko, çiniche sve udiche prichliubodinstvo, i protiva zakonu staromu, i novomu.

vinçanyeye. 7. ʃco. 4. s. d. 26. q. vn. o.

vinçan-yeye od Boga. mu. Ondi pod slovom q. ſcot govori. 18. Daye vinçanye, od Boga, i od Isusa vidimo; naipriaga naredi Bohg, ùzakonu od naravi, pria gria Adamova, na p. 1. *creſcite, & mulipli camini*: drugi puht, ù 2. p. potvardi: govorechi: *hoc nunc, os de oſſibus meis*: Trechi puht po sagriſenyu Adamovu, ù p. 3. *multiplicabo conceptus tuos*: çetvarti puht, ù p. 9. opet naiparve riçi reçe (sve ùkchniga od naroda) *crceſcite, & multiplicamini*: Tako nosi ſcot ù. 4. s. r. 26. iskanyu yedinomu, q. govori Bohg, ù parvoi, i ù çetvartoi oblasti: rastite, i umnozaitese: Evo vinçanye od Boga: ù drugoi Adamse vinça prid Bogom; kada reçe; ovo sada, kohost, od kosti moyi; takoger po tvardiyi, ù viçanyu poslia gria; umnoxichu zaçetya tvoya; Evo vinçanya od Boga, ù staromu zakonu. Odimo ùnovi zakon, toyest ù Evangelye Isusovo, koi po svetomu Mattiu ù p. 19. *quod Deus coniunxit, homo non ſeparet*: govori Isus vinçanyeye od Boga. Zatoga nemore çovik razdriſiti: sagriſuyu dakle koyiga razdiru, i çine protiva Bogu: dase nemore razadriti, ni razdriſiti, isti Bohg zapovidi ù narodi. 2. p. govorechi: *adhærebit vxori ſuæ*: pritisnuchese Xeni svoyoi, i biche dva ùyednomu tillu: ſcot ondi: *vim habet præcepti negatiui, quia obligat ſemper, & ad ſemper* ovo govorenye, imade yakost zapovidi Boxie, koya vexe vazda, i zavazda, riçisu ſcotove: à Sabor Tridentiski ù ſeſſionu, aliti sigenyu 24. kanonu, ali razlogu, 1. *ſi quis dixerit Matrimonium non eſſe verè, & propriè, vnum ex ſeptem Legis Euangelicæ Sacramentis à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia; neque gratiam conferre: anathema ſit*: datko reçe danie, vinçanye od sedam posvetiliſcha, aliti nedaye Milosti, koiga dostoinò primayu, ali nie od Isusa naregeno, daye proklet. Evo vinçanye od Boga, pak od Isusa unovomu zakonu potvargeno. 19. Samose pristoyi çarkui suditi vinçanya, ne drugomu pod poklestvo ù Kanonu, aliti razlogu 12. Sabora Tridentinskoga pristochlu 24. çarkovni sudçisu Papa Parok, aliti xupnik od svega svita, kano vikar Isusov, i glava od sve çarkve: Biskup ù svemu svomu Biskupatu; xupnik ù svoyoi xupi, i mogu dati oblast drugomu Misniku, dadade blagosov, i primi vochlu koise vinçayu: tkobise vinçao brez ovizi, nebi bilo vinçanye, i sagriſivalibi: zaſto *nullum eſt Matrimonium, niſi in facie Eccleſiæ*: sabor

gen. 1. 2. 39.

ſcot. 4. s. d. 26. q. vn. 9.

Mat. 19. nemore çovikga raztavit

gen. 2.

ſcot. 4. s. d. 26. q. vn.

Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 1.

Conc. ſeſſ. 24. c. 1. tko sudi vinçanya.

ibid. Cap. 1.

Sabor govori, i tkobi rekao dato Papa nemore narediti zabrachnenya, upada ù proklestvo, Kanona 4. *Anathema sit.*

20. Naçinye ovoga posvetslischa, po scotu, ù 4.s.r.26. iskanyu yedinomu: *est aliquod signum sensibile, ad significandum efficaciter gratiam, tunc collatam*: pod. k. yest, niko zlamenye chucheno, zazlamenovati moguchim naçinom Milost, koya vdichle slidi: *accipio te in meam legitimam vxorem*: *& Mulier in meum legitimum virum*: uzimamte zamoga, po zakonu muxa, ali xenu: i zovese yedan naçin (prem dase dvakrat govori) yedinstvom od posvetilista. Lihis blixchnisu vochle, à dachli mux, i xena, koisu sluge vinçanya: naistomu scot govori pod l. *sunt Ministri, qui ministrant sibi ipsis hoc Sacramentum*: onisu sluge ovoga posvetilista, koye sebi sluxe: zavochlom! govorech: uzimam Katu, zamoga drugoga pozakonu; zatim Misnik, kano parvi svidok od svete çarkve, daye blagosov, po naredbi Sabora Tridentinskoga, brez koga nemore biti vinçanye, à yosse dva, alititri oche od puka svidokà; brez ovizinie vinçanya: zato otimaçisu, i chniovi vichniçi, svi pokleti, po Saboru Tridentinskomu, ù p. 6. istoga sessiona; *Raptor ipse, ac omnes, illi consilium, auxilium, & fauorem praebentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces, & tenetur eam dotare &c.* Tko otima xene, i divoiche zavinçatise schnimami, i svi, koimu dayu svit, pomoch, i yakost, nekasu prokleti istim zakonom, i ù viko neposteni, i svakoga dostoyanya izgubniçi, i duxanyoye dati dotu: ovo nareguye sabor; hitise more schnome vinçati dokleye ù otimaça oblasti, yerye svako ùgrabchlenye dillo diavaoçko, koga neche çarkva, ni Bohg. 21. Vinçanye imade Tri svoya dobra: parvoye dobro vira meusobom, da neimayi niyedno zdruzimçiniti, à meusobomsu duxni, ikada yedno drugomu neche, da navochlu ùçini ùposlu od vinçanya, sagrisuye smartno, yere nedade drugu stoye chnogovo, kada pita; zasto navinçanyususe prominili tillesimam povochli svoyoi, *qui non reddit debitum peccat mortaliter*, scot. ù 4.s.r.31. iskanyu yedinom; itakosu darxani vrachati oni duhug. Drugoye dobro vinçanya: da uzdignu porod, kako vachla, i ù zakonu Isusovuga naυçe; zatoche muçno razlog Bogu dati roditechli, koyi ne uçe svoga poroda svakomu dobru, i

Dd poste-

naçin od vinçanya. scot. 4. s. d. 26. q. vn. materia libis. ibid. slugesu vinçaniçi. posilniçisu prokleti. Conc. Trid. sess. 24. p. 6. Tridobra scot. 4. d. 31. q. vn.

postenyu; gorisu odxivina nerazloxiti: Trecheye dobro vinçanya, dase nemore razpustiti nikada, yerega potvardi
Matt. 19. & 5. Isus po Mattiu, na p. 19. govorechi: *quod Deus coniunxit homo non separet*: stoye Bohg zdruxio, çovik neka nerastaychla, riçisu Isusove zapovidauche, dase neimade razpustiti nikada vinçanye, yeresuse povochli sastali daxivu dosmarti: i çetvartiye razlog, dase meusobom pomaxu naovom svitu, à kadayi Bohg zovne yedno, da drugo zachnega moliti bude Boga, lemozine çiniti, i ostala dobra: i koye imade veche druga poparvomu vinçanyu zasvakogaye duxan dobro çiniti: znachese ù Rayu, dasu bilise vinçali, ali neche onamo Stati kano ovdi, dasu muxi, yerche biti, kano Angeli Boxiyi: koyi dochu ù Rai; nitise udaye ù Rayu nixeni, negoche biti kano Angeli çisti; nechese sastayati, yereye vinçanye zaumnoxati svihit, onamo neche biti potribe od umnoxanya, drugo zaudumuti putenu poxudu, ù Rayuye neche biti, yerchebiti nasa vochla syedichnena z Boxiom; treche zapomogatise meusobom, ù Rayuche biti pomoch Boxia, danechemo imati potribe niodasta: tako nas uçi Isus po Mattiu, na p. 22. *in Resurrectione enim neque nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei*.

Muxi znachese ù Rayu snachache pristati ondi

S. Matth. 22. 30.

22. Zamochise vinçati, vachla, daye Musko od 14. godina, à xensko, od 12. *extravagante de frigidis, & maleficijs capite 2. quod sedem: dicitur ibi, quod puer, qui non potest reddere debitum, non est aptus coniungio*: tako i scot ù 4. s. r. 36. isk. 2. nosi razlog scot, tko nemore duhga vrachati; nemorese nivinçati: yosse nemore zdruxiti, virno, snevirnim, zaradi ploda, i zaradi postenya od vire, prem dase obechaye sloboda: yere neimade vinçanya izvan svete çarkve, koyebi dalo milost, i blagosov: Inoviraçasu vinçanya: *contractus, non Matrimonia*: scot ù 4. s. r. 39. svedenya nè vinçanya zaradi vechega zla neimase çiniti, toyest izgubchlenya duse, svoye, i poroda; à stono Sveti Pavao govori Korintianom ù 1. p. 7. *sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem*: toyest, kadabi znalose dochese obratiti, à koli neche, moguchiga ostaviti, duxanye virni, ostaviti nevirnoga druga: *cessante tali causa, non debent simul commanere; nec Apostolus docet contrahere, sed servare*; scot ondi pod s. g. govori, nekaxe Aposto, dase more vinçati, nego bivsise sastali

extr. 2. scot. 4. s. d. 36. q. 1. godischa za vinçanye. sco. 4. d. 39. q. vn. Cor. 1. c. 7. ibid. uklonise zla.

sastali prie obrachenya yednoga, da zayedno stoye yeda-bise, i drugo obratilo, à kolise vidi, dase neche, obratiti, terse more smirom rastati, bochleseye razstati, nego ù vrigivati Boga, à koli nè, stati smirom.

23. Kakono grie bi uçichnen, ochuchenyem izvachnschim, pristupchlenyem zapovidi Boxie, i blagovanyem vochke, terse izgubi Milost iznutarchina, kakosmo rekli ù 8. broyu ozgara, binam potribita likania, primiti milost po lihsu Sakramenat, koyim Bohg dade reçenu milost; i tkoyi prima dostoino, prima i milost chni, à tko nedostoinim naçinomyi prima, samo prima Sakramenat, ali milosti ne prima, koyu daye oni Sakramenat; veche çini yosche grie smartni, primauchi stvari svete, ù griu, od koyi Isus govori posvetomu Matti. ù p. 7. b. *nollite dare sanctum canibus, neque mittatis Margaritas vestras ante porcos*: nedaite svetichne Sakramenat psom, aliti ovoga kruah svetoga od posvetilischa, nedaite neçistim prasçom, kanosu grisniçi nedostoini, niti mechite vasega pridragoga kamenya, od posvetilischa, prid prasçe izkachlane, toyest nedostoine grisnike, koino nedostoinim naçinom ùzimayu posvetilischa, à chni ove milosti, nemogu primiti; yereye milost ona golubiça, koyu pusti Noye izkorabchile; koyase povrati ù korabchlu, nenasav mista çista, gdibi poçinula; tako çini milost od prisveti Sakramenat, vrachase k'Bogu, koiyu daye za Sakramentom dostonim, à nedostoinim dohodi grie, zachniovo nedostoyanstvo, zatoye svakomu od potribese izkusati, yeli brez gria, à koye dobro, primiche zayedno Sakramentom, ì milost; à koliye ù griu, tribaye ùçiniti zadovochlno spokorom, i onche priati milost.

Milost i Sakramenat kako.

Matth. c. 7. b. ù griu zloye uzet Sakramenat

24. Rekosmo dasu; od Boga Sakramenti, i kako ù broyu 18. ozgor kazasmo vinçanye, tako sada ono sches imamo ù kazati posvetilischa, dasu od Boga, i kada naregena: doge Isukarst, da izliçi nemochi gria, kano pravi likar, od Boga poslan, kano pravi Bohg, i çovik: istinam govori po Isaiy i proroku, ù p. 61. *Spiritus Domini super me, ad Annuntiandum missit me, vt mederer contritis corde*; duh gospodchni svarhu mene, zapripovidati; aliti navischivati poslamene, da liçim skrusene sarçem: ovo govori prorok od Isusa, dagaye otaç nebeski poslao zduom.

Isus kano likar.

Isa. 61.

Svetim, da pripovida, i daye Sakramente skruſenim, zatose nemogu dati nikomu silom prikovochle, vech povochlnu, i skruſenu ù svomu sarçu, i kono biſe ochuchenya ùzrok, i materia ovoga gria, aliti lihis, dase izgubi parva milost, nekasu oper uzrok isti zadobityu, naredi Isus kakosmo ozgara rekli. 25. Mnozi nauçitechli razliko govore, kadasu po svetiliſcha, aliti Sakramenti, ù çichneni, i naregeni, ya, meu ostalim, slidichu Ivana Scota, naſega nauçitechla od reda, tolliko uzviſeha ù svetoyi çarkvi, daga zove pritankoga, yere potanko svaka razabra, i nami ostavi, à druzisu dobro rekli, à ſcot naibochle, i mismo darzani chnega sliditi, à druge tomaçiti. Karſtenye bi naregeno od Isusa ù Svetoga Mattia Evangeliu poglavyu naiposlidchnemo, kadano Isus reçe, pogite: *docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij & Spiritu Sancti. A.* uçechi sve narode, karstechi chni ù ime oça, i sina, à duha svetoga, *Amen*. Govori Isus: igite naipriayi ùçite viru, zakon, i ſtoye Karſtenye; isto govori po Svetom Ivanu, ù p. 3. gdi reçe; *niſi quis renatus fuerit, ex aqua, & Spiritu Sancto, non poteſt introire in Regnum Dei*; Pitaga Nikodem Pharizeo, tkoche ù Rai ulisti; od govaramu Isus: ò Nikodeme; Nittko nemore ù Rai ulisti brez Karſtenya, zatoye potriba svakomu Karstitise vodom, i duom svetim: i ovo ùçite; pakayi Karstite nauçene ù momu zakonu, kakosam rekao, pomatiu ozgora: ovoye od razumni; à malise imadu karstiti udichle, kadse Rode, da nebi ponestichi umarli brez Karſtenya, i otisli ù pakao, kano igu svi koi umirau brez Karſtenya, kano ozgar kaza Isus Nicodemu, po Ivanu: tako ſcot. ù 4. s. r. 2. iskan. 1. l. d.

uzrok od Sakramenat. *kadaye koi Sakramenat ùçichnen.* *Matth. vlt.* *Karſtenye.* *Ioan. 3.* *brez Karſtenya, nie spasenya* *ſcot. 4. d. 2. q. 1.*

26. Za karſtenyemye potribita pokora, tko griyeye ùçinio, brez koyese nemore ù Rai dochi; i niki govore daye naregena posvetomu Iakovu Apoſtolu, ù p. 5. chnegove Piſtole kanonike: *confitemini alter vtrum peccata veſtra*; izpovidaite grie vaſe yedan drugomu, ali Iakov nemogaſe narediti Sakramenat, vech samo pripovidatiyi, à Isusyi naregiuye; tako pokoru naredi ù svetoga Ivana Evangeliu, p. 20. govorechi: *accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſſeritis peccata, remittuntur.* uzmite duh sveti; koim budete od puſchati grie, od puſtauſe; takoger, kada dade svetom Petru Pa-

pokora. *Iacob. c. 5.* *Ioan. c. 20.*

Papat, ù svetoga Mattia, p. 16. *tibi dabo claues Regni Cælorum, quodcunque ligaueris, erit ligatum &c.* govori, Petre nakon mene ùçinichute moim namisnikom, i vikarom, i dachuti kchluçe od krachlestva nebeskoga; toyest od svete çarkve, kano tomaçi sveti Gargur Papa ùhomiliyi, alti govorenyu 12. *in sacro eloquio, Regnum Cælorum, præsentis temporis Ecclesia dicitur:* ùsvetomu govorenyu, krachlestvo nebesko, sadachnega vrimena çarkvase govori. Oche rechi Isus Petru: tebichu ostaviti moyu oblast, da ſto ùçinis nazemchli ùmoyoi çarkvi, biche ùçichneno, i nanebesi, ſto odriſiſ, odriſeno, ſto zavexeſ, bude zavezano; ſto prokunes, prokletoche biti, i nanebesi, ſto blagosoviſ, i nanebesiche biti Blagosovchleno: i takomu pridi Ime, od Simunaga zazva Petrom, toyest kamenom, svarhu koga Ogradi svoyu çarkvu, koye nemogu primochi vrata Paklena, toyest usta otrovana; zato poslia svetoga Petra, nikada nie ùRimu bilo pristochle, usta Pakleni, kanosu Heretiçi, ſiſmatiçi, aliti drughi odpadniçi çarkovni, kanosuse svuda dosada naodili, i sada ù Antiyochiyi sidi ſiſmatik Patriarka, à ù Rimu, izvan kamena podumintenoga Pape, nitie drugi bio, nitiche biti, yere nedade Isus govorechi, *& portæ Inferi, non preualebunt ad versus eam,* i vrata paklena necheyu primochi; zato, nie nitko; Zamisnika posvechen izvan oblasti Papine, vechse zovu zidovi obichleni, à ù nutrasu tamni, kanoseſtiye ùstvari Apoſtolski, ù p. 23. br. 3. *tunc Paulus dixit ad eum, percutiet te Deus paries dealbata:* govori sveti Pavao Biskupu xudimskomu Ananiyi, kadaga udari po usti: ubiote Bohg; zidino obichlena: ovakisu sada svi zakonoſe izvan çarkve Rimske: do Isusa biau Misniçi xudimski dobri, i biaſe zapovid ù Izoda, p. 22. b. 21. daimse neima protiva rechi: *Principem populi tui, non maledices;* poglaviçe puka tvoga, nemoi kleti: aliyim poslia Isusa nebi oblasti, ostaſe, kano zidine zloçeste, yere prige zakon, i Misniçstvo, ù zakon, i Misniçstvo Isusovo; figure, aliti prilike, prigioſe ù istinu Isusovu: zato kada rekoſe Pavlu ù istom, poglavyu, broyu 1. *ſummum Sacerdotem Dei maledicis:* Biskupali Boxiega proklichneſ? Od govoriyim Pavao; *nesciebam fratres, Princeps eſt Sacerdotum:* neznadia bratyo, daye poglavça Misnika, daye Biskup; neslaga Pavao istinom, znadiſe

Oblast opraſchati grie. Matth. c. 16.

Papat obecha. S. Greg. hom. 12.

Petar od ſimuna.

n. 18.

zidovi obichlenisu.

actum. 23. 3.

zakonoſe sve, izvan çarkve. exo. 22. d. 21.

act. 23. 5. sveti Pavao neslaga.

znadise, daye Misnik, zatomu reçe, zidino obichlena, ali neznadise, daye Biskup; naisti naçin bise svarsio, kano biau svarsili svi Misniçi Xudimski; i kadase raspade xudimska çarkva od varha dodna, nasmarti Isusovoi: onda pristayimi zakon, i misniçstvo; vechese Pavao istinito s'kuxa, da ne znadise, daye Biskup Anania, à nebimu rekao, kano Biskupu, yere biase ù Ixodu zapovigeno, ù p. 22. br. 21. *Principem populi tui nõ maledicis*: Biskupa puka tvoga, ne proklichnai, prem kano Karstianin Pavao, à on xudianin, nebisemu Biskup, alibi mogli Pavla za dosti osvaditi, daye ùçinio protiva zakonu chniovu staromu, od Boga danu, prem, da vechese biase zakon Isusov proglasio, à oni pristao, mogau Paula osvaditi, i smartmu dati, zaradi protivstine zakona: zatose dobro skuxa, i neslaga, stogodi reçe. Scot ondi, pod d. govori, daye od Isusa, i naisti Misti ùçichnena pokora.

Zakon xudimski pristà.

27. Isti Scot nosi, da tillo Isusovoye, od Isusa ùçichneno, i naregeno naveçeri velikoga çetvartka pod varstami kruha, i vina, ù p. 26. *accepit Iesus panem, & bene✠dixit &c. & calicem &c.* vze Isus kruh, i blagosoviga; takoger vino; i dade ùçenikom svoim; takoger, po Ivanu, ù p. 6. pripovidanye ovoga posvetilistase imade, pod d. zapovidi, da Misniçi çine nachnegovu uzpomenu, po Luçi, ù p. 22. *hoc facite in meam commemorationem*: pomattiu uçini Sakramenat: po Ivanu pripovidaga, i kaza: po luçi zapovidi Misnikom, posvechivatiga, kakogaye on posvetio.

tillo Isusovo. Matt. 26. Ioan. c. 6. Luc. 22. & 26.

28. Krizmu ùçini, i naredi Isus, kako govori Scot ù 4. s. r. 2. isk. 1. pod d. kadano reçe Apostolom po Ivanu, na p. 20. *accipite Spiritum Sanctum*: uzmite duh sveti. Takoger potvardi, ù stvari Apostoliski, kadano priase duh sveti, na p. 2. *& repleti sunt omnes Spiritu Sancto*; ibise napuchneni svi duha svetoga; pokomuse potvarguyemo ù viri, dasmo yaki, i ukaza, aliti oçitova ovi Sakramenat, koyi (ya scnim) biase ùçinio, kadanomu prikazase malane, da postavi ruke nachne, i da moli, kako govore sveti Evangelisti Matti, na p. 19. 13. Marko, ù p. 10. 13. Luka, ù p. 18. 15. *oblati sunt ei paruuli, vt manus eis imponeret, & oraret*: nixe govori: *& cum imposuißet eis manus*: postavi nachne ruke, i moli: ovako sada çine Biskupi, kada Krizmayu, potvargiuyu ù viri, i dayu yakost, da moremo odolliti suprotiva napasti Diavao-

Scot. 4. d. 2. q. 1. Ioan. 20 act. 2. Krizma od Isusa.

Evang. Matt. 19. Marc. 10 Luc. 18.

vaočkoi. 29. Kada bi naregen sveti rehd, *ordo*, toyest naredba, zaslugu Boxiega, ù svetoi çarkvi: po svetomu Mattiu ù p. 26. govori Isus: *hoc facite in meam commemorationem*: Evoya posveti kruh, i vino, ovochete, i vi çiniti na moyu uzponenu, yavas naregiuyem, i za ovi posao posvechuyem; takoger, po Ivanu, ù p. 20. *quorum remisseritis peccata &c.* çinim vas Misnike, koim budete oprasçhati grie, biche oproscheni, à koim uzdarxati biche vzdarxani: govori scot ù 4. s. r. 2. iskanyu 1. *F. duo pertinent ad ordinem, scilicet potestas respectu Corporis Christi, veri, & mistici*: dvostrukaye oblast: yednaye radi tilla Isusova istinitoga, daga mogu Misniçi posvechivati, à Isuse onde staviti, poriçimam chniovim: Druga radi tilla smisanoga: stosu svi virni yedno tillo, ù svetoi çarkvi, koimye glava nazemchli, sveti Otaç Papa, à nenebu Isus; i ovoga tilla, dade oblast Misnikom, daga liçe od gria, chnegovom oblastiu, zatoyu mogu namisniçi nazemgli dati, i dignuti, kadbiyimse zabochle vidilo, aliti nikie sami gria, kakono çine Pape, Biskupi Papinom oblastyu, i ostali vladaoçi: neka ùçe Misniçi svaka, tache, i znati bochle, yer ovdi nie mista od svi govorenya; sada ova zadosta, à pak svakachese napose rechi. *Matt. 26.* *Rehd sveti.* *Ivan. 20.* *scot. 4. d. 2. q. 1. dva tilla, i oblasti zachne.*

30. Naiposlidchene pomazanye naregeno od Isusa. Kadano ùskrisi, Yaira Starisine od sinagoge kcher, od dvanayest godina, Marko sveti govori, ù. p. 5. paka, na p. 6. govori ù broyu 5. *& non poterat, ibi virtutem ullam facere; nisi paucos infirmos, impositis manibus curavit*: postavchlauchi ruke, na nemochnike ozdravchlasei; dakle ōda naredi naiposlidchne pomazanye, kakose ù istomu poglavyu zdarxi, ù br. 13. da poçesega çiniti Apostoli; pripovidau; Diavle izgochnau; navlastito nemochnike ulyem pomozivau, i ozdravchlau; *& ungebant oleo multos agros, & sanabant*, à niki govore, da kadano Iakov ù pistoli, p. 5. broyu 14. *infirmatur quis in vobis, inducat præsbiteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum, oleo in nomine Domini*: proglasi, aliti pripovida Sakramenat od pomazanya; daye onda nazegen: od govaram scotom, ù 4. s. r. 2. isk. 1. pod. d. da yakov nemogase narediti Sakramenat, vech naregene od Isusa, pripovidase, kazase, i chlude ùçase, dayi primayu, i chnegovu milost, yedabi zdravye imali, illi tillesno, illi duovno; i *pomazanye pokochne.* *Marc. c. 5. 6. n. 5.* *6. 13. 14.* *scot. 4. s. r. 2. is. 1.*

tako,

tako, on bi pripovidalaç, à Boh yiye naredio. 31. Govorimo dasu posvetiliſcha od Boga, i od Isusa takoger, i od duha svetoga zaſto otaç, i sin, i duhu sveti, prem dasu tri kipa, yedanye Bohg; zato onim Boxanstvom yednim, ù svi triu yednakim, svakaşu zayedno stvorili, i naredili; vech imenuyemo kadgodi parvi kip, zaradi parvine naravne, reku Bogoslovçi; *prius natura*, masu zayedno: takoger, kadno govorimo, daye Isus uçinio, i naredio posvetiliſcha; vazda razumimo; kano Bohg, zayednosuyi svatri stvorila, i naredila: à kano çovik dostoyase posvoyoi muçi, da imadu Moguchstvo, aliti milost, koyu dayu, onim koyiyi dostono primau; toliko posvetiliſta staroga zakona, koya davau milost, ma machnu, nego posvetiliſta novoga zakona, ona pomuçi, koyu imadiſe primiti Isus, à ova pomuçi, koyu, yurve biaſe primio; ſcot ù istomu pod. f. *Deus autem, vt cauſa Principalis, Chriſtus vero, vt cauſa meritoria, propter obſequium exhibitum Sanctiſſimæ Trinitati tanquam à perſona gratiſſima, & dilectiſſima.* 32. Doistine Bogochlubna duſo, çudnim naçinom, yedna pamet Bogochlubna, ovdi more razabrati: neizmirnu mudrost, muguchstvo, i dobrotu Boxiu, ù ovi sveti posvetiliſchi: naipriase kaxu dvi naravi Boxia, i çoviçia ù Isusa, daye istiniti çovik, i Bohg istiniti: kono çovik podnese zanas muku, i uze naſe grie, nasvoya plecha, kakonam prorokovao biaſe sveti krachl David ù pisni 128. *ſupra dorſum meum fabricauerunt peccatores*; govori Isus, kano istiniti çovik; grisniçi sagradiſe svarhu moga tilla, toliko pome muçnu gragiu, dabi potriba pustiti zachne duſu, i smart podniti, i chnima, dase grisi oproste, ya zadovochlno ùçini. Akano Bohg istiniti; naredi zayedno s'Oçem, i duhom svetim likariu zagrie pod posvetliſchimam: kano çovik, naredi Sakramente, pod stvari vidine; kako Bohg, dadeyim milost, dayu primayu, koi dostoino uzimau posvetiliſche nevidinim naçinom, ma virom darximo temechlito. 33. I ovdise promiſchla velika Mudrost, zaſtoyi ùçini sedam, à ne veche, illi machne? Evo lip razlo, pameti zdravoi: zaſto grie, dade çoviku, çetiri bolesti, i tri varste od gria: nai parva varsta griaye, iztoçni grie, koi bi potriba liçiti svetim Karſtenyem; i tkose ne opere Karſtenyem, nikada neche prid Boga dochi, kakosmo

Sakramenta od Troistva data. *od Isusa dostoina.* *ſco. F.* *Isus Bohg. i çovik.* *Pſ. 128.* *sedam, zaſto ni veche, ni machne.*

bzgara rekli; drugoye grie smartni, povochli uçichnen: protiva komu bi naregena povochlna pokora, drugo posvetili/che: Trecheye grie mali veniali, toyest od pu/chauchi; protiva komuye naregeno naiposlidchne pomazanye. A protiva çetirimam bolestimam, koye primi çovik, pogriu Adama parvoga Oça, i Eve Mattere, ostalasu çetiri Sakramenta: ovosu bolesti: *impotentia*, *ignorantia*, *zlocha*, *i poxuda*: da nebude gria, biobinam Otaç nebeski dao moguchstvo, daga poznayemo; drugi kip razum, moguchiga poznati, daga umimo, i znamo/tovati: duh sveti, dasmo dobri vazda, i da ni/ta nexelimo; ma po griu sva ova izgubismo; zato Bohg naredi likariu posvetili/cha, yedabinas posvetila, i podobne ùçinila zasluxbu Boxiu: itako: protiva nemoguchstvu, dadenam krizmu, koyom nas potvargiuye ù viri, dase moremo Suprotiviti diavaoçkoi napasti; protiva neumitenstvu, dadenam Rehd, zato vachla, tkoga oche uzeti, dayę nauçen, inako gri/i: Protiva zlochi, ostavinam svu dobrotu svoye tillo istinito pod obliçyem kruha, i vina, à ondi, nitie kruha, ni vina, vech istiniti Bohg, i çovik Isus gospodin na/ vazda; takoger; protiva poxudi, ostavi vinçanye: Evoyi peht, kano pomochi, od Boga da ne gri/niku, skoimse po vracha k'Bogu: od potribesu: toyest kar/tenye, krizma, tillo Boxie, pokora, pomazanye naiposlidchne: /cot govori, ù 4. s. r. 2. isk. 1. pod b. *quin que Sacramenta requiruntur tanquam adiutoria necessaria, cuicunq; personæ per se: duo tanquam communitatis obseruantis legem, Euangelicam*: Rehd zaùciti chlude, ùçichen; à vinçanye, za umnoxati, i liçiti poxudu putenu. 34. O l Sakramenatasu Tri, koyase nemogu ponoviti, za/to dayu bilig çoviku udu/i, koise zove *caracter*; toyest: Kar/tenye, krizma, i Rehd sveti; ovi biligse zove, po /kotu, ù 4. s. r. 6. isk. 9. *character est, quodam spirituale, impræßum à Deo su/cipienti, Sacramentum non iterabile*: ova bili/ka, yest ni/to duovno; ù/tampano od Boga, uzimauchemu posvetili/che, i ne ponavchlauchaye: ova Tri posvetili/cha, dayu yedan bilig, i mechuga svarhu vochle udu/u, dase nemore nigada dignuti, ni ù paklu, tko ponesrichi svoyoi poge, ù vikechese znati, daye Kar/ten, illi krizman, illi Rehd primio; da isti uskarsne, ne bise veche karstio, nikrizmao, ni Reda primao, za/toye zabilixenchnim:

infirmitates, peccati.

koi Sakramenti od potribesu.

/cot. 4. s. d. 2. q. 1. b.

/toe Bilig

/cot 4. d. 6. q. 9.

ù vik znachese; ù paklu.

chnim: dayè çoviku peht vlastitsva: naçin prilikovanya s Karstianisu svi prilicni, ù svetomu Karſtenyu: drugoye razborstvo; çini razabrati Karſtene, od neKarſteni: Treche vlastitstvoye, uzpomichne, daye primchleno ono posvetiliſche, çie bilig: çetvartoye s'yedichnenye, zaſto çiniga s'yediniti s'Isusom, tkoga prima, Sakramenat; petoga vexe, i duxi, i dayemu po onomu biligu, da isti posao posluye: kanotye Karſten, i krizman; da xive Karstianski, i stoyi temechlit ù viri; à tko imade Rehd sveti, da ono çini, ſtooche, oni Redovi, koyeye primio; i ovesu biliſche duowne, i razlike, kanosu posvetiliſcha razlika, zakoyase dayu; yere, naposeye bilig Karſtenya, drugi krizmanya, trechi Reda, toyest: Podiakunſtva, Diakunstva, i Misniçstva: i ove biliſke, nisu brez razloga, ma sveliçim razlozimam ùçichnene od Boga. 35. Kanosu ùçarkvi dvi varste chludi; yednosu, Laiçi: oche rechi neposvecheni: kakose ſtiye ù 1. kchniga od krachleva, ù p. 21. pod b. kadano doche Sveti krachl David gladan k'misniku Akimeleku, i prosi daſtogod blaguye, onmu od govori: *non habeo panes Laicos*: neimam kruah neposvechenoga: A drugosu, Cleriçi: oche rechi: posrichi obrani: Laikom, aliti neposvechenikom drugiye bilig, çimse poznavayu izvachnski; à drugi Clerika, aliti obranika; po achlimase mogu poznati; *ma habitus, non facit Monacum*; zaſto odicha, neçini çarkovnika, vech malo izvanskim naçinom; razdichluyuse, srichom, toyest, Klerikom, Klerikase zove, na varglave probrivenye; koye uçiniſe na Misniku Isusovu parvomu, zli chludi za pogardu; ali nebi brez otaistva uçichneno, nego povochli Boxioi; yeresu kose saviſe çoviku, i za ù reſenye glave: dakle, tkose od redi nasluxbu Boxiu, Imase ovom srichom zabilixiti, nekase poznaye, od nezabilixeni: drugoye, da neima darxati stvari saviſchni; Trecheye, daga nesmeta niſto gledati ùprav k'Bogu pametyu, koyaye ù moxdane zatose gole, neka k'Bogu mogu gledati, i poznavatise chludi obrani za Boxi posao, od chludi svitovchni. Tako i naſ Sveti Otaç Franceſco, zabilixi dvi varste, svoyi sinova: Laike, aliti neposvechenike: Diake, aliti obranike; Laike zabilixi yednim okrugchlaçem kosa, malo ozdala pod brivſi, dasluxe diake, i dayim nose svako poſtenye, zapovidi,

Biliga osobine.

chludi ù veche varsta.

1. Reg. c. 21.

Laiçi, i obraniçi. habitus communne. * *sricha od kuda, i zaſto.*

ù kronika naſi zapovidi poſtenye

vidi, ù reguli, aliti upravi svoyoi napoglavyu od oporuke svoye: govorechi, *& qui nobis ministrant verba, & vitam &c. debemus eos honorare &c.* Boghi otio, da ovo izvarsuyese; à Diake zabilixi srichom, aliti Klerikom; paka, kano prave naslidnike Isusa, okruchnenoga krunom tarnovom, uçiniyim krunu od kosa na priliku krune tarnove, çimese imadu poznavati Isusovi namisniçi; koye slusa vazda Isus: illisu zli, illi dobri; kad misu govore, vazda slazi ù posvetilische, kad karste, i ostala posvetilischa çine, Isus daye svoyu svetu milost, zato po Mattiu, ù p. 19. kada ù pitase Apostoli Isusa govorechi: *ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te quid ergo erit nobis?* Evosmo ostavili svihit, i slidimo tebe, stoche biti od nas? Od govora Isus, *sedebitis super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel*: vichete suditi samnom dvanadeste kolina puka Izraelskga: pita postovani Beda Misnik, da trinayesto kolino, necheli biti sugeno, koyeye Levovo? Od govora isti, onoye kolino Diakova, cliudi çarkovni: zato, onoche suditi s'Isusom: *omnes, qui reliquerunt sua omnia, & secuti sunt Christum, iudices, cum eo venturos*; Namisniçi Isusovi bitiche sudçi s'Isusom; i Razlogye; da koisu sudili svihit, naovomu svitu, daimye oblast da sude, zayedno s'Isusom nasudchni dahn, zatose neimadu suditi Izvan Boga Misniçi. 36. Varlose varayu yedni, i pogubchlni, nebivsi sudçi, priuzimauchi suhde, oblaçechise oholostyu, terre sude Misnike, paka, stoye gore, neumiuse izliçiti, ischu likara pramasebi, koyiyi neznapokarati, ali neche; zato sveti Pavao, ù, 2. pistoli Korintianom, p. 1. *qui unxit nos Deus, qui, & signauit nos; & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris*: govori: Bohgye nas pomazao, zabilixio, i daonam kaparu duha svoga ù sarçi nasi: Evò, da Misnika nelma drugi suditi, izvan onoga, koinasye pomazao, zabilixio, i daonam karakter, aliti bilisku duha, usarça nasa, i daye ovi bilig; dase poznayu sluge Boxie, od regeni samo zasluxbu chinegovu, datko nebi pogardio Boga, aliti onoga Sakramenta, neznayuchiga; metnuoye ove bilighe, dase pochnima razbire, tkoye od regen zasto; Karstianin; da xive Karstianski; krizmanik da stoyi temechlito ù viri; Redovi, da tkoye Podiakon, Diakon, i Misnik, dasvaki, dobro posluye svoy posao. A çetirisu posvetilischa,

Misnikom ù p. 11 lib. 2. b. p. 44. b.

i kopoруçi.

naredbe.

Reda ù p. 9.

i p. 45. b. kruna obrani.

Matt. 19.

Isusovi namisniçi sudiche.

Ven. Beda bom.

Bohgche sam suditi Misnike svoye.

2. Cor. c. 1.

posvetilischa 3 stampayu.

Ma. 4. neſtam payu.

hoya nedayu *biliga Caraſtera*, zatose magu ponavchlati vechekrat, kanosu: pokora, priçeſchenye, pokochne pomaranye, i vinçanye. Zato ovo sedam kruha duovni, od sedam posvetiliſcha, nie samo zarahnu duſe; veche yoſche zalikariu; tkoyi dakle nebi primao porazlogu, konosu od Boga naregeni: od Isusa, kano pravoga çovika dobiti, i svoyoi zaruçniçi, svetoi çarkvi dati, i onai primaila, zagarlila, i svoim sinovom dragovochnoi dielli, dase ovim kruom svetim rahne, i protiva Bolestimam duovnim liçe? Yao bimu bilo.

POGLAVYE DEVETONAYESTO.

Kruh naſ svakdachni dainam danas.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

ù ovomu Poglavyu 19. imamo viditi çetvarti kruh duovni, ſtoye Blaxenstvo viçchne, s'umnoxemyem peht kruha Isusovi, ùçemu stoyi blaxenstvo, ſtose uxiva ù Rayu, kakosu ochuchenya iznutarchna, i izvachnska pokripchlena nanebesi, ludost chludi svitovchni, i chniove skuxe laxne, prilika, kako chludi zli nepoznayu dobra viçchnega, sçine dobra od ovoga svita, dobra svitovchna ſto dayu çoviku, umnoxenye peht.

Slava viçchna kruye.

1. ù ovomu Poglavyu 19. dayem çetvarti kruh, koyi prosimo ù Oçenaſu, ſtose razumi Blaxenstvo, kruh duovni. koim duſa xive ùRayu ù vike, paka posudu Boxiemuche, i tillose sy ediniti, i xiviti, kano sada xivu tillesa Isusovo: Blaxene Diviçe Marie, Mattere Isuosove, i yoſ od niki svetise govori, dasu uzkarsnuli; isto reçe sveti Mattie,

na

na p. 27. *F. multa corpora Sanctorum, qui dormierant surrexerunt:* mnoga tillesa svetiye, koyi spavau, uzkarnuſe; ovoye oni kruh prisveti, toyest, viditi Boga pamentyu, à vochlomga ùxivati, danam neche, niſta machnkati; vechechemose nasititi svakoga dobra, prem dache yedan od drugoga, vechu slavu imati, ali, neche onomu xao biti, tko machne imati bude slave, zaſto vochlaye chnegova zBoxiom s'yedichnena, à Bohg tako naredi, yere vidi damuye ono zadosti, i daye toliko dostoyan, ovoye uxivanye, i kruh, koyi prosimo. *Matt. 27.* *uzkarsnutye.*

2. Ova slava namnogo naçina binam prikazana ùsveti pismi, po svetomu Mattiu, na p. 22. *simile est Regnum Cælorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo:* govori: priliçnoye krachleſtvo nebeko, çoviku krachlu, koyi ùçini Pir Sinu svomu; gospodin Bohgse razumi ovi krachl, Pir slava, Sin Boga krachla, obrani zaslavu: ovidiche sluxiti gospodin Isus naovomu Piru, neche biti usilovanya od pitya, vech zadovochla svakomu; Luka govori, na p. 12. *Amen dico vobis, quod præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis:* ùistinuvam govorim, dachese pripasati, i çinicheyi zasisti, i priſavſi sluxicheyim; ù istinu velika sricha dobriye, dacheym Isus sluxiti, maye vecha, gdiche blagovati, ovi kruh od slave natarbezi Isusovoi, ù krackleſtvu Boxiemo, Evo po Luçi govori oni, koyi bi zazvan ù kuchu Farizea poglaviçe, ù p. 14. *Beatus, qui manducabit panem in Regno Dei;* govori Blaxeni, tkoiche blagovati kruh ù krachlestvu Boxiemu; ma datko luhud nebi rekao, dase ù Rayu blaguye, i pie; ne razumise blagovanye od vsta, ni rahna ovoga svita, yere onamo nitise yide, nipiye ovim ùstimam, vech samom pametyu, i vochlom uxivayu dobra, koyase pametyu razume, à vochlom ùxivayu, i takose zove nasichen, tkoye Blaxen: Blaxense zove, ù Bogoslovyu: *Beatus est, qui habet quidquid vult, & nihil mali vult:* Blaxenye, koi ima ſto oche; à niednoga zla neche, toyest; s'yedinioye vochlu, zbogom, koi svako dobro oche, à zla neche; ovi kruh nebeskiye, yedna Milost, yedan kontentation, da veliki Bogoslavaç nemoremu imena iz nachi Ivan Evangelista, ù p. 2. od vigenya otaini, negoga zazva: *vincenti dabo manna absconditum, quod nemo scit, nisi, qui accipit;* mannom sakrivenom; viſemu, neti duh sveti oçitovati, ne- *Matt. 22.* *prikazana slava.* *Luc. 12.* *Isus sluxiche.* *Luc. 14.* *Blagovati.* *nasichenye.* *Thol.* *Apoc. 2.* *Manna Blax.*

go daye manna; ono blaxenstvo. 3. Tolikoye velika slava, ùxivanye, veselye, i radost, ù Rayu; da svi Gramatiçi, Logiçi, Mudraçi, nauçitechli, Bogosloвçi, i pripovidaoçi od ovoga svita Muçno ſtogodi rekoſe, à dokraya neumidoſe iztomaçiti: odimo viditi ſto govori, od ove slave veliki Prorok Ixaiya, ù p. 64. 4. *à ſaculo non audierunt, neque auribus perceperunt: oculus non vidit, Deus abſque te, quæ præparaſti expectantibus te*: od vika, nisu çuſi, ni uſima primili, izvan tebe Boxe, koyasi pripravio svoim çekauchim vrimena od tvoye pravde, kadabude dati svakomu svoye nasudchni dahn; toga Boxe nemore çovik razabrati, izvan tebe, i tvoye mudrosti. Odimo yedanam ſtogodi Sveti Pavao more bochle kazati slavu nebesku, yereye dohodio, *uſque ad tertium Cælum*, natreche nebo uzodi; drugo ne umide rechi, nego: *quoniam raptus eſt in Paradiſum, & audiuit arcana verba, quæ non licet homini loqui*, natrechenebo dohodi, bi uznesen ù Rai, i sluſa riçi skrovite, koyese ne priſtoye çoviku govoriti; tako piſe ù 2. piſtoli Korintianom, p. 12. 4. kada Sveti Pavao nemore izkazati slave nebeske doſauſi ù Rai, tkoche drughi mochi ovo iztomaçiti? Vidimo ſto ù, 1. piſtoli govori Korintianom, na p. 2. 9. *quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparauit Deus ijs, qui diligunt illum*: govori Sveti Pavao: neimade oka, koyeye vidilo slavu nebesku, neimade ùvha, koyeye slusalo, neima sarça ù koyeye doſlo, damore poznati, ſtoye Bohg pripravio, onim, koiga chlube; *nobis autem reuelauit per ſpiritum ſuum*: govori ondi, namiye oçitovao po duhu svomu, à Rayuye viçchni xivot, brez bolesti, i brez smarti: dahan brez nochi; istina brez laxi, i sumchle: sigurta, brez boyenya: naslagenye brez gorkosti, i bolesti; mir brez truda, i svakoga nemira: lipota, brez ruga, i pogarde: yakost, brez slabosti: ùprava, brez krivine, i opaçine: chlubav, brez zla, i gria: istina, brez privare i laxi, Bogastvo, brez uboſtva. Sasvi strana biche izpuchnena radost ù Rayu: podchnima lipota nebeska, na koyoiche pribivati, i sva stvorenyayim sluxiti; svarhusebeche viditi sama Boga, ù yedinstvu, i Troistvu; ù Boga gledauchi, imache svako nasichenye, brez truda, i brez izgubchlenya ù vike: unutra ù pameti, vochli; sarçu, i svomu tilu imache svitlost sunçanu,

uxivanye viçchne nemorese ù kazat.

Iſa. 64. 4.

2. Cor. c. 12.

1. Cor. c. 2. 9.

koyasu ù slavi.

nasichenye ſtoe.

çanu, takose pise ù mudrosti, ù p. 3. 7. Daniel prorok, ù p. 12. 3. zatim Sveti Mattie, ù p. 13. 43. *tunc insti fulgebunt, sicut sol in Regno patris eorum*: ù Rayuche siati pravedni, kano sunçe, slavom, i svitlostyu: naipria Boxiom, Angeoçkom; svetie, i svoyom svitliche i ùxivati, dachese svaki radovati çund-nim naçinom, toliko oslavi svoyoi, koligo drugoga; à svemu uzrok dobra vochla, syedichnena s'vochlom Boxiom, koyu imi ù istoi molitvi prosimo: ovdese pokr ipiche çovik iznutra, i chnegova ochuchenya iznutarchna kledauchi Boxie bistvo, i Troistvo pametyu, à vochlom ùxivauchiyi; takoger ochuchenya izvachnska: vid gledauchi çoviçanstro Isusovo, Blaxene Diviçe Mariæ, i ostala tillesa slavna, ostali sveti, i svoye isto: koyache, primiti svitlosti od Boga ù dusu, à od duse ù tillo: zatimche priati Miris neizmirna naslagenya, od svake varste Mirisanya: sluh, svake varste pivanya: okusenye, sveke varste slasti okusiche, dache zaboraviti svegorçine ovoga svita: Taknutye, tiçache razliko çvitye: naipria Boga, darove Boxie; zatim, bili lilyan od Diviça, rumenu ruxiçu od muçenika, bilu od izpovidnika; svezanu kitu od razlikoga çvitya: Patriarki, proroka, Apostola, i razlikiye chludi, ixena: od razliki naroda, kolina, puka, i yezika, ova svaka vidi Sveti Ivan Aposto, i Evangelista, na p. 7. 9. *post hæc, vidi turbam magnam, quam dinumerare, nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis*: ovoye çvitye ugodnoga Mirisa, ovoye kita svezana zlatom od chlubavi, Bognam dao, po svoyoi milosti, biti ù ovoi kiti svezanim. Ovdeche biti vruchina litchna, brez opachlenya, i znoya: ovdeche biti, ugogenye primalitchno, brez naugenya: ovdeche biti, obilnost, yesenra, brez pomachnkanya: ovdeche biti, poçivanye zimchne, brez, studeni: kako govori Sveti Otaç Augustin: da Blaxenstvo sve stoyi udvi stvari: toyest; ù imachnyu svakoga dobra, i ùneimachnyu zla; imase svako dobro, à niedno zlo: odimo ù Svetoga Mattia Evangelye; gdi Sveti Petar, na planani Taborskoi, malo okusi ove slave, kadase Isus priobrazi, samo govore Bogoslovçi: *per modum transeuntis*, ponaçin mimoslastia: udiche zavapi; ù p. 17. *Domine bonum est nos hic esse, si vis faciamus hic tria tabernacula*: gospodine, à kore vochla, ovdeye dobro, uçini

Sap. 3. Dan. 12. Matt. 13.

naslagenya ochuchenya.

Apoc. 7.

sva vrimena.

Blaxenstvo ù çemne.

Matt. 17.

ovdi

ovdi tri pribivaliſta: kadase ovo zgodi Petru, samo videchi Isusovo çoviçanstvo obçeno zamalo, ùslavu, ſtobibilo, da vidi oça nebeskoga studenaç od slave, i svi dobara? Da vidi Sina, i duha svetoga, ùslavi; Da vidi Angele, svete, i svetiçe, Da vidi nebeſa? Kada dakle onu slavu zapita sveti Petar, koya bi, kako yedna zraka, kad prosvitli zamalo, i toliko Petra nasiti, kakochemoyu mi skazati ovde bivſi griſniçi, i naovomu imbenomu svitu? Toliko vechma, gdi sveti Pavao, malo vidi (kakosmo ozgara rekli) ù 2. Piſtoli Korintianom, p. 12. *non licet homini loqui*: veli dase od slave nebeske, na ovomu svitu nepristoyi çoviku govoriti: yere nie yezika, ni pameti, koyibi mogli skazati, dakle ye bochle muçati.

nemorese iznach.

4. Samose çudim, chludem ludim, od ovoga svita, hoyi ponauçi, i viri naode slavu nebesku kolikogodi; pakase muçe zaimati slavu svitovchnu, dayi xalosne povhali, i proslavi ovi svhit imbeni, pun opaçina, laxi, i svakoga zla; koyi drugoga nemore dati svoyim slidioçem, nego taſchinu, izpraznost, i grie, à ostavchlau istinita dobra, i chni slavu; teryimye marsko podniti trude, muke, pogarde, i progonstva od ovoga svita; govore svitovchni (oçe) tko nezna ſtoye chlubav, nezna ni chlubiti? Lipaye stvar vladanye, zapovidanye, svakte sçini, poſtenyeti nosi, parvo mistotise daye, drugoga mores pomochi, i dobromu ùçiniti, à brez griasu svaka. Od govoram S'Ixaiom, ù p. 58. 8. *anteibit faciem tuam, iuſtitia tua; & gloria Domini colliget te:* dobro govori svitovchni, àkoye prid obrazom chnegova pravda, istinomchega prikupiti slava gospodchna; ali àko neimade pravde svoye, svechemuse zgoditi inako: vidimo kakose Bohg tuxi na nepravedne vladaoçe po Ixaiyi, ù p. 52. 5. *dominatores eius iniquè agunt, dicit Dominus*: govori Bohg vladaoçi nepravedno çine; zatose veoma psuye ime moye pochniovu vladanyi nepravednu; zatoimse govori po proroçi; yao vladaoçem stada moga, puka moga; yao vladaoçem ludim, neumiteonim, koi çine kano lisiçe aramzadechi, ſto neumidu poslom, ono çine opaçinom svoyom, koyu zovu umitenstvo, i razum, od sebe neznadu dobra, nego puni zla: tlaçe stado Boxie, daimse nesrichni klachnau, da primu slavu izpraznu, s'koyomchese ùvike muçiti. Evo govo-

razlog od çuda.

ludie mi ſao.

Iſa. 58. pravda.

Iſa. 52. nepravedni vladaoçi. yao chnimam.

govorenya Proroka: Yeremia, ù p. 23. 1. *Vae Pastoribus, qui dispergunt, & dilacerant gregem pascuæ meæ dicit Dominus*: yao onim pastirom, koisu uzeli vladati stado moye, terga rasipau, i razdiru, illi svoyim zlim prilikami, illi neumitenstvom, illi zlom vochlom, i zlim vladanyem. Isto Bohg govori po Ezekielu Proroku, ù. p. 13. 1. *vae Prophetis insipientibus, qui sequuntur spiritum suum*: yao onim vladaoçem, koino izglave svoye suhde, ne ischu kchniga, aliti chludi nauçenyi, nego slide svoye ludosti, i od svoye pameti uzimau vladanya, i suhde: poslusaite sto Bohg govori po istomu Proroku, ù p. 14. 9. *& Propheta, cum errauerit, & locutus fuerit verbum, ego Dominus decepi Prophetam illum: & delebo eum de medio populi mei*: govori Bohg; kada bude zlo, i naopako govoriti; zachnegovo zlo, opaçinu, i grie; yasamga privario, yachuga yamati izpuka moga svrimenom, neka svak ima uztarpchlenye; *& portabunt iniquitatem suam*: i nosiche nepravdu svoyu. Opet po istomu, ù p. 34. 2. *vae Pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos*: yao vladaoçem: koyi uzimau vladanya; daimye dobro od ovoga svita, dasu staniyi, daimse klachnau mlagi, da dobro yidu; dasu odiveniyi, i sçichneniyi od ostali, stobi vachlalo, dasu bochli, ponixeniyi, i svakomu dobru priliku dayu, od svoga xivota, i ponixenstva, kanonam pridade prislatki Isus, nesamo riçyu, nego yosche çinom, nai poslidchni dahn ukaza, kadano zaponixenstvo opra noge svetim Apostolom, i nesrichnomu Iudi, po Ivanu, ù p. 13. 13. *vos vocatis me Magister, & Domine: & bene dicitis: sum enim, si ego laui pedes vestros Dominus, & Magister, & vos debetis alter alterius lauare pedes*: govori Isus zoveteme mestrom, i gospodinom vasim, dobro govorite, doistine yesam: ma bivsi ya Mestar, i gospodin vas, opra vam noge, tako, i vi imadete çiniti, yedan drugomu noge prati: ya vam dado priliku, da ivi çinite, kanosam ya ùçinio vami: da ovako oche çiniti sadachni vladaçi, starisine, i koi zapovidau, machnebi zla bilo nasvitu, i pod loxniçibi bochli bili, i poslusniyi, i machnebi iskalo chludi gospostva, i vladanya, yao chnima.

Isa. 23. *uzmi ù pamet svak.* *Ezech. 13.* *P. 14. pustiga Bohg za zlo koye dilluye.* *yao zlu vladaoçu.* *Ioan. 13.*

5. Ma zostose ischu stolikom ponichlom starisinstva, gospostva, i vladanya od ovoga svita; uzroka drugoga nenaodim; nego chludi od ovoga svita, nepoznayu druzi doba-

varause ù ovom.

prilika dobra. dobara, nego sçine ova dobra uxivauchi, dase mogu, i ona ùvatiti, dostignuti, i dobiti: kano yedan siroma, koyi imade svoyu kuchiçu, i oçemu xive; onomuse çini veliko dobro, yere drugoga nepoznaye, ali kada doge ù yedan grahd, tere vidi lipe palaçe, polaçe, kuche, dvore, zgrade, odichu, i rahnu gospoçku: svemuse ono svoye zaniſto ùçini; govori sveti Otaç Bernardo Medeni usta: *gustato ſpiritu, deſipit omnis caro*: okusivſi duovnu rahnu, pokoru, pohost, xivot redovniçki; sve svitovchnese omrazi, i ù niſto obrati: drugaye stvar (sçinim) dase chludi varayu ovoga svita, yere nepoznayu dobara chnegovi laxchlivi; à nebiyi toliko iskali, i nastoyali imati: dobra od ovoga svitasu, kanoye zdravye, bogastva, porod, gospostva, vladanya, zapovidanya, lipa druga imati, i druga raskoſia: ali ovo tko more proçiniti, nie drugo, vech yedna tamniça, yedna galia od Suxachna, yedna skula, puna tuga, xalosti, progonstvi, i taſchine, yedna zamçiça, yedno oſçe od privara; yedan puht od aiduka, yedna yama, puna smrada, kala, i svake neçisti; yedno more, koyese nigda nemore nasiti: koyasumu dobra, koya nisu izprazna, i neistinita? Zdravye zamalo stoyi, zachnimse, nadamo nemochimam, i smarti: Bogastva mnozi izgubiſe, nesamo chni, nego yoſche xivot, i duſu: porod, mnozibise kontentali, daga nebudu imali, videchi mnoga od svoga poroda, ſto nebi otili viditi, niçuti; à kamo tuge, kadse rastayu: gospostva mnozim yoſnaovomu svitusu zapogardu, à neçinechi, kako vachla, nesamo zase, mà za svoye podloxnikeche, razlog pridavati, kakosuyi dillili, kakosu zapovidali, kakosu vladali: meu drugovmise naodi nesklad, nemir, i mnoga druga, ſto nebi otili: nisuli dakle ovo dobra potvorena, à neistinita? Za svachemo razlog Bogu davati, nadan sudchni; govore usta od istine, po svetomu Mattiu, ù p. 12. 36. *Reddent rationem, de eo in die iudiciý*: nadan sudchni, svakche davat razlog od svi svoyi çina, misli, riçi; ſtoye godi ùçinio brez zakona, i ſtoye ostavio çiniti, à bioye duxan uçiniti; Vladaoçi od vladanya; posluſniçi od poslua: ò kolikiche biti smeteni, smucheni, pogargeni, i ùpakao odsugeni, koisuse naovom svitu scinili Veliçi, pametni, dobri; ànisuse umili poniziti ovdi; ſtobiyim Rai otvorilo; nego

S. Bernardo.

ſtosu dobra svitovchna.

uzesu ſoviku.

gubese. barzo.

Matt. 12.

razlog. dayese Bogu od svega.

nego sçinechise naizvastitiyi: nagiosese, naigori, naixalos niyi, i naituxniyi, kako isti govore po Mudromu Solomunu, ù p. 3. broyu 2: ù p. 5. 4. *Nos insensati, vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sine honore*: govore chludi ovoga svita; mi sçichamo, da kakosmo na ovomu svitu bili izvarsnitiyi, dachemo, i ù Rayu, alivo vidimo da ovi svihit bi pun lazi: stomi sçinismo, daye dobro, ononamse obrati ùzlo, koyenamye doslo sada naglau, gdi nose poznava zlo, i dobro; ondise nase dobro obratilo, ù zlo; yere, nebise dobro istinito, koyemi nemogamo poznati, ni Pametyu dokuçiti, vechese rugamo siromasim, potribitim, ponixenim: à sadaye chniova svarha, i ùxivanye viçchne (rechiche zli) à nasa tuge, xalosti: i svakoga zla poçetak: od ovoga saçuvaonas Sin Marie Diviçe, pomochniçe Karstianske, à Otaç, i Sin, i Duh sveti svakomu prosvitlili pamet od nas;; da ùmimo, iskati, nachi, zagarliti, i ù vike ùxivati istinita dobra, i chni kruh blagovati, brez glada, s'viçchnim nasichenyem. *Amen. Amen. Amen.* *sap. ù 3. 2 ù 5. 4. govore osugeni.*

POGLAVYE DVADESETO.

Yest dite ovde, koye ima peht kruka yeçmeni

Est Puer hic, qui habet quinque panes ordeaceos.

Ioannes 6. n. 9.

Ovdise prosi likaria od 5. ochuchenya.

1. VIdismo ù prosasti poglavyi peht kruha, koye prosimo ù molitvi oçenasa, koyunas nauçi prislatki Isus po svetiye Evangelisti Mattiu, ù p. 6: Luçi, ù p. 11: sadachemoyi ponoviti, po priliçi, koyu ostavi Isus, po Ivanu svetomu Evangelisti, na p. 6. 9. kadano umnoxi peht kruha, i nasiti peth Tisucha çechladi: *discubuerunt ergo viri nnmero, quasi quinque millia*: sidose dakle chludi, po broyu oko peht Tisucha; govori od chludi, à xena, i diçe nespomichne, nista nemachne, moguse razumiti zayedno, pod ime- *od peht prislatki* *Ioan. 6. 9. peht tisuch. nasiti, vech.*

imenom chludi, i diça, i xene; za*ſ*to sami chludi neigiu na predike brez diçe, i xena, kano, i ona riç se razumi (*quaſi*) kano (aliti ako) malo vi*ſ*e, malo machne; istinaye, dabi veliko miraculo toliko mnoxtvo nasititi; nietò bogu muçno uçiniti, yere, kano stvori vas svihit, brez ni*ſ*ta, i tò more od peht kruha nasititi mnoxstvo, yere umnoxi komadiche, ulomke, Bokunike, kusiche, aliti zalogaye ù ruku mnostva; zatoye, i nami potriba iskati ovi kruh govorechi. *Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie*. Promi*ſ*chlauchi ovi kruh, i sve udichle ù usti darxechi, govorechi, i od Bogaga prosechi. 2. Rechemo gospodine Boxe dainam potvoyoi milosti kruh tilesni, zauzdarxiti slabost ovoga tilla; koisi umnoxio ù peht kruha. Parvi kruh odvigenya daruinam Boxe, damoremo viditi, i poznati sve stvari od voga svita, da nisu drugo, vech ni*ſ*tar, i barzo mimohode: à Ti ùvike. Po drugomu kruhu, daruinam slu*ſ*anye gospodine Boxe; da moxemo çuti zlochu, i grie od na*ſ*ega pro*ſ*astoga xivota, odchnise kayati, i zachne plakati, i chni unapridak pokargivati: proçichnuyuchi, da svaka od ovoga svitasu, kano Rosa yutarchna, koya zanochi pade, à na sunçanu svitlostye ùstala, i nieye ù napridak, tako i dobra ovoga svita pridobrim viçchnim.

Matt. 6. *Luc. 11.*

prosimo ponovchlenya petiu ochuchenya.

Po trechemu kruhu: gospodine, daruinam istiniti miris; da moxemo dotegnuti stvari do*ſ*aste, i òchnima misliti, i chniov miris veoma razmi*ſ*chlati, *ſ*toye *ſ*mart, zachnom suhud, paka Rai dobrim; à Pakao zlim, i ova promi*ſ*chlauchi, obrachati na*ſ* xivot na Bochle. Po çetvartomu kruhu, daruinam gospodine, oku*ſ*enye istinito, od stvari duovni, i viçchni, koimse samo nasichau ù Rayu dobri: yedabismo mogli pogarditi svaka oku*ſ*enya, i naslagenya od ovoga svita. Po petomu kruhu; daruinam gospodine, istinito taknutie, ù sarçu, i stvorinam yedno sarçe novo, koimbismo mogli, tiçati, chlubiti, i za garchlati tebe samoga; à svaka od ovoga svita od varchi, i netiçati, kano kuxna, koyasu otrovala mnoghe du*ſ*e, i pozlu poslala.

II. Kruh

II. Kruh naſ svakdachni dainam danaſ.

Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie.

GOspodine Boxe, dainam parvi kruh duovni za rahnu, i pichu, od duſe naſe: toyest, istinito pokayanye ù sarçu, pokoru suzami od naſi gria, ù mnoxenu ù peht kruha, kakosi kruhe ù mnoxio, tako, i ù nas Pokoru. *pokoru.*

Po parvomu kruhu; daruinam gospodine istinito skruxenye, dase moremo boliti, Radi chlubavi tvoye, od svi naſi gria, kano tvoyi ù vrigenya Boxe naſ. Po drugomu kruhu duovnomu: daruinam gospodine istinito bolizanye ù sarçu, dase stidimo od naſi gria xiviti, i stidom Bogochlubnimyi izpoviditi, prid samim Misnikom, tvoyim Namisnikom; à kadanam poslia dochu ù pamet, da zayedno Svetim Petrom suze zachne proliemo, kako on çichnaſe, za zatayanya. Po Trechemu kruhu duovnomu; daruinam gospodine duh, damoremo ù çiniti zadovochlno zanaſe grie postom, molitvom, i ostalim dobrim dillimam. Po çetvartomu kruhu duovnomu; daruinam gospodine ponovchlenye pameti, dakadatebe Boga nage, dase nikada odtebe nerastane, negote vazda bude vhaliti, slaviti, chlubiti, i uxivati vazda ù vike. Po petomu kruhu duovnomu: daruinam gospodine Bogochlubstvo, dragost, i ùdichlno nastoyanye nadobra dilla, skoimbismo te mogli nachi.

III. Kruh naſ svakdachni dainam danas.

SAda gospodine prosimo, trechi puht, kruh drughi duovni od tebe; ſtose razumi; Sueti nauk tvoye vire Katoliçanske, umnozen ù peht kruha. Po parvomu kruhu: daruinam gospodine pamet, i razum, dabismo mogli razabrati istinu, i od laxi odluçiti, istinu zagarliti, à lax ostaviti; ichne nauke, i znanya. Po drugomu kruhu: daruinam gospodine çisto sarçe, bistru pamet, itru vochlu, koimbismo mogli promiſchlati muku tvoyu svetu, i toliko slavnu. Po Trechemu kruhu; daruinam gospodine milo-

nauk sveti prosimo i pamet i razum.

milosarge, koimbismo mogli imati ustarpchlenye od svakoga griſnika, nikoga nepogargivati, ma od svakoga uztarpchleno, i dobro govoriti, i zagriſnike Boga moliti.

Po çetvartomu kruhu: daruinam gospodine strah, i darhat, promiſchlati tvoi suhud pristrahſni, nakomuse imadu sva skrovita oçitovati, nesamo dillovana, ma yosche pomischlena. Po pehetomu kruhu; dainam gospodine, devotion, bogoglubstvo, i promiſchlanye od nebeski veselya, Radosti, i viçchni uxivanya, zayedno s'Blaxenom Diviçom Mariom, s'Angeli, i svim Svetim. Amen.

IV. Kruh naſ svakdachni dainam danas.

Sedam posvetiſcha. prosimo.

OVdi gospodine prosimo, çetvartom, Trechi kruh duovni, od svetiye Sakramenata, aliti posvetiliſcha, umnoxen ù peht kruha. Po parvomu kruhu; daruinam gospodine uzpomenu od onoga ſtosmose od rekli nakarſtenyu; toyest, od reçenye Diavla, svita, i chnegovi razkoſya, i Diavaoçiki privara yedabinam nemogli nauditi.

Po drugomu kruhu: potvardinas gospodine ù viri svetoi, da moremo odoliti napastimam putenim, svitovchnim, i Diavaoçkim; kakonas potvargiuye sveta krizma.

Po Trechemu kruhu duovnomu: daruinam gospodine duh dobri, dase pochnemu moremo skruſiti istinom, izpoviditi çisto, primiti odriſenye, zachnim milost, za ùçiniti pokoru, i zadovocklno, kakosmo duxni. Po çetvartomu kruhu duovnomu: daruinam gospodine, vrime da moremo primiti pokochne pomazanye, na naſa ochuchenya, pokomuchemo primiti oproſtenye od gria mali, toyest, veniali, alti oprosni, izvan ispovisti; takoger od smartni, zaboravchleni, aliti nepoznani, i nesçichneni zagrie, yedabismo smeli Diavle, i chniove napasti. Po petomu kruku duovnomu: dainam gospodine çistochu uduſi, i brez griſno, da primemo tvoye tillo priçisto, i karv zayedno Zboxanstvom, ù prisvetomu priçeſchenyu, i syedichnenyu stobom, koyebinam na prudilo duſi, i tillu zayedno.

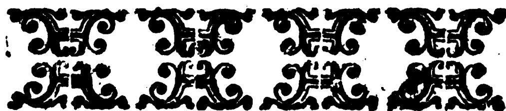
V. Kruh

V. Kruh naſ svakdachni dainam danas.

OPeta gospodinese zavrachamo prositi petòm, çetvarti krug duovni; toyest, kruh od viçchnega blaxenstva, ùmnoxen od Isusa ù drugo peht kruova. Po parvomu kruhu; daruinam gospodine kruh duovni, Blaxenstva; ù mnoxen, ù peht kruha od Isusa; da moremo, dochi ktebi nanebesa; i ondite uxivati, ù vike slavechi, i vhalechi. *Blaxenstva proſimo.*

Po drugomu kruhu: daruinam gospodine duh, i milost taku, da moremo viditi lipotu tvoyu, proçiniti moguchstvo, i mudrost dobara tvoyi. Po Trechemu kruhu: daruinam ò gospodine pridobri; da moremo, biti dostoini druxstva, tvoyi Angela; i dio blaxenstvi tvoyi, da imamo meuchnima: i ù nami ù vike. budi. Po çetvartomu kruhu: podilinam gospodine milostivi zdruxenye, i syedichnenye: Spatriarkami, Proroçim, Apoſtolim, Muçeniçim, Izpovidniçim, Diviçam, Vdoviçam, i sasvim svetim, i sveţiçam tvoyim, ù tvomu dvoru nebeskomu, date moremo vhaliti, slaviti, i zayednose veseliti ùvike, vikova. Amen.

Po petomu kruhu: ò prislatiki, ò primudri, ò primoguchi, ò pridobri gospodine Isuse, istiniti Boxe, i çoviçe; daruinam; po ovomu potribitomu xivotu, i chnegovoi gorkosti, vichnu tvoyu slast odblaxenstva; da moxemo yoſche, naovomu svituyu okusiti; i kolikoye ùzmnoxno, razabrati, i promiſchlati: damoremo rechi svetim Didakom naſim: *ò quales flores habet Paradiſus*, ù l. 4. 8. ò koliko çvitye imade Rai: kada vidi, parvi çvit od prisvetoga Troistva, kako sveti gargur Nazianzen govori: *Prima Virgo Sanctiſſima Trias*; parvi çvit prisveto Troistvo od sebe, i posebi: Drugi B.D.Maria Matti Boxia: Trechi svi Divçi, i Diviçe zayedno: à kamo yo, che çvitye od ostali kriposti; kanosu: Muçeniçi zaviru: Izpovidniçi: Nauçitechli; Ponizni, i svi ostali, svoim razliçim kripostimam. *in offic. S. Did. lect. 4. 8.* *S. Gargur Nazianzen.*

PO-

POGLAVYE DVADESETO, I PERVO.

Koliko kruha imate, govoremu sedam.

Quot panes habetis, dicunt ei ſeptem.

Sveti Mattie, ù p. 15. à Marko ù 8.

Sedam dahri duha svetom prilikovani, ù sedam kruha ù mnoxeni.

1. BIvſi ya zazvao umnoxenye od kruha, ù p. 19. vidimise zabochle, razdiliti reçeno p. ùtri, zato ù kazasmo: ù p. 20. ùmnoxenye peht kruha, koyim xelimo nasititi, naſa chuchenya: ù ovomu, p. 21. prosimo sedam dahri duha svetoga, prilikovani ù sedam kruha, koye ùmnoxi Isus, priko mora galileskoga, i nasiti çetiri tiſuçhe chludi, izvan xena, i dice, koyi ondese nagioſe, kako Matti, govori: *extra paruulos, & mulieres*, ù br. 38. i na puniſe sedam kroſachna puni od ostanak, i ùlomak; ovoye dobrota, i darovi Boxiyi; zatochemo viditi sedam dahri, duha svetoga imenovani: Parvie dahr strah Boxi. Drughi milost. Trechi znanye. Cetvarti yakost. Peti svith. ſesti razum. Sedimi mudrost. 2. Parviye kruh, koyi nam daruye duh sveti, dakle strah Boxiyi: veche imade strahova; ali ovdise nerazumimo, nego od straha, koyi zovu Bogoslovçi: *timor filialis*, strah sinski; koyise ragia od istinite chlubavi, i brez svakoga straha sluxbenoga, aliti boyaznoga; nego zaçast, i chlubavse çini; boyechise, i sumchli, dase nebi Zbogom svadio, i odchnega razdilio; ovi strah, daye çoviku, dase pazi od gria, koyi çovika Zbogom svagia: ovomuye protivan grie od desperationa; kadano yedanse neuffa ù Boga, dachemu prostiti; kano bi Cain, koyi desperat reçe, ù narodi p. 4. 13. *maior eſt iniquitas mea, quam vt veniam merear*: reçe vechaye moya nepravda, nego sam dostoyan oproſtenya: à dase nedesperaſe, i neizgubi aſe uffanya, pomilostibi Boxioi primio proſtenye; kano primiſe mnozi: David krachl prichlabodilàç, i ùboyça: ſavao

od 7. dahri duha svetoga.

num. 38.

strah dobri.

despera-nye, zlaye.

Gen. 4.

ʃavao progonitechl; Maria Magdalina, izkoye Isus izarna sedam Diavala, poglaviça od sedam gria: zatose svak imade uzdati, i ùmilosardye Boxie uffati, ter od gria kayati, i strah Boxi ùsarçu darxati; koinam Isus ù mnoxio vazda, kano umnoxi kruah sedam.

3. Drughi dahr duha svetogaye milost,alti milosardye, koimnas uçi, i ponukuye duh sveti, daçinimo dobro napoʃtenye Boxie, ne zaslavu izpraznu svitovchnu, ʃtobi bio grie, nego napoʃtenye Boxie, à nakorist izkarchnega; promiʃchlauchi muku Isusovu, toliko pogardnu, koyu podni za nami uçiniti neizmirno dobro, od odkuplenya, à zapoʃtenye svoga oça nebeskoga; isto uçiniʃe sveti Boxiyi, i zadati nami nauke, i pute od dobrote, i milosardya; zatose imamo spametyu kchnima uzdignuti nanebesa, i davati slavu, naipria Bogu, paka chnimi, yedabiga zanas molili; zatim, sachi spametyu naovi sviht imbeni, i videchi tolika pomachnkanya, ne gubitise uchlubavi iskarchnega, nego uzeti Milosardye, terre Boga zachne moliti, yedabiyi pomogao, i pametiyim prosvitlio, daga mogu poznati, pokayavse, proʃtenye imati: yere ovomuse dahru suprotivi nemilosardye; gri vele taman, i pogardan, i pogan, i zovuga Bogoslovçi *crudelitas*; oke rechi razdarlstvo, i prikomuye, nemore imati Milosardya; nego kano vuhk razdartye: *cuius crudelitas redūdat in regē:* raste vechma, nenasichenye. 4. Trechi kruh duovniye, dahr znanya: ovi dahrse z druxuye sobimi proʃastimi; zaʃto; tko neznade zla, nemorese odchnega ni çuvati, ni boyati, nimilosardya imati: dakleye od potribe znanye, dase more zla ùklachnati, à dobro zagarchlati, iʃtimo dakle ovi dahr duha svetoga, yos vechma: yerese ovom dahru suprotivi, ignoranza, toyest neznanye, i ne ùmitenstvo; yere nie çoviku biti samo çovik, nego vachla da znade ʃtoye potriba znati, da blaguye dobro ovi kruh od znanya, onogà koyemuye od potribe, inako neimauchi ovoga kruha duha svetoga; toyest znanya; neche nizachnega gospodin Bohg znati, nego Diavao, neumiteoni od dobra svakoga; navlastito vladaoçisu duxni imati nauk, potribiti svoyim vladanyem, toliko tilesni, koliko duovni; od koyi dobro: kaxe Sveti Pavao, ù 1. piʃtoli Korintianom, p. 14. govorechi; tkoye meu-

Milosardye.

nemilosardye. *ʃtoye.* *Hest.7.4*

znanye.

suprotivamuye neznanye.

vami prorok, toyest pripovidalaç, ali duovnik, neka znade ſtosu stvari Boxie, i chnegove zapovidi, i nauke, akoli
1. Cor. 14. g. neznade; ni zachnegase neche znati pri Bogu, *cognoſcat, quæ ſcribo, quia Domini ſunt mandata, ſi quis autem ignorat, ignorabitur*: izarnimo bratyo neumitenstvo naukom, nestidi-
yao neumiteonu, ù svom poslu. protivna lax Bogu. mose uçiti od nauçeniyi: ono Diavao nagovara neumiteone, da progone nauçene, dayi nesçine, da zachnima zlogovore, dayi pogargiuyu, kakono çine mnozi, i vole naopako xiviti, svoye posle od nauçeni neuçiti, ſtobi mogli, ali neche, nego govore daye, i Diavao nauçen; maye ùpaklu; ovoye metnuo Diavao ùpamet neumiteoniye; à yavam kaxem, da Diavaoye neumiteon, nikakva dobra neznade, ma svako zlo razumie, kano i oni, koyi govore,
nauk Diavaoçki, ſtoye. lax, daye Diavao nauçen; znati zlo; nie nauk, yerye zlo od Diavla; naukye dakle znati dobro, koyeye od Boga; vçimo dakle znati dobro, à od zlase, znati çuvati, à Diavao niſta nezna, samo naravnim naçinom znade ſtogodi, à naukom niſta, yerye tamne pameti, ù koyu nemore ùlisti svitlos odnauka; zato Diavaoye neumiteon, i ignoranat. 5. Cetvarti kruh duha svetogaye, yakost; i tribaye
yakost ſtoye. daslidi znanye; zaſto poznavſi, miſtoye zlo, dagase ù vedemo; i ſtoye dobro, daga zagarlimo, zayedno strahom, milostyu, aliti dobrotom, i znanyem Boxiyim: dabismose mogli suprotiviti svakomu zlu, kanose suprotivi gospodin naſ Isus, i svi muçeniçi, i ostali Sveti: razlikim dillimam od yakosti, dobiſe krachlestvo Boxie; kako piſe Sveti Pa-
hebr. 11. vao xudiom, ù p. 11. ſ. *ſancti per fidem vicerunt*: Sveti (govori Pavao) vire yakostyu dobiſe Rai, i viçchna krachlestva: zato slughe krachla Daria, iskau ſtoye naiyaçe; nasvitu ovdi: mnozi, mnoga rekoſe; à Trechi od govori dobro;
eſd. 3. 12. ù p. 4. 41. daye istina nai yaça: tako piſe Eſdra, ù 3. p. 3. br. 12. *ſuper omnia autem, vincit veritas*: svarhu svega istina dobiva svaka; isti, ù p. 4. *& veritas magna, & fortior præ omnibus*; govori, krachlu Dariu: istinaye velika, i mimosve naiyaça, zato vas puk krachla Daria izpovidi, daye istina naiyaça, ù p. 4.
Eſd. 3. p. 4. 41. br. 41. *& omnes populi clamauerunt, magna eſt veritas, & præualet*: svaka primaxe istina, ma nasvarsi, zaſto lax kadagodi, zamalo postupi, ali dokrayase oçituye: zatonamye od po-
suprotiva tribe dahr od yakosti: komuse suprativi slabost od pameti, aliti

aliti nestanye svarhu sebe, koya çini çovika ostudeniti nadobro, i da izgubi svoyu yakost, i uztarpchlenye, i pomachnka: zatonas uçi duh Sveti po svetom Pavlu kxudiom, ù p. 10. *patientia vobis necessaria est:* tribaye imati uztarchlenye. *Hebr. 10*

6. Pehti kruh duovniye sviht, i viche; skoim vichem, i dogovorom, çovik çini stvari dobro svoye, bivʃiga primio od Boga: komuse podlaxe strah Boxiyi, dobrota, znanye, i yakost koya brez svihta, nebi mogla dobro stati, ma yakostse svitom pomaxe, i uzdarxa, brez chnegabise izgubila, kano xivineyu gube barzo: kako govori Bohg po Davidu ù pisni 17. *non intellexerunt opera Domini:* ne razumiʃe dilla gospodchniza to pozlu pogioʃe: Svituse suprotivi ne svitovanye, ne dogovor, barzocha, çiniti brez vicha ʃtogodi, nevachla; tko neche svita: Evo David ù pisni 35. 4. *nolluit intelligere, & bene ageret:* neche svihtu, ni dogovoru, dabi dobro çinio: zatonamye od potribe sviht, i viche, ne samo spametyu svoyom, nego zdrugom dobrom, razumnom, i nauçenom pametyu, duxnismose svitovati, yedabinam posli ùprav odili, i od Bogaga imamo prositi zDavidom svetim ù pisni 118. *da mihi intellectum, & scrutabor mandata tua.* 7. Zasvitom ige kruh ʃesti duovni; toyest razum; naipria strah Boxiyi, nakoyise naslachna Milosardye, i dobrota; na Milosardye, znanye; naznanye yakost: na yakost sviht, i razborstvo, pak razum: koyi daye svitlost ùpamet, da uzme dobro, à ostavi zlo; sveti Krachl David, ù pisni 30. *declina à malo, & fac bonum:* òçoviçe, ocheʃli ùRai; uzmi razum dobri, bixi od zla, i uklonigase; terre çini dobro, ovoye puht od Raya: ovomuse dahru suprotivi ne razum, ù Eklexiaʃtku, p. 21 br. 21. *tamquam domus exterminata, sic fatuo ʃapientia, & ʃcientia inʃenʃati inenarrabilia verba;* govori duh sveti, znaʃli kakoye nerazumnomu razum, kono yedna kuchetiua razvachlena; à chnegovo znanye, nie drugo, nego riçi, koyese neimadu govoriti, yer odrugomu, neche dagovore, vech onerazumi, oludoʃtima, i ʃto nevachla, ni potribuye, nitise pristoyi.

svibt vche, ali dogovor — *pʃal. 17.* — *protivamuye, ne sklad.* — *pʃ.35. 4.* — *pʃal. 118* — *razum ʃto, i kakoye.* — *pʃal. 30.* — *ignoranza suprotiva.* — *Eccli. 21* — *ʃtoye nerazum.*

8. Odsedmoga dahra, aliti kruha duovnoga, zavarhase çini od poglavya: sedmiye daht duha svetoga Mudrost: i svaki oche razlog; dase smudrostiu sva dilla çine, i svar- *Mudrost ʃtoye.*

 ʃuyu:

ʃuyu: zaʃto ovi dahr; daye poznanye, i okuʃenye; od moguchstva, aliti yakósti, Mudrosti, i dobrote Boxiye, ovosu Tri osobine, na pose Triu kipa Troiʃtva nerazdichlenoga: kada çovik ima strah Boxiyi; zachnime devoçion, dobrotu, Bogochlubstvo, aliti Milosardye, ʃtoye sve yedno; zatim znanye; paka yakost; ter imati sviht, aliti sabor; pristupi razum zayedno smudrostyu: kóyose veoma suprotivi; nemudrost, ma ludost, neznanye zadobro istinito, ni okuʃenye: kano prase, naivoli nachi xirye rastovo, koyeye ponaravi gorko, yeremu druga vochka ne prudi, koyu nepoznaye; tako ni ludi od ovoga svita, nepoznaye dahri duha svetoga, vechse smiʃao, i zaveo udobra svitovchna, koyasu xirye gorko: kadabise okusio Mudrosti, ostaviobi svaku ludost; kano uçini Mandalina: Maria Egipçiaka: ʃavao: Mattie Evangelista, i mnozi sveti, i svetiçe Boxie, okusiv ovi kruh od Mudrosti, ostaviʃe svoye ludosti, i svarhu chni prige pribivati duh sveti, i napitai od ovo sedam kruha svoi; kako vidi Ixaiya Prorok, na p. 11.2. *& requieʃcet ʃuper eum ʃpiritus Domini; ʃpiritus ʃapientiæ, & intellectus; ʃpiritus conʃilij, & fortitudinis; ʃpiritus ʃcientiæ, & pietatis; & replebit eum ʃpiritus timoris Domini*: Evo dakle dahrovi Oça, i Sina, i duha svetoga: zadrugose nezovu duha svetoga darovi; nego zaʃtoye chnemu po vlaschena dobrota; à kakosam ozgara rekao; sva Tri kipa, naizvan yednakosu moguchа, razumna, Milosardna, aliti dobra; i od svatriuye: dahr, od strah Boxiega: od Bogochlubstva: od znanya: od yakosti: od svita: od razuma, i od Mudrosti. Ovosu oni krusi, koyimye gospodin Bohg nasitio vas svihit: koyimye Isukarst napitao svoyu svetu çarkvu; koyimye dao svim dobrim viçchne spasenye, viçchnu rahnu, viçche uxivanye: ovim kruhom nasicheni Patriarke, ùstarpchleno çekaʃe doʃastia Isusova: Proroçi napuchneni, prorokovaʃe svaka; Apoʃtoli, i muçeniçi, i promani igiau veselechise: *ibant gaudentes &c.* sveti izpovidniçi, ʃta nepodniʃe, neskazaʃe, ne nauçiʃe, i molechi nigdise neumoriʃe? Diviçe; pustichne, i manastire napuniʃe: udoviçe svaka ostaviʃe, i pogardiʃe: od ovoga kruha, Nebesaʃe napuniʃe: pakaose mnozim zatvori, i Diavlise pristraʃiʃe: purgatoriose oprazchnuye svaki ças, à Rai napuchna: ùkoyinam pomilosti

ʃuprotivna ludost

Iʃa. 11.

dahri zaʃto duha svetogasu?

Act. 5.

svo-

svoyoi dopuſtio, prichi Otaç nebeski, i Sin, i Duh sveti, i ondiyi vhaliti, i slaviti brez pristanka ù vike vikovah. Amen.

POGLAVYE DVADESET, I DRVGO.

I od pustinam dughe naſe: kano, i mi od puſtamo duxnikom naſim.

Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus n.

S. Mattie 6. 12.

S. Luka ù p. 11. *peccata noſtra*: griye naſe:

Vidichemo ſtosu dugovi naſi pri Bogu, zakoye molimo, pokaranya za grie ustarom zakonu; ù novomu Milosardya, zaſto, i kako, suhd od Boga, ſtoe triba suhdçu.

1. KAkvisu nasi dugovi zBogom? Prilike od pravde Boxie, i Milosardya; i nikose neimade desperavati od svoyi gria: uçini, ſtoye od tvoye strane, neche Bohg pomachnkat, ſtoye od chnegove, takoseye obechao po svomu Proroku Ezekielu, ù p. 18. 21. *ſi autem impius ægerit pœnitentiam ab omnibus peccatis ſuis, quæ operatus fuerit, & fecerit iudicium, & iuſtitiam, vita viuet, & non morietur: omnium iniquitatum eius, non recordabor*: govori Bohg, po Proroku, ako nepravednik bude uçiniti pokoru od svi gria svoyi, koya bude udillovao, i uçini suhud, i pravdu: xiviche viçcnim xivotom, i neche umriti: sviye nepravda chnegovi, nechuse spomenuti; ſtobismo veche otili od Milosardya Boxiega, mi nevochlni grisniçi? Po svetomu Davidu, ù p. 29. 4. *Domine eduxiſti ab Inferno animam meam: ſaluaſti me à deſcendentibus in lacum*: videchi David, damuye Bohg prostio, damuye izveo duſu izpokla, koya po griu ſurveye ù paklu, i iz yamega Bohg oslobodi paklene; za piva: uzvisichu tebe gospodine, zaſtomesi primio namilosardye; ù istomu;

dugovi naſi pri Bogu.

Ezec. c. 18. 21.

Pſal. 29.

exal-

ibid. *exaltabo te Domine: quoniam ſuſcepiſti me:* isto obechava na-
Ezec. 33 mnozi misti, ù Ezechielu p. 33. 11. *viuo ego, dicit Dominus,*
nolo mortem impij: nechu smarti nepravednika, *ſed vt conuer-*
tatur, & viuat: nego nekase obrati, i xiviche. Zato posla
ù novomu zakonu Ivana karstitechla, da pripovida poko-
ru, pokayanye, i obrachenye, ù p. 3. 2. *pœnitentiam agite*:
Matth. 3. isto po Morku ù p. 1. 4. *prædicans pœnitentiam*: bivſi od potri-
Marc. 1. be svakomu pokora, tkose oche saraniti, uçinas Isus dayu
prosimo, naoni naçin; nakoyi mi opraſchamo, onim ko-
yinas ù vrigiuyu: àko ne praſchamo iz sarça, i sasvim ù vri-
genya, bochlebismo uçinili negovoriti molitve oçenaſa,
vere protva sebi govorimo: Boxe oprostinam ù vrigenya,
koyimsmote ù vridili, kano, i mi praſchamo, koyisu nas
ù vridili; àko ne opraſchamo, protiva sebi molimo: ma
sçinim, da svack, zdrave pameti, ove riçi razumi dobro, ſto-
Matt. 6. 12. ga ùçi Isus, po svetom Mattiu, ù p. 6, 12. *Et dimitte nobis de-*
bita noſtra, ſicut, & nos dimittimus debitoribus noſtris.

2. Petaye stvar, koyu prosimo ù molitvi Isusovoi, da-
kako mi praſchamo ù vrigenya, tako bismo otili sebi, prosini. nam oprosti dugove, kano, i mi opraſchamo, naſim ù
vrigenikom, yedabismose smirili ZBogom, poſli, i do-
ſli ù ona viçchna pribivaliſta: zato zaposvechenyem ime-
na Boxiega: za priſastiem krachlestva; za vochlom Bo-
xiom; zakruom chnegovim, kakosmo sve ozgara vidili:
sada pitamo, prosimo, i sasvim sarçem molimoga, danam
digne, i oprosti grie, koyinam smetau dochi ù slavu, i za-
brachnuyu; dixuchinam svako dobro, kako çine grisi smart-
ni; alnamga doçnechi, kanosu veniali, alti oproſcheni
po skruſenyu, i dase razume grisi dugovi, kakonam kaza
Matth. 6. Sveti Mattie, na p. 6, 12; govori Sveti Luka, na p. 11. *Et di-*
Luc. 11. *mitte nobis peccata noſtra*: i oprosti, takoger od pustinam grie
naſe. 3. Zovemo grie, ponikoi priliki, *debita*; toyest
grisi zaſosu duzi. dugove, ne dasmo duxni Bogu grisima, Ter daga molimo
danamyi oprosti: yersmo duxni Bogu, kripostimami, pa-
ka nebu luchiyi dillovali, nego, i naçie, onoye zlo; yersmo
ostavili ono dillovati, ſtosmo duxni, i ſtonamye zapovi-
dio daçinimo, à nismo çinili; nego ſtonamye zabranio, çi-
nimo: ovose zove grie; zapovidi, (govori Bogoslavaç) *af-*
firmatiue, & negatiue: çiniti ſto bohg neche, dase çini; à ne-
çiniti, ſto Bohg oche, dase çini, ovim pristupchlenyemse
duxi-

duximo zapochi ù pakao, yersmo ùçinili priko vochle Boxie, koyaye vazda dobra, i ùpravna, i oche, dayu mi çinino, à mi neçinechi, ostayemo duxni za pakao; zato Boga molimo, da nam ovo oprosti dugovanye: lipa prilikaseʃtiye ù 3. krachleva, p. 1: yoʃche zaxivota krachla svetoga Davida, obechao biaʃe Berxabeyi svoyoi krachliçi, da zachnimeche krachlevati, chne Sin mudri Solomun namistu Davidovu; ma zaʃtose çuyaʃe, da drughi Sin Davidov poçe krachlevati, po imenu Adoniaʃ; prige Berxabea tuxechise, kaxuchi sve krachlu Davidu, i molechiga, zasvoga sina Solomuna; da ostane zakrachlavati; meu ostalimu reçe: *& cum dormierit Dominus meus Rex, cum patribus ſuis; erimus ego, & filius meus Salomon peccatores*: druzi tomaçe, *erimus miſeri, & infelices*: govori Berxabea Davidu, kada bude zaspati moi gospodin krachl, s'oçimami svoyim, toyest kadbudeʃ priminuti, bichemo ya, i Solomun nesrichni, i tuxni kod Adonie krachla, zâtose zovu grisi dugovi, yernas mechu pod yedan duhg nestrichni, zato molimo Boga danam oprosti ovi duhg nestrichni, koyi dobi naʃa vochla zla, i neupravna; koyaye uzrok od gria sama, po Bogoslovyu.

upanti.

3. Reg. 1. prilika dobra.

4. Dami tko reçe, nieli Bohg svaka stvurio, kako dakle vochla chluçkaye uzrok od gria? govorim istinomye Bohg svaka stvorio, ovoye parvi çlanak od vire, koyi biaʃe Nehemiaʃ prorok prorokovao, ù 2. Makabea, p. 1. 24. *Domine Deus omnium creator*; gospodine Boxe stvoritechlu od svi stvari: itako brez vogle Boxie, ni listse nemore na stablu ganuti, nego povochli Boxioi; govorere Bogoslovçi: ma ùgriuse imadu proçiniti dvi stvari, toyest: *poſitio actus, & defermitas*: ʃcot, ù 2. s. r. 28. isk. un. a. govori: dase razumi çin naipria, nachnega Bohg dohodi, zakoyim imabiti illi milost, illi grie; na milost Bohg pristupi, à nagrie, nè: zatoye Bohg uzrok odçina, ma nie od gria, ni od one nepravde, koyu vochla çini protiva vochli Boxioi: naprimiliku: dixe yedan ruku, da uçini uboistvo; Zboxiom pomochu dixe ruku, i vochlom, ma nie vochla Boxia da çini ùboistvo, nego chnegova; istinombimu mogao zabranit, alibiga uçinio brez vochle, brez slobode, ta i neche: drughi oche da ukrade, otme, ugrabi, privari, i tuge uzme, po razlogu, i brez miracula nemoremu Bohg zabraniti, ghiba

od Boga sve izvan zla. Macha. 2. p. 1. 24

ʃco. 4. s. d. 28. q. vn. a.

grie od griʃnika sama.

ruhu,

ruku, i nogu, vechgaye pustio, daçini posvoyoi vochli, reku Bogoslovçi *permissiuè*, toyest, neche da zabrani; ganutye ovi hudah, nie grie, nego ganutiye zlo, ſto slidi, ona krivina, koyuye Bohg zabranio, koyaye ùnaſoi zloi vochli, ter slidi ganutye, protiva vochli Boxioi, onoye grie; onde nedohodi Bohg, nego sama naſa vochla, Takonam

Oſce.13. 9. Bohg ù kaza, po proroku, Oſcei, ù p. 13. 9. *perditio tua Iſrael*: ò duſo, izgubchlenyeye tvuoye, akose izgubiſ, od sebecheſse izgubiti, ne od drugoga; maye pomoch od Boga, saçuvatise, i izachi iz gria: *tantum modo auxilium in me eſt*: govori Bohg; ya na griye tvoye nepristayem, od tebesu sama grisi, à odmene pomochi tvoye, i ostala dobra: i razlogye dobar, da grie nie od Boga, nego odonoga, tkoga dilluye, yerye griye niſto. 5. Grie niſto, nie drugo grie, nego pomachnkanye pravde, koyubi imala vochla chluçka dillovati, paka neuçini, ono neuçichnenyeye grie, ſto vochla nebi imala uçiniti, ùçini, ono zabrachnenyese zove

ſtoye griye.

Ioan.1.3. grie itako, po Ivanu Evangelisti, ù p. 1. br. 3. govori, *per ipſum omnia facta ſunt*; Bohgye svaka stvorio, i svasu pochnemu: *& ſine ipſo factum eſt nihil*: i brez Bogoye uçichnen grie,

ſcot. 2. s. d. 37. q. vn. a. ſtoye niſto; zato ſkot govori: *peccatum eſt carentia rectitudinis, quæ deberet in hærere actui, & non in hæſit*, vachlalobi, dasu çini ùpravni, kadyim machnka ùprava, ono machnkanyeye grie, Evo, da grieye niſto, i tako nie Bohg uzrok gria, nego samo vochla, koyaga çini. 6. Mnozi neumiteoni govore: Diavaome navrati, ter sagriſi; moguim rechi, kakono Bohg *permiſſiuè*, neti ti zabraniti gria uçiniti, zaſtoye ù tebe vochla slobodna, koyu Bohg placha; tako Diavao *perſuaſiuè*, toyest napastuye, i navracha çovika na grie, ali ne usiluye, daga uçini; otogatie dao razum, da razumiſ zlo, i dobro, i vochlu slobodnu, da obere ſtoyoye drago; zloye placha pakao, à dobroi Rai, dakle nie Diavao uzrok, nego tvoya zla vokla od gria, prem da potiçe, i ponukuye, ne usiluye, moreſmuse suprotiviti, i gria neuçiniti: Sveti

grie niſto.

zatoye od çovika.

od Diavla pota ka samo.

1.Cor.10 29. Pavao Korintianom, ù 1. p. 10. 29. *vt quid enim libertas mea, iudicatur ab aliena conſcientia?* Yeda doistine sudi tko moyu slobodu? Nitko nemore rechi, danie vochle slobadne za mochi çiniti, ſto muye drago: zato od dobri govori, ù 2.

2.Cor. 3. 27. Korintianom, p. 3. 27. *vbi autem ſpiritus Domini, ibi libertas*:

tko

tko imade duh gospodchni, ima slobodu, zatoye slobodan uçiniti ʃto oche, illi nè, ʃtoneche: istose potvargiuye ùkchniga od broyeva, na p. 30. 14. *in arbitrio viri erit, vt faciat, ʃiue non faciat*; ù vochliye chluçkoi, aliche çiniti, ali neche çiniti: neka svi Diavli navale, da çovik uçini grie, nemogumuga navarchi, yerye od svoye vochie slobodan, nie drugoga uzroka griu nego vlastita vochla, koyaga çini, morega, neçinit. 7. Ovunam oblast daye Bohg na karʃtenyu, podostoyanstvu Isusovu, kadanose od riçemo Diavla, i svie dilla chnegovi: ù Evangelyu svetoga Luke, p. 10. 19. potvargiuye govorechi: *ecce dedi vobis poteʃtatem, calcandi ʃupra ʃerpentes, & ʃcorpiones, & ʃupra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit*: ovovam dayem oblast, da morete çepati svarhu zmiya, i ʃkorpiuna (ʃtose razume Diavli) i svarhu sve yakosti chniove, i niʃtavam neche nauditi Diavli: isto po svetomu Pavlu k'Effexianom, na p. 6. 11. *induite vos armaturam Dei, vt poʃʃitis ʃtare aduerʃus inʃidias Diaboli*. Nemogu Diavli niʃta, onomu, koi imade oruxye od vire, ançiyimse suprotive, i nepodlaxu, vech ako tko od svoye vochle muse podloxi, ostavivʃi oruxye Karstiansko, à Diavaoga nemore usilovat, nego, kano pseto uxerechlu, aliti ù uza laye, ali uyisti nemore nego tkomuse pribluxi: riçisu svetoga Oça Augustina pri Mavru kakavalu, ù p. 17. *Diabolus, eʃt canis ligatus, latrare poteʃt, mordere autem non poteʃt, niʃi volentem*: bivʃi dakle grisi samo od naʃe zle vochle, sarzlogomnas nauçi Isus govoriti, od pustinam dughe naʃe, yer yismo mi uçinili i pochaimase zaduxili gospodinu Bogu, zato prosimo od puʃtenye, i oproʃchenye zaghne od Boga, *& dimitte nobis debita noʃtra*. 8. Svemoguchi Bospodin Bohg, narazlike naçine kara grie nike, ùstaromu zakonu, nego ùnovomu, nego ù Evangelyu; ùstarom spravdom; à ù ovomu smilosardyem: ùstaromu zakonuse zazva Bohg straʃni, i od osvete, ù novomu Bohg od milosardya, i chlubavi, zaʃto schlubavyu, i smilosardyem kara; à ùstaromu sve spravdom: odimo naipria ù izoda p. 21. *animam, pro anima, oculum, pro oculo, dentem, pro dente, manum, pro manu, vulnus, pro vulnere, liuorem, pro liuore*; zapovida, da tko, ova uçini, dase isto od chnega uçini: glavu, zaglavu; oko, za oko; zub, za zub; ruku za ruku; ranu za

p. 30. 14.

vlastita vochla grisi samo.

Karstianinu.

Luc. p 10. 19.

Effeʃ. c. 6. 11.

Diavao nemore niʃta.

S. Aug.

duzi grisisu.

pokarani zagrie.

Exod. 21 ùstarom zakanu.

ranu, modriçu, za modriçu istoye od drugoga uçinio, dase odchnega uçini; i ovose udichleçichnase od zloçinaç; itestvari potvargivase snebesa miraculim, i çudesim; zatoga zazvase, daye velik veoma, i strašan, po Davidu ù pisni 95.
Psal. 95. *quoniam magnus Dominus, & laudabilis nimis, terribilis super omnes Deos*: poistomu Daviduga zazvase Bogom od osvete, ù
Psal. 93. pisni, 93. *Deus ultionum Dominus*. 9. Odimo viditi osvetu
Isa. 14. chnegovu ù Ixaiyi, ù p. 14. 12. *quomodo cecidisti de Cœlo Luci-*
12. *fer, qui mane oriebaris &c. qui dicebas &c. similis ero altissimo &c. verumtamen in infernum detraheris, in profundum laci*: zgodise
pokarani sve inaçie Diavlu Luçiferu; biase nailipse stvorenye pri Bo-
Diavli gu, nebimu tai stvar zadosta, nego poxudi priliku Boxiyu,
udichl. nesamo on, nego yosche mnozi druzi Angeli; zatoga pita Sveti Prorok govorech, ò Luçiferu nesrichni; kako upade znebesa, koyi ù yutru, i zogiase? Paka pade nazemchlu, koyi rachnivase narode, razlikim ranami od gria? Koyi go-
ibid. vorase ù sarçu tvomu; *in Cœlum conscendam*, uzachichu nanebo, svarhu svizda Boxiyi uzvisichu pristochle moye, sistichu svarhu visine oblakov, bichu priliçan privisokomu, i priviçchnemu Bogu; istinomchete ovo odvuchi ù paklenu yamu: daga vidi Sveti Ivan Evangelista, baçena ù imeno-
Apoc. vanu yamu, na p. 12. 9. *& proiectus est Draco ille magnus, Ser-*
12. 9. *pens antiquus, qui vocatur Diabolus, & Sathanas*: ovo pokaranye udichlno od Boga, ù staromu zakonu. 10. Drugo-
gen. c. 3. ye dano çoviku, kako sagrisi Adam, i Eva, na p. 3. 23. od
23. naroda, *& emisit eum Dominus Deus de Paradiso &c. eyecitq;*
pokaran *Adam*: kakoyi izarna iz Raya zemachlskoga, naredi Angelu
Adam. daga çuva, nekse nemore povratiti nesrichni Adam ù Rai.
11. Treche pokaranye, dade Cainu, za ù boistvo brata
kainu. svoga Abela, dase skita posvitu: ù narodi, p. 4. *vagus, &*
gen. 4. *profugus ero super terram*; da isti reçe, i bichu skitalaç nazem-
14. chli. 12. Cetvarto pokaranye dade gospodin Bohg, svemu svitu, navlastito zaradi gria putenoga, vas sviht poto-
potop. pi, yedabise oprali smradi chniovi, i udusili ù vodi schni-
gen. 6. mam zayedno; odimo ù narode, p. 6. 12. *omnis quippe caro*
12. *corrumperat viam suam*, doistineye svaka puht pomarisla pute svoye: ochu dati svarhu, svoi puhti, yeresu napunili zemchlu nepravde, gria, i zla; zatochuyi ya razasuti, i smaknuti: *finis universæ carnis venit coram me, & repleta est*

terra

terra iniquitate à facie eorum, ego disperdam eos; zagrie ochu osvèmu, i udichlno pokarnye, govori Bogh. 13. Peto pokaranye ustaromu zakonu, bi od pogardnoga gria suprotiva naravi: da pokara dvi Provinçie, toyest Sadomu, i Gomoru, peht veliçie gradova, nesamo posla Bohg chlude xive, ù pakao; ma yo'che xene, diçu malu, koya neznadiu zagrie, xivine, i svu zemchlu, sasvim ʃtobise nachnoi, ù narodi, p. 19. 24. *igitur, Dominus pluuit super Sodomam, & Gomorram sulphur, & ignem de Cœlo &c.* poçeʃe nebesa daxgiti ogchnem, i sumporom svarhu nestrini sodomita, i gomotrana, da sveyi proxdri xive Pakao. 14. ʃestosu pokarani zanenavidost: Kore, Dathan, i Abiron, tri poglaviçe svoim narodom: dvista i pedeset chludi proxdri zemchla, ù broyevi p. 16. 2. *surrexerunt viri ducenti quinquaginta, contra Moisen, & Aron:* ovi nemogav viditi dobra Moysieva, i Aronova zanenavidost: zakoyuyi Bohg posla sve ù pakao: *& terra aperuit os suum sub pedibus eorum, & deuorauit eos, & vniuersa &c. descenderuntque viuentes in infernum:* Moysie ondi, ù 31: David ù pisni, 105. 7. *ù Deutero nomi*, ù p. 11. br. 6: ò dase sada ùnovomu zakonu pokarau svi nenavidchliyçi, nebiyi samo bilo dvista, i pedeset, ma (boimse) dabi mali ostali, kolikoye sada ovi grie ulizao meusve narode, à navlastito meukarstiane.

protiva naravi griese kara.

Gen. 19. 26.

nu. 16. 2. pokara, zanenavidost.

Ps. 105. 7. Deut. 11. 6.

15. Sedmo pokara Bohg puhk svoi Izraelski, zaradi lupexstva, koyi uçini yedan samo çovik po imenu, reçeni Akam, koi robechi grad yerik, sakri, i ostavi nikoliko pinezi od srebra, i yednu munitu od zlata prikovochle Boxie; zapovidi Bohg kapetanu, alti poglaviçi Ioxuyu dase lupex nage meuchnima, i dase pokara, i nakobiyi Bohg çinio, dayi pridobudu nepriatechli, ù Ioxuyu p. 7. 12. *nec potuerit Israel stare ante hostes suos, quia pollutus est Anathemate &c. non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te, qui hoc contaminatus est scelere:* zapovidi sveti Kapitan Ioxue dase izvede Akam lupex vanka, dase ubie kamenio od svega puka, i chnegova roba sva, dase ixexe naogchnu; *lapidauitque eum omnis Israel, & cuncta, quæ illius erant, igne consumta sunt:* dase ovako çini od lupexa sada, malibi ostali, svihtbise smakao, ʃtaye nesrichni lupexa. 16. Osmo pokaranye bi naregeno od Boga zaradi pristupchlenya od dneva sveçanoga;

kragia pokarana.

Ios. 7. n. 12. n. 13.

ibid.

nesvět-kuyuchbe pokara. samo beruchi darva ù dahn subotchni, koi Xudiom bise zabracInen rabiti, kanoye nami nedichla, i zatoga zapovidi Moisie metnuti utamniçu, dok vide stoche od chnega ùçiniti; itako Bohg zapovidi, dase ubie kamenom od puka izvan
ù.15.35. Meter iza izvedav, ù broyevi, p. 15. 35. govori: *morte moriatur homo iste: obruat eum lapidibus omnis turba extra castra*: dase ù ovo vrime svi pobiu kamenom, koi pristupau svetkovine; nebise mogao nachi tkobi vzeo kami ù ruku, yere niki nayeda naçin nesvete, à niki na drughi, vech ako biyi Angeli pobili, ali Bohg.

17. Devetoye pokaranye ustaromu zakonu: kadano
texak grie sino virçiye. poçe puhk Boxi Misatise xenetinami Idolatrami, ternike navedose na Idolatriu zle xene, da dva gria çichnau zayedno, toyest prichlubodinstvo, i ostavit Boga, klachnause Idolom. i zatu nepomchlu od vladalaça puka, i poglaviça, za povidi Bohg Moisiu, svi, dase izvisayu, ù broyevi na
ù. 25. 4. p. 25. 4. *Tolle cunctos Principes populi, & suspende eos contra So-*
pokarani duovniçi. *lem in patibulis*: uzmi sve poglaviçe puka, i obisiyi prama sunçu, na visali: dase sadachni vladaoçi visau, za pomchle zle chniove, nebise utiçali, i nedostoinim naçinom iskali vladanya od puka, illibi Bochle pazili svoga posla, kano onda uçini sveti *Fines*: koyi vidivsi Kapitana zambri, gdi ulize pod sator syednom Idolatrom Madianitchichnom; uzimav puchnal, i ùlizav pod sator probode oboye, zaradi postenya Boxiega, itizim çinom oprosti vas puk od gria;
ù. 13. naisto mu mistu govorise: *quia zelatus est pro Deo suo, & expiavit scelus filiorum Israel*: drago bì gospodinu Bogu sto *Fi-*
ù. 9. *nes vbi* onega prichlubodivça zambru po imenu: *& occisi sunt viginti quatuor millia hominum*: zate grie po bise; dvadeset, i çetiri tisuche chludi za grie od prichlubodinstva, i Idola-
Idolatre stosu. triye; dase sada pobiu Idolatre, Malobi ostalo vladalaç zdravi, koyi oche, dayimse dobri klachnau, i tako progone, one tkoimse neche podlagati, ni klachnati: à oni koyiyi darxe kano Idole, i çineyim razlike Idolatrie, da parvobi pristupili zapovid Boxiu, i çarkovnu, nego svoyi Idola nesrichni pri Bogu, à naovomu svitu primayu plachu svoyu, onu izpraznost stoyim ludi, Idolatre çine: ovosu
Matt. 6.2 Riçi Isusove po Svetom Mattiu, ù p. 6. 2. *Amen dico vobis receperunt mercedem suam*: ù istinuvam govorim primise

pla-

plachu svoyu od tasche slave, yedni i druzi. 18. Deseto pokaranye ustaromu zakonu bi; Krachla saula od pukazane Boxiega, zaradi gria, koi uçini priko vochle Boxie prostivsi krachlu xivot Amaleku poganinu, stomu bise nareгeno od Boga, da satare sve, ù 1. krachleva p. 28. 17. *scindet Regnum tuum de manu tua, & dabit illud proximo tuo David*: razadriche Bohg krachlestvo tvoye, ù tvoyoi ruçi, i dachega Davidu tvomu izkarchnemu, zasto nisi tio poslusati glasa gospodchnega, nitisi uçinio sarçbe, igniva chnegova, ù Amaleku: i tako se zgodi pokaranye saulovo, da izgubi xivot, i krachlestvo zayedno. 19. Yedanayesto pokaranye, ustaromu zakonu, od Boga dano bi Ioni Proroku, zasto neti poslusati Boga, da poge ù Niniven grad pripovidati, zaradi straha Prorok ùçini: zatose Bohg razgnivi, di zapovidi Boxie ne poslusa, nego bixechi ù Tarsiu od Boga; uzmuti Bohg more, i tako malimse svi Mornari ne poto pise ù more, doklem nenagiose krivoga, Mechuchi srichu, koya pade na Ionu Proroka Boxiega, za neposlu, da isti ositise, daye sagrisio, kako isti pise, ù p. 1. 12. *Tollite me, & mittite in Mare, & cessabit Mare à vobis*: Metniteme, ù more, i moreche pristati, i poklega baçise, smirise more: à chnega proxdri Riba Balena, i do tri dniga izbchluva ù Ninivenu, yerese pokaya: *scio enim, quod propter me tempestas hæc grandis est super vos*: zaradi meneye ovo smuchenye morsko: proçini duso Boxia, kolikrat *nisi* poslusala glasa Boxiega, date ùsvaki puht pokara, samoti dixuchi yedan vlas iz glave, sadabi vas bio plisiv, i gologlav.

poslu Boxi.
1. Reg. c. 28. 17.
Zakonoſa izvan Boga neboise.
Ion. 1. 12

20. Dvanayesto pokaranye ùstaromu zahonu bi, yednoga Proroka, Boxiega, koga posla Bohg ù Bethel grahd, da pokara krachla Ieroboama, koi prikazivase tamchlan naotaru Idolom, i zapovidimu, dase neokusi nista, i tako ùçini: maga zazva yednan Prorok od Bethela da schnime blaguye; i blagova; à kadase dieli, putem nagega Lav, i razadriga po vochli Boxioyi, samo zasto blagova ù Bethelu, gdimu Bohg biase zabranyo, da nę okusi nista, ù 3. od krachleva p. 13. 24. *qui cum abiisset, inuenit cum Leo in via, & occidit*: prem da zboxim Prorokom blagova, bi pokaran.

Zayizbine.
3. Reg. c. 13. 24.

21. Trinyaestoye pokaranye, krahla zloga Ieroboama, zaradi chnegove lakomosti, yere tkobi otio biti Misnik, podai-

starisine lakome pokarane

podaimu yaspri,i dahri: udichlega çichnase, ne gledase, yeli
n. 33. dostoyan, ali ne, ù 3. krachleva p. 13. 33. *quicumque volebat; implebat manum suam, & fiebat Sacerdos excelsorum*: Toliko bi Marska gospodinu Bogu, ova chnegova lakomost, gdi nedostoine çichnase Misnike, zaradi darova, i plache, nesamo chnega smaçe, ma svu chnegovu kuchu, i pleme: nai-
n. 34. stomu mistu ù krachlev br. 34. *& propter hanc causam peccauit domus Ieroboam, & euersa est, & deleta de superficie terrae*:
yao chnimi. Malibise sada nasli, koyi dare uzima, dase nebi smakli, pomiçuchi nedostoine naprida. 22. Cetarnayestoye pokaranye svetoga krachla Davida, za chnegovo prichlubodinstvo, i ù boistvo, ù 2. od krachla, p. 12. 10. *quamobrem*
2. Reg. c. 12. 10. *non recedet gladius de domo tua vsq; in sempiternum*: prem da David uçini pokoru, od svoyi gria; daga biase Bohg nasao dobra; ma dosta podni zla, tuga, i nevochla, on, i sva kucha chnegova, kakomu; i gospodin Bohgse obechava po Ezekielu Proroku, da tkose pokaye prostichemu: ovobi prilika od novoga zakona: à ustaromu ovachi pokaranya, imade barem tisucha, ovasu zadosta zdravoi pameti, zasto onose zovise zakon od pravde: à noviye od Milosti, zato onde otiase osvetu, i pravdu à ù novomu oche sve udiche Milosardye.

David pokaron zagrie.

23. Yosnavisti svoye milosardye ustaromu po Davidu, ù 2. od krachla, p. 14. br. 14. *nec vult Deus perire animam, sed retractat cogitans, ne penitus pereat, qui abiectus est*: isto po Ezekielu proroku, ù p. 18. 12. ù p. 33. 12. govore ovi proroçi, neche Bohg, da dusa poghine, negse povracha, mislechi da nebise sasma izgubila, koyaye odbaçena, yosye çeka, yedabise povratila; zato ove stvari videchi Sveti Pavao, zazva Boga, ù svoyoi pistoli drugoi Korintianom, koyu pisase, na p. 1. *Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis*: govori ovi Bogh sada unovomu zakonu, nie drugo, nego otaç od milosardya; i Bohg svega utisenya. Pavao ù sebi iskusa milosardye, i sve utisenye nage: od progonitechla, bi pripovidalaç: Maria Mandalina od grisniçe, svi sedam gria; Sveti Mattiye; ostavi kamatu, i bi Aposto, i Evangelista; koyi primise, i svaki dahn primamo svi koliçi razlika milosardya, i utisenya, nebi mogla skazati mudrost Solomunova, ni pamet Angeoçka, àkamoche moya slabost.

2. Reg. 14. *Ezeh. 18* *zakon novi Milosardan.* *2. Cor. 1.* *Pavao.* *Mandalina.* *Mattie.*

slabost. Ma ʃtobi veche milosardye, negoye postaviti pokoru viçchnu ù naʃu vochlu; àko oche naʃa vochla moreyu prominiti ù pokoru vrimenitu, ançi prez niedne pokore; samo; kako mi praʃchamo naʃim ù vriditechlem, molimoga, danam on, po isti naçin oprosti svoya ù vrigenya, i takose Isus obecha, po Svetomu Mattiu, ù p. 7. a: po Marku, ù p. 4. c: po Luçi, ù p. 6. s. govorechi: *eadem menʃura qua menʃi fueritis remetietur, & vobis*: istom mirom, koyom zaimite, vratichevamse, i yos saviʃe puniom, i'prigneteniom; Ti praʃchas ù vrigenye bratu tvomu tvoye, à Bohg, tebi svoye, Ti ù vrigenye vrimenito, à tebi Bohg viçchne, Ti zapovidaʃ Bogu, *dimitte*, oprosti, kakosam, i ya oprostio: dobro imade svak ovo proçichnivati, i promiʃchlati, ʃtoye, ʃto prosi, nakoi naçin, od koga prosi, yeli brez gria, bare spokayanyem, i s'odlukom, koliko priye izpoviditise, i zadovovchlno ùçiniti Zbogom. 24. Bivʃi svimi sinovi Boxiyi; zatoga zovemo *Pater noʃter*, ù Svetom Mattiu, daklesmo svi bratya po milosti Boxioyoi, yednonas, i drugo vexe, dase chlubimo mensobom: ali nesamo ovu chlubav oti gospodin naʃ Isukarst, nego zapovidi, dachlubimo naʃe nepriatechle, ù Svetoga Mattia Evangelyu, p. 5. *Ego autem dico vobis; diligite inimicos veʃtros; benefacite his, qui hoderunt vos; orate pro perʃequentibus, & calumniantibus vos*: a' yavam govorim: chlubite nepriatechle vaʃe, dobroçinite onim, koivas nenavide; molite Boga zaprogonitechle, i pogarditechle vaʃe: ovosu sve riçi Isusove: yoʃche govori, à kocheʃ biti namisi; aliti drugomu poslu Boxiemu; pakse spomeneʃ ù vrigenya, koimsi, ù vridio brata tvoga, sve ostavi, i pogise smiriti naipria zbratom tvoim, pakase po vrati prikazati oni, tvoi dahr, à ko ocheʃ da Ti ga Bohg prime, inako neche: po Mattiu ù istomu poglavyu: *ʃi offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adverʃum te, linque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum*: govori Bohg parvose smiri, skimesi nemiran, paka, pridai Bohgu tvoye darove, molitve, i ostola prikazanya; inako neche biti primchlena.

25. Duxanye ù vrigeni prostiti; takoger ù vrigenik sasvim bochlim naçinom zadovochlno ù vrigenomu ùçini-

ti,

ò Milosardye Boxie.

Matt. 7. Marc. 4. Luc. 6.

razlog. od chlubavi mensobō.

Matth. 5. zapovid Isusova imase obsluxiti

smirenye kakose çine.

ti, dase smilosardyem nipravda neizgubi: mnógise varaju prid izpovidniçimam, govorechi ù vrigeni: Oçe, imadem zlu vochlu na moga nepriatechla, alimu nenosim nenavidosti, samomu negovorim nista, yere neimam sarça schnime, vech negovorim, boyechise dase nesvadimo: à drugi velli; yamu nechu zla, ali ochu pravdu, nekaga pravda pokara, à Trechi besidi, onye mlagi, gori, argiavi, i nie prilika moya, à yaga nisam ù vridio; nego on mene, i meni uzrok; i ovim laximamise odrise; yos àkosu ovaçi izpovidniçi slipi, kakvisu pokorniçi, ostanu privareni yedni, i druzi, izpovidnik sebe privexe griom, à onoga neodrisi: *cæcus autem, si caco ducatum prebuit, ambo in foueam cadunt*: po Svetomu Mattiu, ù p. 15. 6. p. Luçi, ù p. 6. f. i tako niedan neùmide Oçenasa rechi naprav. Zasto ù vrigenik, duxanye dase ponizi, dase pokori, dase pokaye, da pita prostenya zachlubav boxiu, da ùçini svaku zadovochlu uzmnoxnu izsarça s'odlukom istinitom: Takoger ù vrigeni, da reçe s'Isusom: *dimitte illis, quia nesciunt quod faciunt*; u p. 23. e: yaim Oçe nebeschi prascham, yere neznadu sto çine; kadabi znali ù vridioçi, da gube dusu, Boga, i viçchne postenye; nebi ù vrigivali bratye svoye ù Isusu... 26. Toliko vechma, gdi Isus zapovida, i kara onoga zloga slugu, koi ne oprascha izsarça ù vrigenya; zapovidi po Marku, ù p. 11. 25. po Luçi ù p. 11. 9. po Mattiu p. 18. 35. *& cum stabitis ad orandum, dimittite, si quid habetis aduersus aliquem*: kada stoite namolitvi oprostite àko sto imate protiva komu; dase i vami oproste grisi vasi od oça Nebeskoga, inako nechevamse oprostiti: toliko tvardi oproschenye gospodin Isus, kadanomu kazase, daniki sluga zloçesti, netiase oprostiti iskarchnemu svomu, kakono onchnemu biase sve oprostio, yerega moli ù Svetomu Mattiu, p. 18. 32. *serue nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me: nonnè ergo oportuit, & te misereri conserui tui, sicut, & ego tui misertus sum?* Govori Isus ò slugo zla, nepravedna, i opaka; timene moli, dati oprostim, stomesi ù vridio; zakoye ù vrigenye, biase dostoyan stati ù paklu ù vike, i muçitise, i yatise smilova molbi tvoyoi, i sveti oprosti; nebiseliti ovo zadosta, da, i Ti oprostis machne ù vrigenye bratu tvomu, à tineti, negoga davis, i muçis? Brez niednoga karzmanya, ni poçeka, baçite,

slipochaye zla.

Matt. 15. Luc. 6.

Luc. 23. e.

Marc. 11 Luc. 11. Matt. 14. 18. 35.

neprimase molitva tko ne prascha Matt. 18. 32.

neprosçheniçi pokarani

ovoga

ovoga opaçça ù tamniçu, dokle neplati naimachnega quatrina, aliti minçe; ſtose platiti nemore nikada, niti imade od kuda: po svetomu Mattiu, ù p. 18. *tradidit eum tortoribus, quoad vſque redderet vniuerſum debitum*; ò nesrichni duxnik, koi ne opraſcha, ter nichnemu Bohg. *Matt.18. 35.*

27. Dvi stvarise bilixe, yednaye, da krivi nechese smiriti: drugaye oche osvetu; obi zle, i griſne: tkose neche smiriti, pak oche osvetu; neka negovori ove molitve, od pustinam, kako imi od puſchamo, i nako protiva sebi moli; odimo, ſto Bohg govori, od osvete, ù deuteronomia, p. 32. e. *mea eſt vltio, & ego retribuam*; moyaye osveta, nechu dase nitko osvechuye, yachu vratiti osvetu. I po Ezekielu, ù p. 9. a. zatim po Svetomu Pavlu k'Rimchlanom, ù p. 12. 19. *mihi vindicta, & ego retribuam dicit Dominus*; yachu osvetiti svakoga, poſchli ù vrigeni osvetu namene, govori Bohg: datko reçe, zatosu naregeni sudçi, da pravdu çine, dakle nie gria pridati pravdi yednoga; dobrose govori, à kose pridaye pravdi pravednoi, i svochlom, yedabi onise (bivſi pokaran od pravde) pokayao, idaga nepridayeſ, za nedavidost, ſtobi bio grie smartni: duxniyisimu uçiniti ponukovanye bratinsko, akote nebi posluſao, ondaga moreſ pridati pravdi dobroi, nè nepravdnoi, aliti, koya uzima mito; yer nie dobra; takonas uçi Isus po Svetomu Mattiu, ù p. 18. 15. *ſi autem peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipſum ſolum*: kada brat tvoi, ù çemu pomachaka, pogi, i pokaraiga, samo meu tobom i chnime, à kote posluſa, dobiosi brata tvoga, koise biſe izgubio ù vike ù griu; àkolite ne posluſa, à Ti uzmi yednoga, aliti dva Bogaboyecha çovika, yedabi ù usti dvayu, aliti triu stala svaka riç, kako na mnogo mista govori duh Sveti: àkoliye otvardao ù griu, i svoyoi zloi vochli, ter neche, tebe, ni bratye posluſati; *dic Eccleſiæ*: reçi çarkvi; toyest onomu namisniku çarkovnomu; à kose ne povrati nariçi çarkovne, nekatie kano poganin, od metnik, i oçiti griſnik: *ſit tibi ſicut Ethnicus, & publicanus*: ù istinuvam govorim, ſto svexete svarhu zemchle, biche svezano, i nanebesi, takoger, ſto odriſite vi meusobom, onoche biti odriſeno inanebesi, opetavam govorim; kada dva yednokupno prose yednu stvar, od mogache oça izprositi, *fiet illis à Patre meo, qui in Cœlis eſt*. Takoger

nesmirenye, i osveta, dvazla.

Devt. 32. e.

Ezech. 9. a.

Rom. 12.

Bohgche osvetu zase.

napravdu ſto, i kako.

Matt. 18. 15.

Bratinsko pokaranye.

ibid.

subd

Bratinskiye od Boga.

ibid.

koger gdi dvasu, ali tri dobrase skupila, da rasude, yasam posridi meuchnimam: upitaga Sveti Petar gospodine, dokoliko putachu praſchati bratu momu uvrigenya, dosedam puta tia? Odgovorimu Isus, negovorim dosedam; ma dosedamdeset, i sedam *vſque ſeptuagies ſepties*; ſtoche rechi vazda, dosedamdeset, i sedam: zato ukaza, daye priliçno krakchlestvo Boxie çoviku, krachlu, koyi razlog postavchla svoim mlagim, i ovo zlamenuye dobre Karstiane, koyi ovaku chlubav çine. 28. Kakosu dobri Karstiani
ibid. Karsti- krachli i Misniçi krachli, i odkoga krachlesvasu, odimo ù vigenya Svetoga Ivana Evangeliste, kadno vidi Isusa, kano yagachnça ubiena, da razdriſi sedam siçila od kchniga, koi nitko dochnega, nemogaſe razdriſiti, nikchniga otvoriti, ſtose zove sedam duova, od sedam posvetiliſcha: zapivaſe svi Karstiani
apoc. 5. 10. vhalu dayuchi yagachnçu Isusu, ù p. 5. 10. *& feciſti nos Deo noſtro Regnum, & Sacerdotes, & regnabimus ſuper terram*; dayiye uçinio krachlestvo Boxie, po miloſti, i Misnike, koyi prikazuyu Bogu svoya dobra dilla; i dachemo krachlevati svarhu zemchle: isto svidokuye ù poglavyu dvadesetomu idrugomu, br. 5. razpisuyuchi Rai nebeski, i chnegovu svitlost, da druga neche ù Rayu svititi, izvan Boga, koyiche sve prosvitliti ù Rayu, i dache svi ſchnime krachlevati, ùvi-
apoc. 22. 5. ke vikova: *quoniam Dominus Deus illuminabit illos, & regnabunt in ſaecula ſaeculorum*: Evo dakle Karstiani krachli nazemchli
od Raya krachli. od miloſti Boxie, po parvomu sudu Ivanovu; ſa podrugomu, od Raya nebeskoga ù vike: tko bi bio brez pameti, ter nebi ovoga krachlestva iskao, i varlo, zadobitiga trudio, koyese dobiva trudom od pokore?

29. Zabiti pravi krachl Boxiyi; tribaye ostaviti sasvim
zabiti krachl', ſto vachla. grie, zachne vçiniti pokoru, i unapridakse çuvati gria, nikoga nesuditi, navlastito svakom pravdu çinechi, koliko veliku, toliko malanu: koliko Bogatu, toliko ubogu, svakomu po pravdi, yere tako Bohg zapovida, ù Izoda p. 23.
exod. 24. 4. 3. *Pauperis quoque non miſereberis in iudicio*: nemoise ni ubogu smilovati, brez pravde nasudu; *vt à vero deuies*: da od pravde neodstupiſ, ni zaradi kogagodi, koyu nepravdu uçiniſ: govoriti Bohg, nizaradi ubozi ùçiniti nepravde bogatu: yere Bohg pravedne zove, dasu chnegovi, ù Sve-
Matt. 25. 45. tomu Mattiu, p. 26. 45: *quod vni ex meis minimis feciſtis, mihi feciſtis*:

fecistis: stogodi komu od moyi pravedni uçiniste, meniste uçinili, govori Isus: zato po Ixaiyi Proroku, ù p. 5. 20. govori, daimye yao, lele, tesko, i kuku, koi zlo, naopako, i neumiteono drughe uçe, paka govore, stoye zlo, daye dobro, à stoye dobro, privrachau nazlo: *væ vobis, qui dicitis bonum malum, & malum bonum*: ovakim nauçitechlomche biti yao, zatoye bochle uvestise ùçenya, tkoga ne posiduye dobro; yere duh svéti govori, ù Eklesiatika p. 3. 27. tko stoi upoghibli, tko chlubi izgubchlenye, izgubichese: i po ghinuche ùvike, à tko nezna razabrati, neka nedaye svita, koga ne poznàye: *qui amat periculum peribit in illo*: govori: tko neznayedne stvari, kako izlazi, à onu stvar obere, i svoyom Pametyu osudi, griuye: vech vachla, dase svituye schludim i nauçenim, i nauçanseye duxan svitovati, à kamo yedan, koi neznade, nie uçio, illi nerazumi, prem daye uçio; Mnoghe Diavao zaslipi, da nepitau radi stida, çiniyimse, dache izgubiti postenye, i za neizgubiti postenya prid svitom: gube prid Bogom, prid Angeli, prid Svetim; i nasudu Boxiem, prid svim narodim, kad buduim naçelu viditi, zastosu posli, i drughe mnoghe poslali ùpakao svoyim neumitenstvom, i *presumptionom*, toyest priuzetyem, stosu priuzimali, da znadu, àniesu znali.

yao neumiteonim nauçitechlom. Isa. 20. Ecclesiasti. 3. 27. svibt dobar svakomu

30. Dva uzroka, koimse mnozi gube, i igiu ùpakao yesu parviye, uzdanye ù milosardye Boxie, ter neçiniti pokore, ovose zove grie od *presumptiona*, koiye protiva dobroti, i protiva duhu svetomu; à zli uzdauchise ù milosardye, stoye ùgriu, i govore imachemo kada pokoru çiniti, dai, da uzmemo dobro vrime zasada, dokle imamo naçin, yedan Bohg znade, ochelinam yos ovakose zgodoti? Ma poslusai stoti Bohg govori, po Mudromu Solomunu ù Eklesiastika, p. 5. *ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem, subito enim venit ira Domini, & in tempore vindictæ disperdet te*: nekarzmai obratitise k'Bogu, i nerazmiçi od dneva do dneva, udichleche doistine natake prichi sarçba gospodchna, i ù vrime osvete rasuchete: zato navrime imase çiniti pokora, yere çekauchi Milosardya, boimse, doçeka sarçbu. Druzisu, koi gube ùffanye od Milosardya, terse desperayu, stoye texax grie Kainov: vidimo stonam obechava gospodin Bohg, ù p. 1. Ixaina proroçanstva *si*

tkose gubi. Eccles. 5. udichl seye triba poznat.

Isa. 1. *fuerint peccata vestra, vt coccinum, quasi nix dealbabuntur; & si fuerint: rubra, tamquam vermiculus, quasi lana alba erunt:* Ako-
neva-chlase desperati che biti grisi vaſi, kano çarchlenilo; kakono snigh obili-
chese; i àko budu çarchleni, kano çarvich; kakono vuna bi-
la, bitiche oçiſcheni; samo ùçinite, ſtoste duxni, toyest,
pokayatise udichle, izpoviditi, i pokoru sasvim saçem uçi-
niti; tadache moye Milosardye svaka prostiti vami: zato-
nam zapovidi Isus, po Mattiu, ù p. 24. 42. Po Marc. ù p. 13.
Matt. 24. 42. 33. *vigilate, & orate, quia nescitis diem, neque horam*: govori
Isus griſniku; nestoi ùgriu, stoy sve pripravan, zaſto nez-
Marc. 13 33. naſçasa, ni vrimena kadacheti smart stisnuti okovrata,
bdenye od potribe. ne uzdaise ù laxchlivo zdravye, ali mladost; ali yakost;
mnozisu ùçaſ, zdravi, mladi, i yaçi pomarli, zaſto smart
nikoga neçeka, veche vachla, dami chnu pripavni sve vdi-
chle çekamo. 31. O gospodine Boxe, kolikosi mo-
dobrota Boxia. guch zaprostiti; tolikosi Milosardan; kolikosi dobrostivi,
i chlubezniv zaçekati sustarpchlenyem nevochlnoga griſ-
nika; tolikosi dobar zazvatiga ksebi, i kada prige, ne od
goniſga vanka, nego samo, da viruye, i àkobi umro: dayeſ-
Ioan 6. 37. mu xivot viçchni, po Ivanu, ù p. 6. 37. *qui venit ad me non eij-
ciam eum foras: & omnis, qui credit in me, etiam si mortuus fuerit,
viuet*: za ukazati bratyo veliçanstva, moguchstva, dobra-
te, Milosardye, chlubav, i dobratu Boga naſega; i povra-
chenye mnozi griſnika svakoyaçi, Metnuchu Nikoliko
prilika, od niki griſnika, kakosuse obratili, i odueliki gri-
ſnika, uçinilise veliçi sveti; samo proçini svaka, i nitkose
nedesperayi zaveliche grie; ni opeta uzimai veliku slobo-
du griſiti, negose kai svak, i Boga moli, za chnegovo prive-
liko Milosardye: danamga ùçini.

PO-

POGLAVYE DVADESET, I TRECHE.

I od pustinam dughe na∫e: kako, imi od pu∫tamo duxnikom na∫im.

Et dimitte nobis debita no∫tra, ∫icut & nos dimittimus debitoribus no∫tris.

Kolikoye Milosardye Boxie veliko polak gri∫nika, i kako.

1. PRilike, od veliçi gri∫nikah, uçini∫ese veliki sveçi, pri gospodinu Bogu, po chnegovu neizmirnomu Milosardyu, i svoyom pokorom; pridobi∫e Boga, daim prosti; Diavla smeto∫e, daim nemore nauditi; sebi napru-di∫e, i nami gri∫nikom puht, od spasenya ukaza∫e; tkobise desperao, i nebi, ovoga puta obrao, biobi Kainovaç. Zato akosi ù griu oçitomu, toyest dase znade od mnozi, kano bi grie Mattia Kamatnika, ù 9. p. chnegova Evangelya: slidiga, i çini pokoru, onchete privesti k'Isusu, chnemue prostio, i velikaga ùçinio Apo∫tolom, i Evangeli-stom, takoche, i tebe uçiniti krachlem, od krachlestva nebeskoga, i svoye slave ù vike. *çimse svaka dobivau.* *Matth. 9. kamatniçi.*

2. Psuye∫, i Boga zatayuye∫; s'Petrom, po Luçi, ù p. 22. slidi Petra; *fleuit amare:* proliyi suze, dati uçine rike niz obraz, kadase probudi∫ ùponochi; pokvasi uzglavye suzami, kano çichna∫e Petar: da bi Sveht, Vikar, i Namisnik Isusov, imade kchluçe od Raya, i pakla; takoche∫, i Ti istim kchluçimam od pokore otvoriti sebi Rai, à zatvoriti Pakao: i ù vike krachlevati. 3. Akosi lupex, aiduk, razboinik: neslidi zloga Ge∫ta∫ia; nego Dizmu, koise izpòvidi nagrixu, govorechi, mismo dostoini ove smarti, à Isusye pravedan, zatote gospodine molim, zamene, kada doge∫ ùtvoye nebesko krachlestvo, spomenise admene, po Luçi, ù p. 23. od govorimu Isus: *hodie mecum eris in Paradi∫o*: ò Dizma, zatvoye pokayanye, zatvoyu izpovist, dayemti pro∫tenye od svi gria, i danasche∫ biti samnom ù momu krachlestvu, nebe- *Luc. 22. zatainiçi* *lupexi, i Aiduçi.* *Luc. 23.*

nebeskomu krachl ù vike: slidi svetoga Dizmu, lupexa na pokoru, tachef ù vike, i krachlevati fchnime.

4. Akosi prichlubodivaç, i uboiça, kano bi David koga slidi Theodoxio Cesar, ù grìu s'Petrom, alimu od govori Sveti Ambrox Biskup, kadamu zatvori çarkvu, da ne ulize: à kosi slidio chni, çineche grie; slidiyi çineche pokoru: *qui secutus es errantem, sequere, & pænitentem*: kakosiyi slidio nagrie, slidiyi, i na pokoru: ovose svakomu grifniku govoti, koyi nasliduye grifeche chlude; ove slidi napokoru: tachef, i krachlevati zDavidom ù vike ù krachlestvu nebeskomu.

priehlubodivçi, i ùbociçe: S. Amb.

5. Nigdase neimade gubiti uffanye od oprostenya gria, koliko veliçi, i texchi; Toliko od mnozi, yeresu, Boxie milosardye, i dobrota veche, i mnoxie: samose oche od grifnika istinito pokayanye, skrufenye, izpovist, zadovochlstvo, i Misniçsko odrifenye: Petar zataya trikrak Isusa, ovoye naivechi grie, zatayanye: po Luçi ù p. 22. *nescio*: yanisam chnegov, yaga neznam; i Isusmu prosti.

stoye tribagrifniku, zaozdraviti, od gria Luc. 22.

6. Od mnoxstva gria, Sveti Luka, ù p. 7. Mandalini govori: *de qua Dominus septem dæmonia eiecit*: fto zlamenuye, sve smartne grie, sedam Diavala Maria Imade: Sveti Gargur govori ù homiliyi, aliti govorenyu 33. *septem dæmonia Maria habuit, quæ vniversis vitijs plena fuit*; svi sedam poglaviti gria opaçinom biafe napuchnena Maria Mandalina: i sveyoi oprosti primilostivi Isus, nachne istinito pokayanye: *remittuntur ei peccata multa*, mnogoye ù vridila, ò fimune, mnogoyoise, i oprafcha, i bi ùdichle od proklete sveta: ovakochebiti svakomu, tko bude slidití Mariu Mandalinu na pokoru.

Luc. 7.

S. Greg. hom. 33. od svi gria prostenye imade.

7. Zaradi mnoghi stvariye, pogardan grie xenski, toyie muxate od prichlubadinstva, kako bi one, koyu osvagia xudie po Svetomu Ivanu, ù p. 8. 11. *nec ego te condemnabo*: vade pogi, i neçini gria ù napridak, ni yate nechu osuditi: ovose svakomu govori od Isusa pridobroga, pokaise, ostavi grie, yate nechu osuditi zapokayane, i oprofchene griye.

Ioan. 8. 11. pokornu vazdase prafcha.

8. Akosi kamatnik, slidiosi Mattia çinechi kamatu, slidiga, ostavivfi sve ftosi sazlom dobio, i slidi ù napridak Isusa, kano Mattie uçini, isti govori, na p. 9. 9. *& surgens secutus est eum*; udichle ustavfi poçe slidíti Isusa, Isusga uçini Apoftolom, Evangeliftom, i krachlem od slave: ovakoche svakomu prostiti, tkoga bude sliditi, dakle se ima sliditi

Kamatnik Isusa slidi. Matt. 9. 9

ovi

ovi puht od povrachenya. 9. Strahteye, yereye mnogo vrimena, dasi ù grisi: i dizma lupex, do smarti çini razboistva, ma primi naças od smarti prostenye od svi gria svoi, kako Sveti Luka pise, ù p. 23. *hodie mecum eris in Paradiso*: Isus muse zakle ù istinu, ù istinu danas chesf, samnom biti ù Rayu, ù. 43, ibi. 10. Boisse, yersi progonio svetu çarkvu, toyest chlude çarkovne, i pristaya oyim nazlo; istoye çinio Savao: slidiga kadase uçini Pavao, komu rekose usta od istine, ù stvari Apostolski, na p. 9. *vas electionis erit mihi*: ovo che odsle biti suhd obranya, ù komu chese nositi ime moye, prid puçima, i narodi ù vike, ovose zgagia pokornu.

Bochle igda, neg nigda. *Luc. 23. 43.* *nebrinise slidi napokoru.* *act. 9.*

11. Negubise, yersise vechekrat povratio na grie; nego po slusai sto Isus odgovori Svetomu Petru po Mattiu, ù p. 18: negovorim; dachu praschati, do sedam puhta, nego do sedamdeset, i sedam; oche rechi vazda kadase grisnik kaye ovdi na svitu. 12. Ako isches brate, kako chese ù çiniti ova promina; da budes, od zla, dobar: od prokleta, svet: od grisnika, pravednik: ovo sve stoyi ù ruçi Boxiyoi: Sveti David prorok, koi bi ù isti grisi, govori ù svoyoi pisni 76. c. *hæc mutatio dexteræ excelsi*: samose od nas oche ostavchlenye gria, i zagarchlenye pokore; à Bohg od svoye strane neche machinkati svoga dahra dobroga, kako nam pise sveti yakov Apostol, ù pistoli, p. 1. 17. *omne donum optimum, & omne datum perfectum, desursum est, descendens à Patre luminum*: svako dobro, i dahr dobri ozgaraye od Oça sviyu dobara, i svitlosti: samo su zla, i grisi od nas; koise ù grisi zaçichnemo, ragiamo, i Karstenyem od istoçni peremo, à od ùçichneni, pokorom çistimo, po milosti Boxioi: ù pisni Davidovoi, 50. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea: dele iniquitatem meam*: od tebe su Boxe oproschenya, à od mene grisi; zatari moye grie, tvoim milosardyem.

vazda. *Matt. 18.* *grisnik opravdan.* *Psal. 76.* *Iac. c. 1. 17.* *Psal. 50.*

POGLA-

POGLAV. DVADESET, I CETVARTO.

I od pustinam dughe na/e: kako, imi od pu/tamo duxnikom na/im.

Et dimitte nobis debita no/tra, /icut & nos dimittimus debitoribus no/tris.

Od posvetili/cha, toyest, sedam Sakramenat çarkovni.

Virovanye, ù 12. çlanak, /to zlamenue. Apoc. 21. c. 12. vrata od Raya.

1. Ù slidechemu poglavyu vidichemo milosardye Boxie, nadvanayes nacina, koim pra/cha gri/nikom na priliku dvanayest Apo/tola, koi da/e dvanayest çlanaka od svete vire Karstianske, koyi zlamenuyu dvanayest vrata od Raya nebeskoga, nakoyaye svaki çovik duxan dochi, kako vidi Sveti Ivan Apo/to, na p. 21. c. *o/tendit mihi ciuitatem, quæ habebat portas duodecim*: ùkazamu Bohg Raiski grahd, i chnegova dvoyenaestera vrata; toyest dvanayest çlanaka od vire; tko nebi yednoga virovao, nemorese spasti, zatoye od potribe, çoviku (kada doche narazum) da nauçi virovanye; i daga promischla vazda, kano vrata Raiska: zatim uzmi ove naçine promi/chlati; kako gospodin Bohg liçi nevochlnoga, i velikom nemochyu zadarxanoga bolesnika; koga Diavao obolesti, i neipristaye datimu razlike bolesti od gria: nikoga bolesti: hoholostiu: drugoga lakomostiu: trechega bludnostiu: çetvartoga nenavidostiu: petoga proxdarl/tvom: /estoga sarçbom: sedmoga nepomchlom, aliti svim, kano Mariu Mandalinu, i mnoge drughe otrova. 2. Ma gospodin Bohg, kano pravi likar, razlike dade likarie, i naçine za ozdraviti nemochi od gria; naodi, i prikazuye bolesnim gri/nikom: Nai parvaye likaria Sveto Kar/tenye, brezkoga nitkose nemore izliçiti od bolesti gria, i tko nie Kar/chen svemusu likarie ostale zaludu, neche ozdrauiti ù vike: Isus govori po svetomu Ivanu, ù p. 3. chnegova Evangelya: *ni/i quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non pote/t intrare in Regnum Dei*: tkose nekarsti

nemochi ù chlude.

sam Bohg likarye. 1. Kar/tenye. Ioan. 3.

nekarsti nemore ulisti ù krachlestvo Boxie nikada.

3. Drugaye likaria od gria: chlubav Polak Boga, paka polak iskarchnega; toiest çiniti zaradi Boga iskarchnemu dobro, pomaxuchiga ù potriba chnegovi, illi dobrom duovnim, illi svitovchnim: duovnim, kanosu dilla od milosardya duovna: à tilesnim, kanosu dilla od milosardya tilesna, Sveti Petar Aposto, i parvi vikar Isusov, uçinas ù svoyoi pistoli, 1. p. 4. *charitas operit multitudinem peccatorum*: govori, da chlubav pokriva mnoxtvo gria: tko more pro-çiniti, velikaye stvar chlubav iskarchnega: liçi od gria, onoga tkoyu çini: takoger, i komuse çini: tkoyu çini, ù mnoxamu dobra duovna, i svitovchna; à komuse çini chlubav, dayemu ustarpchlenye, i uçiga Boga moliti zaone, od koyi prima chlubavi razlike. *chlubav i dilla od milosardya.* *1. Petr. c. 4.*

4. Trecha likariaye od gria lemozina; koyaye data za chlubav Boxiu, ona utire suze mnozim potribitim; à tkoyu çini, chiiemu udima grie; kakonam govori duh sveti, po svetomu Tobiyi, ù p. 12. *sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatum*: kakono voda udima ogachn; tako lemozina udima grie: liçise brate ovom likariom, kadano imas pod pomochi potribe iskarchnega tvaga. *lemozina* *Tob. 12.*

5. Cetvarta likariaye od gria, suze vlastite prolite za chlubav Boxiu, zaradi skrusenya, bolechise gdismo Boga ù vridili, zato plaçemo protiva nasim griom: ove Isus kaxe dasu blaxeni po Mattiu, ù p. 5. *Beati, qui lugent* (*propter contritionem*) *quoniam ipsi consolabuntur*: govori; Blaxeni, koyi plaçu (kakavali govori, zaradi skrusenya) zastochese oni utisiti: dakleye skrusenye suzami; viçchne utisenye. *suze dobre.* *Matth. 5. Mavro.*

6. Peta likoriaye od gria, çista ispovist; sve kaxuch kakose grisilo naprav, nè ostavchlauchi stagodi, zaradi stida, ali svitovchnega straha: po usta duha svetoga, David, ù pisni 30. *confitebor aduersum me, in institiam meam Domino, & tu remisisti iniquitatem peccati mei*: govori, izpovidichuse protiva meni, nepravdu moyu gospodinu, i Ti gospodine oprosti nepravdu gria moga: naiparvo od redi, i reçe usarçu, dachese izpoviditi, svomu gospodinu, svomu izpovidniku; protiva sebi, ne protiva drugomu, kano mnozi çine drughe izpovidau, à sebe skuxayu, sto nevachla; nepravdu gria svoga, à ne tugega; gospodinu, toyest Namisniku *2. Sakramenat. pokora. Psal. 30. izpovid komu, i kako.*

Isusovu, à nè drugomu; kano niki çine, i mnoghe smuchiuyu, i nagrie razlike navode, svoyom zlom prilikom, kazuchi svoye grie druzim izvan izpovidnika, od Boga obrana, à od svete çarkve naregena, za izpovidati, i odrisivati, pod peçatom viçchnegh muçanya. 7. Pestoye likaria griom, pedipsanye, i pokaranye svoga vlastitoga tila, spokoromga podlagati duhu, kanosu çinili mnozi Sveti, navlastito nas Otaç Sveti Francesco, koi zovise tilo svoye Tovarçem: *Asine subtraham ego tibi cibaria*; Magarçe, ustegnuchuti blagovanya, govorase: istonas ù çi Sveti Pavao, u 1. pistoli Korintianom, p. 9. *ego igitur, sic curro, non quasi in incertum; sic pugno, non quasi aerem verberans; sed castigo corpus meum, & in servitutem reddigo, &c.* ya tako, po ovomu svitu tarçem, ne kano naneistinu, takose arvem, nekano spametyu po aeru odechi; nego karam tilo moye; i çinimga damie poslusno; tilo oche da pie, i yide dobro, à yaga çinim postiti; oche daye dobro odiveno, à yaga çinim, datarpi golotinu, i bosotinu; oche daye sçichneno; à yamu velim daye nisto, nego prah, i uprachese okrenuti; i takobi otilo razkosya svitovchna, lipe postechle, à yaga çinim poçivati svarhu zemchle, kamenya, i svemuçinim inaçie, nego oche, i takoga çinim podloxna, i poslusna; zato bratyo ù zaghe schnime yos naovomu svitu tia dotrechega neba, i vidi skrovstine nebesche; yerega pedipsa, i pokori veoma: istobismo imi mnogli, kadbismo karali nasa tilesa, i duhuyi podlagali, à nedavaliyim sto oche. 8. Sedma likaria griaye, obrachenye xivota nabochle, i ostavchlenye sasvim griah, i uzroka od chni; tako Isus zapovidi dartavçu, ù p. 5. Svetoga Ivana: *ecce sanus factus es, iam noli amplius peccare*: Evosi ozdravio od griah, nemoise nachne povrachati, datise gore ne zgodi, ne grisi ùnapridak. 9. Osma likaria griovaye, molbe od Misnika, i od Sveti; ù çi Sveti yakov, ù p. 5. 14. *infirmatur, quis innobis, in ducat Præsbiteros Ecclesiæ, & orent super eum, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei*: govori duh sveti, pousta svetoga yakova: kadasi bolan, ne samo bolestyu tilesnom, nego griovah, stoye bolest duovna; neka privede Misneke çarkovne, da svarhuchnega mole, i molitva, od vire Karstianske, odraviche nemochnika, i oblakxachega gospodin,

Tilose pokori svoye-in vita S. Franc.

1. Cor. 9.

ò sveta pokoro.

ostavi grie. Ioan. 5.

Iac. 5. 14 molitve Misniçke kakose oprascha.

i ako

i ako ù grih bude, oproštichemuse, pomisnik, oprosni grisi, zatim gaoche odrišiti od smartni, kadse izpovidi spokayenyem. 10. Deveta likaria griomye, dilla od milosardya; kakonamyi ùkaza Isus po Mattiu, ù p. 5. *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur*: od dilla milosardnisam rekao ozgora ù broyu trechemu, likariyi četvartoi: ovdeima daye blaxenstvo Isus, i obechaye milosardye; zachniovo milosardye, koye budu činiti zachlubav Boxiu potribitu ù svakoi chnegovoi dobroi potribi, ne ù zlo koye. 11. Desetta likariaye griu; ponukovanye, smirno svitovanye, i pokaranye grisnika, da ostavi svoye grie, i bochli bude: po Svetomu Iakovu, ù p. 1. *scire debet, quod, quiconverti fecerit peccatorem, ab errore viae suae, salvabit animam de morte, et operit multitudinem peccatorum*: govori duh sveti, svakiye duxan znati, da tko čini obratiti grišnika, od pomachnkanya chnegova zlá puta, spastiche dušu od smarti, i pokriti mnoxastvo griah: ove zove sveti Ambrox usta Boxia: takogerse, zovu ùsta vraxia, diavaočka, i paklena, koya navrachayu na zlo, na grie, na smutchne, i ostale opačine: *à quocumque veritas dicatur, semper à S. S. dicta est*.

12. Yedanayesta likariaye grioma; podniti zapravdu, zachlubav Boxiu, zaspasenye svoye, i iskarchnega progonstva, boyove, izgubchlenya od dobara svitovchni, i smart, kadbibila potriba, podniti, takonas ùči duh sveti, po Svetomu Petru ù 1. pištoli, p. 3. 11: *sed et si quid patimini propter iustitiam, Beati*: i isto Sveti Mattie, ù p. 5. 10. reče: podniti zapravdu, blaxenche biti svaki, yeroye Bohg pravda, i podni.

13. Dvanayesta ye likaria griom: oprostiti ù vrigenya; kakono molimo Boga, da on nami oprosti, tako i mi duxnismo prostiti ù vrigenya našim iskarchnim: takonam obechase Isus po Mattiu, ù p. 6. 14. *si enim dimiseritis hominibus peccata eorum; dimittet, et vobis Pater vester Caelestis, delicta vestra*: govori, ako vi oprostite chludem grie chniove, oprostiche, i vami otac vaš nebeschi pomachnkanya vaša; akoli vi ne oprostite chludem, *nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra*: ni otac nebeski, neche oprostiti vami gria: ovi riči Isusovi, tko ne danu na pameti, i ne obsluxuye, gori ye od Diavla, yerbise Diavao povratio, da nie ù otvardnosti ostao, kano chludi, yos nisu došli ù otvardnost, dok ne

Matth. 5. Blaxeni dobrošiniošisu.

dobar svibt. Iac. 1.

stosu usta Boxia. 1. Diavočka. S. Ambr.

progonstvo zapravdu. 1. Petr. c. 3. 11.

prašchati ù vrigenya. Matth. 6.

tko neprašcha ne prima prošchenya.

umru; koyi ugriu umre, uçinichese prilicjan Diavlu, ù od tvardnosti od ʃta, saçuvao Bohg svakoga çovika, navlastito brata Karstianina, mi imamo Boga poslu∫ati, i svakomu prostiti, à namiche gospodin Bohg.

poxude grisnika za obratitise. 14. O moi prislatki, pridobri, svemoguchi, pri mudri, i veliki Boxe; koliko vechma ʃtiem chnighe; toli komi iz chni yezika govori, i tvoyu chlubav skazuye, dasam te duxan slaviti, i vhaliti: biv∫i Bohg, brez poçetka, i brez svarhe; ùçinise spoçetkom çovik, i smart primi; za ùkazati, da∫i istiniti çovik, i zadati gri∫niku xivot viçchni; sagesnebesa, zauçinit çovika, da uzage nanębesa; sage ùlimbo nad pakao, za izvesti svete oçe iz limba, i zasvezati Luçifera ù paklu, i uzeti Slobodu Diavlom: ùzige, kako çovik nanebesa, da moli∫ Oça zanas; Ivan ù Pistoli n. p. 2.

1. Ioan. p. 2. *aduocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum*: pomochnika imamo pri Oçu Gospodina Isusa; ovoye na∫ pomochni

Isus pomachni na∫. pri Bogu, kano brat na∫: uzage nanebesa vazda xivuchi; govori Sveti Pavao K'xudiom, ù p. 7. 25. *semper vivens ad interpellandum pro nobis*: kako çovik oçu govori zanas: ma

Hebr. 7. 25. mi kako nepoznaniçi dobra, nepristayemo uvrigiuyuchi pri Sveto Troistro, nesamo yednim griom, nego svim sed-

Bohg çeka. gri∫nika. mimami poglavitim grisimami; i va∫a dobrota, pozninas pokarati, yer nas çeka napokoru; govori duh sveti ù kchni od Mudrosti, p. 11. 24. *& dissimulas peccata hominum, propter*

Sap. 11. 24. *pœnitentiam*: neche dakara, çeka dase gri∫nik po koye, damu prosti: zato ù ime svi gri∫nika, ya veliki gri∫nik, s'krachlom, i gri∫nikom pokornim, ponizno molim, i Davido-

molitva Bogu. ve riçi, prid Boxanstveno Milosardie nosim, iz pisne chnegove 138. *excita Domine potentiam tuam, & veni: & vide, si via*

Ps. 138. *iniquitatis in me est, & deduc me, in via æterna*: gospodine; ovdise oche tvoye moguchstvo, za ozdraviti gri∫nika: zato vidi, yeli ù mene puht nepravedni, povedime na puht viçchni, izpravimi puht; i po istomu, ù pisni 50. *& secundum*

Psal. 50. *multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam*: po mnoxstvu tvoi Milosardya satari Boxe, i smarsi nepravdu moyu, i grie moi. Zatote yo∫ molim za∫tosam tebi samu Bogu sagri∫io, i prid tobom zlo ùçinio, nisamse stidio od tebe, à od çovika ùmarlogasamse çuvao, dame ne vidi, à Ti svaka znauchi, i videchi, yase nisam sramio, nego gri∫io, *tibi soli peccaui, & malum coram te feci*; 15. Ma

15. Ma zastonam, daye slobodu, tvoi progonitechl Pavao sveti, pisuchi (posvomu obrachenyu) k'Rimchlanom, ù p. 8. *quis accusabit aduersus electos Dei?* Tkoche os vagiati obrane Boxie? *Deus, qui iustificat; quis est, qui condemnet?* Tkoye opravdalaç nego Bokg, dakle drughi neima osvagiati, nego Bohg., koi opravda, koiche, i osuditi, drughi neimade suditi? Sadate molimo gospodine zayedno svetom çarkvom: *non intres in iudicium, cum seruo tuo Domine, quia tibi soli peccaui:* da ne ulizes nasuhd slugom tvoim: yeresam tebi samu sagrisio, i izpovidam, dasinas na svoyu sliku, i priliku stvorio, i daonam ovi svihit, dase kuxamo zavrime, paka ù vike tvoyu slavu nanebesi, ùxivamo zayedno s'Angeli: mi neslusasmo nasi çuvalaç, nego poslusasmo Diavla; tvoyu vochlu pristupismo, Milost izgubismo, i onu slavu, zakoyunasi stvorio: opeta: *querens me sedisti lassus: redemisti Crucem passus; tantus labor non sit cassus:* ischuchinas, side na Krixu toliko strudan, i izmuçen, ter nas od kupi; da taka muka nie bila ni smart, niti more biti.

Rom. c. 8. Bohg osvagia, i opravda.

officio mort. neosudi nas gospodine yersinas od kupio. sequen. mor.

16. Istinaye, da nase molitve, nisu dostoine izprositi Milosardya; ali znamo dasi dobrostiv, zato ùçini, da ù viçchni ogachn, nedogemo tvoim Milosardyem: zasto, pri dobri Isuse, tebie od prisvetoga Troistva data oblast suditi, zastosi uzeo nase tughe, nase xalosti, i nase bolesti nositi, kako govori tvoi Prorok Ixaia sveti, ù p. 53. 4. *vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit:* bivsi Ti Isuse uzeo nase bolesti, nase tughe, i sve grie, takote ùçinise, dase poznati nemogase, yer ù tebe neosta, nigdi çila koxa, nego kano gubavaç vas iz rachnen, zaradi nasi gria, i opaçina, yedabinas ozdravio, yere biamo kano ovçe brez pastira, i otaç tvoi nebeski, sve nase zloche, nate Isuse na parti; à Tise dragovochlno pod veza priati trude nase: ù istomu br. 7. *oblatus est; quia ipse voluit; & non aperuit os suum:* i nigdise ne potuxi, i tvoyom mukom, i karvyusmo, oprani od gria, koyu proli zanasu chlubav, i Sveti Ivan ù vigenyu govori, ù p. 1. *dilexit nos, & lauit nos à peccatis nostris, in Sanguine suo:* pochlubinas, i opranas od gria nasi, ù karvi svoyoi: ovonam uçini molitve primchlene karv, i muka Isusova, zato dakle, nekarainas (molimote) ponasi grisi, nego po tvomu milosardyu gospodine. 17. Nebivsi nase molitve

pomilo sardyu priminas

Isa. 53. 4

Apoc. 1. zasto molitvesu nase primchlene.

dobro od sama Boga. tve dostoine, dase primu, à zdrughe strane grisi pri stupau, i pritexu nas ù pakao: Evo parvomu Sveti Pavao Korintianom, ù 2. pistoli p. 3. 6. *omnis sufficientia ex Deo est*: od Bogaye zadovochlstvo svako, à ne od nas: Boxe à ko pogledas, stoye od nas; govorimo grie, zlocha, i opaçina,

2. Cor. c. 3. 6.

Ps. 129. z'Davidom ù pisni 129. *si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?* Molimo te, da ne ob sluxiyes nasi gria gospodine; yere àkoi obsluxis, i proçinis, kolikosu pogardni, ruxni, i tesçi, tkoche podniti? àko nas yosche budes karati pochnima, ù tvomu ghnivu, i sarçbi, teskoche nami biti, zatote molimo, po svetoga Davida govorenyu,

Zlo od samà grisnika.

Psal. 6. ù pisni 6. *Domine ne in furore tuo arguas me; neq; in ira tua corripias me*: gospodine, àkoches me karati po pravdi, biche tvoya sarçba, i tvoi gchniv: zatote molim, da ne gledas gria moi; nego moyu slabost, i po moyoi slabosti se smilui meni, yere sam nemochan, i nepodoban na dobro, zloye od mene sama, à dobro od tebe Boxe; zoto naistomu mistu po Da-

penitenstvo dobroye.

ù 3. vidu; *Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum*: molimo te za Milosardye tvoye, yere smo slabi. 18. I tako, poznayuchi mi nase nistarstvo, i nase slabosti; prosimo tvoyu dobrotu, i molimo, dase ne izgubimo: I. stobi bilo od puka tvoga Izraelskoga: kadano stoyase ù robstvu krachla Phârauna, ù Egiptu, daga tvoye moguchstvo ne oslobogiase? II. stobi bilo od krachla Davida: damu vi pameti neprosvitchlaute, poslav vasega Proroka Natana? III. stobi bilo od vasega parvoga vikara Petra, kad zataite: daga vi nepogledaute oçima od Milosardya? IIII. stobi bilo od savla vasega progonitechla: daga vi, nepokaraute Milosardno, kad igiase ù Damasak grad progoniti, i muçiti vasa huda, koya zazivau ime tvoye? V. sobi bilo, od Marie Mandaline, dayo vi nedadiaute prostenya od svi grid, ù kuchi simuna Barizea gubavoga, i daye ne skuxaute od mormoranya Iude izdavnika vasega? VI. stobi bilo od Mattia Kamatnika; daga vi nezovchnaute k'sebi? VII. stobi bilo od svi sveti, day vi nepomoxete? VIII. stobi bilo od svi nas, da nas vi ne odkupchlaute vasom karvyu, i mukom vasom? IX. stobi bilo, od vase zaruçiniçe Svete Maike nase çarkve; dayu vi nezaruçaute sebi virom katoliçanskom; ne operiaute vasom karvyu priçistom, neuresaute sedminiami Sa-

svadobra od Boga su prilike.

kramen-

kramentimam, aliti posvetilistimam, i ne nadarite dillimami od Milosardya, i vazda nadanutyem ne uzdarxiteyu dusha svoga, i straxom Angeoçkom, svu zayedno, i svakomu napose, na regeni od vase dobrote, paze, i çuvati, u svakoi nusoi potribi. Ya sçinim, dabi one riçi Oseæ Proroka, sto reçe xudiom, i svim ostalim, koyi nepoznayu dobara Boxiyi, na p. 13. 9. *perditio tua ex te Israel: tantummodo in me auxilium tuum*: ovde svim ovim, od govorise: izgubchlenye tvoye, od tebeye: samoye moya pomoch: oche rechi, tkose gubi, i ige upakao, sam od sebe ige, od Bogaye pomoch izachi iz gria, ispastise; od çovikaye sagrisiti, i biti osugenu u vike. 19. Sveti krachl David, videchi toliko ruxne grie, i grisnike pogardne, zavapi, kakono izvan sebe u svoyoi pisni 13. *corrupti sunt, & abominabiles, facti sunt, non est vsque ad vnum*: govori; razasutisu pameti chludi na svako zlo, i grie, i pogardinisuse uçinili, dase od chni bixi, Bohg, Angeli, i svako dobro; samoi zagarchla Diavao, i grie; yere neima, tko dobro çini, neima barem yedan, dase naodi: ò duso Boxia, da ovizi riçi nebude rekao duh sveti po svomu Proroku, yayi nebi darxao, ni virovao masam duxan, i ya, i svak virovati svetomu pismu; yereye sve poduhu svetomu reçeno, i utvargeno; prem dase more razumiti, da David govorase od svoga Puka xudimskoga: dase nenaogiase yedan dobar: illise razumi od svie svete çarkve polak gria mologa, aliti oprosnoga, sto zovu Bogoslovçi *veniale*: illise razumi od budalasti grisnika svie, koyi stoye otvardavsi u grisi, tere Boga nepoznayu, kakose imade poznavati: ya ove sçinim, da nie niyednoga, koyi çini dobro, i odovise razumi prorok: zasto u parvomu *versu* reçe: *dixit insipiens in corde suo; non est Deus*: reçe budala, u sarçu svomu nie Boga: istinaye dasmo svi grisniçi, maye razlikost od grisnika budalastoga; koyi nepoznaye Boga, svim naçinim, koimse imade poznavati; yere, nie zadosta rechi, imade Bohg; vachlaga proçiniti, kano stvoritechla, kano od kupitechla, kano pravoga sudça, da dodobrim placha dobrom, à zle çeka namilosardye, à otvardnute sachle u pakao schniovim grisima, od koi neimade, koyi çini dobra niyednoga; à mi izpovidamo svaka: sto grisimo slabostyu; zatoga molimo, danam pamet prosvitli,

Oseæ 13. 9.

Evo dobro od Boga, à zlo od grisnika.

Psal. 13. pogarda od gria.

Psal. 13. grisnik budalast.

kakose Bohg poznaye.

danas

danas od gria ozdravi, zayedno s'Ieremiom prorokom, ù
Ier. 17. 14. p. 17. 14. *sana me Domine, & sanabor, salua nos, & salui erimus*:
ovdise moli dobrota Boxia, danas odravi odbolesti svake,
naipria od gria, zatim od lude pameti, zasto poznayemo,
da brez Boga dobra nemoremo çiniti, ma svako, zlo, svaki grie, i opaçinaye odnas: zato govorimo; *& dimitte nobis debita nostra*.

POGLAVYE DVADESET, I PETO

I neuvedinas ù napasti.

Et ne nos inducas in tentationem.

Matthio 6. 13.

Od napasti, ichne çina, likaria mogucha protiva napastimami, i kolikesu, danas ne ùvede, kakose razumi.

1. DObro da gospodin Bohg namye, prostio nasa po machnkanya, i nase grie prosaste, od koismose pokayali, nista nemachne, i mademo stayati svarhu sebe, i nadobro nastoyati, yerye ovo yedna kripost, od velike potribe; kakonoye moliti Boga, ùçiniti dobro, svitovati, pokore çiniti, i ostala dilla; kakono çichnau sveti Apostoli: ùstvari Apostoliskise stie, na p. 1. *vnanimiter perseuerantes in oratione*: yednodusno nastoyau ù molitvi; tako, i priase duha svetoga: takoger ù 2. p. dobri nastoyau nachni nauk sveti: à gospodin Isus po svetomu Mattiu, ù p. 10. 22. *qui autem perseuerauerit vsque in finem hic saluus erit*: obechaye spasenye, onim, koyi podnose progonstvo zachlubav Boxiu: takoger, ù p. 24. 13. iste riçi reçe: toyest daye od potribe svegeriti ù dobru, tkose oche saraniti, i viçchne spasenye nachi: dakle od potribeye, ova kripost.

stosu napasti svitovchne.

act. 1. yedno dusno. nastoya i Matt. 10. 22. ù. p. 24. 13.

2. Istinaye, da Diavao nepristaye mechuchi zamçiça chlu lem razliçi, i skrovitoimyi postavchla; kako govori

sveti

sveti David Prorok ù pisni 34. 7. *absconderunt mihi interitum* *Ps. 34. 7.*
laquei sui: Nepriatechli duse nase, sakrilisu zamçiçu poghi- *sviht*
bli svoye, danas uite: itako Sveti Otaç Bernardo vidi, ovi *pun zam-*
sviht pun zamçiça; ako pogledas gori, eto zamçiça od *çiça.*
oholosti, ako doli, od ilinosti; ako nadesno, od poxude:
ako nalivo, od pomachnikanya: ako naprid, od raskosya:
à konatrag, zamçiça od svakoga zla, à niednoga dobra:
tkoche utechi, kamoli ove zamçiçe, ova osça? çuglas *hu-*
militas: ò Bernardo, samoye ponixenstvò ùteklo ove zam- *S. Bern.*
çiçe, à ne drugo; pogledauch gori, ponizise: pogledauchi *ponixen-*
doli uzmi pomchlu: pogledauchi nadesno, uzmi pravdu; *stvoyi*
pogledauchi nalivo, uzmi milosardye; pogledauchi na- *ùteçe.*
prida, reçi, da dviye napridak neistinit: pogledauchi natra-
ga, ostavi sve grie prosaste, i çuvaise od dosasiti: onochetise
dogoditi, stose zgodikrachlu Davidu ù pisni 123. 7. *la-* *Ps. 123.*
queus contritus est, & nos liberati sumus: razadrise zamçiça, i *7.*
mi bismo oslobogeni: à kolise pusti sposvitu, i chnegovim
zamçiçami; koi nie drugo, nego yedno tillo od smarti, ka-
konamga razpisuye Sveti Pavao, k'Rimchlanom, na p. 7.
Infelix ego homo, quis liberabit me, de corpore mortis huius? tko- *Rom. 7.*
cheme nesrichna osloboditi od ovoga tilla svitovchnega,
koye nosi smart: zatonas Isus ùçi, dasam Bohg nas more
izbaviti, i osloboditi: dakle govorimo, i neuvedinas ù na-
past sve udichle. 3. Napastisu, illi od Boga, illi od Dia-
vla, illi od çovika: Bohg nas henapastuye, nego kusa kakvi-
smo; i provaye: odimoù Starode. ù p. 22. 1. *tentauit Deus* *gen. 22.*
Abraham, & dixit ad eum: tolle filium tuum, unigenitum, quem *1.*
diligis Isaac; iskusa Bohg Abrama; i reçemu Abrame, uzmi *od koga-*
tvoga sina Ixaka yedinoga, i saxexiga i naplanini naposve- *su napa-*
tilischemeni: ovobi rekli mnozi, daye napast: a mavam ve- *sti.*
lim Svetim Iakovom Apostolom, ù 1. pistole, p. 1. 13.
Deus autem intentator est malorum: Bohg nikoga nenapastuye *Iac. c. 1.*
nego kusa, zanasu korist, zanas napridak, i zanase dobro: *13.*
ovo razumiase Sveti krachl, i prorok David, zato mochla- *Bohg nas*
se Boga, daga izkusa: ù pismi 2. *proba me Deus, & tenta me*: *kusa.*
zato illinas kusa sobom kano Abrama: illi podruzi, kano *Psal. 2.*
Svetoga Ioba, od ovoga kusanya, nepriatno danas izbavi,
ni slobodi, nego danam dade milosti, da moremo ustarp-
chleno podniti kusanya, od Boga nam poslana.

 4. Dru-

4. Drugaye napast od Diavla: kakose *stiye* ù stvari Apostolski, p. 5. *cur tentavit Sathanas cor tuum mentiri*: ùçinisese Anania, i chnegova xena Karstianini; bise obiçai, ù poçetak çarkve, da sve zayedno nose, i teku, i onimse pomaxu: Diavao privari Ananiu, da ostavi nikoliko zasvoye potribe od dinari, koye biau primili za prodanu bastinu, ù pita Sveti Petar, komu donese Anania pinezi, ovolisi uzeo ovoliko zatvoya posidovanya? Odgovori toliko; slaga, ù dichle pade Martav; xena zachnime doge, neznauch stose muxu zgodilo za lax; isto reçe, i tako pade martva, i ona, yer slagase podiavoçkomu napastovanyu, i nagovoru pokrepase: da seda svi laxçi pomru, nebise nasao tkobiyi pokopao; zaovu napast, dakle molimo Bohga brez pristanka, dahn, i noch: govorechi, *& ne nos inducas in tentationem*: ovo napastovanyeye zloçesto; tkoga pridobude, moremuse rechi Svetim Iakovom ù pistoli, p. 1. *Beatus vir, qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ*: Blaxeni çovik, koi podnosi napasti, zasto kada bude izkusan primiche krunu od xivota viçchnega, itako Sveti Iakov, zazivanas naveselchle, i naradost, kadasmo ù napasti, ù istomu poglavyu: *omne gaudium estimate fratres, cum in varias tentationes incideritis; scientes, quoniam probatio fidei vestræ patientiam operatur*: bratio sçinite svako veselye, kad noste ù razliçi napastit znayuchi, da izkusanye vire vase dilluye ùstarpchlenye. 5. Kada brate çovika snaode napasti; onda poznaye, daye Boxiyi: duh Sveti reçe Svetomu Tobiyi, ù p. 12. *& quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te*; Tobia zostosi Boxiyi, od potribeye bilo, date napastovanye izkusa: zastosu korisna za mnogo stvari izkusanya: naipria dastoimo svarhu sebe, i pdimo: II. da ponapastise poznamo stosmo: III. dase ponizuyemo, poznauchise, dasmo nisto odovoga svita: IV. poznayuchise, dase uteçemo k'Bogu nasemu pomochniku, i da uchnega postavimo svenase uffanye: V. yedabismo dobili mnoghe kriposti, po napasti svitovchnoi: VI. yedabinam Bohg ù mnoxio svoyu milost, i slavu nanebesi; kakonam obecha po Svetomu Pavlu k'Timoteu, ù 2. pistoli, p. 2. *non coronabitur, nisi, qui legitime certaverit*: Bohg nedaye krune od slave, nego tkoyu bude dobiti po zakonu, i razlogu.

act. 5. napast od Diavla.

Matth. 6.

Iac. 1.

Tob. 12.

2. Tim. 2.

6. Oz-

6. Ozgora rekosmo, daye yedno *tentatio*, aliti kuſanye od Boga: drugo od Diavla: sada treche od çovika, kakonose piſe ù Svetomu proroku Danielu, p. 1. 12. *tenta nos obſecro diebus decem*: kuſainas molimote zadeset dahna, dayidemo posno: takoyim dade; i ùkazaſese pritchli, i svitliyi postom, nego blaguyuchi smokove marsne: zato *tentatio*: nadva naçinase razumi, yednoye za napastovanye; à drugoye za izkuſanye: Bohg nikoga nenapastuye, ma kuſa: kadgodi sobom; kadgodi po Diavlu, i po çoviku zloçestu, kako ozgarasmo kazali: ſtogodi Bohg çini; sve zadobro naſe: i zakorist naſega spasenya; zato nemolimoga, danas nekuſa; vechga molimo; ù kuſanyu dasmo pomoxeni, danas nebi pridobili naſi nepriatechli, yedabismo ustarpchleno podnili ono kuſanye, yedabinas nè ù veli ù napast, ù zlo, ù grie, i ù uvrigenye Boxie: kanonas ùçi Sveti Pavao, ù 1. Korintianom, p. 10. b. *Fidelis autem eſt Deus, qui non patietur vos tentari, ſupra id, quod poteſtis, ſed faciet etiam, cum tentatione prouentum, vt poſſitis ſuſtinere*: govori Pavao: tolikoye Bohg naſ dobar, i viran, da neche podniti, kadnas kuſa, datolikonam kuſanye dosadi, kolikoga nemoremo podni, negonam çini onim kuſanyem napridak, dasmo izkuſani, i damoremo podniti, zatoga molimo, i prosimo za napridak, i dobitye: *& ne nos inducas in tentationem*: govorimo: Boxe, koinas kuſas, nemochimam, izgubchlenyem sinova, i poroda, i dobara svitovchni; i progonstvim od svita, od Diavla, i naſe puhti; molimote, danas kuſanyem ne ù vedeſ ù napast; dase izgubimo, dase pustimo pogriu; zatote molimo zamilost, danam dades ustarpchlenye podniti, i yakost, damoxemose suprotiviti, i odoliti naſim napastimam.

napast od çovika.

Dan. 1. 12.

napast od dvoye

1. Cor. 10. 13.

Bohg pomaxe.

Matth. 6. 13.

ſtoe ù napast uvesti.

7. Istinaye, daye napastovanye korisno, alise boimo, danas nepridobudu chnime naſi nepriatechli: zatose priporuçuyemo, i Boga molimo: dvi varsti Diavo od napasti imade, yednoye iznutrachne donesenye ù misli, i ù pamet, naslagenya, protivna Bogu, i chnegovu zakonu, i izkarchnemu, à ko pristanemo svochlom; grieve, à koli nè, nie: à drugoye, kadase pristane svochlom, pakai s'çinom potvardi, i ovoye grie; od ovi govori Sveti Pavao Korintianom, ù 1. p. 10. *tentatio, vos non apprehendat*: ne daitese priuzeti napasti; kada ne pristanemo vochlom, ni çinom; nie

Diavao kako napastaye oddvoye.

1. Cor. 10.

 ſtetna,

oslobodienas ſtetna, ni zloçesta; maye korisna (kakosmo rekli ozgora) zato molimo danas oslobodi od ſtetne, i nekorisne napasti: à od Bogaye vazda korisno, i dobro kuſanye, samo on kuſa, da vidi ustarpchlenye, yakost, i dobrotu sluga svoyi, i dayi svak potomu poznade: takose obecha gospodin
Zach. 13. Bohg, po Zakariyi proroku, ù p. 13. 9. *probabo eos, ſicut pro-*
9. *batur aurum*: govori Bohg: iskuſachu chni, kanose kuſa zla-
kuſaonas to:i ù mudrosti, p. 3. 6. *tanquam aurum in fornace probauit illos,*
Sap. 3. 6. *& quaſi hocauſti hoſtiam accepit illos*: govori duh sveti po mudromu Solomunu, ù p. 3. 6. od mudrosti: Bohg, iskuſa dobre, kano zlatar zlato kuſa ù ogchnu; naisti naçin Bohg kuſa ù ogchnu od progonstvi, zatim primayi, kano posvetiliſche çisto, i izkuſano: ò pridobro posvetiliſche, chludi od Boga izkuſani, ù Aznu nebesku postavchleni: za ovo ku
S. Aug. ſanye imase moliti Svetim Auguſtino: *hic ure, hic crema Deus, vt in æternum parcas*: Boxe naovomu svitu xexi, i muçi, yedabi ù vike prostio.

8. Tri velika, i razlikaſu napastnika ù nevochlnoga Covika: Diavao. Sviht, i Vlastito tillo: Diavao vazda na-
3. capasti. pastuye, nazlu svarhu, zanenavidost, yedabi çovika çinio sagriſiti, i milost Boxiu izgubiti, da ne dobie one svarhe, nakoyugaye Bohg stvorio; toyest, daga vhali, i slavi naovomu svitu, paka ù vike ù Rayu uxiva: zamochi Diavlu suprotivitise, ùçinas sveti Petar Apoſto ù 1. piſtoli; p. 5.
1. Petri c. 5. *b.* b. *Fratres, ſobrij eſtote, & vigilate, quia aduerſarius veſter Diabolus, tanquam Leo rugiens, circuit, quærens quem devoret, cui reſiſtite fortes in fide.* Bratyo stoyte trizni spametyu, i bdite, zaſtoye vas ſuprotivnik Diavao, iſge ù okolo, iſchuch, kogabi nagrie naveo, takoger proxdro, ù pakao postaviv ſi: zato govorimo: neuvedinas ù na pasti. 9. Od napasti svoye puti, avizavanas sveti Iakov Apoſto ù 1. p. canonike pi-
Iac. 1. ſtole, br. 14. *vnus quiſque tentatur à concupiſcentia ſua abſtra-*
14. *ctus, & illectus*: svakie napastovan, od vlastite svoye poxu-
tillo napastuye svoye. de, potegnut, i naveden: dakleye potriba Boga moliti, danas neuvede ù napast, ista puht naſa: zayedno Zdiavlom ù napasti odi, oche protiva duſi, i mecheyoi zamçiçe, aliti stupiçe ùkoe lovi Zdiavlom; tako piſe Mudri Solomun ù
Sap. 14. chniga od Mudrosti, p. 14. 11. *quoniam creaturæ Dei, in odium*
11. *factæ ſunt, & in tentationem animabus hominum, & in muſcipu-*

lam

lam pedibus insipientium: govori, dasu stvorenya Boxia zanenavidost, i zanapast du∫ami chluçkim, ovoye muçno razumiti; i za stupiçe, aliti zamçiçe; dobro govori mudri: vidimo od kakvi chludi govori, tachemoga, i razumiti. *Hominum insipientium*: : chludi budalasti, chludi brez pameti, koyi zaradi stvorenya, ù vrigiuyu stvoritechla; stvorenye chlube vechma, nego stvoritechla; i tako ù vrigiuyu stvoritechla; da dobro (ù istomu poglavyu) reçe Mudri Solomun br. 9. *odio sunt Deo, impius, & impietas eius*: zaradi gria, koga gospodin Bohg nemore viditi, nenavidi gri∫nika: Mavro Kaccaualli nosi ovo, dasu riçi svete çarkve, toyest: *Mundus, caro, Dæmonia diuersa mouent prælia*: sviht, Puht, Diavao razlike boy e çine du∫i: tillo oche naslagengia putena, oçi oche ∫to vide od svita, takoger ostala ochuchenya; Diavao nepristaye vazdi dospiti, ∫togodi vidi, da xeli Puht, i dayoi prikazuye sviht, nasve Diavao potiçe, zle, i laxchlive razloghe donosi, da privari barxe; takonam kaxe Sveti Ivan, ù 1. pi∫toli p. 2. *quiquid est in Mundo, aut est concupiscentia carnis*: Evo Puht: *aut concupiscentia oculorum*: Evo svihit; *aut superbia*: Evo Diavao: svatri nepriatechla zayedno, da nevochlni gri∫nikse nemore dozvati, ni ositìti od gria, yeli grie, ali pokomuye od ovi triu priveliçi nepriatechla. tolikosuse syedinili; daga ni∫to nemore izbaviti, izvan Boga svemoguchega: àko Bohg oche, i ∫chimeye, samgache osloboditi, i izbaviti od svetriu; takonam ostavi sveti Pavao ù pi∫toli k'Rrimchlanom, ù p. 8. 31. *si Deus pro nobis, quis contra nos*: govori: nekase Arve Diavao, sviht, i na∫a Puht, protiva na∫emu spasenyu; àkoye Bohg zanas, tkochese mochi suprotiviti? Zato govorimo sve udichle: i ne uvedina, ù napast; i nakochemose izgubiti, yere zalichunas, i zatiçu ova tri nepriatechla, od mladosti, dosmarti, razliçim napastimam. 10. Napastuye sviht; kano çini Riba ∫irena, poçne lipo pivati, da nepratiçi Mornariu slu∫auchi, od slastichne glasa, i pivanya, pospavayu, à ona, i zage izmora, i takoi podavi, i pokochle: isto çini sviht, prikazuye nevi∫chu çoviku, ∫toye zlo, daye dobro, ∫toye grie, da nie, i takoga zadavi, i smartnu viçchnu zadade. Tillo na∫e, toliko çini snami, koliko, ù çini zla, i nevirna xena Dalida spriakim ∫an∫onom arramzadechi oko nevochlnoga

∫tò Bohg nenavidi.

ù. 9.

Mavr. kakav. f. 304. nepriatechli posluyu.

1. Ioan. 2.

Rom. 8. 13.

oslobodi Boxe nas

napast svitovchna.

Tillo kano Dalida.

noga ſanſona, doklemu ne uze zayedno, xivota, yakosti, duſe, poſtenya, i nezadade smarti po Filliſteyi nepriatechlim ſanſonovim, ù p. 16. sudaça br. 15. *quomodo dicis, quod amas me, ſi animus tuus non eſt mecum? & per tres vices mentitus es mihi*: govori Dalida ſanſonu: kakome chlubis, gdimisi trikrat slagao, varauchime, ùçemu stoyi yakost? çetvartioi puht kaza istinito, tako, i izgubi glavu: ovako çini naſa puht; kadgodi govori, da nemore postiti, ni pokora çiniti, yereye slaba xivota; mladik govori; do dvadeset, i yendne godine, neduxime çarkva; staraç, ya imam ſeset godina, nimene; drugi, veli: ya nemogu postiti slabasam xivota, ya posluyem, i takose mali naode, da poste: à ya od govoram Dalidi ù svim, dayoi neviruyete, tilloye kakono Dalida privarichevas sve, yere nie priatechl, nego nepriatechl; od kogase veoma pazaſe oni nebeski ſerafin, Sveti Otaç Franceſco, terrega zoviſe Tovarçichem, ù svomu çvitu, i ù Kronika, 1. p. 22. b. ù pustichni Lançianu, i nedadiſemu vochle, bivſi sveth, boyaſese, daga ne privari, kanoye mnoghe poslalo ù pakao. Napastuye Diavao, kono Lav gladan, iſche ſtobi proxdro, Sveti Petar ù. 1. piſtoli, p. 5. *querens quem deuoret*. Od svitovchne napasti sveti Ivan, ù p. 16. *in Mundo præſuram habebitis*; nasvitu imachete ùtisnutya, potiſchlenya, i tughe; *ſed confidite, quia ego vinci mundum*; niſta nemachne, ne gubitese, imaite uffanye, yeresam ya dobio sviht zato iviga morete lasno dobiti, govori Isus: Sveti Pavao, Galatam govori, ù p. 5, *caro concupiſcit aduerſus ſpiritum*: ako i xeli tillo protiva duſi nedaitemu navochlu, yi bratyo. 11. Nesricha velika griſnika, koga privarau ovatri nepriatechla: sviht meche prid grisnika stvari protivne duſi; tilloi zagarchla: Diavao zatvora; sviht pripravchla razlike stvari zagoriti: Tillo daye ogachn: à Diavaoga puſuchi, i potiçuchi ù xixe: zato sviht, kano nepriatechla imamo vazda pogargivati: Tillo, kano drugoga nepriatechla, imamo podlagati, i ù tiſchivati pokoram: Diavla, kano trechega nepriatechla, imamose paziti, çuvati, i od sebe od goniti: Evo od svita ùçinas Sveti Ivan, ù 1. piſtoli p. 2. *nolite diligere mundum, neque ea, quæ ſunt in mundo*: (govori): xelisli ùtechi od napasti svitovchne, nè chlubi svita, ni oni stvari, koyesu nasvitu: necheti mochi niſta nauditi

Iud. 16. 15.

Kron. 1. p. 22. Reda. nel fior di S. Fran.

Diavao napastuye.

1. Pet. 5.

Ioan. 16.

odoliti napasti.

napast od 3. nepriatechla.

suprochb svitu.

1. Ioan. 2

otetise yimse kako.

nanditi chnegova napast, kolikomudragote napaſtovati, neboisgase: Evo od puti: Sveti Pavao Galatam, na p. 5. *ſpiritu ambulate, & deſideria carnis, non perficietis*: sluſaite ſtovam duh zapovida, i onako odite, i poxude puteme ne çinite, i ne izpuchnaite: isto Sveti Petar reçe, ù 1. piſtoli, p. 2. 11. *chariſſimi, obſecro vos, tanquam aduenas, & peregrinos abſtinere vos à carnalibus deſiderijs, quæ militant aduerſus animam*: Pridrazi, molimvas, kano priſlaçe, i putnike od ovoga svita, dase uztegnete od puteni poxuda: koye sve udichlese arvu protiva duſi, i spasenyu vaſemu. Evo od Diavla: Sveti Pavao k'Efexianom, na p. 6. govori: *induite vos armaturam Dei, vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias Diaboli*: obuçitese Oruxyem Boxiyim, damoxete ſtati suprotiva Diavlu, i Diavaoçkim zasidami: *in omnibus ſumentes ſcutum fidei, vt poſſitis omnia thela nequiſſimi ignea extinguere*: ù svemu imaduchi ſtihit od vire: toyest naipotribitiaye vira; onaye zaſtichenye naſe, s'koiom pridobivause sva oruxya prinepravedna, i gorucha Diavaoçka, i udimau, sve Diavaoçke napasti, da nemore nauditi niſta; yoſse oche çista duſa, brez gria, à kolibise naſla ùkom pomachnukanyu, dase kaye, i boli od gria, s'odlukom, koliko pria izpovidiste, i ostale zadovochle uçiniti; i tako gospodina Boga molechi, imache, ſto xeli od Boga; ù slidechemu peglavyu; vidichemo dobru likariu od gria, ſtoye molitva, i kakose çini, i tkoyuye naredio, i zapovidio.

protiva puti. *Gal. 5.* *1. Pet. 2.* *protiva Diavlu.* *Ephes. 6.* *ſchiti, i zakloni.*

POGLAVYE DVADESET, I ſESTO.

.I neuvedinas ù napast.

Et ne nos inducas in tentationem.

Od molitve, od kud, koya, i kako, za napasti.

1. MOlitvaye, nesamo govorenye, nego svako dobro dilo, i çinise svochlom, i skupclenyem pameti, proçichnuyuchi, i promuschlauchi s'kimese govori, i ſtose govori; z Bogomse besidi, i riçi od svetoga Evan-

molitve, koyesu dobre.

Evangelya Isusove, govorechi: oçenaſ, iſto slidi ostalo: illi Zdrava Maria, yedne riçi po Angelu; drughe po svetoi Elizabeti, Materi Ivana karstitechla; treche po svetoi çarkvi reçene, kakochemo lipſe kazati nasvomu mistu, kada budem od Zdrave Marie, napose govoriti; i yoſsu mnoghe drughe molitve od çarkve sastavchlene, i reçene; svesu one dobre, a odruzi ùçichnene, ni od svete çarkve potvargene, nitise imadu ùçiti, ni govoriti, ne kano mnozi bayali, i bayaliçe obiçayu govoriti, i mnoghe priprosne varau; od ovakise molitva, svak ima paziti, zaſto duh sveti

Pſ. 108. govori po svetom krachlu Davidu ù pisni 108. *oratio eius fiat*

molitva *in peccatum*: molitvamuye zagrie, zaſtose neznade, nakoyu-

griſna ye svarhu ùçichnena, ni naregena; kano çarkva svoye mo-

i zla. litveye od redila, i chnoise samoi pristoi narediti, i ùçiniti molitve, Poslia Isusa, kano zaruçniçi chnegovoi, ona zna de svarhu od molitava, zatoyu imamo sliditi; yere duh sveti

Eccl. 7. 6 reçe, ù Eklexiaſtiça, p. 7. *melior est finis orationis*: svarha od molitveye bochla, nakoyuse çini: zato zaluduga mole koyi dobre svarhe neimadu, necheyi Bogh posluſati, molechi nazlu svarhu, i griſe. 2. Zato na mnogo naçina Bo-

molitva gosloviçi zovu molitvu: niki govore: *est ordinatio mentis ad*

ſtoye. *Deum; niki: eleuatio mentis in Deum*: parvi govori, daye mo-

Ioan. litva od Regenye pameti k'Bogu: Ivan Sveti Damaſceno,

Dam. daye uzdignuſye pameti, ù Bogu: Sveti Bonaventura go-

S. Bon. vori, ù dieti p. 14. *de oratione: oratio est petitio decentium à Deo*

ç. 14. molitvaye proſenye stvari pristoiti od Boga: ſcot ù 4. s. r.

ſcot. 4. 45. isk. 4. s. f. *est desiderium oblatum Deo, & intentione, vt ab ipso*

d. 45. q. 4 *habeatur optatum*: govori daye molitva, poxuda prikazana Bogu, onom od lukom, dase od chnega imade, ſtoye zaxechleno imati: toyest, ſto od Boga xeliſ imati, i molis: zato molitva svà stoyi ù pameti, i ù dobroi xechli, i morese

molitve çiniti misliu, brez govorenya, samosu svidoçi od sarça, i

svidoçi. misli: riçi, ùdaranye uparsi, kleçanye, ſtanye, suze, uzdisanye, i ostala dilla iz vachnska; takoger ùkazuyu Bogochlubstvo, i devoçion izvachnskim naçinom, takoga sçinimo, daye i ù nutra, kada gledamo izvanske çine: zatose

uzdignut more moliti odechi, sidechi, lexechi, yiduchi, svaka ova

pamet nezabrachnuyu, uzdignuti pameti k'Bogu, i promishlati

vazda chnegova dobra; alie Bochle ùkazivati izvachnskim na-

k Bogu

çinom,

çinom, zaradi druzi mnoghi stvari, yere tko vidi, more ùzeti dobru priliku, ter, i on biti devot; pakase lasno çovik more diliti spametyu, à kada çini, more imati bochle nastoyanye; takoger kada govori svitovchnim gospodinom; vachla da ima opaz, kako stoyi, i ſto govori, dakle vechmaye duxan govorechi zgospodarom od sve gospode, stati svarhu sebe; toliko vechma zasvoye potribe, koye prosi, yedabimui dopustio, imase poniziti, iznutrichnim naçinom, koga samo Bohg poznaye, paka izvachnskim, koga svihit poznaye, i darxi: zaſto reçe David ù pisni, 50. *cor contritum, & humiliatum, ne deſpicies Deus*: Boxe ocheſ sarçe skruſano, i ponixeno, i necheſga pogarditi; daklesu od potribe skruſenye, i ponixenye pri Bogu, ùsarçu, paka, i izvan, ù tillu. 3. Vidismo dakle, ovo oruxye od molitve, daye od velike potribe zadobiti naſe nepriatechle; ſtoye, kakvoye, i kakose chime imamo vladati; uçinas pridobri Isus, çin Boxiyi, i Blaxene Diviçe Marie, po svetomu Mattiu, ù p. 26. *vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem*: govori: boitelise napasti, od svita, tilla, i Diavla: bdite, svarhu sebe stoite, i molite Boga, dane ulizete ù napast: bdenye, i svarhu sebe stanye od potribeye velike, paka i molitva. Akote napastue puht, reçi zDavidom, ù pisni, 118. *confige timore tuo carnes meas*: gospodine Boxe, tvoyim svetim strahom; probij puht moyu, i stvorimi sarçe novo, i duhu pravi ponovi ù ùtrobi moyoi; yere sarçeye staro od Adama, molimte daga ponoviſ, s'novim zakonom od Isusa: ù pisni 50. *cor mundum crea in me, & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis*. Akote napastuyu taſchom slavom: s'istim Davidom, ù pisni 113. reçi; *Non nobis Domine, non nobis, ſed nomini tuo da gloriam*: gospodine nechemo slave izprazne; niſtasmo mi pritebi, nismo dostoini slave; nego tvomu imemu prisvetomu, dai slavu; chnegovaye slava, chnegovoye poſtenye; à odnas, izvan gria, nie drugoga, zakoite molimo: yedabismose nedesperali, i uffanya izgubili, ùtebese uzdamo, kakonas uçi veliki pokornik David, ù pisni 70. *in te Domine ſperaui non confunder. in æternum*: ùtese gospodine uzdam, dase nechu izgubiti ù vike: prem dame linost napastuye, zatote molim, s'Davidom, ù pisni 118. *adiuua me, & ſaluus ero, & meditabor in iuſtificationibus tuis*

proçini s'kimsi.

Pſal. 50.

molitvom kakose vladamo.

S. Matth. 26.

od potribesu.

Pſa. 118.

strah i nouo sarçe.

Pſal. 50.

nechu slzvi taſchoi.

Pſ. 113.

ma Boxiu.

Pſal. 70.

ù Boga, uffati.

Pſ. 118.

 ſem-

semper; dame pomoxes, i bichu spasen, i vazdachu razmisl chlati opravdanya tvoya, koim ovake linçe probugiuyes, i opravdas: Bia zaspao ù grisi, molimte prosvitli oçi od pameti moye, davech ù napridak, ne zaspem, ovoga sna od griya, yedabimi nerekao nepriatechli primogo protivachnemu; ovimsi putem uveo krachla David ù boiqu, i prichlubodivça, ù tvoyu slavu nebesku, ù pisni 12. chnegovoise vhali: *illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum*: istinaye, danas napastuyu nepriatechli trudimam; alite zazivam, davidis ponixenstvo moye, i trud moi, i dami oprostis sve grie, kanosi, i Davidu; ovimte riçima molechi, ù pisni 24. 18. *vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte vniuersa delicta mea*: vidi Boxe moi trud, i ponixenstvo; dame oche lakomostiu nepriatechi pritisnuti; ali istime David ùçi ù pisni 118. da temolim: *inclina cor meum Deus in testimonia tua, & non in avaritiam*: prigni Boxe sarçe moye, na nauche tvoye, na tvoya svidoçanstva; à nedaimi lakomosti, dame chnome primogu nepriatechli: zato kadasmo godi napastovani od Diavla, svita, i nasega tilla; imamose ùtechi k'Bogu molitvom, kakono govori David ù pisni 72. 18. *mihi autem bonum est adhærere Deo, & ponere in eo spem meam*. Akosi napastovan oholostiu; moli Boga: dase poznas, nekati dade duh, yersi nisto od svita; ako lakomostiu; moli Boga, dati dade kripost od milosardya, ako bludnostiu: moli Boga, dati dade kripost od çistoche: ako nenavidostiu; moli Boga, dati dopusti chlubav istinitu, damores svakoga chlubiti, ù vrigenya prostiti, i svakom dobro otiti: ako proxdarlstvom; moli Boga, dati dade milost, od uztegnutya, i posta: ako sarçbom; moli Boga, dati dade kripost od ustarphlenya, i razabranya svakoga: ako linostiu; moli Boga, dasagrie sarçe tvoye, i daga ù çini rabrena, barsetna, i ìtra nasvako postenye Boxie, korist Iskarchnega, i vlastito spasenye, dobro sluxechi gospodina Boga, i izkarchnega svoga: i takobi prisao k'slavi, zakoyusi stvoren: ovonam, poneizmirnomu milosardyu, dopustio: otaç, i sin, i duh sveti. Amen. 4. Drugo nenaodim, dasu kusanya, od Boga, i od Diavla; negodvi pechi, ù koimse kusayu sudovi od gnille, kakono çine maistori,

od grisnika pravednik.

Psal. 12. molitvomse posvechuye.

Psal. 24. 18.

Psal. 118

Psal. 72. k Bogu od napastise ùtiçe.

kusanya 2. Dvi pechisu.

od

od lonaça, varça, opeka, aliti matuna, koye stavchlau ù pech, koi ostanu, onimse sluxe, à koyse razbie, one baçe ù neçisti od smetlischa: pech dobra, ponukovanye, i kusanye, razumise Boxiye: kako govori isti po Salomunu, na p. 27. ù Eklesiastiku: *vasa figuli, probat Fornax*: sudove lonçarske, kusa pech, 5. Druga pech, razumise kusanye, i ponukovanye Diavaoçko: koyi, nekusa, da izkusa; nego, da privari, i ù pakao, i ùneçisti od svakoga smetlischa baçi: kakonam kaxe, Sveti Ivan, na p. 9, od chnegovi oçitovanya, gdimu Bohg oçitova: *ascendit fumus putei, sicut fumus fornacis magnæ*; da vidi izlazech dim pakleni, aliti napastovanye diavaoçko, kano gustidim pechi velike, toyest pakla; i ù svakoise pechi kusa nadya naçina, toyest, iznutarchnim, i izvanskim naçinom. Boxia. Eccl. 27. Diavaoçkoye. Apoc. 5.

6. Kusanye pravedniye; bolizanye od gria, i pokore, koye oberu, za svoya pomachnkanya, i ù sarçu od luçe, koya su od potribe za spasenye; tako; kaza Angeo Rafael dobromu starçu Tobiyi, koga Bogh kusase mnozim taknutyem: govorimu Angeo, ù p. 12. 13. *necesse fuit, vt tentatio probaret te*: od tvoyeye potribe, date napast izkusa, kakavsi iznutra: zato, i sveti Pavao govori k'Rimchlanom, ù p. 5. *tribulatio patientiam operatur*: nemoremo znati yeli çovik uztarpchlen, doklega ne izkusau potribe izvanchnske: i sto Mudri Solomun, na p. 3. 5. *in paucis vexati, in multis bene disponuntur, quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos se*: gospodin, ù mali stvari muçi; i ù mnozise dobro od Rede chnegovi, onom mukom, yereyi Bohg kusa, i nagei, dasu dastoini Boga ùxivati ù vike: znateli kako Bohg çini; kano yedan kuyunçiya; meche zlato, i srebro ù ogachn, daga lipse oçisti; zlatose razumi pokora izvachnska: tako Bohg dade yednu, i drugu, da nas oçisti, po ponixenyu, i pokori, kano zlato, i srebro: po Mudromu Solomunu, govori ù Eklesiastika, p. 2. 8. *in igne probatur aurum, & argentum; homines verò receptibiles in camino humiliationis*: ù ognuse kusa zlato, i srebro, à chludi ù pechi od ponixenstva: ù ovoi pechi, kusa Bohg, Abrama, kadmu zapovidi, da saxexe yedinoga Sina Ixaka: Kusa Ioba, izgubchlenyem Sinova, i blaga, i gubom: Tobiu slipostiu, i Sinom: i svè Proroke, i Patriarke; zatim od Novoga zakona: Kusa Apostole, muçenike kusanya od dobri. Tob. 12. 13. Rom. 5. Sap. 3. 5. zlatosu, i srebro dobri. Eccli 2. 8 pech Boxia.

razliçim mukami: izpovidnike; Diviçe; i sve pravedne koisu ù Rayu, da govore sada riçi Davidove, ù pisni 65.
Ps. 65. c. *transiuimus per ignem, & aquam, & induxisti nos in refrigerium:* prigiosmo ogachn, i lehd: i sadasmo, ù poçivanyu.

7. Pechye druga pokletiye, i takoye dvostruko pokaranye chniovo, iznutarchne, i izvachnsko; iznutarchne pokaranyeye, sto nebi otili muke, ni pravde, koyayi, kara za chni zla dilla: à izvachnsko, oni ogàchn, ùkomuche goriti ù vike: tàko govori Bohg po Ixaiyi ù p. 66. 24. zati m potvardi Isus ù svomu novomu zakonu, po Mattiu, ù p. 9. 44. *vbi vermis, non moritur, & ignis, non extinguitur:* vazdache i mati iznutra çarva, koyiyi grize iznutra, dase nemogu smiriti nikada ù vochli, ovose od chni neche diliti; takoger neche ùdunuti ogachn, ni studen, ni gruxni obrazi Diavaçki, takoger duse prokleti, i pogardna tilesa chniova: svakoga Karstianina saçuvao Bohg dopastiyi: ù ovoi pechi, Kusa Diavao svoye naslidnike dillimam od gria; kano bise Kain, bratin uboiça: saul krachl progonitechl Davidov; krachl Hirud progonitechl Isusov; sudaç Pilat; Biskupi Xudimski Anna, i Kaifa, i svi progonitechli Isusovi; Iuda Iskariotin izdavnik Isusov, simun Mago çaratanik, saffira s'Muxom: i svi koisu dosli ùpakao vele xalosni, duxni, i ùqvichleni: zato duxnismo Boga vhaliti, i moliti, yedabi nas oslobodio od ovoga kusanya, i napastovanya, i daonam yakost, dase moremo suprotiviti, i odoliti Diavlom, i chniovim napastimam: *& ne nos in ducas in tentationem.*

pech zla.

Isa. 66. ù 24.

Matth. 9. 44.

Diavli gdi kusau

8. Vechekrat nas napastiuyu chludi; yedni po taknuti od Boga, i ovi nadobru svarhu çine, kano, i Bohg: à druzisu potaknuti od Diavla, ovi nazlu svarhu çine, kano, i Diavao, Otaç chniov: duh sveti po Ivanu, ù p. 8. 44. takoger po istomu, ù 1. pistoli, p. 3. 8. govori. *vos ex Patre Diabolo estis, & desideria Patris vestri perficitis:* vi od Oça Diavlaste, i poxude Oça vasega çinite; Diavao xeli, da chludi grise, dayi vuçe ù pakao; à zli chludi navrachau, i napastuyu grisimam, ovosu Sinovi Diavaoçki, ovosu huda paklena, ova ùstasu vrata Paklena, koya zayedno xderu svakoyake varsti od chludi neprashau staru, ni mladu, xensku ni mushu; redovniku, ni svitovchnemu çechladetu; svakom varstom od gria napastuychi; Niki napastuyu griom

na paschnaçi.

Io: 8. 44. 1. Io: 3. 8.

Diavao Komuye Otaç.

çistochu Bohg çuva.

griom putenim; kano bi xena poglaviçe Putifara, ù narodi p. 39. 8. *dormi mecum*: koya zazva svetoga Iozipa, Sina Iakova Patriarke, netivsyoi pristati; çiniga metnuti ù tamniçu, i mnoga zla podniti; koga Bohg oslobodi, i veliçim çovikom pri krachlu Faraunu; i prid svim svitom oçitova, daga ùçini parvim zakrachlem; zachnegovu çistochu, i pravdu: zato àko Diavao inapastuye posvoim Sinovmimam, to-yest, zlim chludimam; nepristani vochlom, nechete Bohg ostaviti: odimo ù svetoga Daniela Proroçanstvo, ù p. 13. 20. *ecce ostia Pomari clausa sunt, & nemo nos videt, & nos in concupiscentia tui sumus*: ùstase dvi starçine, koise biau sakrili ù vartlu, aliti vochnaku, suprativa çistoi Xuxani, kcheri Helçinor, xeni Ioakimovoi, daschnome sagrise; netiyim pristati; mnoghe tughe podnese; tiauyu ùbiti kamenom, i druga zla odchneçiniti krachl. Astiages, yereyu osvagiau starçi dasuyu vidili ù grisu yednim mladichem, koga nemogose ùititi stari; nachnu okrenuse svoyu opaçinu; ali Bohg probudi Daniela proroka; koi chnu oslobodi; à starçemse poxudnim zgodi, sto otiau, dase ùçini od xuxane; chne postenye bi Sarachneno; à starçi Kamenovani, i otigiose ù pakao, gdinoche, i chniovi naslidniçi. Vidimo sto otiase Oloferno od Svete Iudite, ù p. 12. 10. *vade, & suade Hebream illam, vt sponte consentiat habitare mecum*: dozsva Oloferno slugu, po imenu Vagao, reçemu, pogi nagovarai Iuditu, da samnom podobroi vochli pribiva: *cor autem Olofernis erat ardens in concupiscentia eius*, ù br. 16. ma ù p. 13. 10. *confirma me Domine, percussit bis, & abscidit caput eius*: Bohgyu pomoxe, i nadanu, da Olofernu Serdaru od voiske krachla Nabukodonozora sirianskoga; odsiçe glavu, itako sarani svoyu çistochu; oslobodi grad Betuliu, i svoi narod à poxudnoga Oloferna posla piana ù pakao, gdino igiu svi chnegovi naslidniçi, ù grisi ovaçi, i druzi umiruchi: ove nasliduyu svi opaçi vichniçi, kano bise starisine od puka xudimskoga, koyi uçinise viche, da pokriu ùskarsnutie Isusovo, dase voinikom Rimchlanom pinezi, yedabi rekli lax, dabiau zaspali pazechi greba Isusova, i tako prisavsi ùçeniçi Isusovi ù kradoseim Tillo Isusovo: po Mattiu na, ù p. 28. 12. *pecuniam copiosam dederunt militibus, dicentes: dicite, quia discipuli eius nocte venerunt, & furati sunt eum, nobis dormientibus*:

Gen. 39. 8.
stoi ù sebi.
Dan. 13. 20.
Iudith 12. 10.
n. 16.
ibid. 13. 10.
lax voinika.
Matt. 28. 12.

& si

& si hoc auditum fuerit à præside, nos suadebimus ei, & securos vos faciemus: at illi accepta pecunia, fecerunt sicut erant edocti: voiniçi ùzese yaspre, paka slagase, i rekose, dasu tillo Isusovo ù krali chnegovi ùçeniçi obnoch, kad oni biau pospali.

9. Ovdese sagrisuye oholostiu, koya neche svarhu sebe nikoga, vech oche biti svarhu svakoga, kano ktiau xudie, da nie Isusa svarhu chni: lakomostiu primogose voinike; i poxudom od blaga; nenavidostiuga umorise, kano çovika, istomga nemogau viditi, daye ùskarsnuo; Diavol ponukova, da slaxu yednu lax rekose; daye ùkraden; drugu, dabiau zaspali; trechu, dasu dosli ùçeniçi: itako, grie yedan zaziva drughi, brez broya varvi yedan zadruzim, à nesrichni grisnikse nemore dozvati. Diavao malo, kad poyednomu griu poside çovika, nemachnadmu coliko gori doyesti, i posistiga vechma: riçisu Isusove, ù p. 11. 26. *assumit septem alios spiritus secum, nequiores se, & ingressi habitant ibi*; ù Luçinu Evangeliu; itako sve sedam gria ùçiniti, dase nemore nevochlni grisnik ositi, pokayati, ni izpoviditi naprav, od yednogase izpovida, i kaye, à druzi nesçini zagrie, ovosu (sto reçe Isus) gora posidchna, nego parvasu bila, ove nasliduyu svi Pogani, koi nisuse oprali Karstenyem: svi Heretiçi, sismatiçi, i odpadniçi od Isusa; svi zli Karstiani; koyi zlim nagovorom, naukom, i zlom prilikom, mnoghesu na grie naveli, i ùpakao poslali: zato govorimo sve udichle, i ne ù vedinas ù napast, ovizi vhalaç i laxaç.

10. Isus nas ùçi, dase ove pogani pazimo, vechma, nego kughe otrovane, koya mori samo tillo, à ova dusu za tuçnieu Boxiu: po Svetomu Mattiu, ù p. 10. chnegaval. Evangelya govori: *cauete ab hominibus*: Sveti Ivan zlatousti, govori: dase çuvamo, i pazimo odchliudi zloçesti: *sicuti malis, pessimis, & super omnia mala malis*: kano od zala svarhu svi zala: zao çovik, gorie od svake xivine, ne razloxite, yere xivinese ùklachnau çovika, kadaim nedosagiuye, à zao vazdaga ische napastyu: zmia netrue, nego kadyoise dosadilobi. Ma zlo çechlade sve grize, ozlu misli, i na pastyuye: goreye od Diavla, kogaye dillo zlo çiniti, yer dobra nemore nikomu ùçiniti: à zlo çechladebi moglo, kadbi otilo; ma tkoye sebi zao, komuche biti dobar: duh sveti govori ù Eklexiastika, p. 14. 5. *qui sibi nequaquam est, cui alij bonus*

svi grisi slidè lax.

Luc. 11. 26.

od laxi pazimose.

Matt. 10.

S. Ivan. Chyry.

sebiye naigori laxaç.

Eccl. 14. 5.

bonus erit: tkoye sebi zao, komu more biti dobar? Tko drugomu çini zlo, ustvari od ovoga svita, sebi çini gore, gubechi vicchne spasenye, nenavidi svoyu duʃu, teryu ʃachle k'Diavlu pogrisi, dilli Diavaoçki: ù istomu, p. br. 6. *qui ʃibi invidet, nihil eʃt illo nequius*: od ovaçi chludi, niʃtose nemore nachi gore, ni diavao razlog; Diavao nemorese priblixati pravedniku; da ʃto çini, ùzme drugo çechlade, svoye hudo pogriu, i chnimese slaxi, daçini drugoga ù grie ù vesti, kadga ù vede, ondaga, i Diavao poside: Diavao navede Evu, Adama nemogaʃe, i Evaga navede nagrie, i mnoghesu drughe navele, toliko xene muxeve, koliko muxi xene, takoger svake varste çechlad; zato govori Sveti Otaç Augustin, dase pazimo od dva yu veliçi neapriatechla, yednoga vidina, ʃtoye zlo çechlade, à drugoga nevidina, ʃtoye Diavao; protiva çachladetu govorimo, i zachnega Boga molimo dase obrati: à Diavalu danam nenaudi. *Eccl. 6.* *mnozi slide ovo* *2. napaʃcbnakaʃu.*

11. Istinaye, da gospodin Bohg, nigdi nie pristao po maxuchi svoi puhk, i dayuchimu dobre naugitechle, pripovidaoçe, i pokaraoçe, yedabise neçinili grisi, i od ucichneni, çinila pokora: kako nas ùçi sveti zakonoʃa Moisie, ù p. 14. 2. *& te elegit, vt ʃis ei in populum peculiarem*: obraoye Bohg tebe za svoi puhk vlastiti, toyest, pravedne: takoger obraoye svete Apoʃtole, i ostale pripovidaoçe po Luçi, ù p. 6. ç. *elegit duodecim, quos Apoʃtolos vocauit*: iʃto po Ivanu ù p. 6. a. *non ne ego vos duodecim elegi*: yavasam obrao dvanayest Apoʃtola. Takoger obra sve pripovidaoçe, parvo nego sviht postavi, govori sveti Pavao k'Efexionom, ù p. 1. 4. *elegit nos ante conʃtitiotionem Mundi*: obrao nasye, parvo postavchlenya svita: i dase tko nebi ponio, ali drugi pogardio pripovidalaç; govori Isus, po Ivanu ù p. 15. c. 16 *non vos me elegiʃtis, ʃed ego elegi vos, vt fructum afferratis, & fructus veʃter maneat in æternum*: yasam vas obrao, da çinite plod ù svetoi moyoi çarkvi, i vaʃchese plod viditi ù vike, i pribivatiche svami prid Bogom. Kolikosu Bogu Marsçi zlo usniçi, koi drughe na zlo obrachau, mormorau, i zlo govore, vidismo ozgara. 12. Dasada vidimo, kolikosumu draziidobri pripovidaoçi, vsta Boxia, da Bohg svemoguchi neti, da Ixaia Prorok skaxe chni slave, ni poʃtenya, negoi poçe vhaliti, i slaviti, ponaidochnem hudu, toyest, nogami *Bohg pomaxe svoye vazda.* *Deuter. 14. 2.* *Luc. 6.* *Ioan. 6.* *pripovidaoçi obrani od vika.* *Ephe. 1. 4* *Ioan. 15. 16.* *od Isusa potuargeni.* *zli Bohg nechbe.* *Bogu drazi pripovidaoçi.*

Isa. 52. 7 mi ù p. 52. 7. *quam pulchri sunt pedes prædicantis, & annunciantis pacem, annunciantis bonum, prædicantis salutem*: govori prorok: Niko nemore proçiniti oni nogu, koye gredu pripovidati mir, skazivati dobro, pripovidati spasenye; kano rekavſi: à od usta, ya negovorim, yeryi nemogu skazati, nekai skaxe Angeo, illi isti Bohg, zaſtosu drughe slave, i vhale dostoina usta dobra, usta pravedna, koya ò miru, i dobru rade, ter mir skazuyu, pripovidayu, i megiu çechladi

ustasu pripovidaoçi.

çine. 13. Ovosu ùsta Boxia, sam Bohgyi vhali, à ne drughi, Moysio ù Deuteronomia p. 8. 3. *quod non in solo pane viuat homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei*: usta dobrisu, vsta Boxiasu. Isto reçe Isukarst po Mattiu, ù p. 4. a. 4. Luka, ù p. 4. a. 4. sveti Ambrox govori: *à quocumque veritas dicatur; semper à Spiritu Sancto dicitur*: oche rechi, istina, pravda, i dobri sviht, inauk, posvete ona usta, ukoise naode; ançiyi çine, dasu usta duha svetoga: à Ixaia ù p. 25. 8. *quia Dominus locutus est*: gospodin Bohg rekaoye dobro, i pravdu: ù p. 40. kada posla Ixayu da pripovida govorimu. Clama, viçi Ixaia, karai, i ponukui, br. 5. *quod os Domini locutum est*: ſto ùsta Boxia reklasu: ù p. 58. 21. *& verba mea, quæ posui in ore tuo, non recedent ab ore tuo, vsque in sempiternum*: svemoguchi gospodin Bohg, govori, dobromu, nauçitechlu, meſtru pravednomu, i pripovidaoçu od istine: moye riçi, koyesam postavio, ù ùsta tvoya, neche od stupiti od usta tuoi, ù vike, negoche vazda Boga chnima vhaliti, i slaviti ù vike vikovah.

Deut. 8. 3

Matth. 4.
Luc. 4.
S. Ambr.
usta od istinesu Boxia.
Isa. 25. 8
p. 40. n. 5.
p. 58. n. 21.

S. Bonau. ù 6. lect. od prinesenya tilla.

Ovonam kaza sveti Otaç Bonaventura, kada biaſe Generalom od Reda Svetoga Franceſca doſavſi ù Paduhu, ter ù ze yezik svetoga Oça Antuna, koyi biaſe freſak, Rumen, kano daye xiva çovika; poçemu govoriti: ò yeziçe blagosovchleni, koisi vazda blagosivchlao Boga, brez pristanka, i drughe çinio, daga blagosivchlau, sadase oçito vidi kolikosi dostoyan prid Bogom, i prid chludimã: ù 6. lectionu od tranſlationa. *O lingua benedicta, quæ Dominũ semper benedixisti, & alios benedicere fecisti, nũc manifestè apparet, quanti meriti extitisti apud Deum*: ovi yezik nasliduimo svi: tachese, i nami isto rechi i naſa ùstase uçiniti usta boxia, à kosu bila vraxia, moguse oçisti, à kosu prokleta muguse poslia posvetiti, i biti Boxia, govorechi ò Bogu, ò dobru, ò poſtenyu Boxiemu, i spasenyu iskarchnega: kano biſe poslia Zatayanya Petrva,

S. Ant. offic. 6.

kada

kada *flevit amare*: *s*avlova, kada reçe; *Domine quid vis, me face-re*: i toliçi mnozi, koi zaniko vrime bi*s*e prokleti: pakse-pokayav sadasu sveti, dayi slidimo bratyo na svetichnu, kadsmoyi slidili na zlo, na grie, na mormoranye, na proklichnanye, i opaçine; od potribeiye sve sliditi, na-obracheye: koyenam dopustio, po svomu Milosardyu: ò taç, i Sin, i Duh Svetim. Amen. *Matt. 16. g. Marc. 14 Luc. 22. act. 9.*

POGLAVYE DVADESET, I SEDMO.

da izbavi nas od azla.

Sed libera nos à malo.

Matthie ù 6. i Luka ù 11.

Ovdese razlika zlą, imadu viditi; zato imamo Boga moliti, danas izbavi, i oslobodi od chni.

1. OVoye zavarha od molitve Isusove, od svieye stvari, *s*to prosimo: dobraye stvar posvetiti Ime Isusovo, i Boxie; davatimu slavu od krachlestva, koyu prosimo sebi od istoga, dabude izpuchnena chnegova vochla nazemchi kanoye, i nanebesi; danamda de kruh svakidachni, toyest potribe, tillesne, i duovne, dananise od puste grisi, da pridobudemo nepriatechle na*s*ega spasenya: svarhu svega, danas oslobodi, izbavi, saçuva, i ùkloni od zla svakoga, vigenoga, i nevigenoga, gria, i napasti svake varste: zovu Bogosloyçi: *malum culpa*: zatose govori, i od pustinami; *debita nostra*; dughe na*s*e, toyest ù vrigenya, koimsmo ù vridili Boga, pristupauchi zakon chnegov. *prosimo od Boga. zlo gria. Matth. 6.*

2. Drugasu zlah *pena*, toyest pokaranya ù koyesmo po griu upali, i dopaliyi toliko du*s*om, koliko tilom; kako govori sveti Iob. ù p. 14. *homo natus est de Muliere, repletur multis miserijs*: govori: çovik koiye rogen od xene, mnozi-ye potriba, i tuga napuchen: od ovi nevochla, potriba, *zlo pokaranyaye. Iob. 14.*

ituga molimo Boga, danas oslobodi, da nam nebi zabrinile spasitse, yedabi nammyi osladio; kano Iobu osladi gubu, izgubchlenye Sinova, i blga, da sve udiohle govoraſe: *sit nomen Domini benedictum*: ù p. 1. 6: budi ime gospodchne blagosovchleno: ako oche biti zbogom, nevachla dameli boga, i nako, za porod, za zdravye, za imachnye svitovchne, nego, ſtoche biti od svi stvari svitovchni zapotribu duſevnoga spasenya, Boxiega poſtenya, i koristi iskarchni naſi; itako bi dobra, i primichlena bila naſa molitva, kano bi Mudroga Solomuna, koi ù priričci, na p. 30. 7. dule, *rogaui te, ne deneges mihi mendicitatem, & diuitias ne dederis mihi: tribue tantum victui meo necessaria*: govori, gospodine zadvi stvari molimte; nedaimi Bogastva, dase neponesem, chnime, i da od tebe ne odstupim: *ne forte faciatus, illiciar ad negandum, & dicam: quis est Dominus?* Takogerte molim nedaimi uboxstva *aut egestate compulsus furer, & per iurem nomen Dei mei*: ali ù potribi, da nebi krao, i kleo, aliti psovao ime Boga moga: zatote Boxe molim govoraſe Mudri ſolomun; da raſchine, izpraznosti, i laxi daleko od chnega odrene, kano izghibili duovne, yere, imachnye svitovchne, mnoghimye bilo, izgubchlenye viçchne; takoger uboxstvo: dakle, tko xeli naprav moliti Boga neka uzme moliti kano Mudri ſolomun moli, i od Boga prosi, iz prosiche, ka ion.

Iob. 1. 5.

moliti Boga kakovachla.

Prov. 30. 7. 8.

Solomun moli, i izprosi.

3\. Molitva bi dobra Mudroga ſolomuna; ù priričci p. 30. a. 8: i ù 3. krachleva p. 3. 9. *dabis seruo tuo cor dacile, vt populum tuum iudicare possit, & disernere inter bonum, & malum*: Molimte Boxe daimi razbor, damogu razabrati zlo, i dobro: zlase paziti, à dobro sliditi: ù 2. Paralipomena p. 1. 10. *da mihi sapientiam, & intelligentiam*: gospodine Boxe molimte, za Mudrost, i razum, yasam krachl, i vladalaç, yedabi neuvridio tebe Boga, yedabi krivo neuçinio iskarchnemu ù vladanyu, itako ù prav odechi naſao spasenye viçchne; ù Mudrosti, p. 9. 10. isto prosi, Mudrost, i razum: *Mitte illam de Celis Sanctis tuis, & à sede magnitudinis tuæ, vt mecum sit, & mecum laboret, vt sciam quid acceptum sit apud te; scit enim illa omnia, & intelligit*: govori gospodine Boxe snebesa mi poſalchli tuoi razum, znanye, i Mudrost; nekaye sam nom, yedabi znao ſtoye tebi drago, ugodno, i dobro prid tobom; sama Mudrost ye istinito vladanye, i dobro; yerye ignoran-

prov. 30. 8.

3. Reg. 3. 9.

Molitva svi vladalaça oreye.

2. Paral. 6. 1. 10.

sap. 9. 10.

yao vladaoçem neumiteonim.

ńu parva ludost, manitost, i izgubchlenye svakoga dobra, i poſtenya Boxiega, i Izkarchnoga; zatote molim od chne-me izbavi, i oslobodi; yedabi Mudrost samnom trudila, i chnomese vladao, koya svaka razumi: ovesu molitve svakomu od potribe, à navlastito vladaoçem od druxi, koliko duovnim toliko svitovchnim; i tkoyi neima, neka neiſche vladanya, yerchimu moglo biti izghibio duſe, kanoye mnozim neumiteonim; za ovese zla moli Bohg, danas oslobodi, i izbavi, od neumitenstva. 4. ſto Bohg dade pravoi molitvi ſalomunovoi vidimo, ovakoche dati svakomu, tkoga napray moli, i prosi naovi naçin: ù istomu 3. krachleva p. 3. 12. ecçe, *dedi tibi cor ſapiens, & intelligens, in tantum, vt nullus ante te, ſimilis tibi fuerit, nec poſt te ſurrecturus ſit*: govori Bohg ſolomunu; zaſtosi napray me molio, nisi prosio bogastvi, ni dati podloxim neprjatechle; negosi pitao razum, znanye od vladanya, i Mudrost; yari dayem Mudrost, danie bio, niche biti tebi priliçan çovik ù znanyu, i Mudrosti: zaſto *non poſtulaſti divitias, & ſubſtantiam, & gloriam* ù 2. Paralipomenona p. 1. 11. Nei che bogastvi, ni slave taſche, nego Mudrost: dayemti smudrostyu bogastva, i vladanya; zaradi tvoye dobre molitve: ovake molitve imamo svi çiniti Bogu, rachenam, i dati ſto vidi dryezana ſe dobro, zana ſe spasenye, i korisno. | *zlaye ignoraça, toyest nenauk.* | *ò prava molitvo.* | *3. Reg. c. 3. n. 12.* | *2. par. p. 1. 11.*

5. Tri varste zalasu, za koye molimo Boga danas oslobodi, i izbavi: toyest od zla proſastoga, sadachnega, i doſastoga: ova tri zlà, illimu gria, illi pokaranya, parvoye s'kimse ragiamo; drugo zlo mi çinimo; treche na nye za pokoru; parvo imamo od Adama; drugosu na adilla zla; treche podnosimo: parvi griese zove iztoçni; drughi uçichneni; trechi ye pokaranye od Boga, zana ſa pomachnkanya: grie istoçni se zove: *eſt carentia iuſtitiæ originalis debitæ, acceptæ in primo parente, & in ipſo amiſſæ Scotus*, ù 2. s. r. 37. isk. yed. ; i ù 32. isk. yed. s. b. grieye istoçni; izgubchlenye pravde iztoçne, duxne; ù parvomu Roditechlu primchlene, i izgubchlene: biaſe Bohg dao, yednu pravdu iztoçnu; terbismoyu svi imali, iz utrobe materine; paka Adam sagriſi, i pogriu, izgubi svim onu pravdu iztoçnu, à dobi grie iztoçni, à komuse svi ragiamo; izvan Blaxene Diviçe Marie, koyu Bohg saçuva; i chne Sina Isusa; gospodina naſega; ù | *3. Zla.* | *Scot. 2. d. 37. 32. q. vn.*

brez Karstenya. komuse griu iztoçnomu ragiamo; i schnime zayedo iztiçemo, komuye od potribe sada Sveto Karstenye; da chnimese ozdravchlomo od gria istoçnoga, inako svi nekarschenise
gubese. gube, i nistoyi, nemore od ovoga gria oçistiti, ni obraniti, nego samo Karstenye: Adamu nebi grie iztoçni, nego ùçi-
scot. 2. d. 32. 37. q. vn. chneni: govori scot; ù 2. s. r. 32. isk. yed. c. b. *est priuatio iustitiæ actualis, quæ deberet in esse actui*; onga uçini, izgubi pravdu sebi çinom zlim; à nami ostavi misto pravde, nepravdu, koyase zove grie istoçni, yere snamise Ragia, i iztiçe kano zla bastina ostavchlena od Roditechla Sinovom, takoye nami grie iztoçni. 6. Pokaranya, pogriu Ada-
pokaranya 4. movu, svemu narodu dana od Boga: çetirisu svemu narodu zayedno musku, i xensku; à tri napose samim xenami data: parvoye opcheno pokaranye izgubchlenye milosti iztoçne, i dobitye gria iztoçnoga, ùkomuse svi ragiamo:
Gen. 3. 10. ù narodi, p. 3. 10. *Adam vbi es: vocem tuam audiui in Paradiso, & abscondi me, eo quod nudus essem*, evo izgubchlenye milosti, golina, i svuçenye izmilosti, à obuçenye gria: drugoye poxuda, koyu zovu Bogoslovçi Fomes; ù istomu poglavyu,
ibid. 6. br. 6. *vidit igitur mulier; quod bonum esset lignum, ad vescendum*: Evoti puteno poxelenye: vidi xena (govori) daye dobro zablagovati; uze, blagova, i muxu dade, *qui comedit*, kako çovik izide udichlese ogolise, i zastidise meusobom, milost izgubise: grie, i poxudu imase: vochlayim osta ukrivchlena, i na grie prignuta, s'ochuchenyemse s'yedini, ibi treche pokaranye: *& aperti sunt oculi amborum*, ù br. 7. biseim otvorene oçi, dase poznadu stosu: izgubiv milost parvo, dobiv grie drugo; ostavsi ù suxanchnstvu od poxude, i prignutya nagrie treche; çetvartoyim Bohg dade pokarànye rasutye, i razpanutye, takoger okrenutye ù zemchlu, od koyesmo
ibid. 19. stvoreni ù istomu p. 3. 19. *in sudore, vultus tui vesceris pane; donec reuertaris in terram de quà sumptus es, quia puluis es, & in puluerem reuerteris*: govori Bohg utrudu, i xalostichetese rahniti, dokse ne povratite ùzemchlu od koyeste stvoreni; yereste prah, i ùprachetese obratiti; stonamse nebi zgodi-
grie uzrok. lo, da parvi roditechli nesagrisau; kano sada, naodese mnoga tillesa çilla, koya Bohg uzdarxi, dase nerazpadu zaradi dobara chniovi; kanoye ù Zadru Sveti Simun Pravedni, koyise dostoya primiti Isusa naruke svoye: sadase

çio

çio naodi: ù Napuchli na/ Blaxeni Iakov od Marke; ù mleçi Sueta Luçia, i nadruzi misti mnogasam vidio çila; à mnozi nike dille od tillesa, kanoye yezik svetoga na/ega Antuna ù Padui Rumen, i fre/ak, koliko, daye xiva çechladete: ovakobi inas uzdarxao sve gospodin Bohg; paka çinio prichi ù Rai zayedno stillom, i du/om uxivatiga, i vhaliti ù vike; à sadanamye ostavio sedam posvetili/cha, damoremose chnimami posvetiti, i prid Boga dochi; obsluximo /tonamse zapovida od Boga, i od Svete Maike çarkve; i stinite, i yedine zaruçniçe Boxie, tachemoga idochi ùxivati ù vike. Amen. ùslidechmu broyu imamo viditi pokaranya napose xenska; kanosmo ozgor vidili opchena çoviku, i xeni. *ò milosardye Boxie.*

7. Pokaranya napose xeni ùçichnena od Bogasu tri zagrie: parvoye, karvotoçye, /to xene zovu ùigenye, aliti çviht; drugoye ragianye zbolestiu; trecheye podloxenye, i poslu muxu, pod ovoyi Bohg podloxi, yere xena privari muxà, i nagrie navede, zatoyoi Bohg dade ova pokaranya napose, kano, i zmiyi, koya privari xenu, ù narodi, p. 3. 16. *multiplicabo ærumnas tuas, & conceptus tuos*: I, Evo karvotoçye, i veche puta zaçetye; *in dolore paries*: II, Evo bolesti od ragianya: *sub poteſtate viri eris*: III, Evo podloxenye xene pod çoviçiu oblast; ali kadgodise drugoyacie zgagia, gdinoye xena staria od muxa, i oche daye pametnia od nevachlastoga muxa; prava kchi Evina, koya prie izide yabuku, yedabi bila izvarstitia, i pametnia: zatoyoi Bohg dade, ova pokaranya ba/ka napose: karvotoçyem dabiu ponizio: Bolestiu od porogenya, dabiu çinio poznatise; podlaganyem pod muxevu oblast, dabi ponixenu, i poznanu sebe iste, ùçinio podloxenu Bogu, i çoviku. *pokaranya xenam napose od Boga 3. Gen. 3. 16. proçimi svak.*

8. Pokaranya çoviku, koi poslu/a xenu: naiparvomu prokle zemchlu, *quia audiſti vocem vxoris tuæ; maledicta terra in opere tuo*; za/tosi poslu/ao glas xene tvoye; I, Prokleta zemchla ù dilovanyu tvomu; dakleye zaradi xene zlo rogenye od zemchle: II, Pokaranye çoviku *in laboribus comedes ex ea*; ù trudiche/ blagovati od chne, svi dahna xivota tvoga; *ſpinas, & tribulos germinabit tibi*; davacheti tarnye, i draçye: ovoye; III, Pokaranye, gdibi vachlalo, da dade p/eniçu çistu, daye tarnye, draçye, chliuchl, kukochl, i ostale nepodobne stvari; IV, zavar/i trudom, i znoyem *Gen. 3. 17.*

da-

dacheserhaniti: *in sudore vultus tui vesceris pane*: su vellico mnogo yu, i trudu rahniche/se, i nemoremose brez truda rahniti za to vachla vazda truditi, yereye Bohg rekao. 9. I tako çovik sagrisi, i uçini dva gria; yedno, pomiçi xeninoi, poxudi Boxanstvo; drugo izide yabuku, i tako imade dva pokaranya, yedno ye za çetardeset dahna biti ù utrobi materinoi brez du/e, i nakon çetardeseti dahn stvori Bohg du/u, i postavi utillo, kako ùçe kanoni/ti; prem da Philozophi govore za, 46. à drugoye pokoranye nedadiyu materi ù çarkvu uli sti xudie za çetardeset dahna, po naredbi Boxioi: sada ye ovo dignuto ù zakonu od milosti, posvetomu Karstenyu, da more xena ulisti udichle ùçarkvu, samo, neka pazi, da nebi polilavu karvyu, inakovoi nie zabrachneno; prem da garçi obsluxuyu, kano i xudie: dobraye stvar dase blagosivchlau poporogenyu, i uvode ù çarkvu; koyase ne blagosovi, neçini gria, vech àkobi zapogardu ostavchlala blagosov; ovosu riçi Guilielma Duranda ù Rationalu *divinorum officiorum* yere bia/e za povid legali/, legaliasu prista la: à zakon yedanye sada Isusov, kano istinitoga Boga, i çovika, zakono/e pravoga, nitie drugoga zakona, ni Boga nego Isusov zakon: à ostalisu *secte*; oche rechi sligenya zla, i opaçi chludi; izvan Evangelya tko /togodi obsluxuye sagri/uye smartno: zatose svak imade ù vesti, nego tempechlito sli titi Isusov zakon, i poslu svete çarkve, koyoye glava, Sveti Otaç Papa sada Innocençio II. po ovomu Imenu. 10. Xena veçhe sagrisi, poxudi Boxanstvo, poholise ter parvo muxa izide vochku drugoye; à treche pristupi zapovid Boxiu blaguyuchi zabrachnenu vochku; çetvarto navede çovika na grie: zato bi pokarana vechma: I. ù utrobi materioni stoyi brez du/e za 80, dahna: II, za osamdeset dahna nedadiyu Materi ù çarkvu, koyabi xensko Rodila: III, da zbolestiyu Ragia: IV, daye podlozna muxu, ù narodi, p. 3. 6. *vidit, lignum aspectu delectabile, tullit de fructu illius, & comedit: deditque viro suo*; uze od ploda vochke, blagova, paka dade muxu, i on blagova, i pokle izide otvori/eimse oçi, i vidi/e dasu goli: uzboya/ese, poçe/ese skuxavati, osvagiauchise, i zmiyu; megiu, koyu, i çovika varxe Bohg nepriatechlstvo, xeni dade potribe ozgora reçene, i çoviku: Gabriel Barleta *ser. de Purificatione B. V. M. f.* 129. *quia mulier*

pokaranya ù utrobi.

Zakon od milosti.

ù vesti uçirkvu xene.

Duran. 2. de Purif.

xena veche sagrisi.

Gen. 3. ù 6.

Gabr. Barl. s. B. V. M.

mulier plus peccavit, quam homo: vechma sagrisi xena, negó çovik, zato vechma bi pokarana od Boga, negó çovik, i çoviku podloxna.

11. Blaxena Diviça Maria, i Isukarst, kano istiniti çovik, ne sagrisise, niti ù padose ùgrie iztoçni; Isus zasto Buduchi Bohg istiniti, ame çoviçanstvo od priçiste samo karvi B. D. Marie, poduhu svetomu i bi istiniti çovik: izvan gria, svaka primi, kako çovik: à Maria Matti chnegova, Rodise od çovika, i xene, toyest od svetoga Ioakima, i Svete Anne; ma gria, nione neimade; zastoyu prisveto Troistvo saçuva; parvi kip Otaç nebeski, kano svoyu radosnu zaruçniçu: ù Mudrosti p. 8. 2. *quæsivi, Sponsam mihi eam*: iskaosamyu zaruçiniçu meni uzeti; *& amator factus sum formæ illius*: i chlubim chne naçin, yerye ponizan, dayu zazva ù pisna p. 4. 7. *tota pulchra es amica meu, & macula non est in te*: swakolika si lipa priatechliçe moya, nie ù tebi oçkvarchnenya niednoga: zato *Sponsa mea veni*: odi moya zaruçniçe: à Diavlu reçe *inimicitias ponam inter te, & mulierem, ipsa conteret caput tuum*: govori Bohg ù narodi, p. 3. b. 15. ò Diavle privari Ti Evu, i vas narod obori ù grie; nistanemachne, dochie xena, koyacheti satarti glavu oholu, yere ya postavichu nepriatechlstvo mentobom, i chnome, chnoichesza sidati, ali cheti satarti glavu: *ipsa conteret caput tuum*, zatose pise podnogami Diavao B. D. M. chne neoçkvarchnenoga zaçetya, ù priliçi zmie, ù koyoi privari Evu; à Mariamu satarh glavu nasvomu zaçetyu, dayoi nemore nauditi zgriom Evinim; itako one potribe, sto xene imadu; i ona pokoranya; neimade priçista Diviça Maria, kako neimade gria iztoçnoga, smartnoga, ni veniaoga, alti maloga; iprem dase yedan puht nagio, gdi xene besigiau od svoga karvotoçya (sçichnau dayasam zaspao) reçe yedna, i gospaye imala çvit, i reklaye, kada ya ovo nemogo sakriti, neche niyedna moya druga: pakaim kaza, daga ona nie imala, kano ni gria, yerye ono pokaranye zagrie, à gospa kako neimade gria, takoni pokaranya, Matti Boxia.

12. Takoger ni Isus neimade gria, ni pokaranya: kako govori duh sveti, po krachlu Davidu, ù pisni 73. *tu confregisti capita Draconum*: vidi prorok Isusa gdi se ùputi, i Rodi, dasatarti glavu Dragunom, toyest Diavlom paklenim: koyi

Maria brez gria svakoga.

Sap. 8. 2. od Boga obrana.

Cant. c. 4. 7.

Gen. 3. ù. 15.

zato Maria neimade pokaranya.

Psal. 73. Isus Satarh Diavla.

koyi sedmimam strilami, ranni vas narod, izvan Isusa, i Marie, Maike Isusove, toyest sedmimami grisimam smartnim: Maria nemore imati poxude nagrie, ni na drugo zlo; zaſto naças zaçetya chne, bi ùdunuta, kako govoriſcot, ò svezana, kako oche Sveti Tomas od Akvina, poxuda, kakoyu Bohg saçuva, od gria, tako, i od poxude, koyase zove Bchluvanye: Isus, i Maria neimaſega: kako duh sveti kaxe, tako yoſchera, neimadoſe razpanutya od tillesa nego uskarsnitye, govori ù pisni krachla Davida, 15. *nec dabis ſanctum tuum videre corruptionem*.

Bogoslovçi. ſkot. ù 2. s. r. 32.

Pſal. 15.

13. Isusye svet; svarhu svi sveti, i B. D. Maria, zato neimaſe rasutya od tillesa, nego trechi dahn uskarnuſe, i otigioſe nanebesa: itako neimavſi pokaranya opcheni Maria, ni osobiti xenami, bi uznesena nanebesa, i ondeye zanaſe potribe, izprosichemo, ſtoye zapoſtenye Boxie, à zaspasenye naſe. 14. Svim nami utarnuſe xubi od yochke Adamove, i od chnegova gria bismo rahchneni: kako Prorok govori: *Patres noſtri comederunt uvas acerbam, & dentes filiorum obſtupuerunt*: Oçi sagriſiſe, iziſe voche nezrilo: à nami xubi tarnu: oche Yeremia ù p. 31. 29. i Ezechiel ù p. 18. 2. rechi oni sagriſiſe, à mi griſimo pochni griu, ostanam poxuda putena, ona bchluvotina; dasmo prignuti nagrie: prisveto karſtenye, dixe grie iztoçni svakomu, à bchluvotine (Fomita, kakoga zovu Theolozi) nedixe, zatose nekarſcheni zovu pogani, y ere grie istoçniye prichnima, parva pogan, à drughisu ostali grisi, kolikoyi veche çini, tolikoye poganiyi: zato karſchenikuse, nemore rechi poganin, nego gri'nik, zaradi gria ùcichnena od chnega; zatosu prignutiyi pogani na svako zlo, i grie, nego Karstiani, po poghni iztoçnoi: istinaye, da obrizovanye, davaſe milost, ali ne, kano sada daye sveto karſtenye, koye udichle otvora Rai, karſtenu, koyi neima gria uçichnenoga: po muçi Isusovoi, kadano Isus plati, kano çovik, zasve chlude, i zadovochlno uçini, pod puno. ſcoth ù 4. s. r 1. isk. 6.

Zaſto Isus, i Maria uzkarsnuſe.

ù Adamu, svi sagriſismo.

Ier. 31. Ezech. 18.

ſtosu pogani.

ſto griſnik.

Scot. 4. s. d. 1. q. 6.

15. Svi naſi Oçi biſe po Moisiu karſteni ù oblaku govori Sveti Pavao Korintianom, ù p. 10. 2. *& omnes in Moyſe baptizati ſunt, in nube, & in Mari*: zadignuti grie istoçni, ne daye od potribe karſtenye; à obrizavanye niſta nepomaxe, tkose obrizuye, nedayemu Milosti; Isuse obrizova zapo-

Karſtenye od potribe.

1. Corin. 10. 2.

tvaditi

tvarditi obrizovanye, da biase od Boga dano Abramu pria Moisia niko, oko 400. godina, zatim Moisiu, da grie istoçni samo dixe, ali Raya nemogase otvoriti, govori, ù istomu scoth, pod slovom .A. Isuse obrizova, za potvarditi obrizovanye, dabise od Boga; à karstise za prominiti ù laschne likariu griu istoçnomu, kano zakonose, poçe Karstenye. 16. Od B. D. M. nistase nestiye, yeli ali ne Karstena, govori skoth naistomu, pod. M. istinaye dabi saçuvana od gria istoçnoga, na zaçetyu; takoger kada zaçe Isusa bi napuchnena milosti: da bude Karstena, primilabi milost, illibiu zlamenovalo Karstenye, koyase nachnemu daye, parvo primchlena dayest, illi tada: Evo riçi scotove, ù 4. s. r. 4. isk. 6. pod M. *gratiam, baptismus significasset, vel tunc infieri, vel prius datam, tunc in esse*: Karstenyebi zlamenovalo milost, illi tada, koyase çini, illi pria datu, po tadachnemu çinu; kakono Abramu biase data pravda, alimu dade obrizovanye, za zlamenye, za veche ùmnoxanye, zásto sam Bohg nemore sebi ù mnoxiti veche milosti, à stvorenyu more: yerye on ista milost, vecheye nemore imati, yerye nie; à stvorenye, koliko na ovomu svitu, vechma ùkazuye chlubav Boxiu, tolikose vechma milosti Boxie napuchna.

skoth. a. 29.

od. D. Marie.

scot. 4. d. 4. q. 6.

yerye sva Milost, ù Boga.

17. Dakle karstenye dixe grie iztoçni: ali nedixe bchluvotine, toyest onoga prignutya na grie, nego ostayemo podchnime svi izvan blaxene Diviçe Marie, i chne sina Isusa: zatonam kaxe Sveti Pavao ù 2. pistoli Korintianom, ù p. 12. 7. *datus est mihi stimulus carnis meæ*: imadem napast putenu, zakoyu moli, i reçemi Bohg, zadostatie moya milost Pavle, arvise yos od sebe. 18. Ovu poxudu bchluvotinu alti prignutie ostavi Bogh priçoviku, daga kusa, i da izkusanu dade plachu, kako reçe, na istomu, p. br. 9. *nam virtus in infirmitate perficitur*: ò Pavle, kripostse poznaye ùslabosti putenoi, ako temechlit, i tvard ostanes, od napasti; biches moi, àkoli ne; àtiches, onoga koite navracha: zato molimo Boga danas izbavi od azla, i napasti putene, koyase arve protiva dusi, sve u iichle, kakonas uçi isti, ù p. 6. Galatianom: *caro concupiscit ad versus spiritum*: puhut xeli protiva dusi, i spasenyu; ona oche sebi lobro od ovoga svita, à zadusu nemari. Ma stonam sveti Iakov kaxe, ù p. *peccatum, cum consumatum fuerit, generat mortem*: kadase uçini

Karstenye stó posluye.

2. Cor. c. 12. 7.

Bchluvotina zasto.

2. Cor. c. 12. 9.

Gal. 6.

Iac. 1.

grie rodi smart. grie; porodi smart, viçchnu, zato Boga molimo, danas izbavi, i oslobodi, od ovoga zla, koye nosi smart viçchnu, svarhu koga, neimade vechega zla, nego sagrisiti, Boga ù vriditi, ù vikese izgubiti; dase more kadgodi ùmriti, à li smaknuti, ona dusa; koyaye ù paklu brez milosti viçchne, *brez svarhe.* i xivota viçchnega: imalabi stogodi razgovora, ali ù viche biti brez Boga; mukayoye teska; *kontentalabise*, yos veche muke podnositi; samo damore viditi yednom Boga, ù svoyoi slavi, ma nikada: ovoye çarv, koiyu grize ù vike.

POGLAVYE DVADESET, I OSMO.

Da izbavi nas od azla.

Sed libera nos à malo.

Stoye ùvrigenye Boxie.

1. OVodise prosi od velikoga molosardia Boxiega; da nas oslobodi, izbavi, i saçuva od zla, nai vechega, kanoe ù vrigenye Boxie, i grie smartni, koim napastuye Luçifer, zovese oholost: odgovara duh Sveti po Svetomu Iacovu Apostolu: ù p. 4. 6. i po mudromu Solomunu ù proverbi, p. 3. 34. *Deus superbis resistit, humilibus autem, dat gratiam*; govori: nemoise oholiti, zastose Bohg suprotivi oholim, à poniznim, daye svoyu milost: zato budite Bogu podloxni: à diavluse supriativite ponixenstvom, tache od vas, i bixati; kano od svoye suprotivschine, koye Diava o nemore podniti, ni chnegov sluga oholiça. 2. Oslobodinas Boxe, od gria çovchne, i uznosa, dase *kontentamo* osvomu bistvu, i stanu, da ne ischemo prikovochle Boxie, yere vladanya ovoga svitasu sva, illimu zao vladalaç, illi dobar, od Bogaye postavchlen, i Bohg znade sam, zasto zlu daye vladanye, neimamoga mi pitati, nitimu moremo sta rechi, vecheyi vachla slusati, kano od Boga poslane: riçisu duha svetoga, po Svetie: Pavlu k'Rimchlanom, ù parvoi pistoli, p. 13. 1. takoger Petru, ù 1. pistoli,

Luçifer ponukue.
Bohg, ne-da.
Iac. 4. 6. prov. 3. 34.
vlastisu od Boga sve.
1. Rom. 13. 1.

ſtoli, p. 2. 13. *non eſt enim poteſtas, nixi à Deo*; tkose dakle, suprotivi stariemu; Boxioi naredbise suprotivi, zato ostavimo çovchnu, oholost; i Boga molimo danas od ove gube oslobodi, izbavi, i saçuva, 3. Oslobodi nas Boxe od priuzimanya; ſtono nismo, à çinimose; aliti, kadanam, Bohg dade, koye dobro svitovchne, sçinimo danamgaye, dao zanaſe dostoyanstvo, illidasmo dostoiniyi vechega, terse onomu ne *kontentamo*; drughe pogargiuyemo, i progonimo, sebe ùznosimo, poznatise nemoremo, molimote, danas od ovoga gria izbaviſ, oslobodiſ, saçuvaſ, i pametnam prosvitliſ, da reçemo Svetim Pavlom k'Titu, ù p. 3. 5. takoger k'Timoteu, ù 1. p. 4. 7. k'istomu yosche, ù 2. p. 1. 25, *non ex operibus iuſtitiæ, quæ fecimus nos, ſed ſecundum miſericordiam ſuam, ſaluos nos fecit*: da moremo rechi, nismo dostoini mi, nispasenya naſega viçchnega, à kamo, smo ovoga dobra svitovchnega, koyenamye Bohg dao, zanaſe kuſanye, à ne zanaſe dostoyanye, yersmo niſta naovomu svitu; nego prah, nego potriba, nego uçiniti grie, à ne dobro, zato Boga molimo danam digne ovi grie od nepoznanya, od priuzetya, i taſche slave. 4. Oslobodi nas, saçuvai, i izbavi Boxe, od iz izkivanya izpraznosti, ovoga svita zloga, i chnegove pomçhle, za tosu velika taſchina, i izpraznost, kadase uznadu, nisu brez gria; pomçhla svitovchna, smeta pomchlu, iznanye Boxie, zato Sveti Pavao uçaſe Rimçhlane, na p. 12. 2. *noli conformari huic ſæculo*, kano chludi od ovoga svita, oche sve uznati, à od Boxiyi stvarise, malo, spomichnau, nemoiteimse prilikovati; koiste Boxiyi, iſchite Boxie stvari, à neka svitovchne, iſchu çiyiye svihr izprazni; *non plus ſapere, quam oportet ſapere, ſed ſapere ad ſobrietatem*, govori; iſchi znati ono, ſtotie zapotribu spasenya, à drugoga neiſchi; stvari svitovchne, nisuti od potribe, samese dayu znati, machludem uznalim, i veleznalim od ovoga svita; od koi izbavio Bohg svoye obrane: *non plus ſapere*, 5. Gospodine, molimote izbavi nas, oslobodi, i saçuvai od nearnosti, prizloga gria, yere bivſi nas stvorio na svoyu sliku, i priliku, ù resio pametyu, vochlom, uzpomenom, i razumom; nesluxiinose çhnimi natvoyu vhalu, i slavu, nego na taſchine, i izpraynosti ovoga svita, kano çovik nearan, i nezpoznan; à tvoya sluxba,

1. *Petri* 2. 13.

çovchna kakose dilluye.

Tit. 3. 2. *Tim.* 1. c. 4. 2. c. 1.

pomchla zla.

Rom. 12. 2.

ibid. 3.

zanearnost.

Ioan. 15. 14. nie drugo nego gospostvo: *seruire Deo, Regnare est*: po Ivanu, ù p. 15. 14. *vos amici mei estis; iam non dicam vos seruos*: govori Isus: viste moi priatechli, yurve, nechu rechi, daste slughe: nego Arna, dobra, i vele draga Bratya; ovonam dopùsti, kakonosi obechao, i pamet prosvitli, da od tebe, ne ostupimo, ter, koye nearnosti uçinimo, negote vazda budemo ovde vhaliti, i slaviti, pak ù vikė ù xivati. Amen.

6. Izbavi nas gospodine od Aramzadstva, liçumirstya, *za dvo brastvo.* i dvobrazstva, nek umimo, mi svakomu rechi istinu, i pravdu, svakomu dati sviht, i pokaranye; nikomu, nekazati zla, daye dobro; ali rechi, *s*toye dobro; danie dobro: kanostenam ostavili naveche mista ù svetomu pismu: yao: ù *Is. 5. 20. Mal. 2. 17. sap. 24. 24.* Ixai, p. 5. 20. takoger Malakiyi, ù p. 2. 17. i ù priricçi mudroga Solomuna, ù p. 24. br. 24. *va vobis, qui dicitis bonum malum, & malum bonum*: yao vami, koi govorite, *s*toye zlo, daye dobro, à *s*toye dobro, daye zlo: te*s*ko, i yao ovaçim sarçimam, koya za misle, à texe yeziçimam, koi reku.

yao, yao, yao. 7. Zato, one, koise druzim posmiuyu; svemoguchi gospodin Bohgche snebesa pogardītiyi, i posmiatise *yao kuç-kam pod-migusam* chnimam, i stavitiyi ù misto viçchne pogarde, i posmianya Diavaoçkoga: kadaga zgledau udichlchemu dati svi poruganye, i misto, dobro do*s*liçe; dachemu zlodoliçu: duh sveti ù pisni krachla Davida 2. govori: *qui habitat in Cœlis irridebit eos, & Dominus subsanabit eos*: ù zaosi ças do*s*ao pose, *Psal. 2.* porugalo, i posmialo; tisise posmiyivao druzim, i pogargiuyuchiyi porughivao, zavrime; sadasi, dobio poruganye *ù vike.* ù vike, tisise sam posmiyivao, druzim podmiguyuchi, à tobomchese vas pakao porugivati, i posmiyivati ù vike. Zato mi molimo Boga, da nas izbavi navomu svitu posmiyanya, i poruganya, prosvitlionam pameti, i daonam pravu *dilla vraxiya-su.* chlubav svakomu; yedabismose ostali dilla Diavaoçki, navoditi drughe nagrie, i sarçbu pod mighivanyem, i posmianyem. 8. Takoger molimote pridobri gospodine, *nenapa-stui Boga* da nas izbavi*s*, oslobodi*s*, i pametnam prosvitli*s*, da nenapastuyemo Boga, i*s*chuchi od chnega, da uçini çude*s*a, i miracula, damu vechma viruemo; kano iskau xudie; dasage *s*'Krixa, yedabiti uirovali; kakonam pi*s*e Sveti Mattie, *Matt. 27.* ù p. 27. *si filius Dei es, descende de Cruce, & credemus*: à kosi Sihn Boxi sagi s'Krixa, dati viruyemo: ùgriu pomri*s*e odnevire, i upa-

i ù pakao sagiose pria, nego Isus s'Krixa; on s'Krixa nesage; à oni izpakla neche ù viko izachi: zatonam reçe Bohg po Moisiu zakonosi ù Deuteronomia p. 6. *non tentabis Dominum Deum tuum*: neches napastovati gospodina Boga tvoga; çuvaise; isto Isus Diavlu reçe; dakle drugoga neischi od Boga nego, stote uçi Sveta Maika çarkva, temechlito viruyuchi, pitai, i prosi, istinomches izprositi. *Deut. 6. Matth. 4.*

9. Veomate molimo gospodine, danas izbavis od slave tasche, i izprazne, yereye napuchnen pakao izprazni slavilaça, i chni tasche slave: i dase mi Karstiani nebudemo, ù drugomu slaviti, nego, ù muçi, i ponixenstvu Isusovu, Svetim Pavlom, koi pisuchi galatam, na p. 6. 14. reçe: *mihi autem absit gloria, nisi in Cruce Domini Nostri Iesu Christi*: Nedaomise Bohg niuçemu nasladiti, nislaviti od ovoga svita, nego ù samomu Krixu gospodina nasega Isusa, pokomu yasam svitu propet, à meni sviht: oche rechi Pavao, kakosam poznao, stoye Isus, nistome nemore nasladiti, nego chnegova muka, i Krix, okomu sve udichle mislim, i ù sarçuga darxim: à svihtmie marzak, i muçan, nedarxim, daye drugo chnegovo raskosye, nego yedan Krix, yedna muka, yedna nevochla, yedno izgubchlenye vika viçchnega; od koga izbavionas otaç, i Sihn, i duh sveti. Amen. *za slavu taschu. Gal. b. 14 dobra slava. svibt mukaye dobrù.*

10. Svemoguchi Boxe, izbavi nas od gria liçumirstva; zastoye chnimi reçeno od Isusa, po Svetomu Mattiu na p. 25. *væ vobis hyppokritæ*: yao vami liçumirçi, koyi varate svitom; çinechise daste dobri, i sveti prid svitom, na izvan, à ù nutraste puni zla: od liçumiraça; govori Bohg ù Iobu p. 13. *non veniat omnis hyppocrita in conspectu Dei*: da neche liçumirça ù Rai, nedamu dochi prid obraz svoi: zato Isus zove liçumirçe, nevochlne, xalosne, i tuxne, yos naovomu svitu: yerecheimse, rech, po Matriu, ù p. 6. 16. *sicut hippocritæ tristes faciunt*: kada nisi svet, ni dobar, ni nauçen; neçinise pridchludmi, dasi: ù istomu p. br. 5. govori, da drugheim plache Bogh neda, nego ono, stosuyim dali chludi od ovoga svita, dasu dobri, à nisu, *amen dico vobis receperunt mercedem suam*: govori Isus, ono doistine liçumirstvocheim biti placha, drugoga nekase nenadayu; yerye neche imati: ò dobri Isuse izbavinas od gria liçumirstva, da poznamoga, i dagase çuvamo, yedabismo, nebili ù vike brez tebe, *za liçumirstvo. Matt. 23. Iob. 13. neigiu prid Boga. Matth. 6. 16. placha liçumirçu.*

dobra nasega; tuxni, i xalosni po liçumirstvu: veche, dase ponizimo: mismo slughe nekorisne. 11. Gospodine Boxe, zapovidiosi, dase neblaguye snenavidchliyim; yerese boyati, dase nebi okusila chnegova nenavidos, i od tvoyi sluga, ù pririçci Mudroga solomuna, ù p. 23.6. *ne comedas cum homine inuido*: ne blagui snenavidchliyim çechladetom, dase nenauçis nenaviditi drugoga dobra, postenya, i striche; yere Diavao nemoguchi viditi dobara Adamovi, i Evini, zanenavidost, otroyayi, i dadeim smart, ne samo vikchnu, nego vrimenitu yosche, da izgubise sva dobra: Evo Mudri solomun ù Mudrosti, p. 2. br. 24. *inuidia autem Diaboli, Mors introiuit in orbem terrarum*: zaDiavaoçku nenavidost ulize smart ù okolise zemchle: zatoga nasliduyu, koisu od strane chnegove: Diavao ù vede naipria smart ponenavidosti, pakayu ostavi zabastinu svoim sinovom nenavidchlivçem: zato molimote gospodine danas oslobodis, izbavis, i saçuvas od ovi dvayu Diavala: yednoga vidinoga, stoye çovik nenavidchlivi; à drugoga nevidinoga, stoye Diavao, Otaç nenavidchlivaça, neznase koyi veche zla çini sada, zasto Diavaose ùklachna sluga Boxiyi, à çovik kano pravi Sihn, neuklachnase, nego sve udichle nenavidi, i zlo tvori dobrim. 12. Zato Bohg, svoim sinovom naredi, i zapovidi, po Svetomu Mattiu, ù p. 5. daim negubimo chlubavi; nego, da zachne Boga molimo, yedabi, i oni, dosli ù Rai, ostavivsi svoyu nesrichnu, i tuxnu zlobu, zlu vochlu, i nenavidost *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros; & orate pro persequentibus vos* chlubite vase nepriatechle, i molite zachne (govori Isus) kanosam, i ya na Krixu molio, zasto ovisu, izgubili pamet. neznadu, dasebi naiveche zlo çine, gdi dusu gube snenavidostiznieli ovo çechlade izgubilo pameti? Dakle prislatiki Isuse naipriate molimo, da sve nenavidioçe svuçes iz ove neçiste odiche od nenavidosti, à obuçes tvoyom Milostiu, dasebe poznadu; popoznanyu, ktebi prigiu, i otebe nikuda neotigiu, Dopusti, Dopusti. Amen. 13. Mormorature, i protresaoçe: nemores Boxe viditi; koiyo zasvakim, yezikom opaçim sve udichle, kano lopatom Diavaoçkom kidau neçisti, i gdiyi nenaode, à oni, kano metlom smichu sasvi çetirgiu Strana, yedabimu nameli Bunische, i smetlische, pakaga ùxegli,

nenavidost vaz da zla. pro. 23.6

sap. 2. ù. 24.

smart ponenavidosti.

dva Diavla.

Matth. 5. nenavidchlivi brez pametisu svi.

za mormorature.

uxegli, nek svakomu dosade chnime: k'Rimchlanom Pavao Pisuchi goviri, dayi nemores viditi, na p. 1. *detractores sunt Deo odibiles*: molimote, zaova huda, koyasi stvorio, date vhale, i slave naovomu svitu, dayi oçistis, yedabise obrativsi proslavili Boga, à druzim mir dali, yedabi svaki *mormoratur*, mogao rechi, odsle Svetim Davidom ù pisni 48.a. *os meum loquetur sapientiam*: ustache moya govoriti Mudrosti, ostavivsi *mormoratione*; à tvoya Diavle Pakleni; poklesise od vargao od Boga, vazdasu obilovala, mormorationom; i çovikasi bio nauçio: kakonam kaxe sveti David ù pisni 49. c. *os autem tuum abundauit malitia*: usta tvoya obiluyu zlochom; zatose vachla odsle paziti, da ove riçi, ne reçe duh sveti, i od nasi usta. 14. Gospodine Boxe, molimote, danas oslobodis, i zbavis, i seçuvas, od sarçbe protiva nasim izkarchnim; yere kakonas uçi Sveti Iakov ù p. 1. pistole svoye: sarditost chluçka, nediluye pravde Boxie. *Ira enim viri, iustitiam Dei, non operatur*: nego tvori nepravdu, i grie, zato sveti Pavao Aposto k'Effexianom, ù p. 4. govori: *Sol non occidat super iracundiam vestram*: sunçe neka nezage svarhu vase sarditosti, yere neznate stose more obnoch zgoditi, brez mira, pokayanya, izpovisti, date ne pritisne smart nenadchna, smirise, ter imai pomchlu od svoga spasenya. 15. Oslobodinas, i izbavi Boxe od nepomchle; yedabinam ne rekao nadan umarli, stonosi rekao po svetomu Mattiu; ù p. 25. *Eijcite seruum inutilem*: izarnite ovoga slugu nepomchlivaga: nekorisnoga, i nevachlastoga, zatote molimo danam, dades pomchlu, od dobra, prosvitchlenye pameti, i yakost protiva linosti, srazborom od zla, i dobra: zla daseuklachnamo, à dobro dilluyemo, ovdi, paka stobom uxivamo ù vike. 16. Proxdarstvo, i pianstvo, varlosu protivna dusi, i tillu; smetau pameth, dixu razum, obneyaçau xivot, i drughe schete dayu; zatonas uçi Sveti Pavao k'Efeyianom, ù p. 5. 18. *nolite inebriari vino, in quo est luxuria*: ne opiaitese uinom, ù komuye poxuda, i grie puteni, i svako zlo, namnogo mista ù svetomu pismuye zabrachneno proxdarlstvo: zato molimo Boga danam pamet prosvitli, i danas od proxdarlstva izbavi, i oslobodi. 17. Proxdarlstvo, probugiuye putene grie, svlaçi dusu iz Milostij Boxiyi, à oblaçi ù tughe od gria,

Rom. 1. *Ps. 48. a.* *mormoraturi ovo nenavide.* *Ps. 49. c.* *za sardi tost.* *Iac. 1.* *Eph. 4.* *za linost* *Matt. 25.* *za proxdarlstvo.* *Eph. 5. 18.* *zloyeveoma.*

uzima

uzima çoviku mnoghe darove naravne; i bistvo od ovoga svita rasipa: vidimo kolika zla ùçini onomu sinu nedobro-
Luc. 15. mu, ù svetomu Luçi na p. 15. 13. *profectus est longè*: daleko-
13. se puteni grie çini dilliti od svoga Oça nebeskoga, paka çini çovika, da sva dobra razaspe: *dissipauit omnem substantiam suam viuendo luxuriose*: razaspavsi poçne mriti od glada, i ostali potriba; *& cepit egere*: zatimse poçne naimati, i nai goru, i poganiu xivinu, poçne pasti, karmke; *& missit illum, vt pasceret porcos*: poslaga da pase prasçe, stose razumi, svaka neçist: zatose imamo moliti Bogu yedabinas saçuvao od gria poxudni, à puteni naiveche; zasto; *non est peccatum, nisi voluntarium*.

18. Od ovie gria, nai goriye grie od sodomie; toyest:
sodomiya zla. protiva naravi smuskim, zovese sodomia, yere ù provinçiyi od sodome poçe: tolikoye Bogu marzak, da posla ù pakao, nesamo chlude, koyi cichnau, i skime; nego yosche malanu diçu, koya zagrie neznadiu i xene; peht gradova sasvim xivinami, blagom, istu zemchlu, koyayim biase rahnu davala, i sve stobiase opaku naradu sluxilo; poslavsi snebesa sumpor s'ogchnem, da uxexe sve; takose pise ù na-
Gen. c. 19 rodi, p. 19. *pluuit Dominus sulphur, & ignem de Cœlo*: zatote
chnepokaranye. molimo, danas saçuvas, oslobodis, i izbavis od ove grisine, i chne pokaranya, pamet prosvitlis, dakoibise nasao ùchnemu, yedabise izliçio pokorom, potvomu milosardyu, koye imade kripost, i yakost, od svega ozdraviti; takoger tko ùchnemu nie; damu vochla nigada natachi ruxan grie nepoge. 19. Mnozisu ùpali, radi gria lakomosti,
za lakomost. zatote molimo, danas od lakomosti oslobodis, i izbavis, i saçuvas; davsinam razum, svit, i yakost, yereye lakomost
Tim. 1. p. 6. 10. korin od svi gria, od svi zloçesti çini: *Auariatia, est radix omnium malorum, & cupiditas*: uçechi Sveti Pavao, Svetoga Timotea Biskupa ù chnegovoi pistoli, p. 6. 10. kaxemu, daye lakomost vele zla, i izgubna: zato mudri Solomun, ù
Eccl. p. 10. 9. Ecclesiastiku, na p. 10. 9. *Auaro autem nihil est scelestius*: nisto nie gore od çovika lakoma, zato molimo Boga danas oslobodi, i izbavi od lakomosti.

POGLA-

POGLAVYE DVADESET, I DEVETO.

Da izbavi nas od azla.

Sed libera nos à malo.

Zaſtoga molimo, sve udichle danas oslobodi.

1. GOspodine Boxe, znamo da niednoga dobra nemoremo dilloyati brez tebe, nego samo grie, à svako dobro potebi, i od tebe; zatote molimo, danas uçini/ podobne, dase ùmimo pokayati, i od gria povratiti, yereye ovo dobro griſniku naiveche, koga brez tebe nemore imati; kako piſe Sveti Pavao, ù 1. piſtoli Korintianom, p. 3. *non quod ſufficientes ſimus cogitare aliquid à nobis, ſed omnis ſufficientia noſtra ex Deo eſt:* govori; nismo zadovochlni çiniti dobra, vech molimo Boga da nam dade svoyu milost, i danas ùçini podobne: zaſto nitkose nemore brez milosti Boxie povratiti iz gria, ni pokayati. Evo Boxe naſ parvi otaç Adam, kad pristupi tvoyu zapovid, izgubi milost, i osta gohó dusom, i tillom, stidga bi od samoga sebe, i odxene; smota grana, i lista i pokrise, à od tebese sacri, ù 3. p. naro la broyu, 9. *vocauitque Dominus Adam*, daga tvoye milosardye nezovchnaſe, neumidiaſese povratiti ni pokayati: zato isto, i mi griſniçi prosimo, i molimo, da nas zovne tvaya chlubav neizmirna, na pokayanye. *za pokoru.* *1. Cor. c. 3.* *od Boga svako dobro.* *Gen. 3. 9.*

2. David prichlubodivaç, i uboiça, kadabise povratio? Damu tvoya dobrota nepoſachlaſe proroka Natana, ù 2. od krachleva, p. 11. 4. *dormiuit cum ea, quæ concepit:* sagriſi Berxabeom xenom kapetana Vrie, koi biaſe navoisçi; Boxe, pokaraga od tvoye strane prorok, i udichlese pokaya, i povrati, ù 2. krachleva, p. 12. 13. *& dixit Dauid ad Nathan: peccaui Domino:* kadaga poçe prorok karati, reçe krachl; yasam uvridio moga Boga, i mnogo sagriſio evo, dati Boxe ne poſachleſ proroka, nepovrachaſesé od sebe David; zatote molimo da inami poſachleſ tvoyu milost, danas izbavi od gria. *za zle griye.* *2. Reg. c. 11. 4.* *2. Reg. c. 12. 13.*

3. Moi Isuse ſtobi bilo od dvayu ribara Petra, i Andrie, dayi vaſa dobrota ne zovne na Apoſtolstvo? ù sve- *Bohg obrache.*

Matth. 4. 19. toga Mattia Evangelyu, ù p. 4. 19. *venite post me*; kada çuse tvoi glas ostavise ribanye, i tebe slidise: zatim stobise zgodilo Petru kadate zataya trikrat, stoye naitexi grie ù Svetoga Mattia Evangelyu, ù p. 26. 70. *Petrus vero negauit coram omni-*

Matt. 26. 70. *bus*: zataya prid svim Isusa, Petar trikrat: Sveti Luka, na p. 22. 61. govori poklega zataya Petar trikrat; dase Isus ne obazdrase na Petra, i pogledomga neozdrauchlase, istinombise izgubio ù vike, *& conuersus Dominus respexit Pe-*

Luc. 22. 61. *trum*: molimote pogledai, i nas grisnike istim pogledom, koimsi pogledao Petra, da izage vanka, *& fleuit amare*, ye-

Isus pogleda. dabismo, i mi zaplakali gorko zanasa pomachnkanya, ovde, da ùvike nebismo plakali oslobodinas.

4. Olobodinas gospodine od kamate; kanosi izbavio, oçitoga grisnika Mattia, stobi bilo od chnega? Daga vasa

Za kamatnike. dobrota nezovchnase izastola puna kamata, kako isti pise, na p. 9. 9. *vidit hominem sedentem in telonio nomine Mattheum,*

Matth. 9. 9. *& ait illi sequere me*: daga naipria ne pogledas, i nezovnes, date slidi; istinom nebi ostavio stola sasvim blagom, i slidio tebe, negobi slidio ostale kamatnike ù pakao: molimo, za isto pogledanye, i zvanye, danas zovnes, i pamet prosvitlis, date slidimo Svetim Mattiom, od kamatnika

Molimo. bi tvoi potainik, i skrovitnik, Aposto, i Muçenik; yedabismo, i mi od grisnika stobomse vazda veselili ù Rayu, i krachevali, kanosi obechao svoim. 5. Izbavi nas, i oslobodi pridobri Isuse od svi sedam poglaviti gria, kako-

Za sve grie. nosi oslobodio Mariu Magdalinu, izarnav sedam Diavala izchne, poglaviça od sedam gria smarni, i davsioi prostenye od svi gria; kako pisu skrovitniçi tvoi Sveti: Mattie, na

Matt. 9. 2 *Luc.* 7. 48. p. 9. 2. à Luka, ù p. 7. 48, *remittuntur tibi peccata*: primi oprostchenye; zasto, kayasese, à viru temechlitu imadese: *fides tua te saluam fecit, vade in pace*: Maria Magdalina, ù tebisu svi grisi, i tise odchni, kayes, i bolis; à yasam istiniti Bohg, i

Prostenye od kuda. çovik; kano Bohg mogu dati prostenye, kano çovik, koichu muku podniti, i chnom çovika, i vas narod od kupiti; kano parvi Papa, i glava od Svete çarkve, toyest, od svi pravovirni Karstiana: dayemti prostenye; koyuchu oblast ostaviti svakomu momu namisniku Papi, à ne drugom, nego chnemu samomu, i komu on bude dati, primiche isto prostenye: yereye tako od regeno na nebesi, od pria-

vetoga

svetoga Troistva, kakoche svak viditi ù moyi proroçi: riçi Isusove; napria duha svetoga po Svetomu Iobu, ù p. 12. 14. *si destruxerit, nemo est, qui ædificet si clauserit hominem, nullus est, qui aperiat:* govorechi duh sveti, od ove oblasti, koyase imadise dati Isusu, kano parvomu Papi, à zachnime ostalim Vikarom Isusovim: reçe, s'ovom oblastiu stogod bude razvarchi, nitko neche mochi sagraditi: toyest sto prokune, neche brezchega niko blagesovitì; i oni kami od çarkve voynyuche; koga od baçi, nikoga nemore ù gragiu postaviti: ako zatvori çovika proklestvom, nitkoga neche od tvoriti, iz onoga tuxnoga zatvora: odimo ù Ixaino proroçanstvo, ù p. 22. 22. *dabo clavem Domus David, super humerum eius; & aperiet; & non erit, qui claudat: & claudet, & non erit, qui aperiat:* Daghumu kchluç davidov, svarhu plecha chnegovi; i od tvoriche, i nechese nachi, tkoche zatvoriti; i zatvoriche, i neche drughi otvoriti razumise oblast. Iob. 12. 14. iz Staroga zakona. Isa. 22. 22.

6. Ma zasto kchluç Davidov zove oblast çarkovnu? Vidimo: ù 1. krachleva, p. 17. 34. sto David çichnase od lava, i medvida, kada biase pastir: *veniebat Leo, & Vrsus: persequebar eos:* govori David krachlu Saulu, yachu ubiti velikoga Golia Fillistea, yasam pasuchi ovçe, kadbi doso Lav, ali Medvid, yabiyi progonio, izçechlustiyim izdirao ovnove, çechlustiyim razdirao, i chnu davio: ù broyu 35. *apprahendebbam mentum eorum, & suffocabam, interficiebamque eos:* isto uçini od Golie çiganta ù istomu 50. *prævaluit David aduersum Philisteum, percussitque interfeci:* usta protiva Goliyi Filistea, i ubiga: misuli ovi kchluçi Davidovi moguchi, koyi ù lavu, ubi yakost Diavaoçu, ù Medvidu, neçist Vraxiu, ù Goliyi Çigantu svu chniovu moch primoxe: ovo bise Figure, i prilike od oblasti Isusove, koyaye sada ù svetoga Oça Pape, istinitoga namisnika Isusova. 1. Reg. 17 34. kchluç Davidov stoye... ibid. 50. sadase obistini ovi kchluç.

7. Komu ostavi Isus svoyu oblast ù svetoga Mattia Evangeliu ù p. 16. 18. izpovidi sveti Petar Boxanstvo, i çoviçanstvo, koga yos niko nebise izpovidio od chludi nazemchlie: ù chlemu Isus dade oblast svoyu, koyumu biyu dala svatri kipa Troistva nerazdichlenoga, ù Ixayi, p. 22. 24. *& suspendent super eum omnem gloriam domus Patris eius:* kad Isusa nakrix postavise xudie: ondamu dade prisveto Troistvo svu slavu kuche, Oça chnegova nebeskoga, stoye sveta çarkva: daye çarkva kuchá Oça nebeskoga oblast Isusu kano çoviku. Isa. 22. 24. kucha Boxia.

Matth. c. 21. Marc. 11 Luc. 19. Ioan. 2. 16.

yedna, i druga, toyest puhk, i dise kupe: Isus reçe, po Mattiu, ù p. 21. 6. *domus mea, domus orationis vocabitur*: isto po Marku, ù p. 11. po Luçi, ù p. 19. po Ivanu, ù p. 2. 16. *nolite facere, domum Patris mei, domum negotiationis*: nestoite ù çarkvi, targuyuchi, nie ovo targoviʃche, nego, kucha moga Oça nebeskoga, kucha moya, i duha svetoga, kucha od molitve: i takomu od ove svete kuche, bidana sva oblast, sve ureʃenye, i sveti kchluçi od Sakramenata, i ostali dobara çarkovni, i duovni, po Mattiu ù p. 16. 19. Papi Svetomu Petru, i chniegovim na Miʃnikom ostavi Isus, nakon sebe: *tibi dabo claues Regni Cælorum, & quodcunque ligaueris super terram erit ligatum, & in Cælis, & quodcunque solueris, erit solutum*: isto po Ivanu, ù p. 20. 23. potvardi: govori Isus; yaku, nakon meni dati, kano momu namisniku moyu oblast, moye kchluçe Papi, Parvomu zamnom Petru, i svim dokonça svita, yersu svi moyi namisniçi; neka paklena usta govore, neche mochi, niʃta primochi, zaludu govore, pogani, Heretiçi, ʃiʃmatiçi, i ostali od padniçi; ù çarkviye od Petra, terche biti dovika oblast, ozgara ùkazana, koyu sada Imade Innocençio yedanayesti, po ovomu imenu: 8. I zapotvarditi Isus ovu oblast ù svoyoi svetoi çarkvi, kada vidi potribechno; prikazese, i pomaxeyu, i veche puta pochnoi, nevirnikom svoim, dobro uçini; illi nachni smutchnu ù vike, àkose ne obrate; illi zau temechliti svetu çarkvu, ù viri vechma: odimo ù stvari Apoʃtolske, ù p. 9. br. 1. *Saulus autem adhuc spirans minarum, & cædis in Diʃcipulos Domini*: ʃavao biaʃese naduho zlim duhom, protiva çarkvi Boxioi: ma: *circumfulsit eum lux de Cælo: Saule, Saule, cur me perʃequeris*: Isusmuse prikaza ù yednoi svitlosti snebesa. govorechi, ʃavle zaʃto me progoniʃ, ʃtoti sada igeʃ ù Grad Damaʃak, da obaraʃ moyu çarkvu, vexuchi Karʃtiane, neznaʃli, dase muçno pruçati, i nogami baçati yednoi xivini, protiva ostanu i badchlu udichlese, nadarta, i pade nazemchlu skochna, ter ù pita; tkosi ti gospodine; ʃto ocheʃ, da ùçinim: *quid me vis facere*: 7. à gospodin reçe svomu ùçeniku Ananiyi: *vade, & quere Saulum in domo Iudæ*: pogi iʃchi ʃavla ù kuchi Iudinoi, Evose obratio; Evo moli; postavi nachnega ruke, ozdraviche; i biche yedan suhud obrani, ù komuchese nositi ime moye prid puçimam,

Matt. 16. 19.

Oblast data çarkvi.

potvargena mnokrat.

act. 9.

obrati ʃaula.

mam, i narodim: daga Isus ne oslobogiaſe, da Ananiye, postavchlauchega nachnega ruke, i ozdravchlauchega (poçemu ukaza oblast; daye dao çarkovnim Misnikom) ne poſachlaſe; istinombi otiſao ſavao, ù pakao kudano igiu svi progonitechli Misniçki: karstise, zazvase Pavao, ibi napuchnen duha svetoga, ter primi Ranne Isusove od Isusa: isti piſç Galatam, ù p. 6. 17. *Stigmata Domini Iesu porto in corpore meo*: ozdravi, i nas dobri Isuse, i dainam tvoyu milost, yere brez tebe nemoremo dobra çiniti: izbavinas, i oslobodi od azla, od prignutia na zlo pomiſchlenye: da reçemo Zakariom, oçem Ivana karstitechla: *seruiamus illi, in ſanctitate, & iuſtitia omnibus diebus vitæ noſtræ*: po Luçi ù p. 1. *dari Pavlu od Isusa. Gal. 6. 17. Luc. 1.*

9. Molimo Isusa, danas izbavi od zalah proſasti, toyest od gria iztoçnoga, i od chnegovi pokaranyi: od gria sadachni, koye mi çinimo: takoger od gria doſasti, danam prosvitli pameti, dayise pazimo, i çuvamo, yere, dobro, daye Bohg milosardan, maye yoſche pravedan, po Milosardyu praſcha; ali oche pravda svoya pokaranya. Po Izaiyi, ù. p. 5. d. *ſanctificabitur iuſtitia*: pravdaye, koya posvechuye, onoga skoyu dilluye, ù pisni 35. svetoga krachla Davida: samosu pravedni Boxiyi, i chniye Bohg baſtina; *iuſti autem hæreditabunt te*: Samoche Boga posidovati pravedni, a oddruzi: prem da reçe po Hieremiyi, ù p. 42. 6. dobro *vobis misericordias, & miſerebor veſtri*: dachuvam milosardia, i smilovachuse vami: ovose razumi, kada mi uçinimo ſtosmo duxni uçiniti, à ne inako. *od zala oslobodinas. pravda ocbe. Iſa. 5. d. Pſal. 35. Hier. 42. b.*

10. Tolikoye Bogu Marzak grie, i griſnik: da snebesa prornaga ù pakao, i iz Raya zemachlskoga, izarna na ovi sviht, yedabiſe pokayao çovik, i Bogmu dao svoye Milosardye, ter neotvardao ùgriu, kano ùçiniſe Diavli, i zato biſe poslani ùpakao, i svakise dahn ſachlu duſe chnima prilięne: à koyese po vrachau, i kayu, onim daye svoye Milosardye, kako govori David, ù pisni 144. 9. *miſericordia eius, ſuper omnia opera eius*: zadostaye Milosardye nad skoçilo sva dilla chnegova; zatoga molimo danas izbavi od tvardoglavya, i ne spoznanya. *griye Bogu Marzak. Pſ. 144. 9.*

11. Zaſto gospodin Bohg, prikovochle svoye kara; kad vidi, dase griſni nekaye, negoye otvardao ùgriu, yoſga çeka, i ponukuye, paka poçne karati, napuchnauchiga blagosova, yedabise poka- *Bohg ponukuye.*

yao,

Ps. 144. 16. yao, damu prosti: po istomu Davidu ondi 16. *aperis tu manum tuam, & imples omne animal benedictione*: govori David zBogom: gospodine, velikoye tvoye Milosardye, kad ochesſ karati, otvorisſ ruke, i napunisſ svaku xivinu blagosova: naſa dilla nedostoina tvoga dobra, i tvoye slave; i tiyi pomilosardyu tvomu primisſ, i namislavu zachne dayesſ
Rom. 8. d. neizmirnu: Sveti Pavao k'Rimchlanom, na p. 8. d. ùçinas: *non sunt condignæ passiones huius sæculi ad futuram gloriam*: govo-
nedostoina naſa dilla. ri bratio; kolikaye slava nebeska; koyunamye pripravio Otac nebeski: nemoreyoise, prilikovati, niedno dillo naſe; niedna mukaye naſa, nemore biti dostoina, od ovoga svita: samo da molimo Milosardye Boxie, danas izbavi od tvardoglavstva, i otuardnutia ù griu, i nespoznanya naſega: à slave neumimo skazati, ni dokuçiti ovdi, dok ùchnu
kara Bogh. neprigemo. 12. Znamo, da Bohg ne propuſcha gria, niednoga brez pokore, vere, ù Deuteronomiu, po Moi-
Deut. 25. 3. siu, ù p. 25, 3. *pro mensura peccati, erit, & plagarum modus*; naredi, da kolikoye gria, & kakvisu, dayimse, onako pokadobra
placha. ranye dade; Evo dakle pogrisi kara; odimo ù Pavlovu piſtolu k'xudio, ù p. 11. 6. *& inquirentibus se remunerator sit*. Tko
Heb. 11. 6 et 11, 26 Boga iſche, plachamuye isti Bogh. 13. Isti Pavao k'xudiom ù p. 11. br. 26. vechma sçini pogardu slidiri Isu-
Bogo chlubni. soyu, pogledauchi naplachu chnegovu; nego sva vla lanya, sva gospostva, i sve blago; Moysie vechma sçini viru Boxiu, nego ovi svihtt; zato neti rechi, daye Sin kcheri krachla *Pharauna*, koyaga otiaſe zasina; bochle sçini progon-
Hebr. ib 25. stvo, nego sve blago Egipsko, da ne ù vridi Boga, ù istomu Pavao br. 25. *magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem*: Moisie neostavi Boga, zasve dobro svitovchne; Evo pokaranya zagrie vi ismo; takoger plachu dobrie priliku koyunam ostaviſe Moisie, i Pavao; sada molimo Boga, da inas oslobodi kano, i drughe mnoghe, koyi pri Bogu svaka ostaviſe, i pogardiſe od ovo-
ponukuyenas. ga svita, i primiſe Boga. 14. Bohg nas kara, i ſachlenam pokaranya od ovoga svita, zaſto imade veliko Milosardye, polak naſega spasenya, zatogasmo, duxni moliti, danam prosvitli pamet podniti, idopusti ustarpchlenye, da moremo podniti dragovochlno svako pokaranye, vosche, i smart, kad bi bila potriba za naſe grie, i zachluban

Boxiu,

Boxiu, kanosu podnili svi sveti: zatonas uçi sveta çarkva ù letania, da govorimo od svakoga zla: oslobodinas gospodine: *propitius esto: parce nobis, & exaudi nos Domine*: od svakoga gria, oslobodinas: od udichlne, i nenadchne smarti: od zaside Diavaoçke: od sarditosti, i nenavidosti, i svake zle vochle: od duha bludnoga: od groma, i grada, i svakoga zla vrimena; od smarti viçchne: ovosu pokaranya tillesna, i duovna, koyanam ostavi nas Otaç Adam kada sagrisi, kano zlu bastinu: zato molimo gospodina, danam prosvitli pamet, i dade yakost podniti svaka ustarpchleno, yere brez Bogayi nemoremo podniti, kakosmo ù poçetku poglavyа rekli. *lettanie, toye st molbe.*

15. Zatonas ùçi sveta maika çarkva, ù isti letania, *sto* naipria Isus nauçi, ù molitvi oçenasu, i od pustinam dughe nase: isto çarkva ùdruzi riçima, toyest: *Peccatores sumus*: kaxemose grisniçi, i molimote ponizno, pridobri Isuse, da proçinis tvoyu chlubav; skoyomsi nebesa ostavio, ù priçiste Diviçe utrobuse uputio, od chne priçiste karvi same çoviçanstvo, i puht istinitu, poduhu svetomu uzeo, zadevet miseçi brez truda materina stao, rodiose, i osmi dahn obrizovao, zapotvarditi zakon Moisiev, i izpuniti, kano od Boga daht. Nakon trideset godina Karstiose, i obrizovanye ù Karstenye prominio, smiluyuchise malanim, da one muke, i bolesti ùnapridak netarpe; obrizovanye nemogase ù Rai ù vesti, yere nebise yosche otvoren, ni onlike milosti dati, koliku daye Karstenye: udichle Karstianinu Rai otvora, dokiega griom svoim ne zatvori, komusi po tvomu milosardyu ostavio kchluç od svete pokore: zato ovosi sve zatvorio pod dva velika otaistva, yednoye Krix à drugo prisveto Tvoistvo, Otaç, i sin, i duh sveti: svakasi s Troistvom, na izvan, zayedno uçinio; pokoru spostom, i molitvom: muku, i smart nagrixu podnio, i osladio çoviku dabiu, on isti moga zasvoye spasenye podniti: i tako, s Krixa snimchlen, i kano istiniti çovik bi pokopan, sasavsi tvoya dusa nad pakao, ù limbu, izvede Oçe izlimba, ù oblaku i Karstivsi, udichle potvomu uskarsnutiu, ichniovu, izvedeyi, doçetardeset dahna nanebesa, i zovemo oni dahn, spasov dahn: nakon deset dahna, posla Trechi kip Troistva nerazdichlenoga tvoyoi zaruçniçi, svetoi çarkvi, voyuyuchoi; *ponixenstvo kaxemo. litt. Isus sto poslova i zaçovika. 2. otaistva privelika.*

ehoi; koye glava, tada biaſe Sveti Petar Apoſto, à sadaye Sveti Otaç Innocençio Papa yedanayesti, po ovomu Imenu, istiniti tvoi Namisnik, sonim kchluçimam, koyesi Petru dao, i dokonça svita svakomu tvomu Vikaru, dokle dogeſ; sve suhditi xive, pomilosti: i martve, po grisi, zatote molimo, *in die iudicij libera nos Domine*; danas oni dahn oslobodiſ; kadanoche yedva pravedni biti ſiguri, od tvoye sarçbe: *dum vix iuſtus ſit ſecurus*: ſtoche biti od nas griſnika brez tvoga milosardya? 16. Znamo posmarti, da imabiti pokaranye, zagrie; illi viçchne, zagrie smartne: zatote molimo da nas od ove smarti viçchne oslobodiſ: *à morte perpetua libera nos Domine*, i pametnam prosvitliſ, dase moremo pokayati, i ovdi pokoru uçiniti, prid tvomu milosardyu; yerche onamo pravda pokoru dati po grisi, kakosmo rekli ozgara, ù br. 12. *pro menſura peccati, erit modus plagarum deuteronomia*: p. 25. 3. drugote molimo za pakoru vrimenitu, od muka od oçiſchenya, gdise duſe çiſte, potvomu milosardyu, od gria, od koisuse pokayale, izpovidile, i nisu mogle zadovochlne pokore na ovomu svitu uçiniti, koyusiyim na izpovidi prominio, pousta tvoi *izpovidnika*, ù pokoru vrimenitu, prominio viçchnu, po odriſenyu Misniçkomu od gria, tvoyom oblastyu, promichnuyese pokora viçchna zasmartni grie, ù pokoru vrimenitu, ù muka od oçiſchenya, zato molimo Oça, i sina, i duha svetoga, danam prosvitle pamet ovde çiniti pokoru, takoger na imnakon nas ostayuchim, da zanas Boga mole, i ostala dobra dilla uçine, koimbismose pomogli, ù teſchi muka od oçiſchenya. Amen. Amen. Amen.

oblast k çarkui. litt.

ſequent. mort.

pokaranya po smarti. litt.

Deut. 25. 3.

ovim izpovida mo purgatorio.

POGLA-

POGLAVYE TRIDESETO.

Amen.

Od riçi. *Amen.* Riçye xudimska, po iztomaçenyu Aquile: i sedamdeset nauçitechla tomaçi: dache rechi; *Budi*, zato pristaye svakomu pitanyu, od ono sedam prosenya, sto prosimo ù oçenasu; i vidichemo chnegova zlamenya, i broya od sedam, ù ovomu, p. 30.

1. SVeti Hyerolym govori, da ova riç, *Amen*; postavchlena na svarhsi molitve: siçillaye molitvu, i zatvora, kano siçio kchnigu kano kchuç kuchu, ali skrichnu, prem daye riç xudimska, Niedan nauçitechl svete çarkve, koliko Gark, toliko Latinin, nieye smio, aliti, umio istomaçiti; yere Isuse chnome namnogo mista sluxio, ù svoim Evangeli zapotvarditi istinu: rekaobi. *Amen. Amen.* *ùsve yezike Amen.*

2. Sveti Otaç Augustin, ù drughi kchniga od Nauka Karstianskoga, govori, da ovi glas: *Amen*: natrise naçina razumi; naipria zlamenuye, ime, toyest, istinu; takoga uze Ivan Evangelista ù chniga vigenya, na p 3. 13. *hæc dicit: Amen.* pisuchi çarkvi od Lao içee: ova reçe istina, toyest, oue stvari reçe istina. Drugose ùzima, za nariçak; i zlamenuye potvargenye s'istinom; ovakose uzima ù Evangeliu sveto Ivana, ù p. 13. br. 20. *Amen, amen dico vobis*: kad Isus priporuçivase svitu svoye zakonose: spotvargenyem od istine reçe: *ù istinu ù istinu*: Govorim vami: tko bude priati ove moye; meneche priati, i ùsvoi dohm sçekati: istinaye Isusova rekla; tko xeli imati chnega, on ye nanebesi, à na mistu svomu, ostavioye Misnike potvarg uyuchi, daye on, ù oni Misniçi; sluxiyim, kano Isusovim namisnikom, sooncheti platiti: niti gledayi, alisu zli, ali dobri, nie tvoi posao, nego Isusov, protresati Misnike, i suditi: ançi Otaç *na 3. naçina. sā Bohg istinaye. Apoc. 3. 13. 2. ùistinu Ioan. 13. 20. Matth. 8. 10. Isusche sam suditi svoye Misnike.*

Ps. 104. 15. Nebeski po svetomu krachlu Davidu ù pisni 104.br. 15. zapovida, dase netiçu pomazaniçi chnegovi, chnegovi Misniçi, dayi nitko nemaligna, aliti progoni, dasebe ne prorne ù vike: *nolite tangere Christos meos*: isto zapovida, ù

paral. 16. 22. Reg. 2. c. 1. 15. paralipomenu, p. 16. br, 22. takoger ù 2. od krachla, p. 1. br. 15. Natrechi naçin zlamenuye. *Amen*. Riç: budi: *fiat*: naovi razumga, govorimo, ù oçenaʃu, i ùsvakoi molitvi, kada-

3. budi. seʃto prosi, spoxu lom, dase izproʃi; reçeʃe *Amen*: alibismo mi zaludu rekli, *Amen*: tòyest, *budi*: àkonam nereçe Bohg od sebe; *budi*: toyest: *Amen*: 3. Muguchstvo

Yakost od Amē. ove riçi. *Amen*: toyest *budi*: kada, oni stotinik, aliti voivoda od sto vitezova glava, Mochlaʃe Isusa, da prige ùchnegov dohm, zapohoditi Sina nemochna: ù Svetoga Mattia Evangelyu, p. 8.br. 10. ùistinu govorim vami, velikaye

Matth 8. 10. 13. vira ovoga kapetana: *Amen dico vobis*: povhalimu viru, pakamu reçe, ù br. istoga p. 13. *ʃicut credidiʃti fiat tibi*: kakvu viru imadeʃ, onakoti: *budi*: i udichle ozdravi Sin bolesni: isto

Matth. 15. 28. po Mattiu, ù p. 15. 28. *ò Mulier magna eʃt fides tua, fiat tibi, ʃicut vis*: igiaʃe xenā kananeiska, prosechi ozdravchlenya kcheri bolesnoi, kadayoi vidi Isus viru, udichleyoi reçe; *buditi*: kako xeliʃ, kako ocheʃ; i udichle primi zdravye: za-

od nas tribaye. to danam Bohg dade svoye: *budi*: od potribeye temechlita vira, drugo çista duʃa, illi pokorna s'odlukom, od zadovochle; take, i rechi Bohg: *budi*; k'naʃemu: *budi*: pridruxivse Boxie; biche dobro: kanose ʃtie ù Svetom Luçi od

Mariyino budi. Marie Diviçe, kadayoi reçe Angeo, dachese ù putiti ùchne ùtrobu drughi kip troistva nerazdichlenoga, biti zayedno, i Bog, i çovik, da neche izgubiti diviçanstva, koye biaʃe Bogu zavitovala; dachese zvati *Iesus*, dache od kupiti

Luc. 1. 38. sviht; ùdichle reçe Gabrielu, po Luçi, ù p. 1. 38. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi ʃecundum verbum tuum*: Evo sluxbeniça

izprosi naʃe spasenye. gospodchna: *budi*: meni po riçi tvoyoi: *Et Verbum Caro factum eʃt*: udichle drughi kip Troistva, koise zoviʃe riç, uze, i obuçe naʃe çoviçanstvo, i bivʃi istiniti Bohg, i drughi kip od Troistva neradichlenoga; vçinise, i çovik istiniti, i zaz-

Isusovi pubti. vase *Iesus*, toyest spasitechl: kano Bohg ponizise snebesa nazemchlu, zasatarti nazemchli Diavaoçku oholost, i ostale grie, koimye Diavao nauçio chlude: takoger, sebe ponizi, za uzvisiti çovika; saghe nazemchlu, dabi çovik

mogao

mogao ùzachi nanebesa, ùze çoviçanstvo, zadati çoviku slavu nebesku, i boxanstvo; podni muku, zaosladiti nami tughe, nevochle, muke, i progonstva: pod mukom umri, kano çovik, zadati nami istiniti, i vicchi xivota: uskarsnu, za ukazati puteno uskarsnutye svim chludem; uzage nakon çetardeset dahna, nanebesa, kano istiniti çovik, zaukazati puht odnebesa chludem, sidi obdesnu Oça nebeskoga, za uzdarxati desniçu chnegovu, da nepokara grisnika, vechega çeka napokoru: svaka ova dillue milosardye, s'koimse ùputio, i dosudachenas çekati, à ondachese obuchi ù pravdu; *reddet vnicuique secundum opera eius:* ù Mattiu p. 16. br. 27. *Matt. 16.*
svakomuche pravda Boxia vratiti tada posvoi dilli; tko bude zlo dillovao, pravdamuche zlo tada vratiti; àtko dobro dobromuchese vratiti: proçini brate, i oberi. *27.*

POGLAVYE TRIDESETO, I PARVO.

Amen.

1. PIta svoga Mestra dobri uçenik, zasto Isus nas nauçi, sedam stvari, ù ovoi molitvi prositi, à ne veche, ni machne, koyese sve zayedo yednom riçyu zatvorayu; *budi?* Od govoram, prem, da sçichna, dasam trud svarsio, i zadosta oçenas iztomaçio, ali, nikada nasa slabost, nemore svega dokuçiti: drugomie ùpitanye; zatochu iztomaçiti, i ovi broi, od sedam; yere vidim da uchnemusu, mnoga bogochlubna, i devota otaistva zatvorena, kano ù riçi. Amen. 2. Naiparvo, kada Bohg svaka stvori, sedmi dahn svarsi, i poçinu od stvaranya, i ne odtruda; yeremu nemore nisto dosaditi, bivsi svemoguch, nego prista stvarati, i blagosovi dahn sedmi, ù narodi p. 2. 3. *requievit die septimo, ab vniuerso opere, quod patrarat: & benedixit diei septimo:* binedichla, koyu çarkva sveti zato, i zauskarnutie Isusovo. Evo parvo otaistvo od sedam. *ùpitanye* *od govor* *Bohg poçinu.* *gen. 2. 3.* *ùskarsnu*

3. Zato sveti krachl, i prorok: uze obiçai Boga moliti, i slaviti sedamkrat nadahn, ù pisni svoyoi, 118. *septies in die laudem dixi tibi*, govori David: yasam sedamkrat Boga nadahn slavio; itako nauçi sveta çarkva svoye sinove redov- *Ps. 118.*

 nike,

çarkua nike, da takoga vhale poponochi; ù tri *nocturna*, aliti
7. vhali nochniaka, napostenye Triu kipa Troistva nerazdichle-
Boga. noga; i sedamkrat nadahn; za uspomenu sedam darij duha svetoga, koimnas prosvitchluye, ù dnevu od milosti, i çuva ù nochi od griya. 4. ù narodi, na p. 33. 3. Iakov tomaçise, *supplantator*, oche rechi prisagiaç, illi obnesilaç; tako-
7. smiruye bratyu ger *Esu operans*; i giase Esau protiva Iakovu dillovati zlo, pogubitiga, i svu chnegovu familiu, aliti obiteo: Iakovga susrite, i poklonimuse, padauchi nazemchlu, sedamkrat:
gen. 33. 3 *adoravit pronus in terram septies*: takomu pristavi pamet, od parve, s'koyom biase posaoga smaknuti - i sobitelyu; da-isti brat chnegov, vidivsi te stvari; pritarça k'chnemu: ù 4. br. *amplexatus est eum, & osculans, flevit*, zagarliga, i k'sebi pritisnuv, chlubchlasega, i zaplaka, i svemu prosti; Evo broi; sedam: smiruye bratyu; zato dobroye govorit 7. oçensa, i 7. dravi M. 5. Zapovovidi Bohg ùlevitiku Moisiu, da
7. proliyi suze za grie. kada puhk sagrisi, da prikaxe svak, zagrie yunça bre oç-kvarchnenya, i uzimavsi chnegove karvi, oskropi sedamkrat pokrov svetichne, ali çarkve, ù p. 4. 6. *asperges eo, se-*
lev. 4. 6. *pties coram Domino contra velum, sanctuari*; Evo smirenye grisnika, koise skropi sedmimam darimam duha svetoga, i dilluyeyi vazda, proliuch suze za svoye griye.

6. ùlevitiku, p. 14. 7. zapovidi posvetilische, i dase uzme od one karvi. ter dase oskropi gubavaç sedamkrat: *quo*
lev. 14. 7 grie gubа, dusi *asperges illum, qui mundandus est, septies*: sedamkrachesoskropiti gubavça, da ozdravi: svakise grisnik razumi gubave duse, zatose imade oskropiti, i ùresiti sedimimam darovmi duha svetoga, yedabise oçistio: ù istomu poglavyu, yos nadva mista priporuçuye sedamkrat skropchlenye, i mazanye; sve zlamenuye darove duha svetoga isto, na p. 16. 14. 7. Naredi ù levitiku Bohg, p. 25. 4. da chludi
godina 7. sveta zasest godina rade, ikupe: çimechese rahniti sedme, koyu ima diu posvetiti, neçinechi nista, negoyu posvetiti napo-
lev. 25. 4 stenye Boxie, i moliti samo Boga: *septimo autem erit sabbatum terræ, requietionis Domini*. Ami uzakonu od milosardya,
ù sveçe igra nie dobra. sada nemoremomu posvetiti samo sedmoga dneva; vech igramo, i Diavlu postenye çinimo; i xudiyisu bili puhk obrani, alisu sada odpali, vachlase paziti, dase inami ne dogodi komu, tose chnima svim zgodilo. 8. Kakoyim biase

biaſe obechao Bohg, ù p.26. 3. i ù deuteronomia, p. 28. 1.
govorechi: *ſi in præceptis meis ambulaueritis, & mandata mea* leu.26.3.
cuſtodieritis: ako moi puhk, *bude* oditi po moi zapovidi, i ob- Deut.28.
suxivati moye naregenye: *dabo eis pluuias ſuis temporibus*; da- 1.
vachumu dax, na svoye vrime, i sva dobra: à koli inako Bohg
uzçinite, yachuvas pokarati, sedamkrat vechma, ù br.21. 7. kara
addam plagas veſtras in ſeptuplum, propter peccata veſtra; ù br.24.
& percutiam vos ſepties propter peccata veſtra: sedamkrachuvas
biti zaradi gria vaſi: Evose isto sada nami govori, kano pu-
ku Boxiemu, à riçisu Boxie; zato ostavimo grie, i slidimo
ù prav Boga. 9. Tollikuye Bohg kripost dao broyu od
sedam, da zapovidi Ioxuyu kapetanu od svoga puka, po 7. Zla-
smarti Moisiovoi; da zauzeti grahd od yerika opakoga, re- menye
çemu, zaſest dahna obachi svaki dahn poyedan puht grahd svetoga
s'Arkom, à sedmi dahn, neka ùzme, sedam Misnika, se- Krixa.
dam Trubchli, koyimse Trubi proſtenye radosno, ù p.6.4.
Ioxua: *ſeptimo autem die Sacerdotes tollant ſeptem buccinas, qui-* Ios. 6. 4.
bus vſus eſt in Iubileo; ſepties circuibitis ciuitatem, & ſeptem Sa-
cerdotes clangerent ante arcam Domini: ovdese proçichnuye;
sedmi dahn; sedam Misnika, sedam Trubchla; sedamkrat
obachi grad, udichle tvardi zidovi od gradase oborise, ù br.
10. *illicò muri corruerunt; & ceperunt ciuitatem*: i uzeſe krahd: ibid.
çetiri dvakrat; obara zidove i tvargiavi diavaocke: toyes
Krix, s'ono sedam dilla od milosardya, i uzima gradove,
ùkoise biaſe pogriu ùtvardio: zato duxnismo dillovati, koi
nosimo, nasebi sveti Krix od karchenya, ova dilla od mi-
losardya; svetiti, i ne poslovati drugoga, nego nastoyat na
poſtenye Boxie; ma zaſto zaſest dahna zapovidi poyedan
puht obachi, à sedmi dahn sedamkrat: ne zadrugo, nego-
nam ostavi ſest dahna za naſ posao; obaſav poyedan puht;
toyest pomoliv ſi naipria Boga, da posluemo: à sedmi dahn,
toyest ùnedichlu, daga povazdan slavimo, razliçim dilli-
mami, sve udichle mislechi omuçi, i Krixu Isusovu, dakle
unedichlu nie drugo promiſchlati, nego vidiv misu, (kad-
se more) duxnismo pod smartni grie, paka, govoriti kru-
niçe, i ostale molitve, i nastoyati na poſtenye Boxie.
10. Vas stari zakon biaſe, ù prilika, koyese, ù novo- Krix i
mu imadiu izpuniti: odimo, ù 4. krachleva, p. 4. b. 35. 7. dabri
Eliſeo prorok, biaſe izprosio sunamididi sina od Boga, ko- duba
ya svetoga.

ya nemogase diteta imati, razbolise dite, i umri, poçe sunamitida Matti plakati, zasinom; uzimavsi prorok martvo tillo ditichne, prostrise svarhu chnega nagrix, sedamkrat:
4. Reg. c. 4. n. 35. *oscitauit puer septies, & aperuit oculos*: onse prostri, à dite ziva sedamkrat, zatim progleda; i uskarsnu: ne zlamenuyeli ovo sedem dahri duha svetoga? koyesmo duxni dillovati po uskarsnutyu izgria; kadase pokorimo, onda uskarnemo od smarti viçchne, na xivot viçchni, primimo milost, po griu izgubchlenu; kada Misnik, koi zlamenuye Elizea;
odrisenye. na Krix prostre ruku svarhu nas, govoreçhi, *ego te absoluo in nomine Patris, & Filij, & Spiritui Sancti, Amen*; yatę odrisuyem, ù Ime Oça, i Sina, i duha svetoga, Amen.

11. K'istomu Elizeu, doge Naman sirianin, poglavi-
Naman prilika grisnika. ça velik, vas gubav, yedabiga prorok izliçio od gube, i ozdravio: zapovidimu, dase ige okupati, ù riçi Iordanskoi, na p. 5. b. 10. *vade, & lauare septies in Iordane*: pogi okupaise,
4. Reg. c. 5. n. 10. sedamkrat ù riçi Iordanskoi; netiase içhi, sargiasese, yer prorok neti kchnemu izachi, yer bise inoviraç; samomu poruçi posluzi Gezi: maga slughe pomukovaçe, dabi uçinio poslu proroku, damu, i veliku stvar bude naredio, à kamo opratise sedamkrat ù Iordanu; Naman poslusa sluga
ibid. 14. svoyi; kakosę opra sedmi puht: ù br. 14. govori, *& restituta est caro ipsius sicut pueri, & mundatus est*: povratimuse puht, kano malanoga diteta, i ozdravi: ovoie *figura*, i prilika; Iordan ozdravi Namana, ùkomu Isus karstise, i ostavi likariu ù karstenyu, od gria, koiye guba duovna; sedamkratse opra, dayuchi nami razum, dasu potribita dilla od milosardya kadse oçistimo od gube gria, à Gezise oguba, zasto, protiva vochli Elizeovoi ùze plachu od Namana, yeremu reçe prorok znai dachesimati gubu Namanovu: *& egresus est leprosus, quasi nix*: zatoseyę triba paziti od plache svitovchne, tko xeli duovnu. 12. Ovo sedam stvari, stomi
griye mali. prosimo ù oçenasu, zlamenue ono sedam kolona, aliti stupa, svarhu koizi mudrost ogradi svoye dvore, svoyu kuchu, kakonam pisę mudri Solomun, ù piriçcie, na p. 9. 1. *sapientia ædificauit sibi Domum, excidit septem columnas*: zasto, po
prov. 24. 16. istomu, na p. 24. br. 16. *septies enim cadit iustus*: sedamkrat nadihan ù pa la ù grie pravednik, i opet uzkrisuyese: ovose razumi od gria venialoga, koise oprascha uzdanutyem, i

skru-

skrusenyem: à od smartni govori: *impij autem corruent in malum*: dache ù pasti ùzlo, komuye od potribe kchluç Misniçki, daga izbavi, odrisi, i Bohgmuche prostiti, i nako nè. *smartni grie.*

13. Zastoe, ù Eklesiastika, p. 35. br. 12. rekao Bohg (*dà Altissimo*) podaimo sarçe priviçchnemu, yereye plataç dobar, i sedamkrachenam tolliko platiti, i vratiti dobrom: *& septies tantum reddet tibi*: àkosi ù griu podai sarçe Bohgu, pokayanyem, izpovistiu, i ostalim dilli, svecheti vratiti sedmerostruko, po Svetomu Mattiu, ù p. 18. br. 22. *non dico tibi septies, sed septuagies septies*: govori Bohg: negovorim ya, dachu prostiti grisniku dosedamktat; nego dosedamdeset, i sedam puta; toyest vazda; tako, i vichete çiniti meu vami, vazda prachati, vasim ù vrigenikom, kadse kayu, i prostenye pitau. Evo po Luçi, na p. 17. b. 4. *& si septies in die peccauerit in te, & septies in die conuersus fuerit ad te; dicens pœnitet me; dimitte illi*: àkoti dosedam puta sagrisi nadahn, i sedamkrat se povrati nadahan k'tebi, govorechi, kayemse, xaomie, prosti mi: *dimitte illi*: prostimu, àkochesda Bohgti prosti. *Ecclesi. 35. n. 12. Bohg placha sedmerostruko. Matt. 18 22. Luc. 17. ù. 4.*

14. Sedam svicha naredi Bohg, da ù svetichni svite prid obrazom Boxim, ù Izoda, p. 25. b. 37. *facies, & lucernas septem*: zlamenue ova çarkva dusu karstiansku, koya misli dochi prid Boga, da ima sedam, svicha toy est sedam dilla od milosargia. Isto ù proroçanstvu Zakarinu naredi, p. 3. br. 9. *super lapidem vnum septem oculi sunt*: ovi kami, svarhu kogaye sedam oçiu; toyest sedam dahri duha svetoga: oviye kami Isus: Pavaonas ùçi, ù 1. Korintianom, p. 10. *Petra autem erat Christus*: koyi imade oçi svarhu svoi vazda. Zlamenuye sedam siçila, koim biase zlamenovano libro, aliti chnighe, koye vidi Ivan, ù vigenya, p. 5. 1. *& vidi librum scriptum intus, & foris, signatum septem sigillis*: i vidi kchnighe, pisane izvan, i iznutra, zlamenovane sedmimam siçillamam, ove chnigesu Isus, ù koyese svi obrani pisu: po Davidu ù pisni 138. *in libro tuo omnes scribentur*, ù kchighe tvoye, zapisachese svi pravedni, pismom od sedam Sakramenat, ali posvetilischa. Zlamenuye ono sedam Trubchla, koim prostenye ù Ioxuyu navischivau Misniçi: *& Sacerdotes clangerent buccinis septem*, ù p. 5. br. 15. zlamenuye sedam volova: i sedam klasi, koye vidi krachl Faraun ù narodi, p. 41. 2. *ascendebant septem boues pulcrhæ, & crassæ*: *exod. 25. 37. dilla od milosardya. Zacb. 3. 9 1. Cor. c. 10. 7. Sakramenati. Apoc. 5. 1. Isus kchnighe Ps. 138 Gen. 41. 2.*

opet

opet ùdrugom snu, vidi, br. 5. *septem spicæ pullulabant, plenæ, atque formose*: sedam klasa puni, i naçini, zlamenue ono sedam diakuna obrani od Apostola, puni duha svetoga, ù
Act. 6. 3. stvari Apostolski, p. 6. 3. *considerate ergo frates viros ex vobis boni testimonij septem, plenos, Spiritu Sancto, & sapientia*: meu koim bi Stipan, pun duha, i mudrosti, zatoga ubise xudie, nemoguchi gledatimu ù obraz. Zlamenue, sedam çarka-
Apoc. 1. 4. va, koim pisa Ivan vigenye, ù Axiu, na p. 1. 4. *Ioannes septem Ecclesis, quæ sunt in Asia.* Zlamenuye istoga Ivana vigen-
p. 5. 6. ye: sedam kriposti, sedam oçiu, sedam duova, ù p. 5. 6. & *& vidi agnum stantem, tanquam occisum*, vidi yagança, kano ùbiena: *habentem septem cornua, & septem oculos, qui sunt septem spiritus Dei*: Ivan vidi ususa, kano ubiena, ma imadise sedam oçiu, koim sada gleda sveta çarkua, toyest sedam Sacramenat, novoga zakona Isusova. Zlamenuye sedam svicha, koye svite, i gore prid pristochlem Boxim, ù p. 4.
p. 4. 5. br. 5. *septem lampades ardentes ante thronum*. Zlamenue sedam zvizda, koye darxase Isus ùruçi, kadaga vidi Ivan, ù Ixuli od patma, ù p. 1. br. 16. *habebat in dextera sua stellas septem*; imadise sedam zvizda, sedam Sacramenat, koi svite, i prosvitchluyu, svetu çarkvu zaruçniçu Isusovu, kano zvizde obnoch nebesa; i miseç koyi ù napunu svomu svitli svitlostiu sunçanom, tako istom i sveta çarkva svitlostiu sviti, koyu zlamenue miseç: à zvizde: Zlamenuyu sedam Sakramenata; itako zoyese çarkva miseç, koyu, uidi Ivan, ù
Apoc. 12. 1. p. 12. 1. *mulier amicta sole*; obuçenu sunçem; onom sunçanom kripostiu, i svitlostiu, od Sveti Sakramenata, koimye prosvitchlena vazda. Zlamenue ono sedam Angela, koyi çuvayu sedam çarkava, à sedam svicha, ù çarkvi sedam Sakramenat, koimse vlada çarkva Boxia zaruçniça: zato imamo bochle viditi izvarsnosti od broya, sedam.

15. Izvarsnost, i uzvisenye ovoga broya: *sedam*; nosi-
zlamenye od 7. nam spasenye: sedamye dahri duha svetoga: sedamye Sakramenata: sedamye dilla duovni od milosardya: sedamye dilla tillesni od milosardya: sedamye prosenya, ù oçenasu: sedamye kriposti, koim Isus izarna iz Maria Magdaline sedam Diavala, sedam smartini gria, pokoi, ù chnoi stoyase sve sedam Diavala: istobi mogli çiniti Misniçi, koibi bili obuçeni ù ono sedam kriposti.

16. Se-

16. Sedam zlamenuye: opchinu; mihr: svarhu: svetichnu; opchinu zlamenuye; zato odgovori Isus Petru, ù svetomu Mattiu, p. 18. *non dico septies: sed septuagies septies*: Pita Sveti Petar, dokoliko vachla praſchati grie, dosedamkrat: odgovori Isus: yanevelim dosedamkrat, vech vazda, dosedamdeset, i sedam puta, ſtose razumi vazda, kadase kaye; Zlamenue Mihr, zato Bohg stvarauchi sviht zaſet dahna, sedmi prista, zadatinam naçin, da ùnedichlu poçivamo tillom od posla, à pametyu Obogu mislimo: ù narodi p. 2. *requievit Dominus die ſeptimo, de omni opere, quod patrarat*: i sedmi dahn Isus poçinu ù grobu po Mattiu na p. 27. zaſtoga ù veçer ùpetak ùkopaſe, i bij ùgrobu dvadeset, i çeteri hure, ſto çini dahn, i noch, à ù nodoba ù subotu uskarsnu, alimu nebi oçitovano uskarsnutye donedichle; otinam ostaviti priliku, da, i mi ù nedichlu uskarsnuyemo od gria po pokori, koye bismo, ù poslovali ù ſest dahna, priko nedichle. Zlamenue svarſenstvo, zaſto çovik bi svarſen, od çetiriu elemenata, toyest poçetaka: chnegovo tillo, uçichneno; od zemchle; vode: ayera: i ogchna takoger duſa imade tri yakosti, imoguchstva, koimse vlada: toyest razum: vochlu, i uzpomenu: razumom, da razumi, i razbere: vochlom, da obere: ſtoyoye drago: uzpomenom, dase spomichne od plache yednoga, i drugoga: dobrue placha dobra, Bogh, i viçchne ùxivanye: à zlu vragh, i viçhne muke: Evo çovik svarſen sedmim broyem. Zlamenye posvechenye, zaſto gospodin Bohg sedmi dahn blagosovi, i posveti ù narodi, na p. 2. *& benedixit die ſeptimo, & ſanctificavit illum*: paka zapovidi svomu puhku ù izoda, poglavyu 20. daga svetimo, i da samomu Bogu ù chnega poſtenye çinimo: sagriſuyu, koi igrayu ùnedichlu, ali izpraznise naode, ter Boga ne slave.

Matt. 18. *Gen. 2.* *prilika nami.* *çovik stvoren.* *placha çoviku.* *Gen. 2.* *exod. c. 20.*

17. Ma, nebi i samo sedmi dahn posvechen; nego sedma nedichla, ù levitika p. 25. 8. *numerabit tibi quoque ſeptem hebdomadas annorum*: sedma godina. sedimi Miseç, *anno ſeptimo, menſe ſeptimo*: sedme nedichle, çichnau svetkovinu *Pentecoſtes*: nacon pedeset dahna, Isus posla svoyoi çarkvi duha svetoga; sedme godine, posedam, çine çetardeset godina i devet; pedesete godine poçichnaſe *Iubileo*: oproſchenye od sviye dugova; baſtinese povrachau, i krivine opraſchau,

lev. 25. n. 8. *proſtenye ù 7.*

Iubileo radost. zoviasese godina radosna, zaradi veselya svitovchnega: istu godinu pedesetu, naša çarkva ùçini od veselya duovnoga, dase onda more odrišiti, od gria zabrachneni dostariega, ondase daye oblast svakomu Misniku, izkušanu od çarkve, i naregenu zaizpovid; à sadaye sveta çarkva napole prignula, terre šachle *Iubileo* peške; à sveto godišche nakon dvadeset, i peth godina, dase grede ù Rim gdie vikar Isusov, sveti otaç Papa, koi, onim, koyi nemogu dochi pošachle nadom *Iubileo*, aliti radost; istinaye vazdise primi reçena radost, ali tko doge ù Rim veche prošenya primi, yere vechemu trudu, vecha plachaše daye, takoger mnoghe su çarkve, ù svisu prošenya; pakase gledayu mnoghe svetichne; otvoraiuse samo onda sveta vrata od yeruzolima, nakoyaye Isus namuku vogen; gledase sveta skala, polivena karvyu Isusovom; ùkazuyese glava svetoga Petra, parvoga vikara Isusova, i svetoga Pavla pripovidaoça, i suhda obranoga, ù komuse nosi ime Isusovo prid puçimā, i narodim, i kaxese ùdva jezika Latinski, i Talianski, takoger mnoga druga posuetilišcha, i dobra duovnase vigiayu, i primayu.

xudyi, i zarnati. exd. 33. 2. 18. Koye Boxi, znamu dati svako dobro, à nepriatechle od chnega, izarnati; kano ùçini puku Izraelskomu, kadamu dade zemchlu od obechanya, izarna izchne šehest zli naroda, ù izoda, p. 33. 2. *vt eijciam Chananeum, & Ammorrheum, & Hetheum, & Pherezæum, & Heuæum, & Yebusæum*: dadeyu svomu puku Izraelskomu: ù istomu p. 33.

n. 5. Evo rasutye xudimsko. br. 5. *dixit Dominus ad Moisen: loquere filijs Israel: populus duræ ceruicis es, semel ascendam in medio tui, & delebo te*: govori Bohg Moysiu, taye puk tvardoglav, yednomchu dochi megiuchne, i satartarchuga: Evo, i puhk Izraeliski izarnat sedmi, iz zemchle od obechanya, satarven, i rasut, poriçi

lev. 5. n. 5. pokora od Boga. Boxioi. 19. Zaštoye Bogu marzag grie, ni obranomu puhku svomu neti prostiti, vechga izarna izdobra, à kamoche drugomu? I tako naredi ùlevitika, p. 5. br. 5. *Anima, quæ peccauerit, agat pœnitentiam*: tko sagrisi, neka ùçini pokoru, damu prostim, govori Bohg: zato David kadase

Ps. 77. pokori; govoraše, ono sedam pisana od pokore: ibi dastoyan, slušati glas od Boga milosardni: ù pisni 77. b. *elegit David seruum suum*: ò milosardye Boxie, obra priclubodivça, i uboiçi zasvoga slugu: yednoga Davida: ançi govorimu Bohg,

Bohg, ù 88. pisni *inveni David servum meum*: nagiò Davida slugu moga, yaanoznam Boxe poçemuga vhale tvoya usta, usta, od istine? Isti odgovora ù pisni 6. 7. *laboravi in gemitu meo; lavabo per singulas noctes lectum meum; lachrymis meis stratum meum rigabo*: govori David: istinaye, dasam prichlubodivaç, i uboiça bio, alisam zato mnogo uzdisao k'Bogu: svaku noch praosam suzami moyu postechlu: inako nemore biti, Bohgchemi prostiti, takosc obechao: zato çarkva uze govoriti chnegove pisne pokorne, koyesu od tollike kriposti, damu gospodin dade dobro, svarhu postechle bolesti chnegove: ù pisni 40. 4. *Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius*: pokorisebrate, dacheti Bohg svako dobro, prem dasi bio zao, zazlo nedaye dobra, nego zapokoru, posvomu Milosardyu. 20. Matti naša çarkva katolicanska; naredisedam redova, zalikarni od sedam gria, koye redoveyoi ostavi Isus, kano pravi zaruçnik: istinitoi zaruçiniçi, poduchu svetomu, i ovimchese vladite do konça svita; karstenyem dixese grie istoçni: pokorom, i ùçichneni: krizmom, potvargiuye, ù virinas: priçeschenyem, syedichnuye zbogom: svetim Redom, daye oblast Boxii Misnikom, date povrate k'Bogu; vinçanyem udima poxude, i umnoxa çarkvu: naiposlidchnim pomazanyem, dixe, grie uemiale, male, àlti oproschene, i zaboravchlene nakon svega Plachumatche dati koyuno pitaše Angeoçki nauçitechl Sveti *Tomas od Aquina*, *non aliam nisi te*: teçe, drughe plache nexelim, nego tebe, pridobri Isuse: ya isto prosim, i molim, da zayedno soçem, i Sino, i duom svetim dopustišnam sebe. *Amen. Amen. Amen.*

Ps. 88.

Psal. 6. n. 7. pokaranye od nas

Ps. 40. 4.

7. po svetilišta likaria, i ozdrav od 7. gria.

S. Thom.

Poçe ù gospinu Manastiru kod Asika, godischa 1676. i svarhši ù drugomu, kod chne kuche od Loreta, parvi dahn oxuyaka ù ponedichlak, napoklade: ì udichle poçe svarhu Zdrave Marie.

F I N I S.

ù KAZALO ſTOSE SDARXI ù Poglavyi.

P.I. od Krixa. fol. 1.

Poglav. II.

8. Re-

8. Redovniçstva slava.
9. Krix od potribe zaspasenye.
10. Temechl od spasenya, i od vire Krix, Papa Vikar, i Namisnik Isusov sam, izvan chnega svise, gube: ſtobi Papi dopuſteno po Krixu, koiye otar Boxiyi.

Iztomaçenye oçenaſa. pridmetye broi. 1. f. 21.

1. Vira, i dilla od potribe.
2. Dilla ù griyu kako, i zaſto vachladu.
3. Chlubav Boxia kakva.
4. Chlubav izkarchnega, zlise sard iche nadobre.
5. Dobroga poznat kako.
6. Dilla tilesna od milosardya koyasu.
7. Tkoye duxan çiniti dilla od milosardya, oboya.
8. Molitva ſtoye, i kako Sveti ù Rayu mole.
10. Molitva Isusova na Krixu, ù sedam riçi bi (Zaſto Matteri reçe xeno) vazda ye bila primchlena, sebi duſu priporuçi.
11. Od Isusa poçe çatkva duſe priporuçivat, tkose ima zvati nad boniche, i komuse ima braniti pristupchlenye, k'bolesniku, navlastito nasmarti, i zaſto.
12. Molitva Angeoçka, ſtoye çarkva ovdi, kakose Bohg vidi poizpovidi.
13. Molitve dobri duſa prinose Angeli prid Boga, kako, yere miriſe: à zli smarde, kano, i oni: povrachenoga izgra molitva ige prid Boga: kada, i kako sage mir na zemchlu; à slava nanebo, poznat Troistvo.
14. ſtoye dobra Molitva, i Bohg neche osobine, prima svakoga od sebe, tkose çini podoban.
15. Molitva Diavaçka kadgodi ù sliſana, i zaſto, i kako drugovya nè, proçini svaka. Papa kad sagriſi negubi oblasti Isusove, onye sam sudaç od svega svita ovoga od Boga, à ostali odchnega primau.
16. Molitva osugeni, nie posluſana.
17. Molitva martvi dobri, i primchlenaye chni molitva zaxive od ovoga svita.
18. Molitva xivi zase i za drughe Kakoye ù sliſana.
19. Molitva dobri, vechekrat po sluſana protiua zlim, à grugovya nie, razlozi; ikoliko Bohg oche poſtenye svoim slugami, i Misnikom.
20. Zaſto molitve Misnika Bohg vazda nesluſà, razlozi dobri.
21. Vladanya, i stariſinstva od ovoga svita, mnoghe dobresu izopacila, i ù pakao poslala, i vazda dobri prornatisu od zlie, vidi prilike.
22. Molitva ù griu zase primchlena, kadgod à drugovya nie, kako, i zaſto, proçini tere bdi.

ù KAZALO ŠTOSE ZDARXI ù Poglavyi.

3. Chlubav nosi nami dosvarhe, Isus psceniça, Maria zemcha.
4. Kada kuça, i priodi Bohg.
5. Bogh, i Diavao, i milost, i grie nemogu bit zayedno.
6. Bohg oche sve sarçe tvoye.
7. Yednogaye sva chlubav.
8. Dobra od Boga çoviku.
9. Suprotivese nepodnose.
10. Poznat zlo i dobro.

Poglav. VIII. f. 94.

Kakoye s'nami ù sakramentu Bohg.

1. BOhg snami po Sakramenti.
2. Svarsi zakon stari, naredi novi, i Misnike.
3. na veçeri Isus sto ùçini.
4. Misnike posveti, i dadeyim oblast, otaistva ù peht riçi, oblaçe Misniçi tillo Isusovo.
5. Po priçeschenyu çovik pribiva ù Bogu, isti ùçoviku, i biche do svarhe.
6. Isus istinomye ù Sakramentu od otara.
7. Isus zaruçnikye svete çarkve, stoe çarkva, koyoi dade svete Sakramente, koimse vlada.
8. Sakramenat dobar, i schetan: mnogasu ùchnemu otaina.
9. çudesa Isusova, Bohg, i çovik istinom, zastose pokri ù Sakramenatu.
10. Isus koya ùçini za nahs.
11. Isusov namisnikye Papa, mi bratya, i çarkva; zasto Papa nie pomachnkao ù viri: à Patriarke Yesu.

Poglav. IX. f. 102.

Postenye Boxiye.

1. BOhg od kuda, i od kakva ochese vhaliti, i slaviti.
2. Za 8. razlogase slavi, i vhali Bohg, i koisu.
3. Kakvi, imadu Boga slaviti, vhaliti, i stovati.
4. Kakva çovika Bohg oche.
5. Kakose privracha naredba Boxia od chludi.
6. Zakletva zabrachnena.
7. Zakletvi pokaranye.
8. Tvardoglavstvo sadachni chludi, gore od xidova.
9. Poznati osugeno çechlade zaRai, alli zapakao, yezik Boxi, i vraxiyi.
10. Nistose neima proklichnat.
11. Bohg protiva grisniku nepokornuche rechi.

Poglav. X. f. 110.

Od zapovidi svete çarkve.

1. ZA poznati Boga, mnozi nauçinas ùçe, inarav.
2. Stvorenya zemachlska vhale Boga svoim yeziçimam.
3. Nedichla Bogu od regena od Boga, ostale svetkovine od çarkve, svakye ùchne duxan misu svu slusati, i nestati iz pravan, i neigrati.
4. stose ima çiniti ù svetkovine, dilla dobra inakose gubi vrime.

5. Ka-

5. kakose ulazi ù çarkvu, i ʃto-se govori.
6. Izpoviditise, grie Bohg nenavidi, i griʃhika.
7. Bohg zaʃto grie nenavidi, da svoga sina ubi.
8. Bohg çisti griʃnika, çime.
9. griye Bukaghiye, i uze, koyese pokorom odriʃuyu.
10. griye Aiduk, lupex, i razboinik.
11. Griye rastavchla, i dilli Bratyu, i sinove od roditechla svoyi, ʃto pokora smiruye, i s'yedichnuye.
12. Griye tamnost, pokorayu prosvitchluye.
13. Griye otrov, pokoromse liçi otrovanik.
14. Pokora od tri varsteye, koyaye dobra.
15. ù griyu molitva kako, sluga nekorisni, ige ù tmine izvachnske.

Poglav. XI. f. 120.

Od tilla Boxiega, ʃto primamo.

1. ù mnoxause dahri dostoinu.
2. ʃtoye priçeʃchenye.
3. Kakose priçeʃchuye, i tko.
4. Priçeʃchenye od, 4. varste, koyeye, i kako.
5. Poznati Boga po stvorenyi, zemachlski.
6. Po Nebeski stvorenyi, i çudesa Boxia, ù Sakramenti.
7. Koristi od priçeʃchenya.
8. Vita Karstianska ù Sakramentu.
9. Sam Bogh, ù Tri kipa yedini kakoye Troistvo, ime Bohg od kuda, i kako.
10. Zli Bozi, Idoli ʃtosu, i tko imse klachna prokletisu.
11. Dobri Karstiani, kakose zovu Bozi, yer ù chnima pribiva Bohg svemoguchi.

Poglav. XII. f. 130.

Cum ieiunatis.

1. POhost ʃtoye tilesni, i duovni.
2. Od Boga naregen, nepriatechla tri ʃtosu.
3. Tko posti ù svi zakoni.
4. Koristi od posta X. I. Isus posne zove blaxene.
5. Pohost duovni Bohg oche, i ʃtoye.
6. Pohsti zli, i nisu, brez gria.
7. Pohst iʃte svarhu dobru.
8. Pianstvo, i proxdarlstvo zloe.
9. ù molitve dva krila, i kova.
10. ù griyu molitva kakvaye, samo poniznogaye dobra.
11. Lemozina moli, i dobra dilla posluye.
12. Komuse ima dati lemozina, zaʃto, i nè.

Poglav. XIII. f. 140.

Stose razumi kracblestvo Boxiye, blaxanstva.

1. BLaxenstvo stoye, i kako.
2. Isus nam kupi slavu viçchnu, à vachla dayu, i mi kupimo, zasto.
3. Komuse daye slava nebeska, kako, i koliko, i nie drugomu marsko, zasto.
4. Slavaye planina, tkoche nachnu uzach, i tkonie zaludu, dusu primio, od Boga, à tkoyest.
5. Narav nas ùçi, Bohg oche çistochu, brez Boga nie nasichenya, kokosu svaka stvorena.
6. zlakletva zabrachnena, tugese ima provratiti.
7. ù Rai sami pravedni igiu, koisu çarkva Boxia, od ne pravednise kriye.
8. stoye pravda, Isus.
9. Pravda dvostruka, koyu Bohg oche, i neche.
10. Povrachase postenye i ostalo tughe, koyese uzima natri naçina; privareni od diavlasu.
11. ù Rai neche, tri varste.
12. Milost priodi napeht naçina k'çoviku, i Bohg.
13. Zlim od govor od Boga.
14. stose proçichnuye, i prosi od Boga, nepriatechli dusesu.

Poglav. XIV.

Od vochle.

1. VOchla Boxia vazdi, od kogaye svako dobro, à od grishika zlo zastoga molimo ovdi.
2. Vochla, koyu Bohg placha, i koya vodi ù pakao udichle, yos xive nesrichne.
3. Sve Bohg oche ù Rai od sebe, i stoye potriba od nas.
4. Zasto neche silom ù Rai nikoga, ma s'chlubavyu.
5. Boga nachi svak more naovom svitu.
6. Boga tko nemore nachi, i zasto.
7. Tko imade mir, i Boga ima.
8. Zao kad umre mnozise vesele i pakaose smuti, Diavlimuse, Rugau, i gdimu misto naode.
9. Boga nach vazda, i vazdi.
10. Darove kakve oche Bohg.
11. Tri oruxya, koimse branimo nepriatechlom, i Boga naodimo.
12. Puhuti nebeski razliçi.
13. Isusye pravi puht, à ostali kuga, i otrovi.
14. Puht otrovan, i kazan.
15. Puht istiniti, i pravi.
16. Razlikost od puhta ovde.
17. Puht Boxiyi, suhd obrani potribasu.
18. Isus obra potribe, koya dobra ùçini svitu, nemoguse skazati, zastose tuxi.

19. Isus od svakoga ima milosardye, à od chnega nitko; sebi dusu priporuçi, pak smart obra, radi nas.
20. Koristi çarkvi od smarti Isusoue, koga mnozi slidise, i kako, isto moremo svi.

Poglav. XV. f.172.

Pebt kruha.

1. stose prosi od Boga ùime kruha i kako,
2. Kruh tilesni, i duovni, usta Boxia, i Diavocka,
3. Kruha çetiri duovna; svitovchni, od kudasu, i kako dati,
4. Zasto pod ime kruha svaka.
5. stose ima prositi, i kakose mnozi varayu ù molitva.
6. stoye savise, kada, i komu, tko posiduye prokuraturye samo, à ubozisu namistu Isusovu.
7. Lemozina dobra, koya, ikomu, opchenim naçinom.
8. Kakose moli zaneprìatechle,
9. ù oçenasu, danas; à ù zdravoi Mariyi, sada; kakose razumiyu, à ù Evangelyu vazda; i kakvi imadu biti molioçi.

Poglav. XVI. f.178.

Pokora stoye.

1. POkore tri dillasu, suproch trimam griyom.
2. Skrusenye, izpovid, izadovochla stosu, i od kuda.
3. Pokora kruh duovni, kako.
4. Suza kripost, yakost, i moch.
5. Suze dobre, i zle kako.
6. Isus kami, koga suza omekxa svoim moguchstvom.
7. Suza sama moli, i pridobiva svemoguchega,
8. Suza prid Bogom sve stoyi, i zbogom govori.
9. Suze zabrachnene, i dopusćene kako, komu, i zasto.
10. Suza naovom svitu moguçha, à naonom nevachla.

Poglav. XVII. f.185.

Ris Boxia.

1. PRipovidanye kruye duovni.
2. Proroçanstva bise otaina, à Evangelyeye oçito,
3. Kako, i komu Bohg govori,
4. Tko xive riçyu Boxiom, tkoli nè, zmiyaye otrovna.
5. Evangelye naibochleye, i naikorisnie od svi nauka.
6. Mudrost, i riç nebeskaye.
7. Obechato ù starom zakonu malanim, toyest, poniznim, kano pravi zakon, griye mrak.
8. Dato od Boga, i od svetoga Troistva.
9. Kako od Troistva razumise.
10. Od duha svetoga, kadse razdrise pokrovi, i bi oçita istina Boxia, à smetena lax vraxiya,

11. Posao riçi Boxiye ſtoye.
12. Riç Boxia xivaye, i oſtra.
13. Riç Boxiaye, ogachn, i mlataç.
14. Svicha, i svitlost.
15. Ançi meſtar pridobri, i Matti od vire svete.
16. Svitovchni chludi, opaçe ovi svit, i laxyu tlace istinu.
17. Pripovidaoçi, tkosu, i kako imadu pripovidati,samo Evangelye, koyeye od Boga, à zlo po Diavlu.
18. Pripovidaoçisu od Boga, à laxçi, i opaççi od Diavla.
19. Vira oçitiyaye od svakoga nauka, i razuma.
20. Koristinam od vire.
21. Pripovidanye ne naprugia zlu; vech ù yidmuse obracha, i o trov.
22. Sveti Franceſko zapovidi, i Rehd, ſtovati Bogoslovçe tko neçini poſtenya Misniku, goriye od Diavla.
23. Bogche sam suditi Misnike nanebu, à ovdi meusobom onise sude.

Poglav. XVIII. f.197.

Od Sakramenati, kakose primau.

1. SAkrametisu kruh duovni ſto, i kako zlamenuyu.
2. Isus kruh xiviye, tkoga neblaguye ùmriche ùvike, alti nedostono.
3. Dobri, i zlise priçechuyu.
4. Iuda samo tillesno, i ſtomuse zgodi.
5. Apoſtoli, tillesno, i duovno zayedno, korist koyaye.
6. Duovno samo, Misnik usta Boxiaye. Vochla dobra. Prima mir Boxiyi, à ne zla.
7. Griye od ochuchenya kada.
8. Sakramentisu likaria griah. I. Karſtenya lihis, i naçin.
9. II. Krizma, chne lihis, i naçin, i blagosovi; voda za potribu, i neblagosochlena.
10. III. Tillo Isusovo, ſto, i kako.
11. Chnegov naçin, i lihis, i mirakuli ù cichneni, odluka, i prilika.
12. IV. Pokora ſtoye, chne naçin, i lihis.
13. V. Rehd sveti ſtoye.
14. Oblast, od Boga, od Isusovi parsi, kako.
15. VI. Pomazaye pokochne.
16. Naçin, i lihis, ùpitanye, od govor srazlogom, sve vode naravne dobre.
17. VII. Vinçanye od Bogo.
18. Kada naregeno, i potvargeno vechekrat ùsvie zakoni, prokletisu brez çarkve.
19. Suditise samo pristoyi çarkvi, i komu od chne.
20. Naçin,lihis, slughe, i svidoçi vinçanya: otimaçi svi prokleti ùvike, nitse mogu vinçati.
21. Dobra vinçanya 3. toyest, vira, porod, i nerazdichlenye viçchne, i kakose griſe, ù Rayu svarhache pristati.

22. Go-

22. Godista za vinçatise, i s'ne virnikom nie vinçanya, da sto, i kako.
23. uzimase milost, i Sakramenat brez gria, à ù griu osugenye
24. Isus likar zasto naredi posvetilicha pod lihis chuchenya.
25. Tanani scot kaxe kadsu naregeni Sakramenti, chni pripovidanye; karstenye, brezkoga nie spasenya nikomu.
26. Pokora, Papat, Misniçi izvan çarkvesu zidovi obichleni, i neslaga sveti Pavao, yere zakon stari bise svarsio, à novi poçeo.
27. Priçechenye kako, i kad.
28. Krizma ùçichnena, potvargena od Isusa.
29. Rehd sveti, chnegova dvostruka oblast.
30. Pomazanye pokochne, Apostoli pripovidau, Diavle izgochnau; po kriposti Isuovoi, i sada.
31. Prisveto Troistvo naredi posvetilista, i stoye, Isus çovik dostoyavi pri Bogu.
32. Isus Bohg, i çovik pravi naredi i dostoyase.
33. Sedam, zasto Sakramenata dade, kano likarie suproch 3. griom, i 4. bolestimam: kako.
34. Tri stampau bilig ù dusi, koyasu, kako, i zasto.
35. Misnika bilig, od neposvechenika, dase poznayu, koiche su diti s'Isusom, à chni sam Bohg.
36. Tri posvetilicha bilixe, zatose nemogu po noviti, à çetiri mogu.

Poglav. XIX. f.220.

Nebeske.

1. NAnebesi B. D. Maria ù slavi, stoye slava, i kakose razliko ù xiva,
2. Blaxenstvo ù çemuye.
3. Pravda kako placha svoe, ne moresе ukazati ovdi, ali stogodi od chnese more dokuçiti pametyu.
4. Ludi, i maniti chludi, ivladaoçi svitovchni stosu, istiyi Bohg zapusti, i ostavi za chnioye griye.
5. Varause od svitovchni dobara, koyasu tamniça, i uze, i zachneche nasudu davat razlog Bogu.

Poglav. XX. f.227.

Od peht ochuchenya tilesni.

1. ùmnoxi peht kruha, znamenuye peht ochuchenya, yedabiyi Bohg ponovio, i nadobro umnoxio.
2. Kruh tilesni razumiuse ochuchenya, dayi Bohg oçisti, i ù pravi. II. Pokora kruh duovniye. III. Nauk sveti kruye dobri. IV. Sakramenat, 7. çarkovni. V. Blaxenstvo prosimo.

Poglav. XXI. f. 232.

Od sedam dahri duha svetoga.

1. SE tam dahri koisu.
2. Strah Boxiyi: komuse suprotivi desperacion.
3. Dahr od Milosardya; komuse suprotivi razdarlstvo!
4. Znanye, komuse suprotivi ignorança, i neznanye, lax, neumitenye, i oholost.
5. Yakost, suprotivayoye slabosti od pameti: *s*toye istina.
6. Svit, komuyesuprotiva, nedogovor, i nesglad.
7. Razum, komuse suprotiv nerazum, i kakvisu nerazumni chludi.
8. Dahr od Mudrosti *s*toye, chihgove osobine od Troistua, komuse suprotivi ludost, *s*toye posao Mudrosti.

Poglav. XXII. 237.

*Duzi na*s*i, pokaranya za grie, i Milosardye.*

1. *S*tomo duxni od nas.
2. Grisisu duxi na*s*i pri Bogu.
3. Duzi nesrichni.
4. Od Boga sve, izva griya, koga dihuye gri*s*nik.
5. Griye ni*s*to, zato nie od Boga, vech od çovika.
6. Diavao potiçe na grie, ali neusiluye, zatoye od sama çovika griye.
7. à na*s*e slobodit, i otkuye protiva Diavlom, kiinga dobiemo.
8. ù starom zakonu bi*s*e Bohg strasan, i pravedan.
9. Takoger osvetu otia*s*e zagrie pokara Lucifera, i ostale Diavle.
10. Pokara çovika udichle.
11. Pokara uboistvo povochlno.
12. Potopi vas svitt.
13. Protivnena ravnike pokara.
14. Za nenavidost pokara.
15. Za lupexstvo pokara.
16. Za neoverkovanye pokara.
17. Za grie spogani pokara, i*s*to su Idolatre.
18. Za neposlu pokara.
19. Za zapovid lonu pokara.
20. Za yizbine pokarani.
21. Za darove çarkovni, pokarani
22. Za uboistvo, prichlubodinstvo, i bi prilika od zakona novoga, od milosti.
23. Zakon od milosardya po proroçi ukazan, i poçe.
24. Çhlubav zapovigena neprìatechla na*s*i.
25. Kakose imade pra*s*chiati, i smirivati, brez skuna.
26. Tko nepra*s*chia, kakoye pokaran.
27. Tkose nesmiruye, ter oche osvetu, yao chnemu, i kakose çini bratinsko pokaranye, i kogase imamo uvodki.
28. Dobrisu krachli s'Isusom.
29. Krachlu Isusovu stoe triba, i yao, i naçiyemu.

30. Iz-

30. Izghibli uzroçisu, tribaye vazda bditi, i svarhu sebe stati.
31. ò veliko Milosardye Boxie.

P. XXIII. f. 8255.

Milosardye Boxie.

1. çimse dobie Bohg s'Mattiom.
2. S'Pętrom primiche∫.
3. Slupexom, zdizmose obrati.
4. uboiça, i prichlubodilaç, ali di Davida napokoru.
5. Naivęchemu griyu likaria.
6. Mariu Mandalinu slidi, ako si ù svi grisi, napokoru.
7. Pokornu vazdase pra∫cha.
8. Ostavi grie, i zao dobitak.
9. Inaças od smartise obrati.
10. Progonitechla, çarkovnoga slidi.
11. Kakose kayemo, vazdase pra∫cha.
12. Kakoseçinimo sveti od prokleti, i dobri odzli.

P. XXIV. f. 256.

Od sedam Sakramenat.

1. GRahd nebeski ima vrata dvanayestera, i vachla na svaka dochi, za ozdraviti od bolesti: 7. likaria.
2. Brez Kar∫tenya sve naludu.
3. Chlubav ∫toye, i kako.
4. Lemozina likariaye.
5. Sunze svete likaria.
6. Izpovist kakvaye likaria.
7. Pokora sveta kakoe likaria.
8. Obrachenye kakvoye likaria
9. Molitve Sveti Misnika likaria.
10. Dilla od milosardyasu likaria, i çine blaxene.
11. usta Boxiasu likaria; kano Diavaoçka otrov, i∫tosu.
12. ustaspchlenye zapravdu likariaye griom.
13. Oprostiti ùvrigenye likaria.
14. Razgovor s'Isusom lipye.
15. Izvan Boga neima nitko osvagiati nas, koga molimo zamilosardye.
16. Isusova Muka, karv, i smart ùçini∫e na∫e molbe podobne.
17. Molimo za milosardye, i na∫e ponixenstvo prikazuyemo.
18. Razgovor s'Isusom polak na∫ega dobra, i spasenya koy eye odchnega, à od nas izghibio na∫a.
19. Dobar nenaodise yedan, kakose razumi? gri∫nik igriye ruxanye.

P. XXV. f. 165.

Svarhu napasti, ∫tosu.

1. OD potribeye svarhu sebe stati.
2. Napasti, i zamçiçe svitovchnesu, kakose od chni ùtiçe.
3. Bohg ku∫anas vechękrat.
4. Podiavlu ku∫anye, i napast.
5. Izku∫anaya dobrasu za veche stvari, kadse podnesu uztarpno.

6. Na-

P. XXVI. f. 271.

Od Molitve.

P. XXVII. f. 281.

izbavinas od azla &c.

17. Kar-

17. Karſtenye ſto posluye.
18. Osta bchluvotina, i ſtoye çarv viçchni.

P. XXVIII. f. 290.

Stoye ù vrigenye Boxie.

1. Diavao ponukuye nazlo, à Bohg neda.
2. Vlasti, i vladanya od Boga su sva.
3. çovchna, i ponos ſto.
4. Pomchla svitovchna nie dobra.
5. Nearnost zla; sluxiti Boga nie drugo, neg krachlevati.
6. Yao dvoobraznim ù vike.
7. Podmighivanye, i druzim porugayenye, ù vike porruganye.
8. ſto, i kakose prosi od Boga.
9. Slava taſche zla, à mise slavimo ù Muçi Isusovoi.
10. Liçumirçu nie ù Rai puta.
11. Nenavidost, i dva Diavla.
12. Nenavidicilivisu izgubili pamet; zatoye zlo.
13. Mormoraturisu lopata, i metla diavaoçka.
14. Sarçba zla nedilluye dobra.
15. Linost, razborstvo dobro.
16. Proxdarlstvo, zlo dilluye.
17. I daleko od Boga rastavchla piançe.
18. Sodomia, i chne pokaranya.
19. Lakomost naigori grie.

P. XXIX. f. 299.

Izbavinas od azla.

1. OD sāma Boga svako dobro.
2. Posla Natana k'Davidu.
3. Isus zove, i pogledom pomaxe.
4. Kamatnik posvetise.
5. Sve grie oprosti, i dade proſtenye od svie, od kuda oblast vezati, i driſiti.
6. Oblast kchluç: Davidov kako.
7. Oblast Isusova, kano çovika od Troistva na Krixu, kucha Boxia sveta çarkna, koyoi dade Isus oblast svoyu.
8. Oblast mokrat potuargena.
9. Pravda posvechuye çechlade.
10. Diavli zaſto ù Pakao, i prokleti, pravda izarnayi, Milosardye ovdi.
11. Bohg ponukuye blagosivchla, i daye milosardye.
12. Bohg po dilli placha.
13. Moisio svim ostavi priliku.
14. Od Adama nam ostala pokaranya, i tako Boga molimo danas izbaviyi.
15. Ponixenstvo Isusovo, dva naivecha otaistva, i vas xivot Isusov promisli, ovdi.
16. Pokaranya posmarti, viçchne, i vrimenito.

Poglav. XXX.

svarhu. Amen,

1. SVakim yezikomye,
2. Natri načinase tomači, Isusche sam suditi Misnike.
3. Kripost od riči *Amen*, i *s*toche rechi *budi* Isusovi puti sneбesa na zemchli.

Poglav. XXXI.

1. ZAsto sedam stvari nas naučiIsus prositi ù očenasu, i chniova zlamenya.
2. Sedmi dahn Bohg počinu ùnedichlu, od stvaranya.
3. David sedamkrat Boga vhali nadahn, i čarkua sada.
4. Po ovom broyuse smiruyu bratya.
5. Grisise oprasch ayu, i skropi čarkva Boxia, stoye čechlade.
6. Grie guba, čimse liči.
7. Sedma godina posvechena, zato grie igrati ù sveče.
8. Bohg placha, i kara sedmerostruko griye.
9. Zlamenuye sedam dilla odmilosardye, ùkarstianina.
10. Po karstenyu, da činimo dilla odmilosardya duovna, i tilesna; krixomse otkrisuye.
11. Naman ùprilici od grishika.
12. Mudrost Boxia sagradi Rai, svarhu sedam Sakramenata, yer pravedni sedamkrat nadahn grisi, i kako,
13. stochemo Bogu dati danam plati sedmerostruko, i prascha sedamkrat na dahan tkose kaye.
14. Mnoga otaistva učichnena ù broyu od sedam, čarkvaye Miseč, à Isus sunče, koim svitli.
15. Izvarsnosti ovoga broya.
16. Zlamenuye opchinu: mihr; svarsenstvo broi sedmi, i pokoi.
17. ù starom zakonu broi sedam zlamenovat veoma: à ùnovom vechma, prostenye radosno, Iubileo. stoye &c.
18. Sedam puka zli izarna Bohg iz zemchle obechanya, i dade yu svomu puku.
19. Bogu grie marzak, pokornuga prascha, kako bi David, govorech sedam pisan pokorni, Bohg vhaliga.
20. Sedam Sakramenat od Isusa čarkvi ostavchleni, kano prave likarie od 7. griya poglavitih koyu plachu svi prosimo od Boga.

parvi	broi	kaxe list; à drughi redak.	
4.	3.	*prikazui*	prikazuyu
5.	34.	*naupria*	naipria
8.	15.	*zlamenye*	zlamenuye
16.	25.	*dabra*	dobra dila.
19.	39.	*i chiovi*	i chniovi
23.	1.	*na grilike*	na prilike
23.	38.	*ſili*	ſtili
26.	22.	*ukopase*	ukopaſe
26.	30.	*nacaniti*	naraniti
26.	34.	*kadſe*	kadse
		mulitvu	molitvu
35.	4.	*uskarsene*	uzkarsene
35.	31.	*i vidi*	i vidit
35.	36.	*uputischnu*	upusticnnu
37.	14.	*vladala*	vladalaç
37.	20.	*po svemu*	po svetomu
38.	21.	*a aulse*	à ſaulse
39.	12.	*obzachayu*	obrachayu
41.	17.	*moglaſe*	mochlaſe
	33.	*poçe*	plaçe
42.	27.	*uçenike*	uçechi
45.	20.	*valite*	valise
54.	4.	*illum nomini*	illuminamini
54.	15.	*slaxe*	slaze
56.	4.	*calauſo*	clauſo
64.	35.	*Matri*	Matri
72.	2.	*togaga*	takoga
73.	31.	*à vrachina*	vruchina
77.	5.	*da kako*	kako
80.	23.	*bue*	bude
88.	3.	*drayu*	dvayu
93.	32.	*koya*	koyidoge
94.	25.	*neizmimoi*	neizmirnoi
120.	10.	*daſe*	dase
122.	8.	*navedio*	naredio
123.	29.	*zoves*	zovese
125.	4.	*sege*	sage

135.	34.	*uztexe*	utexu
139.	28.	*isnu*	ʃinu
140.	10.	*zabrachuemo*	zabrachneno
	24.	*piʃna,*	pijsma
148.	36.	*çinsi*	çini
161.	31.	*uduchle*	udichle
162.	12.	*ù dulle*	ù dichle
169.	35.	*korvi*	karvi
171.	5.	*chluteʃe*	chuteʃe
175.	23.	*ù i blagu*	i ù blagu
	35.	*odivachse*	odivauchise
176.	30.	*those*	tkose
179.	35.	*korv*	karvi
206.	17.	*in sarça*	iz sarça
224.	16.	*boyi*	koyi
260.	26.	*pokoye*	pokaye
261.	26.	*kukamo*	kuʃamo
262.	31.	*ʃobi*	ʃtobi
268.	29.	*iʃge*	ige
273.	18.	*çin*	Sin
274.	17.	*neriatecbli*	nepriatechli
276.	6.	pokletye	prokletye
	23.	*duxni*	tuxni
312.	13.	*ususa*	Isusa

IVechebi bilo zabilixit ʃlova, alise more lasno osi-titi od chni, zatoyi nebilixim: imai chubav bra-te yersam bio nemochan, tako i nebi mogao vazda dobro prigledati; à ʃtampatur nezna, naʃega yezika, zatosunam utekla nika slova: razumanche razumiti, à ludu ù ovo nismo duxni.

DIO

DIO TRECHI:

SVARhu ZDRAVE MARIYE.

POGLAVYE PARVO.

Aue Maria, gratia plena.

Zdrava Maria milosti puna.

S. Luk. ù p. 1. br. 28. Mattie ù 1.

Od izvarsnosti molitve zdrave Marie, kako, i tko uçini molitvu, zdravu Mariu, gdi, i kada?

1. ZDrava Maria, zovese molitva Angeoçka, pozdravchlenye, Angeoçko: yere parve riçi chne bise reçene od Angela Gabriela; takoger, ùkazayoi, dache zaçeti sina poduhu Svetomu, komuche ime biti: *Iesus*: stoche rechi, spasitechl; od koga biase Ixaia prorokovao, na p. 7. br. 14. *Ecce virgo concipiet, & pariet filium*; Evo diviçache zaçeti, i rodti sina, diviçanstva neche izgubiti, zastochese sin zvati chne Emanuel: stose razumi, snami Bohg; chnegova rahna duovna, biche slatchi mehd, chnegova pravda mehd, i maslo; toyest; sladakche biti à pokaranyu, i milosardan; takoger ustarpchlen: *mel, &*

Angeoçka molitva.

Luc. 1. 31. c. 2.

Isai. 7. n. 14.

 buty;

Matth. 1. 23. Luc. 1. 31. *butyrum commedet*: Luka, ù p. 1. br. 31. Mattie, ù p. 1. 23. dusa chnegova, biche slast medena, i maslena; da odmeche zlo, à zagarchla dobro, ù br. 15. prorok, *vt sciat reprobare malum, & eligere bonum*. 2. Imache oblast Boxiu, stosu vidili proroçi: Daniel, ù p. 7. br. 14. *potestas eius, potestas aterna, & non auferetur*; mugustvo chnegovo, muguchstvoye viçchne, od Boga dano, kano, çoviku istinitomu, *& regnum eius non corrumpetur*; i vladanye s'oblastiu, nechese vzeti od chnega ù vike, niche po machnkati, isti, na p. 3. br. 100. *& regnum eius sempiternum*: dache çarkovno krachlestvo biti ù vike, govori duh sveti po proroku, na ovomu svitu dosuda, à pak ù Rayu, ù vike: *potestas eius in generationem, & generationem*: dosuda od naroda do naroda; na pria bi xudimski narod, koyi zlamenova Tovariça, koyu yasise, naipria proroçi toliki, i toliki, paka Isus ù Svetomu Mattiu, p. 21. 5. *Ecce Rex tuus, venit tibi mansuetus, sedens super Asinam*: Evo krachl tvoi, miran, i dobar, svarhu tovariçe sidechi; pria svaka, ova biau rekli proroçi: Iob: Ixaiya, i Zakaria: poslia paka, svarhu tovarçicha: *& pullum filium subiungalis*: koi zlamenue gentile, narod chni obra, i zagarli, à narod xudimski od varxe, yerega netise priati: kako Sveti Ivan pise, ù p. 1. *in sue venit, & sui non receperunt eum*: biase narod xudimski obrah od Boga, od chnega obra Isus mater; chnemu sachlase proroke; netisega priati, zato zlamenuyu tovariçu; koyu yasi; *Iesus*: à Tovarça: toyest, puk gentilski, do Isusa nebiau imali proroka, à kada doge Isus ù zya tovarça, nachnemu ùya, ù Yeruzolim naçviti, steruchimù mali çvitye, sto zlamenuye çarkvu, ù koyoi ponizni steru çvitye razliko, od ponixenstva, koisu prid svitom malani, à prid Bogom veliçi: ovo biau sve prividili proroçi. Ixaia, na p. 62. 11. Zacharia, ù p. 9. br. 9. sveti Evangelisti, Mattie, ù p. 21. 5. Ivan, ù p. 12. 15. ikazali, Isusa s'oblastiu, puk xudimski, ù Tovariçi: puk gentilski ù Tovarçu, koye yasi Isus: Tovariçu ostavi, à natovarçu ù ya ù Ieruzolim, stose razumi sveta çarkva od gentila sagragena, i chnoi oblast dokonça svita data, od Isusa.

Daniel. 7. 14. oblast Boxia. p. 3. br. 100. i çarkovna ù vike

Matth. 21. 5. Isa. 62. n. 11. Zach. 9. n. 9. Iob. 12. 15. Ioan. 2. yao ù vike ne poznanikom.

Isa. 62. Zach. p. 9 Matt. 21. Ivan. 12. oblasti çarkovne.

3. Dobro da Angeo reçe: Zdrava Maria; ali Angeo bi kano yedan poklisar, zatose nemore rechi, daye uçinio on molitvu: Zdravu Mariu: kano poklisar yednoga krachla i k'dru-

Angeo Gabriel poklisar.

k'drugomu, negovori drugomu, nego stomu gospodar naredi, i nezovese naredba poklisarova, vech onoga tkogaye poslao, takose zgodi Gabrielu Archangelu: kada vidi prisveto Troistvo, dabi potriba sviht od kupiti: reçe milosardye: pravdo, nemogu veche tebe gledati, gdi sve ige po pravdi, ù pakao, à nisto malo pomisardiu ù linbo od dobri; ya ochu moi dio nasvitu, odgovori pravda: kontentamse, ali nechu niya moga mista izgubiti, daklemi uçini zadovochlnó sestro milosardye: yereye pisano po Davidu, ù pisni 17. d. *iustitias eius non repuli*, pravde (govori Bohg) nisam odarnao, yosye pribogu, kono i milosardye: zagarlivse, ode zayedno pravda, smirom, koiye sin od milosardya: po Davidu ù pisni 84.6. *iustitia, & pax osculata sunt*: pravdase smirom chlubi, i garli vazda: tadase milosardye ùkaza nasridu, dabi ùçinilo zadovochlno pravdi, à tutiu, i zalogu dade sina svoga miera: koga zagarli pravda: à milosardye: *ecce ego mitte me*: ù Ixaiyi, na p. 6. c. Oçenebeski, moi mir zagarlise spravdom, à Bvo ya, sachlime nasviht, da uzmem puht i çovicanstvo, od priçiste katvi Marie, keheri svetoga Ioachima, i Anne, koyaye brez gria zaçeta; onaka vachla Matti od milosardya; koyaye diviça priçista, gria nie ùçinila; sudye, i kucha Boxia, svaye od zlata, çarkvayu zove: *domus aurea*. 4. Vçinise viche Tri kipa Troistva ne razdiehlenoga: otaç nebeski, obrayu zasvoyu keher, i duovnu zaruçniçu: Riç, drugi kip, zasvoyu Matter: duh sveti, trechi kip, zasvoyu çarkvu, zasvoye pribivalische, i tako dozvase Archangela Gabriela: Luka; ù p. 1. c. *Missus est Angelus Gabriel ad Mariam Virginem*: poslan bi Angeo Gabriel k'Mariyi à deo, od Boga: diviçi zaruçenoi Svetomu Iozeppu; takoger divçu, i oboye biasese zavitovalo, da obluxe diviçanstvo, na postenye Boxie: koiye naiparvo diviçanstvo, kakonam reçe sveti gargur Nazianzen; *prima virginitas Sanctissima Trias*; Troistvoye nai parvo diviçanstvo od ovoga, svi divçi, i diviçe primayu, ovi çvit od mirisa ne izmirnoga, pakache krunu od priçistoga zlata ù Rayu primiti.

5. Dakle Angeo navisti ù Nazaretu Mariyi ovo pozdravchlenye, i takose zove Angeoçko pozdravchlenye; aliga nie Angeo sastavio, i naredio, nego prisveto Troistvo, nanebesi; Angeo navisti nazemchli ù gradu Nazaretu:

pravdu, i milosardye.

Ps. 17. d. Bohg ochee pravdu.

Ps. 84.6.

Isa. 6. c. i milosardye.

ù letania.

Maria obrana od Troistva.

Luc. 1. f. Divçi Troistvo Boxie.

S. Greg. Naz.

nanebesi Troistvo, na zemchli od Angela.

xetu: dakleye bochle rechi, daye molitva prisvetoga Troistva, nanebesi ùçichnena; ò izvarsnosti, od molitve svetoga Troistva, ù Rayu sastavchlene, Angelu naregene; tkote nebi sve udichle govorio, Zdrava Maria, ter dosvarhe? Iakov Mercantio ù postavi 3. *non dicitur Angelica, eo quod Angelus prima verba dittauit; quia, ipse vero Spiritus Sanctus, aut Sanctissima Trinitatis, consistorium eam dittauit, & composuit, & Angelo in spirauit*. Prisvetoye Troistvo Zdravu Mariu Sastavilo nanebesi od vika, paka Angelu ùkazalo; dakleye molitva prisvetoga Troistva, od chnega ùçichnena, à od Angela navischena: postvorenyu svita kako govori Martirologio Rimsko: 1199., prem da druzi drugoyakosu rekli, yase ù ovo, i ù ostalo svete çarkve Rimske vazda xelim darzati; à nie svega ni Angeo rekao, nego yosche Sveta Elizabeta, Matti Svetoga Ivana karstitechla drughi dio reçe; à trechi Sveta Maika çarkva, kakochemo Bochle viditi ù napridak nasvoi misti. Ma sve po Troistvu, reçeno.

Merc. post. 3.

kada uçichnena.

6. Rekosmo daye molitva svetoga Troistva, sloxena ù Rayu nanebisi od oça, i sina, i duha svetoga, od vika, i od isti, Angelu pridata: vidimo kadaye sloxena, od govora, Iakov Mercantio naistomu mistu: *quia ab æterno fuit ordinata Mater Dei, & in plenitudine temporis facta*: od vika bi od regena, i obrana Diviça Maria, zamater Boxiu, i ù vrime izpuchnenya, bi Matti Isusova, istinita, istinoga Boga, i çovika, zaçe po duhu svetomu, kadase izpuni zakon stari, stose bise reklo po proroçi od ovoga upuchenya, i zaçetya; nanezatoye molitva naiizvarstitia, Zdrava Maria; yereye nanebesi uçichnena; drugo od prisvetoga Troistva; treche od Angela nami dana; çetvarto, nami navisti velika veselya, i radosti: dasmo od kuplechni od gria, daye nase çovicanstvo ùzelo Boxanstvo; i peto, dachemose svi ù slavu Boxiu obuchi, i biti svarhu svi stvorenya naiizvartitia narav nasa, uznesena po Isusu, i Mariyi svarhu svi kora Angeoçki, kako piva sveta Maika çarkva ù versi od veçerchne uznesenya gospina na nebesa: *exaltata est Sancta dei genitrix, super choros Angelorum ad cælestia Regna*, uzvisena bi dakle svarhu kora Angeoçki, zotose imamo radovati, i sveselyem Zdravu Mariu vazda pivati.

od vika.

Iakov Mer.

razlozi od izvarstitosti. Zdrave Marie.

in offic. Assump.

7. ùsvemu svetomu pismu, nenaodim, dase klachnau

Angeli,

Angeli, alti koye poſtenye chludem, do Marie, çichnau: i madiu razloge lipe, zakoy e, netiause klachnati, meu ostalim, ovasu Tri zadosti, ovdi doniti: naipria, yere Angeo nadita ſe çovika ùnaravi, bivſi stvoren brez niſta, toyest, niod yednoga lisa; kano çovik bi, od zemchle, vode, Aera, i ogchna: od çetiri stvari suprotivne; zemchla teſka, Aer lagan, voda studena, ogachn vruch, Aer lagan, zemchla teſka; sve yedno suprotiva drugomu, sve ovo parvo çovika ſtvoreno, à pria Angela niſto: Drugo çovik stvoren nazemchli, da Boga vhali, Angeo nanebesi kod Boga, daga slavi; Angeo dastoyi prid Bogom; Mercantio govori: *quia aſſiſtunt Deo*: Treche Angeo ù raiskoi syitlosti, dionikye, à çovik nazemchli, iz nutra pogriu potamnio.

Angeli i zvarstitiyi od çovika à 3. stvari.

prop. 3. Iacobus Marc.

8. Blaxena Diviça Maria, bi dostoina poſtenya, ne od Angela, ma od Archangela Gabriela; zaradi triu razloga: naiparvi razlog ye zaſto nadodi Angele ù milosti, yere oni imadiu posvoi dostoyanstvi razliçi, razlike milosti, à Maria bi dostoina primiti studenaç, izkoga vriu sve milosti, i sva dobra: zatoyo reçe Gabriel: *Aue gratia plena*: ù p. 1. br. 28. Luçina Evangelia, zdrava, milosti puna; ò Maria, Govori Gabriel, Tisi puna milosti, sadasi Ti vecha od Angela, i od svakoga stvorenya; zatote yapozdravchlam, i poſtenyeti çinim, yasam prid Bogom sluga: à Ti ùsebi imaſ Boga; Evo drughi razlog, koimsi vecha od Angela: *Dominus tecum*: gospodin stobom: ùtebie yur ùzeo puht, i çoviçanſtvo istinito, od tvoye priçiste karvi same, poduhu svetomu, zato nesamo nadodiſ sve xene, i Diviçe, ma yoſche Angele, i sva ostala stvorenya ponixenstvom, bivſi Matti Boxia, govoriſ, dasi sluxbeniça, *ecce Ancilla Domini*. Trechom nas nadodiſ (Govori Angeo Mariyi) istinae dasmo mi Angeli çisti, i brez gria, alsi Ti priçista: *benedicta tu in Mulieribus*: zaſtosi blagosovchlena meu xenami: sve svete Xene, Diviçe, i udoviçe dobresu, ali tvoyoi Maria dobroti, neimase, koya prilikovati: govori duh sveti ù piriçç i, ù p. 31. d. *tu ſupergreſſa es, vniuerſas*: nadaſlasi sve ponixenstvom, zatobi dostoina studença, od çistoche: zato reçe Sveti Anſelmo od zaçetya Diviçe: *ea puritate niteret, qua maior, ſub Deo nequit intelligi*: Neima pod Bogom veche çistoche, od Blaxene Marie Diviçe, Maicke Isusove, naſega utoçi-

Maria nadodi Angele.

Luc. 2. br. 28.

milosti Mariyine

prov. 31. d.

S. Anſel. de Concep. Virg.

utoçischa, sigurra vazda. 9. Molitva Zdrava Maria nai-
kada uçi- staria, yere od vika; à ù svetoi çarkvi poçe, od poçetka svi-
chnena- ta: kako oche Yakov Mercantio; *pie aliqui dicunt, ab inicio*
ye. *Mundi incepisse*: Ançi pria Angela, zasto Angeli nasvomu
Merc. stvorenyu, poznase Isusovo ù puchenye: isti Yakov govo-
prop. 3. ri: *quia Angeli in creatione sui, Christum cognouerunt*: poznase
ùpuchenye, dakle, i Mater, Diviçu Mariu nasvomu stvo-
renyu poznase, takoger da biase od vika od regena, biti
Matti Boxia, parvo svakoga stvorenya ù pameti Boxioi, à
naizpuchenyu staroga zakona, i proroka, imadisese ro-
diti. 10. Ma sveta çarkva poçeyu govoriti, po uzetyu
Merc. Blaxene Diviçe Marie nanebesa: kako govori Mercantio:
çarkva *post aßumptionem eius in Cælum frequentauit orationem eius Eccle-*
poçe po- *sia*: dokle bise s'Apostoli, morebiti stiau, proroçanstva, i
zdrav- drughe stvari svete; à kada bi uznesena nanebesa ùzese ove
chlati molitve govoriti, i chnoise priporuçivati, kano pomoch-
Mariu. niçi karstianskoi vazda, zaradi chne çistoche, zakoyu bi
Luc. 1. obrana biti Matti, i zaradi ponixenstva: zatoyoi Angeo
n. 28. reçe: zdrava puna milosti, puna çistoche, puna svakoga
dobra. *Aue gratia plena*: Luka ù pr. 1. br. 28. nigda, zagrie ne-
Eccl. 22. znanaye; yere postechla Boxia ye bila po milosti, i ùpu-
chenyu: ista govori ù Ecclexiastika, p. 22. *Dominus requieuit*
in tabernaculo meo: Bohg poçinu ù pribivalischu sarça moga:
dobro Angeo reçe gospodin stobom: zato blagosovchle-
stablo na svarhu svi xena, i svi stvorenya, yer *benedicta tu in mu-*
dobro. *lieribus*: zasto bi stablo od ploda prislatkoga, od çvitya
ugodnoga mirisa, i naslagenya blagosovchlenoga. *Et be-*
plod sla- *nedictus fructus ventri tui*: ovi plod utrobe Marine bi; *Iesus*:
dak. Isus naschi: *Iesus*: Sveta Maria; Maiko Boxia, moli zanas
grishike, sada, i ù vrime smarti nase: Amen. Ovo reçe
çarkva, kakosmo rekli, po ùznesenyu chne: nadostavi, na-
ri riçi Angeoçke, Elizabeta, à nachne sveta çarkva: zato
naodimo, dasu Tri sastavila molitvu Zravu Mariu.

POGLAVYE DRVGO.

Aue Maria gratia plena, Dominus tecum.

Zdrava Maria milosti puna gospodin stobom.

Luc. 1. 28.

upuchenye, kakose uçini Boxiye.

1. PRisveto Troistvo, od rediv ù pucheniye Riçi; ùçini pozdravchlenye, nanebesi, dozvavsi Archangela Gabriela, nauçivga, kakoche rechi, i navistiti ovo ù puchenye, po Luçi, ù p. 1. c. *Missus est Angelus Gabriel à Deo ad Mariam Virginem*: pogi Gabriele pozdravi Mariu; i nauçiyu, dache zaçeti poduhu Sina, i zvachese Sin privisokoga, privelikoga, i priviçchnega Boga, i zvachese Matti chnegova, Matti Boxia: reçioi, neches izgubiti diviçanstva, vazdache biti ovo zaçetye poduhu svetomu, i po çistochi, i svakoi radosti; ovakoyoi reçi. 2. *Aue gratia plena*: sage Angeo, ù grad Nazaret, ùkuchu, koyaye sada ovdi ù Loretu; Reçeoi: Maria Zdrava, puna milosti: *Aue*: trisu slova ù ovoi riçi, garçkoi, i latinskoi, i naschiche rechi: zdrava, vese lise, i raduise: zatostose imas veseliti, i radovati, naipria, yere bi obistichnena, daye Bogu draga: II. yere zaçese ùchne sarçu Riç Boxia, toyest, drughi kip Troistva ne razdichlenoga: III. yere poznade, daye ù milosti potvargena: IIII. yeresi zapisana ù chniga od xivota, kakose govori po Davidu, ù chnegovi pisna 39. c. *in capite libri scriptum est de me*: naglavi chnigaye pisano od mene, Govori Maria, napoçetku, i zaçetyu neoçkvarchnenomu chne, imade veselye, à ne xalost od gria, kano ostali: V. yere poznade daye Matti, kucha, dohm; i pribivaliste Boxie, kakoyu vidi Ivan, ù p. 21. *Ecce tabernaculum Dei, cum hominibus*: Evo pribivalische Boxie schludmi, Blaxena Diviça Maria, pribiva naovomu svitu 63. godine, pak sada snebesa svoyom milostiu pribiva snami: VI. yereye gospoya, i gospodariça Angeoska, i krachliça nebesa, i zemchle,

Troistvo sachle. *Luc.* 1. *radosti Mariyi.* *Ps.* 39. c. *brez gria* *Apoc.* 21. *dohm Boxiyi.*

kako-

Merc. kakoyoi piva sveta Maika çarkva, i yos paklena: govori Mercantio, *& infernorum*: po oblasti: VII. anaivechese ima radovat i, zaradi od kupchlenya svi chludi, nakon tolliko suza proliti od sveti otaça, çekauchi zaniko 5199. godina ù limbu ovo sveto od kupchlenye, govori: Merkantio: *post tot lacbrymas, petitiones, & desideria PP. desiderantium*.

3. Bilixe nauçeni ovu riç: *Aue*: slovo, a. zlamenue Adama: v. Diviçu: e. Evu, oche rechi Adama, Diviça, i Evu smiri: govori Mercantio, ù postavi 1. *per illam*; po Mariyi, *tanquam per mediatricem Adæ, & Euæ, vtrique sexui salus restituta est*; oche rechi po Mariyi bi povracheno spasenye Adamovim, i Evinim Sinovom. *Aue*: tomaçise, brez, yauka, gria: toyest, brez griaye Maria: a: zlamenue, brez takoger, ue: yao: svakoyakoe, veselye, i radost naipria Mariyino, kakosmo rekli, paka nase: pochnoismo poznali Boga, od kupchleni od Diavla, Diavlom silla slomchlena, nami nebesa otvorena pokarschenyu, izpovidi, i ostalim Sakramentimam, istinita likaria data.

nami dobra. *Merc. post. 1.* *zlamenya.*

4. Maria bi izbavchlena od onoga yao, yao, yao. Sveti Ivan Aposto prornat, ù Ixulu od patma; vidi Tri velike xalosti nasinovmi, i kcherimam Adamovim, i Evinim, na p. 8. br. 13. *væ, væ, væ habitantibus in terra*, na p. 12. br. 12. *væ terræ, & mari, quia descendit Diabolus ad vos*: Ivane zastoye trikrak yao, onim, koj pribivau nazemchli? Od govora, sasaoye Diavao nachnu, ù p. 12. snige, Tri gria nosechi, koye prodade za yabuku Evi, i Adamu: grie iztoçni; komu Bohg dade likariu karschenye; zato tkoga nebude imati, vadachemu biti yao; drughi grie, ùçichneni povochli: chnemu Bohg dade likariu, pokoru; zato, tkoye ne ùçini imache drugo yao; istom likariom liçise: trechi yao; grie mali, aliti veniali: od ova Tri gria, niednoga neimade Maria: kako govori, Gabriel Barleta ù govorenyu *de Natiuitate Domini sermone inestimabilis*, carta 89. *Maria immunis à triplici væ*: yere zaceta brez gria istoçnoga, nesagrisi nikada smartno, ni venialoga, ali maloga gria neuçini: zatoyoi reçe Gabriel Angeo; milost, puna. 5. Po griu çoviçiemu: odredi Bohg od kupiti, i osloboditiga od gria, od ona Tri: yao; koya Diavao snese, kada spade, po griu snebesa: mà nenaodechise kip podoban, ùkomubi Bohg pribivao, sveti

Trikrat yao. *Apoc. 8. 13. p. 12. 12* *zatri gria.* *likaria griom.* *Barl. ser. inestimabilis.* *çarkva od kuda, i pokle.*

Sveti oçi izlimba ſachlau, svaki dahn razlike poklisare, od molitava, i suza vele vruchi plaçuchi,, i uzdiſuchi, çekauchi milosadya Boxiega; Takoger sveta Maika çarkva (koyaye poçela od pravednoga Abela, i durache donaiposlid chnega pravednika) nepristayaſe molechi, i ſachluchi svoye poklisare k'Bogu sve udichle: isto dobro od ponixenstva, i molitve, otiaſe Bohg, od nas, i sada oche. Evo potvargenye, govori Barleta Gabriel: ù govorenyu porogenya, br. 88. *quamuis ab æterno Deus prædeſtinauerit in carnationem filij ſui, & ſalutis generis humani, voluit tamen, vt noſtris precibus, & Sanctorum PP. impetraretur*: govori istinaye, da Bohg od vika od redi ù puchenye svoga sina, i od kupchlenye çoviçie: ali oti, dase izprosi molitvami naſim, i sveti otaça: Evo vachladu molitve, navlastito svetie chludi, yere nesluſa Bohg griſnika nepokorna; à kocheſ date sluſa, pokorise, i pokorom posveti, koyaye za Karſtenyem drughi kchluç od Raia; Sveti Gargur Papa govori, ù 24. q. 3. *obtineri, nequaquam poſſunt, quæ prædeſtina, non fuerint; ſed ea, quæ ſancti viri, orando efficiunt, ita prædeſtinata ſunt, vt præcibus obtineantur*: ſto nie od regeno od Boga, nemorese imati, nego spokorom, i molitvom sveti chludi izprose: tako dakle sveti oçi prosiſe, ùpuchenye Isusovo; koye yedvase izprosi, ù 5199. godina, kakonas uçi Martirologio çarkovno: dva razlogasu: yednoye, yere, oti Bohg dase izprosi zdugom molitvom; protiva, onim: koino oche ù yedan ças, dahn, miseç, godiſche; ù svoi xivot izprositi: ſto toliçi oçi sveti, nemogoſe zapet tisucha, i sto, devedeset, i devet godina izprositi; à mi ako udichlenam nebude, ſto xelimo; pomachnkamo ù proſenyu, i ù viri, izgubimose, à neumimose poznati, dasmo griſniçi, da nisu dostoine naſe molitve, zatonam neda Bohg, *quia peccatores Deus non audit*: po Ivanovu Evangeliu, ù p. 9. br. 31. od govori slipaç ozdravchleni od Isusa; griſnika, znamo da Bohg nesluſa: zatose produchli ùpuchenye, doklese nerodi priçista, priponizna, i pridevota Maria. 6. Molbe, svetie otaça. Adam xivi 930. godina, prosechi. Enoſ 905. Enoch 375. Mathuſalem 969. Lamech 777. Noe 950. nemogoſe izprositi ù puchenya Riçi Boxie, i od kupchlenya naroda çoviçiega: od rediſe poklisare. Naipria poslaſe patriarke,

Barleta 88.

Bohg ocbe dobra dilla.

S. Greg. 24. q. 3.

zakoli-kose izprosi ùpuchenye od Boga.

Ioan. 9. 31. griſnik nie ù sliſan.

xivoti sveti otaça ivrime.

Isai. 5. ù Ixainu proroçanstvu, p. 5. *rorate Cæli de super*: govore, ò
Nebesa, kadachete poslati, onu rosu od milosardya, da na
Gen. 3. topi ovu suhu zemchlu, od naroda, ù p. 3. *pulvis es*: zem-
chlasi: Neotvorause nebesa, ne achlu rose, od milosard-
ya: govore oçu Nebeskomu, ù istomu proroku, p. 16.
Isai. 16. *Emitte Agnum Domine, dominatorem terræ*: gospodine Nebe-
sasu otvardla, neotvorause, danam rosu od milosti posa-
chlu: nù molimote, posachlinam tvoga yagachnça gospo-
dara, i vladaoça od zemchle: nie od govora, ni od oça: ù
Isai. 64. istomu, p. 64. mole sina, komu tada ime biase, Riç: *vtinam
disrumperes Cælos, & descenderes*: ha Bohgbinam dao, da ra-
zadres tvarda nebesa, i sages, i doneses schni rosu, i dove-
des oça nebeskoga yagachnça za nase blagovanye, napos-
vetilischa prikazanye; i megiu nas doches. Nie od govora,
ni riçi od Riçi. 7. sachlu opeta svete proroke: Naipria
Exod. 4. Moisia, ù Izoda, p. 4. *obsecro Domine mitte, quem misurus es*:
proroçi. govori Moisie, gospodine Boxe, menesi slao puku samo-
mu xudimskomu, kogasam oslobodio od krachla Farau-
na, koi zlamenuye Diavla; zatote molim da posachles sve-
mu svitu likara; koigache od kupiti, od svi chnegovi potri-
ba, i tvoyoi pravdi ùçiniti za dovochlno, i smiriti svakoga,
krachli dase raduye ù vike. 8. Krachli od svita, sachlu Davida
Dauida. krachla, da prosi ù puchenye: govori: gospodine, ù pisni
Psal. 79. 79. *ostende faciem tuam, & salui erimus*: ù kaxinam obraz tvoi,
i bichemo spaseni, zadovochlni, i nasicheni, od obraza
Psal. 84. nasega Boga: Bohg ne odgovara: opet, isti ù pisni 84. *osten-
de nobis misericordiam tuam*: odgovara Bohg, neukazuyem,
nepokornu obraza Moga, ni spasenya moga: akosi krachl,
masi ùboiça, i prichlubodilaç, ktebi nechu prichi, doklese
tvoye sime, ne oçisti, donikoliko kolina, od tizigria.

9 sachlu Sveti Misniçi Arona Misnika, ù pisni 143. *Do-
Misniçi mine inclina Cælos tuos, & descende*: gospodine prigni nebesa
Arona. tvoya nazemchlu, i sagi odkupitinas; nisi dastoyan od go-
Ps. 143. vorimuse, izprositi sto prosis: opetse povrarachu ù Ixaiyi,
Isa. 37. na p. 37. *inclina Domine aurem tuam, & audi*: gospodine pri-
gni uhvo tvoye, i pochuti: isto po Baruku proroku, ù p. 9.
Dan. 9. moli; i ù Danielu, ù p. 9. od govor, da nisu dostoni izpro-
siti, nitie yos vrimena. Zavapisva çarkva; ù çetvartoi ne-
Dñca 4. dichli, od aduenta, aliti priastia molitvi; *excita Domine
od ven.*

potentiam

potentiam tuam & veni: gospodine uzbudi tvoye moguchstvo, i dogi pomozinas, odkupinas, i od gria, i Diavla oslobodinas: *non sunt loquele*: ù pisni 18. nie od govora, ni riçi. *Psal. 18.*
10. Odredi çarkva slati xene, yedabi mogle izprositi bare one: Eva prosi i moli za ù puchenye: Barleta Gabriel kaxe, dayoi reçe, ù govorenyu od Boxicha: *peccasti ideo non es digna*: Tisi nagrie chlude navela, kako ima sobraz, govoriti: Zachnom sara, xena Abramova, Moli: od govorioise, *infidelis fuisti filio tuo Isaac*: Nisi virovala Bogu zaradi Ixaka sina tvoga, nisi dostoina. Za ovom sachlu Rebeku: bioyo reçeno, *fuisti partialis duobos filijs*: çinilasi osobinu, megiu sinovmi, mlagemusi ù grabila oçinstvo, od stariega; i tako privaru poslovala: sachlu Iudithu: *cui Deus, fuisti homicida*: odgovorioise, bilasi ù boiça, nemore simati stò pitas: sachlu, Hestera: *cui Deus: nimis fuisti vanagloriosa, poliendo te, vt placeres, Assuero*: mnogosi imala slave rasche, nemoxex ponixenstva izprositi: nekase megiuvami nage ponizna, i brez gria, koyochu dati, ù zalogu sina moga; koyachega zaçeti, kano çovika istiniroga, zayedno zBoxanstvom, dabude, istiniti Bohg od vika, i istiniti çovik od vrimena. *dobrexene. Barl.f.89*
11. Sva narav çoviçia, i sveta çarkva prikazase Mariu, Diviçiçu od çeternayest godina; rogenu od Svetoga Ioachima, i Svete Anne, zaçetu brez gria iztoçnoga, koya nikada nesagrisi, vazda Bogu Draga: dakle reçe otaç nebeski: ò Gabriele pogi ù Nazaret grad Kdiviçi Mariyi, reçioi, dayu obirem zamoyu zaruçniçu; Barleta govori: *ser. de nat. quod eligo eam, in meam sponsam*: govori drughi kip Troistva: *dic ei, quod eam eligo in meam matrem*: reçio, dayu obirem za moyu maiku, yereye priçista, odchne same priçiste karvi ù zechu puhut moyu, kakoyu uzmem poduhu svetomu, takochuyu çiniti, dache biti vazda Diviça, i Matti zayedno, sto nie bilo dosle, niche biti ù napridak od sle: govori trechi kip, duh sveti: reçioi; *dic ei quod ego habitabo in ea, eritque templum meum*: dachu ya ù chnoi pribivati, i onache biti çarkva moya, ù vike. *Maria svi zovu serm. de nat. Trois tvoyu obra.*
12. Vzimav Gabriel ove poruke, i ove kchnige, sage ù Nazaret k'Mariyi; nageyu, gdi stiye Ixaiyu proroka, na p. 7. c. *Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur Altissimi Filius, & regnabit in domo Iacob*. Evoche Diviça zaçeti sina, i zvachese sin priviçchne- *Isa. 7. c. Maria vazda zbogom.*

chnega Boga, i biche istiniti Bohg, i istiniti çovik; ona neche izgubiti diviçanstua, biche zayedno, Matti, i Diviça: razmi/chla/e Maria ovo ù puchenye, i govora/e; Blago onoi Diviçi, hà damiyuye viditi, damioye mochi sluxiti; radabioi, biti sluxbeniça; ove, i drughe od devoçioni, riçi, govora/e; ùtòvrime Angeo, na oblok; reçe: Zdrava Maria, milosti puna, gospodin stobom: vidi mladicha Angela zaçudise, i malo pristra/i; Gabriel yoi reçe; *netimeas Maria*: po Luçi, ù p. 1. yasam Gabriel, /tose tomaçi, yakost, i kripost, Navi/chuyemti; yakost Boxiuche/ zaçeti, i Roditi, i zvache/se Diviça, i Matti, zaçetyem neche/ truda imati, ni no/enyem; ni Bolesti, xenske naporogenyu, Bohogcheti napuniti parsi snebesa mlikom, koimche/ rahniti Isusa sina Boxiega, i tvoga, kogache/ zvati: *Iesus*: dochiche, da nebesa otvori, da Diavla svexe, da çovika oslobodi od Diavla, i puhtmu pravi kaxe, od ponixenstva, biv/i Bohg nanebesi, uçinise çovik nazemchli, nè oholi, nego ponizni, koi nemore dotebe nachi ponizne du/e, ù ovo peht tisucha, i sto, i devedeset, i devet godina, kakoye stvorio çovika: kada dakle slu/a i razumi Svaka Maria, od Angela: reçe. 13. Evo sluxbeniça gospodchna budi meni poriçi tvoyoi: ù Luçina Evangelya, p. 1. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum Verbum tuum*: /achleme narav çoviçia, da i ya prosim odkupchlenye chne, govori Maria: drugo nemogu, yeresam sluxbeniça gospodchna; ponukovatiga, i zovnuti, à komuye drago, da prige, ù svoi çardin, ù svoi vartao, ù svoi çvitchnak, ù svoi vochchnak, i da blagaye ploda vochaka svoi, i miri/i razlikost od çvitya: ù kantiçi, na p. 5. c. *veniat dilectus meus, in ortum suum, vt comedat fructus pomorum suorum*: ovo Maria od govori Gabrielu: paka, ù istoi pisni, p. 7. *veni dilectemi, egredere*: odi moi draghi, pochlubchleni, i svakomu radosni putniçe izagi; yeresi pogledao ponixenstvo moye: govori Vatablo nauçeni: *nihillettatem meam*, namistu, *humilitatem meam*: pogledaosi moye ni/tarstvo, i obrao; *& Verbum Caro factum est*, Ivan kaxe, ù p. 1. br. 14. i Riç puht ùçichnena yest: drugi kip od Troistva, komu i me bia/e, Riç, ù putise ù Marinoi ùtrobi; toyest, uze od priçiste karvi Marie same, poduhu svetomu, i stvori tillo Isusovo, zatimga Boxanstvo obuçe, kano

Luc. 1. upuchenye Riçi Boxie.

Maria prista s' vachlom k' Angelovim riçim.

cant. 5. c.

cant. 7. d.

Luc. 1.

Ioan. c. 1. 14.

Matth. 1. 16.

yednu Achlinu, bi ù utrobi Marinoi, kako i ostali, zadevet miseçi, rodise, kano pravi çovik, kano Bohg, i çovik neoçkvarchni Matterina diviçanstva, bi zayedno Bohg, i çovik; koko çovik xivi trideset, i tri godine, zatim podni muku, bi propet, ùmro, i ukopan, trechi dahn uskarsnu od martvi, do çeterdeset dahna; naspasov dahn, uzige nanebesa; dodeset dahna posla duha svetoga k'svoyoi çarkvi, napuni duom svetim svoye Apoſtole, ùçenike, i sve svoye pripovidaoçe: naiposlia uznese Matter nanebesa, ondi sidi sdesne oçine, à slive duh sveti; kano çovik s'Mariom mole Boga zasvoye, i milosti izpraſayu, dosuda; tadache dochi, ù dolinu od Yozafata, suditi xive, i martve: xive po milosti, ù Rai postaviti; à tuxne Martve po griu ù pakao: oslobodio otaç, i sin, i duh sveti svakoga od pakla. Amen.

nze goviçanstvo, ibi Bohg, i çovik istinito.

POGLAVYE TRECHE.

Aue Maria.

Zdrava Maria.

ſto zlamenuye, Maria, ovo ime &c. ichne oblast.

1. Ù iztomaçenyu xudimski, i kaldeiski imena oche Rechi: Maria: uzviſena: *illi amaritudinis Mare*: toyest od gorkosti more, govori Sveti Yerolim: da xudimskiche rechi: Maria: à Latinski, *illuminatrix*: naſchi, prosvitchl enye: zato ù narodi, na p. 1. 16. *fecit Deus duo luminaria magna; luminare maius, vt præeſſet dieyi*: svitlost vecha, da vlada dnevom; razumise gospodina naſega çoviçanstvo: komu dade Troistvo oblast nanebesi, i nazemchli: po Mattiu ù p. 28. *data eſt mihi omnis poteſtas in Cælo, & in terra*: Isus, kano çovik govori, damue data oblast, nanebu od milosti, od slave, ſtose razumi svitlost vecha, davlada dnevom, toyest slavom nebeskom, i milostimam chniovim.

Maria ime ſtoye

Gen. 1. 16.

Matth. 28. d.

Isusa oblast.

2. *Luminare minus, vt præeſſet nocti, & ſtellis*: drugaye svit-

gen.1.16 svitlost, Blaxena Maria; koya vlada tamnom nochiyu od
Marie grishnika, i dobrim nazemchli, koise razumiu zazvizde, i
oblast. koise ukazuyu ponixenstvom vazda malani, navisini od
oholosti, kanosu svizde nanebesi; miyi vidimo malane,
kano yedan çekin od zlata çistoga, koiye naimachni pri
ostaloi muniti, iyaspri, à naiveche vachlade: takonamse
ukazuye yedna zvizda, à dapade nazemchlu, svubiyu po
krila; ovosu dobri, i pravedni, kod zloçesti, i nepravedni,
oholi, i çovchna; Riçisu Yakova Merçantia, upostavi par-
Merc. voi: *Dicamus luminare maius Christus, qui praeest gloriae: minus*
upos. 1. *autem Maria, iustis, & peccatoribus:* Isus vlada slavom, Ra-
nazem- yem, i u chnemu svetim: à Maria zemchlom, i grishniçi-
chli. mam vlada: onase ukazala, daye duxna svim, kako govori,
S.Ber- medeni usta Bernardo u govorenyu 88. *Maria omnibus, omnia*
nardo *facta est:* svim odovoga svita, svese uçinila: *sapientibus*, toyest
s. 88. pravednim, *& insipientibus*, i nepravednim, grishnikom, i
zlim chludem: zatoyoi reçe Sveti Bernardo: *sine quibus nun-*
quam fores, peccatores, non abhores: brez grishnika, nisi bila, ne
u Letan. ostavchlaiga, nicheshiti, yerete çarkva sveta, zove: *Refu-*
gium peccatorum. 3. Od velike svitlosti, prorokuye sveti
Ps. 75.5. krachl David u pisni 75.5. *illuminans tu mirabiliter, à montibus*
svitlost *aeternis:* prosvitchluyes çudnim naçinom od planina vicçhni:
velika toyest: ò Isuse svitlosti nebeska, Ti prosvitcluyes nas, sti-
Isus. zi planina, brez pomachnkanya, visoçi, i viçchni. Maria-
Maria ye puhut pokomu szlazi svitlost snebesa nazemchlu: duh
puht. svetinas uçi po Iobu, u p. 38. *indica mihi, per quam viam spargi-*
Iob. 38. *tur lux, aut diuiditur aestus super terram:* govori ustarpchleni,
i pita Boga, ukaximi Boxe, koim putem ige svitlost, aliti
vruchina nazemchlu, tamnu, od gria, i studenu: od go-
Merc. vara Yakov Mercantio: svarhu ovoga; *Maria est enim via,*
per quam coelestis lux sese, terris diffundit: Mariaye oni puhut,
koim dohodi svitlost snebesa; à kosute obuyale razlike
tamnosti od gria, uteçise Napuht od svitlosti k'Mariyi,
u viri- onachete izvesti, iztamnosti griova, i napoxudni puht od
vanyu svitlosti navesti; pochnoise vecha svitlost spuscha nazem-
Nic. chlu, pochnoye, dosao Isus svitlost, od svitlosti: kako piva
Merc. sveta çarkva: *lumen de lumine:* isti nauçitechl, govori: *& ca-*
lor aestuans in cordibus fidelium accenditur: yeliti sarçe studeno,
uteçise, k'Mariyi, imade yednu svitlost, punu vruchine,
brez

brez dosade, i brez znoya, datiga prosvitli, i sagrie: od chne çarkva piva: *tu porta lucis fulgida*: ù pisni *ò gloriosa: Maria*, Tisi vrata od svitlosti; *tu Alti Regis Ianua*: Tisi privisokoga krachla vrata, potebie sasao nazemchlu: Tisi polaça od svitlosti prisvitla, *& aula lucis fulgida*: Tisinam dala xivot viçchni, pokomuse narod raduye, i veseli, yere, sto tuxna Eva biase izgubila; Tinam tvoim porodom povrati; nek ulizu, kano zvizde, plakayuchi, koino sve udichle uzdisu, çville, i plaçu zasvitlostiu izgubchlenom; yeresi Ti Maria kchluçariça nebeska, *tu: Cœli recludis cardines*: Ti otvoras nebeska vrata. Tisi svitlost mala, po ponixenstvu, yerye tvoya od velike, i nestvorene izasla; tebeye velika svitlost, malo machnu dalla: istinaye, darxalasi Maria svitlost nestvorenu ù utrobi tvoyoi, i stvorenu; napuchnenasi yedne, i drughe: zatote zove çarkva, taruçniça; od tvoye svitlosti; *ò gloriosa Virginum*: ò prislavna svarhu sviye Diviça: prosvitlinasu (deh molimote) zemchlu, i ù xexi svitlostyu, i vruchinom; vechom ù vike, à machnom sada. *Hymnus vbale Marie. k'Mariyi uteşimose.*

4. Maria: sirianski, istoche rechi; sto latinski: *Domina*: Illyriçki gospoya: gospoyaye naistaria, i nai izvarstitia zagospodarom: zato nas sveti Otaç Bonaventura, svitlost, i serafinski nauçitechl: reçe, *quia Dominus potentissimus tecum est, ideo & tu potentissima secum es*: gospoyo, zastoye stobom gospodin svemoguchi; zatosi, i Ti svemogucha: Tko dakle nebi sve udichle ùtiçaose, k'ovakoi gospoi, svemoguchoi? *Maria gospoya. S. Bonau.*

5. Maria: ovo ime, isto zlamenuye: stoche rechi zvizda morska: takoyu zove, i pozdravchla, chne Sina zaruçniça sveta çarkva, ù pisni od veçerchne molbe *Aue Maris Stella*: zdrava morska zvizdo: imade razlog sveta çarkva zvatiyu zvizdom: ovoga mora smuchenoga; vitrimmam od oholosti: tvardnimo od lakomosti: ogchnem od Bludnosti: neustarplenyem od sarçbe: Nenasichenyem od proxdarlstva: valovmi od nenavidosti; tisinom, alti nistarstvom od nepomchle: zasto mornari, koyi putuyu more od ovoga svita, izgubilibise, i morskibyi valovi proxdarli, da izgube svizdu, pokoyoise vladau: Aristotille navçeni, *de Cælo, & Mundo: in Stellis, non est corruptio, nec casus, nec error* govori, da zvizde nemogu pomachnkati, ni ù pasti nazemchlu, ni zachi puta, koiyimye, naregen od *recer. Hym. Maria zvizda svibt more. Arist. de Cælo, & Mundo.*

Boga:

Boga: Evo gentil reçe istinu: Maria Zvizda, nepomachnka nikada: Mercantio govori: *bene Stellam hanc, non incidisse corruptionem; in Natiuitate, vel vita, vel morte*: ova Zvizda Maria:: nepomachnka, nazaçetyu, *quia, immaculata in Conceptione Virgo*; piva çarkva, daye na zaçetyu ne oçkvarchnena, ni naporogenyu, ni ùxivotu, ni nasmarti: govori Yakov Mercantio: ò zvizdo morska, ukaxinam puht tvoi, molimote, yedabismo nasli svitlost viçchnu, potebi maiko od milosardya.

Merc. p. po. 1. Eccles.

6. Zvizde, ne padau nikada nazemchlu (premda ludi, reku, dakada çovik umre, zvizdamu poleti, i pade, ovosu ludosti sçiniti, i darxati) Maria zvizda, ne ùpade ù grie, nikada, *quia, in ea nullus casus*: govori Mercantio: Apostoli ù vrime muke pomachnkase; *ceciderunt Apostoli in passione Christi, Maria vero, semper stetit, nec luminis, fidei, aut gratiæ quidquam amisit*: niti pomachnka, ù viri, ni ù milosti Maria; *Apostoli relicto eo, fugerunt omnes* po Mattiu, ù p. 26. f. pobigose Apostoli, ostavivga, à Maria ne pomachnka, niuçemu, nitise udunu chne svitlost, kako govori duh sveti, na p. naiposlidchnemu od pririçaka: *non extinguetur in nocte lucerna eius*: govori: kada doche noch xudimska, od gria, da Isusu smart dadu, svese dunuse; sama Mariyina svicha nepomachnka, veche sviti prid svim, od koyese uxegose sve Apostolske, izvan Iude Iskariotina, ona nepria svitlosti, nego paklenu tamnost: zato primudri Isus oti da Maria xive, i vidi muku, dase ùchnoi sarani svitlost od vire çista, i dobrota od prave chlubavi; koyu inako ùkaza Iuda, kad pozdravi svoga Mestra: koga nasliduyu svi chnegovi ùçeniçi, ùkazuyuchi izvan çelovanye, à iznutra nosechi izdavanye: Boimse, dase sada svi obise, kanoim uçini Mestar Iuda, dabise smakao sviht, à ko ne vas, vechi Dio; zato molimo Mariu, dayi prosvitli. 7. Zvizde nezaode sputa, naregena od Boga, vazdase ghiblu svoim naregenim ganutyem, Merkancio: *Stellæ enim in suo motu errare non possunt*. Bivsi Maria zvizda, *nullus in ipsa fuit error*: zvizda Maria, nikada nezage sputa pravaga, zastose ghibchle ganutyem naregenim od Boga; kano zvizde svoim, koyeye zayedno schnima stvoreno, i naregeno, od istoga stvoritechla: govori Mercantio: *sic etiam B. V. M. mouebatur à S. S., vt præberet*

Maria vazda ù prav. Merc.

S. Matt. 26.

Prover. ultim.

Apostoli od Marie prosvitchleni opet.

Iudini uçeciçi.

Merc. Milost ù Marie.

Merc. prop. 1.

præberet consensum in Incarnatione, statim acquievit, in Egiptum fugere, statim obediuit: takose Blaxena Diviça Maria biase od redila, sve udichle, çiniti vochlu Boxiu; da dostoina bi Imena od zvizde, koyese vazda ghibau vochlom Boxiom samom; zaçeti sina (prem biase zavit uçinila od diviçanstva) udichle poslusa: i prignuse: Bixati ù Egipat od krachla Iruda, neçini karzmanya, kako razumi: ò zvizdo morska; ò Daniço Nebeska; ò krachliço Angeoçka: ò pomochi Karstianska: ò ùtoçische grisnika; yatise ùtiçem pod tvoye skute, damoyu golotinu òdiyes; studen odarnes, yedabise sagrio, onim ognchnem odtvoye chlubavi; nemoch duovnu, i pogardnu ozdravis: yedabi mogao skazati priçista, tvoye darove, i dobra, koyasi svitu ùçinila; yersam dosao k'tebi s'kchnigom malom, ali sarçem goruchim, razladiga studençe vode xive, i operi od neçisti vele mnozi, daskaxem stogodi od tebe: maiko, utoçische nase, i pomochniçe, pomozime vazda. budi. 8. Bivsi ovo ime, Maria, postavchleno od prisvetoga Troistva, kako govori Mercançio: *non fortuite, sed à Deo inspiratum fuisse, & quodammodo à Cælo lapsum*: od Boga snebesa saslo: dakle tkobi od umarli umioga iztomaçiti, i mogao? istinom neimade yezika Angeoçkoga, çoviçiega, aliti stvorena, koibi mogao izgovoriti stoye, ovo ime: Maria: dakle nekaga skaxe prisveto Troistvo, koyeyoye ime dalo: Tako govori Otaç Idiota, ù kchniga, *od contemplationa de Virgine Maria*: od promischlenya Mariyina: *dedit tibi Maria Trinitas nomen, quod post nomen filij tui: est super omne nomen, vt in nomine tuo, genuflectatur Cælestium, Terrestrium, & infernorum*: govori: ò Maria: prisveto Troistvo dalotie ime; koyeye za imenom sina tvoga, svarhu svakoga imena: da ù ime tvoye kleçe svako kolino, Nebesko, zemachlsko, i pakleno; kakono nas nauçi Pavao od imena: *Iesus*: tako, Idiota uçi, od imena: Maria. 9. Ovo ime, svarhu svi sveti imena, pokripchluye ù morne: ozdravchla nemochne: prosvitchluye slippe: òmeksaye tvarde; prighibchle tvardoglave; sagrie studene: pere neçiste; pomazuye umiruche: i yaram diavaçki slama, ogachn udima; silu smeta; napast odgoni: stobismo veche otili? Riçisu nauçenoga oça Idiote; po Mercantiu Iakovu potvargene: *hoc nomen super omnia nomina* San-

k'Mariyi odimo.

Maria od Troistva Mer.

Idiota de conc. V. M.

nai izvarsitiye ime damuse klachnamo.

od Imena Maria kriposti.

Sanctorum: reficit lassos, sanat languidos, illuminat cæcos, penetrat duros, vngit Agonistas; Iugum Diaboli extrudit &c. stobismo yoss xelili od Marie: nedrugo nego darxati ù sarçu, pameti, i yeziku sve udichle: Zdrava Maria: od oça Nebeskoga: Zrava Maria, od sina drugoga kipa: Zdrava Maria, od duha svetoga: Zdrava Maria, od svega dvora nebeskoga: Zdrava Maria, od svega dvora zemachlskoga: Zdrava Maria od grisnika, tvoye svete çarkve sinova istiniti. 10. Toliko yeuzvisseno ovo ime, Maria, dase raduyu nebesa; toyest Angeli, i sveti nanebesi: zemchla; toyest grisniçi, i sveta çarkva nazemchli: Riçisu Mercantia: *Tanta excelentia est, nomen Maria, vt ad eius invocationem, Cælum, & terra latentur: Angeli vongaudeant*: Tolikoye strasno, da Diavli darchu, kadase zaziva Maria, i vas pakao smuchuyese: *Dæmones tremunt, & infernus conturbetur*: ò Maria, tkote dakle nebi sve pozdravchlao, nek od chnega bixe Diavli, i smuchuyese pakao, slughe Diavaoçke, kletvaçi, i proklichnaçi, da plaçu ovdi, kanoche, ù vike, ako nebudu, govoriti sada: *Aue Maria: Aue Maria*: Zdrava Maria, brez pristanka.

Diavlom strasno. *Merc.* *i paklu smutchna.*

POGLAVYE CETVARTO.

Gratia plena. Milosti puna.

ù ovom poglavyu vidichemo mnoghe milosti.

1. MNoghi nauçitechli, nesamo gentili, i Poete, ma yosche sveti; takoger isti duh sveti, namnogo naçina zazvase milost: Niki rekose, daye dobar çin, toyest: *Beneficium*: tako Ruth, ù 2. p. 1, i ù 2. od krachleva, p. 2. p. 15. ù piriççi, p. 4. ù Ecclesiasticu, p. 7. Druzi zazvaseyu: *Fauorem*: pomoch: ù narodi, p. 6. i na druzi misti ù istomu; ù Iobu 3. Hesteru, 2. Piriççi, 13. Trechiu, zazvase: daye placha od Boga, ù prouerbi, alti piriçci, 1. ù Makabei, 12. ù Luçinu Evangeliu, p. 6. 33. kadano Isus pokara svoye, koyi samo çine dobro onim, od koisuga primili: govorechi: *quæ vobis gratia, hoc, & peccatores faciunt*: koyaye milost samomo, tkotie dobro, ùçinio, ovako çine, i grisniçi, i po-

Milost dobar çinye. *pomoch.* *placha.* *Luc. 6.*

i pogani; samo onomu dobro çine, od kogasu primili? ovoche rechi, danie prava milost, nego placha: isto Reçe, Sveti Petar, ù 1. pistoli, p. 2. 19. çetvartose uzima, *pro dono gratis dato*: za milost breznista, nego tuchne datu: ovakoše ù ze, ù Hestera, p. 15. ù pisni 44. Davidovoi, ù piriçci 3. i naveche mista: Korintianom, ù p. 14. Efexianom, 4. Petar, na 4. Petose uzima milost; *quod sit donum gratuitum, & supernaturale*: *deo gratum faciente*; ovo zlamennye ù pisni 83. 12. kadano David povhali milosardye, i istinu: da gospodin Bohg chlubi, i zatoche dati milost, i slavu viçchnu onomu; prikomu nage milosardye zayedno s'istinom; *gratiam, & gloriam dabit Dominus*: ovu milost navisti Gabriel Arkangeo Mariyi, po Luçi, ù p. 1. 28. kadyoi Reçe; *Aue gratia plena*: potvardi drughi puht, ù p. 2. 40. *plenus sapientia, & gratia Dei, erat in illo*: govorechi od Isusa; Reçe ovi ditichak, punye mudrosti, i Boxie milosti. Isto svidoçi Ivan, ù p. 1. 15. *plenum gratia, & veritatis*: Takoger Pavao k'Rimchlanom, ù 1. 7. ù 1. Korintianom, ù p. 16. 23. ù 2. Korintianom, p. 1. 12. Galatianom, ù p. 5. 5. k'Xudiom, ù p. 13. 19. Iakov, ù p. 9. 6. ova milost od Boga dana, çini çovika Bogu draga, ugodna, i chlubezniva. Ivan govori, ù istomu, p. 1. br. 16. *& de plenitudine eius omnes accipimus*: svi primamo od napuchneny a chnegova, *& gratiam, pro gratia*; zakonye pisani dahn po Moisiu, à milost po Isusu gospodinu nasemu; oche rechi, dobro daye zakon stari dahn po moisiu, ali neimadise milosti, koyabi çoviku otvorila Rai, do zakona, i milosti Isusove, koya udichle çini çovika milosna, draga, i ugodna Bogu svakoyako, damu Raiska vrata ù cas otvora; à zakon Moisiev dobre sachlase nad pakao, ù tamnieu zazvanu limbo; i tako Isus milostivi, kad sage nad pakao, i ondi pokaza svoyu milost, izvedav oçe izlimba, i ù oblaçi karstiv, naspasov dahn ù vede ù Rai sobom; zasto tkose k'Bogu povrati, i uçini milost, à Bohg zamilost daye drugu milost, koyaga çini Bogu draga, i zovese stvar draga Bogu, yer tkoyu imade, çiniga lippa, chlubezniva, i od Boga primchlena, kakose na mnozi misti naodi ù svetomu pismu; ù piriçci mudroga Solomuna, ù p. 31. 30. kaxe mudri; kakvaye dusa draga Bogu, i kakva imade biti milost skoyom, imase prikazati prid Boga: sve lippote, sva blaga, sve

tuchne primchlenyeye milost

Dabr. od Boga.

Psal. 83. 12.

Mariyina.

Milost Isusye nasa.

Ioan. 1. 16.

blago nami Karstianom.

dobri, sad ù Rai igiu.

dù zakonu Moisievu igiau ù limbo.

prov. 31. 30.

sve odiche, sva gospostva, sva razkoſya, i milosti od ovoga svita niſtasu: *mulier timens Deum ipſa laudabitur*; sama milost: Bogase Boyati biche povhachlena; ovoye yedna Achlina, sama ù koyoise ige prid Bogà; ù kogaye nebude, nekse nemuçi dochi prid Boga. 2. Ozgora sve Reçene milosti imade Maria: I. *Beneficium à Deo*: dobro od Bohga: ovo svi imademo: II. *Fauorem*: i ovo svi imamo: pomoch: III. *Præmium*; placha; nikomuye ne machnka Bohg: IV. *Donum gratis datum*, i ovoye mnozim dato, dahr breznista, negoruchne daht, i svakomu ùkazan, i dahn, da obere; ùchnegovoi vochli stoyi; zaſto od Bogaye zadovochlno daht, i ùkazan ovi dahr: kakonoye prisvetoga karſtenya milost; koya çini od griſnika pravednika; zachnim drughi dahr, sveto skruſenye, pokayanye, izpovist, izadovochla; povracha izgubehlenu milost: ovo tridilla; od pokore dopre: toyest, zachlubav Boxiu: skruſitise od gria, izpoviditi, i zadovochlno uçiniti zachne: i ovu milost svismo duxni imati: i milost od svie sedam Sakramenat, aliti posvetiliſcha; svieyi primi, Maria, imade posvetiliſcha, kano Matti pravoga zakonoſe, i naredioça od posvetiliſcha; ona neimade zapotribu karſtenya, kano ni Isus, yer brez gria biſe istoçnoga, ma za izpuniti, i potvarditi zakon govori ſkot ù 4. s. r. 4. iz. 6. b. Takoger ni pokore, yer nigada ne sagriſi uenialoga, aliti maloga gria neuçini; takoger ni ostali posvetiliſcha zapotribu ne primaſe, nego za potvargenye, dasu od Boga data, i da umnoxau vechu milost; kako çine, ù svie svetye, i ù Diviçi Mariyi bi sva, po Isusu.

Boga bo- echi oblaçe milost.

Maria sve milosti primi.

Maria primi Sakramente.

ſkot, ù 4. s. r. 4. iz. 6. b.

3. Maria izvarſtitim naçinom svaka imade; à navlastito strah: Boxiyi: kadayoi Angeo navisti ù puchenye Isusovo; Evo strah: da neizgubi diviçanstva, od koga biaſe uçinila zavit, po Luçi, ù p. 1. 31. *quomodo fiet iſtud?* Govori Maria Angelu; yasam zavitovala Bogu diviçanſtvo, à timi govoriſ, dachu zaçeti; kakoche tobiti? Yerya Boga molim, damiga dade uzdarxati ù vike: Evo Strah Marie od diviçanskoga izgubchlenya; zdrughe strane, ako Boga neposluſa; àkadayu obistini Angeo, da neche izgubiti diviçanstva, ni zavita izkvariti; ùdichle Reçe: budi vochla Boxia, yersam yedna sluxbeniça chnegova: udichlyoi dade Bohg milost, aliti studenaç od sviye milosti: Ivan govori, ù p. 1 14. &

Strah Boxiyi chlubeznív.

Luc. 1. 34.

Ver-

Verbum caro factum est: i Riç, toyest drughi kip, uze puht od Mariyine priçiste karvi, i ùçinise istiniti çovik, i Bohg zayedno: isto rekose Sveti Mattie, ù p. 1. 16. i Luka, ù p. 2. 7. ovoyoi donese strah Boxiyi, da nosi nevidinoga Boga devet miseçi, i vidina Rodi, rahni, i svemu svitu ùkaza, i istiniti strah Boxi, istinitoga Boga, i çovika, istiniti studenaç od sviye milosti primayu: Mariaga primi kano milost, pochlubchlenu, dragu, lippu, i primchlenu od Boga strahom chlubeznivim: po mudrom ù Ecclexiasta, p. 10. br. 12. govori Bohg: *ego cognoui, quod erit bonum timentibus Deum, qui uerentur faciem eius*: yaznam dache biti dobro, onim, koise Boga boye: istose zgodi Mariyi: koyase boyase Boga; boyem chlubeznivim; ne za strah progonstva, koga Bohg nedaye, nego progonitechli od svita, ovimse vladau, dayise svit boyi, i pristiduye: ovi boi, zovese: *timor tyrannicus* ovako çine zloçesti, ovise boye mlagi zanevochlu, dayim vechega zla nebi ùçinili: ovim boyem, neboyasese sveti muçeniçi, zato bise Boxiyi: ni Maria: nego Boyem Oçinim, i chlubeznivim, zachlubav svaka çinechi, koyasu zapostenye Boxie, à zaspasenye svoye, i zakorist izkarchnega; ovi boi navede Mariu, da Reçe: budi meni poriçi tvoyoi: i Riç puht uçichnena bi, i pribiva, ù puti snami trideset, i Tri godischa, à pomilostiche ù vike; Bivsi Isus milost, i studenaç od milosti, kano Bohg, i milost nestvorena, od ove negovorimo sada vise; nego od stvorene, koyumu dade Troistvo, kano pravomu çoviku, koyi muku podni, kano çovik, i bi dostoyan milosti, i slave stvorene, od ove imamo viditi kolikaye, ù Isusa, ù Marie, i ù ostali sveti.

4. Isus kano çovik, svu slavu, i milost stvorenu imade: govori. Ivan ù p. 1. 16. *de plenitudine eius, omnes accepimus*: od napuchnenya milosti Isusove; mismo svi priali, kano izvrila xivoga, primase voda sve, à na vriluse nepoznaye machnak vode: istonam Reçe Sveti Pavao, pisuchi Kolosensem, ù p. 1. 19. *quia in ipso complacuit, omnem plenitudinem inhabitare*: ù Isusu sva milost, i svako dobro odràxa pribivati, *quoniam in ipso sunt condita omnia in Cælo, & in terra*: ù istomu: Isusu svaka datasu nazemchli, i nanebesi: zasto toliko: ò Sveti Pavle? *Et ipse est caput Ecclesia*: onye Parvi Papa, i glava od tilla svete çarkve nanebu, à nazemchli sveti

Ioan. 1. 14. — *Isus studenaç od milosti sviyuye.* — *Eccl. 10. 12.* — *Boga boyechisu:* — *zlo boyanyeye.* — *Bohg snami kako.* — *Ioa. 1. 16* — *ù Isusa sva milost.* — *Col. 1. 19* — *kano çoviku od neba, i zemchle n. 18.* — *glavaye carkovna.*

Otaç

ntaç Papa, chnegov vikar, i namisnik, imade istu oblast duovnu nazemchli od Isusa. 5. Bogosloyçi, naode dvi varste od milosti, yednu zovu *intensiua gratia*, à drugu *extensiua*; oche rechi, daye yedna ù nutarchna, à druga izvachnska; kakono ogachn; imade dvi varste od vruchine; yednaye, koyu ùsebi darxi, chnomeye ogachn; à drugaye, koyom sve osalo griye; kolikomu drago chludi dochi, od strane ogchna svakomu yednako sviti, i grie; isto çini sunçe. Mà tkoye gorega vida, machne prima svitlosti, nego, tko dobar vid imade; à obamam ogachn yednako svitli; aliti griye; tkoyeyo studeniyi muçniese sagrie, i vruchinu prime; ovo dakle nie pomachnkanye od ogchna, vech od oni, koyi k'chnemu dohode neyednako: tako dusa Isusova bivsise syedinila s'Boxanstvom, koyeye vrilo od sviye milosti; nesamo od nestvorenie, ma od stvorenie; sveye primila milosti; nesamo ù nutrachne, ma yosche izvachnske; ostalimse daye po miri, à Isusu, i Mariyi sve vrilo; kad Boxanstvo ulize ù utrobu Marinu, Ter obuçe çoviçanstvo od priçiste karvi, same Marie, poduhu svetomu, tada pria Maria svu milost, nestvorenu ù Boxanstvu Isusovu, i stvorenu ù çoviçanstvu istoga: Mercantio govori; *quia, anima Christi vnita fonti gratia, habuit gratiam, etiam transfundendi in alios*: Evo milost izvachnska, koyase daye izvan Boga, ostalim, zatose zove izvachnska; imade Isusovo çoviçanstvo ovu milost, kano poçetak; od koga; govore Bogosloyçi, *tanquam vniuersale principium à quo*: od ove, svesu ostale milosti; ova samaye ù Isusova çoviçanstva, kano ùglave, i temechla, poçetka, i studença milosti svi; po ovomuse zovemo Karstiani, virniçi, i Sinovi Boxiyi, chnemuse samomu pristoyi davati, milosti sve; à chnegovu Vikaru Papi, zachnime samomu dopuschivati, kano istomu kchluçaru Isusovu, à ostalim Misnikom, kano Vikarom Papinim, od Isusa obranim, i pod oblast chnegova vikara naregenim, komu, i koliko dade, daye samo onoliko, i onomu. 6. Bivsi dakle Isus glava sam, od çarkve, koyase razumi: *Ecclesia: cœtus; à Christianis dicitur: Christus caput*: govori Kalepin: svisu zayedno Karstiani çarkva koymye Isukarst glava: kano od sunça sve zvizde, pianete, i ostale primayu svitlost, tako od Isusa, prima çarkva svitlost: pianete

dvoyuka milost prilika dobra.

Milost sva.

Merc.

mi sinovi Boxiyi.

Ambr. Calep. stoye çarkva i chne glava.

nete kanoye Miseç, Marte, Merkurio, Giove, Venere, i Saturno; sve ovo ʃest Pianeta toyest, veliki zvizda prima, svitlost od sunça: zato gentili Biau razdilili, dneve, i ovaim imena postavili, da zlamenuye ono ʃest zvizda, à nedichla sedma sunçe, kano glava: od ono ʃest: koya, zlamenuye Blaxenu Diviçu Mariu? Miseç, ù svomu napuchnenyu: à ostalo peht; moremo reçhi peht Ranna Isusovi, izkoi vriu sve kriposti; takoger ostale zvizde zlamenuyu ostale svete, i dobre Karstiane, nauçitechle, pripovidaoçe, i vladaoçe duovne, koyi svitle svitlostiu Isusovom, zaʃtoye sam svitlost, i sunçe od koga svitlosti primau svitlost ostali: *Christus est Sol, à quo cæteris communicatur lux*: govori Merkantio, od Isusa samase, prima svaka svitlost, i chnemilost, kano od studença, izkoga vriu: pochnemuse daye milost nakarʃchenyu, koyanas çini baʃtinike od slave nebeske, i Sinove Boxie: po pokori, istu povracha, po griu izgubchlenu, i isto posluye: po priçeʃchenyu, zdruxuyenas zbogom: pokrizmi, potvarginyenas ù viri: po svetomu Redu, dayenam svoye misto nazemchli, i oblast; po vinçanyu, gàsi poxudu putenu, i ùmnoxa svoyu çarkvu: po pokochnemu pomazanyu, dixe grie male, i zaboravchene; i dayenam kaparu, alti tvargiav od Raya. Evo milosti, od Isusa, i drughe mnoghe date çarkvi. *Merc.* *ù sveti Sakramenti.*

7. çarkvase razumi skup od virni; naodimo daye veche skupa, dakle koichemo darxati daye Sveta Maika çarkva, od koyeye glava Isus nanebesi, à nazemchli chnegov Vikar Papa? ù istinu, dobro ùpitanye, i dragomie od govoriti, koliko mochi bude moya slabost dokuçiti, vochlaye velika, aliye slaba pamet, niʃta nemachne, molichu studenaç od svitlosti, yedabi slabost pomogao, i pamet prosvitlio koliko godi; dakle: Istinaye, daye mnogo skupa, ù çarkvi: kanoʃu. ʃiʃmatiçi, toyest od padniçi po chniovu neposluhu: drugosu Heretiçi. toyest od metniçi: od Vikara Isusova, ovise pridarxe samim karʃtenyem; à nedruzim Isusa: ovisu prokleti: proklestvom naveliki çatvartak, kadnamse dade Isus podvarstami, kruha, i vina: *excõmunicantur omnes Heretici, Schismatici*: prokleti svi od padniçi, i od metniçi: od ovaki, nitie glava Isus, nivikar chnegov, sveti Otaç Papa na zemchli, niti mogu dochi ù Rai, bivʃi od pali od Isusa, i od- *çarkva prava.* *od padniçi i stranpuçi.* *in Cæna Domini.*

var-

varglise od çarkve; nasuducheyi isti od metnúti, yeresu pro- kleti, svi, koyi zakona Isusova ne obsluxuyu, po Ivanu, ù p. 7. 49. *turba hæc, quæ non nouit legem, maledicti sunt*: takoye pisano dasu prokleti, koyi zakona, nepoznayu, kanosu od padniçi, i od metniçi od çarkve: zatocheyim rechi Isus, ʃtonoye pisano ù Evangeliu, po svetomu Mattiu: od stupite od mene prokleti, ù ogachn viççhni, koiye pripravchlen vami, i vaʃim nauçitechlem Diavlom, ù p. 25. 41. *diʃcedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus eʃt vobis, & Angelis veʃtris*: Tkoye od pao, i odvargaose od Vikara Isusova; istiye od pao od zaruçniçe svete çarkve Isusove, i od Isusa, netom nepoznaye svetoga Oça pape nazemchli; nepoznaye çarkve; dostoinoye, da nebude poznan nanebesi, nego izarnan zayedno sludim, i Martim Diviçami, ʃtose razumae od padniçi, i od metniçi, *Amen, Amen dico vobis, neʃcio vos* po Mattiu, ùistomu p. br. 12. yavas nepoznayem doistine, yere nisteme poznali, ni moyi bili, na iskuʃanyu svitovchnemu; niyavas nemogu poznati, zaʃto nedade pravda; yere kanoye yedan Bogh, yednamue çarkva zaruçniça, yedan vikar namisnik; podkoimsu svi skupi, sveçarkve: yedna çarkva ù viri, i posluye: svi od yedne svitlosti primau, koyuye Isus ostavio svomu vikaru svetomu Oçu Papi, da vlada, i ʃachle, gdi nemore dochi, Biskupe, pripovidaoçe, i ostale Misnike svete, Namisnike chnegove, i dayim dilli milosti, kako vidi od potribe dasu komu, i kada: ali mnoghe puteʃam imenovao Papu, i ostale Misnike dasu sveti: ovo vachla iztomaçiti, yere vidimo, dasu mnozi prokleti, podilli chniovi, yereyi zla dilla oçituyu, dasu, zli ùçinas duh sveti, po Mattiu, ù p. 7. 16. *à fructibus eorum cognoʃcetis eos*: kakovye plod, onakoye stablo; po plodu pozayemo stablo: podilli çovika: odgovor. 8. Znamo dobro, da nisu svi Misniçi sveti; kakono ni chludi: prem, da Reçese, ù Luçinu Evangeliu, p. 2. 23. *quia omne maʃculinum ad aperiens vuluam Sanctum Domino vocabitur*: muʃko, kakose rodi, zvachese sveto: od govara Sveti Otaç Ambroʃ; ako uslidimo slova; nechemo pogoditi: zaʃtosu mnozise opaçi Rodili, i zloçesti chludi: kanobi krachl Akab: opaçi proroçi ùkchniga 2. p. 2. svarhu Luçina Evangelia govori: *cum multos ʃceleratiʃʃimos legimus fuiʃʃe non lateat*: istose more rechi, i od

Io: 7. 49. tkoye proklet. Matt. 25. 41. yao zlu ùvike. br. 12. koga Bohg neche poznat. kako svet Papa. Matth. 7. 16. Luc. 2. 23. kako svak svet od Muʃka? Amb. 2. c. 2.

od Misnika, od koyi, nebili yedan kod Isusa Iuda Iſkariotin? koyi naivechi grie ùçini, izdav Isusa; à Bogbi dao, damu nebude veche naslidnika, Iudini, i ostali zli Misnika.

9. Govorimo, daye Misnik svet, od brimena, koye muye naglavi: od posla, koimuye dahn poslovati: od zavita, koiye Bogu obechao: i od nauka pod koyise podvezao: ovega, çetiri stvari kaxu, i izpovidayu, daye svet; àkoliyi neimade: prokletagache, i naçie kazati; i boyatimuseye smarti viçchne, kano, i Iudi Apoſtolu, i Biskupu, yoſbiv kod Isusa ùxivotu; izgubise, yer nebiſemu dilla priliçna imenu: koyese tomaçi: *Sacerdux*: *Sacradans*: *Sacradicens*, *&* *Sacradocens*. I. kano sveti vogh, imade stado Isusovo naprav voditi, razbirauchi ſtoye grie, i ſtonie: koiye smartni, koili mali; i dati podobnu rahnu duovnu od pokore, vachla daye nauçan ùovu likariu, da koga liçechi neobetexi gore. II. káno davalaç posvetiliſcha, alti Sacramenata: duxanyiye znati: ſtosu, kolikoiye, oſtasu, koyu milost dayu; ſtoye chniova, *forma*, ali naçin: *materia*, *illi*, lihs, tko, i komuyi more dati, i kakav intention, aliti od Lùka imase imati ù davaoça, i ù onaga, koi prima: dase nebi ono, komu zgodilo, ſto Isus zabrani çiniti po Mattiu, na p. 7. 6. *nolite dare ſanctum canibus, neque mittatis Margaritas veſtras, ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus ſuis*: koyi dayeſ posvetiliſcha çarkovna, otvori oçi kakoyi dayeſ, i komu, daponesrichi chniovoi, nisu neçisti prasçi, dayi ne potaru nogami; gledayi dobro: ò Biskupe, koyim dayeſ oblast davatiyi: prividi Misnike; yesuli podobni davaoçi posvetiliſcha Boxiyi, dakoiniye, yedna ozgor imenovata vaſka. III. dasu Misniçi dobro govorniçi, da zli riçi negovore, ni nepodobni; vech zapoſtenye Boxie, i zakorist svoyu vlastitu, i izkarchnega; à izprazne daleko, dasu od Misniçki usta vachlade, i nekorisne: zato, imadu, i duxnisu biti nauçeni ù gramatiçi, zaumiti rechi misu, offiçie, i naprav Sakramente çiniti; inako neznauchi; à brime od Misnika darxechi; zgodicheimse, ſtoyim govori, duh sveti po usta Svetoga Pavla Korintianom, ù p. 14. 37. parve piſtole: *cognoſcat, quæ ſcribo, quia mandata Dei ſunt*: toyest, znai Misniçe ſtotise piſe, yeresu zapovidi Boxie, da znadeſ: aliko neznadeſ; ni Bohg neche tebe znati, kadabi otio, date poznade; isti ù br. 38.

Misnik svet.

i proklet.

Misnika Ime, i ſtoye duxan.

Matt. 7. 6

danisi od ovi; vidise.

Nauk ù Misnika.

1. Cor. 14. 37.

yao Misniku brez nauka.

Pavao br. 38. *Si quis autem ignorat, ignorabitur*: koi nebude znati, sto govori, ni zachn nechese znati, prid Bogom. IV. kano sveti
xivot dobar. nauçitechl, koyi ùçi svete stvari, vachla daye svet ùxivotu naipria, da nebibila dilla suprotiva nauku: koyim Reçe
Matt. 23. 4. Isus po Mattiu, ù p. 23. 4. *dicunt enim, & non faciunt*: ùçe doistine, ali sto ùçe, oni neçine, zatoimche mali virovati:
zapovid Misniku od Boga. ovoim zapovida dakle Isus: dasu dobra xivota, poglaviçe odstada chnegova, ponizni, devoti, Bogaboyechi, razumni, i nauçeni ù stvari Misniçke, kakose duse imadu liçiti od svoyi bolesti, i svitovati izkchniga; inako nezove Bohg
neumi-toan. neumeoni misnika, koyi neznadu Misniçstva çiniti, nego ù boiçe dusa, kano bestie, koye razdirau ovçe Isusove; za-
aboiçaye to govori ù narodi, p. 9. 5. *sanguinem animarum vestrarum re-*
Gen. 9. 5. *quiram de manu bestiarum*; duovnu karv, nepie druga xivina, nego duovni vladaoçi, i pastiri, kano svitovchni svitov-
Ier. 23. chnu. Evo: yao, po yeremiyi zlim, Misnikom, ù p. 23. 1.
Yao pastirom zlim, misçhne. *va pastoribus, qui dispergunt, & dilacerant gregem meum*: drugo ù ovomu poglavyu neçini gospodin Bohg, nego priti zlim vladaoçem od tilla, i duse: spomenise svachi od nas Misnika, navlastito, koi uzimamo brime od druzi dusa: i darximo misto, çarkve svete nazemchli, Isusovo, koiye nanebesi, à na zemchli, namisnik chnegov, sveti Otaç Papa, glava yedine çarkve, yedina; pod koimsu Biskupi, kano Apostoli, à ostali Misniçi, kano bise ùçeniçi: zatose zovu: Papa, i Misniçi sveti, yere darze mista svetie; zaruçenye svetom çarkvom, posvetomu vogenyu, nauku, i davanyu od sveti Sakramenata, i ostali dobrota.

10. Izpuchnenye milosti; vechekrat imadu sveti, ali
Milost svah. niyedan k'Isusu, i Mariyise nemore prilikovati; prem dasveti Pavao Reçe Effexianom, da zachne moli, dase napus-
Eph. 3. ne sveh milosti Boxie ù p. 3. *vt impleamini in omnem plenitudinem Dei*: ovo Razumi Merkançio, da Pavao moli za Effexiane, yedabise napunili milosti, koyayimye zapotribu, od
Merc. spasenya, kakoye koyi dostoyan *vt abundantem gratiam illis Deus communicauit, suo statui, & gradu*: nevise, nego kolikose komu pristoi, imati, i dobiti posvomu trudu.

11. Mariyise pristoye milosti svarhu svie svetiye. Ye-
Maria puna Milosti. re imadu vrilo, i studenaç od sviye milosti, zaçe, nosi devet miseçi, Rodi, Rahni, kako ista, i prava Matti, istinitoga

toga Boga, i istinitoga çovika, krachla neba, i zemchle, i zoveyu dobro sveta çaikva krachliçom nebeskom, Angeoçkoin, i sviye svetye: zato imade ova imena; yere govori Nauçitechl Angeoçki Sveti Tomas od Aquina: *datur gratia ei secundum dignitatem, ad quam eligitur: quod sit Mater Dei:* podostoyanstvuse daye milost; b.v/i Maria dostoina biti Mater Boxia: dostoinaye, i milosti naivechie za Bogom: Merkantio ù istomu: *Mariæ gratia post Christum tribuitur, super omnes Sanctos, & Angelos, & vocatur plenitudo excellentissima, super omnes:* Sveti Petar Chry/olog, ù govorenyu 146. *Maria est sicut Mare; Mare est congregatio aquarum, ita Maria est congregatio gratiarum:* kanose ù more sve vode kupe, i zovese skup voda: govori Krixolog, Takoye Maria skup od sviye milosti: Sveti Bonaventura, od Reda /eraphika nauçitechl; govori ù ogledalu diviçanstva: *quid mirum:* koyeye çudo, dasuse sve milosti skupile, i sabrale k'Mariyi? *Si omnes gratiæ ad Mariam confluxerunt.* Sveti Lovrenaç Iustinian, tko nebi rekao, kako Reçe Gabriel Arckangeo, da Maria nie puna milosti? *Quomodo Maria, iuxta Gabrielis oraculum, plena gratia?* ù govorenyu od navi/chenya: *non est; quæ effecta est, Mater Dei:* koyaye ùçinnena Matti Boxia: *Paradisi scala; Cæli ianua; interuentrix Mundi; fuga Dæmonum peccatorum spes; Dei, & hominum verissima Mediatrix:* govori: sveti Lovro: Mariaye, nesamo; Matti Boxia: nego yo/che, raiska skala; nebeska vrata; pri Bogu pomachniça od svita; Biç Diavaoçki; uffanye grisnika: Boxiye, /chludmima smirenye: gdisu vech ove milosti, ù komulibise stvorenyu na/le? Sveti Bernardo, medeni usta, od slasti nauka; govori, ù govorenyu od uznesenya Mariyina: *Virgo super Angelos coronatur; ita, vt inter Trinitatis gloriam, ipsa sola est amplius euecta, &c. plus ea fruatur, quam omnis creatura simul sumpta:* Diviça Mariaye okrunnena svarhu sviye Angela, tako, meu slavom Troisva, ona samaye ù naprídak iznesena, i chnu vechma ù xiva, nego sva stvorenya zayedno od svita. Sveti Yerolim govori: da stvorenya, imadu milosti po miri, oddila; à Mariyise dade sva milost, i vas napun od milosti: *cæteris per partes præstatur, Mariæ vero, se tota infundit plenitudo gratiæ:* Iakov Merkantio iz iskuye, za/toye Mariyina kruna sastavchnena od dvanayest zvizda

à letanie — *S. Tom.* — *Merc.* — *S. Chry/. gov. 146* — *S. Bonu. ù oglad.* — *Iustin. ù goverenyu blagov. posao Marie nanebu.* — *Maria gdiye, i chne Radosti.* — *à Marie sva Milost.*

dvanayest zvida kruni Mariu.

od govara isti: *quia sola possidet gratiam, & gloriam nouem Chorum Angelorum, ac trium statum animarum Sanctarum*: zastoye Sama Maria, koya posiduye milost; koyu posiduye devet kora Angeoçki; i Tri varste duʃa svetiye; *nempe Martyrum, Confessorum, & Virginum*: Mariaye Krachliça Angeoçka, muçenika, izpovidnika, i Diviça: od sviye imade slavu; zastoye od sviye naiizvarstitia; od svi Rodi krachla; od svi ima milosti. Da dobro Reçe ista od sebe ù Ecclexiastika

Eccl. 24. br. 14. 16.

p. 24. *in plenitudine Sanctorum detentio mea*: Govori Maria: svarhu sviye svetiye, i chniovi milosti; moyaye milost izpuchnenye: tomaçi seraphinski Nauçitechl Sveti Bonaventura, ovo pismo; govorechi: zatoye ùizpuchnenyu milosti, od svetiye Mariyino uzdarxanye: *quia, mirifica perfectione sua, plenitudo perfectionis omnium Sanctorum ei non defuit*: oche rechi: Angelisu sveti, yersu çisti: Mariaye priçista: Patriarke bise oçi od mnozi sveti Oraça: Mariaye Matti od svi milosti, i svetichna: proroçi prorokovau, i pria kazivau stvari koye imadiau dochi: Maria od poçetka, i parvo vikova sve prividi, i pria Reçe, *ante sæcula, & ante omnem creaturam ordinata sum*: govori ista, ù Ecclesiastiku: Apostoli, i Evangelisti, uçeniçi bise Isusovi; Mariaim bise mestriça: muçeniçi prolise karv, zaradi Boxiega postenya: Mariyina karv, ù Isusu bi prolita, à ona brez prolitya, sve udichle podnosi muku, kako yoi prorokova Sveti simun po Luçi, ù p. 2. 35. *tuā ipsius animam pertansibit gladius*: govori: ò Maria, neches yednom biti muçena, nego vazda; ovo kako rodise Isus; udichlemu otiase Irud dati muku, i smart; Mariayu primi: drughi puht, od dvanayest godina: à trechi od trideset, i Tri, ovosu milosti ù Marie od muçenika. Milosti od izpovidnikayoi ne machnkase; yerese zovu izpovidniçi; koyi izpovidau viru, i zakon Isusov: Mariaga nikada nezataya, nego izpovida vazda, i vazdi: zatoyu oti Bohg uzdarxati ùxivotu Isusovu, Davidi sve muke, i tughe Isusove; yedabise ùchnoi saranila vira, i zakon Isusov izvarstitim naçinom, kako, i sarani: onda, kadano ùçeniçi svi, ostaviv Isusa pobigose: ù svetomu Mattiu p. 26. 56. *tunc Discipuli omnes, relicto eo, fugerunt*: ùMariyi samoi osta vira izvarstitim naçinom, brez niedne sumchle, kano pomachnka Petar: ona vazda sta temechlita ù svemu: zatoyoi pivamo: krachliçe izpovidnika;

Maria nadodi sve svete. S. Bonau.

ù br. 14. Maria Mestar Muçenikom.

Luc. 2. 35. Muku tarpi.

izpovidnika. ù viri vazda temecblita.

Matt. 26. 56.

nika; yereye sve nada*ſ*la. Diviçaye, i Divaç: Tko neizgubi çvita çistoga od diviçanstva: Maria, nedaga samo uzdarxa vazda tillom, pametyu, i vochlom; mayo*ſ*che, kogabi pogledala priçistim okom udunulabimu svu neçist, i poganu misao, ovesu milosti, sve ù Marie od sviye svetiye, i Angela, za Isusovim udichle Mariyine; dobrose zove studenaç vode xive; takoger more brez dna, i kraya; yere chne milostima nitie dna, nikraya: za*ſ*toye puna milosti, izvan ostali dobara: ò Maria Tisi puna milosti à ya pun gria; molim tvoyu milost, dame izliçi od ovi te*ſ*çi nemochi; o pere od pogani, ozdravi od Bolesti: pamet mi prosvitli, i vochlu ù pravi sada, i vazda do moye smarti. Amen. *Maria Diviça.*

POGLAVYE PETO.

Dominus tecum. Gospodin stobom.

1. GOspodin stobom: ovo bia*ſ*e, ù obiçayu, pri puku Boxiyemu; kanoye, pri Illyriçi, pomozi Bohg, dobar dahn, i druga pozdravchlenya dobra: pri Taliani bondi; i prisvakomu narodu, i yeziku svoi obiçai, od pozdravi. Zato ùnarodi, kadase ùkaza Bohg I*ſ*aaku, Sinu Abramovu, i blagosoviga, na p. 26. Reçemu, neigi ù Egipath, nego pogi ù zemchlu, koyuti budem ùkazati: Egipath tomçise smuthna, zato Bohg svoim zapovida da, neigiu gdisu smutchne, nego da odchni bi*ſ*e, yere Bohgche biti s'onim, koise ùklachna od smutchni; ù poglavyu istomu, br. 3. *eroq; tecum, & benedicam tibi*: i takomu obecha, dagache ùmnoxiti nazemchli, kanosu zvizde nanebesi; obechamu sva krachlestva: i blasov svie naroda, ù br. 4. *& benedicentur in ſemine tuo omnes gentes terræ*: istimu blagosov, opeta potvardi, i kaza daye stobom, i zdobrim ù broyu 24. *noli timere, quia ego tecum ſum*: nikogase neboi, yeresam ya stobom, i to vidiv Krachl Abimelek: prige, ya vidi (govori, Ixaku) daye Bohg *ſ*chime, ù 28. *vidimus tecum eſſe Dominum*: govori krachl, i poglaviçe: mi vidismo stobom daye Bohg, *ideo venimus in ire foedus tecum*: ovisu blagosovi dati Ixaku, i Simenu chnegóvu, Isusu; yerese nemogu *pozdrav Gen. 26. bixi od zla. Gen. 26. 3. br. 24. Bogh zdobrim. br. 28. ù Ixaku karstiani blagosov chleni.*

mogu obistiniti puku xudismskomu, skoim nie sada Boga, nitisuse ùmnoxili posvoi zemchli, nego Karstiani, i ne-
Sime ima de krachlestva, ùkomu, aliti mista, nenaodise Karstiana
Abram- posvemu svitu: ovi blagosov, i ovo sime: Isuse razumi, da-
movo. gaye gospodin Bohga ùmnoxio; s'koimye gospodin Bohg vazda. 2 Sin Ixakov, bi napuchnen ovim svim blago-
Gen. 28. sovinnam, kakose ſtie ù naroda p. 28, 12. *viditque in somnis*
12. *ſcalam ſtātem ſuper terram; & cacumen illius tangens cælū Angelos;*
Maria *quoq; Dei aſcendentes, & deſcendentes per eam.* Evo skala nebeska
skala Maria, pokoyoise uzlazi na nebesa, nakoyuse biaſe naslo-
nebeska nio gospodin Bohg, *& Dominum innixum ſcala:* vidi sveti Ya-
ondi. kou Patriarka Diviçu Mariu, vidi Angele, slusa blagosov Boxiyi, ukazaſemuse mnoga otaistva od Boga; Arvase zbogom, svetom Arvachnom, Radi koye bi dostoyan imena:
vidi *Iſrael*: ſtose razumit, koi vidi Boga; aliti *Princeps;*
Boga. *cum Deo,* Merkantio govori. Evo otaistva Boxia ùkazana Ixaku, i yakovu: yere biaſe Bohg ſchimami, taimyi, i uka-
sMariom zase; istose zgodi Mariyi, s'koyomye Bohg pria vikova
Bohg. bio vazda, i sadaye, i biche ùvike, i svakim svoim, prem da razlichim naçinom. 3. ù kchniga suda p. 6. 12. Angeo pozdravi Kapetana Gedeona (po imenu) govorechimu:
Indicum *Dominus tecum virorum fortiſſime:* kada Bohg obra Gedeona,
6. 12. da bude prid pukom Boxiyim poglaviça, Misto Moisia, pozdraviga po Angelu, i dademu mier ù br. 23. *pax tecum:*
br. 23. 7. mier stobom, ſtose razumi Bohg: zapovidi Bohg Io'nyu,
8. da vodi puhuk, *& ego ero tecum:* yaſam stobom. Isto Reçe
Deut. 31. svomu puku, ù Deuteronomia p. 31. 8. obechayuchi, dayi neche ostaviti, i dache vazda biti ſchnima, doklei ne ù vele
ondi ù 8. ùzemchlu od obechanya: *ero tecum, cuſtos tuus quocunque perueneris, & reducam te in terram hanc:* govori, ya moyi nechu oſtaviti, vodichui, kudkodi pogiu, yachu prid chnimam
Deut. 31. vazda biti, ù istomu p. br. 6. Reçe Moisie. *Dominus ductor*
6. *veſter eſt, non dimittet, nec reliquet te &c. nec paveatis:* ni poyedan
Bohg. puhe, aliti naçin, neche Bohg svoyi ostaviti neboiete se: od
neostav- kuda Kapetanu yoxuyu tolika dobra, toliki dobiçi od ne-
svayi. priatechla, govori Merkantio, nego, yereye Bohg ſchnime?
Merc. *vnde tot victoria Ioſue, niſi ex præſentia Dei?* Zato oni dobri sta-
ondi raç (poimenu: Booz) pozdravi svoye xeteoçe: govorechi-
Ruth. 2. 5 yim; *Dominus vobiſcum*: gospodin svami; ù kchniga Rutha, ù p. 2.

ù p. 2. 5. ovosu Riçi Sinova Boxiyi, ù stizanyu, i sritanyu. Odimo, ù paralipomenonu 1. p. 26. 19. Sveti Krachl David, blizu smarti, mnoghe stvari prosi od Boga navlastito priporuçuye solomuna: *quoq; filio meo, dà cor perfectum, vt custodiat mandata tua*: daimu Boxe, vazda sarçe, da darxi stobom, dase od tebe nedili: *Dominus tecum, & prosperare*: Sinko Bohg stobom, i napridui. isto Reçe krachl saul Davidu, ù kchniga krachleva 1. p. 17. 37. *vade, & Dominus sit tecum*: pogi protiva Goliyi: gospodinti Bohg bio napomoch; gospodin stobõ, govori svarhu Zdrave Marie Merkançio: od kuda tolika dobra, toliçi dobiçi: sebe, svita, i Diavla, svetim Boxiyim, toliko ù staromu zakonu, koliko ù novomu, nego od Boga; zasto schnimi Bohg biase, i dilovase: *vnde tot mira gesta, à sanctis viris, tam in veteri testamento, quam nouo: nisi, quia Dominus erat cum eis*: svaka od Boga. 4. S'Mariom vazdaye bio; koyuye pria svi stvorenya, i svi vikovah prividio, chne dobrotu, ponixenstvo, i çistochu od svakoga gria, zatoyu obra, zasvoyu Mater drughi kip od Troistva; à parvi zasvoyu kcher, i Trechi zasvoyu zaruçniçu, i viçne pribivalische; ù Marie bise, dobro, çistocha, i ponixenstvo neoçkvarchneno, niednimi grisimam, zotose zove *immaculata*: nitkoye nie slidio, yere nitko nemore biti, brez gria: kako govori duh sveti ù pririççi Mudroga solomuna, ù p. 20. 9. *quis dicere potest: purus sum à peccato?* Tko more rechi, izvan Marie priçiste: çistoye sarçe moye; yasam çisth, brez griasam? Maria sama ovo more rechi à nedrughi, daye çista, i brez gria; i Isus kano çovik: bi brez gria; ali kadaga zazva ona poglaviça dobrim, ù Evangeli Svetie po Mattiu ù p. 19. br. 16. ù Markovu p. 10. ù Luçinu p. 18. 19. *quid me dicis bonum? Nemo bonus, nisi solus Deus*: od govaramu Isus: ò poglaviçe, govoris dasam dobar ya; ne kano çovik, nego, kako Bohg, yerye dobrota od sama Bohg, àzlocha, od sama çovika, à kosam dobar; izpovidas, dasam Bohg; isto morese rechi od Diviçe Marie, skoyomye vazda Bohg pomilosti, i po upuchrenyu: zatoyoi dobro Reçe Angeo *Dominus tecum*: gospodin stobom: ò ponixenstvo Marie: Bohg ù utrobi chne, od chne priçiste karvi uzeo çoviçanstvo, od Boga biistiniti çovik, ponizivse, danas nauçi ponixenstvu, itako ù yedinomu Boxiem kipu dvi naravi. Boxia, i çoviçia istini-

Evo pozdravi. *1. Paral. Ps. 26. br. 19.* *Rodite chli priporuçu yu sinove.* *Reg. 1. c. 17. 37.* *sva dobra od Bohg Merc.* *izvan Marie niebilo pribiva lista çista Bogu.* *Prov. 20. 9.* *ponixenastva Isusova* *Matt. 19. 16.* *Marc. 10* *Luc. 18. 19.* *i Mariyino.*

istinite: à Maria sluxbeniçase kaxe sama; i zaponixenstvo, nekaxese daye Matti Boxia.

5. Dobroye samo ù Boga, posebi, i odsebe: niodkuda, nego sam Bohg ye studenaç odsvi dobara, kako rekosmo ù br. 4. à zlo od nasye sami, tko nebi rekao: dakle, àkonam Bohg nedade dobra, nemoremo biti dobri? Istinaye, ma razumi svak, dasu dvi varste od dobrote; yednase zove dobro bistveno, od sebe, i posebi: bogoslovçi govore: *Bonum per se, & ex se*: ovoye dobro, yedan Bohg ù Bistvu, i Troistvu kipa: à drugo dobro: *ex alio, id est ex Deo*: od Boga, koye imade Diviça Maria, Angeli, sveti, i svetiçe Boxie, i sviga imamo, namnogo naçina: parvo dobro nestvoreno: à drugo stvoreno, parvimye sam Bohg dobar; à stvorenim svak od Angela, i svetiye chludi; i more biti grisnik dobar, à ko obsluxi, stose zapovida, po Luçi, ù p. 3. 6. *facite dignos fructus pœnitentiæ*: ùçini dostoinu pokoru, s'Petrom, Mandalinom; i ostalim pokorniçim: po Davidu, ù pisni 33. 12. zove, *venite filij audite me, timorem Domini*: odite sinçi slusaiteme, davam kaxem, kakochete dobri biti: Bogase boite: i na mir nostoite: ù 15. *inquire pacem, & persequere eam*: ischite mira, i nasliduitega, tachete, i biti dobri, dobrotom stvorenom, koliko vechma uzischete, tolikochete biti bochli. 6. Brez mira (stose razumi Bohg) nitko nemore biti dobar: zato Nathan Prorok, Reçe Davidu: ù 2. krachleva: p. 7, 8, *ego tuli te de pascuis, sequentem gregem, vt esses dux super populum meum Israel* govorimu Bohg ò Davide yasamte od pastira ovçiega uçinio krachlem, Yasam vazdi stobom bio, *& interfeci vniuersos inimicos tuos*: ù br. 9. i pòbiosam tvòye nepriatechle, i daosamti ime veliko, istochu ùçiniti tvomu Sinu, i simenu, ù 14. *ego ero ei in Patrem, & ipse mihi in Filium*: yachumu biti, kano otaç: *qui, si iniquè gesserit arguam eum*; àkoli sto pomachnka, pokarachuga: grie uzrok od pokaranya Boxiega. Merkançio govori: *sine Deo nihil poßumus*: brez Boga nista nemoremo dobro: *cum ipso omnia*: sve z'Bogom, svako dobro od Boga, po Ivanu, à zlo od çovika, ù p. 1. 3. *per ipsum omnia, & sine ipso nihil*: samo griye moremo, brez Boga, yere on neche gria, nego grisnikga dilluye; Bohg biga mogao zabraniti, alie dao vochulla, slobodu, i razum, takoger plachu ukazao, zato neche

dobro dvostruko. Bohg Theol. od Boga svi.

Luc. 3. 6.

Psal. 33. 12. br. 15.

2. Reg. c. 7. 8.

ondi ù br. 14. Bohg otaç dobriye. Merc. Ioan. 1. 3 yao zlu.

neche smetati slobode. 7. Govori Moisie Bogu, ù p. 33. 12.
od Izoda: gospodine dobri Boxe; zapovidaſ, da vodim puhuk tvoi, à nekaxeſ kogacheſ samnom poslati; veliſ dasam naſao pritebi milost: *ſi inueni gratiam in conſpectu tuo, oſtende mihi faciem tuam, vt ſciam te*: gospodine ukaximi obraz date znadem à kosam tvoi, i nauçime oditi, prid pukom: zaſto brez tebese nemore ù prav odit; *niſi ambulaueris nobiſcum*: od govara Bohg; àko xeliſ, dasam stobom, ù br. 14. *facies mea præcedet te*: obrazche moi oditi prid tobom, i ùkazachuti: *omne bonum oſteudam tibi*: ù 19. ùvike svako dobro, i komu ochu, i komumi drago bude milosti dati, ochumuse smilovati: govori Bohg: *& cui voluero, miſerebor, & clemens ero*: zatose oti smilovati Mariyi, dayu pria zasvoyu Mater, zaradi chne dobara. 8. I tako, kakonoye Bohg kod nas yedan studenaç od svakoga dobra, blaga, i blagosova; kako oche, Merkançio: Takoye, gdi nieye Bohga; griyeye studenaç, od sviye zala: *ſicut vero omnis benedictionis, fons, eſt Dei præſentia; ita omnium malorum noſtrorum, origo eſt eius, à nobis abſcentia*: odimo ù Deuteronomia, p. 31. 14. kadano gospodin Bogh Reçe Moisiu, evotise priblixau dni od smarti; zovi Yoxuya, kazachumu stobom zayedno, da ovi pukche sagriſiti; klaehnachese druzim Bogom; yagachu ostaviti, uzetichega druzi narodi razdirati, i prichiche nachnega sva zla: *inuenient eum omnia mala, quia ego derelinquam eum*, ù 17. puhk obrani, kada sagriſi; dogemu svako zlo naglavu; tadase spomenu, i Reçe: *vere, quia non eſt Deus mecum inuenerunt me, hæc mala*; ù istinu zaſtonasye ostavio Bohg, nie snami Boga, zato nas nagioſe sva zla; s'kime nie Boga, s'onimye svako zlo, svaki grie, i svaka pogan.

9. Odimo, ſtose zgodi krachlu ſaulu, ù 1. krachleva, p. 28. progonechi dobroga slugu Davida nepravednim naçinom, zaradi chnegovi dobri dilla, sakrise i pobixe od chnega David, à on od stupi od Boga, nagioſega sva zla; dozva çaratanice, koye, kad biſe dobar izarna, pobi, i smaçe; à kadaga obastriſe Filiſteyi, ondabi otio kodsebe dobre, i Boga, zato zavapi ù br. 15. *coarctor nimis*: aime varlotisam ù vrigen, muçan, i ù silovan: *philiſthym pugnat contra me*, protivasu meni Filisteyi, à Bohye od stupio od mene: *Deus receſſit à me*: i neche, da pochuti moye molitve, ni

Marginal notes: Exod. 33 12. Bohg skimye. ù. 14. 19. 19. yao brez Boga. Merc. ondi. Deut. 31. 14. ostavi Bohg xudie. ù. 17. ondi. i nagei zlo. 1. Reg. p. 28. ſaul prilikaziu sva kom. ù. 15.

posnu, nipoproroçi; i takose despera faul krachl.

10. ù drugomu od krachleva, sagrisi krachl David, broyechi puhk; naredimu, Bohg zagrie po proroku Gadu, tri stvari od pokaranya, da obere, ù p. 24. 12. *trium tibi datur optio, elige vnum, quod volueris, ex his, vt faciam tibi*: govori Bohg Gadû; Reçi Davidu, od ove tri pokore, neka obere yednu zasvoi grie, yerese kaye; ù 13. *aut septem annis veniet tibi fames in terra tua*: naipriamu prid oçi varxe glad, dabude zasedam godina, ùchnegovu krachlestvu: drugo; *aut tribus mensibus fugies aduersarios tuos, & ipsi te persequentur*: aliti, date progone nepriatechli zatri miseça, à tiches bixatiyi, i chni progonstva: trecheye, *aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua*, ali kuga zatri dni ùtvomu puku nekaye: kada ovo razumi David od Gada proroka, za vapi ù br. 14. *coarctor nimis*: veomasam ù silovan, aliye Bochle, da ù padem ù ruke Boxiega pokaranya ovde; yereye ù chnega mnoxtvo od milosardya: obra kugu; da ù mori zatri dni sedamdeset tisucha chludi, ù br. 17. zavapi s'plaçem: yao, gospodine, Boxe; *ego sum, qui peccaui, ego inique egi*: yasam koyi sagrisi, ya nepravdu dillova; mene pokarai; à ovosu moye ovçe, stosu krive, zamoi grie? deh molimte chnima prosti, à pokarai, mene, i kuchu moyu: ò milosardye velikoga Boga; zabrani Angelu, da pristane biti puk; à Davidu naredi, da zgradi otar, i uçinimu, posvetilische; nieli ovo veliko milosardye, udichle pokorniku prostiti, i od chnega primiti posvetilische od molitve, od posta, lemozine, i ostali pokora; saulse izgubi nepokoran naprav, nego desperan; à Davida pokora posveti, i Bohgse k'chnemu povrati, i pomoxega: ovoye prilika za pokornike, à faulova, za desperanike, ù nasoye vochli, kogachemo sliditi, od Moye strane, ya obiram Davida zavazda. Od faula od stupi Bohg, i duh Boxiyi, à udichlega poside Diavao, i muçasega, yos naovomu svitu, ù 1. od krachleva, p. 16. 14. *spiritus autem Domini recessit à faul, & ex agitabat eum spiritus nequam*: kada Bohg ostavi grisnika, ne pokorna, uzmega Diavao, i vechega muçi, i nagrie veche navodi, i tako od Boga dichlega odvodi; zatoseye potriba od gria ù klachnati, à od uçichneni nedesperavati, nego kayati, tachese milost imati.

11. Nikada gospodi Bohg nie ostavio çovika, nitiche una-

2. Reg. 24. 12.
ù. 13.
milosardye Boxiye, pokorniku.
oberi pokaranye.
ù. 14.
ù. 17.
ò ponixenstvo ù Davida.
Bohg prascha pokornu ù dichle.
prilike od grisnika.
1. Reg. c. 16. 14.
stoe triba çiniti.

inapridak, dokle çovik ne ostavi Boga sasvim; ù Yeremina Proroçanstva, p. 2. 19. doistinese Tuxi Bohg nachlu je, koyiga ostavchlau po grisi, i govori: *arguet te malitia tua, & aversio tua increpabit te*: ò çoviçe, dozovise, dachete pokarati tvoya zlocha, tuoye od vrachenye od Boga: znai, i razumi dobro, daye stvar veoma zla pohte, i gorka, gdisi Ti ostavio gospodina Boga tvoga, i neimade pritebi straha Boxiega: *Scito, & vide, quia malum, & amarum est, reliquisse te dominum Deum tuum*: govori Iakov Mercançio, svarhu ovoga pisma: Nikoga Bohg neostavchla, nego tko chnega pria ostavi, griom, nekayanyem, ù griu otvardnosti, i ne zpoznanyem: *Deus neminem deserit, nisi prius à nobis deseratur*: Evo dakle milosardye vazda otvoreno Boxie grishiku: koga od Marie nikada neodvrati, yerese ona od Boga nikada nedili; vazda z Bogom: ù svom zaçetku, rogenyu, xivotu, bi i biche ù vike, dakleoi dobro Reçe Angeo: gospodin stobom: *Dominus tecum*.

Bohg avizava. Hyer. 2. 12. 19.
stoye zlo. n. 19.
Merc.
Maria vazda z Bogom.

POGLAVYE ſESTO.

Dominus tecum. Gospodin stobom.

Tri veselya, i radosti od ovi Riçi imade Maria.

1. MEu ostalim radostimam, koye mnoghe imade B. D. M. ove Triyo, vlastitim naçinom bise: naiparvaye: daye puna milosti: drugo; daye gospodin schnome: Treche, daye blagosovchlena meu xenami: zato sveti Otaç Bernado, govori; *multis modis Deus est cum V. M.*

2. Troistvoye s'Mariom: naiparvo otaç nebeski, parvi kip od Troistva, bi s'Mariom, kadayoi dade Sina svoga, daye Sin Mariyin; govori Bernardo: *Pater tecum Maria, quia, Filium suum, fecit tuum*. Drugoye isti Sin Boxiyi s'Mariom, da kano Bohg istiniti, sebi otvori skrovschinu od rogenya: i Mariyi sarani skrovitim naçinom diviçastva skroviti çvit, dabi diviça, pria zaçetya, nazaçetyu, rogenyu, i

3. Radosti Mariyi.
S. Bern.
otaç nebeski.
S. Bern.
sin Boxiyi.

S. Bern. poslia rogenya:isti Bernardo. *Tecum Filius, vt sibi reserat genitale secretum, & tibi virginale secretum conseruat:* Oche rechi, Sin Boxi, Maria; ùputichese ù tvoy oi utrobi, uzeche puht od tvoye same priçiste karvi, poduhu svetomu, zaçeches, i ro-

zavit od diviçanstva. diti zayedno istinitoga Boga, i çovika, i neches izgubiti, zavitnoga diviçanstva, koyesi Bogu zavitovala vazda vzdarxati, àko vochla Boxia Bude: imade Maria radost, i veseliye. Trecheye s'Mariom duh sveti, Trechi kip od Troi-

S. Bern. *duh sveti. s'Mari omye.* stva Boxiyega; poistom Bernardu: *S. S. tecum, qui cum Patre, & Filio, tuum sanctificat uterum:* Evo stobom, i duh sveti; koyi zayedno, s'Oçem nebeskim, i Sinom chnegovim tebe svu posvetise, à navlastitim naçinom, tvoyu utrobu, od koye Bohg uze puht çoviçiu, da bivsi Bohg, bude, i çovik: ò radosti, ò veselya nase pridraghe pomochniçe, i utoçischa pri Bogu: ò sarçe moye tvardi kamene, yerese neomeksas, Ter od Marie zaruçniçe, Matere, i pribivalischa Boxiega nepitas milosti?

S. Bern. 3. Opeta s'Mariom, prisveto Troistvo; istiyoi Bernardo govori: *tota Trinitas tecum:* Maria svetoye Troistvo sto-

Moguchstvo. bom; zastoye stobom moguchstvo oça nebeskoga; *te fœcundans*, tebe çinechi zaçeti, da Sina chnegova rogena pria vikova od chnega, rodis; *vt possit dicere ego hodie genui te*: da

Mudrost. duh sveti Reçesyasam danas rodila tebe: s'Mariomye, Mudrost Sina Boxiega, ùçechiyu, dabudese nachi Matti dostoina Boxia, po neizmirnoi mudrosti Boxioi: s'Mariom, dobrota duha svetogaye, da chne çistochu neoçkvarchnenu (ona zaçichnauchi) sarani: *vt tuam puritatem illibatam conseruet*: po duhu svetomu. 4. Trechomse zavracha sveti Bernardo, s'Mariom govorechi: Maria, stobomye Otaç nebeski, koyi parvo vikovaye obrao tebe, dasi Matti xivuchi svie; ançi;

S. Bern. *Matti xivota svega.* istoga xivota: *Pater ante sæcula elegit te Matrem viuentium, imo ipsius vitæ*: od vika od regena, Matti biti ùvrime Boxia, od vika z Bogom, à ù izpuchnenyu vrimena bi uçichnena istinita Matti, i diviça, istinitoga Boga, i istinitoga çovika, gospodina nasega Isusa, i xivota viçchnena. Stobom Ma-

zadevet Miseçi. ria Sin Boxiyi, koga obukavsi koviçanstvom, devet Miseçi nosi, i snebesa napuchnenim parsima doyi: *quem carne in-*

S. Bern. *dutum, nouem mensibus gestasti, & vbere pleno de Cælo lactasti:* zadoinas milostimam tvoim diviço çudnovata, molimo, i

yedno

yednokupno svi prosimo od tebe, i potebi milosti od Boga. Stobom Mariaye duh sveti, koyoi, kano studenaç viçchni brez pristanka vrie milostimā, i tebe svoim milostimam napuni; i kano konalom, chni çini knami dotechi, i istoga gospodina, odasvi Milosti, namisi dala.: *Tecum S.S. Fons perrenis gratiæ, te repleuit, & ad nos deriuabit.* *ù Marie sve milosti.*

5. Neumidu pristati, medena usta svetoga Bernarda govorechi zBlaxenom Diviçom Mariom, i kaxuchi, kakoye ſchnome prisveto Troistvo: Otaç nebeski, kano svoyom kcheryu pridragom, koyu pomchlivo çuva: *Tecum Pater, quaſi cum Filia:* kano zaruçnik duovni, zaruçniçom Bogochlubnom, i duovnom, koyu svarhu svega chlubi: *quaſi Sponſus, cum Sponſa, quam vricè diligit:* kano krachl skrachliçom, koyu veliçim postenyem uzvisuye, *quaſi Rex, cum Regina:* kano sunçe s'Miseçom, koga sve udichle prosvitchluye, *quaſi Sol, cum Luna, quam ſuis illuſtrat Radÿs:* Bivſi prisveto Troistvo obralo, obravſi zagarlilo, zagarlivſi ipochlubivſi, milosti napunilo Mariu, dayi pochnoi dilli, kano po yazu vode, kano posunçu pomoch oçinu, svitlost Sinovu, vruchinu duha svetoga: tkose nebi k'Mariyi ùtiçao brez pristanka, kano ksunçu brez pomarçanya; kano zvizdi morskoi, brez zapada; kano k'miseçu ù svomu napuchenyu od sviye milosti, kano vratom Raiskim, kano Zaruçniçi Boxioi, kuchi, pribivaliſchu, i Materi istinitoga Boga; ya neumidem viſe, nego svetim Oçem Thomasom od kempiſ, naipria rechi. *Bonum eſt nobis, cum Maria Iesum adorare iacentem in præſepio!* govorim, i svakoga zazivam: Isususe pokloniti ùyasli lexechem: II. s'Mariomga ù ruku nosechi garliti, i udichle chlubiti: III. s'Mariom Isusa Iskati: IV. s'Mariom, i s'Yozepom ù Nazaretu pribivati s'Isusom: V. s'Mariom pochi za Isusom ù Yeruzolim: VI. s'Mariom Polak Krixa stati: VII. s'Mariō Isusa plakati: VIII. s'Mariom Isusa nakrilo priati, i suzami proliti svarhu chnega, i ukopatiga: IX. s'Mariom, i s'Isusom uskarsnuti, i svihtu radosti, i mir svoim dati: X. s'Mariom, i Isusom nanebesa izachi: XI. nanebesi s'Mariom, i Isusom uxivati, i ù vikese radovati: XII. naovomu svitu ſchnima pribivati, paka ùmriti, ù Mirauchi ſchnima, nikada nebiti ù marli, ma vazda xivuchi, nikada zazlo neznati, nego vazda ù dobru pribivati: XIII. zato *S. Bern. kchi Boxia. Zaruçniça. Miseç. ùteçimose k'Mariyi. Thom. Kemp. pokloni mose.*

Reçe

Reçe Thomas: *fœlix anima, quæ habet Iesum, & Mariam amicos:* ò srichna, içestita duso, koya imas, Isusa, i Mariu priatechle. XIV. druxinu natarpezi od slave viçchne: XV. druxbuù putu: XVI. prokuratore ù potriba: XVII. vichnike ù progonstvu: XVIII. pomochnike ù iz ghibli: XIX. prosvitchlenye ù sumchla: XX. primioçe na smarti, ù viçchne radosti; gospodin Bognamyi Dao: tako bratyo, daxivemo, yedabi vazdase snami nasao Isus, i Maria: *& hoc habe in hoc Mundi exilio: Iesum, & Mariam habere in cordis hospitio:* ovi otaç zavarsuye: Isusu nas zaruçuye; Mariyi priporuçuye: Maria nas vazda cuye: koyu vas dvor Boxi stuye; yere dobre sve miluye; i Matise sve Raduye. Amen.

Thomas Kemp. versi.

POGLAVYE SEDMO.

Benedicta Tu in mulieribum, ù p. 1. 42.

Blagosovchlena Ti meu xenami.

ù slidechemu poglavyu, imademo viditi drughi dio od molitve Zdrave Marie: koye Riçi izgovori Elizabeta Sveta, Matti Svetoga, i velikoga proroka Ivana karstitechla, koise ù malakinu proroçanstvu zazva Angeo: à Ivanga Evangelista çovikom zovnu, ù materinoi utrobi od Isusa posvechen: zato Elizabeta zavapi blagosovchlena Ti meu xenami.

od Angela, i Elizabete, Luc. 1. n. 42.

1. Znamo dobro, da ove Riçi: Blagosovchlena Ti meu xenami; bise pria Mariyi Reçene od Angela Gabriela, ù istomu poglavyu, 1. br. 28. pakayi Elizabeta Reçe ù br. 42. i potvardi, parva od chludi za Angelom, koyi ona nebiase slusala od Angela, ma kada bi napuchnena duha svetoga, *& repleta est Spititu Sancto;* ondayi iz govori, glasom visoçim, i veli-

iveliçim; razlog bi dobar, kako oche Merkantio, na istomu mistu: *quia portabat vocem in vtero Ioannem*: uzdixe glas visoko Elizabeta, yere nosase yurve glas od sest miseçi, Ivana karstitechla ù utrobi, gdi bi posvechen, od Isusa, i Mattimu napuchnena duha svetoga; i tako Reçe one Riçi duha svetoga, drughi puht Reçene Mariyi od Angela; Trechiyi puht Reçe Elizabeta, zatose zovu Riçi Svete Elizabete, yereyi Reçe glasom visoçim prid ostalim chludmi, i xenami; à pria biau Reçene, meu ona Tri kipa prisvetoga Troistva, i Angela nauçise chnimam, dayi Reçe Mariyi, i navistiyi Angeo samoi Mariyi (na oblok kuchini kod koga stiase Ixaino proroçanstvo, od ùpuchenya Riçi Boxie, i devoto promischlase, onaye kucha sada ovde ù Loretu, na obloku otar, koise zove navischenye, aliti Blagovist, od Blaga koye onda Angeo navisti svemu svitu) daklesu Riçi: Blagosovchlena Ti meu xenami: pri svetoga Trostva naipria: paka Angeoçke, zatim Svete Elizabete, od chne poduhu Svetomu Reçene; glasom veliçim, Koya nosase glas ùutrobi; toyes, svetoga Ivana, kako biase Prokovao Ixaiya ù p. 40. 3. *vox clamantis, in deserto parate viam Domini, rectas facite semitas eius*: Takoga zovu sveti Evangelisti: Mattie ù p. 3. 3. Marko ù 1. 4. Luka Luka ù 3. 3. *hic est enim qui dictus est per Isaiam Prophetam, dicentem vox clamantis in deserto*: oviye doistine oni glas, Reçeni po Ixaiyi Proroku: zato imade svaki Razlog Elizabeta uzdignuti glas na pozdravchlenyu Marinu, yere bise puna duha svetoga: drugoye zasto nosase glas velik ù utrobi, od pogodine Ivana; govori postovani Nauçitechl Beda: *Ego vox clamantis in deserto: ob eam rationem, extolens vocem, quedam Mulier dixit Beatus venter, qui te portauit, & vbera, quæ suxisti*: svaki razlog imadise Elizabeta uzdignuti glas, nablagosovu Marinu, i chne utrobe, i parsi; yere nosase glas veliki ù svoyoi utrobi, koyi biase dosao vapiti ù pustichni od ovoga svita, ù sarçi svitovchni: Trechi razlog imadise Elizabeta uzdignuti glas; yere ù pisna Davidovi 98. 1. *exaltate Dominum Deum nostrum*: tko vhali gospodina Boga nasega, uzdigni glas, ù pisni 144. a. istise obitova, uzvisivati Boga: *exaltabo te Deus, meus Rex*, ù Ixaiyi, ù p. 13. 2. *exaltate vocem*: uzdignite glas: isti, na p. 40. 6. clama. Govori Bohg viçi: opet ù br. 9. *super Montem*

Merc. | pozdrav. chlenye. | naipria Troistvo Angeo, i Elizabeta. | Isa. 40. 3. | Matth. | Marc. | Luca. | Razlozi od blagosova. | Beda ven. | Ps. 98. a. | Ps. 144. a. | Isa. 13. 2. | Isa. 40. 6. 9.

tem excelsum ascende tu, qui euangelizas Sion: Ti, koi pripovidaſ Rai, uzaghi, na viſoku planinu, i naviſchui sasvom yakostiu, vzdigav glas tvoi, *exalta, noli timere*: ne Boise nikoga, viçi sasvim glasom pravdu Boxiu, i çarkovnu: *qui evangelizas Ierusalem*: ovo znadiſe Elizabeta, zato zavika pozdravchlauchi Mariu; da ù utrobi ochuti chne glas Ivan, i uzradovase od veſelya, ù p. 1. 44. da Reçe Elizabeta: *exultauit in gaudio infans in vtero meo*: uzigrase Ivan od radosti ù utrobi Materinoj bivſi od pogodine: ovo diluyu pozdravchlenya Marina, dase Raduyu nosechi ù utroba Materini: zato xene noseche, imadu vazda darxati ùsarçu, pameti, i ù usti Mariyino pozdravchlenye, àkoche dase Raduyu s'Elizabetom, à ſto nose; s'Ivanom, i duha svetoga napune, kano Elizabeta, i Ivan, pria negose rodi bi svet, i razuman, da od sedam godina otige ù pustichnu, çiniti pokoru, ne za svoye grie, yerei nebiſe ùçinio, nego, pobixe od opaka svita: *ne leui famine macularet vitam*: kako piva sveta çarkva, dase ùkloni od svita ù pustichnu, yedabi saranio svoi yezik od krivine gria maloga; Alberto Magno govori da od sedam godina, otige ù pustichnu çiniti pokoru, proçinimo velicanstva Boxia, i valimoga brez pristanka.

dobri pripovidaoçi.

Luc. 1. 44.

dobrise ukla- chnau.

Hym. od Matt. Alberto Magno.

2. Mnoghe razloghe imade Maria, zakoye bi blagosovchlena meu svim xenami, i svarhu svi xena; da niedna nie dokuçila Mariyini Blagosova, niticheyi dokonça svita koya mochi imati, ſtoye Maria i mala: odimo ù narodi, p. 3. 12. *mulier, quam dediſti mihi sociam, dedit mihi deligno, & comedi*: poxeni doge proklestvo, i grie naçovika; kakoye osvadi Adam prid Bogom, kadaga Bohg iskaſe, koyi izgubiv Boxiu milost, stidga biſe od xene, yere golise ùçiniſe pogriu; i tako Saviſe granya i listia; ter pokriſe mista postidna, à od Boga pobigoſe pod vochku, kadayi Bohg examina, Reçe xena; zmiame privari, i blagova, tolikoye Bogu Marzak grie, da udichle prokle zmiyu; ù br. 14. *quia hoc feciſti, maledictus eris*: zatote proklichnam, yeresi xenu nagrie navela, zatosu svi prokleti, zdiavlom zmiom paklenom, koi drughe nagrie navode; à xeni Bohg Reçe; zaſtosi posluſala zmiu: umnoxichuti tughe, i xalosti, i zaçetya; ubolesticheſ ragiati, i pod çoviçiomcheſ oblastiu biti, i oncheti gospodovati (ali i ovo sada drugoyaçiese obsluxuye,

xena ſto ù çini svitu.

Gen. 3. 12.

srahm po griu.

n. 14. proklestvo.

xuye,

xuye, gdinosu xene stariye od muxeva, ove zapovidi ne obsluxuyu) à çoviku Reçe; yeresi poslusao xenu, i zapovid moyu pristupio; ù br. 17. *maledicta terra in opere tuo*: prokleta zemchla ù trudu tvomu, ù truduchesse rahniti, zemchlacheti davati tarnye, i draçye, i svelikimchesse znoyem, i mukom rahniti: dakle Eva bi sasvim xenami po plodu yabuche prokleta, izvan Marie: pokoye plodu Isusu, imasmo svi blagosov viçchni; kako govori Mercantio: *Eua per fructum maledicta: Maria fructum vitæ, & benedictionis protulit*: Eva parva Matti od smarti, i ùmarliye: Maria Matti xivota, ixivuchiye: Eva suze, i tughe gria: Maria utisenya, radosti, i Bogastva od milosti donise: Eva zmiu pochuti: à Maria glavu sataryoi, nesamo zase, nego zasvoye sime, *non solum pro se, sed pro semine contriuit*: Diavlaye Maria Satarla, Govori Augustin sveti; layati more, toyest, ponukovati, nagrie; ali ù yisti nemore, nego tkomuse priblixi po griu: *latrare potest, mordere non; nisi appropinquantem*: chludisu ovoga Sinovi, koy druge navode nagriye; à koyi, ùsiluyu; onimusu Sinovi pria Marie; doklega nesveza Isus, po Mariyi dosavsi, koyamu satarlaye yakost, i uzela slobudu; sada daleko bixi; kad slusa: *Iesus, i Maria*; daklese imau zvat.

n. 17.

Mercan.

Matti smarti, i xivota.

S. Augu.

3. Do Marie, diviçe, pogardne biau, zaradi neploda; à kolibise udale, i porod imale, yurve nebiau oslobogene od proklestva: *in dolore paries, & multiplicabo aerumnas tuas*: Maria, bi dostoina blagosova, meusvim xenami: koya bi Matti istinita, istinoga Boga, i çovika, i zato, neimade pogarde stariyi xena, ni proklestva, yere bi diviça priçista, tilom, i pametiyu vazda: zato niti bise pogardna, ni prokleta: Merkantio svarhu ovoga mista: *Maria ergo merito inter mulieres benedicta, quæ, & virginitatem possedit, & fæcunditatem, & in partu iucunditatem*: zato Sveti Bernardo, svarhu Riçi: *missus est*: Maria; Tisi Blagosovchlena meuxenami; koyasi utekla opcheno proklestvo xensko, da nitisi bila neplodna, ni ù bolesti rodilcha; *quæ generalem mulierum maledictionem euasisti, vt nec sterilis permaneas, nec cum dolore parias*: zaçelasi, ali brez gria, zditnasi bila, ali brez texine, nosecha, rodiches, ali neches imati bolesti, ni tughe ragiauchi; neznades çovika, Rodi Sina: *concipies, sed sine peccato, grauida eris, sed non grauata, paries, sed non cum tristitia,*

gen. 3. 16

Maria vazda Blagovchlena.

Merc.

San Bernardo super missus est.

F *nescies*

nescies virum gignes Filium! isti govori yos s'Mariom: ò Maria. Onoga sinaches biti *Mater*, çie Bohg Otaç: sinye oçine svitlosti, à krunache biti tvoye çistoche: mudrost, Oça nebeskoga, i chnegova sarça: biche plod ùtrobe diviçanske: *confortare ergo Virgo fæcunda, casta puerpera; Mater intacta*: gospodariçe, diviçe, i Maiko: raduise, veselise: Tisi diviça, i Matti zayedno neoçkvarchnena; zdiviçanstvom, Matti: *quia non eris vltra in Israel maledicta, nec inter steriles deputata*; neches biti unapridak Prokleta u Izraelu, ni pribroyena meu neplodne: yeretiye daht blagosov; dasi zayedno diviça, i Matti; sto nie bilo do tebe, nitiche biti poslia tebe od drughe xene; zatosi blagosovchlena svarhu svi xena: blagosovom od Matera, i od Diviça, Tisi sama imala, sve blagosove. 4. Maria blagosovchlena, meu svim xenami: naipria, zastoye od vika obrana, i naregena, da bude Matti Boxia: i pria vikovah Merkantio govori: *ab initio, & ante sæcula*: od svetie Patriarki, i od svi ostali Otaça svelikom poxudom çekana: od kolina krachlskoga, i veliki Misnikah izaslasi Rogena: ù staromu zakonu, biase Misnikom pristoina xenidba; stoye ù zakonu od milosti zabrachneno. 5. Trisu varste nasvitu od Xena; yednosu diviçe, koye nisu izgubile lipoga çvita od diviçanstva svoga: ove nadage Maria; zasto ona, nemore naputenu puxudu nikadase prignuti, zato uçini zavit, od obsluxenya diviçanstva: nesamo tilom, nego pametyu bi diviça, nesamo zase, daye nitko nemogaxe poxuditi (nebivsi, nitiche biti lipse Xenske glave) nego, kogabi pogledala, okom od milosardya, udunulabimu svu poxudu, i vas grie ùchnemu: Merkantio govori: *quia si benedicta ob castimoniam virginalem; vt Ruth.* 3. koya çista bi do Boza muxa svoga. Drugosu muxatiçe: i bise blagosovchlene zaradi plodah svoyi dobri, i dobra poroda; kano sara Abramova, Rodi Patriarku Ixaka dobroga, ù narodi p. 24. 36. *peperit Vxor Domini mei Filium in senectute sua*: ùsvoyu starort Rodi Ixaka. Rebeka, s'Ixakom Rodi Patriarku Iakova, ù p. 25. 26. Rakela s'Iakovom, Rodi priçistoga Patriarku Iozipa, ù p. 30. 15. *abstulit Dominus opprobrium meum, vocauitque nomen eius Ioseph*: ovoga bratya prodase ù Egipat zanenavidost, kakono, i Xudiom Isusa Iuda: zavapi Rakela, dayoi Bohg dixe pogardu:

Diviça, i Matti. *Merc. ù Marie svi blagosovi.* *Diviça Maria.* *Mercan. Ruth. 3. Rodichle dobre* *Gen. 24. 25. 30.* *od dobra porada*

sto

ſto nemogaſe zaçeti; kada Rodi Iozipa: ove biſe blagosov chlene, zaradi poroda dobri, i sveti: ma Maria, *ipſas ſuperauit, quia Virgo, & Mater, quod à ſæculo non eſt auditum, partus, & integritas*: aliyi Maria nadage, yerebi Matti, i diviça; ſto se nie çulo od vika, niche çuti unapridak, daye Xena rodila, i ostala diviça: daye rodila milosti Gospodina, istu milost, istinitoga Boga, i istinitoga çovika Isusa, ù dvi naravi: çoviçioi, i Boxioi, à ùkipu samo Boxiemu yednomu; i zovese yedini Sin Boxiyi, i yedini Sin Mariyin, koga zaçe, i Rodi brez gria, nosi brez truda, doyi, mirakulom parsi napuchnene mlika od samoga Boga. *Quod alteri non eſt conceſſum*: govori Merkançio: ovo nie drugoi, izvan Marie, dopuſcheno. Evo nadage Maria Diviçe, i muxatiçe; vidimo od udoviça.

Blagoſovchleni Roditechli. *Merc.* *Maria ſve nadage.* *Merc.*

6. udoviçe, zapovida Sveti Pavao k'Timotheu, ù p. 5. 3. *viduas honora, quæ verè viduæ ſunt*; dayimse, çini svako poſtenye, koyenosu istinite udoviçe; udoviça, vachla daye: kano bi Blaxena Diviça Maria: yedno ogledalo, od dobrote, i milosti, i ponixenstvi: Naçin od obiçayi: svitlost od kriposti: svícha, i svitlost xivota duovnoga, datkobie vidio, i proçinio, sebebi prosvitlio, kono gdie istinita svitlost, istinito sunçe, i prosvitchlenye: Merkançio govori: *Maria Virgo fuit pietatis ſpeculum; forma morum: ſplendor virtutum: fax, & lucerna ſpiritualis vitæ: Virgines ſuper eminet; quia prima votum emiſſit, vt merito virgo Virginum diceretur*: Nadage Maria dakle svetti varste xena, ù svemu: Diviçami dade naçin od zavita, yerga Maria naipria zavitova, i Bogu od Redi diviçanstvo: nadage Mattere, i udoviçe; da porazlogu reçeyoi duh sveti ù piriçi Mudroga Solomuna, ù p. 31. br. 29. Tisi nadaſla svekolike; *tu ſuper greſſa es vniuerſas*: nekase vhale, i slave xene muxate, udoviçe, i diviçe, Tisiyi sama, sve nadaſla ùdiviçanstu, ù Materinstvu, i ù ponixenstvu; samo nekate sve mole, yeryim mores svako dobro izprositi, od iste dobrote Boxie. Nepristaite dakle devoçiona çiniti Mariyi Svexenske glave.

Tim. 5. 3. *Merc.* *Maria ſve nadage kripostimã.* *prov. 31. 29.* *Maria ſvim utoçiſcheye.*

POGLAVYE OSMO.

Benedicta Tu in mulieribus.

Blagosovchlena Ti meu xenami.

Tri varste od xena ù ovomu poglavyu Blagosivchlau B. D. Mariu; nadrughi naçin.

Luç. 1. 42. Luc. 11. 29. Blagosovchlena od Xena. Merc.

1. NAipria muxate: poslia svete Elizabete Mattere Ivana karstitechla, kakosmo ozgara rekli, ù p. 1. 42. Luçina Evangelya, opeta, ù p. 11. 27. *extolens vocem, quedam mulier de Turba, dixit: beatus venter, qui te portauit, & vbera, quæ suxisti*: opchenim sçichnenyem govorise, da ova xena bi Sveta Marcella; koya, kada slusa nauk, i pripovidanye od Isusa, napuchnena duom svetim, kano izvan sebe, zavika, glasom veliçim ù svemu mnoxstvu puka; i Reçe Isusu; Blaxena utroba, koyateye nosila, i parsi koyesi sasnuo; puntisi: Nauka, milosti, chlubavi, mudrosti, dobra svakoga, i duha svetoga: govori Merkançio: *quam volunt, fuisse Sanctam Marcellam; quæ extolens vocem, & mentem dixit Christo: beatus venter, &c.* isto Reçe zaruçniça duha svetoga: ù pisna, Mudroga, Solomuna, ù p. 1. 3. *exultabimus, & lætabimur in te, memores vberum tuorum*: govori: ò Maria, kadase spomenemo mi zaruçniçe od tvoyi Blagosovchleni parsi, od obilnosti svake milosti, i svakoga dobra, koye stoi ùchima, radovachemose, i veseliti, da od radostinamse, i veseliyi dusa dili: Evo Maria Blaxena, i Blagosovchlena svarhu sviye Xena Muxati.

Serafin Razius. Prilika od rodichla. Seraph. in horto exempl.

2 Prilika vele dobra, i devota od Devoçiona Marina: Otaç serafin Razius, ù svomu çvitchnaku od prilika, nosi yednu priliku; od krachliçe (poimenu Blanke, naski Biliçe) Franaçke, Mattere svetoga krachla Ludovika; kadase pripopuçivase sporodom zayedno svetomu Oçu Dominiku; koyoi Reçe, sveti Dominik: *Regina te exhortor, vt Virgini sis deuota Mariæ*: krachliçe, ponukuyemte, dasi devota B. D. Mariyi: *si hoc feceris; Deus dabit tibi filium charum, & virum sanctum; id fecit, & peperit sanctum Ludouicum*: bi devota

Mariyi,

Mariyi, i tako imade muxa ugodna Bogu, svitu, i sebi; takoger Rodi Svetoga Ludovika. Naporogenyu imaduse Mariyi varlo priporuçivati Xene: Sveta Brigitta: ragiauchi muçno; priporuçise Mariyi, i takose ukazayoi, ùbilu svilu obuçena; toyest slavom, i Rodi svelikom slavom, i radostyu: Merkançio govori. *Partum cum magna gratulatione suscepit*: poznade, da biase B. D. Maria, koyoi vazda poslia bise devota, i priporuçivase sebe, i svoi porod, da izprosi svetichnu, od Boga po Mariyi, i chne dostoyanstvu. *naragianyu Xene.* *Merc.*

3. Mariu blagosivchlau udoviçe, zastoye utoçische vazda ùçvichleni: onaye bila ùçvichlena veoma; svakom razumi, i milostrizprasa: Merkançio govori: *viduis exemplum prebuit, semper orandi, castitatis, & pietatis officio*: slidite dakle udoviçe Mariu, na molitvu brez pristanka; naçistochu brez oçkvarchnenya, naponixenstvo, i ostale kriposti brez pristanka. Nauçitechl Ivan Bonifaçio, govori, ù Historiyi od kriposti libru 2. p. 2. da yedna udoviça ùboga, imade parbu syednim Bogaçom, koyi s'krivinom otiase pridobiti ubogu ùdoviçu, nepravednim naçinom, pod michuyuchi suhdçe (kano Xudiyi ù çinise protiva Isusu, à nisada nepristayu Xudimski Sinovi, pod michuyuchi pilate sudçe; koyi po mitu çine pravdu, illise umivau, da pravdu zataye, i ubogoga osude, a Bogatu prisude, ubogoga ù sçvile, à Bogatoga ù pakao sobom vode, i ono mito nose zamuçitise ù vike zayedno) da po mitu prisudi Bogaçu, à ù çvili ubogu udoviçu; koyase priporuçi. B. D. Mariyi. *cum Iudex ter sententiam ex scripto aggressus pronunciaret: ter à B. V. M. reuocatus: conuersa lingua pro inope Muliere coactus est pronunciare sententiam, & profere*: ò çudo brez pristanka; ò velika pravdo Boxia, zaradi Marina dobra: nemore sudaç podmicheni, upisano osugenye protiva ubogoi udoviçi prostiti, ni proglasitiga trikrat zavrachauchise, negoga proglasi protiva Bogaçu trikrat, ù silovan od Mariye: pomochniçe pravedni ubozi, i chnoi priporuçeni. ù Kronika, nasega Reda, libr. 2. ù p. 3. c. ovakose stye da svatri rekose isto: od prostenya viççhnega ù çarkvi gospe od Angela; koye otiyu Biskupi narediti zavrime, à ne ùvike; àkadaga poçese naviSchivati, sve yedan zadruzim naviSchivau, sve yednako govorechi puku: ù vike; kakoye Isukarst dopustio sve- *udoviçami.* *Ivan Bonifaçio.* *sudçi opaki.* *Merc.* *smeteni od Marie* *Kronike svetoga Franceska lib. 2 ù p. 3. c.*

tomu Oçu Franceſku po molenyu Blaxene D. M. ovesu prilike zadosta ganuti sarçe, nadevoçion Mariyin; i prichi podchne skute od milosardya. 4. Mariu blagosivchlau, Xene Bludniçe; koye izgubiv stid, od svoga poſtenya, mnoghe griesu dilovale, pakase utekle k' Mariyi priçistoi diviçi; vruche suze suprolile, koimsuse od gria oprale, i ogàchn pakleni udunule, sebi zagrie pripravchlen. Prilikaye, Maria Egiptiaka koyoi B. D. Maria, izprosi od Isusa, dase pokaya, i od oçitne griſniçe, bi velika pokorniça, i svetiça: drugaye Blaxena Margarita od Kortone: oçita Bludiniça, velika bi pokorniça, i svetiça; da poslia griya uze habith svetoga Oça kranççeſka nositi, i podchnim pokoru çiniti: sadayoise tilo gleda ù Kortoni, chne Manastiru, ù komu pribivau naſa bratya od obſervançe Fratri, i çinise offiçie, vechlaçe, na 23. ovoye griſnikom pokornim zadosta; ſtaiye druzi, nebiyi izbroiyo zatoliko vrimena; tko Xeli viſe, uzmi mirakuleſtiſi. Govori Merkançio; *qua poſt naufragium caſtitatis, per Mariam ad meliorem vitam reſpirarunt*. 5. Svarhu svega. B. D. Mariaye blagosovchlena, sve udichle od diviça: Merkançio govori; *quia à Virgineo Choro die, noctuque benedicitur*: da diviçe dahn, i noch ne pristayu, govorechi: Blagosovchlena Ti Maria budi vazda: vidi Mudri ſolomun ù svoi pisna, ù p. 6.8. *viderunt eam Filia Sion, & Beatiſſimam prædicauerunt, & Regine laudauerunt eam*: tomaçi Iakov Merkantio: kcheri ſionske, razumese duſe nadobro od Regene: *animas pietati additas*: koye odobru rade duſe; onesu, ſiona nebeskoga dostoine, onoga dvora od sviye radosti: takoger, dasu one krachliçe, duſe prauedne ù çistochi: *carni, & paſſionibus imperantes*: koye zapovidau svoyoi puti, i svoim prignutimam poxudam, zovuse krachliçe: ò Blaxeno diviçanstvo, koye çini duſu, daye krachliça: ktachla viççhnega.

Xene bludne blagosivchlau

Maria Egipçiaki.

Margarita.

Merc.

Merc.

Diviçe blagosivchlau Mariu.

Cant. 6.

Mercan.

kchierisu boviye duſe. ikrachliçe.

POGLA-

POGLAVYE DEVETO.

Et Benedictus fructus ventris tui Iesus.

I blagosovchlen plod utrobe tvoye Isus.

Luc. 2. 42.

Kako Elizabeta, kada blagosovi Mariu napozdravi Blagosovi, i plod. Toyest Isusa: plod utrobe Marine.

1. OVi plod Blagosovchleni utrobe Mariyine, bi *Iesus*: kako Reçe Sveti Matti, na p. 1. 21. *& vocabis nomen eius, Iesum*: iste Riçi, govori Luka, ù p. 1. 31. drughi puht Luka 2. 21. *vocatum est, nomen eius: Iesus: quod vocatum est ab Angelo, prius quam in vtero conciperetur* kadanıu postavisse ime, zazvasega: Iesus: kakoga biaʃe pria zazvao Angelo negose zaçe ù Mariyinoi priçistoi utrobi: ovo ime: *Iesus*: tolikoga tomaçi sveto pismo, dache Rechi, ʃto Xudimski: Iehoua: toyest: *Dominus, Saluator*: ocherechi naʃki: gospodin, spasitechl; gospodin bi od slave nebeske, od Raya; i od svetie Angela, i duʃa po milosardyu; koimga uçini uputivse, i umnoxiv milosti: zovese gospodin od milosardya: Takoger gospodinye po pravdi; koyi pravdom posla Diavle ùpakao, i svaki dahn ʃachle nepokorne griʃnike; zatose zove gospodin; Isus: od nebesa, i zemchle, yere na zemchli çini milosardye pokornim: à ù sridu zemchle spravdom, postavchla nepokorne od gria: à zayedno spravdom, i milosardyem zove nanebesa pravedne, i pokorne griʃnike; i takose govori gospodin od svie; *Saluator*: toyst spasitechl, od pokorni griʃnika. Daklese dobro zove, *Iesus*, gospodin, i spasitechl, ù samoi yednoi Riçi: *Iesus*: darximoyu sve ùsarçu, do smarti.

Matth. 1. 21. Luc. 2. 31. Iesus plod Mariyine ùtrobe. tomaçise Iesus.

2. *Iesus*: ovoye ime od Boga naregeno Angelu Gabrielu, doga navisti Mariyi, à Bohgaye postavio; zatose tomaçi, daye gospodin, i spasitechl: Evo Sveti Pavao k'Filipensem,

Iesus od Boga.

Philip.2. pensem, ù 2. 9. *donauit illi nomen, quod est super omne nomen:*
9. Ime, *Iesus*: svarhu sviye Imena, govori Sveti Pavao: od
ovoga Imena biaſe, Bohg rekao proroku Ixaiyi, ù p. 45.21.
Isai. 45. *Deus absque me non est*: neima Boga, izvan mene: *Deus iustus,*
23. *& saluans, non est preter me*: neima Boga pravedna, koi sa-
rachnuye, izvan mene: *quia ego Deus, & non alius*; yasam
Bohg, i nie drugoga Boga: yerechese meni klachnati sva-
ko kolino; zato Pavao k'Filipianom, dobro Reçe, ù p. 2.
Philip.2. 10. *in nomine Iesu omne genu flectatur Cœlestium, terrestrium, &*
10. *infernorum*: ovomu Imenu; klachnachese: kolino nebesko,
i k'Rim. toyest chludi od Regeni zanebesa, ovdi naremchli, paka
ù p 14. zayedno s'Angeli nanebesi: ovoye kolino nebesko, i kla-
11. chnase zaveliku chlubav Boxiu: drugoye zemachlsko;
kolinase chiudi od ovoga svita, dobri Karstiani zachlubav, à ino-
klachnau virçi, zapotribu od ovoga svita, kano zaradi zdravya, po-
Iezusu. roda, i druzi potriba, molese Isusovim Namisnikom, da-
yim koye dobro uçine ù Ime Isusovo, terse za potribu kla-
chnau: Trecheye kolino pakleno, koyese klachna Imenu:
Iesus; zastra: Nevirniçi zapotribu, à Diavli zastrah: ovosu
kolina, koyase klachnau Imenu: *Iesus*, à mi Karstiani za
veliku chlubav. 3. Takoger svakiga yeziak izpovida,
daye pravi Bohg, i pravi çovik, kano isti Pavao Reçe, ù
i k'Rim. istom p. br. 11. *& omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus*
ù p. 14. *Christus est in gloria Dei Patris*: Naipriaga izpovida yezik Bo-
11. xiyi, daye ùslavi s'Oçem yednak, i duom svetim, ù Tro-
Yezik istvu kipa, i ù yedinstvu Boxanstva; Isus, po uskarsnutyu,
Boxiyi. ukazase uçenikom, ù Mattievu Evangeliu, ù p: 28. 19. ta-
*Matt.*28. koger, ù Markovu, p. 16. 15. *data est mihi omnis potestas, in*
19. *Cœlo, & in terra*: govori; Trikipa Troistva nerazdichleno-
Marc. ga, ù yedinomu Boxanstvu; kano çoviku (yere kano Boh-
16. 15. gu, nienam razdichleno) daſemi oblast svu nanebu i na-
oblast zemchli: zato pogite posvitu, ùçechi sve narode, i nauçe-
Isusova. ne karstechi chni: *euntes ergo docete omnes gentes, Baptizantes*
Isus *eos; in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti*: uçiteyi, à ya-
snami chu biti svami tia do svarhe svita: Evo, dache zakom Boxi, i
vazda. Isusov biti dokonça svita, yezik Boxi Reçe: Takoger izpovi-
di Isusa, daye pravi Bohg, i çovik, istiniti, i kano çovik podni
sudiche. muku, i ùmri, à kano Bohg uskarsnu, i nanebesa ù zage ù
çoviçanstvu, i z Boxanstvomche zayedno sachi ùdolinu od
Yoza-

Yozafata; dasudi xive,toyest obrane: i Martve; tvoyest osugene, posvoyi zli dilli: isvakomu plachu svoyu dati, xivim xivot viçchni,sasvom slavom,i sebe istoga; à ne vochlnim, smart vimtugu viçchnu,sasvom xalostiu,i mukami brez pristanka,grisnikom nepokornim yao. 4. Yoſse razumi svaki yezik, dache vhaliti Isusa aliti izpovidati, à naiprva Angeoçki, koi od vika niepristao slave Boxie çiniti, kako kaxe Sveti David, ù p. 83. 5. *Beati, qui habitant in domo tua Domine; in ſæcula ſæculorum laudabunt te*: Evo izpovidanye yezika nebeskoga, Angeoçkoga, i svetiye nanebu, koichega ù vike vhaliti, izpovidati, i slaviti; yeda imi po milosti budemo druxina chniova: Takoger svaki yezik zemachlski zato, isti David ù pisni, 116. *laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes populi*: zazva sve narode, i sve puke da vhale Isusa, i tako neima sada puka, niyezika, ùkomuse ne izpovida ime veliko, pridobro, i prisveto: *Iesus*. 5. Imenaſe od chludi postavchlau nadragost chniovu, toyest od roditechla tilesni, illi duovni, kanosu koi karste, vazda xele Ime metnuti, koga svetoga, yedabiga bionaslidnik, i yedabimu milosti izprosio oni, koga ime uzme *zatoye dobro svetie Imena uzimati: Imena, koya Bohg postavchla, vazdasu dobra, i zlamenita, koga dara duovnoga, kanobi Ime Abraham, ù narodiga Bohg zasva,na p. 17. *appellaberis Abraham; quia patrem multarum gentium, te conſtitui*: Reçemum Bohg; Tisi Otaç od mnoghi naroda, yasamte tako naredio, i zazvao, zatoti Ime pridi: isto, uçini Isus od ſimuna,ù Mattievu Evangelyu,p. 16. *tu es Petrus, & ſuper hanc Petram edificabo Eccleſiam meam*: istomu Reçe, ù p. 1. 42. Ivanovu Evangeliu: *tu es cephas*: Tisi Petar, i poduminta od moye çarkve, koyuchu svarhu tebe ograditi; ne Reçe od zidova,nego od opchine Karstianske; dache darzati kchluçe od Raya, i pakla, proklestva, i Blagosova; zatosu svi prokleti,koi nisu ù ovoi çarkvi Petrovoi, i opchini chnegovoi pod posluom svetoga Oça Pape, istinitoga namisnika Petrova: tako Ime, *Iesus*, od Boga obrano, Angelu naregeno, daga Mariyi kaxe: Gabriel Barleta ù govorenyu obrizovanya, i Imena *Iesus*, govori: *Iesus, fuit nomen divinum, ideo ab Angelo*: Imeye Boxie, zato od Angela: postavchleno nazemchli, à nanebisi od prisvetoga Tvoistva postavchleno

i dati podilli plachu.
Angeli slave Boga.
Pſ. 83. 5.
Pſ. 116. 1.
vazdise izpovida Iesus.
Imena od kud.
gen. 17.
Matt. 16. 18.
papat daht.
tkoe proklet.
Barlet. S. Circ.
od Boga.

ù lect. 4. no pria. 6. *Iesus* imade Tri varste uzvisenya svarhu svîye
Barlet. ostali Imena: govori Barleta: *prima est nomen honoris, & excellentiæ*: *II. nomen Amoris, & benevolentiæ*: *III. nomen valoris, & omnipotentiæ*, tolikoye ovo Ime: izvarstito, datkoga spomene nanebesi svibise sveti, i Angeli, klekav poklonili; à mi nazemchli neobslùxuyemo Svetoga Pavla, ozgara imenovanoga naregenya, stoçine, i Diavli, daklesu gori chludi, koimu nenose uzvisenya, bivsi duxni yedno postvorenyu, drugo, po od kupchlenyu: à Treche pomilosardyu, koyenam svaki dahn nepristaye çinechi, à navlastito çechauchinas napokoru. Zato Barleta govori:

ù govo-renyu. imena.

3. *izvarnosti, Iesu.*

Barl. *Si possibile esset ire ad Paradisum, & quis clamaret: ò Iesu: omnes se incurvarent*: *sic dic, & de Damnatis*: zato Papa 1. urban dopusti 30. dahna prostenya, tkose, pokloni na Ime: *Iesus*: Takoger Sveti Kanoni zapovidau, dase klachnamo; zato sveti krachl David, ù pisni 144. 2. *laudabo nomen tuum in sæculum, & in sæculum sæculi*: yachu vhaliti ovo Ime ù vike vikova; ù br. iste pisne 21. *& benedicat nomini eius omnis caro in sæculum, sæculi*; i blagosivchlache Ime chnegovo svaka puht, ù vike, i ù vike vikova: toyest, brez pristanka: Kaxinam Davide zastochemoga tolliko vhalati? Od govora David, pogite ùstvari Apostoliske, ù p. 4. 12. nekavam kaso Sveti Petur, parvi Vikar ovoga Imena nazemchli: *quia non est salus in alio nomine*: nie drugoga Imena, ùkomuye spasenye: *nec enim aliud nomen est sub Cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri*: govori Sveti Petar, zasto niedato od Boga drugo Ime pod nebom, ùkomubise bilo od potribe nami spasti, izvan: Iesusa: ò Ime prislavno: potebiye svete Karstianstvo obrachneno, I çarkva nasagena, i umnoxena, od toliçi nevirnika, i poganina: dasveti Bernardo,

Gabr. prostenye, Iesus.

Ps. 144. 2.

ù br. 21.

ù Iesusu spasenyeye.

act. 4. 12.

Petar govori.

Bernard. Reçe: *merito dicitur*: *Iesus*: *id est Salvator*: dostoyan bi ovoga Imena; koyese tomaçi spasitechl. Takonam svidokuye, Sveti Mattie, ù p. 1. *ipse enim salvũ faciet populũ suũ à peccatis eorum*: onche spasti puhk svoi, od griachniovi, sam *Iesus*:

Matth. 1.

7. Tolikoye chlubeznivo, devoto, i dobrootino: da

S. Bern. Sveti Bernardo Reçe: *hoc nomen*: *Iesus*: *est Mel in ore, & iubilus in corde*: veli, nie drugo spomenuti: *Iesus*; nego napuniti usta Meda, i sarçe slasti; zatoga zazvase Medeni usta Bernardo, yere kadabiga spomichnao, vazdabise obliziyao,

Mehd. islast.

vao,

ivao, damu sahat medeni heizpade izusta: *Iesus*: ovose obistini ù Svetomu Ignaçiu Biskupu od Antiokiye; koga muçechi pogani zaviru, svo udichlegovorase: *Iesus*: Reçemu yedan, zatote muçimo, yere spomichenes, sve udichle tò ime: *Iesus*: od govori sveti Otaç, yaga nemogu ostaviti, ni zaboraviti, zastomie ù sarçu upisano: Barleta govori: *quod in corde suo scriptum erat, ideo obliuioni tradere non valebat*: kadaga ùmorise, otise viditi pogani, yellim istinu rekao: *inuenerunt cor, in quo litteris aureis sculpitum erat: Iesus*: kadamu sarçe razparase, nagiose ùpisano slovima od zlata: *Iesus*: Sveti Pavao kadamu odsikose glavu ù Rimu zaradi ovoga Imena, i chnegove vire; trikrathmu glava poskoçi; govorechi: *Iesus*: i provrise Tri vruchka xive vode, i danas vriu: yerega biase ùsvoyi Pistola ùpisao, i imenovao pehtstotina puta, govori Barleta: *in Epistolis suis quingentis vicibus ipsum nomen Iesus nominauit*: ò kolikratga ye rekao, i spomenuo brez pisma, sve udichle: *Iesus*: *Iesus*. *Ignaciu ù sarçu.* *Barlet.* *ùdichle zlatom ùpisano bi Iesus ù Pavla Iesus. Barlet. 500.*

8. *Iesus*: velikeye mochi, ançi svemogustva: da ukriposti ovoga Imena, nisto nemore nauditi chludem, kaxe Sveti Pavao k'Rimchlanom, ù p. 10. *quicumque innocauerit nomen Domini: saluus erit*: kaxe mestar od Historia, da Sveti Dionixio Arepagita ovim imenom obratise naviru Isusovu, i bi sveti muçenik: kada Sveti Pavao pripovidase ù Gradu Atheni: Reçemu *Dionisio*: Pavle, à ko ovoga slipça çinis, ùime toga Iesusa progledati, i yachuse obratiti, i virovati moguchstvu toga imena? Pavaomu odgovori: *sum contentus*: ùpisamu Dionix kakoche rechi: *in nomine Iesu, Crucifixi, Mortui, qui resurrexit, & ascendit in Cœlum: vide: Paulus dixit, & cæcus vidit*: ù ime Iesusa rogenoga, propetoga, ùmarloga, koyi uzkarsnu, i uzage nanebesa: progledai; udichle slipaç progleda; à Dionixiose obrati: koyi poslia ù Ime, Iesusa: odnese svoyu glavu od siçenu prid sobom ù ruku *caput abscisum ad duo millia passuum in manibus gestasse*: dviye tisuche koraçayi: Sveti Petar, i Ivan, kad ulaxau ù çarkvu, yednoga Rogena Romça odzravise; ù stvari Apostolski, ù p. 4. *aurum, & argentum non est nobis, in nomine Iesu, surge, & ambula*: Govori Petar, ya neimam zlata, ni srebra, sto imam: onoti dayem, ù Ime Isusovo, ustani, i odi: *Iesus*: nemoguse skaziti chnegova mogustva, ni kriposti: zado- *Rom. 10. Iesus, moguch. sivo. Barlet. Dionix obratise. òviro dobra. in vita S. Dion. actu. 4. Rome ozdravchla.*

staye rechi dasve morese pochnemu uçiniti : zato sveti Otaç Benedik Abbat, ùime ovo Krixom razadri sùd ottrava.

od peht slova. 9. Od peht slova ime *Iesus*, kano, i Maria, zlamenuye peht dobara pochnemu narodu çoviçiemu ùçichneni, i od nas primchleni. I. zlamenuye vrata nebeska, nakoyase ulazi ù Rai k'Bogu: Isus, Reçe ù 11.6. Ivanova Evangelya: *Ioan. 11. 6.* *Ego sum ostium, si quis per me introierit, pascuam inueniet*: govori; yasam vrata od viçchne slave, tko xeli ù Rai, i ù viçchnu *vrata, nebeska,* slavu, odikmeni, i nachiche viçchnu Rahnu, da neche ù vike ogladniti: Evo prilika, nosi Barleta ondi: da biase ye- *Iesus. Barl.* dan çovik obiçayan govoriti vazda, kadabi isao spati, i kadabise probudio, Riçi slideche: *Iesu Nazarene, Rex Iudeorum miserere mei*: i trikratse zlamenovase prisvetim krixom: mochlasega, dabiga nepustio pochi, s'ovoga svita, brez pokore; sgodimuse, da ùmri od smarti nenadchne, udichle Diavli pristupise, damu dusu nose ù pakao: Evo glas *i dayi smete.* yednoga Angela; *nesaciatis, nesaciatis, quia in devocionem nomen Iesu habuit*: ò Diavli ù veditese te duse, taye dusa vazda i mala Ime Iesus, ù svomu sarçu, ù svoyoi chlubavi, ù svomu devotionu; i tako nesrichni pobigose, svelikom svoyom smutchnom, à dusu Angeli odnise ù Rai po, *Iesus*, isto svi xelimo, molimo, i prosimo. 10. E *exemplar* *prilika od grisnikah.* *corruptorum*: prilika od rasuti; svak imade dobro znati, kadase ù yedni kchniga stogodi zlo ù pise, sve, stoye ù chnima, i dobro pisano; zazlose darxi, i niçemuse ne viruye, zaradi zla, koyeye ùchnima: ove kchnighe upisa ù naro- *gen. 1. 27* da, p. 1. 27. *& creauit Deus hominem ad imaginem suam*: gospodin Bohg dobre, na svoyu siliku, i priliku: Diavao snena- *gen. 3. 5.* vidostyu, prige, ù p. 3. 5. dastieye ove lipe kchnighe, upi- *çovikse razumi kchnige.* sane rukom Boga xivoga veoma dobro naiparvi list poçe stiti Diavao od ovi kchniga: govorechi: zasto ne blaguyete, od ove lippe vochke: od govorao kchnighe; Bogye zabranio, i rekao, àko uzblaguyemo, dachemo umriti ù vike; od govara Diavao: *nequaquam, sed eritis, sicut Dij*; ovo pismo, izkrivi kchnighe Boxie: koye od Boga, dobro biau *Barl.* ù pisane, ali Diavao izkriviyi, pisuchi ù chne lax, i grie go- *Diavao izkvari çovika.* vori Barleta *malus scriptor. i. Dæmon ipsum falsificauit*: i tako svi libri, toyest svi sinovi Adamovi, bise izkrivchleni, da kadayi David vidi ù svoyoi pisni 13. a. zavapi: *corrupti sunt, & Ps. 13. a.*

facti

facti abominabiles: haime, ruxnotisu izkrivchlenie ove kchnighe, ù chnima od Diavla ù pisana lax, pogan od gria, i svako zlo; doge Diavao, nage çovika, koise razumi, dasu kchnighe, od Boga ù pisane, na sliku, i priliku Boxiu, radi nenavidosti upisa grie, izkvari kchnighe, i Boxiu ù chnima priliku, pomarsi svitlost od milosti Boxie, tamnostiu vraxiom od gria: imade razlogh David plakati, dasu kchnighe sve rasute, i dasuse prid Bogom ùçinile pogardne, dayi neche Bohg ni pogledati; nesamo izkrivi, ona dva libra, Adama, i Evu; nego sve kopie, aliti izchni izpise: toyest; sve sinove chniove (izvan, *sto* gospodin Bohg, svoim, moguchstvom, mudrostyu; i dobrotom: dvoye kchnixiçe saçuva, od gria, Diavaoçkoga nadpisa; yednoye Blaxena Diviça Maria, Matti Isusova; à drugosu Isus chne sin, istiniti Bohg, koiye od vika, brez poçetka; uçinise, istiniti çovik, ù vrime izpuchnenya) izkrivi pogardi, i Bogu nedraghe ùçini, zato Sveti Pavao k'Rimchlanom, ù p. 3. 23. *omnes enim peccauerunt, & egent gloria Dei*: svisu chludi ù Adamu, i Evi sagri*s*ili, ter imadu potribu od slave Boxie: zato: gospodin Bohg, videchi, dase veliko zlo nazemchli ù poslovalo, od çovika podiavlu, odredi oça nebeskoga moguchstvo, sina viççhnega mudrost, i duha svetoga dobrota; dase kchnighe od xivota çoviçiega pripi*s*u, gdi bia*s*e Diavoo ù pisao oholost: ù naroda p. 3. 5. *eritis sicut Dij*: varauchi, i laxuchi, dache biti kano Bozi, izgubi*s*e priliku Boxiu poholosti, i primi*s*e vraxiu ruxnost, i pogardu: zatobi od potribe dese pripi*s*u kchnighe gdie Diavao upisao oholost: Isus upisa ponixenstvo: Pavao Sveti k'Filipianom, ù p. 2. 5. *hoc enim sentite in vobis, quod, & in Christo Iesu*: Isus biv*s*i Bohg, ponizise, saghe snebesa, uputise, Rodise, muke podnese ù çovicanstvu: *non rapinam arbitratus est esse se æqualem deo*; i tako kano çovik, ne ugrabchla, daye priliçan Bogu, negose ponizi; uzimauchi naçin od slughe, à ne od gospodina: *semetipsum exinaniuit*: i takose ponizi, i bi poslu*s*an tia, do pogardne smarti, od Krixa: *humiliauit semetipsum, vsque ad mortem Crucis*: i zaradi ponixenstva koye upisa ù novi zakon, ù nove kchnighe; misto od oholosti; takoger, darstvo od svoga tila, i xivota zama*s*e spasenye, upisa; misto Diavaoçke lakomosti; misto neçiste blud-

izvan Marie Iesusa.

Rom. c. 3. 23.

*Diavao nadpi*s*a.*

gen. 3. 5.

Philip. 2. 5.

ponixenstvo. ondi 6. br.

br. 7.

sve izpravi Isus.

bludnosti, upisa svoyu çistochu: misto Nenavidosti, ù-pisa svakomu svoyu chlubav, i dobro otinstvo: misto, proxdarlstva, upisa svoyu Triznosth, i sveti pohosth: misto sarçbe; upisa svoye prosteye, i chlubav: misto linosti, i nepoinchle: upisa pomchlu, i ittrosth, od dobra svakoga: i tako izpravi kchnighe od zloga pisça Diavla nadpisane ruxno: Isusyi pokara, i upravi ù sebi istomu; zaukazati, inami, da imi pochnemu ù pravchlamo naſ xivot: zatomu dade Bohg Ime sveto, i moguche svarhu svie Imena, damuse klachnau Angeli, i sveti nanebu; chludi nazemchli; Diavli, i prokleti, ù paklu: *& dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen: vt in nomine Ieſu omne genuflectatur Cœleſtium, terreſtrium, & infernorum*: ovo Isukarst, izpravi, i upravi svoyu sliku, priliku, i kchnighe: dayuchinami priliku od svakoga dobra: zato govori Barleta: danam posla Bohg Isusa nasvit, zayednu priliku; koyu imademo naslidovati brez svake sumchle; à kochemoga sliditi ù vike ù Rayu: *videns autem Deus totum mundum corruptum, miſit nobis exemplum veriſſimum, ad quod poſſemus corrigere vitam noſtram; & hoc fuit: Ieſu nate: Ieſu ceſe: Ieſu Crucifixe*: ò priliko draga, i chlubezniva duſi, koya Boga znade: Akosi bio oho: ponizise poponixenstvu Isusovu koyi bivſi Bohg istiniti; ponizise uzeti çoviçanstvo istinito, da bi Bohg, i çovik: i takose iztaſcha ponixestvom, da ùçoviçanstvu, neti biti takmen Bogu; neti lakomosti, i zapogardityu; nesamo sva svoya ostavi svitu lakomomu, nego sebe istoga dade, yedabise nasitio svith: duſu dade oçu nebeskomu, kano chnegovu Dragu zaruçniçu; ù ovogasmo svi duxni sliditi; yerye Boxia, Boguyu pridati; achlinemu razdiliſe voiniçi, kano chludi, nigda nenasicheni: ove imamo lakomçe bixati, koyise nemogu nasititi, ter Isusa sliditi, koyi sva svitovchna ostavi, i pogardi, zadatinam priliku: tilo svoye ostavi zavrime grobu: ovoye prilika, koyase imade sasvim sarçem sliditi: dobrosmo dakle rekli, daye Isus vrata, i prilika naſa: zatim trecheye slovo ù imenu: ſ. oche rechi, ſchith voinika.

Phil. 2. 9

Gabr. Barl.

ò priliko brez prilike, dostoinasi svake dike.

oporuka Isusova.

11. Isusye: *ſcutum Bellatorum*: treche misto darxi: ſ. koye zlamenuye ſchith voiniçki: svisu chludi, od ovoga svita voiniçi, zaſto çine arvachnu, i voisku strimami veliçim nepriatechlimam: naiparvo, svoyom puthyu, aliti tillesinom,

Iesus ſchitye. naſi nepriatechli.

sinom, koyaye sve udichle protiva dusi: Sveti Pavao Galatam, ù p. 5. 17. *caro enim concupiscit aduersus spiritum*: govori; neviruite slughe Boxie puti, yerye sve udichle protiva dusi, kano veliki, i ù kuchni nepriatechl arvese: zdrughe straneyoi pomaxe ovi imbeni svith, zatonas uçi sveti Aposto k'Rimchlanom, na p. 12. 2. *nolite conformari huic saeculo; sed reformamini in nouitate sensus*: govori Aposto, ovi svith vara, i çini protiva dusi, neslidite tillesni ochuchenya, negoyi ponovite, i priporodite duom, i slusaite stovam Bohg, i duh sveti kaxe; yeresu ovo dva nepriatechla; a trechi nigdi nepristaye arvuchise Diavao pakleni; dakoga proxdre ù griu; govori Sveti Petar, ù 1. p. 5. 8. *tanquam Leo rugiens, quaerens, quem deuoret*: sve ù okolo chludi, yedabi koga proxdro po griu: zato ùçi Pavao nas, k'Efexianom, ù p. 6. 11. *induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersus insidias Diaboli*: obuçite oruxye Boxiye, uzmite schith, da morete pridobiti Diavla, svith, i tillo; i tako, svi sveti, dobri, i obrani sve udichle darxe ovi schith ù sarçu: *Iesus*: nasebi, i prisebi, zatoim nemogose ovi nepriatechli nauditi, negoyi pridobise, i chnime smetose, kako piva kohor male bratye ù pisni svet klare, na vhala: *Francisco duce militans; cuincis trina praelia: carnem namque suppeditas; mundum, atq; Daemonia*: s'ovim imenom: *Iesus*: dobiyese Diavao, svieth, i svoya puht; koye vidi sveti krachl David ù pisni 55. *Multi bellantes aduersum me*: haime mnozisu voiniçi protiva meni: nista nemachne neboimse, zastomiye Bohg dao dobar stihth, davimse suprotivim, ù pisni, 43. *in nomine tuo spernemus eos*: ù Ime Isusovo, ù Ime Boxie, govori po Davidu, svaki pravedni, yachu pogarditi, sve nepriatechle moye, yereye ovo yedan schith veoma dobar; ovim zaschicheni Apostoli, igiaveoma radosni, i veseli prid nepriatechle svoye, ù p. 5. stvari Apostolski: *ibant Apostoli gaudentes à conspectu concilij: quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati*: ovi schith: *Iesus*: çichnase Apostole vesele, i veoma radosne, tarpiti progonstva zaradi postenya Boxiega: da Petru nebi muçan Krix starmoglav podniti; Pavao raduyuchise pridloni glavu pod maç; Ivan veselechise, vri ù uchlu: Bartulu, texa bi koxa vlastita, nego *Iesus*, koyumu sadrixe xivu: Andria yedva doçeka od vesechlya Krix: yako v Brath Ivanov,

Margin notes: *Gal. 5. 17* — *Rom. 12. 2.* — *1. Petri c. 5. 8.* — *Eph. 6. 11.* — *pridobiti napasti.* — *Hym. od lavd.* — *Psal. 55.* — *nipriatechli nasi.* — *Psal. 43.* — *Act. 5. 41.* — *Iesus radost. muçenikom.*

nov, podloxi glavu po sikiru, da kadaga zgleda uboiça, toliko vesela, udichlse obrati, i istu smath primi: ovoye pravi ſchith: *Iesus*: *Iesus*: *Iesus*.

12 Cetvarto slovoye: u: ocche rechi: *vita mortuorum*: pogriu Adamovu, i Evinu dvi smarti imade narav chluçka, toyest smarth duovnu, i tilesnu: duovnomse gubi Bohg, koiye xivoth viççhni, i dobiyese griye, ſtoye smarth viççhna; grie uzrok od ovoga svega, dase gubi Xivot viççhni, à dobiye, smarth viççhna, ùkoyoise vazda umire, à nikadase nemore umriti, vazdase tuguye, à nigdase nemore razgovor imati; vazda glad, i xegia, brez okuſenya; vazda Bolesti, i uçvichlenya, à nikada zdravya, ni utiſenya nemogu imati: ovoye smarth brez svakoga milosardya: à drugaye smarth razdichlenye duſe, i tilla. Odovi dviyu smarti, *Iesus* nas oslobodi, govori sva skula od Bogoslovaça, na vlastito Gabriel Barleta, ù govorenyu, imena: *Iesus ab hac duplici morte nos Iesus dulcis liberauit*: Naipria oslobodi od smarti duovne po Ivanu, na p. 10. 15. *Animam meam, pono pro ovibus meis*: govori Isus: zadignuti smarth duſe vaſe, ya postavi duſu moyu, xivot moi, zaradi togameye pochlubio Otaç moyi nebeski; ù Ixayi p. 53. 7. *propterea me diligit Pater, quia pono animam meam, & iterum sumam eam*: na smarthi postavi duſu, à nà uzkarsnutyu opet uze, kada naſim duſam dade Xivot viççhni, kad nas odkupi od smarti viçne: i takonam povrati xivot duovni, i yoſ tilesni ù istomu Ivanovu Evangeliu, p. 11. 23. *Ego ſum reſurrectio, & vita*: *qui credit in me, etiam, ſi mortus fuerit, viuet*: kad bude nadahn sudchni povratichenam svim xivot tilesni: toyest svakache duſa uzeti svoye tillo istinito po moguchstvu Boxiemu, mudrosti, i otinstvu, prem ne yednako, zaſto Sveti Pavao Korintianom, ù 1. p. 15. 51. *omnes quidem reſurgemus, ſed non omnes immutabimur*: toyest, svichemo uzkarsnuti, alise nechemo svi prominiti; nego samo dobri obuchese ù svitlost, à zli ùtamnosti od gria: zato, ovo tillo od svete çarkve sagradi od lihsa chludi razliçi; postavi naipria Apoſtole, kano svoye draghe pripovidaoçe, zachnima proroke, kano pridsobom poslane: zatim Evangeliſte, kano svoye potainike, zaovim pastire duſah, nauçitechle, i pripovidaoçe na svarhu svetiye, i dillo otaistva, ali sluxbe, nasagragenye

xivot Iesus. *smarth viççhna.* *tillesna.* *Barlet. od duovne.* *Ioan.* 10. 15. *Ixaiye* 53. 7. *Isus postavi, i ù ze duſu za nas.* *Ioan.* 11. 23. 1. *Cor. c.* 15. 51. *uskarsnutye.*

tilla

tila Isusova, ſtoye sveta çarkva: k'Efexianom, ù p. 4. 11. *Efeſ. c. 4. 11.*
& ipſe dedit quoſdam quidem Apoſtolos; quoſdam, autem Prophetas, &c. ù br. 13. doçimga ne susritemo, ù yedinstvu vire, i ù poznanyu, daye sin Boxiyi, i dase uçinimo chludi sasvim dobrom svarſeni: *in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti*: *ù. 13.*
oche Rechi, dache svi dobri biti od trideset, i tri godiſcha od koliko bi Isus, kadanas odkupi; i neche niyednoga pomachnkanya à sebi imati naravnoga: kanosu razlike bolesti ovdi nasvitu, po griu doſle; malanstvo, mladost, starost, romotina, guba, i sva pomachnkanya tilesna; ostache natragu zayedno smartyu, i michemo po Isusu xivotu viçchnemu, primiti xivot viçchni, i sve lipote duovne, i tilesne; vechma svititi, nego niyedna druga svitlina; yerche biti naſa svitlost Bohg, à samo pribivaliſte nebesa. Ma nesrichni osugeni, koyim nebude: *Iesus*: xivot: imache sve pogarde tilesne, toyest: starost, tko ùchnoi bude umro, mladost, tko mlad, Romotina, kchlastina, slipocha, i pogarde, skoyim budu ovdi xivili, tolliko tilesne koliko duovne; uzdignuche Bohg pameti, da svak more viditi grie, i pogarde od prokleti nasudchni dahn: zatose imamo utiçati pod ovo ime, od xivota viçchnega, i sve ù dichle govoriti. *Iesus*: *Iesus*: *Iesus*. 13. Petoye slovo od imena: *Iesus*, *ſ.* oche rechi, *ſanitas infirmorum*; zdravye nemochi, i Bolesti, koliko tilesne, toliko duovne, od koyise liçimo ovim imenom, *Iesus*, brez pristanka, toliko od bolesti svake varste tilesni, koliko duovni: meu ostalim, Sveti Petar s'Ivanom navrati çarkve yerozolimske, imenom ovim dade Romomu zdravye koise Rom biaſe Rodio: na p. 3. 6. nitimam srebra, ni zlata, nemogute chnimi pomochi: *quod autem habeo, hoc tibi dò; in nomine Iesu Chriſti Nazareni ſurge, & ambula*: ù ime Iezusa Isukarsta Nazaranina, ustani, i odi: ò zdravye çudnovato: udichlega ozdravi, udichlemuse utvardiſe noghe, nakoyi nikada nebiaſe poſao, poçe oditi, i Boga slaviti, i vhaliti; yere neimade drugoga zdravya, nego *Iesus*: itako punasu sveta pisma ozdravchlenya, od razliçi nemochi; ù ime sviye sveti krachl David prosi ozdravchlenya ùpisni 6. svoyoi: *Miſere mei Domine, quoniam infirmus ſum: ſana me, quoniam conturbata ſunt oſſa mea*: govorimo svi skrachlem: gospodine, Tisi zdravye, pogledai, kolikesume

godiſta Isusova. *dobra zlika.* *ù paklu sva zlab.* *Barl.* *Isusye zdravye, naſe.* *Actu. 3. 6.* *Pſal. 6. 3.*

H nemo-

nemochi pritiskle ozdravime, yersumise svekosti smele, i od bolesti smutile: nesamo, Boxe dobri, nemochnoye tilo moye, nego yosche dusa, ù 4. br. *& anima mea turbata est*; veoma maye smuchena: *conuertere Domine, & eripe animam meam*: à kome, ne izbavis, od ove bolesti duovne, izgubichuse; negome uçini zdrava, zaradi tvoga neizmirnoga milosardya, ù br. 6. *saluum me fac, propter misericordiam tuam*: itako nesamo od Bolesti tilesni, nego yosche duovnismo ozdravchleni mnozi ovim Imenom: *Iesus*; svaki dahn; ançi svaku huru: na naçin, kadase malani razboli, ter nemore podniti likarie gorke; daduyu popiti doichli, ù koye parsi saghe kripost od likarie, sasnuchi malani ozdravi: mi, do dosastya Isusova: biamo malani, nemogamo podniti gorke likarie od pokore: doge nasa Ranitechliça, chnegovo milosardye; popih gorku likariu od privelike pokore, i pripogarne smarti; paka istom zadoyi, svete çarve, svoye zavuçniçe sinove, osladiyim pokoru: da Petru nebi muçno na Krixse starmoglav propeti: Pavlu pod Maç glavu prignuti; Andriu na Krix propeti: Ivanu ù uchlu vriti; yakovu s'çarkve baçem satartise; Bartulu namiese odriti: stipanu ù Yerozolim kamenomse ubiti, odxudia: lovrençu na gradela pechi ù Rimu, od gentili, Katarini ù Alesandriyi, od osamnayest godina diviçi, nakolo od ostri britava napereno postavitise: Luçiyi, oçi izvaditise: Mariyi Mandalini za dvadeset, i dvi godine, zasvoye pogardne grie pokoritise ù yednoi spichli ù Marsili: Mariyi Egipçiaki, za dvonayest godina, ù pustichni prati suzami svoye primnoghe neçisti; i svaki dahnse pokore brez broya grisniçi; od prokleti; çine sveti, po Imenu, *Iesus*: Barleta govori: *sed nutrix nostra Iesus Christus istam medicinam .s. mortem pro nobis sustinuit, & sanguinem pro nobis fudit*: *quod fecit sex vicibus*: ovu likariu od pokore, i smarti: popi *Iesus*, nasa Rahna, i karv zanas proli seskrath. 14. Naipria na obrizovanyu: koye primi zapotvarditi stari zakon Moysiev, i Abramov, od naravi, i pisani, dasu od Boga: drugo, daga nebi imali xudie uzroka pokarati, za neobsluxenye obrizovanya: koye Isus promini ù karstenye, kano ù lagchlu likariu malanim: i zato sada nesluxi obrizovanye, zadignuti grie iztoçni, nego Karstenye: à s'obrizovanyemse ige ù pakao, drughi puht,

ù. 4.
ù. 6.
prilika.
ò sveto obrachenye.
ò pokoro sveta velikatisi.
Barl. ò Isuse dobri likaru.
kolikrat Isus karv proli zanas.

puht, proli karv Isus ù vartlu, karvavim znoyomse znoyechi, gledauchi te∫ku muku, i smarth svoyu, gdise mnozichnome neche pomochi zaodkupchlenye: kanosu svi pogani, koi nebudu kar∫chenyem oçi∫cheni: svi Herretiçi, koisu izvan pravoga puhta od spasenya: kanosu ∫i∫matiçi, od svetoga Oça Pape od padniçi: i svi, koyi ù griu smartnomu ù mirayu, brez pokayanya; odpadniçi od milosti Boxie: III., proli pristupu Kamenitomu pod biçimam, ù dvori Pilatovu, sudça nepravednoga, zanas nauçiti ustarpchlenyu: IV. na okruchnnenyu tarnovom krunom koyu zapogardumu uçini∫e xudie, gdi bia∫eim kazao, daye krachl, koga oni ne razumi∫e zakrachla od slave nebeske; boyechise, dayim neuzme krachlestva od ovoga svita: pogardi∫ega, i poruga∫e: V. na Krixu, kadaga prope∫e, i svu karv proli∫e: VI. samo, bia∫ese ù sarçu Isusovu zatvorilo malo karvi, i ono navargo∫e slipa voinika, daga udari kopyem ù sarçe, yurve bia∫e Isus izdanuo, i duh svoi ù ruke oçine pridao: nemilosardye xudimskomu neti prostiti ni martvu; nego navargo∫e slipça, ù dobriças pochnega, za∫to taçe oçi karvavom rukom, i udichle progleda, i vidi tilesno, i duovno, yerse pokaya, i dobi Rai: zato Ixaiya ù p. 53. reçe, *Languores noſtros ipſe tulit, & dolores noſtros, ipſe portauit*: govori: ù istinu ovi *Iesus*, nosi ù svomu tilu sve na∫e tughe, Bolesti, i xalosti: prilika: *quidam Presbyter, cum Iudea negotiũ habens*: yedan imade griye syednom xudimkichnom, napunivyu: i tako otiauga rodbina divoike, oçitovati ù çarkvi prid svim pukom; presbyter zazva *nomen Iesus*: udichlei oslipi, i zamuknu, da neumi∫e progovoriti niyedne Riçi: *& omnes ſunt cæci effecti, & muti*: ò veliko muguchstvo od Imena: *Iesus*: ò istinita vrata od nebesa; ò priliko od svi dobara ponizna: ò ∫chitu od svakoga zla: ò xivotu brez smarti: ò zdravye brez bolesti, sviçchnom radostyu; *Iesus*; drugo neumim, nego Svetim Bernardom, govorim. *Nec lingua valet dicere, nec littera exprimere: expertus poteſt credere; quid ſit Iesum diligere*: nemore yezik izgovoriti, ni pismo ukazati, samo tkoye ku∫ao, viruye, ∫toye chlubiti Iezusa, i koliko dobrose prima.

ù vartlu. *zaradi zliye.* *ù Yeruzolimu.* *zapogardu.* *zanenavidost.* *kopyem slipaç zavar∫i.* *Ixá. 53.* *Barl.* *Barl.* *Hym. ad vesp.*

POGLAVYE DESETO.

Et Benedictus fructus ventris tui Iesus.

I blagosovchlen plod utrobe tvoye Isus.

Kakoye, Iesus, plod Mariye, i zastoye Bla-Blagosovchlen; takoger Maria, od svi zakona, i od vika.

sus plod Marie Diviçe. 1. Çlan od vire, svakoga Karstianina uçi, daye *Iesus*; plod od priçiste utrobe, vazda Blaxene Diviçe Marie Razlozisu mnozi, dase ima darzati temechlito pametyu, i virom, tko xeli vazda biti zBogom; zasto, kano plod yedne dobre vochke, kaxeyu, daye dobra; na isti naçin: *Iesus* plod Mariyin, oçituye svakomu Mariu, daye do-
Matth.7. 16. bra, bivsi chne plod dobar; po Mattiu ù p. 7. 16. *à fructibus eorum cognoscetis eos*; govori: ochesli poznati stablo, kakvoye, pogledaimu na plod, onchetiga naibochle ukazati, ù
br. 18. 18. *non potest, arbor bona malos fructus facere*: govori Isus, nigada tarn, ali draça nie uçinila slatke smokve, aliti yabuke; nego smokveniça, smokvu, à yabuka slatka yabuku,
br. 20. ù 20. *igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos*: dakleyi po ploduchete poznavati. Merkantio govori: *sicut ex arbore, sine læ-*
Mer. l. v. Maria vazda brez oçkvarchneya. *sione fructus oritur: sic ex M. V. Christus, sine corruptione, & læsione ortus est*: vochka kadase nakiti svoyim plodom, çvitom, i vochem, koya nechuti od chni niednoga ùvrigenya, aliti oçkvarchnenya, negoye lipsa, i ùresenya: tako bi Blaxena Diviça Maria, vazda diviça, i yos Matti zayedno, sto nitie priabilo, niche poslia biti: *& sicut à fructu Arboris omnis decor: sic à Christo Mariæ*.

2. Nebi brez velika otaistva, *Iesus*. Plod Mariyin; zastose ovizim mnoghim Heretikom, i nevirnikom smeta
Mer. l. v. laxi stranputaça. opaki yezik chniov: Merkantio: *non sine Mysterio dicitur Christus fructus ventris V. M. his verbis plures hæreses refelluntur*: niki govorau, i lagau, da niye tilo istinito bilo ù Isusa, nego phantastiko, toyest sastavchleno podusi: laxu yere bi

od

od priçiste karvi, same Diviçe Marie; po duh svetomu zaçeto; à ostaliyesu tilesa od smiſanya karvi Materine, i oçine: govori skula mudrie. Ovo Eutiken heretik govoraſe, i lagaſe: da nie tilo Isusovo iste naravi snami, ni s'Mariom Diviçom, kano çovik; yereye plod od iste naravi stabla svoga: Merkançio, ondi govori: *quia fructus est eiusdem naturæ cum planta*: Isus neimade Oça nazemchli, zato bi plod same Diviçe Marie, kano çovik pravi, i istiniti: à ostalisu, kakosam yurve rekao plod oçin, i Materin, po Ivanu ſcotu: kada gospodin Bohg obecha krachlu Davidu, ù pisni 113. *de fructu ventris tui ponam super sedem tuam*: dache ù vike od ploda utrobe chnegove siditi napristochlu chnegovu: Merkantio govori; *non femoris, aut lumborum*: ne Reçe, od postidni mista; aliti bokova; nego od sarça pri çiste karvi, po duh svetomu uzete, brez svake poxude tilesne: *sed de Virgine*: govori od Diviçe. Zatoyu povhali duh sveti po mudrom ſolomunu, ù 9. pisni. *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus lilijs*: utroba tvoya Mariaye, kano, yedan Anbar pſeniçe çiste: od kogachese çiniti tilo Isusovo, ù Sakramentu od otara; *in acervo tritici nota fœcunditatem Virginis, in lilijs virginitatem*: ùpſeniçi darxi, diviçanstvo, istinite Matere; toyest, daye zayedno Matti, i Diviça po lilyanu.

Merc. l. v.

Isus od Same Marie.

Ps. 113.

Mer.

Cant. 9.

Diviça, i Matti, Merc.

3. Ovi plod prisvete Diviçe Marie: *Iesus*: Blagosovchlen, brez mire bi, i ovo nebi, izvan velika otaistva; zaſto Maria bi blagosovchlena, meu svim xenami sama, toyest Imade sve blagosove od diviça, udoviça, i muxatiça; ançi svarhu svi blagosovchlena, (kakosmo ù proſastomu poglavyu rekli) à *Iesus* plod Marie blagosovchlen brez prilike; yereye on isti studenaç, i vrilo od svakoga dobra, i blagosova: Maria Imade sva dobra, i blagosove od Boga; à Isus, kano istiniti Bohg od sebe, i posebi bi blagosovchlen, yere od chnega izodi svaki blagosov nanebesi, i nazemchli: govori Merkançio ù lectionu, v. *non sine Mysterio fructus hic benedicitur absque limitatione, nec dicitur benedictus inter viros; sicut Maria benedicta inter mulieres: ipse solus benedicitur, quia per ipsum omnes gentes benedicendæ: ab ipso omnis benedictio in Cœlo, & in Terra deriuata est*: blagosov svakiye od Isusa: zato Angeli zapivaſe ù Luçina Evanelia p. 2. 10. naipria pastirom, koyi zlamenuyu pastire duſa; *ecce enim euan-*

Isus blagosovchlē. i Maria svarhu sviye.

Mer. l. v. svaka od Isusa blagosovchlena.

Luc. 2. 10.

vladacçi duo vni. *euangelizo vobis gaudium magnum*: ovovam pastiri navischu-
yem velika veselyia, i radosti, koyeche biti svemu puku,
ù dichlese skupi veliko mnoxtvo Angela, i zapivase ù br. 14.
br. 14. *Gloria in excelsis Deo*: slava ù privisoçi, i naprivisoçi nebesi
slava, i blagosov Bogu: i nazemchli mier chludem dobre vochle: Evo svaki
Blagosov, slava, povhala, i dobro nanebeski visina, i na
zemachlskoi nizini; toyest, chludem poniznim mier, i do-
bro: zasto oholiçam, kano Irudu krachlu nebi mira, nego
veliki nemir; zato Isuse ponizi, zaslomiti ponixenstvom
oholost. 4. ù svetiye pismi, od mnozi, i na mnogo na-
od Boga blago sovchlen çina ovi prisveti plod Mariyin, *Iesus*: blagosivchlase. Nai-
priase blagosivchla od Boga svim blagosovimam, govo-
ri Merkançio, ù lectionu v. *Benedictus à Deo, omni benedi-*
Mer. l. v. *ctione; quia Fons, à quo omnes deriuant*: onye xivi studenaç, i
vrilo, od svakoga blagosova; zato Reçe Bohg ù Mattievu
Matth. 3 17. Evangeliu p. 3. 17. *in quo, mihi complacui*, ù ovomu plodu Ma-
riyinu yasam naslagen, i varlomiye ugodan: opetaga uka-
à p. 17. a. tolikrat kano çovik. za, daye Sin Boxyi: ù p. 17. govorechi; *hic est Filius meus di-*
lectus, in quo mihi bene complacui: ovi plod Mariyin: ovoye
Sin moi, ùkomuye sve moye ù gogenye, blagosov, i sva-
ko dobro; koyabi dusa ostinula, Ter nebi doslase sagriati
naovomu sunçu, brez zaoda; i iztamnosti, i zasla naovu
svitlost, brez pomachnkanya; gladna Ter nebi blagovala
ovi kruh Angeoçki? *Iesus* sve udichle pivauch: bidakle,
Iesus blagosovchlen od Boga, brez poçetka, i svarhe od
vika, ù vike vikova brez pristanka: vidimo kakose blago-
sivchla od stvorenya. 5. Sveti Angeli, odvika, toyest,
kako bise stvoreni nepristase, slavechi, blagosivchlauchi,
i vhalechi ovi plod Blagosovchleni, *Iesus*: kako isti od go-
Iob. 38. 7 vori, Iobu svetomu, ù p. 38. 7. *vbi eras, cum me laudarent si-*
Iezus od Ange. la blago- sovchlen *mul Astra matutina, & iubilarent omnes Filij Dei*: govori, ò Io-
be, kada vhachlau, i slavchlau, mene, oni svitli Angeli,
kano zvizde, ù svomu poçetku od stvorenya, i vhalemi da-
vau svi Angeli Sinovi Boxiyi, koyi drugoga Oça neznadu,
izvan mene Boga, postvorenyu, koyesam stvorio, dame,
vazda slave, vhale, i uxivayu: istonam kaxe Sveti Pavao,
Hbr. 1. 6. pisuchi, k'xudiom, ù p. 1. 6. *& adorent eum omnes Angeli Dei*:
kano pri. vigen. Neka svak znade kakoye Bohg na mnogo naçina po pro-
roçi govorio chludem, od poçetka svita, koga ukaza po

Davidu

Davidu ù pisni 2. 7. *Filius meus es tu*. Tisi Sin moi; zatote ya danas Rodi: *Ego hodie genui te*: i bichumu zaoça, à on meni zasina: i kadaga uvede ù okolise zemachlahe, Reçe; klachnachemuse svi Angeli, slavichega, i blagosivchlati: à Merkançio govori: *nouo quaddam gaudio, iterum benedictus ab Angelis* naipriaga blagosovise od svoga postanka, kada bise stvoreni; paka ùvrime, kadase Rodi. Evo dakle: *Iesus*: blagosovchlen od Boga, i od Angela, vidimo; kakoye, i kada, i od koyi chludi blagosovchlen. 6. *Iesus* blagosovchlen od Svetiye Patriarchi: stosu sveti Oçi; od mnogo druzi svetiye otaça; zovuse Patriarke: ù narodi p. 2. br. 23. *hoc nunc os, ex ossibus meis, & caro de carne mea*: ùpriliçi od Eve uzvisi plod ovi: *Iesusa*: ù 24. *erunt duo in carne vna*: oche rechi, pod Imenom: *Iesus* biche Boxanstvo, i çoviçanstvo, ùyednomu kipu Boxiemu. Drughi puht ù kaza Bohg Abramu ù narodi p. 12. 3. *in te benedicentur vniuersæ cognationes terræ*: oche rechi Bohg: ò Abrame, ùtebichese blagosoviti svi narodi zemachlschi: toyest kada doche; *Iesus*: tvoye sime nazemchlu od svichese naroda blagosivchlati, od Gentila, Hebrea, Latina, Illiryrika, Garka, Spachnula, Francexa, Tedesaka; i tako neima naroda, ni yezika podnebom, ù komuse Isus neblagosivchla, kako prorokova David ù pisni 18. 5. *in omnẽ terram exiuit sonus eorum: & in fines orbis terræ verba eorum*: isto potvardi Sveti Pavao k'Rrimchlanom na p. 10. 18. toyest; posvemu svituse naodi tko blagosivchla Isusa, priçisti plod Diviçe Marie. Trechom Melchisedech, ù narodi p. 14. 19. *benedixit ei*: Blagosvi Abrama, i chnegovo sime, Iesusa. çetvartom ponovi blagosovse Ixaku, ù narodi, p. 26. 4. *benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ*: svichese narodi zemachski Ixaçe Blagosoviti ù tvomu simenu: koyese Razumi: *Iesus*. Napetomu mistu ù narodi, p. 28. 4. blagosovi Ixak, ù sinu Iakovu, ovi plod utrobe Marine: Iezusa: *& det tibi benedictiones Abrahæ, & semini tuo post te*: govori Ixak: Iakove sinko, Tebichese dati blagosovi Abramovi, dida tvoga, i nakon tebe simenu tvomu. sestom yosche ù naradi, p. 48. 9. isti Iakov blagosovi unuka, br. 20. *in te benedicetur Israel*: ù Tebichese blagosovit *Israel*; toyest sveta çarkva ù Isusu, i tako, blagosovchlen bi Isus ù sviye sinovi Iakova Patriarke, na p. 49. 28. *benedixitq; singulis benedictionibus proprijs*:

Mer. l. v.

od Patri. arki.

gen. 2. 23. br. 24.

Iezus kako.

gen. 12. 3. od svie Iezik, i narod.

Ps. 18. 5.

Rom. 10. 18.

gen. 26. 4

gen. 28. 4

gen. 48. 9 br. 19.

ù p. 49. 28.

Mer. l. v. od poçetka svita pryis: Evo *Iesus* blagosovchlen od sviye Patriarki: zato govori Merkançio: *Iesus: benedictus à Patriarchis, & in Patriarchis, iam ab exordio, nascentis Mundi*: od porogenya svita, od svie Patriarki blagosovchlenye *Iesus*: zatim od Svetie Prorok.

blagosovchlen od prorok. 7. Iesus blagosovchlenye od proroka: ù p. 33. 16. Deuteronomia: kada Moysie zakonosa otiase umriti, ostavi ovi blagosov sinovom Izraelskim, megiu ostalim blagosivchla (ù priliçi Iozipa çistoga) Iezusa dobroga, i studenaç od svake çistoche: govorechi: *benedictio illius, qui apparuit in rubro, veniat super caput Ioseph, & super verticem Nazaræi inter frates suos*: Blagosov, onoga, koise ukaza, ù ognu goruchemu; na p. 3. 2. od Izoda: *apparuit ei Dominus in flama ignis, de medio rubi*: neka prige svarhu glave Iozipove: i svarhu nazaranina, megiu bratyom chnegovom: ovise blagosov nemogase razumiti od Svetoga Iozipa Patriarke, sina Iakova patriarke; yere davno biase umro Iozip. priçisti: daklese razumi od priçistoga Isusa, sina Mariyina; od koga, i David biase prorokovao ùpisni svoyoi 117. *supuer ipsum autem offlorebit sanctificatio mea*: svarhu chnegache procvasti posvechenye moye, i Blagosov moi: toyest, svarhu Iezusa: ù istomu potvargiuye David, ù br. 26. *Benedictus, qui venit in nomine Domini*: oche rechi, blagosochlen Iezus, koi ige ù ime gospodina Boga; tako posvidoçi Sveti Mattie, na p. 21. *Hosanna filio David*: smiluinamse sinu Davidov, blagosovchlen, koi iges sasvim blagosovima, smiluinamse, ù privisoçi, i naprivisoçi nebisi dobri Iezuze: govori Merkançio: *ipse est Nazareus, ipse floridus*: Niedrughi ono, nego Isus, koyiye punh svakoga çvita, i chniova Mirisa, od chnega dobro proroçi pria kazase, i prorokovase mnogo vrimena pria: Blagosovchlen dakle plod utrobe priçiste Diviçe: *Iesus*.

Deut. 33. 16.

exod. 3. 2

Isus namistu priçistoga Iozipa Patriarke.

Ps. 117.

ond. ù 26

Matt. 21. 9.

Mer. l. v.

ù svi, i od svi blagosovchlen Otaça Iezus. 8. Blagosovchlen od svega zakona staroga, i novoga; kakonam dobro zlamenova Sveti Mattie ù istomu, p. 21. 9. *turbæ autem, quæ præcedebant, & quæ sequebantur, clamabant, dicentes*: *Hosanna filio David*: koi pria Isusa igiau, zlamenovau svete oçe od staroga zakona, toyest od Adama, do Isusa, koyi biau bili ù svetoi çarkvi dobri: àkoyi sligiau: razumese, od Isusa, do naiposlidchnega pravednoga, koiche vhaliti Isusa: vikoua svih, yedabise çuli, i razumili od svakoga, à navlastito od otvardnutoga

Matt. 21. 9.

ugrisi:

ugrisi: govorechi parvi: *benedictus, qui venit in nomine Domini*: blagosovchle, *Iesus*: koi grede ù Ime Boxie; à sadachni govore: *benedictus fructus ventris tui, Iesus*: Riçisu nauçenoga Iakova Merkançia, ù l. v. *qui preibant, designabant antiqua legis Patres: qui sequebantur, designabant noua legis Patres, & fideles: qui omnes, unanimi voce, & consensu clamabant: benedictus, qui venit in nomine Domini, qua vox personabit vsque in finem saeculi*: tako vikaſe parvi Oçi, i sadachni virnici, dase uçini sve yedan glas, i durache dosvarhe svita; ovi sveti blagosov. *ondi ù. 5.* *Mer. l. v. ù vike.*

POGLAVYE YEDANAYESTO.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus.

Sveta Mario, Maiko Boxia, moli zanas griſnike.

Concil. Epheſino An. D. 431.

Od trechega dilla Zdrave Marie, koyi ù çini Sveta Maika çarkva od novoga zakona: govorechi: Sveta Mario, Maiko Boxia: moli zanas griſnike, sada.

ùsaboru Efexinomuse staviſe ove Riçi, godiſcha gospodchni 431.

1. POslia, kako Sveti Oçi od zakona staroga, i novoga blagosoviſe mnokrat, i na mnogo naçina plod blaxene Diviçe Marie Iesusa: obratise Sveta çarkva, novoga zakona, novi Oçi; ù saboru Ephexinskomu, godiſta, poporogenyu Iusovu, 431. i zovuse godiſcha gospodchna, yere ù novomu zakonu, ostaviv stari broi, ad postavchlenya svita; ovimse sluxi Sveta çarkva, i zovei godiſcha gospodchna, toyest, chnegova porogenya na sviht, kano çovika; koyi sage, kano Bohg snebesa, i ùze puht svoyu od priçiste karvi, blaxene Diviçe Marie po stvorenyu svita, na godine 5199. kako govori Martyrologio Rimsko; (prem da druzi *Oçi novoga zakona.* *godiſta gospodchna.* *od svita godine 5199.*

inaçie velle) po duhu svetomu; i rodiga postvorenyu svita na peth Ichlada, stò, devedesete, i devete godine, Miseça Decembra, toyest, prosinça na dvadeset, i peth; imadise tada Maria godina çetarnayest, tri Miseça, i sedamnayest dahna: kako govori Otaç Melchior, od kasrra, ù svoyoi kronologiyi: dakle Oçi novoga zakona imase svaki razlog: blagosivchlati, vhaliti, stovati, moliti, i priporuçivatise blaxenoi, vazda Diviçi Mariyi: govorechi, i ùçechi svakoga, da govori: Sveta Mario, Maiko Boxia; moli zanas, grisnike, suda, i ù vrime smarti nase. Amen. Merkançio govori: *hac verba: Sancta Maria &c. dicunt aliqui addita sunt in Concilio Ephesino. A. D. 431.* 2. Biau Heretiçi, toyet, brez putniçi Nestoriani, koyi opaçim, i paklenim yezikom govorau: da Diviça Maria, neimase zvati Bogoradiça; nego samo Isusa roditechliça, yere dichlau od Isusa Boxanstvo; opaçi chludi: tako pisu Svetomu Oçu Papi, Cyrillo Biskup od Alesandrie; i Cesar Theodosio; Papi Celestinu: *gratulantes de prostrata haresi Nastoriana*: govori Cardinal Baronio, ù t. 5. Anno 431. *Nestoriani volebant dici Mariam Virginem Christocon, non vero Theocon, idest, Christiparam, non vero deiparam*: koye brez pustvo bi smeteno, i osugeno, svetoga pisma. Riçimam od oni Svetie Otaça, od sabora Efexinskoga, i yednim glasom zazvana, od sviye virni Matti Boxia, i dase kano Matti moli zanas grisnike: tako Iakov Merkançio govori ù l. 6. *ut una ore, omnium fidelium, Mater Dei pradicaretur, & ora pro nobis peccatoribus*: bivsi mi sasvi strana obastarti grisimam, i nepriatechlimam; sve udichle imamo potribu od pomochi: koyunam Bohg daye pomariyi, kano vode sve teku svoyim yazom: *illa vero per Mariam, tanquam per aqua ductum derivant ad omnes dona, & gratia*: svaka, koyase prose po Mariyinoi milosti: izprosause, yereyoi nista nemore, prislatchi, i pridobri chne sin zatayati, gospodin nas Isus, nego dopustij; kako Maria poçme pitati, i prositi od chnega, koyu milosth nami: istiyu dopustij po Materini molitva; zatose svakyoi imade utiçati, i molitiu, tko nemore posebi izprositi: nek moli Mariu, onache istinom izprositi, stose ima prositi, kako vachlá, à ne inako: govori Merkançio: *ideo addit; quia cum sit Mater Dei: nihil ei potest filius negare*; Nistayoi nemore sin zatayati stogodi prosi:

Mariyine 14.

ù novom zakonu.

Merc. l. 6

Maria Bogorodiça.

Baron. t. 5. an. 431

Moliza nas.

Merc. l. 6

Maria yaz od milosti.

Mariu molimo svi, nista yoi ne zatayi.

Merc. l. 6

odimo

odimo ù. 3. krachleva, p. 2. 20. gdi ù priliçi, Reçe po mudromu Solomunu: *pete mater mea, non decet, vt confundam faciem tuam*: *Maria omnia potest impetrare*: svaka more izprositi; samose oche naçin od na*ſ*e strane, da prosimo; skoimse, i nakoyu svarhu prosi, daye dobra, ne inako. 3. Tko xeli izprositi po Mariyi *ſ*to od Boga: tribamuye biti ù milosti brez gria; biv*ſ*i ù chnemu, kayatise, i nastoyati ù dichle oçistitise po pokori, izpovidi, i zadovochlstvu, i prositi milosth, koyaye zapo*ſ*tenye Boxie, zospasenye svoye vlastito; i zakorist opchenn, illimu tilesnu, aliti duovnu: paka sve ùdichle: govoriti (svetom çarkvom): *Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc, & in hora mortis nostræ. Amen*. Syeta Mario, Maiko Boxia, moli zanas gri*ſ*nike, sada, i ù vrime smarti na*ſ*e. *Amen*. Ali one drughe çarkovne Riçi: Maria, Maiko od milosardya: tinas od nepriatechla za*ſ*chiti, i naças od smarti primi: nepriatechle odarni, i smart, danam nemogu nasvoyu vochlu nauditi; ni dosaditi nam: pod tvoye krilo, pomoch, i ùtoçi*ſ*che biximo dobra Diviço, i Sveta Bogorodiçe, nepogardi na*ſ*i molitava: ù na*ſ*i potriba, nego od izghibili svi koliçi oslobodi nas Diviço prislavna, i blagosovchlena: govori Merkançio: vazdasmo duxini imati ù na*ſ*i usti: *Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc, & in hora mortis nostræ. Amen*. takoger: *Maria Mater gratiæ, Mater misericordie &c.* tko xeli primiti milosti od Boga, potribamuye, sve ùdichle zvati Mariu Maiku Boxiu, utoçi*ſ*che gri*ſ*nika, i pomochniçu Karstiansku: zasto. 4. Biv*ſ*i Maria pristochle, i postechla od milosti; duxnaye nami dati svaku milost: kako nosi naistomu mistu, Merkançio govorenye yednoga svetoga Oça ù lekçionu 6. *Maria tenetur, & obligatur nobis gratiam exhibere, nec iuste posset eam nobis denegare*: Mariaye svakoyako duxna povratiti nami milost, od nas ù Adamu izgubchlenu, za*ſ*to: *iustum est enim, & de iure obligatorium, vt qui rem alterius inuenit, eam ei restituat, cuius erat, & qui eam perdiderat*: govorim s tobom, Maria: Tisi Rodila, i milost, i pravdu; kano pravda oche svoye misto vazdi: à pravda govori, da stvar tugia na*ſ*asta, imase povratiti, çiyaye; inakobi bila nepravda: pravdaye, govori Makrobio nauçitechl: *iustitia est vnicuique ius suum seruare*: toye pravda, dati svakomu

3. Reg. c. 2. 20.
Merc.
kako, i kakav ima biti molilaç.
Concil. Ephes.
molitve.
Mariyi.
brez pristanka.
Merc l. 6
Maria duxna nami.
Merc.
ò Maria.
pravda oche.
Macrobio.

svoye, i svoi razlog uçinitise oche: dakle popravdi, duxa-naye Maria povratiti milost grifniku.

5. Vidimo kakosmo svi izgubili milost, i imamo potribu od slave, koyanamse nemore dati brez milosti, odi-mo, ù p. 3. 23. Pistole Svetoga Pavla k'Rimchlanom: *omnes enim peccauerunt; & egent gloria Dei*: govori, svi chludi Imadu potribu od slave: doistineyu nemogu imati, yersuyu izgubili, sagrisuyuchi; masu opravdani tuchne, i brez nista, po milosti onoga, po od kupchlenyu: *quæ est in Christo Iesu*: koyeye ù Isusu Iezusu: oche rechi samoye od kupchlenye, i vira po Isusu. Takoger ona milost ù Adamu izgubchlena, do Marie, nitkoye nemore Nachi, onayu naipria nage, paka *Iesus* chne Sin: mnozi nauçitechli: rekose da Maria (à od Isusa nie sumchle) neizgubi pravde iztoçne, nego parva bi koyayu nage, za Adamom, i Evom; drugo bi chne Sin Isus, koiyu poslia Adama primise, niti ùgrie iztoçni ùpadose: fkot Ivan veomase znoi, i obrani Mariu od gria iztoçnoga ù 3. s. r. 3. is. 1. svoyi, pria fcota Sveti Augustin, ù kchniga od naravi, i milosti: *Excepta V. M.* svisu rogeni ùgriu iztoçnomu izvan Diviçe Marie: Sveti Thomas od Aquina, ù r. 1. sum. isk. 64. q. *Beata Virgo, semper immunis ab omni peccato originali, & actuali*: Blaxena Diviça Maria vazda ne oçkvarchnena, od gria iztoçnoga, i uçichnenoga: toyest, niti sagrisi iztoçnim, ni uçichnenim griom: vech sama nage milost pri Bogu, daye brez gria svakoga, zato Angeo Gabriel: ù p. 1. 30. *Ne timeas Maria, inuenisti enim gratiam apud Deum*: Luçina Evangelia, ò Maria, nistase neboi, daches izgubiti diviçanstvo; koyesi zavitovala Bogu saraniti; Tiyeresi nasla pri Bogu milost, izgubchlenu od Adama: Tisiyu nasla, nemores izgubiti, lipoga çvita od diviçanstva: istinom, kakosi sada Diviça, takoches istinitò, kada zaçnes po duhu svetomu, i Rodis istinitoga Boga, viçchnega, i brez poçetka; i istinitoga çovika Iezusa, kako çovika, od vrimena: yere po Martirologiyi godina od stvorenya svita na 5199. Rodiga 6. Bivsi Maria nasla milost, koyu gospodin Bohg biase stvorio, i dao Adamu, i svim chnegovim Sinovom, toyest chludem, i Xenam, à koyu uzdarxati budu, ù narodi p. 3. 6. *tulit, & comedit, deditque viro: & comedit*: pristupise zapovid, izgubise milost, dobise srahm, i stid

izvan Maria.
Rom. 3. 23.
ondi Pa-vao.
brez gria iztoçnoga.
scot. ù 3. s. r. 3. is. 1
S. Aug. od nar, i milosti.
S. Thom. d. 1. sum. q. 64.
Sveti Anselmio ù pistol.
Luc. 1. 30.
Mart. Rom.
Gen. 3. 6.

istid meusobom, i mnoga zla, tughe, i sve nevochle sadachne, i tako Adam izgubi pravdu svim Sinovom svoim govori Ivan ſkot ù 2. s. r. 32. q. vn. l. c. *Adam .n. accepit iuſtitiā filio: vel filius in Adam, à Deo voluntate antecedenti, ſcilicet quantum ex parte Dei eſt*: Bohgyu dade Adamu, i chnegovu porodu, àkoyu neizgubi; i dayu Adam neizgubchlaſe, nego yedan Sin, aliti unuk chnegov; nebiu ostali bili izgubili, nego sami, koibise od onoga griſnika rodili; kanose zgodi meu Angeli; sveti miyoi neizgubi, takoger mnózi druzi Angeli, i tako biſe potvargeni od Boga, ù milosti; govori Thadeo ù piſtoli 1. br. 6. *Angelos vero qui non &c.* à Lucifer izgubi, i ostali Diavli, tako, i biſe, izarnati snebesa; kano, i çovik iz Raya zemachlskoga: zato naſavſiyu Maria; kano prava, i istinita kchi Adamova (izvan gria) duxnayuye povrati Baſtinikom Adamovim; koiyu budu izkati: dakle Bratyo ù Isukarstu: prionimo, yednokupno prositi, yerye Maria Matti od milosardya, istinomchenam povratiti Reçenu milost: govori Merkançio ù le. 6. *Cum ergo humanum genus, in lapſu primorum parentum gratiam perdiderit, & illam (Angelo teſte) Maria inuenerit; iuſtum omnino eſt, vt eam generi humano reſtituat, & perditam reſtauret, quam pro ſe omnibus inuenit*: bivſi sve pleme chluçko ù sagriſenyu parviye roditechlah milost izbubilo: i chnu naſavſi Maria (po svidoçbi Angeoçkoi) stvarye pravedna, dayu povrati plemenu chluçkomu; koyu milost zase svim nage: drugonam nemachnka; nego kayuchise, i bolechi od gria, moliti Mater naſu (po milosti) Mariu danam povrati, i dade milost od Boga primchlenu, ne istoçnu, ma, chnoi priliçnu drugu. 7. Zato nepristaye sveta çarkva, vhalechi, slavechi, i zovuchi Mariu; daye Matti od milosti, takoger od milosardya nachne, çasi, aliti hura: govorech: *Maria Mater gratiæ, Mater Miſericordiæ; tu nos ab hoſte protege, & hora mortis ſuſcipe*: ò Maria, bivſi Ti Matti od milosti, i milosardya; à mi imamo mnoghe nepriatechle, molimote danas od chni saçuvaſ, zaſchitiſ, saraniſ, upaziſ, i naças od smarti k'sebi primeſ, dase nemore obradovati, i obeseliti naſ nepriatechl gdinasiye pridobio, zatote zovemo, maiko od milosardya, zaſto Ti nas griſniche, krebi odeche susritaſ, koyite zazivamo, pomaxeſ, i nepriatechle od goniſ od nas: Merkançio

iztoçnu Milost nage Maria.
ſcot. 2. d. 32. q. un.
Iud. Ap. 1. 6.
Mer. l. 6. Maria naſla miloſt iztoçnu.
onaku.
hym. de V. M. svi Karstiani molimo.

Mer. l. 6. çio govori ù lectionu 6. *Maria dicitur Mater Misericordiæ, propter peccatores, quia illis occurrit, & succurrit inuocata.* Takoger nam Reçe Sveti Bernardo Medeni usta, od slasti nauka; dase Maria dobro zove Matti, i kractliça od milosardya; zasto Boxanstvenoga dobra, i milosardya dubine, i visine, brez svakoga kraya, komu oche, viruyese, da otvora: da koimu drago grishnik pogan, neçist, i zloçest, nebi poghinuo, komubi Maria svoga dobra pomoch dala: *Mariam vocari Matrem, & Reginam Misericordiæ, quia Diuinæ bonitatis, & Misericordiæ Abyssum, cui vult, quantum vult, & quomodo vult, creditur aperire, vt qui vis peccator enormis, non pereat, cui ipsa patrocinij suffragia præstat:* velikabi bila ludost Karstianska, koise nebi otili, àliti ùmili sluxiti ovom pomochyu od Blaxene *Diuicæ Mariæ*, Maike od svakoga dobra, i milosardya.

Matti od milosardya.

S. Bernard. odimo bratyo grishniçi.

8. Imade Maria dvoye parsi, toyest, dvi sise, koim zadaya gladne, i potribite chlude: yednoye sas desni, à drugo livi: k'desnomuse utiçu svi pravedni, izchnega sasnu obilnost od svie milosti, i darova Boxiyi: izatose zove Maria Matti od milosardya; yere k'ovomu sasu, od poçetka svita pristupishe pravedni ù priliçi: paka od poçetka zakona Isusova, koi poçe po Mariyi: ne ùpriliçi, kano starichnu iskau Oçi; nego oçito, kano bishe svi Sveti Apostoli, muçeniçi, izpovidniçi, divçi, i diviçe, udovçi, i udoviçe, muxi, i muxatiçe, i svaka varsta od chludi, i Xena, od svakoga puka, naroda, i yezika podnebom nazemchli; neka skaxu Svete glave od Redova Svetie, kanosu Sveti: Otaç Dominik, Reda Kerubibinskoga glava: sveti Otaç Benedik: sveti Otaç Augustin: sveti Otaç Francesko od seraphina glava; i druzi mnozi Sveti Redovi: koyi nepristayu sasnuchi sas Mariyin desni, nitiche pomachnkati dokonça svita, kako piva Merkançio, ù l. 6. *habet ergo Maria, quasi duo vbera, vnum dextrum, ad quod currunt omnes iusti, vt abundantiam gratiarum, & donorum Dei, ex illo sugant, & propter illud rectè dicitur Mater gratiæ, & ad illud accesserunt omnes electi à constitutione Mundi in figura: postea ab initio legis gratiæ, vt testes sunt omnia Capita Religionum.* 9. Drughie sas Mariyin; livi: izkoga sasnu milosardye svi grishniçi: zatose zove Matti od milosardya: zato svaki grishnik priveliki, aliti desperani, neka pristupi k'Mariyi slobodno, i siguro; nachiche milost, kako obechla Isus;

à Marie dvi sise.

svak.

Angeoçki Rodovi, na sisu desnu. Mer. l. 6.

liva sisa. za grishnike.

Isus; *nemo venit ad me, nisi Pater traxerit eum*: govori: nitko nemore prichi k'meni, nego koga potegne moi Otaç nebeski: zato Govori Merkançio; nikim naçinom, naisti naçin brez Marie, nitko nemore prichi k'Isus, vechese vachla, naiprıa utechi k'Mariyi, à onachega privesti k'Isusu, posvoyoi milosti: *ita quaddam proportione, nemo venit ad Patrem, aut Filium, nisi Maria traxerit eum*. tko xeli nachi Boga, nachi Oça, i sina, i dua svetoga, Trikipa Troistva nerazdichlenoga; tribamuye nachi Blaxenu Diviçu Mariu; kano zaruçniçu, pribivalische, pristochle, kuchu, i dvor nebeski, kher, i istinitu Mater Boxiu, onachega privesti k'oçu, sinu, i duhu svetomu: Sveti i Medeni Bernardo govori: ù poslanyest. *Nec ad Mariam trepidet accedere, humana fragilitas; quia omnibus omnia facta est; sapientibus, & insipientibus, copiosissima charitate debitricem se fecit, omnibus misericordia sinum aperuit, vt de plenitudine eius accipiant vniuersi*: govori ovi otaç sveti: Neboise grisniçe pristupiti, svoyom slabostiu k'Mariyi; zastose svim uçinila svaka, toyest, dux na mudrim, i dobrim chludem milostyu, dayuchiyim, i umnoxauchi svaki ças svoye milosti: Takoger ludim grisnikomse uçinila milosardye duxno, obilatim naçinom, otvora svoye parsi od milosti dobrim, à grisnikom od Milosardya; potexitese yedni, i druzi, i sasnite navochlu svikoliçi, od napuchenya sviye dobara izparsi, i sasa, alti doika priçiste Diviçe Marie. 10. Govorim s'istim Bernardom: da tko bude pristao kovim dvimam sisami blaxene Diviçe Marie; terse nebude zadovochlno nasitio mlika od milosti, aliti milosardya iz ovi sasa: neka svakomu kaxe, i reçe, da nie Matti Prava: illi tkoyu bude zazvao (kano vachla) ter muye pomachnkala; neka Reçe, danie istinita Matti od milosti, i milosardya, evoga zove Sveti Bernardo: *sileat misericordiam tuam M. V. B. si quis est, qui inuocatam te in necessitatibus suis, sibi inuenerit defuisse*: Aya nosim mnoghe prilike od veliçi grisnika: od varchise, i od Rechi Boga, i dati Diavlu ù pismu, danie Boxiyi, nego vraxiyi vas kolik, kanose stiye ù zarçalu od prilika, i na mnogo drughi misti: *in orto pastorum*, Merkançi: da Nesrichni Theophylo; upisa, i Diavlu dade pismo, u komuse od Riçase vire Isusove, i svetoga Karstenya; takoger gospodina Boga, toye drugo od

Ioan. 6. 44.

Mer. l. 6. po Mariyise naode.

San Bernard. ser. missus est.

ò Maria Maiko nasa.

svakegaye pomogla Maria.

San Bernard.

1. prilike dobre.

Merc.

od Reçenye: à treche naiposlia Diviçe Marie, Maike od milosardya; ovo pismo uze Diavao upisano rukom Theofilovom, i podpisano: *qui etiam proprio ſcripto manus ſuæ, Dæmoni ſe vouerat:* poslia pisma data Diavlu, po milosardyu Marinu ositise, daye veliko zlo uçinio: duſu, viru, Karſtenye, Boga, i svako dobro Diavlu pridao, i ù ruke dao, uteçese k'Mariyi, à Maria moli Isusa, i takoga umoli, dase nem ore uyati, nego matteri dopusti; onomu oproſtenye, i pismo od Diavla uze, da vech ne stoyi ù ruku Diavaoçki ni Theofilo, nichnegovo pismo: negoga imade. Drugaye prilika, Sveta Maria Egipçiaka; koya toliko godina sta ù griu naslagenya putenoga, da istase smuchivaſe kaxuchi Svetomu Abbatu Zozimu, ùchne xivotu: kakobi ponukovala, i brez stida potiçala, mladiche, dabi ſchnome vechma griſili; da nebiſe toliko na svitu neciste xivine, ù svi svoyi pogani, kano Maria Egipçiaka, sve udichle ù kalu, i neçisti ù nutarchnoi, kano prasiça ù neçisti izvachnskoi: govori Merkançio: *quæ tot Annis, quaſi iumentum in ſpurcicijs computruit luxuria:* Nebi mogao ni Angeo svoyom pametyu izbroiti çudesa, i miracula Blaxene V. D. M. à kamochu ya griſnik prislabi, zato ovoye zadosta yednoi zdravoi pameti. 11. zayedno, Svetim oçem Bernardom, govorim, danie pameti, koyabi mogla dosegnuti, i dokuçiti: ſirinu, duchlinu, visinu, i dubinu od milosti, i milosardya, koye svaki dahn, i svakomu çini Blaxena Diviça Maria: *quis miſericordye tuæ, ò benedicta Maria, longitudinem, latitudinem, ſublimitatem, & profundum, queat inueſtigare?* ù istinu nenaodise pamet, ni razum stvoren, vech, sama Boxia, i nestvorena pamet nambi mogla ùkazati, à stvorena, *ſileat, ſileat*: nek muçi. 12. Zaſto, duchlina milosardya Mariyina imade durati do svarhe svita, do naiposlidchnega çovika, tkoyu bude zazvati, pomoche svakoga: govori Merkançio: *longitudo eius vſque in diem nouiſſimum inuocantibus eam, ſubuenit vniuerſis.* Takoger Mariyina milosardya, punaye zemchla, ne imade kraya, ùkomu nie doſlo Mariyino milosardye: *vt tua quoque miſericordia plena ſit tota terra;* à visina Mariyina milosardya izaslaye na Nebesa, i oni grad, toliko slavan, i povhachlen chnomeye sagragen, i napuchnen svaki dahn, isti govori Merkançio: *ſublimitas eius, ciuitatis ſupernæ*

Mer. l. 6. Theofilo.

1. prilika Egipçiaka.

kano karmaça

nemoguse skazat Mariyina çudesa.

Mer. l. 6.

dakonça svita.

Merc.

Sada Maria sva çetiri kraya napuni.

Supernæ attingat restaurationem: Dubina Marina milosardya: svim grisnikom, koyi side ù tamnosti od gria, i smarti duovne, dade odkupchlenye, i viçchne spasenye: *profundum eius misericordiæ, sedentibus in tenebris, & in vmbra mortis obtinuit redemptionem*: Nisuli ove çetiri mire pri Mariyinu milosardyu dobro? Toyest, visina chne milosardya napuchna Nebesa: drugo, dubina od milosardya Marina svlaçi pakao: Treche sirina, napuchna pristochla nebeska, koya biase izpraznila oholost diavaoçka: çetvarto duchlina Marina milosardya, daye Xivot viçchni svim tuxnim, koigasu bili izgubili, terga ischu, i çekayu: Govori Merkançio, ù lec. 6. *per te Maria enim Cœlum repletum est; Infernus evacuatus: instaurata ruinæ Cœlestis Ierosalem: expectantibus miseris, vita perdita data*: zato neima dusa karschena pristati, govorechi: Sveta Mario, Maiko od milosardya, Tinas oslobodi od nepriatechla, i naças smarti primi, navisinu nebesku, izdubine zemachlske, i ùsirinu Raisku, izduchline ovi potriba: da moremo svi rechi, Svetim Pavlom, k'Philippianom, ù p. 1. 23. *desiderium habens dissolui, & esse cum Christo*: imam poxudu, dase razdrisi ova ùza duse s'tilom, i dasmo s'Isusom, Isukarstom, nasim oçem, stuoritechlom, i po puti, i milosti Bratom; Takoger Mariom Nasom Maikom, po milosti, koyunam ragia ù pameti, dase poznamo, i povratimo k'chne Sinu Isusu. Amen. 13. Dostoinaye stvar, dami grisniçi vele ruxni pri Bogu, vazdase utiçemo k'Mariyi od milosardya; zastose trata od nasega viçchega zdravya, spasenya, i xivota: Merkançio govori, *merito dicimus ora pronobis: dum agitur illa pars Regni, cuius, Maria tibi potestas data est à Filio*: zasto gospodin nas Isukarst: sebi ostavi pravdu, dayu on çini; à Materi Mariyi dade milosardye naovomu svitu, da more narediti, i namistiti svaka, naovomu svitu, po milosardyu, koye imade od Sina; à tkose nebude sluxio milosardyem ovde, ù svoi xivot; onomuche dati plachu na smarti pravda Isusova, pomiri od chnegovi dilla: tako reçe Isus, po Mattiu ù p. 7. 2. po Marku, ù p. 4. 24. *in qua mensura, mensi fueritis, remecietur vobis, & adijcietur vobis*: kakva dilla budu, onakache, i miraimse dati; toyest zlim, zla; à dobrim dobra, i yoscheimse nadodati, toyest dobrim radost, i vesechle viçchne; à zlim dillom

ondi. ibi odkupitechliça.

Mer. l. 7.

molitva Mariyi sve udichle.

Phil. 1. 23.

dobroye po grisnike.

Mer. l. 6. ù Isusa pravda. ù Marie milosardyeye.

Matt. 7. 2 Marc. 4. 24.

xalost, i tuga viçchna: kako naistomu mistu, govori Isus ù p. 25. *qui enim habet dabitur illi; & qui non habet, etiam, quod habet, auferetur ab eo*: tko ima dachemuse; toyest, tko imade milost Boxiu, dachemuse slava nebeska; à tko neima, i ſto imade, uzechemuse: oche rechi, tko neimade milosti, i ono ſtoimade, toyes, sebe istoga, ùzechemuse, da neche biti od sebe vochlan, nego Diavliche ùpaklu chnim vladati; à ne on svoyom vochlom, koyomse niye tiyo ovde vladat. Merkançio, ùistomu: *dum ſibi reſeruans iuſtitiam; Matri dedit miſericordiam, de qua pro bona voluntate diſponat, durante præſenti vita*: Evo ù Marie milosardye doçimsmo naovomu svitu: à posmarti ùlizchemo pod pravdu Isusovu: zato pivaimo, brez pristanka: *Maria Mater gratiæ: Mater Miſericordiæ, tu nos ab hoſte protege, & mortis hora ſuſcipe.*

ù 25. mira podili. yao zlu ù vike. Mer. l. 6. ovdi Maria utoçiſche griſnaka.

14. Mnozise varau; goverechi, poyednom, aliti malo veche nadahn molitve napoſtenye Mariyino, à nemoguse dozvati, kakoye sveta çarkva od redila, koya nie, nego nadva vrimena naredila ovu molitvu, alti pozdrav Marinu, dase govori: yednoye vrime sadache, à drugo doſasto: i govori, sada, i vrime smarti naſe: *nunc, & in hora mortis noſtræ*, ſtoye ù vrime smarti; toye dobro naregeno, yere onda veliku potribu imademo od pomochi Marine; zaſtose dilli duſa stilom: drugo Diavao napastuye, da privari, kakonam posvidoçi Sveti Martin Biskup, koyi, videchi Vraga nasvoyoi smarti; ſtiese ùchnegovi lectioni; da reçe: *cur aſtas hic Beſtia cruenta*: ſto stoyis ovdi Xivino Karvava, uboiçe od zaruçniça Boxiyi, duſa karſcheni, primeni niſta tvoga neimade: imademo dakle od Marie nasmarti veliku potribu: ma ona Riç: *sada*. Razumise, nesamo svaki ças, svaku huru, svaki dahn, svaki miseç, alti godiſche: veche sve udichle: *sada*; *sada*: toyest brez pristanka: kako govori Merkançio: *dicimus nunc, quia, non tantum ſingulis diebus, aut noctibus, aut horis: ſed ſemper ora pro nobis*: vazdate Maria zovemo: toyest, da sve namye ùpameti, ona Riç: *sada*: *sada*: da nigdi nismo brez pomochi Blaxene Diviçe Marie, vech ù svako, *sada*; nekaye snami Maria: da nigdi nismo brez Marie. 15. Prilika vele dobra, i ugodna bi, slidecha svakom, kako nosiyu Iakov Merkançio, ù lectionu 6. svarhu Zdrave Marie; Tuxechise yedan nablaxenu Diviçu Mariu,

vrime od molitve. Concil. Epheſ. naredi zaſto na smarti, i sada. S. Martin ù l. 6. Sada kako. prilika.

Mariu, dayoise mnogo dahna, i godina molio, priporuçivao, postove, lemozine, i druga dobra, zachne postenye çinio, od chne, zato, nie nikakva dobra primio oslobitoga: nakon svegamuse ukaza blaxena Diviça Maria, i pokara chnegovu neviru, i tvardobrazstvo: govorechimu, nisili, vidio toliku tvoyu rodbinu, i priatechle? Nikiye ùmro nenadchnom smartyu, à niki ubien, à niki ùgriu, zayedno stilom, i dusam umarli; i mnozi otisli ùpakao: mnozi veoma bolesni, ubozi, i ùdrughi potriba ostali: *te autem simili morte mulctatum fuisse, nisi te protegissem*: ya date nebudem pazila, i çuvala, i tebibise isto moglo zgoditi; à sada, nastoi ù momu devoçionu vechma, i druzim kaxi, i zoviyi, damisu devoti, yersam Matti od milosardya, tomie moi pochlubchleni Sin Isus dopustio naovomu svitu; à na drugomuche svakomu po pravdi dati: *dic aliis, venite, audite me, & narrabo vobis, quanta Deus fecit animæ meæ, meritis Matris suæ; quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lachrymis, pedes meos à lapsu; eius intercessione, laudate ergo Mariam mecum, & superexaltate in sæcula. Amen.* Govori po Davidu: odite, davam kaxem, da meye gospodin Bohg oslobodio, i moyu dusuh izbavio od smarti viçchne: oçi moye od suza viçchni; noghe od zamçiça Diavaoçki, zastichenyem, i pomochyu Mariyinom: odite dakle, dayu vazda vhalimo, i svarhu svega slavimo ù vike: i takoyoi bi devot dosmarti, s'koim posmarti vhali, i slavi gospodina Boga vazda, i neche pristati ù vike: zato vachla, daga, i mi nasliduyemo: sconam Otaç primoguchi, Isus primudri, i duh sveti pridobri dopustili, posvomu neizmirnomu milosardyu, i B. D. Marie dostoyanstvu Amen.

Maria pomoch grisnika vazda Mer. l. 6.

oslobodi nas.

Psal. 36. 12.

Ps. 117.

Ps. 114. 8.

oçi od pameti k'Mariyi ndichle.

POGLAVYE DVANAYESTO.

Et in hora mortis nostræ. Amen.

I ù vrime smarti nase. Amen.

Veliku potribu imamo, od pomochi vazda; à osobito, na ças od smarti; zato, poslia, *sada*, prosimo na smarti pomoch, od Marie.

1. VEoma, Sveta Maika çarkva vazda nas uçi prositi, pomoch od Marie, pomochniçe Karstianske, zato, ù prosastomu poglavyu zabilixi dva vrimena, yedno *sadachne*, toyest da sve udichle molimo, i ù pameti, sarçu, i usti darximo, ono *sada*, daga nigdi iz usta, pameti, i sarça nebismo izpustili; do one hure od smarti, nego sastavivsi, ono *sada*, *i ù vrime smarti nase. Amen.* ovom Riçyu: *budi*: ù tvardimo svu nasu gragiu od xivota ù marloga; do xivota viçchnega, vazda govorechi: *nunc, & in hora mortis nostræ Amen.* Evo Riçi Iakova Merkançia, ù l. 7. *quia, licet semper agemus auxilio, maximè autem in hora mortis nostræ: ideo alia oratio dicitur, tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe*: ò Maria, zastitinas i saçuvai od nepriatechla vazda, paknas naças od smarti primi; i k'Isusu privedi; yere gdi Maria doge, daleko Diavao pobigne, dakle, tko xeli dochi k'Bogu, i damu Diavli nenaude, sve udichle neka govori zdravu Mariu, i ovu drugu: Maria Maiko od milosti; Maiko od milosardya; slatka porodiçe od dobrote: Ti nas od nepriatechla zastiti, i naças od smarti primi: sveta çarkva uçi, naçasi dachni; ù potriba vele dobra yedna, i druga molitva.

promisli, i oberi.

Mer. l.7. Mariyi priporugitise.

hym. hura.

2. Vazdaye Diavao nepriatechl çoviku, zaradi velike nenavidosti, gdi gleda svaki ças, dase napuchnau, ona nebeska pristochla, razliçim chludimam; iz koyi: Diavli bise izarnati, zaradi gria; paka gospodin Bogh, po svomu neizmirnomu milosardyu, po chluçkomu skrusenyu, i pokori; po Mariyinu milosardyu, i dostoyanstvu: prima chlude, ù nebeske dvore, na viçchna uxivanya, à Diavle, za-

nenavidost Diavaoçka.

milosardye Boxie.

chniovo

chniovo nepokayanye, i otvardnosti ù toliçi grisi; postavi naidachle od sebe, ù sridu zemchle, gdiyim sagradi viçchnu tamniçu, dase ù vike muçe; i brez svarhe, zayedno svoyim slidioçi: zato vazda iʃche, (za uçiniti Bogu nasramotu, à çoviku ʃchetu) kakobi koga nagrie naveo, à navlastito naças od smarti: govori Merkançio ù l. 7. *quia hoſtis fortis eſt : merito B. V. M. adiutorium quærimus.* 3. Tolikoye Diavao moguch vazda, à navlastito naças od smarti: da nevochlni griʃnik nemoremuse druzim onda braniti, nego yednom virom, i utoçiʃchem Blaxene D. M., zatoye dobro nasmarti çesto ponavchlati çlanke od svete vire, i B. D. M. zvati napomoch; yere onda mnozi obastru, nevochlnoga griʃnika: pristupi smart, da prikine xivot, razdili duʃu stilom; dae çoviku triba ostaviti vas ovi svit; tko ima druga, tadase ʃchnime rastaye, sinovmi, bratyom, rodbinom, i sasvim dobrom od ovoga svita; ige naputh neznan, nezna kak vuche druxinu stechi, gdiliche pristati, ù kakvoche pribivaliʃche dochi, koyuchemu veçeru dati ù vike; boyimse, da nebude ona veçera, koyu vidiʃe proroçi, davati nesrichnim griʃnikom: Moisie, ù Deuteronomia, p. 32. e. *venenum aſpidum inſanabile*, otrovi brez likarie; koyeche ù vike darxati ù svoi usti, pameti, i sarçu: kako govori duh sveti po Davidu, ù pisni 13. 3. *venenum Aſpidum, ſub labijs eorum quorum os maledictione, & amaritudine plenum eſt*: govori, da zloçestim, nie drugo ù usti; nego zmiye Aspida otrov, od koga nie likarie; i dayimsu usta puna gorkosti, i proklestva: zatoyi vidi, isti David, ù pisni 5. 13. 3. takoger, ù pisni 139. 4. da naostriʃe svoye yezike, kano zmiye otrovane, proklichnati sebe, roditechle, one koisuyi nagrie naveli, i istoga Boga, koyiyiye stvorio: *acuerunt linguas ſuas, ſicut ſerpentis*: isto Sveti Pavao potvardi; i reçe, dasu sve nesriche spaklechnaçi; i da neche znati niednoga mira ù vike, *& infelicitas in vijs eorum, & viam pacis non cognouerunt*: k'Rimchlanom, ù p. 3. 14. zaʃtoche biti ù vike nesrichni ù vike brez mira, puni yida, gorçine, i svakoga otrova? govori duh sveti, pogite k'svetomu yakovu, ù p. 3. 6. nekavam kaxe: *& lingua, ignis eſt, vniuerſitas iniquitatis*: docim xivi, na svitu od izkuʃanya; bimu daht yezik, da chnime Boga vhali, i slavi; à ongaye obratio ù ogachn, pakleni nasvitu: nie drugo

Mer. l. 7.

nasmarti od potribe ſtoe.

Zla veçera.

Deut. 32. e.

Pſ. 13. 3.

Pſ. 139. 4.

sve yao ù 4.

Rom. 3. 14.

Iac. 3. 6. yezik zli.

drugo çinio, nego lagao, mormorao, naopako kazao, zlo ponukovao: itakose bio uçinio, i ù se skupio sva zla; damuse dobro Reçe, *vniuersitas iniquitatis*: daye vas od azla; zatoche biti ù paklu pun gorkosti, i viçchnega otrova: Ako B. D. Maria nepritarçe nasmart, koyaye sama tada pridobri ſchith: protiva svakomu muguchstvu Diavaoçkom: govori Merkançio: *quia eius intercessio, clippeus potens est, contra omnes hostis impugnationes*. 4. Daye Maria ſchith naças od smarti, onim koiyu iz sarça zovu: odimo ù kantike pisana mudroga Solomuna, ù p. 6. gdi zove Bogochlubnu duſu, da uxiva Nebeske, i viçchne radosti, pripravneyoi ù vike: itakose ukaxe nasmarti; dakadayu ugledayu one duſe, ù 8. *viderunt eam filiæ sion*: kcheri sionske, toyest nebeske, *& beatissimam prædicauerunt*, i priblaxenu pripovidau, krachliçe nebeske, i suloxniçe Isusove vhale, i slave Mariyu; toyest duſe dobre, saruçniçe Isusa krachla od slave: *Reginæ, & laudauerunt eam*: dase zaçude, ne samo Angeli dobri, doſastiu Mariyinu nasmart svoyi devoti; ma diavli smeteni, i smucheni, bixe, i yedni, i druzi govore: *quæ est ista, quæ progreditur, quasi aurora consurgens, pulchra, vt luna, electa, vt sol, terribilis, vt castrorum acies ordinata?* grede Maria prid smart svoyi devoti, kano zora prid sunçem; lipa, kano Miseç ù napunu, svoyom svitlostiu od pomochi; obrana, kano sunçe puno svitlosti, griſniku napomoch: à Diavlom srahſna, kano ostre Meterize, i naregene protiva nepriatechlem: ovo tomaçechi sveti Otaç Papa Innoçençio Trechi, govori: *luna lucet in nocte, aurora in diluculo, sol in die: nox est culpa; diluculum pænitentia; dies gratia*: doistine nebi mogao drughi ovo lipſe iztomaçiti, ni vkazati; nego yedan Namisnik nazemchli Isusov, i vikar pravi: govorechi, miseç svitli ù nochi: zora pri yutru, sunçe obdahn: nochye grie, ù komunas Maria Pazi, da nas nepriatechl neporazi: zoraye, pokora, nakoyunas Maria ponukuye, i prosvitchluye: dayu zagarlimo, i dragovochlno primimo: Dahnye milost zadovochlna, skoyomse moremo prosvitliti, i tako, ù viçchne vesechlye, i svitlost prichi; koyunam, po Mariyi: Otaç, i sin, i duh sveti dopustili. Amen. 5. Evo dakle, pochlubchlena bratyo, po Isusu; koismo ù nochi, i tamnosti od gria; dase obazdrimo, i pogledamo, na Miseça Mariu, dayu

Margin notes: ù 6. — *Maria ſtiht.* — *Mer. l. 6.* — *Diavli Bixe od Marie.* — *cant. 6. 8.* — *dobri raduyuse ù. 8.* — *ù 9.* — *ſto govore svi.* — *Innoc. PP. 3.* — *Maria zora, miseç, sunçe, i meterize* — *K miseçu uteçimose.*

dayu molimo, i onache nami izprositi istinito skruſenye, pokayanye, izpovist, i zadovochlnu pokoru: kanonas uçi otaç Merkançio, ù l. 7. *qui iacet ergo in nocte culpæ, reſpiciat lunam, deprecetur Mariam; & ipſa per compunctionem cor eius illuſtret*: odi k'Mariyi tamchnaçe ù grisi; date prosvitli, opere, i oçisti: zaſto, tkoyuye zazvao ù tamnosti od svoyi gria; nie nikoga ostavila, ma prosvitlila svakoga; Neka kaxe Petar Apoſto; Maria Mandelina; Egipçiaka; i mnozi, druzi, brez broya: govori Merkançio: *quis enim de nocte inuocauit eam, & non eſt exauditus? ipſa eſt Mater pulchræ dilectionis, & ſanctæ ſpei*: Eklexaſtes: Mariaye Matti lipoga uzdanya, i svetoga uffanya, Nikada dakle, neche, nikoga ostaviti; svakogache, pomochi, i utiſiti vazda: *qui vero ad diluculum pænitentiæ ſurgit, reſpiciat Mariam auroram, & deprecetur, vt ipſa cor illius od ſatisfactionem illuſtraret, & inducat*: kadatise dopusti skruſenye, aliti prosvitchlenye, od pokayanya; od Marie prosi zadovochlstvo: zaſto, svakye dosle izprosio, damore zadovochlno uçiniti zagrie naovom svitu, zakoga Mariase moli. Nenaodise duſa, koyaye zazvala Mariu, daye nie pomogla, i usliſala: *non eſt, qui enim deuote inuocauit eam, & non eſt exauditus*: zaſtoye Maria Matti lipe chlubavi, i svetoga uffanya: *ipſa eſt enim Mater pulchræ dilectionis, & ſanctæ ſpei*: Mariaye Matti, po mudromu Solomunu ù mudrosti, p. 7. 12. *omnium horum Mater eſt*; odasvi dobara: zato, tkose kudi, daga napastyu nepriatechli, ali sviht, ali puht vlastita, ali Diavao; ùteçise k'Mariyi: Merkançio govori: *quicunque etiam ſentit impugnationem ab hoſtibus, vel à mundo, vel à carne, vel à dæmone reſpiciat Mariam Caſtrorum aciem ordinatam; deprævetur M. & ipſa per filium mittat auxilium de Sancto & de ſyon tueatur eum*: govori Papa Sveti Otaç Innoçençio trechi; protiva svim tvoyim nepriatechlom, uteçise k'Mariyi, yereye kano ostrina odtvardiye Materiza Maria, moliu, onache po sinu Isusu poslati snebesa pomoch, i svaku yakost, od svetichne protiva nepriatechlom.

Mer. l. 6. *Maria utoçiſche griſnika. iſti govori. Eccleſ. 24. 24. napokoru odimo* *Mariæ svakoga pomaxe.* *ſap. 7. 12* *Maria smeta zlo* *Innoc. 3.* *ostrina Mariae.*

6. Neimade çovik veche voiske, ni arvachne, negoye na smarti, protiva svoim nepriatechlom: govori Merkançio; ù l. 7. *potentiſſimum bellum eſt animæ in egreſſu à corpore*, tada Diavao nepriatechl chluçki, svu svoyu yakost postavi, sva oruxya uzme protiva griſniku; sasviga strana obastre: Evo

Mer. l. 7. *nasmarti muçno.*

krachl

Ps. 77. 9. krachl David, ù pisni 77. 9. *filij Ephrem intendentes, & mittentes arcum, conuersi sunt in die belli*: oche rechi: nasmarti çoviçioi uzmu Diavli Luk, i brez pristanka mechu razlike strile, yedabi koyom nevochlnoga grisnika ustrilili, i ùpakao od veli, aliti ondnili; i ovose vidilo vechekrat od svetiye Otaça, koyesu naças od marti, napostovali, prem da nisu nista mogli opraviti, nikoga ustriliti od dobrie; kano bise Sveti Martin Biskup; Sveti çesar Henriko; i mnozi druzi sveti, koyi bise nasmarti strichlani razliçim strilami od napasti: kadase ovo zgagialo svetiem, i dobriem chludem? stose more nami grisnikom zgoditi? 7. Prikaxese ù priliçi dobroga Angela, paka poçne çechlade vhaliti, ùchnegovomu, komu malu dobru, yedabiga, uveo ùgriye od oholosti, i tasche slave: uzmi duso ovdi ponixenstvo, i dasi nistar nasvitu, à daye svako dobro od sama Boga: zaovim prinese razlike griye; date uvede ù desperaçion: govorechi, Evo tvoya dilla, pochnimasi osugen; yere tako oche pravda Boxia, koya posla Yudu Apstola ùpakao, zayedno izdanye Isusovo; à tisiga izdala duso vechekrat, kadasi godi grie smartni uçinila, à evosiyi ùçinila mnogo veche; i poçne broyiti grie gdisu, koisu, i kadasu poçichneni: ovdi vachla ùzeti ùffanye od Boxiega milosardya, naslonivsise napravu izpovid, zvati Mariu pomochniçu, i utoçische karstiansko: pobroyi Diavao griye, i dobra malla çoviçia dilla; àko neustrili oholostiu, ali desperaçionom: uzme napast od vire; illiga vhalechi, kakoye vazda bio temechlit ù viri; yedabiga opet ù taschu slavu ùveo, i druga chnegova dobra dilla nosechimu ùpamet, aliti nasav, chlude lude, daga povhale, kakoye dobar, Bogase vasda boyao, vazda skruniçom ùruçi, namisu odio, lemozinu çinio, karstianski xivio, niskimese neomrazio, svakga dobro oche, i zachnime dobro govori: zatose ovache çechladi vachlade paziti: teryim rechi, uveditemese, ya nisam, stosam duxan ùçiniti, ùçinio: zatome strah od pravde Boxie, i zazivam napomoch chnegovo neizmirno milosardye, i priçistu D. M. i svetoga, koga, nedostoinim naçinom, imenosim, prem da dilla chnegovi nisam naslidovao, yersam velik grisnik, od koise svi kayem, bolim, i izpovidam naipria prid gospodinim Bogom, koyiyi dobro znade, yedabimiyi

prilike dobre.

kako Diavli varau

od govor

desperanye.

od govor

virom, napastuye.

brez pameti çechlade.

odgovor svim.

miyi prostio: paka prid svim dvorom nebeskim, toyest Angelimam, svetim, i sveticam Boxim, yedabise zame, velikoga griʃnika, molili; zatim molim tebe oçe duovni, da pochutiʃ moye neçiste grie, da imaʃ uztarpchlenye odchni, i milosardye odmene, toliko zloçesta griʃnika; i ʃto neumidem, moyom slabostiu, i ne umitenstvom izpoviditi, izkazati, i pokayatise, da tvoya dobrota ù pravi; takogerse priporuçuyem svakomu ù svetie molitva, da molite, B. D. M. maiku od milosardya, sve svete, i svetiçe Boxie, yedabise zame molili Prisvetomu Troistvu, kano priatechli Boxiyi: koga boimse, mi veliçi griʃniçi, nismo dostoini moliti, ni ʃtò od chnega izprositi; yedabimi po chniovi molbami dopustio istinito skruʃenye, çistu izpovisth, i zagrie zadóvochstvo: rekav ozgora reçena, àko more yezikom, nekase izpovidi Misniku; àkoli nemore, zadostaye sarçem svaka rechi: i nevachla naças od smarti puʃchati, da ulaze k'Boniku oçiti griʃniçi; koisu huda Diavaoçka; kanosu zli, aliti ù komu proklestvu Karstiani oçito: drugo pogani, koyi nisu oprani od griya iztoçnoga svetim Karʃtenyem: Trechesu ù proklestvu svi Heretiçi, toyest, stranputniçi: ſchiʃmatiçi, toyest, odpadniçi od glave svete çarkve Katoliçanske, Svetoga Oça Pape, istinitoga Namisnika Isusova: svi izvan dobri Karstiana, mnogo mogu Boniku nauditi, kano slughe, i huda Diavaoçka; zatose vachla vladati pametno, i svitovati zdobrim, i nauçenim chludimam, yereye velika sarçba Diavaoçka, spala nazemchlu, kako vidi Sveti Ivan. 8. ù poglavyu od vigenya svetoga Ivana 12. vidi Diavaoçku sarçbu, koyu noʃaʃe protiva çoviku, i zavapi: *væ terræ, & Mari, quia deſcendit Diabolus ad vos, habens iram magnam, ſciens, quod modicum tempus habet*: yao zemchli, i chludem nazemchli, zaʃto Diavao izagnan snebesa, nosi veliku sarçbu na zemchlu, meu chlude nesklad; nepravdu; nemir; nenavidost; pianstvo; prozdarlstvo, i svako zlo, i grie; neche zemchla davati ploda svoga navrimena svoya; Morechese smuchivati, mnogheche chlude xderati, i zlase po Diavlu dillovati: Merkançio govori: *tunc hoſtis omnes vires effundit*: hitise Diavlu, da zlo çini chludem, yeremuye kratko vrime, samo do suda; zato sve udichle zasida, i napastuye: ù teçimose, k'naʃemu ù toçiʃchu

zovi Miʃnike.

nedai zlu ni griʃniku oçitu prichi.

Diavli sarditi Apoc. 12.

snesoſe svako zlo.

Merc. l. 7.

k'Mariyi biximo. Mariyi, yer odchne daleko Diavao bixi, i odchne glasa sama; zovi dakle Mariu. 9. Diavao neimade vechega posla, nego chludem zasidati, i napastovatiyi: govori Merkançio ù l. 7. *quia ipse est insidiator, qui iuxta iter, quod ingredi opportet, insidias ordinat, quasi venator laqueos tendit in loco, per quod est transitus*: stoyi kod puta, razlikim naçinim napastuye, onoga oholostyu, drugoga nenavidostyu, trechega lakomostyu, çetvartoga bludnostyu, i tako nepristaye, mechuchi zamçiçe razliche, kano lovaç pakleni, ù svie zloçesti dilli: zaradi chnegovi zasida, svaka dobra dusa, zayedno svetim krachlem Davidom, ù pisni 139.6. *absconderunt superbi laqueum mihi, & iuxta Iter scandalum posuerunt mihi*: tuxechise, vapiye Bogu, dayu oslobodi od Diavla, i chnegovi zasida, *eripe me Domine ab homine malo, & iniquo*; oche rechi; gospodine, gdi Diavao nemorenam doarvati, i primochinas, uzme k'sebi chlude zle, ne pravedne, i opake, yedabi schnimami mogao nam dosaditi, i nagrienas navesti: Evo daye gori od Diavla çovik, koyi drughe napastuye; zasto sto vrag nemore posebi uçiniti; posluye griye posvomu hudu vele zlu, i mnokrat schnime dobie nevochlnoga çovika, zatose more rechi, dasu svi napaschnaçi Diavli istinom: nisu moye same reçi, nego duha svetoga od Pavla pisane, ù p. 6. 12. k'Effexianom: *non est nobis colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus principes, & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum*: govori Pavao: nearvemose samo sputyu; karvyu, i tillom; nego staninim vladaoçim, i poglaviçami od ovi tmina, toyest od gria; zastosu grisniçi poglaviçe Diavaoçke, koyi drughe nagrie navode, i gdiavlu privode, zovuse poglaviçe, yere vladaoçi od druzisu vazda poglaviçe. 10. Znamo dobro, da kada Bohg dopusti yednomu Diavlu, da yednu dusu napastuye; zadostaye, dabiu mogao oboriti, i saharvati; ma Bohg vechekrat dade svoyu oblast, mnozim diavlom, za veche razloga: svetoga yoba napastovati, dade Sotoni oblast, i tolikoga napastova, damu uze sva dobra svitovchna, sinove, blago, obori kuche, ne moguchiga ùvesti ù desperaçion; metnumu gubu, toliko veliku, damu neostavi zdrave koxe, stobi raht igle taknuo; zatim navede xenu, daga bare ona izvede iz ustarpchlenya, i nemogose svi; itakose ùkaza

Margin notes: *Mer. l. 7.* — *Diavao zasida.* — *moli* — *ps. 139.6* — *ù 1. napaschnak, gori od Diavla.* — *Eph. 6. 12.* — *zlisu poglaviçe Diavaoçbe.* — *Evo poglaviçe, vraxie.*

ukaza veliko ustarpchlenye yobovo, i slava Boxia: à zanapastovati moga svetoga Oça Franceʃka; mnokratse skupi po veliko mnoxstvo, kakose ʃtiye ù kronika, ù p. 59. i p.60. 61.62. kadnoga biʃe; takoger uçiniʃe viche, aliti kapito; kad i Fratri od Stura; viechati protiva redu, zato govori Merkançio, ù L. 7. *neque vnicus tamen Dæmon impugnat, ʃed legiones*: kad nemore sam, uzme legion diavala k'sebi; toyest deset Ichlada Sotona; kano protiva veliku chniovu nepriatechlu, à Boxiemu priatechlu, kakose ʃtie, od svetoga çesara Henrika; damu nasmart dogioʃe mnozi vrazi, toyest legion, i pretengiau chnegovu duʃu, zayedan grie od sumchle, ʃto posumchli, od svete krachiçe, i Diviçe, svoye xene Kunegunde; da kada vargoʃe naterezie chnegova dilla zla, i dobra, da nebiʃe yednoga Kalexa od zlata, koi biaʃe çesar skovao napoʃtenye svetoga Lovrença Muçenika, kadga doni Sveti Lovrenaç, i postavi, pritegoʃe dobra dilla, i Diavaose rasardiv, udari kalexom okami, i obimu yednu ruçiçu; kako reçe Diavao pustichnaku, komuse biaʃe ukazao, kada na smart çesarovu igiau, koga pustichnak zakle, damuse povrativ po smarti çesaravoi kaxe, kakoye posao proʃao: ù xivoti svetie Otaça: *ille exuʃtus Laurentius poʃuit vnam auream olam, quam çeʃar fecerat in honorem eius, & prævaluit, quam fregimus*: kaxe Diavao: oni peçeni Lovrenaç, doni, yedan kalex od zlata, koim primoxe, koimu biaʃe çesar skovao napoʃtonye; nemogosmo drugo; negoga okarnismo: svak promisli, kakose Diavli kupe na smart od svetie; ʃtoche biti od nas griʃnika; takoger, kakose dilla mire; svetie, kolikoye naʃi dilla zlie, veche nego dobrie, ako nebude pomochi od Marie; dase nebismo, po ostalomu izgubili: zatosmo duxni sve Maiku od milosardya zvati, vapiti, i chnoise priporuçivati ovdi, yedabinas na ças od smarti pomogla, svoyom milostyu, od koye Diavao daleko bixi kano od svoga biça straʃna.

ù Kronika, lib. 1. p. 59. 60. 61. i. 62.

Mer. l. 7.

ʃtoye legion.

in vita Henric. Imper.

samo zayednu sumchlu.

in vitis s. S. PP. Peçeni. Lovr.

proçini svak.

11\. Videchi sveti krachl David, ù svoyoi pisni 114. 3. obastarlstvo Diavla; zavapi: *circumdederunt me dolores mortis, & pericula Inferni*: oche rechi: ò çoviçe umarli spomenise, sada çiniti dobra dilla, yere, kadate nasmarti, uzmu bolesti smartne; i poghibli paklene; neche biti vrimena spomichnatise odrugoga: toliko vechma, kadate obuimu Diavli,

ps. 114. 3.

nasmarti Diavli napastuyu:

 kanoye

ps. 117. 12. kanoye Roi pçela : ù pisni isti govori 117. 12. *circumdederunt me sicut Apes* : govori Merkançio, *quia multi Dæmones eum circumdant* : haime, mnozi Diavli obastiru, nevochlnoga grisnika nasmarti : *sicut Apes* : Merkançio; *quasi Apes aculatæ, quarum vnaquaque peccati aculeum per pessimam suggestionem, nititur infigere* : igiu Diavli naçoviçiu smart, kano pçele : spripoganim, i otrovanim xaoçami od potaknutya na svaki grie : oni navracha naoholost : drughi nanenavidost : Trechi na lakomost : çetvarti na pludnost : Peti na proxdarlstvo; jesti na sarçbu; sedmi na linost : osmi iz vire izvodi : deveti na desperaçion, gubechi ùffanye od milosardya Boxiega : deseti nosi griye prid oçi, koyeye çovik uçinio; i daye pravda Boxia za onake, i magne grie poslala, mnoghe ùpakao; tako vachla, da itebe posachle govori; yedanayesti privodi rodbinu splaçem, yaukom, i tuxbom; govorech Sin oçu, ali bratyi, ali xeni : haime, komunas ostarchlas, tkoche nas rahniti, tuxne kukaviçe, stochemo nakon tebe; i drughe Riçi; koyeyi Diavli uçe; da nesrichni grisnik; naoidise veoma smuchen, od velike bolesti, gdise dilli dusa od tilla; çovik od svita, i svoi rodiaka, priatechla, i dobara svitovchni; àyos plaç od rodbine, ondamu sva ova smetu pamet, àko nie redovnika, koibiga ponukovao dastoyi temechlit ù viri, ali drugoga dobra Karstianina, damu dade dobar svit, i nauk; à oçitim grisnikom, nevachla pristupati, k'umirauchim, kakosam ozgora rekao : zovi misnika, koyi imade oblast svarhu Diavala, i nekamu dusu priporuçi Bogu; i çini obitovanya dobra; à svak neka moli Boga zachnega, tkose onde naodi, i nekamu govore, virovanye, i napomoch zovu B. D. M. govori Merkançio, ù l. 7. *quid ergo remedij, in tam acri prelio, inter tot inimicorum aßaltus, & aculeos? Nisi ad Mariam præsto adest deuocio* : k'Mariyi potribase utechi s'velikim devoçionom; yere od chne çarkva prosi xivot tada viçchni : *iuxtam id vitæ præsta puram; Iter para tutum; vt videntes Iesum, semper collætemur* : upisni od veçerchne, ò Maria sadanam dai xivot çist; puht pripravi sigur : da videchi Iezusa, vazdase zayedno raduyemo, i veselimo. Zato dobronas nauçi, Maika nasa, sveta çarkva, ove molitve zavarsivati : moli zanas grisnike, sada, iù vrime, aliti naças smarti nase. Amen. à ù drugoi : *tu nos ab*

Marginal notes: *napasti.* — *nedai plakati.* — *nedai grisnikom, ni poganom prichi.* — *Mer. l. 7.* (beside "Merkançio; quasi Apes") — *Mer. l. 7.* (beside "çio, ù l. 7.") — *Hym. ad vesp.* — *çarva usinas.*

ab hoste protege, & hora mortis suscipe: govori: Tinas od nepriatechla saçuvai, i zaschiti, i naças od smarti primi. Amen.

POGLAVYE TRINAYESTO.

Auxilium Christianorum.

Pomochniçe Karstianska: Sveta çarkva, piva.

Kakoye B. D. M. mnoghe pomogla, ù potriba.

1. BOgochlubna duso, proçini pomoch nasu od Marie, ùslidechiye prilikami; zadostabi bilo stosmo rekli ozgara; aliye laschne slaboi pameti razumiti prilike, koyichu, nikolikoyi doniti, i nauçitechle, koyiyi nose ù svoi pismi, od svete çarkve privigene, i potvargene; da tko darxi temechlito, oni çlanak: viruyem, ù svetu çarkvu Catholiçansku: neka nesumchli, stoga uçi çarkva: veche neka, darxi temechlito, i tvardo svoyom pametyu: sveti Otaç Augustin: nosi razlikost: *Credo Deū: in Deum: & Deo:* oche rechi: naipria viruyem Boga: toyest, daonye, brez zla; koga nemore çiniti, ni viditi; ni onoga tkoga dilluye. II. *Credo in Deum*: govori: viruyuch, daye Bohg, duxansamga chlubiti, ikchnemuse pridruxiti podilli dobri, pokoise sami k'Bogu ige: III. *Credere Deo*: oche rechi: virovati Bogu, stoye ù svetomu pismu, ùpisano od staroga, i novoga zakona, svim riçimam, i potvargenyu Svete Maike çarkve, zaruçniçe Boxie, i nase yedine, i istinite Matere ù bogu: zato Sveti simun Kananeo Aposto, uçini ovi çlanak: viruyem, ù duh sveti, Svetu çarkvu Katholiçansku: da ukaxe, dase çarkva, nevlada brez duha svetoga; tako govori Otaç nas serafinski skot ù 3. s. 1, 25. izk. 1. Evo dakle, gdismo duxni sve virovati, i darxati, stonas çarkva uçi, i kaxenam: *Mirakulo*, aliti çudo, onoye, sto nemore narav uçiniti: nego samo gospodin Bohg; vekekrat po svoi slugami çini,

Maria pomochniça karstianska.

S. Aug. 1. viruyem.

scot. ù 3. s. 1. 15. 12. 1.

çini, zaukazati svoyu dobratu, imoguchstvo; i onoga svetichnu pokoga molitva, devoçionu, postu, i priporuçi prima: kanoye, B. D. M. i ostali sveti; koimse chludi priporuçuyu, i zaradi chni primau od Boga milosti: à Diavlom, kadagodi dopusti Bohg, da mogu çovika napastovati, i uçinitimu, koye dobro malo svitoychne; zauzetimu sve dobro viçchne: Bohg ostaviga zaradi gria, i male vire, à Diavaoga zanenavidost poside, i privariga, zaugrabitimu duſu ù vike, yere nisu ono miracula, nego Diayaoçke napa- *od Boga dopuſte no,*
sti. 2. Nosi nauçeni Ivan Azorio, ù svoyoi sylvi od predika: da blaxena Brigitta, molechi pridobroga Isusa, i priçistu Diviçu Mariu: zaſina svoga Karla; Bioi oçitovano naças od smarti Karlove, Sina Svete Brigitte, gdi bi iznesena ù duhu nanebesa; i vidi Isusa napristochlu suda sidechi (kakono govori virovanye) gdimu obdesnu staſe Maria: tada pristupi Sothona, mnogose tuxechi protiva Mariyi; kano nepravdnoi: zaſto mismo napaſchnaçi, *quod eum mihi permiſſum eſt, tentandi animas, maxime in morte*: paka na smarti Carlovoi, B.D.M ulizav ù postechlu Carlovu, Diavla izarna, nipoyedan puht, ninaçin nedaga napastovati; *nec permiſſerit ullo modo ingredi ad tentandum*: kod Karla Diavao nemore niſta; yerega Sveta Mattimu Brigitta priporuçi B. D. Mariyi: ovako vachlade, da imise çinimo priporuçivati od Svetiye Mariyi, i Bogu, i od dobriye Misnika, koisu primili oblast na ordinu, i naredbi zaklichnanya, protiva Diavlom; à yoſche kadaimye xivot zdruxen zdrobrim dillimam, vechmase Diavli boye, i bixe, kano od sluga Boxiyi.

Azorio ù predika

ſlan od vire.

Mer. l. 7.

Maria smeta Diavle.

Misnik smeta Diavle.

3. Drugoye, govori Diavao: da imade razlog, nasud prikazati duſe, i prid sudçemyi opovidati, i osvagiatiyi: à Maria; kakose dille od svoga tilla, primayi udichle, i nasud vodi, zabrachnuyuchi Diavlom pristupit; *Maria, Iudici repreſentat eas, prohibendo omnem acceſſum Dæmonijs, ideo iudicium ſine parte ſit; contra omne ius*: govori Diavao; Mariayi nasud prikazuye, i Diavlom zabrachnuye pristupiti, i takose çini suhd, brez Ozvadilaça, i Paraça; ſtoye protiva razlogu, i nie pravo. Od govori, nasudu Isusovu Maria: daye dobro, i dobrim naçinom duſu karlovu pomogla; zaſto: *in vita eam ſummariè dilexerat, & omni die ſe, ſuæ tutele commendarat, ipſumque Carolum pro honore Mariæ ſe præparatum mori*: vazdaye

II. Razlog. Diavao nosi protiva Mariyi.

Mer. l. 7.

zdaye Karlo chlubio, ſtovao, i poſtenye nosio Mariyi, i pripravan bio zachne poſtenye smart podniti: i tako Isus od govori Diavlom: znateli Diavli, da moya Matti Maria, ù momu krachlestvu (ſtoye sveta çarkva) gospoduye, ne samo, kano ostali sveti; nego kano Matti moya, krachliça neba, i zemchle, i gospodariça: zatose chnoi more dopustiti; kadaye uzrok pravedan; i ona more ù momu zakonu svaka dopustiti; zato bi pravda, da ona uçini tu stvar zduſom karlovom, od kogaye primila poſtenye; i tako Diavle zamuchnu Isus nasudu: da Sveta Brigitta dobro razumi, dase chne Sin karlo spasao, po dostoyanstvu Mariyinu: *ſcias matrem meam eſſe Reginam, ideo iuſtè in lege mea poteſt diſpenſare*: nesta Diavlu riçi: karlose spase, Sveta Brigitta Matti chnegova vidi ù oçitovonyu svaka: zato ya darxim virom, dase isto, more zgoditi svakomu, tkose Mariyi, izsarça priporuçi; uzmimoyoi devoçion, i poſtenye nosit; neche nas ostaviti, yereye ona Matti od milosardya, i sviye milosti: zato Maiko od milosardya pomozinas sada, vazda, i naças od smarti naſe. Amen i

tko dakle nebise priporuçio. V. B. D. Mariyi.

Mar. l. 7.

4. Govori, Gaſpardus Ruez, otaç Nauçen od reda yexuiçkoga, da na 1524. ù Burgu, yedna xena, devota Mariyi, umri odkughe, brez izpovidi; bi poneseņa nasud Boxiyi, gdi sigiaſe Isus, i veliko mnoxstvo Angela staſe, ona privedenabi, od prilipa mladicha, ùta i çase prikaza B. D. Maria; gdi Diavao osvagiaſe ùmarlu xenu, daye ù griu ù marla, zato pravde oche dayu nose ùpakao, yereye ù grisi; niti od govara ona, ni Angeo straxanin; pogleda neboga na Mariu, dayu pomoxe, à Maria, Isusu, poçe govoriti; *deh filio concede ei tempus pænitentiæ, per viſcera miſericordiæ tuæ, ſupplico*: ò Mariyina mogucha molitvo, povratise duſa ùtilo, koye yurve, biſe doneseno, ù çarkvu, daga metnu ù grob, side, i poçe govoriti: *ei mihi; vocate confeſſarium*, daitemi izpovidnika, i tako bi doveden ozgora imenovani Gaspardus: comuse izpovidi, imade milost zatri dni; paka, *ea hora multis verberibus affecta à Dæmonibus, vt ſatisfaceret divinæ iuſtitiæ*: na istu huru, svarſiv svu pokoru, pomochyu blaxene Marie, otige nanebesa, ù viçchna ùxivanya; ona biſe devota Mariyi: kugayu privari, dase nemore izpoviditi; Maria izprosi, dase povrati, nasvit, i izpovidi, i dayu izbiu Diavli,

Ruez.

yao ù griyu.

Mer. l. 7. vazda posluſana Maria

bibiena od Diavala.

neka

neka pravda imade svoye misto; uçini milosardye, dasu svaka zadovochlna: po molbami Mariyinim. ò Maria pomozinas. 5. Nauçitechl Platus govori, da ù annaši male braty e ſtiese: da B. D. M. ukazase Adulfu Duxgiu od Alſaçiye; koyi ostaviv svith; ponizni xivot, svetoga Françeſka sligiaſe; à kada doge nasmart; boyaſese, i straſaſese umriti; tadamu reçe Maria: *quid times fili, aut cur ob imminentem mortem Angeris? veni ſecurus, quoniam filius meus, cui fideliter in ſanƐta Religione ſeruiſti, dabit tibi coronam gloriæ*. Neboise sinko smarti, ni Diavla, odi sigur, zaſtosi virno ù svetomu redu sluxio moga sina Isusa, dacheti krunu od slave nebeske: itako odstupi od chnega svaki strah, ter imade veselye, i radost neizmirnu; da udichle poçe chutiti viçchne ù xivanye; i nami posvoyoi milosti, i po dostoganstvi B. D. Marie, isto dopustio naſ prislatki gospodin Isus naças od smarti. Amen. 6. Naistomu mistuse ſtie, od Svetoga Antuna od Padue, da naças od smarti; rekavſi pisne pokorne svetoga krachla Davida, i priçestivſise, poçe govoriti pisnu blaxene Diviçe Marie od vhali; ò prislavna, od Diviça: dosvarhe; i ukazamuse B. D. Maria, *Miræ claritatis, conſolans eum, quia eius impetratione meruit videre eius filium Ieſum, ante mortem*: ù yednu priveliku svitlost ò bucena, pokripchluyuchiga; ukazuyuchimu svoga pridobroga sina Iezusa; i çinechiga istinita, od chnegova viçchnega spasenya; koye molimo, da i nami, po svomu milosardyu, dopusti. Amen.

plauto.

apud Merc.

Maria pomaxe nasmarti

Svetom Antunu.

Merc.

7. Od Svetoga Nikole, Tolentichnanina (kogasam gledao ruke, od lakata ù Tolentinu, kano xiva çovika) ſtiese, da zaſest dahna neprogovori prid smart, nego uduhu iznesen nanebesa, sluſaſe Nebeski dvorana prilipe pisne, koim vhachlau, i proslavchlau Boga; naiposlia: *vltimo vocem eleuans, lætans, & geſtiens* uzdigav glas: *en Chriſtus, B. V. M. & S. P. Auguſtinus, mihi dicunt, euge, ſerue bone*: reçe; Evo Iesus B. D. Maria Matti chnegova; i Sveti Otaç Augustin; govoremi: raduise, i veseli slugo dobra, i virna; ulizi ù veselye gospodina tvoga; odi, zatvoye male trude, uxivati neizmirna, i viçchna dobra; koya prosimo, imi griſniçi, yedabise i nami reklo. Amen. 8. TakogerSveti Stipan, krachl ugarski, na veliku gospoinu; priporuçuyuchi sebe, i svoye krachlestvo B. D. M. *obdormiuit in Domino*: zaspa ùgospodinu,

Svetom Nikoli.

Merc.

Merc.

nu; i otigemu du*ſ*a nanebesa, kadano chnegova devota bi uznesena Maria; ondaga k'sebi primi: i od tada bi zazvan, oni dahn, velika gospoina; yere ondasu Naiveche stvari od Boga Mariyi uçichnene: naipria razdilivse tilo zdu*ſ*om pozapovidi Boxioi; udichlese povrati trechi dahna du*ſ*a, i uze tilo, uskarsnuv od martvi, bi uznesena od Angela nanebesa; i okruchnena slavom Boxiom svarhu svi kora Angeoçki, nai blixe Boga; i tute nepristaye prosechi svoyim devotim razlike milosti: blaxeni Otaç, Alberto Magno *ſuper Lucam: quinque vicibus Cœlum euacuatum eſt: I. quando Chriſtus deſcendit, tunc totaTrinitas, & omnes Angeli aſſociauerunt Chriſtum: II. quando inſtituit Sacramentum altaris in Cœna Domini: III. quando aſcendit in Cœlum, tunc omnes obuiaverunt ei: IV. erit in Iudicio vniuerſali: V. in Aſſumptione Mariæ, qua nullus fuit, qui non venerit ei obuiam*: govori ovi otaç veliki Alberto, od reda svetoga Dominika; da dosada çetiriputaye Rai izpraychnivan, à patiche biti nadaha sudchni: I. na Boxith, kadase rodi Isus, istiniti Bogh, i çovik, od Marie priçiste vazda Diviçe; otada sada ige godina 1678. zatose oni dahan zove Boxich: yerese Bohg rodi, i uçini pravi çovik, izvan gria ù svemu; kako Bohog brez vika, i brez poçetka, toyest nebimu viku poçetka, nego kano çoviku postvorenyu svitase rodi, na 5199. kako govori Martyrologio Rimsko; i tada sage prisveto Troistvo sasvim Angeli Nablagovist, kadase uze çoviçanstvo, Boxim razlogom od priçiste karvi B. D. M. tadase uputi ù utrobi Mariyinoi Bohg, koyi devetoga miseçase porodi zayedno Bohog i çovik, za dati çoviku naçin od xivota, kakoche ù Rai dochi: II. puhtse izprazni Rai, na veliki çetvartak: kadanonam ostavi svoye tilo, i karv, pod varstami krua p*ſ*eniçnoga, vina, i molo vode primisiv: III. puht, nakon çetardeset dahna po uskarsu Isusovu, na spasov dahn; kadano, karstiv, *& omnes in Moyſe baptizati ſunt in nube, & in mari*, sve svete oçe ù oblaku uzvede ù slavu viçchnu nanebesa, dase çugiau Angeli, kako nam kaxe Sveti David krachl: IV. kada Mariu ùznese nanebesa stilom, i du*ſ*om; pokoyoise uzdamo, dachemo biti uzneseni naças od smarti zdu*ſ*om, à nasudchni dahn i stilom, samo dapripravchlamo, *ſ*tomamye od potribe, i Mariu Molimo, istinom nechenam machnkati. Amen.

Merc. sveti stipan krachl Hugarski. Velika gospoina.

Alberto Magno. petkrat nebesa opraxchnena.

od Boxicha, i blagovisti.

1. *Cor.* 10. 1. *Pſ.* 46.

V. puht oprazniechese nebesa nadahn sudchni, kada doche *Iesus* suditi, kako çovik pravi: xive, toyest ù milosti; i martve, toyest, ù grisi; i Diavle: Isusche suditi, Troistvo suhd potvarditi, à Angeli, i sveti zayedno, kako piʃe Sveti Pavao Korintianom, ù 1. p. 6. a. *Sancti de hoc mundo iudicabunt*, sudi-

1. Cor. c. 6. a. mi ʃuditi s'Isusom

ti s'Isusom: *neʃcitis quoniam Angelos iudicabimus, quanto magis ʃecularia*, ù. 3. Evo dobriche suditi nasudu Boxiem Diavle, i proklete chlude: zato, nastoimo naovom *svitu, biti sudçi, à nesugeniçi, diluyuch dobro*: ovdi çinim svarhu od zdrave Marie: samochemo iztomaçiti chne ime (Maria) uslidechemu poglavyu; kanosmo iztomaçili: *Iesus*: ù p. 9. n. 9. Ozgara: peht slova, ù svakomu, od *Iesus*, onde: à od Marie, ù 14. p. ʃto svako slovo nosi, i tomaçi: lipe stvari, i devote.

POGLAVYE ÇETARNAYESTO.

MARIA.

Ime od peht slova, ʃto zlamenuye; i chnegova izvarstitost.

Metaph. 4. Kanon. §. eʃt. ù 12. q. 1. c. Clericus. S. Thom. 3. p. 4. q. 37. art. 2. naççetiri naçina Ime. Luc. 1. ù. 59. Gen. 41. 51.

1. SVemoguchi gospodin Bohg, mnoghe naçine ostavi, kakose imadu imena postavchlati: moxe razumni viditi, ù 4. od Mettaphiʃike: drugo, ù Kanoni, *de donationibus §. eʃt, & aliud*: treche, ù 12. isk. 1. c. *Clericus*: *de præbendis, & dignitatibus C. cum ʃecundum Apoſtolum: nomina imponuntur à proprietatibus rerum*: itako govori Sveti Tomas ùtrechemu dillu, isk. 37. art. 2. *quatuor modis nomen imponitur*: I. koga suetoga, na kogase svetkovinu rodi, ali karsti; ovi imadu dobar razlog, yedabi bili slidioçi onoga svetoga, nakoga su doʃli na ovi sviht tamni, i yedabiyi svetaç pri Bogu pomagao, kanose mnogo naodilo: II. postavchlau ime od roditechla, kano, po Luçi, ù p. 1. 59. *& vocabant eum nomine patris ʃui Zachariam*: otiau Ivana karstitechla, zvati Zakariom, oçinim imenom: III. po srichi, kano zazva Iozef, svoga sina Manaʃʃeʃ, ù p. 41. 51. od Naroda: Aliti Iakov svoga, ù p. 25. Eʃau: oche reçhi carkchlen, yere taki biaʃe: sada-

sadachemo viditi imena od Boga. 2. Imena od Boga naregena vazda zlamenuyu ʃtogodi, koy e dobro usebi od Boga dano: odimo ù naroda, p. 17. bivʃi Abram od devedeset, i devet godina, ukazamuse Bohg, i reçemu, ù br. 5. *nec vltra vocabitur nomen tuum Abram; ʃed appellebaris Abraham*; oche rechi zvacheʃse otaç mnozie naroda, i tako svi narodi, biche utebi blagosovchleni; toyest; po Isukarstu. Takoger po Luçi, ù p. 1. 60. Sveta Elizabeta, zazva Ivanana; i ù br. 63. upisa Zakaria Nimi, *Ioannes est nomen eius*, ù 64. *apertum eʃt autem, illicò os eius*: udichle imade milost govoriti, Boga vhaliti, i slaviti; i uçini pisnu, ù br. 68. blagosovchlen gospodin Bohg puka Izraelskoga; toyest puka, koyi Boga vidi: kako biaʃe Prorokovao David, ù pisni 73. br. 12. i ù pisni 131. br. 17. kogaye od vika od redio od kupiti, tadaga od kupi po Isusu, i chnegovu imenu. Odimo ù Svetoga Mattia Evangelye, ù p. 16. kada dade ſimunu oblast svoyu, ù çiniga Papom, namisnikom svoim, pridimu Ime od ſimunaga zazva Petrom: br. 18. *tu es Petrus, & ʃuper banc Petram ædificabo Eccleʃiam meam*; Tisi poduminta, od sve grage duovne, moye çarkve, koyuchu svarhu tebe sagraditi; sva usta paklena necheyu primochi: i ʃtono vidi Izaiya, ù p. 22. br. 24. dachuti kchluçe ù br. 19. *& tibi dabo claues regni cælorum*: dachuti kchluçe od krachlestva nebeskoga: toyest, od svete çarkve nazemchli; daʃto odriʃiʃ, i nanebuche biti odriʃeno; à ʃto svexeʃ, i nanebuche biti svezano: ʃto nazemchli prokuneʃ, Ti Petre zavrime, i nakon tebe svi tvoyi Namisniçi Pape; istoche biti prokleto: pridoçem, sinom, i duhom svetim nanebesi; zatosu svi narodi, izvan oblasti Svetoga Oça Pape prokleti; ovim proklestvom; koyese ʃtie ù Svetom Petru ù Rimu, svake velike subote. Isto bi prorokovano od prisvetoga Imena Iesus, Izaia, ù p. 7. 14. *vacabitur nomen eius Emmanuel*: snami Bohg, kako tomaçi Sveti Mattie ù p. 1. br. 23. *quod eʃt interpretatum nobiʃcum Deus*. Istoga vidi Daniel prorok, ù p. 7. br. 14. s'oblastiu Boxiom, ù vike, daneche pomachnkati chnegovo vladanye, ni çarkva sveta: isto prorokova Michea, ù p. 4. br. 7. *& regnabit Dominus ʃuper eos in monte Sion, ex hoc, nunc, & vʃque in æternum*: toyest, ovo Ime gospodovache ùʃionu (ʃtose razumi sveta çarkva) od sada ù vike, zato Angeo reçe Mariyi po Luçi, ù p. 1. 31. & voca-

od Boga Imena. *Gen. 17. ù. 5.* *Luc. 1. 60. ù. 64. ò Ime çudno. ù. 68. ù pisni 73. 12. i 131. 17. Matt. 16. br. 18. ù. 18. Iʃa. p. 22. br. 24. oblast. Papi.* *Iʃa. p. 7. ù. 14. Matt. p. 1 ù. 13. Dani. p. 7. ù. 14. Miche. 4. 7. ʃyon. çarkva.*

vocabis nomen eius, Iesum; opeta ù 2. p. br. 21. *vocatum est nomen eius, Iesus*; isto Sveti Mattie reçe ù p. 1. 21. 25. kada Angeo Iezusa Ime ùkaza, po Luçi, i chnegovo vladanye, i veliçanstvo; reçe dachese zvati Sijn priviçchnega Boga: *& Filius altissimi vocabitur*, i dache spasen uçiniti puhk, po Mattiu ù p. 1. 21. *ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum*: drugoga neimade Imena, pokomubise spasao, i saranio narod, izvan: *Iesus*, i Maria: drugo Ime. 3. Bivsi *Iesus*: nase spasenye, kakosmo ukazali ù 9. p. od peht slova; à Maria drugo Ime od peht slova, govori Barleta: *sicut etiam nomen, Maria, ex quinque literis, quæ significant quinque beneficia*: zlamenuyu blaxena Imena ova peht dobara: govori postovani sluga, Bernardin od Busta, svitlost od Serafinskoga rehda, ù Marialu, dillu 3. govorenyu parvomu: Neçudise daye Ime Maria veliko: *quia emanauit ab illo, cuius perfecta sunt opera*: govori ovi otaç: Nitko neimade sumchliti, da Maria nie Ime za Iesusom nai veche, nai izvarstitie, i nai bochle, yeryoigaye dao, oni Bohg, kogasu sva dilla svarsena, i dobra: drughi razlong daye naizvarstitie Ime Maria, *quoniam est verificabile, in quacumq; eius parte*: vazda istinito, zato David, ù pisni 8. 2. *quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra*; kada razumi ovo Ime Maria; po duhu Svetom; neumide drugo rechi, nego: kolikoye çudnovato Ime tvoye posvoi zemchli? ùistinu çudnovato, yerega ipogani zazivau ù svoyi potriba; yasam svidoch, koyisamyi vechekrat slusao, à tò more rechi svaki redovnik Bosanske Provinçie, takoger Karstianin, koyise zgagiau, gdise muçe, i po ovomu Imenu oprasçhau od Diavla: isto Maria poduhu svetomu govori: ù pisni 112. 3. *ab ortu solis, vsque ad occasum laudabile*: od iztoka, do zapada, imase slaviti, i vhaliti Maria; potvardi prorok, na p. 1. 11. *ab ortu enim solis, vsque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus, & in omni loco*: oche rechi, od istoka, do zapada nasvakomu mistu, meu narodi, Neimade vechega, ni svechega Imena, negoe Maria: zato Bernardin od busta govori: *nos ergo de nomine eius dicimus illud Psalmi 71. sit nomen eius benedictum in sæcula, ante Solem permanet nomen eius, scilicet in Dei prædestinatione*: mi govorimo od Imena Marina, stono reçe David ù pisni 71. budi Imechne blagosovchleno ù vike, prid sunçem (stoye *Iesus*)

Iesus. *ù. 31.* *dva Imena od spasenya* *zlamenya od s' slova.* *Barl. de nomine Iesus.* *Busti p. 3 s. 1.* *Maria, za, Iesus* *Busti.* *Psal. 8. 2.* *poganise mole Mariyi.* *od istoka do zapada.* *Psa. 112. 3.* *Malach. 1. 11.* *Busti p. 3 s. 1.* *Psal. 71.*

neka

neka pribiva Ime chne, toyest, ù Boxiemu odregenyu; yeregaye Bohg, od vika naredio, i postavio: tomaçi Sveto pismo: Maria, *idest exaltata*: oche Rechi Miria, uzvi∫ena: tolikoye rechi uzvi∫ena, koliko, Maria. ∫toche rech Maria.

4. Zato, odimo tomaçechi slova od Imena: napose: M. zlamenuze Margaritu; kami prilipi, i pridroghi. Od ovoga kamena, ù piriççi Mudroga-∫olomuna p. 8. 35. *qui me inuanerit, inueniet vitam, & hauriet ∫alutem à Domino*: Govori Maria, tkomene nage, nachiche xivot viççhni, i zaçarpstiche spasenye; à tko sagri∫i protiva meni, ù vridiche du∫u svoyu, i svi, koyi nenavide mene; chlube smart viççhnu: Ovi kamise ragia ù moru, primauchi rosu nebesku: tako B. D. M. kakoyoi Angeo navisti ùpuchenye Boxie, Reçe: Evo sluxbeniça gospodchna, da svarhu chne sage ona Rosa nebeska, koyu od poçetka svita xeli∫e narodi ù Ixaiyi p. 45. 8. *rorate Cœli de∫uper, & nubes pluant iu∫tum*: nemogo∫e izprositi, do Marie, pridragoga kamena, da govori Bu∫ti; *vt ∫uper eam Ros Spiritus Sancti de∫cenderet*: àkakose ponizi, gdie Angeo povisue, daye Matti Boxia; Mariase kaxe, daye sluxbeniça: udichle zaçe Boga, i çovika: istose i namiche zgoditi, kadase ponizimo; kakonam obechaye Isus, po Ivanu, ù p. 14. 23. *ad eum veniemus, & apud eum man∫ionem faciemus*: oche rechi, k'poniznomu prichemo svatri kipa Troistva nerazdichlenoga, i prichnemuchemo, ùçiniti na∫e uiççhne pribivali∫che; kano ùçini, kod priponixene, V. D M. Na∫e pomochniçe. prov. 8. 35. Maria xiuot viççhni. E∫a. 45. 8. Busti, ù p. 3. s. 1. ò sveto ponixenstvo. Ioan. c. 14. 23.

5. A. drugo slovo, od Imena Mariyina, zlamenuye kami, Adama∫, koyi smiruye, zovega Nauçeni, Dio∫cor: *reconciliationis, & amoris*: ovoye pridraghi kami, tkoga Imade, i prisebi darxi, dayemu chlubav, i smiruyega sasvakim: zato dostoino bi ù Marinu Imenu; za∫to po Margariti prosvitchleni; po Adamantu imamose smiriti; toyest, po Mariyi, koya sama smiri çovika z'Bogom: kako oche Otaç Bernardin od Bu∫ta: ù p. 3. s. 1. *ip∫a enim B. V. M. reconciliavit humanum genus, cum Deo, & amicitiam inter eos induxit*: i tako od chne reçe duhu sveti po ∫olomunu ù Eccle∫. 24. br. 24. *Ego Mater pulchræ dilectionis, &c. & ∫anctæ ∫pei*: govori: yasam Matti pochlubchlenya lipoga, i svetoga straha, poznanya, i uffanya; oche rechi tko naghe Mariu; nachiche Mater od svi lipota, od straha Boxiega, Dio∫cor. Maria smirenye viççhne. Busti ù p. 3. s. 1. Eccle∫. 24. n. 24.

od

od poznanya, chlubavi, i uffanya od svoga spasenya, i viçchnega naslagenya. 6. R. zlamenuye pridraghi kami Rubin: reçen, *carbunculus*: ovi Imade ùsebi kripost, çiniti çovika vesela, kobiga prisebi imao: Govori Bernardin, od Busta, *& habet virtutem lætificatiuam*: dostoinaye stvar, da Maria daye radosti, i veselya; bivsi ona puna milosti, kako reçe Gabriel Arckangeo; potvargiuye Busti: *ipsa enim gratia plena, lætos facit viuere deuotos suos*: da dobronas uçi duh sveti ùpisna, pisana mudroga solomuna, ù p. 1. 3. *exultatabimus, & lætabimur in te*: Oche rechi: Maria; mi koyismo nasli tebe, ù vikechemose veseliti, i radovati potebi, brez pristanka. 7. I. zlamenuye pridraghi kami Iaspis: koyi imade kripost ùsebi, çiniti çovika vrucha na Boxie stvari, i sigura, brez niednoga straha svitovchnega: govori Bernardin od Busta, ù p.. 3. 5. 1. *reddens hominem ipsum feruentem, & tutum sine timore*: oche rechi; tko darxi Mariu prisebi, ù devoçionu,, neboise niedne stvari od imbenoga svita, negoye od svakoga zla zastichen, i sigur ù dusi, i ù tillu, nistomu nemore nauditi tillu ovdi ni naugenyem viçchnim; i takoche spasti dusu po Mariyi, govori Bernardin: *sic B. V. M. facit nos securos ab omnibus malis, & periculis*: i tako svaki Devoti Mariyi more rechi Riçi svetoga Krachla Davida, ù pisni 22. 4, *nam, & si ambulauero in medio vmbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es*: oche rechi, ò Maria (dase ya nagem po nesrichi, ùsrid tmine od smarti; toyest ù griu smartnomu) neboimse zla, yeresi Ti samnom; zato sveti Otaç Bernardo: Reçe yoi; çuvai grisnike; *sine quibus nunquam fores*: oche rechi; ò Maria Tisi ùtoçische grisnika, brez koi, neches, dokleye ovoga svita, nigda biti: zatote zove sveta çarkva: *Refugium peccatorum*: k'tebise utiçu nevochlni grisniçi, yedabiyi sagriyala chlubaoyu, i uçinila sigure od zla viçchnega, 8 A. zlamenuye pridraghi kami, reçen: *allectorius*; koyi imade kripost ùsebi od dobre sriche, toyest, tko ovi kami nosi prisebi, vazda ima dobru srichu: dakle zlamenuyuchi Maria ovi pridraghi kami; à tko xeli dobru srichu imati, neka sye udichle zove Mariu, i prisebi darxi, tache, i imati dobru srichu, i svako postenye, govori Busti *Allectorius ad bonam fortunam habendam, & consequendos honores, maximè prodest*: Takonam B. D. M. podilli velika, ne

Maria radost viçchna. *Busti ù p. 3. s. 1. Busti.* *Cantic. 1. 3.* *Busti p. 3. s. 1. Maria sigurtaye viçchna.* *Busti ù p. 3. s. 1.* *Ps. 22. 5.* *S. Bern.* *ù lettania çarkva.* *Maria dobra srichaye.* *Busti ù p. 3. s. 1.*

izmirna, i viçchna poſtenya, dasmo Sinovi Boxiyi, i Baſtiniçi od slave nebeske, zayedno s'Isusom, chne Sinom. ò koyaye slava nebeska, Sinovi Boxiyi, i Baſtiniçi od slave zayedno po Mariyi? odimo k'Rimchlanom; ù p. 8. 17. *quod ſumus filij Dei; & hæredes; cohæredes autem Chriſti:* zato govori Buſti: *ſic B. V. M. contribuit nobis maximos honores:* ovosu velika poſtenya, dasu svi Karstiani po milosti karſtenya, i po milosti pokore, Sinovi Boxiyi, i Mariyini; i Bratya Isusova, kano çovika, paka Baſtiniçi od slave: zato medeni usta Sveti Bernardo Reçe: *ſi Mariam diligentèr inſpicias: nihil eſt virtutis; nihil eſt ſplendoris; nihil eſt gloriæ, quod ex ipſa non reſplendeat*, oche rechi: ò duſo Bogochlubna, xeliſli nachi sve kriposti, svitlosti, i sve slave; iſchi samu Mariu, ùchnoicheſ nachi svaka dobra, veselya, i radosti istinite: ocheſliyu iskati, Evo naçin, sve udichle govori, chne molitvu: Zdravu Mariyu, razmichlauchi svaku Riç na pose, yeresu pune otaistvi Boxiyi: takoger kaise, i boli od gria, i koliko prie pokorise od chni, çini poste, i drughe devoçione, koyeti duh sveti ù pamet metne: istinom darxi, dachete Maria pomochi, i k'Bogu privesti, yerye Matti od milosardya, i utoçiſche griſnika.

Rom. 8. 17.

Busti.

S. Bern.

Maria svako dobro.

Zanachi Mariu.

POGLAVYE PETNAYESTO.

Od Razmiſchlanya, Zdrave Marie.

1. **I** naipria ima çovik promslit: ſtoye, ſto govori, s'kime, i çie Riçi; ſtoye, ne drugo, nego ſaka praha, i opetse ùpra ima obratiti; ma ſaka praha opogachnena po Diavlu u parvomu oçu, i Matteri Adamu, i Evi; koyu milosardye Boxie oçisti, i opra svetim karſtenyem; ma ostavſi prignutye na grie, pri reçenom prahu, opetase oneçisti tolikrak, kolikrat tko sagriſi; i ovdi milosardye ostavi likariu od pokore; i yoſ saviſe, naredi sva posvetiliſcha, toyest Sakramente, da sedmimam likariami opet posveti, i oçisti neçist od imenovanoga praha: i velikom chlubavyuse pridade neçistomu prahu zarahnu; ma zapovidi, dase

Veliçanstva Boxia, i svoye niſtarstvo.

naipria

naipria svak oçisti pokórom, i nakobi blagovao osugenyè viçchne, à kose nebi od yednoga, i drugoga pria smarti oçistio: vazdaye potribito ponixenstvo, illiti biti ùmilosti, kano bi Maria, Matti Boxia; i otise kazati, zaponixenstvo, daye samo sluxbeniça: Evonam prilika od ponixenstva: toliko vechma zastonam zapovidi Isus, po Luçi, ù p. 17. 10.

Luc. 17. 10. *sic, & vos, cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis; dicite: serui inutiles sumus: quod debuimus facere, fecimus:* Govori Isus: kad izvarsite, stovamye zapovigeno uçiniti; onda reçite, daste slughe nekorisne: yere samo ùçinismo ono; stosmo duxni. stoche dakle rechi nevochlni; koi neizvarsuyu, stosu dusni: kad onim Reçe Isus, dareku, dasu slughe nekorisne, koyi izvarsuyu zapovidi Boxie? Onim neizvarsio çem, nemore rechi, dasu slughe Boxie, nego Vraxie: zatose ovdi varlo vachla proçiniti, i dozvati.

Maria od svega pomoch. 2. sto govorimo: zovuch Mariu Matter Boxiu; çistiu, lipsu, i kriposniu od svie stvorenya; pogledav nase, rechi, moguli, i yesamli dostonan, zvati k'sebi ovi studenaç od çistoche, ovo sunçe brez zapada, ovu svitlost brez zaoda: machu zvati sunçe, dame sagrie nachlubav Boxiu: studenaç, da me pomilosti opere od moyi neçisti: svitlost, da me prosvitli ù vike: kano ista obecha po Mudromu Solomu ù proverbi, ù. p. 8. 35. *qui me inuenerit, inueniet vitam:*

Prov. 8. 35. tkome bude iskati, nachiche xivot viçchni: ovonas uçi duh sveti, à sveta çarkva, dayu zovemo na pomoch; i tako govorimo riçi, prisvetoga Troistva Angelu naregene, kano poklisaru; od Angelayi Maria razumi, kadayu pozdravi ù ovoi svetoi kuchi od Loreta, koyase tada naogiase, ù Nazaretu, pak od poganina pobise, ter ovdise ùtemechli: za Troistvom, yedan dio Reçe Arkangeo Gabriel poduhu svetomu nauçen, do riçi: gospodin stobom: uze sveta Elizabeta, Matti Ivana karstitechla: Blagosouchlena Ti meu xenami; i bragosovchlen plod utrobe tvoye: od ovle Sveta Maika çarkua Reçe: *Iesus*: Sveta Maria Maiko Boxia, moli za nas grisnike, sada, i ùvrime smarti nase Amen: sve dobra pamet more, ù ozgora reçeni poglavyi razabrati: toyest, da govorimo s'Mariom riçi prisvetoga Troistva, Angeoçke; Svete Elizabete, i Svete Maike çarkve, od duha svetoga primchlene; i nami grisnikom ukazane; da po-

tko ùçini molitvu zdravu Mariu.

stose prosi.

chnima

chnima prosimo nase potribe svitovchne, i viçchne.
3. Zdrava Maria: oche rechi: ò Maria, kanote pozdravise Troistvo, Angeo Gabriel; Elizabeta, i Sveta Maika çarkva poduhu svetomu; tako çinim, i ya grisnik priveliki: ovdi zadati Mariyi slavu, i vhalu; i ya isto xelim; i yos molim zamoye neizmirne potribe. Tisi milosti puna za Bogom, nikoye nie veche primio, niti more ù napridak priati, yersiu svu primila; à ostali, pohiki dillakyu primayu: kakoye gospodin stobom Bohg na zaçetyu tvomu, nigdaga nisi ostavila; veche vecheina k'sebi pritezalaga, posvoi neizmirni dostoianstvi. Blagosovchlena Ti meu xenami; Reçeti Gabriel; à Tise malo smuti, doklete, nenauçi dobri Mestar Gabriel; da nechesizgubiti diviçanstva, negoches zaçeti, i poroditi poduhu svetomu, zaschichena kripostyu Boxiom: i zvachesga, *Iesus*; dache od kupiti, i spasti narod, i dache ù vike krachlavati; dosuda nasvitu chnegovo vladanye biti; à posuiu ù vike ù slavi nebeskoi: obistinivsi Svaka Maria, reçe; Evo sluxbeniça gospodina Boga istinitoga, i yedinoga: budi meni Angele po riçi tvoyoi: i ù dichle, drughi kip, posvoyoi mudrosti; uze od priçiste karvi Mariyine puht istinitoga çovika poduhu svetomu; brez svake poxude putene; ibi istiniti Bohg, i istiniti çovik, ù dvi naravi, toyest Boxioi, i çoviçioyoi; ù samu kipu Boxiemu, i dobrose zove sin Boxiyi, i çoviçiyi: yere od Boga brez poçetka rogen (ovo zasame Bogoslovçe) à ù vrime od Marie brez çovika; kano od Boga, brez xene. 4. Iste riçi Angeoçke ponovi sveta Elizabeta: govorechi: Blagosovchlena Ti mogu xenami; i yoche nadstavi, i blagosovchlen plod utrobe tvoye, oche rechi: mnogoye xena blagosovchleni, zachni dobra dilla; ma Sama Maria, imade blagosov svarhu sviye; zastoye ùchnoi studenaç od svie blagosovi; yere kakome pozdravi; ù dichle Ivan ùmoyoise utrobi obeseli; primi razlog; Boga poznade, ù utrobi Marinoi: ò Maria Tisi virom zaçela, viruyuchi Gabrielu, po Luçi, ù p. 1. 45. *& beata, quæ credidisti*: zastochese svaka izvarsiti, koyatisu reçena od gospodina; toyest po sveti proroçi: dachese Bohg uputiti, puht uzeti, od priçiste D. M. i roditi, muku podniti, i çovika odkupiti, i nanebesa izvesti; i slavom vicchnom obuchi; dase ù vike raduye, veseli, i Boga uxivá:

Mariyi priporuka.

ò poni xensao.

Maria svarhu svi xena blagoschlena.

Ivan ù utrobi.

Luc. 1. 45.

Proroçi kazali.

nieli ovi blagosov sve ostale nadasao, ò zdrava pameti procini. 5. *Iesus* : ovoye ime od Boga postavchleno; od Angela Mariyi navischeno; od Elizabete, ù plodu blagosovchleno; od svete çarkve; uzdravoi Mariyi na mischeno: *Iesus*: zatim; uzima sveta Maika çarkva, govorit: Sveta Mario, Maiko Boxia, moli zanas grisnike, sada, i ù vrime smarti nase. *Amen*. Oche rechi: Maria: mi izpovidamo, i temechlito darximo; dasi Ti sveta, Matti Boxia; zatote pozdravchlamo; i molimo, dase molis zanas grisnike sve udichle, i naças smarti nase; udichle razumimo, ono seda tia do smarti. *Amen*. vidisa oçenasam iztomaçen.

çarkva.

POGLAVYE ſESNAYESTO.

Razgovor od kriposti Svetoga Oça Françeska.

Pisese ù kronika male bratye, ù libru 3. p. 21. i ù libru 2. pod slovo q: da blaxeni Iuniper kumpachn, toyest drug, svetoga oça, ostavi ù pisani devet kriposti, koye imadise ù svoi xivot Françesko; koyese imadu slidit, nesamo od svakoga redovnika, nego od svakoga Karstianina, koibise xelio spasti; zato.

1. KRipost bi udichlno skrusenye od gria, izpovist, zadovochla, i odluka nepovrachatise na griye.

2. Kripost chlubav Boxia, i Izkarchnega svakoga, yerga nisto nemogase od Boga od Vratiti na drugu stranu; promischlanchi chlubav Boxiyu; koi za spasti, i sarаniti çovika, ostavi nebesa, ponizivse, ùze çoviçanstvo od same prisçiste karvi B D. Marie, zanauçitiga ponixenstvu, i svakom dobru ùçinise istiniti çovich, i podni muke, za ukazeti dase Rai nebeski nedade chudem, brez truda, muke, i dobri dilla: zato Françesko chlubchlase svakoga Izkarchnega s

dobro-

dobroga, kano çarkvu, ù koyoi Bohg pribiva; à gri/nika, kano stvorenye Boxie, za Nebesa stvoreno, pod puno od kupchleno, i tako imadi/e od svakoga milosardye, i uztarpchlenye; i svakomu çichna/e dobro, promi/chlauchi dobrotu Boxiyu; koya uzdarxi, naovomu svitu yednako zle, i dobre, gri/nike, i pravednike: koiche dilla po smarti platiti, po dillovanyu, chniovu pravda Boxia; zatoi podno/a/e, i Françe/ko.

3. Kripost bi; daga od Boga niyedna stvar, od ovoga svita nemoga/e od vratiti, alti razdilliti, tolikumu chlubav no/a/e, zaradi po/tenya Boxiega svakubi smart dragovochlno podnio: zatose zove muçenik poxudom, zase pri Bogu nemara/e. 4. Kripost bi: uztarpchlenye udichlno, pokomu svaka podno/a/e progonstva odzli: nemochi, glahd, i ù bo/tvo, i svaku potribu od ovoga svita veselo, i dragovochlno: yere sçichna/e, da kano Bohg daye dobra za izku/ati çovika naovomu svitu, yeli Boxiyi, ali ne: tako daye zla od ovoga svita, za oçistitiga od gria; daga ne/achle vech ù Purgatorio posmarti; zato no/a/e chlubav progonitechlom svoim. 5. Kripost bi; dachlubchla/e dobre, i pravedne, à gri/hike, i nepravednike skuxava/e, i izvitova/e, yer dobro razumia/e, dadoçasa od smarti moga/ese ùçiniti drugoyaçieye; toyest, dabi dobri mogao sagri/it; à zlise izliçit od gria; kanoseye zgodilo mnozim: yerye ovi sviht ne istinit. 6. Kripost bi; da veoma chlubchla/e, one, koibiga karali; i dobro, dabia/e devot, i nastoyan polak po/tenya Boxiega, alimu nebi/e drago karati pomachnkanya od ovoga svita, vech ako prikovochle; zato ostavi generalat od Reda, koimuse prikovochle dova/e.

7. Kripost bi, poxuda svakomu posluxiti, i dobro ùçiniti, à nebi otio daga tko posluxi; vech ako ù velikoi potribi, /to nebi mogao posebi ùçiniti, terbi pustio drugomu, daga posluxi. 8. Kripost bi: uzpomena od dobara, koyaye, od Boga primio, zayedno s'ostalim chludmi, i napose; ter Bogu zavhachliva/e sve ùdichle, i brez pristanka; govorech: Tkosam ya, yedna /aka praha, pungria, i svake neçisti: Tkosi ti Boxe: stvoritechl dobri, i saranitechl pravedni, yati nisam dostoyan zavhali; kano çovik od ni/ta: istoi dobroti, i poçetku od svakoga dobra svorenoga.

9. Kripost bi: çuvati dobro sva ochuchenya tilesna; da nebi duſe izmarchlala, i ù griye uvela; toyest. Viid; Sluh; Miris; Taknutye; à na vlastito Okuſenye; i yezik, koyiye stvoren samo, za slaviti, vhaliti, i moliti Boga naovomu svitu, i uçiti izkarchne nadobro: zato sve riçi Svetoga Françeſka nebiſe drugo; nego istina; ponixenstvo; uboſtvo; çistocha, dobar nauk; svit; blagosov, i vhale Boxie; takoger nauk izkarchnega: zatose blagosivchla od Boga, i od chludi; istosmo svi darxani çiniti, à navlastito mi Sinovi chnegovi ù Redu; od koisam ya naigori: zatose priporuçuyem dobroti, i milosardyu Boxiemu, yedabime ùçinila podobna; i svim karstianom, da zame mole; à Françeſku i svim svetim, da me pomogu, svoiym dobrim dilimam, sad, i vazda. Amen.

Svarha nauka od zlamenya prisvetoga Krixa, Oçenaſa, i Zdrave Marie ùkomuse zdarxe mnozi dobri nauçi od svie Sakramenat, i vladanya çarkovnoga.

DIO TRECHI
ZDRAVA MARIA &c.

Poglavye I. fol. 1.

ukazanye stose zdarxi gdi.

1. GAbriel Arkangeo, navisti Mariyi, i svaka ukaza, koya imadiu biti.
2. Oblast Isusova, i çarkovna, ù vike, xudie ostavi, à Gentili çarkva bise.
3. Pravda, Mir, Sin od milosardya, koyese uputi sachle poklisara ù kuchu od çistoga zlata Mariu.
4. Maria kchi, i zaruçniça Nebeskoga Oça, Matti Isusova, çarkva duha svetoga, za Troistvom parva diviça.
5. Molitva, od vikayu Troistvo sastavi, i Angelu naredi postvorenyu svita 5199. dayu nazemchli ùkaxe.
6. Naidraxa, i izvarstitiya, zaradi nase koristi.
7. Angeoçka izvarstitost od chludi ù 3 stvari.
8. Maria nadage Angele, i svakostvorenye.
9. Zdrava Maria, od vika uçichnena
10. Kadse poçe od çarkve govoriti zdrava Maria.

Poglavye II. fol. 7.

Od upuchenya Boxiega &c.

1. PRisveto Troistvo naredi Gabrielu.
2. Razlozi, dase Maria veseli, i raduye.
3. Ave: tomaçise, i nase radosti, Mariaye.
4. Diavao snese Tri yauka nazemchlu, od svi Triyu, Maria bi çista, à nami Isus ostavi likariye.
5. çarkva novoga zakona od Isusa, Bohg oche molitve, kako grisnika neslusa, morese obrati po dilli.
6. Oçi xivise, molechi zaupuchenye.
7. Mole proroçi 8. I krachli.
9. Odgovor Mesnikom, i çarkvi staroga zakona.
10. Odgovor xenami staroga zakona.
11. Troistvo posla k'Mariyi Gabriela.
12. Maria sto poslovase, kada prige Angeo, i stoyoi kaza.
13. Maria poslusa Boga, i zovnu: puhti Isusovi.

Poglavye III. fol. 13.

Od imena: Maria.

1. ſToche rech, i dvi svitlosti stvorene.
2. Svitlost Maria machna, noch griſniçi, zvizde pravedni nazemchli, svim Maria vlada, à Isus slavom nebeskom.
3. Isus svitlosti, Maria puht od chne, i vrata.
4. Maria gospoya, svemoguchayo.
5. Maria zvizda morska, brez zaoda.
6. Maria nepomachnka namuçi Isovoi, kano ostali, pokoyoise povratiſe.
7. Maria nezage sputa, kano ni zvizde, zatose chnoi imamo utiçati vazda.
8. Maria, od Troistva Ime, i od Boga dato.
9. Maria, i Imechne od kriposti mnoziye.
10. Mariu zovuch, raduyese zemchla, i Nebesa; à pakao, i paklechnaçi smuchuyu vazda.

Poglavye IV. fol. 18.

Puna milosti: koyesu, i ſto.

1. Milosti kolikesu, sveyi ima Maria.
2. Milosti primi maria od Sakramenat, kada zaçe gospodina od milosti.
3. Maria, strahom chlubeznivim zaçe, yoſ ima strah progonitechla.
4. Isus glava od svete çarkve, à sveti Otaç Papa chnegov namisnik, ima svu oblast od Boga.
5. Milost nestvorena, i stvorena, bi ù Isusa, i Marie, koyomnas posini.
6. Kano sunçe prosvitchluye planete, i ostale zvizde, tako napuchna Mariyu, i ostale svete milostimam, i Sakramentimam, ovdi.
7. çarkvaye skup pravovirni, glava yim Isus nanebu, à Papa na zemchli, ostali svisu prokleti, i poche ù pakao, yer yi Bohg neche, poznayuse podilli svoyi.
8. Sveti nitisu svi chludi ni Misniçi, kano bi Iuda, i druzi
9. Misnikse zove svet, za 4. razloga, ima Misnik, i chnegov posao, da nebude ù vik proklet, yao brez nauka Misniku, kano Beſtiyi.
10. Milosti izpuchnene ù sveti.
11. Milosti ù Marie svarhu Angela, i sviye svetiye, zato imade krunu od dvanayest zvizda.

Poglavye V. fol. 29.

Gospodin stobom.

1. POzdrav od kuda, bixi od smutchne karstianin blagosovchleni.
2. Maria, vazda zbogom, stala nebeskae.
3. Skimye Bohg, niſamnanemachnka, prilike.

4. Do-

4. Dobrota bistvena od Boga, koi bi vazla s'Mariom, ponixenstvo Marino, i Isusovo veliko.
5. Dvi dobrote, nestvorena, i stvorena.
6. Bohgye Otaç dobri, ſto od Boga imadu.
7. Bohg skimye, i kako s'Mariom.
8. Griſhika od tvardnuta, ù grisi Bohg ostavchla, kano xudic ostavi.
9. Prilika, da koga Bohg ostavi, nagega svako zlo, kano ſaula, i xudic.
10. Milosardye Boxie pokornu Davidu, i pokaranye nepokornu ſaulu, i Diavoga poſide.
11. Bohg avizaye griſhike, i neostavchla nikadayi, dolega oni ne ostave.

Poglavye VI. f. 35.

Tri Radosti Mariyine.

1. MAria puna milosti, gosgodin s'chnom, yer blagosovchlena bi.
2. Prisveto Troistvo s'Marioye vazda.
3. Troistvo ſto ùçini Mariyi?
4. Matri, zaruçniça, i milo Boxi milosti bi.
5. Troistvo [illegible] kchi, i zaruçniça, krachliça, sunçe, i Misec, i zvizda Morska: Thomas Kempiſ, koi promisli vas xivot Isusov, ovde.

Poglavye VII. f. 38.

Blagoſovchlena medu xenami Maria.

1. RIçisu od Troistva, Gobrielu, i visokim glasom od Elizabete, kako pozdravchlena.
2. Zlah svitu poxeni, i proklestvo, koya Maria Satarh, Diavao svezan, chludi Diavaoçki ùsiluyu, i navrachau nagrie vazda.
3. Maria od xena vazda blagosovchlena, svarhu xena, i Diviça.
4. Maria nadage Diviçe, i Rodichle.
5. Tri varste xena, i sve nadage Maria.
6. Maria svim utoçiſche, ichne kriposti.

Poglavye VIII. f. 44

Blagosivchlan Mariu.

1. MVxare blagosivchlau Mariu, zaradi parsi.
2. Rodichle k'Mariyi naporodu vazda utiguse.
3. Prilika udoviçami, bi Maria, sudçi nepravedni podmichcni, Maria gini proglasit proſtenye od Asixa.
4. Bludniçe pomaye Maria, Egipçianu, Margaritu od Kortone.
5. Duſe pravedne, [illegible] Boxie &c.

Poglavye IX. f.47.

Blagosovchlena Maria, i plodchye Iesus.

1. IEsus, tomaçise gospodin, i spasitechi.
2. Ime od Boga, zatomuse klachnau sva kolina, Nebesko, zemaichlsko, i pakleno.
3. Yeziçiga izpovi layu svi, Boxiyi damuye data oblast, koyu da le çarkvi dokonça svita, à ta lache suditi xive, i martve, dochi.
4. Vhale Iezusa svi Yeziçi vazda.
5. Imenase uzimayu od svetiye, od Boga zlamenitasu &c. Papat, i Iesus Boxia Imena.
6. Izvarsnosti, i proſtenye, i spasenye od Imena Iesus.
7. Zato Sveti Bernardo, Medeniſe usta zove, ù sarçu svetoga Ignaçia Pavaoga ùpisa 500. puta ù piſtola.
8. Dahye spasenye, vid, obracha na viru, ozdravchla, od svi nemochi, i otrova.
9. *Iesus*, od peht slova, ſto zlamenuye, vrata nebeska, mirakulo uçichneno.
10. çovik kchnighe Boxie, koye Diavao izkrivi, i pomarsi. *Iesus* prilika svakomu od xivota, izpravi, i pripisa ù sebi ove kchnighe, zatomuse sva kolina klachnau.
11. *Iesus*, ſchit protiva svim nepriatechlom naſim, i daye radosti.
12. *Iesus*, xivot viçchni, protiva dvimam smartimam, kako postavi duſu, i opet uze svoyu, svichemo uskarsnut, çarkva sagragena, od chludi dobri, ù Miri Isusovoi, à zli ùtamnosti nasud dochi.
13. *Iesus*, zdravyeye protiva dvimam bolestimam i likaria, mnoziga naslidovaſe, moremo, imi.
14. Ieskrat proli karv zanas Isus nosi sye naſe tughe, prilika.

Poglavye X. f.60.

Kakoye Iesus plod blagoſovchleni Marie.

1. PO Isusu Mariya à pochnoi Isuse poznaye, kano plod po stablu.
2. *Iesus* plod B.D M: po duhu svetomu, zlamenye ù pseniçi, i lilyanu.
3. Blagosotv ù Isusa posebi, à Marie od Boga, svarhu svi blagosova, mir dobrim, à oholim nemir.
4. *Iesus* blagosovchlen od Boga.
5. Od Angela blagosovchlen.
6. Od Patriarki, i svie Yezika.
7. Od proroka blagosovchlen.
8. Od svi otaça staroga, i novoga zakona blagosovchlen.

Poglavye XI. f.65.

Trechi Dio zdrave Marie.

1. Oçi, novoga zakona ſto nad vargoſe, takoger godi-

ſcha svita, Isusova, i Mariyina.

2. Maria Bogorodiça, ùchne sve milosti, nemoreyoise machnkat.

3. Mariyu tko moli, ſtomue potriba.

4. Maria naſla pravdu, namiye duxna povratityu.

5. Svismo griſhiçi, izvan Mariye, i Isusa chne sina.

6. Adam, i Eva milost izgubiſe svim, Angeli zagriſiſe, Maria nage milost iztoçnu.

7. Maria Matti od milosti, ſto oche izprosi od Boga, griſniku.

8. Maria, zadaya dvimam sisam, svete redove desnom.

9. à livom sve griſnike k'Bogu pritexe brez pristanka.

10. Maria svakogaye pomogla, prilike od griſnika.

11. Veliçanstva Mariyina nemoguse skazati.

12. Maria vas svit napuni milosti: pakao oprazni, Rai napuni.

13. ù Isusa pravda, ù Marie milost, tko ima milost nadodachemuse slava, à neimaucchiche, i sebe izgubit.

14. Vrimena od molitve, dva sada, i naças od smarti, prilika sveti Martin.

15. Maria nikoga nie ostavila.

Poglavye XII. f.76.

Potriba vazda od Marie nami.

1. ù çemuse zdarxi vas xiuot.

2. zaſtoye Diavao nam nepriatechl.

3. Na smarti, od potribeye, ù griu svako zlo zlim, yezik zao.

4. Diavli bixe od Marie, yerye zora, miseç, i sunçe, i takosmo vazda pomoxeni.

5. Tkoye ù grisi uteçise k'Mariyi, yer smeta svako zlo.

6. Diavli nasmarti veoma napastuyu i svete, à kamo zle.

7. Diavli nasmarti varau namnogo naçina griſhika, ſto vachla ùçiniti tada, nedai k'Boniku dochi yednomu zloçestu.

8. ſto Diavli snesoſe nazemchlu sneba, zato zovimo B. D. M. napomoch.

9. Napastuyu posvoyi hudi, i poglaviçami.

10. Legion ſtoye, napastovaſe Rehd, i svetoga Henrika.

11. Diavli, kano Roi pçela, zovimo Misnike, Mariyu na smart, ne zle çechladine, i govorimo ove, i drughe molitve.

Poglavye XIII. f.85.

Maria pomochniça naſa.

1. MAria pomaxe, kakose viruye, ù Boga, i Bogu, i svetoi çarkvi, ſtosu mirakula, i zaſto.

2. Maria, i Misnik smetau Diavle, Sveta Birgitta Vidi.

3. Tuxese Diavli na D. M. koim od govaraſe M. i Isus.

4. Maria çini po vratit duſu yedabi pokoru ùçinila na ovom svitu.

5. Oça

5. Oça F. Andulfa pohodi Maria naças od smarti.
6. Oçu svetomu Antonu od Padue ukazaʃesa Maria, i Isus, i obistiniʃega od spasenta.
7. Oçu svetom Nikoli od Tolentina ukazaʃese Isus, Maria, i sveti Otaç Augustin.
8. Svetomu krachlu Hugarskomu stipanu na veliku gospoinu, bi uzeta duʃa na nebesa; kolikratsu svi Angeli saʃli na zemchlu? petkrat.

Poglav. XIV. fol. 90.

Maria, od peht slova, izvarstitost.

1. NAçetiri naçinase mechu Imena.
2. Od Boga Imena zlamenitasu, oblast Papina.
3. Maria Imena, od 5. slova, od Boga, i chne izvarstitosti.
4. M Pridraghi kami Margarita, ʃto zlamenuye.
5. A Diamanat, smiruye, i daye chlubav.
6. R Rubin, koi daye veselye, i radost.
7. I Iaʃpiʃ, daye sigurta, i poxudu dobru.
8. A Allectorius, daye srichu, i poʃtenye: kakose naodi Maria.

Poglavye XV. fol. 95.

Razmichlanya, Zdrave Marie.

1. VEliçanstva Boxiya, i naʃa niʃtarstva.
2. Maria od svega pomoch, tko uçini zdravu Maria molitvu, i ʃto se prosi ùchnoi.
3. ù puchenye Boxie ù utrobu Marinu, i chne ponixenstvo.
4. Elizabeta reçe, Ivan imade razlog, ù utrobi, i posvechenye, vira B. D. M.
5. Iesus Ime od Boga, i od druzi.

Poglav. XVI. fol. 98.

Od kripoʃti svetoga Oça Franceʃka.

1. KRipost, pokora zagrie.
2. Chlubav Boxia, i Izkarchnega.
3. Od Boga niʃtoga nemogaʃe od diliti, i tako bi muçenik pochlubavi.
4. uztarpchlenye udichlno.
5. Skuxavaʃe griʃhike zachlubav.
6. Za ponixenstvo, netiaʃe karati druzi, i bixaʃe stariʃinstva veoma.
7. Svakoga sluxaʃe, à sebi nebi tio sluxbe, van potribe.
8. uzpomenan od Boga vazda.
9. çuvaʃe veoma peht ochucheya tilesni.

Stan-

Stanpustva od ſtampe izpravchlena, parvi broi, kaxe list, à drughi redak, takoger parvasu kriva, à drugoga izpravna.

4.	13.	*Rimsko 1199.*	5199.
24.	15.	*martins*	manitim
27.	26.	*pomacbniça*	pomochniça
32.	40.	*vocbla*	vochlu
39.	11.	*nauçise*	nauçiſe
49.	4.	*smartvim*	martvim
58.	21.	*baçem*	baçenu
70.	10.	*peſta*	preſta
80.	18.	*kerubibinskoga*	kerubinskoga
71.	12.	*kber*	kcher
93.	7.	*pridraghi*	pridraghi
95.	14.	*slaye*	slave

Na 14 Novembra 1690

Prido ja niže pisani

Gospd. [illegible] Mate [illegible]

[illegible] Kavile 6 Kadie [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] 660

a [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] a Kadie po 30

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] pinez [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] il [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible]

riceuite me pisoli in parte mi [illegible] schiere

bene piu che potete

[illegible]

scriuetemi ge dan haratzem

[illegible]

